

Begroting 2023

Gemeente Maastricht

Colofon
Begroting 2023
Gemeente Maastricht

Samenstelling
Gemeente Maastricht
Team Concernzaken
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Financieel begrotingsbeeld	7
Infographics	8
1 Beleidsbegroting	11
1.1 <i>Programmaplan</i>	11
Leeswijzer	11
Programma 1 Veiligheid	14
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	19
Programma 3 Economie	30
Programma 4 Onderwijs	41
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	48
Programma 6 Sociaal domein	65
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	87
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	100
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	111
1.2 <i>Paragrafen</i>	127
Lokale heffingen	127
Bedrijfsvoering	138
Weerstandvermogen en risicobeheersing	142
Financiering	157
Verbonden partijen	161
Onderhoud kapitaalgoederen	188
Grondbeleid	211
2 Financiële begroting	218
2.1 <i>Overzicht van baten en lasten</i>	218
2.2 <i>Toelichting overzicht baten en lasten</i>	219
2.3 <i>Uiteenzetting financiële positie</i>	242
Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders	258
Bijlage 2 Organisationschema	259
Bijlage 3 Toelichting mutaties begroting 2022 (van primitief naar gewijzigd)	260
Bijlage 4 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2021	263
Bijlage 5 Overzicht subsidies	264
Bijlage 6 Overzicht EU-subsidies	267
Bijlage 7 Stand van zaken burgerinitiatieven	268
Bijlage 8 Grootstedelijke projecten	269
Bijlage 9 Raming algemene uitkering gemeentefonds	278
Bijlage 10 Mutaties meicirculaire 2022	280
Bijlage 11 Uitvoeringsbeeld 2022	282
Bijlage 12 Afkortingen	292

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Een 'historische dag' kopte Dagblad de Limburger op 30 juni jongstleden. De krant doelde op een avond in Limmel waar de nieuwe gebiedsvisie voor die wijk werd gepresenteerd. Wat er allemaal aan die historische dag is voorafgegaan, hoeven we uw raad niet te vertellen. Dat deze historische dag ook voor het college een belangrijke mijlpaal is, willen we in dit voorwoord van de Begroting 2023 wel nog eens benadrukken. De weg ernaartoe was hobbelig, hier en daar zelfs bijna onbegaanbaar. Met de buurt en (een deel van) uw raad zelfs lijnrecht tegenover het college. Maar uiteindelijk vonden we elkaar daar waar we elkaar moesten vinden: in een goede toekomst voor de wijk Limmel. We zullen ons uiterste best doen om het plan de komende jaren werkelijkheid te laten worden. Het is dát gevoel, die aanpak die het nieuwe college graag wil voortzetten. Plannen samen met bewoners en samen met uw raad, om zo samen te het beste te doen voor onze stad. Het is precies die verbondenheid die centraal staat in het coalitieakkoord dat Seniorenpartij Maastricht, D66, CDA, PvdA, PVM, VVD en Volt recent sloten. Verbondenheid met de stad, in de stad en met de wereld om ons heen. Het stadsbestuur kan, en wil het niet alleen.

Een ander belangrijk onderdeel van het nieuwe coalitieakkoord is veerkracht in onze wijken. Dan doelen we niet alleen op veerkracht zoals Limmel heeft getoond op weg naar 'Limmel aan de Maas'. Nee, het betekent vooral dat het in Maastricht niet moet uitmaken waar je wieg heeft gestaan. Gelijke kansen voor iedereen, goed onderwijs, genoeg goede banen en kansen op een goede toekomst. Het zijn grote ambities en dit college beseft terdege dat ze niet gemakkelijk in te vullen zijn. Zeker niet in deze crisistijd. Want wat heb je aan woorden als 'gelijke kansen' en ambities van een stadsbestuur als je aan het einde van de maand je energierekening niet kunt betalen? Kunnen we wel iedereen het juiste dak boven het hoofd bieden? Komt er een goede oplossing voor de stikstof- en vluchtelingencrisis? Het zijn thema's die vooral op het Haagse bordje liggen, maar de gevolgen worden uiteraard ook gevoeld in Maastricht. Dit college loopt daar niet voor weg. Waar we mensen kunnen helpen, zullen we kijken waar we dat kunnen.

En toch presenteren we u in deze begroting ook graag onze eigen ambities. Omdat we ervan overtuigd zijn dat deze onze stad klaarstomen voor de toekomst. Sommige ambities zijn nieuw en moeten nog worden opgestart. Andere bouwen voort op lopende initiatieven en zijn daardoor meer uitgewerkt, zowel inhoudelijk als financieel. De mate waarin de ambities van dit college doorklinken in de begroting 2023 wisselt dus in omvang en intensiteit, maar onze doelen richting 2026 zijn helder en de wil om deze te realiseren zijn dat ook.

Om u daar als gemeenteraad beter inzicht in te geven, zijn in de voorliggende begroting per taakveld de betreffende ambities uit het coalitieakkoord toegevoegd. Zo wordt duidelijk waar wij op sturen en wat we daarvoor in 2023 gaan doen. Vanuit de wens om deze ambities waar mogelijk in samenhang op te pakken, definiëren we zes brede opgaven. Het realiseren van deze opgaven heeft een grote impact op de stad en hoewel de resultaten veelal over een langere periode zichtbaar worden, vragen deze nu al de noodzakelijke aandacht en actie.

Zoals eerder aangegeven vormt het **versterken van verbondenheid** met inwoners, partners en de regio de rode draad in het handelen van dit college. Het is helder dat we die ambitie gezamenlijk dienen te realiseren, nadrukkelijk ook met u als gemeenteraad. We werken de komende periode actief aan de verbondenheid tussen de inwoners van Maastricht, aan de verbondenheid tussen bestuur en inwoners, als ook aan de verbondenheid van de stad met haar partners en de (Eu)regio. We integreren burgerparticipatie in ons handelen, zodat inwoners meer een volwaardige partner zijn in het vormgeven van hun leefomgeving. We introduceren het gebiedsgericht werken, waarbij stadsdelen een eigen wethouder en stadsdeelregisseur krijgen zodat de band tussen het gemeentebestuur en de wijken wordt versterkt. Daarnaast experimenteren we met een burgerraad en bouwen we de burgerbegroting de komende jaren verder uit.

We zetten ons langjarig in voor het realiseren van **veerkrachtige wijken**. Een brede opgave die gericht is op het versterken van de bestaanszekerheid en de weerbaarheid van onze inwoners in kwetsbare wijken. Zoals aangegeven: in Maastricht moet het niet uitmaken waar je bed staat, er zijn kansen voor iedereen. Om de leefbaarheid te versterken is er ruimte voor wijkgerichte sport-, spel- en cultuurvoorzieningen en hebben we aandacht voor het belang van winkels en bedrijvigheid in de buurt. We zetten vol in op veiligheid vooral op kwetsbare plekken rondom scholen en handhaving in

de nachtelijke uren. We starten hiervoor in twee gebieden met integrale gebiedsontwikkelpunten, die we nadrukkelijk samen met buurtbewoners, organisaties en de aldaar actieve woningbouwcorporaties opstellen. Tot slot willen we woningen bouwen voor zowel senioren als starters. Woningen blijven daardoor betaalbaar en door de combinatie met zorg ook toegankelijk voor de ouder wordende bewoners in de wijk.

In **Randwyck** werken we aan één van onze grootste gebiedsopgaven: de doorontwikkeling van de Maastricht Health Campus. De inmiddels belangrijkste economische motor van de stad moet de komende jaren in samenwerking met de provincie Limburg, de Universiteit Maastricht en het MUMC+ doorgroeien tot een aantrekkelijk gebied voor bewoners, studenten, zorgverleners, onderzoekers en ondernemers. We investeren in studentenhuisvesting en het aantrekken van innovatieve bedrijvigheid door het realiseren van extra bedrijfsruimte en studentencampussen. We bieden mogelijkheden voor hoogbouw, maar stellen eisen aan een architectonisch hoogwaardige uitstraling. We vergroten de kwaliteit van de openbare ruimte, mede door het doortrekken van de Groene Loper naar de campus en het realiseren van verbindingen met de omliggende wijken.

In onze **binnenstad** gaat het om het realiseren van een balans in de veelzijdige mix van functies die daar op de schaarse ruimte hun plek vinden, zoals horeca, winkels, cultuur, en zeker ook wonen en werken. We zetten in op vergroening van het centrum, als ook het faciliteren van duurzame mobiliteit door het realiseren van extra fietsparkeerplaatsen. In Wyck zetten we in op het autoluw maken van dit deel van het centrum in overeenstemming met ondernemers en bewoners en gaan we onderzoek doen naar de verdere ontwikkeling van de stationsomgeving. We blijven ons daarbij inzetten voor betere en intensievere openbaar vervoersverbindingen in Zuid-Limburg en de Euregio.

De nadrukkelijk in onze stad gevoelde gevolgen van klimaatverandering, maken dat we vol inzetten op verduurzaming. De opgave om te komen tot een **duurzame stad** richt zich zowel op de oorzaken als de gevolgen van klimaatverandering met een veelheid aan initiatieven. Met partners gaan we aan de slag om onze stad zo goed en snel als mogelijk te beschermen tegen hoogwater. We zetten in op een energietransitie door het verduurzamen van woningen en gebouwen, inclusief die van de gemeente zelf. We faciliteren en werken daarbij nauw samen met corporaties, bewoners en eigenaren. We vergroenen de stad om de biodiversiteit te vergroten en om hittestress te verminderen. We blijven ons inzetten voor het verbeteren van de luchtkwaliteit, onder meer door het stimuleren van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer.

Het afdelings- en portefeuille-overstijgende karakter van de brede opgaven, stelt hoge eisen aan de gemeentelijke organisatie in de uitvoering. Daarom zien wij het **op orde brengen van de eigen organisatie** nadrukkelijk ook als brede opgave. Dat we de basis op orde hebben is een noodzakelijke randvoorwaarde voor het realiseren van ambities. Dat betekent dat we als gemeente 'in control' zijn, zeggenschap kunnen uitoefenen en regie kunnen voeren over de gewenste ontwikkelingen in de stad. Niet alleen in het sociaal domein, maar in de volle breedte. Daarvoor centraliseren we de bedrijfsvoering en willen we meer sturen op data, ook om meer greep te krijgen op onze financiën.

Dit zijn alle zes omvangrijke opgaven die een lange adem vergen. Maar elk jaar willen we stappen zetten om onze ambities vorm te geven en in te vullen. Samen gaan we op weg naar het Maastricht van de toekomst. Een stad waar in tegenstelling met deze tijd van individualisme vooral het 'wij-gevoel' heerst. Het wij-gevoel dat zo nodig is om die ene ambitie écht kracht bij te zetten: Maastricht, stad van verbondenheid.

Financieel begrotingsbeeld

Onderstaand volgt een samenvatting per programma van de lasten en baten per jaar. De mutaties in de reserves (stortingen en onttrekkingen) zijn in deze samenvatting afzonderlijk opgenomen.

Samenvatting programmabegroting 2021 - 2025							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten							
1 Veiligheid	16.127	17.152	19.210	20.321	20.244	20.087	20.039
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	31.431	26.704	26.635	26.518	28.494	34.869	28.351
3 Economie	7.022	12.389	12.187	9.635	9.409	9.102	8.842
4 Onderwijs	12.730	13.262	13.167	13.404	13.329	15.461	15.410
5 Sport, cultuur en recreatie	41.479	49.086	47.872	44.520	47.323	46.068	45.540
6 Sociaal Domein	256.942	256.058	272.915	255.101	249.729	245.785	242.349
7 Volksgezondheid en milieu	40.586	38.700	45.356	43.836	43.671	44.157	44.349
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	16.250	22.784	26.985	17.821	16.315	15.020	14.510
0 Bestuur en ondersteuning	89.660	98.049	101.395	111.436	118.576	114.872	112.238
Totaal lasten excl. toevoeging reserves	512.227	534.183	565.722	542.593	547.090	545.421	531.629
Baten							
1 Veiligheid	1.382	753	753	786	786	786	786
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.022	3.380	3.827	4.010	4.010	4.010	4.010
3 Economie	6.630	11.717	10.072	8.136	8.340	9.921	9.730
4 Onderwijs	5.929	5.750	5.530	5.634	5.634	5.634	5.634
5 Sport, cultuur en recreatie	6.979	10.921	10.338	8.952	8.957	9.053	9.052
6 Sociaal Domein	88.773	81.548	81.653	79.409	79.315	80.092	80.105
7 Volksgezondheid en milieu	43.931	40.240	45.900	46.665	46.908	47.198	47.196
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11.804	15.701	13.752	10.976	9.596	7.893	7.818
0 Bestuur en ondersteuning	362.766	359.790	377.553	383.014	392.303	396.801	371.568
Totaal baten excl. onttrekking reserves	536.216	529.801	549.379	547.582	555.849	561.388	535.900
Totaal saldo van baten en lasten	23.989	-4.383	-16.343	4.989	8.759	15.967	4.271
Toevoeging reserves	62.351	25.219	29.230	28.152	28.738	29.361	29.151
Onttrekking van reserves	60.979	34.275	49.421	24.344	23.498	23.641	25.133
Geraamd resultaat	22.617	4.673	3.848	1.180	3.519	10.247	252

NB Zie bijlage 3 voor verklaring verschil begroting 2022 primitief en 2022 gewijzigd.

In de volgende tabel zijn de resultaten per programma inclusief de reservemutaties op de programma's opgenomen.

Saldo baten en lasten per programma							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo baten en lasten per programma (incl. reservemutaties)							
1 Veiligheid	-14.677	-16.327	-17.950	-19.467	-19.425	-19.267	-19.216
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-25.498	-24.144	-22.724	-23.950	-25.889	-32.118	-25.410
3 Economie	-523	-181	-894	-631	-929	904	920
4 Onderwijs	-6.801	-7.511	-7.637	-7.770	-7.695	-9.826	-9.776
5 Sport, cultuur en recreatie	-33.370	-38.280	-37.468	-35.764	-38.497	-37.131	-36.673
6 Sociaal Domein	-167.883	-173.437	-187.908	-174.841	-169.923	-165.829	-162.526
7 Volksgezondheid en milieu	1.912	895	972	2.471	2.578	2.382	2.188
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-13.703	-6.494	-7.479	-6.762	-6.637	-6.705	-6.694
0 Bestuur en ondersteuning	283.160	270.154	284.937	267.893	269.937	277.838	257.440
Geraamd resultaat	22.617	4.673	3.848	1.180	3.519	10.247	252

Een nadere toelichting op het financiële begrotingsbeeld treft u aan in hoofdstuk 2 Financiële begroting.

BEGROTING 2023 IN ÉÉN OOGOPSLAG

INKOMSTEN / TOTAAL 571,9 MILJOEN EURO

VAN HET RIJK / 311

LOKALE HEFFINGEN / 103,7

ONTTREKKING RESERVES / 24,3

ANDERE INKOMSTENBRONNEN / 132,9

(bv. Grondexploitaties, projecten, huren, bijdragen derden)

UITGAVEN / TOTAAL 570,7 MILJOEN EURO

BESTUUR EN ONDERSTEUNING / 111,5

VEILIGHEID / 20,3

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT / 26,5

ECONOMIE / 9,6

ONDERWIJS / 13,4

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE / 44,5

SOCIAAL DOMEIN / 255,1

VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU / 43,8

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING / 17,8

TOEVOEGING RESERVES / 28,2

Bedragen in miljoenen euro's

GEMIDDELDE LASTEN IN 2023

	GEMIDDELD OZB TARIEF WONINGEN	€ 439,28*
	RIOOLHEFFING EIGENAAR	€ 156,60
	RIOOLHEFFING GEBRUIKER	€ 54,48
	AFVALSTOFFENHEFFING (per gemiddeld huishouden)	
	VASTRECHT	€ 328,56
	RESTZAKKEN (30 restzakken van 50L.)	€ 31,50
	HONDENBELASTING	
	EERSTE HOND	€ 70,32
	TWEEDE HOND	€ 101,28

* OZB fors hoger door:
2023 gebaseerd op WOZ KOOPwoningen
2022 gebaseerd op WOZ gemiddelde ALLE woningen

SPEERPUNTEN 2023 (en verder)

Maastricht, stad van verbondenheid

VERSTERKEN VAN VERBONDENHEID

Externe oriëntatie
Meer samenwerken met inwoners, partners en de (Eu)regio

Burgerparticipatie
Pilot met een burgerraad en uitbreiding van de burgerbegroting

Gebiedsgericht werken
Een afgestemde aanpak in de buurten, met een gebiedsregisseur als eerste aanspreekpunt voor inwoners

Bevorderen van kansengelijkheid
Toegankelijk onderwijs door brede scholengemeenschappen aan beide zijden van de Maas

Verbinden via cultuur
Het stimuleren van contact en dialoog tussen inwoners, nieuwkomers en bezoekers door cultuur

VEERKRACHTIGE WIJKEN

Wonen in de wijk
Betaalbare huur- en koopwoningen voor alle doelgroepen, inclusief woonzorg

Cultuur, sport- en speelvoorzieningen
Kwaliteitsverbetering cultuur-, sport- en speelvoorzieningen o.b.v. wensen van inwoners

Veilige buurten
Uitbreiding en professionalisering van de handhaafcapaciteit

Veerkrachtige wijken
Een integrale aanpak voor het versterken van de weerbaarheid van twee gebieden en haar inwoners

Zorg in de buurt
Passende zorg zoveel mogelijk aanbieden in de nabijheid en de thuissituatie

Bestaanszekerheid en participatie
(Energie)armoede bestrijden zodat iedereen mee kan blijven doen

DUURZAME STAD

Bescherming tegen hoogwater
Uitwerking maatregelen voor de aanpak van hoogwaterveiligheid met betrokken partners

Energietransitie
Verduurzaming van de gebouwde omgeving

Schone en bereikbare stad
Onderzoek naar een milieuzone, herijken van het afvalbeleid en het stimuleren van de fiets

Meer groen in de stad
Een gezonde leefomgeving door vergroening van de buitenruimte, samen met inwoners

Stad aan de Maas
Het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoeveren en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas

Grip op stadsontwikkeling
Meer regie door een actief grond- en vastgoedbeleid en veel ambitie in het versterken van (fysieke) verbindingen

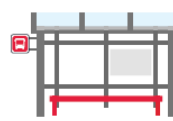
BINNENSTAD

Ontmoetings- en verblijfsstad
Ontwikkeling en balans in de mix van horeca, winkels, cultuur, wonen en werken

Autoluw Wyck
In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autoluw maken

Maastricht Centraal
Ontwikkeling van stationsomgeving en lobby voor intensiever OV in (Eu)regio

Stadsbrede sportevenementen
Koesteren van grote sportevenementen in de stad

RANDWYCK

Maastricht Health Campus
Ontwikkeling van de Health Campus samen en in dialoog met alle partners

Huisvesting voor studenten
Realiseren van voldoende betaalbare studentenhuisvesting met betrokken partners

Ruimte voor ontmoeting
Ontwikkelen van een hoogwaardige openbare ruimte, inclusief cultuur

Centralisatie bedrijfsvoering
Organisatie is meer een eenheid door het centraliseren van de bedrijfsvoering

Financiën op orde
Een heldere begrotingscyclus met een zero-based opgebouwde begroting

Duurzaam Sociaal Domein
Bedrijfsvoering en financiën zijn op orde zodat passende zorg beschikbaar blijft

STAAT VAN DE STAD Hoe gaat het met Maastricht?

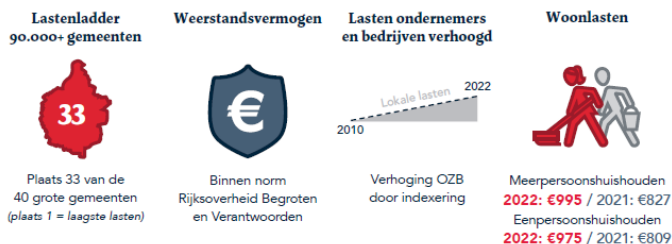
BEVOLKINGSONTWIKKELING

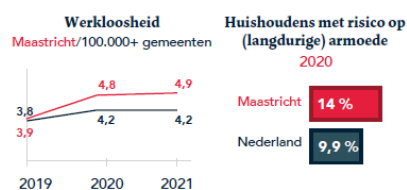
INVESTERINGEN

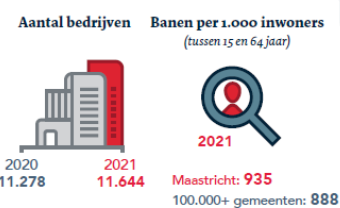
ALGEMENE INKOMSTEN EN UITGAVEN

SOCIALE ZEKERHEID EN RE-INTEGRATIE

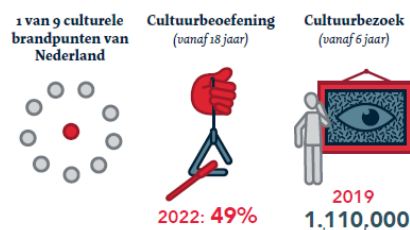
ECONOMIE

VERKEER EN MOBILITEIT**

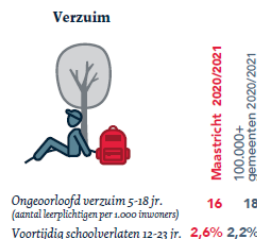
KUNST EN CULTUUR

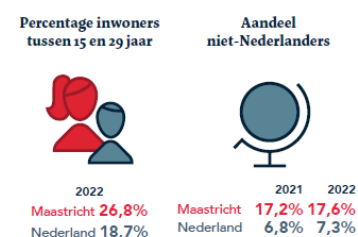
SPORT

ONDERWIJS

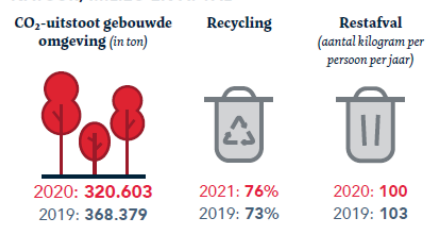
JONG EN INTERNATIONALAAL

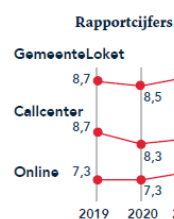
WONEN

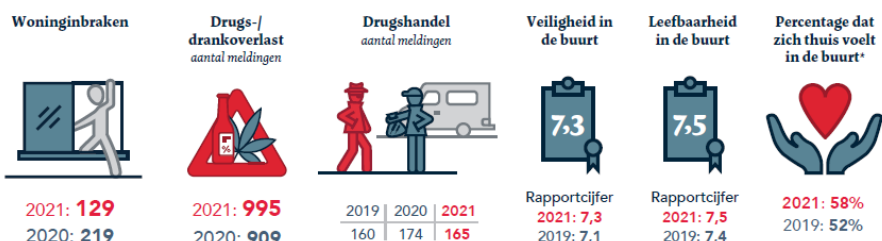
NATUUR, MILIEU EN AFVAL

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

VEILIGHEID EN LEEFBAARHEID

Bronnen: meest actuele gegevens volgens Telos, ZKA, Beerda, Marlet, Maastricht in Cijfers en waarsaatsjogemeente.nl, beleidscijfers politie, veiligheidsmonitor, CBS, Buurmonitor, website Veiligheid Maastricht, cijfers Stadspelling, COELO. Er is gebruik gemaakt van de meest actuele beschikbare cijfers.

1 Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan

Leeswijzer

Opbouw programmaplan

Algemeen

Programma's

De raad heeft in maart 2018 besloten dat het programmaplan met ingang van begroting 2019 aansluit bij de 9 hoofdtaakvelden uit het herziene BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

De 9 programma's zijn:

1. Veiligheid
2. Verkeer en vervoer
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)
0. Bestuur en ondersteuning

De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten heeft het Rijk in het herziene BBV een uniforme set gedefinieerd. Deze eenheden noemen we 'taakvelden', die op hun beurt weer geclusterd kunnen worden in 9 hoofdtaakvelden (onze 9 programma's). Om het inzicht in de relatie tussen de 3 w-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten?) te verbeteren is elk programma in deze begroting zowel beleidsmatig als financieel op taakveldniveau uitgewerkt.

BBV-indicatoren

In het herziene BBV is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en rekening. Om inzicht te krijgen hoe Maastricht scoort in vergelijking met andere gemeenten is bij elke BBV-indicator naast de Maastrichtse score ook de gemiddelde score weergegeven van gemeenten met een inwoneraantal tussen 100.000 en 300.000. Op waarstaatjegemeente.nl kunnen ook andere vergelijkingen worden gemaakt.

Beleidsmatige context

Geeft een overzicht van de strategische beleidsnota's, die een sterke relatie vertonen met het programma in de begroting.

Global Goals (SDG's)

Maastricht is Global Goals Gemeente en omarmt daarmee de Global Goals, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen ook wel Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. De Global Goals (17 in totaal) vormen de wereldwijde duurzaamheidsagenda tot 2030 en bieden een kader voor het brede duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Onder het kopje "Global

Goals (SDG's)" geven we aan welke Global Goals een relatie hebben met het voorliggende programma en de hierin aanwezige taakvelden.
 Separate raadsvoorstellen kennen op dit moment al een koppeling met de programma's uit de begroting. Door de Global Goals (SDG's) in deze begroting weer te koppelen aan de programma's/taakvelden ontstaat een getrap beeld.

Voorbeeld

Het raadsvoorstel 'investering in de ontsluiting van de erfgoedcollecties Maastricht' heeft een relatie met begrotingsprogramma '5 Sport, cultuur en recreatie' (meer specifiek: taakveld '5.5 Cultureel erfgoed') dat weer is gekoppeld zijn aan bepaalde Global Goals (SDG's).

Taakvelden		Global Goals (SDG's)
5.1	Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2	Sportaccommodaties	3, 17
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 17
5.4	Musea	4, 11
5.5	Cultureel erfgoed	11, 12
5.6	Media	4, 8, 10, 12, 16
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

Per taakveld

Toelichting taakveld

Onder dit kopje is aangegeven welke taken van de gemeente het Rijk heeft ondergebracht bij dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Het doel van het taakveld op strategisch niveau wordt hier beschreven. Maastrichtse effectindicatoren zijn (indien mogelijk) eveneens opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze hoofdvraag wordt beantwoord aan de hand van onderstaande subvragen.

Subvragen	Toelichting
Is er een relatie tussen het taakveld en de afzonderlijke ambities (zowel op middellange termijn als voor de periode 2022-2026) uit het coalitieakkoord?	Alle ambities uit het coalitieakkoord waar het taakveld een relatie mee heeft, worden benoemd. Heeft een ambitie een relatie met meerdere taakvelden, dan wordt zo'n ambitie bij elk van die taakvelden beschreven.
Wat doen we meerjarig vanuit het taakveld?	De beschreven prestaties onder het subkopje ' prestaties going concern ' geven hierop een antwoord.
Wat heeft specifiek de aandacht in 2023 bekeken vanuit het taakveld?	Het antwoord voor de raad is (indien van toepassing) beschreven onder het kopje ' Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden) '. Voor het college is het antwoord (indien van toepassing) te vinden onder ' Uitvoering (collegebevoegdheden) '.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Geeft aan welke verbonden partij een bijdrage levert aan de realisatie van de doelstellingen van het taakveld. Het kopje is alleen opgenomen indien van toepassing.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaot of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Wat mag het kosten?

Onder dit kopje volgt een totaaloverzicht van de lasten en baten per taakveld en een toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen tussen de verschillende jaren. Daar waar de verschillen klein zijn, heeft geen toelichting plaatsgevonden.

Totaaloverzicht kosten programma

Omvat het totaaloverzicht van het programma inzake lasten en baten. Daarnaast zijn de voorgenomen investeringen opgenomen.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

BBV-indicatoren ^{1,2}	Maastricht					Gemeenten 100.000 – 300.000 2021
	2017	2018	2019	2020	2021	
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar ^{2a}	18	18	19	29	18	8
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners ^{2b}	3,4	3,1	3,4	2,4	2,2	2,5
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners ^{2b}	6,4	6,1	6,7	5,6	5,0	4,9
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners ^{2b}	3,5	3,5	2,9	1,8	1,1	1,4
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners ^{2b}	6,4	7,1	7,7	6,8	6,6	7,1

- 1) De BBV-indicatoren zijn wettelijk verplichte indicatoren. Gelet op het profiel van Maastricht (o.a. toerisme, studenten, evenementen, grensligging) is bij een cijfermatige één op één vergelijking van Maastricht met andere gemeenten soms een nadere duiding noodzakelijk. Daar waar de BBV-indicatoren bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan het aantal inwoners, verblijven in Maastricht, naast de eigen inwoners, dagelijks een groot aantal bezoekers in de stad. Dit kan effect hebben op de cijfers.
- 2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (2a) Bureau Halt; (2b) CBS. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie Maastricht 2040
- Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026 (nog vast te stellen in 2022)
- Meerjarenprogramma Handhaven Openbare Ruimte 2020-2023 (raad, 12 mei 2020)
- Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg (Samen Veilig) 2020-2023 (april 2020).

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	16
1.2 Openbare orde en veiligheid	3, 5, 16

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Wat willen we bereiken?

Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) zet de gemeente in op het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten en rampen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

De VRZL zorgt voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied (Zuid-Limburg).

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op rekening 2022 van VRZL.
- Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op begroting 2024 van VRZL.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Sinds de invoering van de Wet veiligheidsregio's zijn de brandweer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionale schaal georganiseerd. De gemeente Maastricht draagt via een financiële bijdrage bij aan de instelling en instandhouding van de VRZL. Voorts draagt de gemeente zorg voor de lokale inzet van personele capaciteit (piketregeling) ten behoeve van de crisisorganisatie van de VRZL.

Wat mag het kosten?

Crisisbeheer en brandweer (1.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	10.008	10.112	10.581	11.105	11.104	11.104	11.102
Baten	308	298	298	310	310	310	310
Saldo van baten en lasten	-9.700	-9.814	-10.284	-10.795	-10.793	-10.793	-10.792
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-9.700	-9.814	-10.284	-10.795	-10.793	-10.793	-10.792

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D3	Veiligheidsregio	-430	-430	-430	-430
	Totaal	-430	-430	-430	-430

Overige ontwikkelingen baten en lasten

Voornoemde budgettaire ontwikkeling betreft een verhoging van de bijdrage aan de veiligheidsregio vanwege aanpassing van de verdeelsystematiek. In 2022 was al sprake van een toename van de bijdrage aan veiligheidsregio. Verder nemen de lasten met ingang van 2022 toe als gevolg van indexering.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Denk aan: toezicht en handhaving openbare orde, BOA's; Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; preventie van criminaliteit; opstellen en handhaven APV; veilige woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners. Een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Waar we gebiedsgericht en informatiegestuurd werken aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Een werkwijze die zichtbaar, voelbaar en meetbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.

Prestaties going concern

- Uitvoeren Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026 (vast te stellen door de raad vierde kwartaal 2022).

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen MJP Veiligheid 2023-2026 in het vierde kwartaal 2022 met mogelijk uitloop naar het eerste kwartaal van 2023.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen nieuw Uitvoeringsprogramma n.a.v. Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026.
- Vaststellen nieuwe set van effectindicatoren welke aansluit bij Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026.
- Vaststellen jaarplan handhaven openbare ruimte 2023 – 2024.
- Periodiek informeren en consulteren gemeenteraad over de ontwikkelingen in relatie tot de professionalisering van de handhaaforganisatie en de uitvoering van het jaarprogramma.

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid (1.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	6.119	7.040	8.628	9.216	9.141	8.983	8.936
Baten	1.074	456	456	475	475	475	475
Saldo van baten en lasten	-5.045	-6.584	-8.173	-8.740	-8.665	-8.508	-8.461
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	68	72	507	68	33	34	37
Saldo mutaties reserves	68	72	507	68	33	34	37
Resultaat	-4.977	-6.512	-7.666	-8.672	-8.632	-8.474	-8.424

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D3	Versterken handhaving, o.a. in nachtelijke uren en parken	-690	-690	-690	-690
D3	Kosten striktere fietshandhaving	-125	-125	-125	-125
D3	Nieuw meerjarenprogramma veiligheid	-350	-300	-350	-300
D3	Dierenwelzijn	-25	-25	-25	-25
D14	Kapitaallasten investering striktere fietshandhaving	0	-10	-10	-10
	Totaal	-1.190	-1.150	-1.200	-1.150

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 is sprake van tijdelijke uitgaven voor de aanpak radicalisering/jihadisme (€ 0,385 mln.) die worden gedekt door een onttrekking aan de hiervoor gevormde reserve. Ten behoeve van de pilot wietteelt/experiment gesloten coffeeshopketen ontvangt de gemeenten via de algemene uitkering (verwerkt op taakveld 0.7) rijksmiddelen. Die rijksmiddelen dienen ter dekking van de in 2022 t/m 2024 in de begroting opgenomen budgetten (€ 0,208 mln. per jaar).

De hogere baten in 2021 werden veroorzaakt door bijdragen aan activiteiten en projecten van het Rijk voor versterking aanpak radicalisering en ondermijning.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserve productiemiddelen. In 2022 is daarnaast sprake van een onttrekking aan de reserve aanpak radicalisering/jihadisme (€ 0,385 mln.) en de reserve overloop (€ 0,050 mln.).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 1 Veiligheid	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	10.008	10.112	10.581	11.105	11.104	11.104	11.102
Openbare orde en veiligheid (1.2)	6.119	7.040	8.628	9.216	9.141	8.983	8.936
Totaal lasten	16.127	17.152	19.210	20.321	20.244	20.087	20.039
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	308	298	298	310	310	310	310
Openbare orde en veiligheid (1.2)	1.074	456	456	475	475	475	475
Totaal baten	1.382	753	753	786	786	786	786
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	-9.700	-9.814	-10.284	-10.795	-10.793	-10.793	-10.792
Openbare orde en veiligheid (1.2)	-5.045	-6.584	-8.173	-8.740	-8.665	-8.508	-8.461
Totaal saldo van baten en lasten	-14.745	-16.399	-18.457	-19.535	-19.459	-19.301	-19.253
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	68	72	507	68	33	34	37
Saldo mutaties reserves	68	72	507	68	33	34	37
Resultaat	-14.677	-16.327	-17.950	-19.467	-19.425	-19.267	-19.216

Investerings 2022-2026

		(bedragen x € 1.000)					
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Cameratoezicht	Rendabel	M	43	50	73	17	61
Aanschaf laadwagens (fietshandhaving) *	MJIP	M		75			

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

BBV-indicatoren

Het Rijk heeft geen BBV indicatoren bepaald, die gerelateerd zijn aan programma 2.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 - 2026
- Stadsvisie 2040
- Omgevingsvisie 2040
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) 2017 [raad, maart 2017]
- Leidraad Verhardingen 2019 t/m 2023
- Leidraad Openbare Verlichting 2020 t/m 2024
- Leidraad Civiele kunstwerken 2020 t/m 2024.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
2.1 Verkeer en vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.2 Parkeren	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.3 Recreatieve havens	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.4 Economische havens en waterwegen	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.5 Openbaar vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de taken die te maken hebben met de mobiliteitsinfrastructuur. Denk o.a. aan: verkeersbeleid; verkeersmaatregelen (verkeersborden, verkeersregelininstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering); aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte; civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke; verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; gladheidbestrijding; straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht willen we slimmer en groener reizen. Dat doen we via het 'STOP'-principe: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer en Personenauto (liefst een elektrische). Met STOP kiezen we voor een onthaastende, gezonde en actieve manier om ons te verplaatsen. Een pad dat ons leidt naar een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. We streven naar een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. Een stad met goede en veilige netwerkstructuren waarbij de verharde openbare ruimte veilig en schoon is.

Effectindicatoren ¹		Realisatie					Begroting
Vervoer		2013-2017	2014-2018	2015-2019	2016-2020	2017-2021	2020-2023
Aandeel van het gebruik van actieve vervoerswijzen en OV gemiddeld per jaar (%) ²	In Maastricht	64	67	65	64 ⁴	66 ⁴	67
	Van en naar Maastricht	27	28	26	23 ⁴	23 ⁴	28
Openbare ruimte		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Waardering inwoners over schoonhouden openbare ruimte in de eigen buurt ³		GM	GM	6,6	6,4	6,1	6,1
Waardering inwoners over onderhoud wegen, paden en pleintjes in de eigen buurt ³		GM	GM	6,5	6,2	6,1	6,1

- 1) De raad wordt jaarlijks via een separate verkeersmonitor geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van intensiteiten op het wegennet.
- 2) De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.
- 3) Bron: Stadspeiling (nulmeting 2020)
- 4) De maatregelen als gevolg van corona in 2020 en 2021 zijn van invloed op de gebruikte vervoerswijzen in deze jaren. Dit is terug te zien in de cijfers van de periode waarin 2020 of 2021 onderdeel van zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.
5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autoluwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.

Prestaties going concern

1. *Monitoring en beleidsontwikkeling*

We monitoren de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, verkeer en parkeren en stellen jaarlijks een verkeersmonitor op. Mede op basis van deze monitor ontwikkelen we het mobiliteitsbeleid van Maastricht.

2. *Uitvoeren van het Mobiliteitsprogramma*

Elk jaar worden onder de noemer van het Mobiliteitsprogramma kleine- en middelgrote infrastructurele projecten uitgevoerd die met name gericht zijn op het verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en fiets.

3. *Uitvoeren van het Actieplan fietsen in Maastricht en fietsparkeren Maastricht*

Door het uitvoeren van projecten wordt gewerkt aan de gewenste mobiliteitstransitie richting fiets.

4. *Stimuleren van slimme en duurzame mobiliteit*

Om slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren werken wij binnen het programma Zuid-Limburg Bereikbaar samen met regionale overheden en het Rijk in PPS-verband met werkgevers, (logistieke) dienstverleners, ondernemers en mobiliteitsaanbieders.

5. *Beheer verkeersmanagementsystemen en topdagenregime*

Om het verkeer dagelijks in goede banen te leiden wordt gebruik gemaakt van diverse (technische) systemen en voorzieningen. Deze te beheren en te onderhouden voorzieningen betreffen o.a. verkeersregelinstallaties, selectieve afsluitingen, bewegwijzering en straatmeubilair

We coördineren tevens het zogeheten topdagenregime voor 25 tot 35 dagen in het jaar waarop het verkeerssysteem een zeer groot verkeersaanbod zo goed mogelijk dient te verwerken.

6. *Programma Stad en Spoor / Stationsomgeving*

Met onze partners werken we georganiseerd in diverse deelprojecten aan deze integrale gebiedsontwikkeling die opgenomen is in de Omgevingsvisie Maastricht. Als gemeente initiëren en coördineren we de samenwerking, geven we richting aan de inhoudelijke ambities en bewaken de samenhang en integratie van de diverse belangen in het gebied.

7. *Kleinschalige infrastructurele maatregelen en aanpak en voorkomen verkeersonveilig gedrag*

Op eigen initiatief of op verzoek van bewoners of ondernemers voeren we voortdurend kleine verbeteringen door aan de buitenruimte en infrastructuur ten aanzien van fietsvoorzieningen, autoparkeren en verkeersveiligheid. Ook leveren wij een bijdrage aan veilig verkeersgedrag en veilige schoolomgevingen.

8. *Mobiliteit in relatie tot integrale projecten*

Aanpassingen aan infrastructuur komen ook voort uit diverse integrale projecten die door de Gemeente en/of haar partners worden uitgevoerd. Meestal zijn dit langlopende projecten over meerdere jaren met hun eigen projectorganisatie, opgave en begroting.

9. *Uitvoeren meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen*

Wij onderhouden structureel de verhardingen en de openbare verlichting binnen de gemeente (dagelijks en groot onderhoud). In de paragraaf kapitaalgoederen staat de meerjarenplanning van het groot onderhoud van wegen/ verhardingen en de openbare verlichting.

10. *Toetsen, adviseren*

Door het jaar heen komen er diverse initiatieven binnen bij de gemeente zoals bouwplannen, gebiedsontwikkelingen, evenementen en onderhoud en aanleg van kabels en leidingen. Bijna al deze plannen hebben een effect op het mobiliteits- en verkeerssysteem. Afhankelijk van de rol die de

gemeente heeft en de fase waarin in het project verkeert toetsen wij deze plannen of adviseren wij hierin. Verder komen er andere meldingen binnen die binnen de daar voorgestelde termijnen van een reactie worden voorzien.

11. Reguleren de openbare ruimte

Wij reguleren de openbare ruimte door het uitgeven/beoordelen van vergunningen voor o.a. inritten, aanleg kabels en leidingen, standplaatsen, het tijdelijk plaatsen van voorwerpen op de openbare weg en door handhaving. Verder zorgen wij permanent (24/7) voor het toezicht op de Maasboulevard-tunnel en zorgen we ervoor dat al onze bruggen en viaducten worden onderhouden en veilig blijven.

12. Onderhoud en beheer

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen op de afgesproken (CROW) niveaus plegen wij structureel onderhoud aan verhardingen, civiele kunstwerken, infrastructurele elementen en openbare verlichting. Ook het schoonhouden van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding valt hieronder.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
<i>CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte</i>						
Verhardingen hoofdwegen en voetgangersgebied	A/B	A	A	A	A	B ¹
Verhardingen rest	A	A/B	A/B	A/B	B	C ¹
Schoon binnen de singels	A	A	A	A	A	A
Schoon buiten de singels	A	A	A	A	A	B ¹
Openbare verlichting	A	A	B	B	B	B
Civiele kunstwerken	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig

1) Zowel bij verhardingen als bij Schoon buiten de singels is sprake van een hoger resultaat dan de opgenomen ambitie. Dit hangt samen met de toe te passen systematiek (qua monitoring en berekening) en kan niet worden aangepast omdat dit tot niet gewenste effecten zou leiden.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vervolgprogramma Zuid-Limburg Bereikbaar (1e kwartaal 2023)

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen van een ontwerpvisie voor het J.F. Kennedybrugtracé
- Herinrichting Groene Loper
- Verkenning autoluw Wyck
- Verkenning fietsstraatzone centrum
- Uitvoeren projecten Mobiliteitsprogramma:

Voorgenomen projecten	Aanleiding	Maatregel
Medoclaan	Fiets	Opwaarderen naar 30 km/uur en betere fietsvoorzieningen
Fort Willemweg	Verkeersveiligheid en geluidsoverlast	Snelheidsremmende maatregelen
Kasteel Hillenraadweg e.o. / Petri Crijnstunnel	Verkeersveiligheid & STOP	Herinrichting door invoeren van het STOP-principe
Fietsveiligheid rondom obstakels en fietsdoorsteekjes	Fiets	Aanpak obstakels en doorsteekjes verbeteren
Post onvoorzien	Diversen	Kleinschalige maatregelen die inspelen op de actualiteit

- Uitvoeren projecten vervangingsprogramma verkeersmanagement jaarschijf 2023.
- Uitvoeren projecten meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen jaarschijf 2023.

Wat mag het kosten?

Verkeer en vervoer (2.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	26.298	21.301	22.653	21.754	22.890	22.962	22.982
Baten	4.302	338	240	268	268	268	268
Saldo van baten en lasten	-21.996	-20.963	-22.413	-21.486	-22.622	-22.693	-22.714
Toevoeging reserves	2.206	2.131	2.169	2.169	2.169	2.169	2.169
Onttrekking reserves	769	1.834	2.800	1.395	1.420	1.562	1.590
Saldo mutaties reserves	-1.437	-297	630	-774	-749	-608	-580
Resultaat	-23.433	-21.260	-21.782	-22.259	-23.371	-23.301	-23.293

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D5	Bijdrage ZL bereikbaar	-800	-800	-800	-800
D5	Autoluwer maken (o.a. Wyck)	0	-600	-600	-600
D5	Aanloopstraten omvormen tot fietsstraten	-150	0	0	0
D14	Kapitaallasten investeringen autoluwer maken (o.a. Wyck) en meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	0	-381	-434	-537
	Totaal	-950	-1.781	-1.834	-1.937

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 zijn uitgaven ten laste van de reserve mobiliteitsfonds (€ 1,218 mln.) en uitgaven voor het voetgangerscirculatieplan (€ 0,506 mln.) geraamd waardoor de geraamde lasten in 2022 hoger zijn.

In 2021 heeft een correctie van de geactiveerde bijdragen aan Maastricht Bereikbaar (€ 4,157 mln.) plaatsgevonden waardoor de lasten in 2021 hoger zijn dan in de jaren daarna. In 2021 was daarnaast sprake van hogere lasten voor onder meer projecten (€ 1,379 mln.) en verhardingen/straatwerk voor kabels en leidingen (€ 1,049 mln.) die vrijwel volledig werden gedekt door hogere baten. De vrijval van de voorziening voor groot onderhoud (€ 0,760 mln.) leidde in 2021 eveneens tot een hogere bate.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves productiemiddelen openbare verlichting, productiemiddelen verkeersregelinstallaties en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen. In 2022 is daarnaast sprake van een onttrekking aan de reserve mobiliteitsfonds (€ 1,218 mln.).

2.2 Parkeren

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen. Denk o.a. aan: parkeerbeleid; inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen; parkeermeters; fietsenstallingen.

Wat willen we bereiken?

We zetten het reguleren van autoparkeren in als een sturingsmiddel om duurzame vervoerswijzen te stimuleren en het aantal autoverplaatsingen in de stad te verminderen. Ons doel is de leefbaarheid in de stad te verbeteren en de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal parkeerplaatsen op afstand (P+W en P+R)	1.425	1.425	945 ¹	945 ¹	945 ¹	1445 ^{2,3}

- 1) Vanwege het vergroten van het centrumgebied met het Frontenpark is het parkeerterrein Frontenpark verschoven van de P+W-zone naar de centrum-zone. Dit als gevolg dat er een afname is van het aantal parkeerplaatsen op afstand.
- 2) Waarvan 400 parkeerplaatsen op overloopterreinen. Deze parkeerplaatsen zijn alleen beschikbaar op topdagen.
- 3) Het parkeerterrein Fort Willemweg is omgezet van een regulier parkeervoorziening naar een P+W-voorziening die naast het reguliere gebruik ook gepromoot wordt als parkeergelegenheid voor bezoek aan het centrum.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C9	Verdere uitbouw van P&R-locaties aan de randen van de stad, waar mogelijk in slimme combinaties met andere ruimteclaims zoals zonneweides.
5.C10	In het centrum wordt een forse uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Als dat op korte termijn niet mogelijk blijkt in bestaande panden wordt serieus gekeken naar een nieuwe ondergrondse stalling.

Prestaties going concern

1. Parkeerregulering

Door het straatparkeren te reguleren sturen we erop om de verschillende doelgroepen op de juiste plek te laten parkeren.

2. Exploitatie, beheer en onderhoud straat parkeren

Door beheer en onderhoud van parkeervoorzieningen en bijbehorende apparatuur zoals parkeerautomaten zorgen we voor goed functionerende voorzieningen. Ook worden parkeerplaatsen voorzien mogelijkheden voor het opladen van elektrische voertuigen.

3. Monitoren afspraken met Q-Park

Binnen een publiek-private samenwerking, de PPS Parkeren, stemmen we ons parkeerbeleid af met parkeerbedrijf Q-Park. Voor zover niet strijdig met de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) verkennen we de mogelijkheden om de parkeervoorzieningen te benutten voor fietsparkeren, deelmobiliteit en het laden van elektrische auto's.

4. Uitvoeren van de parkeeropgave uit de Omgevingsvisie Maastricht 2040 en Realisatieplan parkeren op afstand

De parkeeropgave en het onderliggende Realisatieplan parkeren op afstand bevat maatregelen om de doelen uit de Omgevingsvisie te bereiken. Deze maatregelen zullen stapsgewijs worden uitgewerkt en gerealiseerd.

5. Exploitatie, beheer en onderhoud van fietsparkeerplaatsen

We bieden fietsers de mogelijkheid om hun fiets te stallen onder toezicht in de stallingen aan de Kesselskade en Markt en bij station Maastricht.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Verkenning grootschalige inpassing of ondergrondse fietsparkeerlocatie centrum.

Wat mag het kosten?

Parkeren (2.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	4.735	5.384	3.965	4.346	4.773	4.779	4.943
Baten	3.720	3.042	3.587	3.742	3.742	3.742	3.742
Saldo van baten en lasten	-1.015	-2.342	-377	-605	-1.031	-1.037	-1.201
Toevoeging reserves	1.285	1.286	1.308	1.308	1.308	1.308	1.308
Onttrekking reserves	633	762	762	641	652	657	819
Saldo mutaties reserves	-652	-524	-546	-667	-656	-651	-489
Resultaat	-1.667	-2.866	-924	-1.272	-1.687	-1.689	-1.690

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D5	Meer fietsparkeerplaatsen	-500	-500	-500	-500
D14	Kapitaallasten investering meer fietsparkeerplaatsen	0	-413	-411	-409
	Totaal	-500	-913	-911	-909

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 is de invoering van het scanvoertuig niet gerealiseerd en doorgeschoven. De te realiseren lagere lasten (€ 0,350 mln.) zijn hierdoor in 2021 eveneens niet gerealiseerd. In 2021 was daarnaast sprake van hogere kapitaallasten.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves productiemiddelen parkeren en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen.

2.3 Recreatieve havens

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren havens voor de recreatieve scheepvaart.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke recreatieve havens (Bassin en jachthaven Hoge Kanaaldijk).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Onderhoud en baggeren

We zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en het baggeren (gemiddeld 1x per 10 jaar). Beide havens zijn in erfpacht uitgegeven. Het onderhoud voor de jachthaven wordt door de hier gevestigde clubs gedaan. Bij het Bassin gebeurt het door de exploitatiemaatschappij 'Bassin BV'.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Conform het gemeentelijk baggerplan is het baggeren van de jachthaven Hoge Kanaaldijk uitgevoerd in 2022. Periodiek wordt situatie gemonitord om te bepalen wanneer hernieuwd baggeren nodig is. Uitvoering gebeurt in afstemming met de gebruikers.
- Jachthaven het Bassin zet blijvend in op het behoud van het keurmerk de Blauwe Vlag: de internationale milieuonderscheiding, die jaarlijks wordt toegekend aan stranden en jachthavens die aangetoond hebben schoon en veilig te zijn.
- De lopende ontwikkelingen in de directe omgeving van het Bassin (o.a. Landbouwbelang en Sappi Zuid-West) zorgen voor een perspectiefrijke toekomst.

Wat mag het kosten?

Recreatieve havens (2.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	17	18	18	18	18	18	18
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-17	-18	-18	-18	-18	-18	-18
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-17	-18	-18	-18	-18	-18	-18

2.4 Economische havens en waterwegen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan: baggerwerkzaamheden.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke economische havens (Beatrixhaven).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Onderhoud en baggeren

In de afgelopen jaren zijn bij de revitalisering van de Beatrixhaven kades gerealiseerd die in erfpacht zijn uitgegeven aan de aangrenzende bedrijven. Zij verzorgen het onderhoud. Wij monitoren de waterbodem en baggeren periodiek.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- De haalbaarheid van een havenverordening is in 2021 besproken met een groot deel van de gebruikers. Hieruit bleek dat er weinig draagvlak was voor het heffen van havengelden. Als gevolg van Corona vonden de gebruikers het moment van invoering ongelukkig. Het zou immers leiden tot een kostenverzwaring. In 2022-2023 zal wederom het gesprek worden aangegaan met de gebruikers van de haven. Indien de uitkomsten daarvan bekend zijn zal een terugkoppeling plaatsvinden.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- In 2023 zal het college duidelijkheid verschaffen over het wel of niet invoeren van een havengeldverordening. Indien hiervoor wordt gekozen zal ook expliciet worden aangegeven waar de gebruikers binnen de haven behoefte aan hebben en wat dit betekent voor de exploitatie.

Wat mag het kosten?

Economische havens en waterwegen (2.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	381	0	0	400	813	7.111	409
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-381	0	0	-400	-813	-7.111	-409
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-381	0	0	-400	-813	-7.111	-409

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D15	Hoogwater niet volledig als investering aanmerken (klimaat en energie)	-400	-400	-6.700	0
D14	Kapitaallasten investering hoogwater veiligheid	0	-413	-411	-409
	Totaal	-400	-813	-7.111	-409

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De lasten in 2021 betroffen de kosten inzake de wateroverlast in juli 2021.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen. Dit betreft: bus; taxivervoer; voorzieningen en informatievoorziening ter ondersteuning van het openbaar vervoer; busstation; OV-experimenten.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een toename van het gebruik van openbaar vervoer als duurzame vervoerswijze en als onderdeel van ketenverplaatsingen in combinatie met P+R-voorzieningen.

Effectindicatoren ¹		Realisatie					Begroting
		2013-2017	2014-2018	2015-2019	2016-2020	2017-2021	2019-2023
Aandeel van het gebruik van OV (%)	In Maastricht	3	3	3	3 ²	3 ²	3
	Van en naar Maastricht	14	16	16	14 ²	16 ²	16

- De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.
- De maatregelen als gevolg van corona in 2020 en 2021 zijn van invloed op de gebruikte vervoerswijzen in deze jaren. Dit is terug te zien in de cijfers van de periode waarin 2020 of 2021 onderdeel van zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

10.M3	Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.
-------	---

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

10.C1	Behoeft)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.
-------	---

Prestaties going concern

1. Stimuleren gebruik openbaar vervoer

Wij ondersteunen de Provincie Limburg bij de realisatie van haar railagenda (waaronder het doortrekken van de drielandentrein naar Luik). Verder nemen we deel aan de uitvoering van het programma Zuid-Limburg Bereikbaar met als opgave om het gebruik van het OV te stimuleren. Ook ondersteunen wij Arriva met het uitvoeren van haar concessie en zijn we betrokken bij de diverse integrale projecten zoals: Stad en Spoor/ Stationsomgeving.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Stad en Spoor / Stationsomgeving. Zie taakveld 2.1.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Verkeer en vervoer (2.1)	26.298	21.301	22.653	21.754	22.890	22.962	22.982
Parkeren (2.2)	4.735	5.384	3.965	4.346	4.773	4.779	4.943
Recreatieve havens (2.3)	17	18	18	18	18	18	18
Economische havens en waterwegen (2.4)	381	0	0	400	813	7.111	409
Totaal lasten	31.431	26.704	26.635	26.518	28.494	34.869	28.351
Verkeer en vervoer (2.1)	4.302	338	240	268	268	268	268
Parkeren (2.2)	3.720	3.042	3.587	3.742	3.742	3.742	3.742
Recreatieve havens (2.3)	0	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen (2.4)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	8.022	3.380	3.827	4.010	4.010	4.010	4.010
Verkeer en vervoer (2.1)	-21.996	-20.963	-22.413	-21.486	-22.622	-22.693	-22.714
Parkeren (2.2)	-1.015	-2.342	-377	-605	-1.031	-1.037	-1.201
Recreatieve havens (2.3)	-17	-18	-18	-18	-18	-18	-18
Economische havens en waterwegen (2.4)	-381	0	0	-400	-813	-7.111	-409
Totaal saldo van baten en lasten	-23.409	-23.323	-22.808	-22.509	-24.484	-30.860	-24.341
Toevoeging reserves	3.491	3.417	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477
Onttrekking reserves	1.402	2.596	3.561	2.036	2.072	2.219	2.409
Saldo mutaties reserves	-2.089	-821	84	-1.441	-1.405	-1.259	-1.068
Resultaat	-25.498	-24.144	-22.724	-23.950	-25.889	-32.118	-25.410

Investerings 2022-2026

(bedragen x € 1.000)							
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	1.463	590	590	590	590
Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit *	MJIP	M		6.000	1.000	1.000	1.000
Kunswerken	Rendabel	M	0	84	1.253		100
VRIs	Rendabel	M	3.162	422	2.491	94	2.866
Parkeren	Rendabel	M	535	250	250	500	0
Meer fietsparkeerplaatsen *	MJIP	M		7.500			
Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	5.052				
Autoluwer maken (o.a. Wyck) *	MJIP	M		3.200			
Continuëren Maastricht Bereikbaar	MJIP		0				
Fietsenstallingen & P&R	MJIP	M	2.913	1.500			
Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	5.762	2.500	2.500	2.500	2.500
Openbare verlichting	Rendabel	M	6.206				
Hoogwaterveiligheid *	MJIP	M		7.500			

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 3 Economie

Taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2021
	2017	2018	2019	2020	2021	
Index functiemenging (FMI) voor wonen en werken ^{1a,2}	53,7	54,3	54,9	55,0	54,7	56,3
Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar ^{1b}	121,5	125,8	133,1	136,3	143,4	154,3

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (1a) CBS BAG/LISA, (1b) LISA.

De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

2) FMI: 0% (milieu met alleen woningen), FMI: 50% (gemengd milieu waarbij aantal banen gelijk is aan aantal woningen), FMI: 100% (milieu met alleen bedrijven).

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022- 2026
- Structuurvisie Brightlands Maastricht Health Campus (raad, 16 december 2014)
- Programma Creatieve Industrie (raad, 12 januari 2015)
- Visie op de binnenstad 2030 (raad, 9 juni 2015)
- Evenementennota (raad, 31 mei 2016)
- Horecabeleid Maastricht 2016-2019 (raad, 31 mei 2016)
- Detailhandelsvisie 2016 (raad, 13 december 2016)
- Evaluatie & Actualisatie Hotelbeleid (raad, 27 november 2018)
- Visie vrijetijdseconomie 2030 (raad, 12 mei 2020)
- Economische Visie 2040: Kwaliteit & Innovatie (raad, 1 december 2021)
- Stadsvisie 2040: perspectief voor een gezonde stad (raad, 18 januari 2022)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
3.1 Economische ontwikkeling	3, 4, 8, 10, 11, 12, 17
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3, 4, 7, 9, 11, 12, 13, 17
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3, 4, 9, 11, 12, 17
3.4 Economische promotie	3, 4, 9, 11, 12, 17

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid. Denk o.a. aan: clusterontwikkeling en versterking van sectoren, stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstituten en bedrijven; lokale, regionale, bovenregionale, internationale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden; samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstituten; ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's.

Wat willen we bereiken?

Maastricht ambieert een duurzame internationaal georiënteerde kenniseconomie waarin voor burgers voldoende banen op alle niveaus bereikbaar zijn. Het realiseren van 'brede welvaart' is en blijft daarbij het uitgangspunt. Maastricht kiest voor een breed portfolio-beleid waarbij kenniseconomie, toerisme, congressen, creatieve- en maakindustrie, retail, internationale instituten en het zijn van een internationale studentenstad de basis vormen voor een krachtig economisch profiel. Binnen het economisch beleid heeft de economische en ruimtelijke gebiedsontwikkeling van de Brightlands Health Campus topprioriteit. Cultuur en creativiteit vormen daarbij belangrijke versterkende factoren.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
		2017	2018	2019	2020	2021	2023
Werk							
Aantal oprichtingen en werkgelegenheidseffect ^{1,2}	Vestigingen	966	974	982	1055	1173	1232
	Werkzame personen	1.503	1530	1499	1465	1512	1588
Aantal opheffingen en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	-602	-597	-611	-697	-730	-766
	Werkzame personen	-1.455	-1451	1264	-1535	-1422	-1493
Aantal gevestigde bedrijven en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	272	267	294	276	nbn	204
	Werkzame personen	927	903	385	484	nbn	510
Aantal vertrekkende bedrijven en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	-278	-279	-330	-308	-397	-416
	Werkzame personen	-529	-530	-545	-513	-553	-581
Groeiende bedrijven en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	809	795	709	746	nbn	765
	Werkzame personen	3.356	3268	3005	2160	nbn	2244
Krimpemde bedrijven en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	517	514	527	492	nbn	428
	Werkzame personen	-1.423	-1497	-1726	-1572	nbn	-1326
Totaal aantal bedrijven en werkgelegenheidseffect ¹	Vestigingen	10.235	10.617	10.952	11.278	11.644	12.226
	Werkzame personen	71.324	73.680	75.050	75.539	75.846	77.515
Beleving		2018	2019	2020	2021	2022	2023
% Studenten dat Maastricht als (zeer) prettig ervaart om in te wonen		90 ³	GM	GM	GM	88 ⁴	88

1) Bron: LISA en Vestigingsregister Limburg.

2) Bron CBS, LISA.

3) Bron: Buurtmonitor onder studenten en scholieren.

4) Bron: meting onder (internationale) studenten in Maastricht (herhaalde meting elke twee jaar; nulmeting in 2021).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.
7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C10	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.

Prestaties going concern

Campusontwikkeling

De gemeente is een partner in de campusontwikkeling. Samen met het MUMC+, de Universiteit Maastricht, Hogeschool Zuyd, de Provincie Limburg en relevante bedrijven zetten we ons in voor de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus. Spin-offs en nieuw life sciences bedrijven worden begeleid en gefaciliteerd bij diverse vragen en het vinden van nieuwe huisvesting, bijvoorbeeld de nieuwe pilotfabriek voor regeneratieve geneeskunde. Ook wordt ingezet op het vergroten van de leefbaarheid van de campus, door een mix van functies zoals horeca en wonen te creëren.

Einstein Telescoop

Maastricht zet zich in voor de komst van de Einstein Telescoop door middel van lobbyactiviteiten in samenwerking met de Provincie Limburg en de relevante ministeries, de gebiedsontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus en het faciliteren van de doorontwikkeling van de Science and Engineering faculteit van de Universiteit Maastricht.

Versterken clusterontwikkeling

Door proactief de relatie te leggen met partijen die de clusters/participerende bedrijven kunnen versterken op het gebied van de gezamenlijke thema's arbeid, opleidingen, energietransitie, innovaties, imagoverbetering/zichtbaarheid, duurzaamheid vindt verankering plaats van deze bedrijven in Maastricht.

Kennisinstellingen en onderwijsinstellingen aan de stad verbinden

Er worden met (internationale) kennisinstellingen en onderwijsinstellingen gezamenlijke ambities gedeeld en waar mogelijk gezamenlijke projecten uitgevoerd of ondersteund. Eén van de onderdelen daarin is het uitvoeringsprogramma Studentenstad. Dit programma richt zich op de ambitie om Maastricht, één van de oudste steden van Nederland met de jongste universiteit van Nederland, door te ontwikkelen tot een echte studentenstad waarin studenten zich thuis voelen.

Uitvoering plan van aanpak Creatieve (maak)industrie

We versterken de bijdrage van cultuur aan een bloeiende economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat door uitvoering te geven aan het plan van aanpak Creatieve (maak)industrie met onder meer projectsubsidies. Daarnaast stimuleren we vastgoedpartijen om ruimte te bieden aan creatieve makers.

Regionale Economische samenwerking

Maastricht als centrumstad neemt deel aan de Economische Samenwerking Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma arbeidsmarktbeleid.

Lobby voor internationale verbindingen

We ondersteunen de lobby van de provincie voor het verbeteren van onze internationale bereikbaarheid.

Visie Vrijtijdseconomie 2030

Op Zuid-Limburgse schaal is een visie vrijetijdseconomie vastgesteld. Binnen deze visie zijn gezamenlijke ambities geformuleerd. Er wordt gewerkt aan het vaststellen van een aantal gezamenlijke Zuid-Limburgse acties.

Circulaire economie bevorderen

In samenwerking met kennisinstellingen, ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht werken we aan een circulaire economie. Dat doen de samen met de gemeenten Meerssen en Valkenburg a/d Geul.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen geactualiseerd evenementenbeleid in tweede kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen van een uitvoeringsplan van de economische visie
- Vaststellen jaarprogramma evenementen 2023.
- Vaststellen uitvoeringsnota horeca.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

ESZL werkt samen met bedrijven en kennisinstellingen aan de economische structuurversterking in Zuid-Limburg. Een triple helix samengestelde economic board verkent maatschappelijke uitdagingen

en stimuleert economische kansen aan de hand van een strategische agenda voor Zuid-Limburg. Op basis van te vormen coalitions of the willing & acting wordt samengewerkt aan concrete projecten.

MECC Maastricht BV

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een congres- en beurzen centrum. Hiermee vormt MECC Maastricht een belangrijke motor voor de regionale economie en het zakelijk toerisme in het bijzonder.

Exploitatie Maatschappij Maastricht (EMM) B.V.

De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht en van toerisme in het bijzonder.

Wat mag het kosten?

Economische ontwikkeling (3.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	3.620	3.986	3.683	4.287	4.245	4.212	4.197
Baten	556	298	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-3.064	-3.688	-3.683	-4.287	-4.245	-4.212	-4.197
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-3.064	-3.688	-3.683	-4.287	-4.245	-4.212	-4.197

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D2	Gebiedsontwikkeling binnenstad	-200	-200	-200	-200
D4	Studentenstad	-75	-75	-75	-75
	Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.	-40	PM	PM	PM
D7	Uitwerkingen economische visie	-200	-200	-200	-200
D7	Bevorderen circulaire economie en inkoop	-150	-150	-150	-150
	Totaal	-665	-625	-625	-625

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De baten in 2021 betroffen de bijdragen van derden in projecten zoals Maastricht International Centre.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid. Denk o.a. aan: grondexploitatie bedrijventerreinen; ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her)ontwikkeling van bedrijfspanden; herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties.

Wat willen we bereiken?

Een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap.

De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C7 Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen.

Prestaties going concern

- We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken en exploiteren enkele bedrijfsverzamelgebouwen. Zie ook de paragraaf grondbeleid.
- We bieden advisering en/of ondersteuning op het gebied van huisvesting en activiteiten aan internationale instituten.
- Verhuur bedrijvenunits in de gemeentelijke bedrijvenverzamelgebouwen.
- Uitgifte van kavels (Maastricht-Zuid).

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Onderzoek (waar nodig) naar oplossingen voor stikstofproblematiek en transportschaarste TenneT en Enexis.

Wat mag het kosten?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	63	4.358	3.562	1.032	573	404	163
Baten	193	4.216	3.469	246	430	311	120
Saldo van baten en lasten	130	-142	-93	-786	-143	-93	-43
Toevoeging reserves	142	142	142	142	142	142	142
Onttrekking reserves	142	100	50	743	100	50	0
Saldo mutaties reserves	0	-42	-92	601	-42	-92	-142
Resultaat	130	-184	-185	-185	-185	-185	-185

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen met name de grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties (zie bijlage 4).

In de jaren 2023 t/m 2025 zijn onder de lasten de uitgaven inzake beleidsinitiatieven aanloopstraten opgenomen (2023: € 0,718 mln., 2024: € 0,100 mln. en 2025: € 0,050mln.). Deze worden gedekt middels onttrekkingen aan de gelijknamige reserve.

In 2021 was sprake van een positief resultaat op dit taakveld dat met name werd veroorzaakt door winstnemingen op grondexploitaties (€ 0,178 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten.

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten. In 2022 en 2023 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen geraamd (2022: € 0,050 mln., 2023: € 0,025 mln.).

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit BBV-taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente. Denk o.a. aan: bedrijvenloket; stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal woon- en werkklimaat voor inwoners, bedrijven en organisaties, nu en in de toekomst en stemt de dienstverlening hier zo goed mogelijk op af. Daarbij streven we naar een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap. De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid. Maastricht is een ondernemersvriendelijke gemeente die aantrekkelijk is voor (internationale) kenniswerkers, grenswerkers en praktijkgerichte werkers. We zijn toegankelijk voor de gevestigde en nieuwe ondernemers in de stad (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid.
------	---

Prestaties going concern

Gebiedsontwikkeling Randwyck

We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.

Gebiedsontwikkeling Binnenstad

Samen met partners geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken. We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn.

Bedrijventerreinen

Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen, o.a. ontwikkeling en (tijdelijke) exploitatie van kantoorlocaties en bedrijfsterreinen. We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken

Internationale instellingen

We bieden advisering en/of ondersteuning op het gebied van huisvesting en activiteiten aan internationale instituten

Expat Centre Maastricht Region / Grensinformatiepunt

Expat Centre Maastricht Region (ECMR) en het Grensinformatiepunt (GIP) bundelen de dienstverlening en werken voor werknemers en werkgevers uit heel Zuid-Limburg op één locatie. Bedrijven en organisaties met internationale- en grensmedewerkers hebben op één locatie toegang tot alle

services en informatie. Daarnaast bieden het ECMR en het GIP persoonlijke ondersteuning en dienstverlening aan internationale (kennis)werkers en grenswerkers. Deze diensten dragen bij aan het ontwikkelen van een Euregionale arbeidsmarkt. De IND, belastingdienst en Sociale Verzekeringsbank zijn ook op deze locatie aanwezig werken samen met het ECMR en het GIP.

Team Ondernemen Maastricht (TOM)

Om ondernemers beter te faciliteren investeren we in een integrale dienstverlening voor alle ondernemers, groot en klein. Het TOM fungeert als loket voor de gehele gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers. Zij kunnen hier met al hun vragen aan de gemeente terecht.

Starters, start ups, incubators, broedplaatsen

Met voorlichting, bijeenkomsten, workshops en advies faciliteren we starters zich beter voor te bereiden op hun start op de arbeidsmarkt. De gemeente heeft een wettelijke taak (krediet en uitkering) voor begeleiding van starters vanuit de bijstand. Ondersteunende programma's voor startups worden verder uitgevoerd, in samenwerking met Maastricht Centre for Entrepreneurship and Innovation (UM).

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen plan van aanpak incubator en de raad hierover informeren.

Wat mag het kosten?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	726	853	958	1.120	1.314	1.310	1.311
Baten	355	475	475	496	496	496	496
Saldo van baten en lasten	-371	-378	-483	-624	-819	-814	-815
Toevoeging reserves	84	84	84	84	84	84	84
Onttrekking reserves	0	80	136	221	155	155	157
Saldo mutaties reserves	-84	-4	52	137	71	71	73
Resultaat	-455	-382	-431	-487	-747	-743	-742

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D7	Meer accountmanagement MKB	-50	-35	-35	-35
D7	Ontsluiten van nieuwe plekken voor 'start-ups' en 'scale-ups'	-35	-35	-35	-35
D14	Kapitaallasten investering tweede incubator	0	-275	-274	-273
	Totaal	-85	-345	-344	-343

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 en 2023 wordt op dit taakveld een deel van de TONK-middelen ingezet (€ 0,0655 mln. in beide jaren). Dekking van deze uitgaven komt uit de reserve TONK-middelen.

In 2021 hebben geen uitgaven ten laste van de reserve wervingsfonds acquisitie plaatsgevonden. Met ingang van 2022 wordt wel rekening gehouden met uitgaven (€ 0,070 mln. in 2022 en in de jaren 2023 t/m 2026 € 0,155 mln. per jaar).

De baten waren in 2021 lager doordat als gevolg van corona in het begin van 2021 geen marktgeden in rekening werden gebracht voor de non-food ondernemers.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves wervingsfonds acquisitie en productiemiddelen (markten).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve wervingsfonds acquisitie. In 2022 en 2023 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen geraamd (€ 0,0655 mln. in beide jaren).

3.4 Economische promotie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Denk o.a. aan: promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers; aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente; investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken; promotie toerisme.

Wat willen we bereiken?

We promoten Maastricht als internationale kennisstad, complete cultuurstad, werk- en bezoekstad. Door middel van economische promotie zetten we in op het versterken van Maastricht als ontmoetingsstad en het vergroten en verlengen van het zakelijk en toeristisch verblijf. We willen meer economische activiteiten in de stad door bedrijvigheid te stimuleren en meer economische dynamiek in de stad te krijgen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹	2020 ¹	2021 ²	2023
Aantal overnachtingen zakelijk	400.000	440.000	450.000	215.000	250.000	262.500
Aantal overnachtingen toeristisch	800.000	880.000	955.000	645.000	792.000	831.600

1) Bron: CBS.

2) Bron: Rapport 'Actualisatie marktruimte hotelsector Maastricht, maart 2021'. De in de tabel weergegeven cijfers voor 2021 gaan uit van de verdeling 24% zakelijk en 76% toeristisch.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.

Prestaties going concern

Ondersteuning van de werving van congressen en beurzen

We subsidiëren de promotie- en acquisitietak van het Maastricht Convention Bureau (MCB). Het MCB positioneert Maastricht internationaal als congreslocatie.

Subsidiëren economische promotie en marketing

Samenwerken met en subsidiëren Maastricht Marketing, die op basis van het convenant met hun activiteiten bijdragen aan het toeristisch positioneren van Maastricht. Tevens subsidiëring van projecten/activiteiten die het imago van de stad versterken en/of tot meer bezoekers leiden, zoals TEFAF, Flikken Maastricht en de Amstel Gold Race.

Aandachtspunten 2023

In 2023 zijn er geen specifieke aandachtspunten voor de raad en/of het college.

Wat mag het kosten?

Economische promotie (3.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	2.613	3.191	3.984	3.196	3.276	3.176	3.172
Baten	5.526	6.728	6.128	7.394	7.414	9.114	9.114
Saldo van baten en lasten	2.913	3.537	2.144	4.198	4.138	5.938	5.943
Toevoeging reserves	47	49	49	49	49	49	49
Onttrekking reserves	0	585	1.310	180	159	155	150
Saldo mutaties reserves	-47	536	1.261	131	110	105	101
Resultaat	2.866	4.073	3.405	4.329	4.248	6.044	6.043

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C3	Vervallen structureel effect minder opbrengsten corona	1.000	1.000	1.000	1.000
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D7	(Sport)evenementen	-100	-100	-100	-100
D7	Acquisitie congressen	-250	-250	-550	-550
D10	Hernieuwde invulling Maastricht als Europese stad	0	-100	0	0
D12	Schrappen gemakkelijheidsretributie	-600	-600	-600	-600
D12	Toeristenbelasting	-20	0	2.000	2.000
D12	Watertoeristenbelasting	-20	-20	-20	-20
	Totaal	10	-70	1.730	1.730

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 en 2023 wordt op dit taakveld een deel van de TONK-middelen ingezet (2022: € 0,774 mln., 2023: € 0,020 mln.). Dekking van deze uitgaven komt uit de reserve TONK-middelen.

In 2021 hebben vrijwel geen uitgaven ten laste van de reserve evenementenfonds plaatsgevonden. Met ingang van 2022 wordt wel rekening gehouden met uitgaven (€ 0,441 mln. in 2022 en in de jaren 2023 t/m 2026 € 0,070 mln. per jaar).

In 2021 was sprake van circa € 1,500 mln. lagere inkomsten toeristenbelasting. In de raming 2022 is rekening gehouden met € 1,000 mln. lagere inkomsten.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves evenementenfonds en productiemiddelen (evenementen en voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserves evenementenfonds en productiemiddelen. In 2022 en 2023 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen geraamd (2022: € 0,774 mln., 2023: € 0,020 mln.).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 3 Economie	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Economische ontwikkeling (3.1)	3.620	3.986	3.683	4.287	4.245	4.212	4.197
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	63	4.358	3.562	1.032	573	404	163
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	726	853	958	1.120	1.314	1.310	1.311
Economische promotie (3.4)	2.613	3.191	3.984	3.196	3.276	3.176	3.172
Totaal lasten	7.022	12.389	12.187	9.635	9.409	9.102	8.842
Economische ontwikkeling (3.1)	556	298	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	193	4.216	3.469	246	430	311	120
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	355	475	475	496	496	496	496
Economische promotie (3.4)	5.526	6.728	6.128	7.394	7.414	9.114	9.114
Totaal baten	6.630	11.717	10.072	8.136	8.340	9.921	9.730
Economische ontwikkeling (3.1)	-3.064	-3.688	-3.683	-4.287	-4.245	-4.212	-4.197
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	130	-142	-93	-786	-143	-93	-43
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	-371	-378	-483	-624	-819	-814	-815
Economische promotie (3.4)	2.913	3.537	2.144	4.198	4.138	5.938	5.943
Totaal saldo van baten en lasten	-392	-671	-2.114	-1.499	-1.068	820	888
Toevoeging reserves	273	275	275	275	275	275	275
Onttrekking reserves	142	765	1.495	1.143	414	360	307
Saldo mutaties reserves	-131	490	1.220	868	139	85	32
Resultaat	-523	-181	-894	-631	-929	904	920

Investerings 2022-2026

(bedragen x € 1.000)							
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
2e Incubator Randwyck *	MJP	M		5.000			

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

- 4.1 Openbaar onderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000
	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2020/ 2021
<i>Absoluut verzuim</i> Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	0,0	-	3,1	1,6	2,0	2,9
<i>Relatief verzuim</i> Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar dat ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	34	30	32	nb	16	18
<i>Vsv-ers</i> % Leerlingen VO en MBO van 12 - 23 jaar, dat voortijdig dus zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	3,0	3,4	3,0	3,2	2,6	2,2

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van DUO/Ingrado. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht (2019)
- Uitvoeringsagenda Educatieve Agenda Maastricht 2021-2024 (2021)
- Onderwijsachterstandenbeleid (2019)
- Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs gemeente Maastricht 2021
- Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra Maastricht 2020-2036 (2019)
- Masterplan Herinrichting en Huisvesting VO (2018)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019-2022 (2019)
- Beleid Participatiewet met bijbehorende verordeningen (2016)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
4.1 Openbaar onderwijs	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17
4.2 Onderwijshuisvesting	4, 10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17

4.1 Openbaar onderwijs

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs. Het bevoegd gezag over het openbaar onderwijs in Maastricht ligt bij de schoolbesturen KomLeren en LVO. Volgens artikel 23 lid 4 van de Grondwet ziet de gemeente erop toe dat er voldoende algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen wordt gegeven (als ouders er om vragen).

Wat willen we bereiken?

In haar toezichthoudende rol let de gemeente erop dat openbare scholen toegankelijk zijn voor iedere leerling en elke leraar en dat het openbaar onderwijs niet gebaseerd is op een godsdienst of levensovertuiging. Er zijn wel openbare scholen die vanuit bepaalde onderwijskundige uitgangspunten lesgeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2 Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C6 Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

- De raad heeft het begrotingsrecht over de huisvesting van het (openbaar) onderwijs en het overlegrecht met de schoolbesturen KomLeren en LVO over de jaarstukken van hun openbare scholen en gebruikt dat jaarlijks.
- De raad keurt hun statuten goed en doet een bindende voordracht voor de toezichthouder met het aandachtsgebied openbaar onderwijs bij LVO wanneer dat aan de orde is.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 2^e kwartaal zienswijzen op jaarrekening 2021 van LVO en KomLeren.
- Vaststellen in 2^e kwartaal zienswijzen op begroting 2023 van LVO en KomLeren.
- Zienswijze vaststellen op Toekomstvisie Voortgezet Onderwijs Maastricht van LVO (denominatiekeuze schoollocaties).

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Denk o.a. aan: nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen; verhuur van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal; opstellen programma onderwijshuisvesting. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen onder andere de kosten van nieuwbouw en uitbreiding.

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting.

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen een verantwoordelijkheid waar het gaat om het investeren in de kwaliteit van de onderwijshuisvesting.

Als gevolg van ontgroening/krimp hebben gemeente en schoolbesturen beiden de verantwoordelijkheid genomen om de ontstane leegstand in schoolgebouwen weg te werken, schoolgebouwen toekomstbestendig te maken en te verduurzamen ((B)ENG en Frisse scholen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2	Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.
-------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
-------	--

11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.
-------	---

Prestaties going concern

Meerjarige integrale huisvestingsplannen

Belangrijk is dat de raad kaders stelt aan de gemeentelijke vastgoedpositie ten opzichte van de schoolbesturen. Periodiek worden daartoe meerjarige integrale huisvestingsplannen (IHP's) vastgesteld. Hierin staat opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst, en rekening houdend met alle (maatschappelijke) ontwikkelingen. De uitwerking gaat volgens de beleidslijnen Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). In het IHP Kindcentra dat in december 2019 voor vier jaar door de raad is vastgesteld zijn primair onderwijs, speciaal onderwijs en kinderopvangorganisaties opgenomen. Het aantal locaties basisonderwijs wordt hiermee concreet teruggebracht van (34 locaties in 2016), 18 locaties in 2019 naar 23 in 2023 en 21 in 2025.

Het voortgezet onderwijs zal worden opgenomen in het IHP voortgezet onderwijs dat nog in ontwikkeling is.

Integraal plannen, financieren en realiseren

Schoolbesturen kunnen op basis van de IHP's aanvragen indienen die jaarlijks worden beoordeeld. Uitwerking/realisatie gebeurt op grond van de verordening 'Voorzieningen onderwijs-huis-vesting Maastricht 2021', Dit wordt vervolgens in de begroting verwerkt. In voorkomende gevallen is het college bevoegd te beslissen op aanvragen met een spoedeisend karakter (aanvragen die ingediend worden na 1 februari en die niet kunnen wachten).

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Herschikking aantal scholen PO via IHP	29	29	28	28	28	23
Herschikking aantal scholen VO via IHP	5	7	7	7	7	7
Herschikking aantal scholen (V)SO via IHP	6	6	6	6	6	6

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Integraal Huisvestingsplan VO Maastricht 2024--2028 (2^e kwartaal 2023)
- Actualiseren en vaststellen IHP Kindcentra voor 2024-2028 in 3^e kwartaal 2023)

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Realisatie Programma onderwijshuisvesting 2023 voor de Kindcentra, speciaal- en voortgezet onderwijs:
Locaties:
 - Kindcentrum De Groene Loper (voorbereiding nieuwbouw voor Regenboog, Nutsschool en kinderopvang);
 - Kindcentrum Dynamiek (voorbereiding renovatie);
 - Kindcentrum Scharn (voorbereiding nieuwbouw);
 - Kindcentrum Belfort (JF Kennedy, Emile Wesly, kinderopvang en plusvoorzieningen);
 - Uitbreiding Bernard Lievegoedschool;
 - Kindcentrum Petrus en Paulus Wolder (renovatie en uitbreiding).
- Vaststellen van Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2023 voor de Kindcentra, speciaal- en voortgezet onderwijs.

Wat mag het kosten?

Onderwijshuisvesting (4.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	4.509	4.971	4.994	5.283	5.223	7.355	7.304
Baten	483	337	337	352	352	352	352
Saldo van baten en lasten	-4.026	-4.634	-4.657	-4.931	-4.871	-7.003	-6.953
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-4.026	-4.634	-4.657	-4.931	-4.871	-7.003	-6.953

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D14 Kapitaallasten investeringen groene schoolpleinen en investeringen in schoolgebouwen	0	-22	-2.182	-2.173
Totaal	0	-22	-2.182	-2.173

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De lagere lasten in 2021 werden met name veroorzaakt door vertraging in de investeringen (€ 0,670 mln.).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Denk o.a. aan: onderwijs-ondersteuning: ondersteuning leerkrachten en directie; onderwijsachterstandenbeleid; afstemming passend onderwijs-jeugdhulp; volwasseneducatie; peuteropvang; leerling-zorg en leerlingbegeleiding; leerlingenvervoer; stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Wat willen we bereiken?

Samen met de schoolbesturen in het onderwijs en andere relevante kindpartners zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt, gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten optimaal kan ontwikkelen om vervolgens volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2016 /2017	2017 /2018	2018 /2019	2019 /2020	2020 /2021	2022 /2023
Schooljaar						
Aantal leerplichtigen van 5 – 18 jaar per 1 oktober ¹	X ⁴	11.972	11.759	11.631	11.313	11.500
Aantal uitgeschreven leerlingen zonder startkwalificatie (VSV) per 1 oktober	251	251	229	178	173 ⁵	170
Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2023
VVE:						
% van alle peuters dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma	80	84	84	85	86	86
% van alle peuters met door GGD geïndiceerde ondersteuningsbehoefte dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma (doelgroep)	75	72	72	75	82	84
Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2023
<i>Onderwijsachterstand</i>						
% Peuters en basisschoolleerlingen met het risico op (onderwijs)achterstand per 1 oktober ³	18	X ⁴	17	18	18	18

- 1) Bron van de indicator: Jaarverslag Leerplicht/RMC.
- 2) Bron van de indicator is CBS (leeftijdsgroep: beroeps- en niet beroepsbevolking). Laag opleidingsniveau = basisonderwijs, vmbo, 3-jaar havo of vwo, mbo-1. Gemiddeld opleidingsniveau = havo, vwo, mbo-2, mbo-3, mbo-4. Hoog opleidingsniveau = HBO, WO.
- 3) De indicator is door het CBS i.o.v. ministerie OCW bepaald op basis van de omgevingskenmerken: opleidingsniveau van ouders, herkomst, verblijfsduur van de moeder in NL, wel of niet in de schuldsanering, het gemiddelde opleidingsniveau van de moeder op school.
- 4) Meetcijfer is niet te achterhalen.
- 5) Voorlopig cijfer CBS.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M1	Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.
-------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C1	Aanpak laaggeletterdheid.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.
11.C7	Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.
11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.

Prestaties going concern

- Samen met onze partners uitvoering gegeven aan de Lokale Educatieve Agenda als gezamenlijke uitvoeringsagenda van de Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht middels een subsidielijijn voor scholen.
- Vormgeven van Onderwijsachterstandenbeleid met als belangrijk onderdeel de stedelijke coördinatie verzorgen op Voor- en Vroegschoolse Educatie door intensieve samenwerking met schoolbesturen, VVE-gecertificeerde kinderopvangorganisaties en andere relevante partners.

- Deelname aan Gelijke Kansen Alliantie, een stedenalliantie van Ministerie van OCW via de Pilot Gezonde Basisschool van de Toekomst IKC Manjefiek, Pilot verbreed dagarrangement KernKindcentrum Groene Loper.
- Uitvoeren van wettelijke leerplicht- en RMC-taken.
- Vormgeven afstemming en samenwerking Passend Onderwijs-Jeugd.
- Vormgeven Passend Onderwijs-Participatie voor kwetsbare jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Jeugdbeleid 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Verordening Leerlingenvervoer (tweede kwartaal 2023).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen jaarverslag leerplicht/RMC/VSV 2021-2022.
- Voeren van OOGO Passend Onderwijs-Jeugdhulp (Z-L) tussen Portefeuillehouders Onderwijs/Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland en onderwijsbestuurders om tot een gezamenlijke ontwikkel- en uitvoeringsagenda te komen.
- Implementeren/verbeteren van de interprofessionele samenwerking in de Knooppunten Onderwijs-Jeugdhulp in Kindcentra, (V)SO, VO en MBO.
- Inrichting van Integrale Kindcentra en herschikking van het Voortgezet Onderwijs in brede scholengemeenschappen.
- Uitbreiden van de aanpak Gezonde basisschool van de toekomst en Gezond Kindcentrum in beweging (Jongeren op Gezond Gewicht) in het kader van de Trendbreuk gezondheid, met uitbreiding naar het Voortgezet en Speciaal Onderwijs.
- Uitvoering geven aan het Regionaal Programma VSV 2020-2024.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GR-Leerlingenvervoer

Maastricht organiseert vervoer van kinderen van thuis naar speciaal onderwijs in een Gemeenschappelijke Regeling-Leerlingenvervoer voor de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittern en Vaals (opstellen verordening, afgeven van beschikkingen en het contractmanagement met vervoerders).

GR-Leerplicht/RMC

Maastricht voert als centrumgemeente in een GR mede namens de Heuvellandgemeenten de leerplichtwet en RMC regelgeving uit en participeert daarvoor in keten- en zorgnetwerken. Maastricht voert de maatregelen uit het Regionaal Programma Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten uit in Maastricht heuvelland.

Wat mag het kosten?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	8.221	8.290	8.173	8.122	8.106	8.106	8.106
Baten	5.446	5.413	5.193	5.283	5.283	5.283	5.283
Saldo van baten en lasten	-2.775	-2.878	-2.980	-2.839	-2.823	-2.823	-2.823
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-2.775	-2.878	-2.980	-2.839	-2.823	-2.823	-2.823

Ontwikkelingen baten en lasten

De daling van de begrote baten en lasten ten opzichte van 2021 wordt met name veroorzaakt door de wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). Deze worden vanaf 2022 conform BBV als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren baten.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 4 Onderwijs	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Onderwijshuisvesting (4.2)	4.509	4.971	4.994	5.283	5.223	7.355	7.304
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	8.221	8.290	8.173	8.122	8.106	8.106	8.106
Totaal lasten	12.730	13.262	13.167	13.404	13.329	15.461	15.410
Onderwijshuisvesting (4.2)	483	337	337	352	352	352	352
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	5.446	5.413	5.193	5.283	5.283	5.283	5.283
Totaal baten	5.929	5.750	5.530	5.634	5.634	5.634	5.634
Onderwijshuisvesting (4.2)	-4.026	-4.634	-4.657	-4.931	-4.871	-7.003	-6.953
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	-2.775	-2.878	-2.980	-2.839	-2.823	-2.823	-2.823
Totaal saldo van baten en lasten	-6.801	-7.511	-7.637	-7.770	-7.695	-9.826	-9.776
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-6.801	-7.511	-7.637	-7.770	-7.695	-9.826	-9.776

Investeringen 2022-2026

(bedragen x € 1.000)							
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Onderwijshuisvesting	MJIP	M	47.643	10.000	10.000	5.000	1.657
Investeringen in schoolgebouwen *	MJIP	M			72.000		
Investeren in meer groene schoolpleinen *	MJIP	M		400			

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht			Gemeenten 100.000 - 300.000 2020
	2012	2016	2020	
% Inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week sport	48,4	48,5	49,6	47,7

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van Gezondheidsmonitor (GGD- en, CBS en RIVM). De Gezondheidsmonitor wordt elke 4 jaar opgesteld. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-0226
- Stadsvisie 2040

Sport

- Nota beweegvriendelijk Maastricht (raad, april 2021)
- Bouwstenennotitie Sport & Bewegen (college, december 2020)
- Uitvoeringsnota sport- en bewegingsstimulering (college, december 2020)
- Sportnota 2020 "Mee@bewegen" (raad, 21 mei 2013)
- Nota Spreidingsplan Buitensportaccommodaties (raad, 26 februari 2008)
- Nota Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties (raad, 21 april 2015)
- Tarievennota Sport (raad, 28 november 2017)
- Nota actualisatie Sportaccommodatiebeleid (raad, 27 februari 2018)

Cultuur

- Cultuurvisie Maastricht (raad, november 2019): 'Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt cultuur'
- Subsidieregeling Meerjarige Subsidie professionele kunst 2021-2024
- Rijksbeleid: "Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024".
- Rijksbeleid: Advies Raad voor Cultuur en toekenning subsidies landelijke BIS 2021-2024
- Centre Ceramique, Kumulus en Natuurhistorisch Museum: geact. visie en missie (raad, 29 februari 2019)

Cultureel erfgoed

- Omgevingsvisie Maastricht (raad, 6 oktober 2020)
- Springlevend Verleden, Beleidsnota Cultureel Erfgoed (raad, 29 mei 2007)
- Welstandsnota Maastricht 2018 (raad, 30 januari 2018)
- Vestingvisie (raad, 25 januari 2011)

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

- Leidraad groen (raad, 2 maart 2021)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
5.1 Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2 Sportaccommodaties	3, 17
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 17
5.4 Musea	4, 11
5.5 Cultureel erfgoed	11, 12
5.6 Media	4, 8, 10, 12, 16
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport. Denk o.a. aan: ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening; ondersteunen van organisaties die zich met sport bezighouden; sport in de buurt en combinatiefuncties.

Wat willen we bereiken?

Meer Maastrichtenaren laten sporten en bewegen.

Effectindicatoren ³	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport ¹	60	GM	58	55	53	60
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht ^{2, 3}	60	GM	53	58	54	58

1) RSO-norm (sportlessen op school tellen niet mee, sportactiviteiten in vakantie tellen wel mee).

2) NNGB-norm.

3) Bron: Buurtmonitor elke 4 jaar (2018), Stadspeiling (2020, 2021, 2022)

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M1 Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
9.C1	Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.
9.C6	Koesteren grote sportevenementen.
9.C7	Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

- Het in de lijn van de uitvoeringsnota Sport en Bewegen 2020-2025 voortzetten van de huidige programma's sporten en bewegen samen met partners in de stad.
- Uitvoeren uitvoeringsnota sport -en bewegingsstimulering 2020-2025.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Samen met de 50 partners geven we uitvoering aan de zes ambities van het Maastrichts Sportakkoord. Het doel is om samen met alle partners de lichamelijke en geestelijke vitaliteit van de gehele Maastrichtse bevolking te verbeteren.
- In 2023 wordt een nieuwe aanpak verenigingsondersteuning geïmplementeerd met een accent op de lage sociaaleconomische status-wijken.
- We gaan in 2023 samen met de sport- en beweegaanbieders op Sportpark West initiatieven ontwikkelen voor een multifunctioneler gebruik van het sportpark met als doel het creëren van een open Sportpark. Hiervoor willen we het SMILE-model als uitgangspunt hanteren. In 2023 zetten we hiervoor een combinatiefunctionaris in op Sportpark West.

Wat mag het kosten?

Sportbeleid en activering (5.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	2.312	2.915	2.700	2.988	3.030	3.030	3.030
Baten	388	313	658	438	438	438	438
Saldo van baten en lasten	-1.924	-2.603	-2.042	-2.550	-2.592	-2.592	-2.592
Toevoeging reserves	312	313	313	261	261	261	261
Onttrekking reserves	640	345	345	345	345	345	345
Saldo mutaties reserves	328	32	32	85	85	85	85
Resultaat	-1.596	-2.571	-2.010	-2.466	-2.508	-2.507	-2.507

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D9	Sport en bewegen	-400	-400	-400	-400
D14	Kapitaallasten investering ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	0	-42	-42	-42
	Totaal	-400	-442	-442	-442

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 hebben vanwege corona minder sport- en bewegingsprogramma's plaatsgevonden waardoor de lasten en baten in 2021 lager waren.

De hogere baten in 2022 betreft de geraamde compensatie in het kader van de regeling specifieke uitkering stimulering sport. Over voortzetting van deze regeling heeft het Rijk nog geen besluit genomen.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves combinatiefunctie en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve combinatiefunctie.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening. Denk o.a. aan: sporthallen, zwembaden; (natuur- en kunstgras) velden; trapveldjes in de wijk.

Wat willen we bereiken?

Sport- en beweegvoorzieningen die aansluiten bij de behoefte in de stad waardoor meer Maastrichtenaars gaan en blijven sporten en bewegen. In navolging van de buitensportaccommodaties zetten we de komende jaren in op een kwaliteitsverbetering van onze binnensportaccommodaties. We bevorderen het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties. En we verbeteren de openbare sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M2	Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
------	--

9.C2	Verbeteren van de sportaccommodaties.
------	---------------------------------------

9.C3	Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.
------	--

9.C4	Verbeteren van sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.
------	--

9.C5	Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen.
------	--

9.C8	Waar bij de buitensportaccommodaties al kwaliteitsslagen zijn gemaakt, is dat bij de binnensport nog niet het geval. De komende jaren investeren we daarom in onze gymzalen en sporthallen om ook deze faciliteiten aantrekkelijk te houden voor onze inwoners.
------	---

Prestaties going concern

We zetten onze sportaccommodaties zodanig in dat ze tegemoetkomen aan en in evenwicht zijn met de wensen, behoeften, vraag en gedragspatronen van gebruikers.

We streven naar een optimale bezetting van alle sportaccommodaties alvorens we overgaan tot nieuwe investeringen.

We geven uitvoering aan de speerpunten in de nota Beweegvriendelijk Maastricht, te weten:

- Creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de Integrale Kindcentra en Voortgezet Onderwijslocaties.
- We zetten in op behoud van bestaande hotspots en stimuleren en ondersteunen particuliere initiatieven rondom sport- en bewegen in de openbare ruimte.
- Kwaliteitsslag openbare sport- en speelplekken.

- Wij stimuleren en ondersteunen de hoofdgebruikers van sportparken die gezamenlijk initiatieven ontwikkelen om te komen tot open sportparken.
- We haken aan bij het groenplan en de Omgevingsvisie Maastricht 2040 om te komen tot groene beweegvriendelijke omgevingen.
- We programmeren sport- en bewegingsstimuleringsactiviteiten in de buitenruimte.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- In het 2e kwartaal staat deel 1 van de nota 'Tweede tranche toekomstbestendige binnensportaccommodaties 2023-2033' op de raadsagenda. Het raadsvoorstel bevat voorstellen voor optimalisatie en spreiding van binnensportaccommodaties Maastricht 2023-2033 gekoppeld aan de onderwijsontwikkelingen vanuit het Integraal huisvestingsplan primair onderwijs (o.a. nieuwbouw/renovatie binnensportvoorzieningen rondom KKC Groene Loper, KKC Belfort, KC Scharn en in De Heeg), een meerjarig investeringsplan 2023-2033 en het transitieplan voor sporthal De Heeg (inclusief sportvoorziening IKC Ziezo).
- In het 2e kwartaal leggen we de raad de businesscases voor over de binnensportvoorzieningen nabij KC Scharn, KKC Belfort, KKC Groene Loper en ter vervanging van sporthal De Heeg. Hierbij haken we aan bij de planning van de nieuwbouw van deze kindcentra.
- In deel 2 van de nota 'Tweede tranche toekomstbestendige binnensportaccommodaties 2023-2033' vindt koppeling plaats met het IHP VO. Dit deel wordt 3 maanden na raadsbesluit IHP VO ingediend voor besluitvorming door de raad.
- In het 1e kwartaal is een raadsvoorstel kwaliteitsverbetering openbare sport- en speelvoorzieningen (inclusief financiële onderbouwing en een meerjarenplan) voorzien. Dit is gebaseerd op de opgehaalde wensen van inwoners uit het participatieproces met alle buurten en een aantal specifieke doelgroepen, conform raadsopdracht april 2021. We zetten in op bereikbare en goed onderhouden openbare sport- en speelvoorzieningen.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Na het sportseizoen 2021-2022 vindt een tussenevaluatie van de tarievennota sport plaats. De raad wordt hierover in 2023 geïnformeerd.
- In 2023 werken we samen met betrokken partijen (o.a. schoolbestuur, bewoners en kinderopvang), aan de integrale planontwikkeling van een (groene) beweegvriendelijke omgeving bij kindcentra Groene Loper en Belfort.

Wat mag het kosten?

Sportaccommodaties (5.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	8.763	9.586	9.453	8.490	9.372	9.236	9.073
Baten	3.900	3.954	3.957	3.018	3.024	3.024	3.024
Saldo van baten en lasten	-4.863	-5.633	-5.497	-5.472	-6.348	-6.212	-6.049
Toevoeging reserves	0	0	130	130	130	130	130
Onttrekking reserves	167	171	171	171	171	171	171
Saldo mutaties reserves	167	171	41	41	41	41	41
Resultaat	-4.696	-5.462	-5.456	-5.431	-6.307	-6.171	-6.008

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D14	Kapitaallasten investering binnensportaccommodaties	0	-900	-896	-892
	Totaal	0	-900	-896	-892

Overige ontwikkelingen baten en lasten

Gelijktijdig met de wijziging van het btw-regime sport per 1 januari 2019 is de tijdelijke Regeling specifieke uitkering stimulering sport ingevoerd (laatste aanvraagronde eindigt in maart 2023). Over de voortzetting van deze regeling is nog geen definitief besluit genomen. De voor deze regeling beschikbare middelen zullen op een nog nader te bepalen manier bij de gemeenten terecht komen. Omdat ten tijde van het opmaken van deze begroting nog niet bekend is op welke wijze de middelen beschikbaar komen voor de gemeenten, heeft vanaf 2023 (vooralsnog) geen vertaling plaatsgevonden waardoor zowel de baten als de lasten met ingang van 2023 lager zijn.

De lagere lasten in 2021 werden met name veroorzaakt door het achterblijven van investeringen in sportaccommodaties en minder onderhoud als gevolg van de gedeeltelijke sluiting van sportaccommodaties in verband met corona (€ 0,513 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserves vervanging binnensportaccommodaties die in 2022 is gevormd.

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de financieringsreserve afschrijvingslasten sport (dekking afschrijvingslasten).

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten als het (mee)maken van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, het mogelijk maken en stimuleren. Denk o.a. aan: subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel; subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel; accommodaties voor beeldende kunst; subsidies voor beeldend kunstenaars en projecten; kunstankopen waaronder kunstwerken in de openbare ruimte; subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video; kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod; culturele manifestaties waaronder stadsbreed cultureel festival.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een aantrekkelijke ontmoetingsstad met een verrassend cultureel klimaat. Samen met cultuurmakers en inwoners werken we aan een inclusieve stad, waarin maken en meemaken van cultuur voor iedereen mogelijk is van jongs af aan. Cultuur speelt een prominente rol, nu en in de toekomst van onze stad. Cultuur heeft een intrinsieke waarde en is een constructieve bouwsteen binnen Maastricht. Cultuur is daarnaast belangrijk voor economie, voor ruimtelijke inrichting, voor bezoekaantrekkelijkheid, als vestigingsfactor, voor het imago van Maastricht, voor de leefbaarheid en voor de sociale samenhang en zingeving. Cultuur biedt daarnaast verbeeldingskracht om oplossingen te vinden voor complexe en actuele maatschappelijke vraagstukken. De Maastrichtse cultuur speelt ook regionaal in de Cultuurregio Zuid, provinciaal en in de euregio een belangrijke rol.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal culturele instellingen met rijkssubsidie ¹	6	6	6	7	7	7
Aantal bezoekers gesubsidieerde professionele instellingen ^{2a}	GM	1.110.000	110.000 ⁴	GM	Nnb	GM
% Maastrichtenaars vanaf 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,3}	GM	GM	38	30	31	≥31
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,3}	GM	GM	54	47	49	≥49
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2b}	GM	GM	GM	41	60	≥60

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% Kinderen van 6 tot 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}	GM	GM	GM	GM	42	≥42
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}	GM	GM	GM	GM	53	≥53
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2c}	GM	GM	GM	GM	86	≥86
<p>1) De Raad voor Cultuur adviseert het ministerie OCW over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS). Dit gebeurt eens in de vier jaar (periode 2017-2020, 2021-2024)</p> <p>2) Bron: 2a) verslagen culturele instellingen; 2b) Stadspeiling onder 18 jaar en ouder; 2c) Stadspeiling aan ouders met kinderen tussen 6 en 18 jaar (voor elk kind apart beantwoord)</p> <p>3) Activiteiten zijn: een instrument bespelen, zingen, toneel, klassiek ballet of moderne dans, volksdans, tango, salsa, stijldans, street- of breakdance, cabaret of stand-up comedy, tekenen, schilderen of aan grafisch werk zonder computer, beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele werkvormen, film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie, verhalen, gedichten of weblogs schrijven.</p> <p>4) Door de coronacrisis is het bezoek aan professionele instellingen drastisch teruggevallen (sluiting enerzijds, verbod anderzijds). Online bezoek is niet in de telling opgenomen.</p>						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.
8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als "place to become".
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als "gezonde stad" meer uitwerken en zichtbaar maken

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.
8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.
8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

Maastricht is een stad waarin iedereen cultuur kan maken en meemaken

- We versterken de verbinding tussen amateurs en professionals.
- We geven een impuls aan cultuureducatie.
- We stimuleren de samenwerking tussen verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
- We ondersteunen de georganiseerde en de niet-georganiseerde amateurkunst- en cultuurbeoefening.
- We verlenen subsidies voor amateurkunstverenigingen.
- We bieden een subsidieregeling voor projecten die de (vernieuwing van) cultuurparticipatie bevorderen, stadsbreed en in de buurten.
- We vragen professionele cultuurmakers om het publiek actief te betrekken bij hun activiteiten.
- We vergroten kansen door meemaken van cultuur voor kinderen en jongeren mogelijk te maken.
- We zetten het Jeugdfonds Cultuur in om meer kinderen actief te kunnen laten meedoen.
- We ondersteunen jong talent.
- We ondersteunen een platform voor muzikeducatie en talentontwikkeling in de vorm van een concours.
- Vanuit Centre Céramique, Kumulus en Natuurhistorisch museum bieden we de mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen aan de cyclus van cultuur waarin leren, ontwikkelen, presenteren en produceren elkaar versterken.

- De mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen bieden we onder andere met de bibliotheek, maar ook via de ruimte voor debat, informatie-uitwisseling, exposities over actuele thema's en de presentatie van Maastrichts erfgoed.
- Daarnaast bieden we natuurlijk de faciliteiten voor educatieve mogelijkheden (cursussen, workshops) op het gebied van kunst en cultuur.

Stimuleren van presentatie en productie van kunst en cultuur

- We bieden vanuit het Theater aan het Vrijthof een breed en divers toegankelijk aanbod voor bewoners en bezoekers.
- Op basis van de Subsidieregeling Meerjarige Subsidie professionele kunst 2021-2024 faciliteren we culturele functies in de stad zoals het poppodium, het stadgezelschap toneel, het filmhuis, het festival sacrale muziek en het stadsgezelschap dans.
- We subsidiëren het stadsbrede cultuurfestival, dat in samenwerking met cultuurpartners een meerdaags programma met zeer uiteenlopende activiteiten biedt.
- Jaarlijkse evaluatie van de Muziekgieterij.

Positie Maastricht als landelijk Cultureel Brandpunt verstevigen

- Om deze status te handhaven faciliteren en subsidiëren we de in samenspraak met het Rijk aangewezen functies (7 BiS-functies 2021-2024). Samen met de provincie organiseren we dat de voortrekkersrol, die deze organisaties vervullen, verbonden wordt aan de kansen en mogelijkheden binnen de culturele infrastructuur van Limburg.
- We geven uitvoering aan het convenant voor de Stedelijke Cultuurregio Zuid en ondersteunen samen met de partnersteden, de provincie en het Rijk deze functies door middel van subsidies.

Versterken culturele aantrekkingskracht

- We investeren in de culturele infrastructuur om de verbinding tussen de professionele kunsten en cultuurparticipatie te versterken en om zo een aantrekkelijke cultuurstad te blijven.
- We investeren in startende culturele ondernemingen en in de verblijfskwaliteit voor "artists in residence" via het actieprogramma creatieve maakindustrie.
- We investeren in de creatieve industrie van Maastricht vanuit een economisch perspectief
- Via het atelierbeleid en samen met onze partner daarbinnen houden we de voorraad permanente ateliers betaalbaar en toegankelijk voor (startende) kunstenaars en creatieve makers d.m.v. aandacht voor talentontwikkeling en doorgroei. Daarnaast trachten we samen met partners (leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren) de tijdelijke voorraad ateliers te vergroten buiten het gemeentelijk vastgoed zodat kunstenaars en creatieve makers de ruimte krijgen die ze nodig hebben en de economische/maatschappelijke waarde die ze hebben voor de stad wordt gevoeld en geborgd.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vasthouden aan realisatie van een Middenzaal, omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft.
- Uitvoeren onderzoek naar de verzelfstandiging van het Theater aan het Vrijthof om het cultureel ondernemerschap te bevorderen.
- Onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
- De rol van Kumulus is in 2022 veranderd van een aanbiedende naar een faciliterende rol op het gebied van cultuureducatie. In 2023 wordt de transitie geëvalueerd. De raad informeren we hierover.
- In 2023 verhuist philharmonie zuidnederland naar de Theresiakerk. Daarmee wordt ook een stap gezet richting realisatie van de Middenzaal in het Theater aan het Vrijthof.
- Vaststellen van plan van aanpak voor de organisatie van het Maastrichtjaar.
- Conform raadsbesluit (raadsvergadering november 2021) verhogen we de subsidie voor de Muziekgieterij tot en met 2024 stap voor stap.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

Deze verbonden partij voert civiele diensten (horeca) uit voor het Theater aan het Vrijthof. Ook organiseren zij in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof culturele evenementen in Maastricht. Voor meer details: zie paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	13.891	19.312	18.776	15.321	16.947	15.818	15.912
Baten	1.946	5.282	4.827	4.515	4.515	4.515	4.514
Saldo van baten en lasten	-11.945	-14.031	-13.949	-10.807	-12.433	-11.304	-11.398
Toevoeging reserves	389	358	343	343	343	343	343
Onttrekking reserves	130	198	179	184	249	264	194
Saldo mutaties reserves	-259	-160	-164	-159	-94	-79	-149
Resultaat	-12.204	-14.191	-14.112	-10.965	-12.526	-11.383	-11.547

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D8	Kunstvakscholen	-150	-150	-150	-150
D8	Exploitatie Middenzaal	0	0	-200	-400
D8	Versterking cultuur (het geluid, sociale cohesie, monitor)	-100	-175	-250	-250
D8	Muziekonderwijs i.c.m. muziekverenigingen	-100	-100	-100	-100
D8	Stimuleren Maastrichter taal en volkscultuur, amateurkunst	-250	-250	-250	-250
D8	Maastrichtjaar	0	-1.000	0	0
D8	Muziekgieterij	0	0	-572	-572
D8	Realiseren van meer (tijdelijke) ruimte voor makers	-60	-60	-60	-60
D8	Kosten verzelfstandiging	0	-75	-200	-200
D8	Stedelijke cultuurregio Zuid	-45	-45	-45	-45
D14	Kapitaallasten investering binnensportaccommodaties	0	-424	-422	-420
E	Dekking				
E2	Cultuurparticipatie (tijdelijk beschikbaar t/m 2024)	0	0	100	100
	Totaal	-705	-2.279	-2.149	-2.347

Overige ontwikkelingen baten en lasten

Met betrekking tot de Muziekgieterij was reeds rekening gehouden met een verhoging van de jaarlijkse subsidie (2022: € 0,185 mln., 2023: € 0,371 mln. en 2024: € 0,556 mln.). Daarnaast was in de raming van de lasten reeds rekening gehouden met incidentele frictiekosten Kumulus van € 3,600 mln. in 2022, een daling van de personele lasten Kumulus van met ingang van 2022 (€ 0,600 mln. in 2022 en daarna circa € 0,7 mln. per jaar) en een daling van de baten Kumulus met € 0,380 mln. met ingang van 2023.

Corona leidde in 2021 tot lagere baten en lasten in verband met gedeeltelijke sluiting van onze culturele instellingen. In de lasten waren in 2021 de uitgaven in het kader van het Cultuurherstelfonds opgenomen.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves reuzenfestival, Heiligdomsvaart, groot onderhoud theater, groot onderhoud KUM/CC (Kumulus) en productiemiddelen (theater).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen en jeugdcultuurfonds. Onttrekkingen aan de reserves reuzenfestival en Heiligdomsvaart zijn geraamd in 2024 (€ 0,028 mln.) resp. 2025 (€ 0,63 mln.).

5.4 Musea

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur. Denk o.a. aan: musea, exposities; archeologie, heemkunde; historische archieven.

Wat willen we bereiken?

We gaan actief museumbeleid ontwikkelen en voeren. We reserveren daarvoor een bescheiden bedrag. We willen bewoners en bezoekers op aantrekkelijke en toegankelijke wijze informeren over de natuurhistorie in Maastricht en omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C11 We gaan actief museumbeleid voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.

Prestaties going concern

Binnen het NHMM bieden we een inzicht in de natuurhistorie voor bewoners en bezoekers met daarbij specifieke aandacht voor de lokale natuurhistorie, het geologisch tijdperk Maastrichtien en actieve beleving van de wetenschap.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen van museumbeleid in het vierde kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen plan van aanpak rondom de transformatie en ontwikkeling van NHMM.

Wat mag het kosten?

Musea (5.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	419	465	444	641	641	635	535
Baten	94	114	114	119	119	119	119
Saldo van baten en lasten	-325	-351	-329	-522	-522	-516	-416
Toevoeging reserves	16	16	17	17	17	17	17
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-16	-16	-17	-17	-17	-17	-17
Resultaat	-341	-367	-346	-539	-539	-533	-433

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D8 Museumbeleid	-100	-100	-100	-100
D8 Voorbereidingskrediet NHMM	-100	-100	-100	0
Totaal	-200	-200	-200	-100

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserve groot onderhoud KUM/CC (NHMM).

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Denk aan: historische gebouwen, archeologische vindplaatsen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte; subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed; het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Wat willen we bereiken?

We waarderen ons cultureel erfgoed. Dit is van belang voor de identiteit, de ruimtelijke kwaliteit en de eigenheid van de stad en als kunstuiting op zich. Ook is het een belangrijke economische factor. Daarnaast voelen mensen zich gezonder in een prettige ruimtelijke omgeving met een historische gelaagdheid.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbestemming kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbestemming).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.

Prestaties going concern

- Bescherming en instandhouding
 - Advisering bij plan- en gebiedsontwikkelingen, visievorming en bouwinitiatieven op het gebied van cultureel erfgoed (monumenten en archeologie) en cultuurhistorie.
 - Beoordeling van aangevraagde vergunningen.
- Kennisontwikkeling en –overdracht over de geschiedenis van de stad
 - Samenwerken met erfgoedpartners en burgers maar ook binnen internationale kennisnetwerken zoals Vicusgroep, EAA, CHNT, EFFORTS en MERAC.
 - Ontsluiten en analyseren van de beschikbare informatie in archeologische dossiers en rapporten.
 - Faciliteren van derden bij onderzoek naar de geschiedenis van onze stad.
 - Zichtbaarder maken van erfgoed door deelname aan (eu)regionale projecten zoals Via Belgica en Terra Mosana, maar ook door eigen presentaties en exposities in bijvoorbeeld Centre Céramique en applicaties zoals de culturele biografie.
- Stimuleren van de inzet van erfgoed bij transformaties en gebiedsontwikkelingen.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen definitief ontwerp restauratie/ heropbouw walmuur en rondeel.
- Restauratie walmuur en rondeel (voteren jaarschijf 2023).
- Opstellen kerkensie inclusief uitvoeringsprogramma.

Wat mag het kosten?

Cultureel erfgoed (5.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	1.374	1.246	1.401	1.462	1.856	1.852	1.450
Baten	13	42	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-1.361	-1.203	-1.401	-1.462	-1.856	-1.852	-1.450
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	327	0	144	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	327	0	144	0	0	0	0
Resultaat	-1.034	-1.203	-1.257	-1.462	-1.856	-1.852	-1.450

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D8	Kerkenprogramma	0	-400	-400	0
D8	(Im)materieel erfgoed, o.a. Bonbonnière	-200	-200	-200	-200
	Totaal	-200	-600	-600	-200

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 en 2022 is sprake van uitgaven aan walmuren/vestingwerken die gedekt worden uit de reserve IBOR walmuren/vestingwerken (2021: € 0,327 mln., 2022: € 0,144 mln.).

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve IBOR walmuren/vestingwerken.

5.6 Media

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers. Denk o.a. aan: bibliotheken; lokale omroep; lokale informatievoorziening (bijvoorbeeld m.b.v. ICT).

Wat willen we bereiken?

Een 'lokaal toereikend media-aanbod', journalistiek verantwoord en onafhankelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- Subsidiëring lokale omroep RTV Maastricht voor het maken van (nieuws)programma's. Onafhankelijk en ongebonden, met wettelijke taken op het gebied van informatie, cultuur en educatie.

Aandachtspunten 2023

Er zijn in 2023 geen specifieke aandachtspunten voor de raad en/of het college.

Wat mag het kosten?

Media (5.6)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	5.961	6.784	6.356	6.838	6.670	6.666	6.663
Baten	458	1.065	759	839	837	934	934
Saldo van baten en lasten	-5.503	-5.719	-5.597	-5.999	-5.833	-5.733	-5.729
Toevoeging reserves	42	42	543	43	43	43	43
Onttrekking reserves	600	75	500	75	75	75	75
Saldo mutaties reserves	558	33	-43	32	32	32	32
Resultaat	-4.945	-5.686	-5.639	-5.966	-5.800	-5.700	-5.697

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D8	Verruimen openingstijden Centre Ceramique	-260	-260	-260	-260
D11	Elk kind toegang tot boeken , tot sport en cultuur	-198	-198	-198	-198
E	Dekking				
E2	Reuzenfestival	0	28	28	28
	Totaal	-458	-430	-430	-430

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 was onder meer door het nog niet invullen van vacatureruimte bij Centre Céramique sprake van lagere lasten (€ 0,452 mln.). Door de gedeeltelijke sluiting vanwege corona en de verbouwing werden door Centre Céramique in 2021 ook minder baten gerealiseerd.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves groot onderhoud KUM/CC (Centre Céramique). In 2022 is daarnaast de storting in de financieringsreserve afschrijvingslasten B&O inzake de verbouwing van Centre Céramique geraamd.

De onttrekkingen betreffen met ingang van 2023 de reguliere jaarlijkse onttrekkingen aan de reserve groot onderhoud KUM/CC (Centre Céramique). In 2021 en 2022 is/wordt € 0,600 mln. resp. € 0,500 mln. onttrokken aan de reserve groot onderhoud KUM/CC ter dekking van verbouwing van Centre Céramique en de storting in de financieringsreserve afschrijvingslasten B&O.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie. Denk o.a. aan: natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden; aanleg, onderhoud openbaar groen inclusief plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; aanleg en onderhoud van openbaar water; aanleg en onderhoud van recreatievoorzieningen; volkstuinderverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Maastricht wil zich wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering met verbonden burgers die zich op wijk- en buurtniveau betrokken voelen bij het beheren, omvormen en vervangen van het groen. Meer groen helpt de stad te verkoelen in hete zomers en water op te nemen bij hevige hoosbuien. De bomen en planten zorgen voor meer zuurstof en minder koolstofdioxide (CO₂). Meer groen nodigt ook uit tot beweging en schept ruimte voor planten- en diersoorten in de stad. Maastricht wordt zo niet alleen klimaatbestendig, maar ook nog aangenamer om in te wonen, te werken en te recreëren.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Waardering inwoners over parken en plantsoenen in de eigen buurt ¹	6,3	GM	7,0	6,8	6,6	6,7
1) Bron: Stadspeiling.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.
5.C13	Investeren in meer groene schoolpleinen.

Prestaties going concern

- (Bouw)initiatieven in de stad toetsen wij op de effecten voor groen, ecologie en openbare ruimte.
- Uitvoering geven aan de Leidraad Groenbeheer, het klimaatprogramma, het bomenvervangingsplan.
- Het op eigen initiatief en in participatie met derden vergroenen van de stad.
- Realiseren bijenlinten en bloemenweides.
- Vergroening van buitenruimte ten behoeve van scholen, kinder- en buitenschoolse opvang.
- Bijdragen aan natuur-inclusieve landbouw.
- Bijdragen aan collectieve (stads-)landbouw.
- Ondersteuning buurtinitiatieven.
- Realisatie schoolbosjes.
- Inzetten op natuur-inclusief (ver-)bouwen.
- Inrichting(splannen) waardevolle gebieden & vrijvallende gronden.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal strekkende meter bijenlinten, bloeiende bermen en weides	GM	GM	2.000	11.000	5.000	10.000 ¹
Toename aantal groene schoolpleinen ten opzichte van voorgaand jaar	GM	GM	GM	5	6	5
Toename van het aantal bomen ten opzichte van voorgaand jaar	GM	GM	50	600	191	1.000 ²

1) incl. bloemrijke akkers vanuit natuur-inclusieve landbouw

2) incl. bosplantsoen, uitgaande van ca. 300 bomen per hectare in volwassen staat

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststelling inzet gronden voor natuur-inclusieve landbouw en/of natuurontwikkeling.
- Vaststelling Soortenmanagementplannen.

- Uitvoeren Leidraad Groen 2020 – 2024.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma 2022-2028 Rivierpark Maasvallei en in dit kader ook het realiseren van de brug Borgharen, als een fietsverbinding tussen beide oevers.
- Uitvoering van de visie van BuitenGoed in relatie tot de Coöperatief Buitengoed.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Op basis van een jaarlijkse Dienstverleningsovereenkomst ontwikkelt en beheert het CNME voor de gemeente de ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt gebied. Daarnaast betrekken zij de burgers door middel van educatie en voorlichting bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.

Grensoverschrijdend Uitvoeringsprogramma Rivierpark Maasvallei

Dit is een samenwerking van provincie Limburg, Nederlandse grensmaasgemeenten Maastricht, Meerssen, Stein, Sittard -Geleen, Echt, Susteren en Maasgouw alsmede de natuurorganisatie Staatbosbeheer en Natuurmonumenten. Samen met de Belgische partners provincie Limburg (B), de Belgische Grensmaasgemeenten Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooi en Regionaal Landschap Kempen & Maasland.

Het uitvoeringsprogramma loopt tot en met 2022 en is recent geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat de samenwerking tussen de Belgische en Nederlandse gemeente als waardevol wordt ervaren. De geformuleerde resultaten zoals het creëren van lange afstand wandeling, fietsroutes langs de Maas, het ophalen van zwerfvuil, veerpontjes laten varen etc. zijn voor 80% gehaald. Naar aanleiding hiervan is een nieuw uitvoeringsprogramma is opgesteld voor 2023 t/m 2028, waarin de samenwerking nog meer vorm krijgt en het behoud van de natuur om de Maas een plek krijgt.

Wat mag het kosten?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	8.759	8.778	8.742	8.779	8.806	8.830	8.877
Baten	180	151	23	23	23	23	23
Saldo van baten en lasten	-8.579	-8.626	-8.719	-8.757	-8.783	-8.807	-8.854
Toevoeging reserves	175	175	178	178	178	178	178
Onttrekking reserves	200	0	250	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	25	-175	72	-178	-178	-178	-178
Resultaat	-8.554	-8.801	-8.647	-8.935	-8.961	-8.985	-9.032

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D3	Onderhoud bomen	-400	-400	-400	-400
D4	Onderhoud openbaar groen	0	-60	-120	-180
D13	Samenwerkingsverband Rivierpark Maasvallei	-22	-22	-22	-22
	Totaal	-422	-482	-542	-602

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 is, gedekt middels een onttrekking aan de reserve overloop, € 0,200 mln. aanvullend budget opgenomen voor speelvoorzieningen.

De daling van de begrote baten en lasten ten opzichte van 2021 wordt voor circa € 0,132 mln. veroorzaakt door de wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). Deze worden vanaf 2022 conform BBV als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren baten.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen in 2021 en 2022 de onttrekkingen aan de reserve overloop.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Sportbeleid en activering (5.1)	2.312	2.915	2.700	2.988	3.030	3.030	3.030
Sportaccommodaties (5.2)	8.763	9.586	9.453	8.490	9.372	9.236	9.073
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (5.3)	13.891	19.312	18.776	15.321	16.947	15.818	15.912
Musea (5.4)	419	465	444	641	641	635	535
Cultureel erfgoed (5.5)	1.374	1.246	1.401	1.462	1.856	1.852	1.450
Media (5.6)	5.961	6.784	6.356	6.838	6.670	6.666	6.663
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	8.759	8.778	8.742	8.779	8.806	8.830	8.877
Totaal lasten	41.479	49.086	47.872	44.520	47.323	46.068	45.540
Sportbeleid en activering (5.1)	388	313	658	438	438	438	438
Sportaccommodaties (5.2)	3.900	3.954	3.957	3.018	3.024	3.024	3.024
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	1.946	5.282	4.827	4.515	4.515	4.515	4.514
Musea (5.4)	94	114	114	119	119	119	119
Cultureel erfgoed (5.5)	13	42	0	0	0	0	0
Media (5.6)	458	1.065	759	839	837	934	934
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	180	151	23	23	23	23	23
Totaal baten	6.979	10.921	10.338	8.952	8.957	9.053	9.052
Sportbeleid en activering (5.1)	-1.924	-2.603	-2.042	-2.550	-2.592	-2.592	-2.592
Sportaccommodaties (5.2)	-4.863	-5.633	-5.497	-5.472	-6.348	-6.212	-6.049
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	-11.945	-14.031	-13.949	-10.807	-12.433	-11.304	-11.398
Musea (5.4)	-325	-351	-329	-522	-522	-516	-416
Cultureel erfgoed (5.5)	-1.361	-1.203	-1.401	-1.462	-1.856	-1.852	-1.450
Media (5.6)	-5.503	-5.719	-5.597	-5.999	-5.833	-5.733	-5.729
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	-8.579	-8.626	-8.719	-8.757	-8.783	-8.807	-8.854
Totaal saldo van baten en lasten	-34.500	-38.165	-37.534	-35.568	-38.366	-37.015	-36.487
Toevoeging reserves	934	904	1.523	971	971	971	971
Onttrekking reserves	2.064	789	1.589	775	840	855	785
Saldo mutaties reserves	1.130	-115	66	-196	-131	-116	-186
Resultaat	-33.370	-38.280	-37.468	-35.764	-38.497	-37.131	-36.673

Investeringen 2022-2026

omschrijving		economisch/ maatschappelijk	(bedragen x € 1.000)				
			2022	2023	2024	2025	2026
Sportaccommodaties	MJIP	M	2.724				
Tw eede tranche binnensport	MJIP	M	6.000	4.000	4.000	1.000	
Sporthal Geusselt	MJIP	M	157				
Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	530				
Sportvoorziening de Heeg	MJIP	M	5.000				
Sportaccommodaties*	MJIP	M		20.000			
Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	433	287	287	287	287
Herontwikkeling spreidingsplan restant	Rendabel	M	186				
Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen *	MJIP	M		400			
Theater	MJIP	M	419				
Behoud van thuisbasis Philharmonie Zuid	MJIP	M	100				
Middenzaal	MJIP	M	4.000	3.000	500		
Middenzaal *	MJIP	M		7.700			
Collecties depots	MJIP	M	28				
Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	MJIP	M	79				
Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	Rendabel	M	216				
KIOR (restant 2013/2014)	MJIP	M	22				
Groen, natuur en landschap	MJIP	M	1.414	213	213	213	213

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 6 Sociaal domein

Onderweg naar een Duurzaam Sociaal Domein

Het Sociaal Domein is de afgelopen jaren onderwerp geweest van een veelheid aan ontwikkelingen. Denk aan de stelselwijziging van de decentralisaties, elkaar opvolgende wijzigingen van wet- en regelgeving, bezuinigingsopgaves, reorganisaties, herijking van de inkoopssystematiek etc. Dit heeft niet alleen effect op de (beleids)inhoud, maar vraagt ook telkens aanpassing van onze bedrijfsvoering.

Vanuit het besef dat die twee elementen - inhoud en bedrijfsvoering - onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, is medio 2021 het programma Duurzaam Sociaal Domein (DSD) van start gegaan. Daarmee is focus en samenhang aangebracht in de majeure veranderopgave van de interne organisatie. Gericht op duurzaam resultaat in plaats van korte-termijneffect.

Om de beheersbaarheid en bestuurbaarheid van het Sociaal Domein fundamenteel te verbeteren is immers niet één oplossing voorhanden. Dit vraagt een scala aan acties op gebied van strategieën, organisatie, bemensing & cultuur, processen, systemen en sturingsinformatie. Bezien in nadrukkelijke samenhang met de Sociale Visie 2040, die de basis vormt voor de beleidsontwikkeling op de lange termijn. Ook is verbinding gezocht met de (regionale) Ontwikkelagenda's Wmo en Jeugdhulp.

Waar Sociaal stevig doorwerkt, worden nu ook organisatie breed verdere stappen gezet om de eigen basis op orde te krijgen. De centrale organisatieontwikkeling 'Samen met Plezier voor Maastricht' bestaat inmiddels uit drie samenhangende onderdelen: DSD, Optimaliseren Bedrijfsvoering en Verbeteren Externe Oriëntatie. Vanuit het besef dat een integrale benadering essentieel is om intern de kwaliteitsslag te maken die nodig is om de maatschappelijke opgaves en ambities 'buiten' te kunnen realiseren. Immers, alleen op een solide fundament kan gebouwd worden.

Ambitie coalitie voor de middellange termijn

1.M3	Om de gewenste omslag binnen het sociaal domein (inclusief de veerkrachtige wijkenaanpak) te kunnen maken, om te werken vanuit en om samen te werken met mensen en buurten is eerst groot onderhoud nodig. De basis moet op orde. We moeten meer grip krijgen op de instroom en de uitstroom in de diverse regelingen, zodat we ondersteuning kunnen garanderen voor de mensen die het echt nodig hebben. We zetten onze inzet om meer grip te krijgen op het aantal en de kwaliteit van de aanbieders voort, om zo meer grip te krijgen op de uitgaven. Daarvoor hebben we ook betere data nodig. Zodat we weten wat de effecten zijn van ons beleid en tijdig kunnen bijsturen. Dit gaat allemaal niet vanzelf, daar is tijd en menskracht voor nodig.
------	--

Taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2021
	2017	2018	2019	2020	2021	
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	845	874	908	913	935	888
% Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ²	59	61	62	60	nbn	nbn
% Werkloze jongeren 16 t/m 22 jaar ³	2	2	2	2	nbn	Nbn
% Kinderen tot 18 jaar dat leeft in gezin dat moet rondkomen van bijstandsuitkering	9	9	9	9	nbn	nbn
Per 10.000 inwoners, aantal personen 18+ jaar met bijstandsuitkering	-	389	382	485	494	494
Per 10.000 inwoners, aantal personen 15 t/m 64 jaar met lopende re-integratievoorziening	309	353	167	146	Nbn	Nbn
% Jongeren 12 t/m 21 jaar met delict voor rechter	1	1	1	1	Nbn	nbn
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	15,3	15,6	17,2	16,7	17,6 ⁷	nbn
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ⁴	1,8	1,9	2,0	1,9	1,8	1,2
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ⁵	0,5	0,4	0,3	0,2	0,3	0,4
Per 10.000 inwoners, aantal Wmo-cliënten met maatwerkarrangement ⁶	-	940	1.000	1.020	930	676

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.
- 2) % netto arbeidsparticipatie = % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van potentiële beroepsbevolking.
- 3) Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
- 4) Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.
- 5) Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
- 6) Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen Wmo.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Sociale visie 2040
- Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020-2024 (raad, 27 oktober 2020)
- Beleid Wet sociale werkvoorziening (WSW) 2008 (raad, 27 mei 2008)
- Beleid Participatiewet met bijbehorende verordeningen (raad, 17 mei 2016)
- Beleidsplan Jeugd 2019-2022 Maastricht (raad, 11 juni 2019)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 (raad, 22 juni 2021; Besluitvorming wijziging verordening per 1 juli 2021)
- Beleidskader "Versterken sociale en maatschappelijke basisinfrastructuur door vrijwillige inzet" (raad, 27 oktober 2020)
- Beleidsplan: "Zicht op Thuis" (raad, 8 juni 2021)
- Regiovisie: "Geweld hoort nergens thuis (2019-2022)" (raad, 12 mei 2020)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17
6.2 Wijkteams	3, 4, 7, 11, 12, 13, 17
6.3 Inkomensregelingen	1, 2, 4
6.4 Begeleide participatie	8, 10, 11
6.5 Arbeidsparticipatie	8, 10, 11
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3, 17
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3, 17
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3, 17
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	3, 17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	3, 17

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Denk o.a. aan: ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg; sociaal en cultureel werk; preventie (bijv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ); buurt- en clubhuizen; collectief aanvullend vervoer; toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen; noodopvang vluchtelingen; vreemdelingen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat Maastrichtenaren in staat zijn om zoveel mogelijk hun eigen leven vorm te geven, waarbij ze hun talenten benutten, veerkrachtig zijn en vanuit de positieve gezondheid benadering problemen aan kunnen pakken. We gaan daarbij zoveel als mogelijk uit van een inclusieve samenleving. Eerstelijns hulp is laagdrempelig, vrij toegankelijk en dichtbij in de buurt georganiseerd.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2020	2021	2022	2023
% Inwoners dat zich (zeer) voldoende in balans voelt ^{1a, 2}	GM	GM	74	70	70	70

1) Bron: (1a) Stadspeiling;

2) Hoe gaat het met iemand lichamelijk en mentaal? Vinden mensen hun leven prettig en zinvol? Doen mensen mee in de maatschappij?

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4	We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.
------	---

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

1.C5	Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.
------	---

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - de subsidieregeling: "Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, 2022-2024".
 - de ondersteuningsregeling: "Gemeenschapshuizen".
 - de subsidieregeling: "Mantelzorgwaardering, gemeente Maastricht 2021 e.v.".
 - het aanvalsplan: "Armoede en schuldhulpverlening, 2020-2024".
- Op basis van de algemene subsidieverordening 2020, subsidiëren van:
 - de ondersteuning van de vorming van buurtnetwerken en andere (informele) netwerken uitgevoerd door het opbouw- en jeugdwerk.
 - de psychosociale hulpverlening uitgevoerd door het (school) maatschappelijk werk en de ondersteuning bij het opvoeden.
- Faciliteren van preventieve, curatieve activiteiten zoals financiële educatie en bewustwording jongeren.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal leerlingen dat deelneemt aan Moneyways ^{1a}	GM	GM	GM	GM	80	250
Aantal cliënten maatjesprojecten schuldhulpverlening ^{1b}	110	119	159	115	184	180

Bron: (1a) scholen; (1b) Humanitas en Trajekt.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen subsidieregeling: "Algemene voorzieningen" (afhankelijk uitkomst evaluatie).
- Uitvoering geven aan en implementeren van vroeg-signalering in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
- Uitvoering geven aan de nieuwe wettelijke taak voor ondersteuning/schuldhulpverlening aan zelfstandigen/ondernemers.
- Invulling geven aan de motie om het aantal kinderen in armoede uiterlijk in 2030 met de helft te verminderen. We doen dit door initiatieven die armoede voor kinderen verzachten beter met elkaar in verbinding te brengen en een begin te maken om armoede van kinderen structureel aan te pakken.
- Dempden instroom bewindvoering (via preventie en vroeg-signalering) en stimuleren door- en uitstroom door middel van een nieuw convenant en nieuwe samenwerkingsafspraken tussen Maastricht Heuvelland gemeenten en bewindvoerders.
- Operationeel zijn van de digitale sociale kaart voor inwoners.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Kredietbank Limburg

Kredietbank Limburg voert in het kader van schuldhulpverlening (vroeg-signalering, schuldenaanpak, inkomensbeheer) uit.

Stichting Anti Discriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)

Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg) is een onafhankelijke stichting die voor 27 van de 31 Limburgse gemeenten de Wet op de gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen (Wga) uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden.

Wat mag het kosten?

Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	12.769	13.645	15.856	13.801	14.006	13.989	13.863
Baten	893	88	323	180	180	180	180
Saldo van baten en lasten	-11.876	-13.556	-15.532	-13.621	-13.826	-13.809	-13.684
Toevoeging reserves	150	0	150	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.200	823	1.424	156	125	125	0
Saldo mutaties reserves	1.050	823	1.274	156	125	125	0
Resultaat	-10.826	-12.733	-14.259	-13.465	-13.701	-13.684	-13.684

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D1	Veerkrachtige wijkenaanpak	-450	-700	-700	-700
D1	Schaalverkleining sociale zaken	-50	-50	-50	-50
D12	Ouderencommunicatie	-150	-150	-150	-150
	Totaal	-650	-900	-900	-900

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 is sprake van hogere lasten veroorzaakt door hogere lasten voor opvang vluchtelingen (€ 0,438 mln.) en ontwikkeltrajecten sociaal domein (€ 1,150 mln.) alsmede geraamde uitgaven ten laste van de reserves decentralisaties sociaal domein (€ 0,175 mln.) en investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur (€ 0,779 mln.).

In 2021 werden bijdragen voor ontwikkeltrajecten sociaal domein (€ 0,455 mln.) en opvang vluchtelingen (€ 0,150 mln.) ontvangen.

Mutaties reserves

De stortingen in 2021 en 2022 betreffen stortingen in de reserve uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen.

De onttrekkingen betreffen in 2023 en volgende jaren onttrekkingen aan de reserves innovatieopdracht samenleven en investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur. In 2021 en 2022 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserves decentralisaties sociaal domein, uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen en de reserve overloop gerealiseerd resp. geraamd.

6.2 Wijkteams

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening). Denk o.a. aan voorlichting, advisering, cliëntondersteuning, toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen, preventie, vroegsignalering. De dienstverlening van de wijkteams met het karakter van maatwerk dienstverlening WMO valt onder taakveld 6.71.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de zelfredzaamheid van bewoners versterkt wordt en dat zij, indien nodig, de toegang tot voorzieningen goed kunnen vinden en adequaat geholpen worden. We willen meer gezondheids-winst behalen om gezondheidsachterstanden in onze stad terug te dringen en te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - de wettelijke taak met betrekking tot geweld in afhankelijkheidsrelaties.
 - het beleid met betrekking tot mensenhandel.
- Het versterken van de samenwerking in de knooppunten Jeugd.
- Het subsidiëren van:
 - informatie en advies uitgevoerd op een viertal plekken in de stad.
 - onafhankelijke cliëntondersteuning.
 - de praktijkondersteuner huisartsen (POH) Jeugd.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen regiovisie: "Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)" in het vierde kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Stimuleren en faciliteren valpreventie voor ouderen ter voorkomen van gebruik van Wmo maatwerkvoorzieningen bij ouderen.
- Faciliteren en stimuleren van de samenwerking met zorgverzekeraars zoals voorgestaan door VNG en VWS met als doel de preventie voor risicogroepen op elkaar af te stemmen.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De GGD-ZL heeft een centrale rol in het bestrijden van de gezondheidsachterstand in Zuid-Limburg en dus ook in Maastricht. In het kader van het programma: "Trendbreuk" worden diverse activiteiten gericht ingezet in samenwerking met gemeenten, provincie Limburg en de rijksoverheid. De GGD-ZL voert verder ook de regie op het programma Jongeren op Gezond Gewicht/ Gezond in de Stad (GIDS/JOGG). De looptijd van het programma is tot en met 2022.

Wat mag het kosten?

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	16.444	16.365	15.941	14.946	14.945	14.945	14.945
Baten	2.627	2.743	2.255	2.311	2.311	2.311	2.311
Saldo van baten en lasten	-13.817	-13.622	-13.686	-12.635	-12.634	-12.634	-12.634
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.604	0	250	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	1.604	0	250	0	0	0	0
Resultaat	-12.213	-13.622	-13.436	-12.635	-12.634	-12.634	-12.634

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2	50 gezinnen aanpak	100	0	0	0
	Totaal	100	0	0	0

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 en 2022 was sprake van hogere lasten in verband met de uitvoeringskosten TOZO (2021: € 1,604 mln., 2022: € 0,250 mln.) en de uitrol van de 50-gezinnen aanpak (2022: € 0,200 mln.).

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve TOZO ter dekking van de uitvoeringskosten TOZO.

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen. Denk o.a. aan: inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; adviezen in verband met de bijstandsverlening; IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); gemeentelijk armoedebeleid.

Wat willen we bereiken?

We willen mensen bestaanszekerheid bieden waarbij we de gevolgen van armoede verzachten, de instroom in de bijstand beperken en de uitstroom bevorderen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal huishoudens met een inkomen tot 110% wettelijk sociaal minimum ¹	8094	7976	7902	7770	nnb	X ²
% Toe-/afname aantal Pw uitkeringen inclusief kleine regelingen ³	-3,4	-4,7	-2,4	5	-5	-1,5 ⁴

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
1) Bron 2017-2020: minimascan Stimulansz. Bron vanaf 2021: CBS						
2) Een ambitiecijfer voor deze indicator in 2023 ontbreekt, daar de landelijke inschatting op dit moment niet voorhanden is.						
3) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).						
4) Ambitie op basis van bron: ministerie SZW/CPB. Dit cijfer vormt een eerste voorzichtige inschatting o.b.v. landelijke cijfers, omdat de impact van de uitbraak van het coronavirus ook voor de komende tijd onvoldoende helder blijft.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M5	We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land
------	---

Prestaties going concern

- Verstrekken van een passende inkomensvoorziening (bijstandsuitkering, bijzondere bijstand en lokale minimaregelingen) aan mensen die daar recht op hebben. Met oog voor rechtmatigheid en doelmatigheid. En met bijzondere aandacht voor kinderen in armoede.
- Vaststellen resultaten en doorontwikkeling Vroeg-signalering achterstanden vaste lasten.
- Schuldhulpverlening aan ondernemers vormgeven.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal unieke cliënten met toekenning bijzondere bijstand/declaratieregelingen ¹						
- Eenmalig	5408	5.617	5.387	5.487	5.390	5.400
- Periodiek	2107	2.457	2.413	2.200	2.210	2.210
Aantal keren dat kinderen geholpen zijn met materiele verstrekkingen via Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank ²	Niet bekend	2.208	2.655	1.696	2.108	2.700
1) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).						
2) Bron: Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank.						

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- De gemeenschappelijke regeling voor sociale kredietverlening en schuldhulpverlening waarvan Kredietbank Limburg het openbaar lichaam is, wordt aangepast. De concept regeling wordt in het eerste of tweede kwartaal voorgelegd aan de raad voor een zienswijze. Besluitvorming vindt plaats in kwartaal vier.
- De begroting van Kredietbank Limburg wordt herijkt. Besluitvorming in kwartaal twee.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Actualisatie uitvoeringsbesluiten Participatiewet indien noodzakelijk o.b.v. mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging.
- Uitvoeren onderzoek naar de effectiviteit en impact van de kindregelingen en de raad informeren over de uitkomsten en mogelijke consequenties daarvan.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)

SZMH is de gezamenlijke sociale dienst van vijf van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Namens die deelnemers voert de gemeente Maastricht de Participatiewet en aanverwante regelingen uit.

Kredietbank Limburg (KBL)

De Kredietbank Limburg biedt hulpverlening aan inwoners die door hun schulden in de problemen zijn of kunnen komen en voert daartoe het minnelijk schuldhulpverleningstraject uit, verwijst door naar de rechtbank voor een WSNP-traject en biedt budgetbeheer of beschermingsbewind.

Wat mag het kosten?

Inkomensregelingen (6.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	78.869	74.469	82.958	75.056	74.899	74.899	74.899
Baten	77.010	70.860	70.539	70.561	70.561	70.561	70.561
Saldo van baten en lasten	-1.859	-3.609	-12.419	-4.495	-4.338	-4.338	-4.338
Toevoeging reserves	1.254	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	522	0	655	155	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-732	0	655	155	0	0	0
Resultaat	-2.591	-3.609	-11.764	-4.340	-4.338	-4.338	-4.338

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2 Lokaal minimabeleid	-280	-280	-280	-280
D Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D13 Armoedebeleid (Kredietbank)	-150	-150	-150	-150
E Dekking				
E1 Incidentele dekking uit reserve TONK-middelen	100	0	0	0
Totaal	-330	-430	-430	-430

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten in 2022 betreft met name het gevormde budget ten behoeve van het verstrekken van een energietoeslag waarvoor van het Rijk middelen zijn ontvangen (€ 7,968 mln.).

In 2021 was sprake van hogere baten en lasten als gevolg van TOZO. Dit betrof naast de uitkeringen e.d. ook de uitvoeringskosten. Deze werden vergoed door het Rijk. Ook in 2022 is nog rekening gehouden met uitvoeringskosten TOZO op dit taakveld (€ 0,500 mln.).

In 2022 en 2023 wordt op dit taakveld een deel van de TONK-middelen ingezet (€ 0,155 mln. in beide jaren). Dekking van deze uitgaven komt uit de reserve TONK-middelen.

Mutaties reserves

De stortingen in 2021 betreft de storting van de in 2021 ontvangen rijksbijdrage voor de uitvoeringskosten TOZO in de reserve TOZO.

De onttrekkingen betreffen in 2021 en 2022 onttrekkingen aan de reserve TOZO ter dekking van de uitvoeringskosten TOZO. Daarnaast zijn in 2022 en 2023 onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen geraamd (€ 0,155 mln. in beide jaren).

6.4 Begeleide participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid: beschut werken; bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken- dienstbetrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor (arbeidsgehandicapte) inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden en/of om mensen in staat te stellen zich te ontwikkelen naar een volgende stap op de weg naar werk.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Uitvoering en afbouw Wsw in arbeidsjaren ¹	856	798	739	690	630	530

1) Bron: MTB. / Arbeidsjaar is het aantal dienstbetrekkingen op basis van een volledige werkweek over het gehele kalenderjaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C9 ledereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.

Prestaties going concern

- Zorgdragen voor uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening in afbouw.
- Faciliteren van de doorontwikkeling van MTB als leerwerkbedrijf / sociaal ontwikkelbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Indien noodzakelijk op basis van een mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging Participatiewet zal een actualisatie van de verordeningen Wsw plaats vinden.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Actualisatie uitvoeringsbesluiten Wsw indien noodzakelijk op basis van een mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging Participatiewet.

Welke verbonden partij speelt een rol?

MTB

MTB is de uitvoeringsorganisatie Wsw voor Eijsden-Margraten, Maastricht en Meersen als mede leerwerkbedrijf voor de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten.

Wat mag het kosten?

WSW en beschut werk (6.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	24.572	23.021	23.496	22.388	21.546	20.660	20.610
Baten	6	12	12	12	12	12	12
Saldo van baten en lasten	-24.566	-23.010	-23.484	-22.376	-21.534	-20.648	-20.598
Toevoeging reserves	282	282	282	282	282	282	282
Onttrekking reserves	56	67	70	23	23	21	0
Saldo mutaties reserves	-226	-215	-212	-259	-259	-261	-282
Resultaat	-24.792	-23.225	-23.697	-22.635	-21.793	-20.909	-20.880

Ontwikkelingen baten en lasten

De begrote lasten dalen jaarlijks als gevolg van de daling van de integratie-uitkering participatie en stijgen door een stijging van het exploitatietekort MTB.

In 2021 is de ontvangen coronacompensatie WSW doorbetaald aan de MTB hetgeen tot hogere lasten heeft geleid (€ 0,466 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve spaarvariant MTB.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve herstructurering MTB.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte re-integratie- en participatievoorzieningen. Denk o.a. aan Work First, detachingsbanen, proefplaatsing, participatieplaatsen, jobcoaching en werkplekaanpassing, sociale activering, scholing en ontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Economische zelfstandigheid via regulier of gesubsidieerd werk naar vermogen. En wanneer dat (nog) niet lukt arbeidsparticipatie naar vermogen.

Effectindicatoren	Realisatie				Begroting
	2017	2018	2019	2020	2023
Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ¹	59	61	62	60	61

1) BBV-indicator met als meetbron 'waarstaatjegemeente.nl'. Meting 2020 is het meest recente meetgegeven op deze website.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C7	Het Werkcentrum wordt in Centre Ceramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.
7.C8	In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemer werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.

Prestaties going concern

- Uitvoeren van de ketensamenwerking re-integratie Participatiewet door de eigen uitvoeringsorganisaties.
- Creëren van mogelijkheden op de (Eu)regionale arbeidsmarkt.
- Op diverse manieren ondersteunen naar (gesubsidieerd) werk of participatie.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal inwoners geplaatst in betaald werk ¹	333	391	320	268	403	294
Aandeel (%) volledige uitstroom uit Pw-uitkering naar betaald werk van totale volledige uitstroom uit uitkering ²	X ³	33	34	34	35,8	35
Aandeel (%) Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk ²	X ³	7,9	10	6,2	9,7	9

1) Bron: Podium24.

2) Bron: Gemeente Maastricht (SZMH).

3) Cijfers zijn niet meer te achterhalen.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Het kabinet koerst in het wetsvoorstel 'uitvoeren breed offensief', dat voorziet in een wijziging van de Participatiewet, op de ingangsdatum 1 januari 2023. Door de wetswijziging zullen verordeningen moeten worden geactualiseerd. Het vaststellingsproces van een verordening vergt in de regel een half jaar. Het wetsontwerp gaat nu nog eerst naar de Eerste Kamer. De interne voorbereidingen voor actualisatie van de verordeningen kunnen weliswaar worden opgestart maar de actualisatie zal pas in het tweede kwartaal 2023 kunnen worden afgerond.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Zoals eerder aangegeven, is de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel 'uitvoeren breed offensief' 1 januari 2023. De wijziging van de Participatiewet heeft ook een actualisatie van uitvoeringsbesluiten Participatiewet tot gevolg. Het vaststellingsproces van deze beleidsregels verloopt echter korter. Daardoor kan actualisatie indien nodig in het eerste kwartaal 2023 worden afgerond.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)

Zie taakveld 6.3.

Podium24

Podium24 is voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten hét aanspreekpunt voor werkgevers en verantwoordelijk voor de plaatsing en bemiddeling van mensen in/naar werk. Waaronder ook de uitvoering van gesubsidieerde arbeid en arbeidsmarktprojecten.

Annex

Annex is het re-integratiebedrijf van de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland en voert voor hen dienstverlening op dit terrein uit.

MTB

Zie taakveld 6.4.

Wat mag het kosten?

Arbeidsparticipatie (6.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	4.886	4.889	4.760	5.585	5.373	4.895	4.895
Baten	112	46	46	48	48	48	48
Saldo van baten en lasten	-4.774	-4.843	-4.714	-5.537	-5.325	-4.847	-4.847
Toevoeging reserves	1.410	235	235	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	700	220	800	625	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.410	465	-15	800	625	0	0
Resultaat	-6.184	-4.378	-4.729	-4.737	-4.700	-4.847	-4.847

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D7	Werkcentrum	0	-200	-200	-200
	Totaal	0	-200	-200	-200

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In de jaren 2022, 2023 en 2024 zijn lasten inzake de intensivering re-integratie geraamd (2020: € 0,220 mln., 2023: € 0,800 mln. en 2024: € 0,625 mln.). Deze worden gedekt uit de reserve intensivering re-integratie.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de stortingen in de reserve intensivering re-integratie.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve intensivering re-integratie.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden. Denk o.a. aan: huisautomatisering (domotica); woningaanpassingen.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig, ondersteunen wij mensen hierin met voorzieningen op maat. We zorgen voor efficiënte en doelmatige ondersteuning die bijdraagt aan de ervaren kwaliteit van leven.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
% Wmo-cliënten dat de Wmo-ondersteuning als passend ervaart ^{1,2} :						
- Maastricht	80	81	GM	84	88	81
- Landelijk gemiddelde	NB	81	GM	NB	NB	

1) Bron: Gemeentelijke monitor sociaal domein; NB = niet bekend; GM = geen meting

2) Bij deze indicator geldt dat de meetgegevens voor een bepaald jaar, gemeten zijn in het daaropvolgende jaar. Dus meetgegevens 2020 zijn gemeten in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen.
- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de voorzieningen en de bijhorende dienstverlening.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 1^e kwartaal 2023 beleidsplan "Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht".

Wat mag het kosten?

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	2.353	2.323	2.338	2.628	2.585	2.583	2.573
Baten	0	0	6	6	6	6	6
Saldo van baten en lasten	-2.353	-2.323	-2.332	-2.621	-2.579	-2.577	-2.567
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-2.353	-2.323	-2.332	-2.621	-2.579	-2.577	-2.567

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2	Rolstoelen	-150	-150	-150	-150
C2	Woningaanpassingen	-250	-250	-250	-250
	Totaal	-400	-400	-400	-400

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking. Denk o.a. aan: individuele begeleiding; huishoudelijke verzorging; respijtzorg ten behoeve van mantelzorgers; individueel vervoer; financiële tegemoetkoming voor personen met een fysieke beperking, een psychische of psychosociale beperking van daarmee verband houdende extra kosten; schuldhulpverlening; PGB WMO.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig ondersteunen wij mensen hierin met dienstverlening op maat.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de Verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen en periodieke onderzoeken van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.
- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de ingezette ondersteuning door aanbieders.
- We willen passende ondersteuning en zorg in en om het huis o.a. door het algemeen vrij toegankelijk organiseren van verschillende maatwerkvoorzieningen zoals de groepsbegeleiding/dagbesteding en het eenvoudiger organiseren van de thuisondersteuning (zie taakveld 6.1).

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 1^e kwartaal 2023 beleidsplan “Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht”.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Verdere ontwikkeling van samenwerking met strategische partners specifiek gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep).

Welke verbonden partij speelt een rol?

Omnibuzz

Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig doelgroepenvervoer. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie voor “Vervoer op Maat”. Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.

Kredietbank Limburg (KBL)

De Kredietbank Limburg biedt hulpverlening aan inwoners die door hun schulden in de problemen zijn of kunnen komen en voert daartoe het minnelijk schuldhulpverleningstraject uit, verwijst door naar de rechtbank voor een WSNP-traject en biedt budgetbeheer of beschermingsbewind.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	40.201	44.194	45.337	37.625	36.236	36.282	36.282
Baten	2.291	2.645	2.639	2.373	2.373	3.151	3.164
Saldo van baten en lasten	-37.910	-41.549	-42.698	-35.252	-33.863	-33.132	-33.119
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	168	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	168	0	0	0	0
Resultaat	-37.910	-41.549	-42.530	-35.252	-33.863	-33.132	-33.119

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2	Eigen bijdrage cliënten (CAK)	-300	-300	-300	-300
C2	Begeleiding groep (BGG)	247	247	247	247
C2	Begeleiding individueel (BGI)	2.990	2.207	2.207	2.207
C2	Huishoudelijke verzorging (HV)	1.369	1.347	1.347	1.347
	Totaal	4.306	3.501	3.501	3.501

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In de meerjarenraming (met ingang van 2023) was reeds rekening gehouden met een daling van de budgetten voor huishoudelijke verzorging en begeleiding. In 2022 is nog sprake van hogere budgetten voor huishoudelijke verzorging en begeleiding.

In 2021 was naast lagere lasten voor begeleiding en huishoudelijke hulp ook sprake van lagere lasten voor vervoer omdat door corona sprake was van minder vervoersbewegingen.

In 2021 waren de baten € 0,300 mln. lager omdat door lagere productie ook minder eigen bijdragen voor zorg in natura werden geïnd.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft in 2022 de geraamde onttrekking aan de reserve overloop.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren verschillende ambulante vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele, niet vrij toegankelijke voorziening wordt verstrekt. Dat zijn begeleiding bij jeugd- en opvoedproblematiek en problematiek die samenhangt met een licht-verstandelijke beperking en behandeling van psychische aandoeningen en stoornissen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat jongeren gezond en veilig opgroeien. Wanneer ze daarbij problemen ervaren die ze zelf met hun gezin en omgeving niet kunnen dragen, ontvangen ze tijdig effectieve hulp en ondersteuning. Daarbij wordt eerst een beroep gedaan op voorliggende voorzieningen. De ingezette hulp is integraal, op maat van de jongere en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving geboden.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar ¹	15,3 ²	15,6 ²	17,2 ²	16,7 ²	17,6 ²	<17,6
1) BBV indicator.						
2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Inzet is en blijft het zo normaal mogelijk laten opgroeien van onze jeugdigen met extra hulp en ondersteuning indien nodig. Inzet vanuit de vrij toegankelijke voorzieningen gaat daarbij vooraf aan individuele jeugdhulp. Daarbij is de inzet om het aantal jongeren dat een beroep moet doen op een individuele voorziening terug te dringen.
- De ondersteuning die wij bieden is afgestemd op de jeugdige en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving aangeboden.
- Voor de inzet van individuele jeugdhulp gaan we langere contracten aan met een beperkt aantal strategische partners en gaan we door op de ingeslagen weg van een integrale aanpak voor onze jongeren die dat nodig hebben.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen van gezamenlijke, meerjarige ontwikkelagenda's om zo het strategisch partnerschap met aanbieders invulling te geven. Daarbij zijn de samenwerking met ketenpartners (als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen) en het terugdringen van wachttijden belangrijke aandachtspunten.
- Mede uitvoeren van de op te stellen landelijke Hervormingsagenda Jeugd gericht op financiële houdbaarheid van het jeugdstelsel.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdhulp voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg (inkoop, subsidiëring, contractmanagement). Het afgeven van beschikkingen (de toegang tot jeugdhulp) gebeurt door de gemeenten zelf.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	34.201	31.450	32.953	31.307	28.393	25.178	22.272
Baten	4.556	2.657	3.337	2.610	2.516	2.516	2.516
Saldo van baten en lasten	-29.645	-28.793	-29.616	-28.697	-25.877	-22.662	-19.756
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	174	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	174	0	0	0	0
Resultaat	-29.645	-28.793	-29.443	-28.697	-25.877	-22.662	-19.756

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
B Autonome ontwikkelingen				
B3 Stelpost jeugdzorg	0	-1.792	1.378	2.105
C Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2 Jeugdhulp	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	1.000	-792	2.378	3.105

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In de meerjarenraming (met ingang van 2024) was reeds rekening gehouden met een daling van de budgetten voor jeugdzorg.

In 2022 is sprake van hogere baten ten behoeve van transformatieplan en –fonds jeugd (€ 0,781 mln.).

In 2021 was sprake van hogere uitgaven voor taken op het gebied van doelgroeparrangementen en uitvoeringkosten die voor regiogemeenten worden verricht (€ 2,2 mln.). Hier staan inkomsten van dezelfde omvang tegenover.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft in 2022 de geraamde onttrekking aan de reserve overloop.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerk-dienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven. Denk o.a. aan: vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis); beschermd wonen voor personen met psychische of psychosociale problemen; inloof functie GGZ; maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving; WMO maatwerkdienstverlening en -maatwerkvoorzieningen bij opvang; zorg die wordt verleend in het kader van de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang.

Wat willen we bereiken?

We bieden een veilige en beschermende omgeving aan inwoners in zeer kwetsbare posities die de regie over hun leven niet (voldoende) kunnen voeren. Doel is om hen te begeleiden naar zoveel mogelijk zelfstandig wonen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - Beleidsplan 2021-2024 Regio Maastricht-Heuvelland (Zicht op Thuis).
 - de verordening: "Maatschappelijke ondersteuning"
 - het lokale actieprogramma : "Dak en thuisloze jongeren"
 - de Wet Verplichte GGZ en de Wet Zorg en Dwang
- Op basis van de verordening "Maatschappelijke ondersteuning" vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.

- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de voorzieningen en de bijhorende dienstverlening.
- Mede uitvoering geven aan de meerjaren prestatieafspraken “Wonen, Wijken en Zorg, 2022-2026” in het kader van het bestuurlijk overleg Wonen, Wijken en Zorg (BOWWZ).

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Samen met de strategische partners verder uitvoering geven aan de ontwikkelingsagenda gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep.
- Participeren in de proeftuin: “De nieuwe GGZ” met als doel om samen met partners als zorgverzekeraars, Mondriaan, RADAR, Leger des Heils te voorkomen dat het aantal mensen in de zwaardere, specialistische GGZ toeneemt.
- Uitvoeren uitvoeringsplan “Zicht op Thuis 2023”, waaronder de projecten DNO en Skills in de stad.
- Vaststellen uitvoeringsplan: “Zicht op Thuis 2024”.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Beschermd Thuis

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente voor de verwerving (inkoop, subsidiering, contractmanagement) en de uitvoering van beschermd Thuis voor de regio Maastricht-Heuvelland (beleid, toegang, financiën).

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	29.821	29.594	32.856	34.545	34.526	35.135	34.791
Baten	1.278	2.496	2.496	1.307	1.307	1.307	1.307
Saldo van baten en lasten	-28.543	-27.098	-30.360	-33.238	-33.219	-33.828	-33.484
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	1.061	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	1.061	0	0	0	0
Resultaat	-28.543	-27.098	-29.299	-33.238	-33.219	-33.828	-33.484

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel ‘Van begroting 2022 naar begroting 2023’.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D4	Beschermd wonen (lasten)	-2.000	-2.000	-2.600	-2.600
D4	Beschermd wonen (baten)	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
	Totaal	-3.200	-3.200	-3.800	-3.800

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 was sprake van een voordeel op beschermd wonen vanwege de hogere uitstroom van zwaardere cliënten naar de Wet langdurige zorg.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft in 2022 de geraamde onttrekkingen aan de reserve overloop.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort jeugdhulp in combinatie met verblijf (kinderen die niet thuis opgroeien) gericht op het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen en het uitvoeren van jeugdbescherming (gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis) en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat steeds minder jeugdigen in Maastricht voor hun veiligheid zijn aangewezen op gedwongen hulpverlening of een uithuisplaatsing. Dat doen we door de zelfredzaamheid en opvoedkracht van gezinnen te versterken. Waar tijdelijk deze hulp of uithuisplaatsing noodzakelijk is, duurt die niet langer dan nodig is en draagt de hulp bij aan het versterken van de zelfredzaamheid.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ¹	1,8	1,9	2,0	1,9	1,8	< 1,8
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ¹	0,5	0,4	0,3	0,2	0,3	< 0,3
Aantal jongeren in een pleeggezin of gezinshuis ²	n.b.	196	223	208	194	> 194 ³
Aantal jongeren in een verblijfsgroep ²	n.b.	159	155	137	135	< 135

1) BBV indicator. Bron 'waarstaatjegemeente.nl. Het meest recente peilmoment is weergegeven.

2) Bron: Zorgned.

3) Als een jongere thuis niet veilig kan opgroeien woont een jongere bij voorkeur 'zo huis mogelijk' in een pleeggezin of gezinshuis. Om de beoogde verschuiving van verblijfsgroep bij een zorgaanbieder naar pleeggezin/gezinshuis aan te geven is hier een verhoging van het aantal jongeren opgenomen in combinatie met een lager aantal bij verblijfsgroep.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4 Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.

Prestaties going concern

- Geëscaleerde zorg omvat maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen. Hieronder valt gedwongen hulpverlening waarbij een voogd toezicht houdt in een gezin of de voogdij van ouder(s) tijdelijk wordt overgenomen. Ook de inzet van Veilig Thuis bij meldingen van (vermoeden van) kindermishandeling en de inzet van hulp bij crisis valt hieronder. Daarnaast alle vormen van jeugdhulp waarbij de jongere niet thuis verblijft, maar in een vorm van verblijf zoals pleegzorg, gezinshuis of een gespecialiseerde instelling.
- We maken afspraken met aanbieders van jeugdhulp voor het verlenen van adequate jeugdhulp in een verblijfsvorm voor jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen. Daarbij streven we naar een verblijfsvorm die zoveel mogelijk op een gezin lijkt, dus pleegzorg of een gezinshuis.
- Voor het verlenen van hulp in het gedwongen kader maken we afspraken met gecertificeerde instellingen voor het verlenen van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- We kopen crisishulp in voor jeugdigen die in een acuut onveilige situatie verkeren en maken afspraken met Veilig Thuis als advies- en meldpunt bij vermoedens van kindermishandeling. We werken nauw samen met de regiogemeenten in Zuid-Limburg en maken de afspraken met aanbieders voor een groot deel gezamenlijk. Door het vaststellen en monitoren van kwaliteitseisen sturen we steeds meer op doelrealisatie en cliënttevredenheid.
- Uitvoeren van het landelijk op te stellen toekomstscenario kind- en gezinsbescherming waarbij lokale teams, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen beter op elkaar moeten gaan aansluiten in regionale veiligheidsteams.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen van gezamenlijke, meerjarige ontwikkelagenda's om zo het strategisch partnerschap met aanbieders invulling te geven. Daarbij is de samenwerking met ketenpartners als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen een belangrijk aandachtspunt.
- Met het consortium voor gesloten en intensief klinische jeugdhulp het aantal plaatsingen en de duur ervan terugdringen door vanuit de verschillende expertises integraal samen te werken.
- Mede uitvoeren van de op te stellen landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het toekomst-scenario kind- en gezinsbescherming.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdhulp voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg (inkoop, subsidiëring, contractmanagement). Het afgeven van beschikkingen (de toegang tot jeugdhulp) gebeurt door de gemeenten zelf.

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	12.826	16.107	16.420	17.219	17.219	17.219	17.219
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-12.826	-16.107	-16.420	-17.219	-17.219	-17.219	-17.219
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-12.826	-16.107	-16.420	-17.219	-17.219	-17.219	-17.219

Ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten met ingang van 2023 wordt met name veroorzaakt door een hogere geraamd budget voor intensieve jeugdhulp (€ 1,300 mln.).

In 2021 was sprake van lagere uitgaven voor jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming/ jeugdreclassering en crisishulp.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 6 Sociaal domein	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Samenkrachten burgerparticipatie (6.1)	12.769	13.645	15.856	13.801	14.006	13.989	13.863
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	16.444	16.365	15.941	14.946	14.945	14.945	14.945
Inkomensregelingen (6.3)	78.869	74.469	82.958	75.056	74.899	74.899	74.899
WSW en beschut werk (6.4)	24.572	23.021	23.496	22.388	21.546	20.660	20.610
Arbeidsparticipatie (6.5)	4.886	4.889	4.760	5.585	5.373	4.895	4.895
Maatwerkvoorzieningen (VMO) (6.6)	2.353	2.323	2.338	2.628	2.585	2.583	2.573
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	40.201	44.194	45.337	37.625	36.236	36.282	36.282
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	34.201	31.450	32.953	31.307	28.393	25.178	22.272
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	29.821	29.594	32.856	34.545	34.526	35.135	34.791
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	12.826	16.107	16.420	17.219	17.219	17.219	17.219
Totaal lasten	256.942	256.058	272.915	255.101	249.729	245.785	242.349
Samenkrachten burgerparticipatie (6.1)	893	88	323	180	180	180	180
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	2.627	2.743	2.255	2.311	2.311	2.311	2.311
Inkomensregelingen (6.3)	77.010	70.860	70.539	70.561	70.561	70.561	70.561
WSW en beschut werk (6.4)	6	12	12	12	12	12	12
Arbeidsparticipatie (6.5)	112	46	46	48	48	48	48
Maatwerkvoorzieningen (VMO) (6.6)	0	0	6	6	6	6	6
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	2.291	2.645	2.639	2.373	2.373	3.151	3.164
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	4.556	2.657	3.337	2.610	2.516	2.516	2.516
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	1.278	2.496	2.496	1.307	1.307	1.307	1.307
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	88.773	81.548	81.653	79.409	79.315	80.092	80.105
Samenkrachten burgerparticipatie (6.1)	-11.876	-13.556	-15.532	-13.621	-13.826	-13.809	-13.684
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	-13.817	-13.622	-13.686	-12.635	-12.634	-12.634	-12.634
Inkomensregelingen (6.3)	-1.859	-3.609	-12.419	-4.495	-4.338	-4.338	-4.338
WSW en beschut werk (6.4)	-24.566	-23.010	-23.484	-22.376	-21.534	-20.648	-20.598
Arbeidsparticipatie (6.5)	-4.774	-4.843	-4.714	-5.537	-5.325	-4.847	-4.847
Maatwerkvoorzieningen (VMO) (6.6)	-2.353	-2.323	-2.332	-2.621	-2.579	-2.577	-2.567
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	-37.910	-41.549	-42.698	-35.252	-33.863	-33.132	-33.119
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	-29.645	-28.793	-29.616	-28.697	-25.877	-22.662	-19.756
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	-28.543	-27.098	-30.360	-33.238	-33.219	-33.828	-33.484
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	-12.826	-16.107	-16.420	-17.219	-17.219	-17.219	-17.219
Totaal saldo van baten en lasten	-168.169	-174.510	-191.262	-175.692	-170.414	-165.693	-162.244
Toevoeging reserves	3.096	517	667	282	282	282	282
Onttrekking reserves	3.382	1.590	4.022	1.134	773	147	0
Saldo mutaties reserves	286	1.073	3.354	852	491	-136	-282
Resultaat	-167.883	-173.437	-187.908	-174.841	-169.923	-165.829	-162.526

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				Gemeenten 100.000 - 300.000 2020
	2017	2018	2019	2020	
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner ²	104	100	98	101	170
% bekende hernieuwbare elektriciteit ³	1,3	2,1	2,9	5,8	11,8

1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt:

- Cijfers over huishoudelijk afval zijn afkomstig van de landelijke benchmark huishoudelijke afval. Maastricht valt in gemeenteklasse B, 35%-49% hoogbouw;
- Gegevens over hernieuwbare elektriciteit zijn afkomstig van Klimaatmonitor-RWS.

Bij beide indicatoren geldt dat de meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op waarstaatjemeente.nl

- 2) Huishoudelijk restafval kan ingedeeld worden in fijn restafval (met name bestaand uit GFT, oud papier en karton, kunststof, glas, blik, textiel, KCA, luiers) en grof restafval. In Maastricht wordt alleen het fijn restafval opgehaald. Bij de milieuparken kunnen mensen terecht met alle soorten restafval.
- 3) Dit is elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Regionaal gezondheidsbeleid 2020-2023
- Omgevingsvisie Maastricht – Koester de balans
- Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022. (raad, 12 december 2017)
- Afvalbeleidsplan 2016 – 2020 (raad, 5 april 2016)
- Afvalloos Maastricht in 2030 (raad, 29 januari 2019)
- Klimaatbegroting 2018-2022 (raad, 13 november 2018)
- Beleidsvisie Externe Veiligheid (raad, 29 mei 2012)
- Hogere grenswaardenbeleid (raad, 27 september 2011)
- Locatiebeleid lucht (raad, 16 september 2008)
- Zonebeheerplan Beatrixhaven (raad, 21 april 2015, bijlage bp Beatrixhaven)
- Zonebeheerplan Bosscherveld (raad, 18 juni 2013, bijlage bp Bosscherveld noord)
- Begraafplaats, bedrijfsplan (raad, 27 februari 2018)
- Actieplan geluid (college en kennisgeving raad, - 2018)
- Nota bodembeheer (raad 2012) en addendum bodemkwaliteitskaart PFAS (raad 2019)
- Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht-Oost (raad 2014)
- Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg (raad 22 juni 2021)
- Zero Emission Zone Stadslogistiek (raad 30 maart 2021)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
7.1 Volksgezondheid	3, 4, 8, 10, 17
7.2 Riolering	3, 6, 11, 12, 14
7.3 Afval	3, 6, 11, 12, 14, 15
7.4 Milieubeheer	7, 12, 13
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	3, 17

7.1 Volksgezondheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Denk o.a. aan: het monitoren van de gezondheidssituatie; uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren; uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid; bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties; het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders; het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen; het bevorderen van medisch milieukundige zorg; het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen; Centra voor Jeugd en Gezin; ambulance en ziekenvervoer.

Wat willen we bereiken?

Bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Effectindicatoren ^{1,2}	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% Maastrichtenaren dat eigen gezondheid beoordeelt als (zeer) goed	GM	GM	77	71	71	71
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid het dagelijks functioneren in thuissituatie (heel) veel belemmert ³	GM	GM	5	5	5	5
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid deelname aan het maatschappelijk leven (heel) veel belemmert ⁴	GM	GM	5	7	7	7

- 1) De effectindicatoren met betrekking tot positieve gezondheid zijn opgenomen in taakveld 6.1.
- 2) Bron: Stadspeiling
- 3) Uitvoeren van dagelijkse taken zoals voor jezelf zorgen, het huishouden doen, om kunnen gaan met geld.
- 4) Sociale contacten, bewegingsvrijheid, iets voor een ander kunnen doen, vrijetijdsbesteding, werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.
-------	---

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - De Wet publieke gezondheid opgedragen aan de GGD Zuid-Limburg: infectiebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering, psychosociale hulp bij ongevallen en rampen en jeugdgezondheidszorg.
 - Het regionaal gezondheidsbeleid 2020-2023.
 - Het programma: "Trendbreuk Zuid-Limburg" door de inzet te focussen op de jeugd o.a. door Kansrijke Start, de Netwerkaanpak overgewicht onder jongeren (YCND).
 - Het preventie- en handavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024.
 - Op preventie gerichte inzet door GGD en Mondriaan.
 - De preventieprogramma's JOGG en GIDS.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze op jaarstukken 2022 GGD Zuid-Limburg.
- Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze op begroting 2024 GGD Zuid-Limburg.
- Vaststellen regionaal gezondheidsbeleid 2024-2027 in 4e kwartaal 2023.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg voert de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid uit voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is de GGD Zuid-Limburg opdrachtnemer voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid (7.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	8.182	7.761	8.383	8.637	8.550	8.532	8.492
Baten	1.416	1.212	1.212	1.264	1.264	1.264	1.264
Saldo van baten en lasten	-6.766	-6.549	-7.171	-7.372	-7.286	-7.268	-7.228
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-6.766	-6.549	-7.171	-7.372	-7.286	-7.268	-7.228

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C2	GGD (JGZ, OGGZ en VT)	-662	-623	-603	-563
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D11	Onderzoeken mogelijkheden schoolontbijt/lunch	-25	PM	PM	PM
	Totaal	-687	-623	-603	-563

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 en 2022 is sprake van incidentele uitgaven voor het programma Gezond in de Stad (GIDS) waarvoor we van het Rijk via de algemene uitkering middelen ontvangen (2021: € 0,183 mln., 2022: € 0,475 mln.).

In 2021 was sprake van hogere bijdragen van de regio in de jeugdgezondheidszorg (€ 0,221 mln.).

7.2 Riolering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Denk o.a. aan: opvang en verwerking van afval- en hemelwater; inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater; voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater; rioolwaterzuivering; bestrijding verontreiniging oppervlaktewater.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een gezonde, veilige en water & klimaat bewuste stad. Bij de inrichting van de openbare ruimte hanteren we richtlijnen voor de aanleg van regenwaterberging en groenvoorzieningen om wateroverlast, hittestress of verstoring van oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen te beperken. De oppervlaktewaterkwaliteit is goed en voldoet aan de eisen die daarvoor geleden. Wat betreft het overstromingsgevaar van de Maas voldoet Maastricht aan de door het Rijk gestelde veiligheidsnormen. Met het oog op klimaatverandering werken we toe naar een stad die is voorbereid op mogelijk nieuwe strengere veiligheidsnormen maar ook naar een stad die leefbaar is in geval van extreme hitte.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% Maastrichtenaren dat in eigen buurt vaak last heeft van teveel regenwater op straat ¹	GM	GM	4	4	5	5

1) Bron: Stadspeiling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
5M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden nemen we uiteraard op korte termijn.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

Prestaties going concern

- Rioolbeheer. Rioleringsen worden periodiek geïnspecteerd en indien nodig hersteld of vervangen.

- Preventie van wateroverlast. We treffen maatregelen die de kans op wateroverlast verkleinen door bij gemeentelijke projecten (bijv. groot onderhoud wegen of herstructureringen) te toetsen op de water- en rioleringseffecten.
- We realiseren projecten die tot doel hebben de wateroverlast te beperken en water vast te houden. Daarbij wordt de synergie gezocht met de vergroeningsopgave.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Voor de aanpak van de klimaatopgave gaan we gaan in samenspraak met de regio Maas- en Mergelland uitvoering geven aan de gezamenlijke regionale uitvoeringsagenda.
- We gaan in 2023 aan de slag met de maatregelen en projecten die we in het klimaat- en waterprogramma hebben bepaald (vaststelling klimaat- en waterprogramma verwacht in q4 2022).
- Voor de aanpak van hoogwaterveiligheid werken we als vervolg op de “Ontwikkelingsvisie zuidelijk Maasdal” en de MIRT onderzoeksrapportage “Maastricht Maasoevers” de maatregelen verder uit. Een en ander is afhankelijk van het MIRT besluit eind 2022, daarin wordt besloten of we verder kunnen met de zogenaamde MIRT verkenning en wat de scope en planning is.
- Rijkswaterstaat heeft aangegeven om de komende jaren aan de slag te willen gaan met het verbeteren van de nautische veiligheid (verbeteren van de veiligheid van de scheepvaart). Hiervoor zal door Rijkswaterstaat een MIRT verkenning doorlopen worden die de basis vormt voor te nemen besluiten over aanpassing van de vaarweg. We onderzoeken in hoeverre dit gecombineerd kan worden met kansen voor hoogwaterveiligheid en stedelijke ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Riolering (7.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	10.442	10.379	10.296	10.768	11.017	11.264	11.501
Baten	16.291	16.446	16.586	17.035	17.284	17.531	17.531
Saldo van baten en lasten	5.849	6.068	6.290	6.267	6.267	6.267	6.030
Toevoeging reserves	34	34	35	35	35	35	35
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-34	-34	-35	-35	-35	-35	-35
Resultaat	5.815	6.034	6.255	6.232	6.232	6.232	5.995

Ontwikkelingen baten en lasten

De wijziging in de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de kapitaallasten. Deze nemen jaarlijks toe als gevolg van de investeringen in riolering. In 2021 was sprake van lagere lasten door uitstel van het project reiniging en inspectie Maastricht Noord Oost (€ 0,600 mln.).

De kapitaallasten riolering worden onttrokken aan de voorziening riolen. De toename van de kapitaallasten leidt daarom tot een toename van de baten.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

7.3 Afval en schoon

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en de reiniging van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

Afval zien we als een verzameling waardevolle grondstoffen die we steeds opnieuw gebruiken. Restafval dat wordt verbrand, is ongewenst. Streven is dat de hoeveelheid restafval per inwoner daalt

van 114 kg in 2014 naar 0 kg in 2030 (Maastricht Afvalloos). Verder wil Maastricht een schone stad zijn. Het doel is om te komen tot een openbare ruimte die op een sobere, maar functionele en veilige manier beheerd wordt. Het ambitieniveau van het taakveld Schoon (reiniging openbare ruimte) staat in de tabel van taakveld 2.1.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting	
	2017	2018	2019	2020	2021	2023	2030
Aantal kg (fijn en grof) restafval per inwoner	107	99	103	100	nmb ¹	<100	0
Plaats Maastricht in afvalbenchmark (gemeenteklasse B) wat betreft percentage afvalscheiding	3	3	6	2	nmb ¹	≤ 3	≤ 3

1)Bron: Landelijke benchmark huishoudelijk afval. Maastricht valt in gemeenteklasse B, 35%-49% hoogbouw. Cijfers voor 2021 zijn bekend eind 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C12 Herijking van het afvalbeleid.

Prestaties going concern

1. Afvalinzameling en voorlichting

We hebben diverse voorzieningen voor het inzamelen van herbruikbare grondstoffen, zoals de huis-aan-huis-inzameling van GFT+E, papier en textiel, de milieuperrons en de milieuparken. Huishoudelijk restafval wordt verzameld via de 'betaalde restafvalzak' en betaald inleveren van grof huishoudelijk afval op de regionale milieuparken. We ondersteunen huishoudens bij de afvalscheiding door inzet van onder andere de milieupapp, afvalcoaches en 'teams afvalloos'. Consequente overtreders (afvaldumpingen, bijplaatsingen op milieuperrons) worden beboet.

2. Sluiten van de kringlopen, monitoring en doorontwikkeling

De gescheiden ingezamelde grondstoffen van huishoudens verwerken we op een zodanige manier dat hun waarde zoveel mogelijk behouden blijft (circulaire economie). Dat doen we bij voorkeur in regionaal verband (zie ook verbonden partijen). De resultaten van het grondstoffenbeleid voor huishoudelijk afval worden gemonitord (o.a. via de nationale afvalbenchmark), getoetst aan de doelen en zoveel mogelijk regionaal afgestemd. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

3. Beheer met focus op voorkomen zwerfafval

Naast het regulier onderhoud voor de diverse aandachtsgebieden zoals graffiti, ongediertebestrijding en honden-uitlaatgebieden, ligt de focus met name op zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, t.w. educatie (o.a. CNME), preventie (o.a. gedragsbeïnvloeding) en repressie en verduurzaming (o.a. elektrificatie materieel). De effecten van deze activiteiten worden gemonitord en waar nodig sturen we tussentijds bij.

Aandachtspunten 2023

In het begrotingsjaar 2023 stelt Maastricht, samen met de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul, nieuw (regionaal) afvalbeleid vast. De beleidsevaluatie, die al najaar 2022 start, kan aanleiding geven tot het bijstellen van beleidsdoelen en daarvoor in te zetten maatregelen. Gezien de (ook landelijke) ontwikkelingen komt hierbij onder andere aan de orde: kwaliteit van ingezamelde grondstoffen, service en afvalgedrag burger, gevolgen "Leidraad fysieke belasting huisvuilbelading" waardoor beladers minder zwaar belast mogen worden, gevolgen aanpak (zwerf)afvalproblematiek in de stad.

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- 1^e kwartaal 2023 (afroning besluitvorming): vaststellen nieuw regionaal beleidskader voor afvalbeleid/grondstoffenbeleid. Dat wordt opgepakt en voorbereid binnen de GR Geul en Maas (afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul).
- 4^e kwartaal 2023: vaststellen grondstoffenplan Maastricht (uitvoeringsplan van het regionaal beleidskader afvalbeleid/grondstoffenbeleid).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Aanbesteding GFT+E en Restafval (per 1-1-2024 zijn nieuwe contracten) via de vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL).
- Het verkennen van mogelijkheden voor maatwerk bij bijzondere doelgroepen, zoals studentencomplexen.
- Het nemen van maatregelen ter voorkoming van afkeur op verschillende grondstofstromen (PBD en GFT+E).
- Het aanpakken van (rest-)afvalvervuiling in de stad.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Adviesfunctie over afval, belangbehartiging bovenregionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over (circulaire) bovenregionale afvalcontracten met marktpartijen, afval-kenniscentrum.

Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas

Via de verbrede GR Geul en Maas wordt de afvalsamenwerking tussen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul stapsgewijs uitgebreid: niet alleen exploitatie en beheer van vier regionale milieuparken, maar ook (gescheiden) inzameling van afvalstoffen, beleidsmatige afstemming en projecten (o.a. op het terrein van circulaire economie).

Wat mag het kosten?

Afval (7.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	16.335	14.855	19.294	19.252	19.227	19.271	19.269
Baten	24.186	22.031	27.551	27.791	27.785	27.828	27.825
Saldo van baten en lasten	7.851	7.175	8.257	8.539	8.558	8.556	8.556
Toevoeging reserves	603	603	615	615	615	615	615
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-603	-603	-615	-615	-615	-615	-615
Resultaat	7.248	6.572	7.642	7.924	7.943	7.941	7.941

Ontwikkelingen baten en lasten

Met ingang van 2022 worden de baten en lasten inzake de door de gemeente voor de GR Geul en Maas te verrichten werkzaamheden conform BBV verwerkt op het taakveld afval en schoon. Voorheen werden deze posten verwerkt op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Deze wijziging leidt tot een stijging van de lasten met circa € 4,1 mln. en toename van de baten met circa € 5,5 mln. De baten zijn hoger omdat ook de bijdrage in de overhead conform BBV op dit taakveld moet worden verantwoord, terwijl de lasten overhead op taakveld 0.4 Overhead moeten blijven staan.

In 2021 was sprake van hogere lasten voor afvalverwerking (circa € 2 mln.) die deels werd gecompenseerd door hogere opbrengsten uit afvalverwerking en –inzameling (circa € 0,9 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen e.d.).

7.4 Milieubeheer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu. Denk o.a. aan: bescherming en sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; beheersing van geluidhinder; bescherming tegen straling en dergelijke; verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; RUD (Regionale Uitvoeringdiensten).

Wat willen we bereiken?

Beheerste situatie fysieke leefomgeving

De gemeente heeft wettelijke taken om te hoog belaste situaties van bodem, geluid, luchtkwaliteit, risico's (gevaarlijke stoffen, elektromagnetische straling) te saneren en bij ruimtelijke ontwikkelingen te voldoen aan de gestelde normen.

Een klimaatneutrale samenleving

Doel is een klimaatneutrale gemeente in 2050 en een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Aantal geluidbelaste woningen door ^{1a} :						
- wegverkeer 55-64 dB	17.400	GM	GM	GM	GM	GM
- wegverkeer > 65 dB	4.678					
- treinlawaai 55-64 dB	900					
- treinlawaai >65 dB	300					
- industrielawaai 55-64 dB	500					
- industrielawaai > 65 dB	100					
Aantal gevoelige objecten t.a.v. ^{1b} :	0	0	0	0	0	0
- NO2 (stikstofdioxide)	0	0	0	0	0	0
- PM10 (fijnstof)						
Aantal spoedeisende bodemlocaties ^{1c}	4	4	1	1	1	1
CO ₂ -uitstoot in tonnen, gebouwde omgeving Maastricht ^{1d}	GM	400.094	368.379	320.603	nnb	nnb

1) Bron: (1a) Geluidbelastingkaarten, meting elke 5 jaar; (1b) Rapportage luchtkwaliteit; (1c) Jaarlijkse voortgangsrapportage spoedlocaties; (1d) Klimaatmonitor RWS.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.
5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.
5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.
5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. We kijken daarbij ook naar de koppelkansen met de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde (camera)techniek.

Prestaties going concern

1. Vergunnen en handhaven

Op het gebied van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid bewaken wij de kwaliteit en zorgen ervoor dat wordt voldaan aan de wettelijke en Maastrichtse vereisten.

2. Voorkomen en oplossen milieu-knelpunten

Via toetsing en advies zorgen we ervoor dat plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen t.a.v. geluid, lucht, externe veiligheid en bodem die in de wet en het Maastrichtse beleid zijn vastgesteld. Waar nodig wordt gesaneerd door uitvoering van geluidsisolatieprojecten en bodemsaneringen.

3. Omgevingswet

Als bijdrage voor de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan, werken we aan een uitwerking van gebiedsgerichte integrale milieukwaliteit. Daarnaast zal een bijdrage worden geleverd om invulling te geven aan de (met de Omgevingswet) verruimde reikwijdte van de zorgplicht.

4. Milieuzone Statensingel/ Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)

Het plan van aanpak ZES, gericht op invoering van zero-emissie in de binnenstad per 2025, voeren wij uit.

5. Plan van aanpak (PvA) Bewustwording Luchtkwaliteit

Het PvA voeren wij verder uit via fijnstof-metingen door particulieren en educatie (waaronder een reizende tentoonstelling) op scholen door het CNME.

6. Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht Oost en grondwater Meetnet Maastricht

Wij monitoren het grondwater voor geheel Maastricht, kwantitatief en kwalitatief.

7. Informatiebeheer bodem

Wij werken aan het actueel en betrouwbaar houden van het bodeminformatiesysteem om aan de informatieplicht te kunnen blijven voldoen, ook in het kader van het nieuwe digitaal stelsel Omgevingswet.

8. Klimaatneutrale samenleving en energietransitie

De energietransitie is in volle gang. In de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) en de lokale Transitievisie Warmte (TVW) Maastricht geven wij invulling aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelen. Tevens nemen wij maatregelen om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Actieplan Geluid (wettelijk verplicht in het omgevingsprogramma) in vierde kwartaal 2023. De in 2022 door het college vastgestelde geluidbelastingkaarten voor wegverkeer (inclusief verkeersmilieukaart), spoorwegverkeer en gezoneerde industrieterreinen dienen hierbij als onderlegger.
- Vaststellen beleidsmatige aanpak houtrook in het vierde kwartaal 2023.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Beoordeeld wordt of een milieuzone voor het centrum een effectieve aanvullende maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Dit in relatie tot de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES). Ook wordt in 2023 bekeken hoe om te gaan met de milieuzone Statensingel na invoering van ZES.
- Via het schone luchtakkoord is subsidie aangevraagd voor het monitoren van de ZES middels luchtkwaliteitsmetingen. Wanneer deze subsidie wordt verkregen zal in 2023 een luchtmeetnet worden ingericht.
- In het kader van de Omgevingswet vaststellen aandachtsgebieden externe veiligheid. Het aanwijzen van voorschriftgebieden is deels wettelijk bepaald en deels een vrije keuze. Mocht uit vooronderzoek blijken dat het aanvullende voorschriftgebieden wenselijk zijn, dan volgt in 2024/2025 hieromtrent besluitvorming door de raad.
- In het kader van de Omgevingswet vaststellen geluidproductieplafonds voor bedrijventerreinen. Uitgangspunt hierbij is dat de geluidruimte voor bedrijven niet wijzigt. Mocht uit vooronderzoek blijken dat aanpassing van de geluidscontouren wenselijk is, dan vindt in 2024/2025 hieromtrent besluitvorming plaats door de raad.
- Uitvoeren (sanerings)maatregelen spoedlocatie Seringenstraat (bodemverontreiniging).
- Vaststelling uitvoeringsprogramma energietransitie 2023-2026, met inachtneming van nieuwe wettelijke gemeentelijke taken en aanvullende financiering vanuit het Rijk. Focus ligt op verduurzaming van de gebouwde omgeving, mobiliteit, klimaatneutrale gemeentelijke organisatie.
- I.s.m. regionale partners vaststellen van een principebesluit voor verdeling van regionale restwarmte vanuit Chemelot in Zuid-Limburg (Regionale Structuur Warmte).
- Besluit over gezamenlijke inkoop van regionaal duurzaam opgewekte energie, in samenwerking met Zuid-Limburgse gemeenten.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid. Ook verzorgen zij de lessen op basisscholen vanuit het plan van aanpak bewustwording luchtkwaliteit. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg

De RUD heeft als taak de uitvoering van de wettelijke milieuvergun- en toezichttaken van een deel van de Maastrichtse bedrijven (ca. 120). Ook ondersteund de RUD bij het uitvoeren van het luchtmeetnet in Maastricht. In de RUD Zuid-Limburg zijn alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie vertegenwoordigd.

Wat mag het kosten?

Milieubeheer (7.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	5.074	5.084	6.769	4.554	4.252	4.465	4.463
Baten	1.493	68	68	71	71	71	71
Saldo van baten en lasten	-3.581	-5.016	-6.701	-4.483	-4.181	-4.394	-4.392
Toevoeging reserves	787	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	1.087	300	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-787	0	1.087	300	0	0	0
Resultaat	-4.368	-5.016	-5.615	-4.183	-4.181	-4.394	-4.392

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D5	Milieuzone / luchtkwaliteit	0	0	-100	-100
D5	RUD	-70	-70	-70	-70
D5	Zero Emissiezone	0	0	-200	-200
	Totaal	-70	-70	-370	-370

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 is sprake van geraamde hogere lasten voor bodembescherming, de Regionale Energie Strategie (RES) en uitvoeringskosten klimaatakkoord (totaal € 2,272 mln.). In 2022 en 2023 wordt op dit taakveld een deel van de TONK-middelen ingezet (€ 0,300 mln. in beide jaren). Dekking van deze uitgaven komt uit de reserve TONK-middelen.

In 2021 was sprake van hogere baten en lasten inzake activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen. Het betreft op dit taakveld onder meer de sanering verkeerslawaaï en reductie energieverbruik (in totaal € 1,449 mln.).

Mutaties reserves

De storting in 2021 betreft de storting in de reserve Regionale Energie Strategie (RES).

De onttrekkingen betreffen in 2022 onttrekkingen aan de reserve Regionale Energie Strategie (RES). In 2022 en 2023 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen geraamd (€ 0,300 mln. in beide jaren).

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Denk o.a. aan: begraafplaatsen en crematoria; lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).

Wat willen we bereiken?

Alle burgers kunnen, ongeacht hun geloofsovertuiging, begraven worden op de gemeentelijke begraafplaats aan de Tongerseweg of er kan voor hen een asbestemming (verstrooiing of urnen bijplaatsing) plaatsvinden (= uitvoering Wet op de lijkbezorging).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Toekomstbestendig exploiteren algemene begraafplaats.

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Het college zorgt voor afronding van het raadsbesluit uit 2018 om de begraafplaats om te vormen naar een toekomstbestendig en multifunctioneel rouw- en gedenkpark. Ook wordt het bedrijfsplan geactualiseerd. Door stijgende prijzen komen de verwachte projectkosten voor het vergroten van het productenaanbod hoger uit. Daarom is het noodzakelijk om een extra rendabel investeringskrediet van € 310.000 toe te kennen.

Wat mag het kosten?

Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	553	620	614	625	624	624	624
Baten	545	483	483	504	504	504	504
Saldo van baten en lasten	-8	-137	-131	-121	-120	-120	-120
Toevoeging reserves	9	9	9	9	9	9	9
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Resultaat	-17	-146	-140	-130	-129	-129	-129

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Volksgezondheid (7.1)	8.182	7.761	8.383	8.637	8.550	8.532	8.492
Riolering (7.2)	10.442	10.379	10.296	10.768	11.017	11.264	11.501
Afval (7.3)	16.335	14.855	19.294	19.252	19.227	19.271	19.269
Milieubeheer (7.4)	5.074	5.084	6.769	4.554	4.252	4.465	4.463
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	553	620	614	625	624	624	624
Totaal lasten	40.586	38.700	45.356	43.836	43.671	44.157	44.349
Volksgezondheid (7.1)	1.416	1.212	1.212	1.264	1.264	1.264	1.264
Riolering (7.2)	16.291	16.446	16.586	17.035	17.284	17.531	17.531
Afval (7.3)	24.186	22.031	27.551	27.791	27.785	27.828	27.825
Milieubeheer (7.4)	1.493	68	68	71	71	71	71
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	545	483	483	504	504	504	504
Totaal baten	43.931	40.240	45.900	46.665	46.908	47.198	47.196
Volksgezondheid (7.1)	-6.766	-6.549	-7.171	-7.372	-7.286	-7.268	-7.228
Riolering (7.2)	5.849	6.068	6.290	6.267	6.267	6.267	6.030
Afval (7.3)	7.851	7.175	8.257	8.539	8.558	8.556	8.556
Milieubeheer (7.4)	-3.581	-5.016	-6.701	-4.483	-4.181	-4.394	-4.392
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	-8	-137	-131	-121	-120	-120	-120
Totaal saldo van baten en lasten	3.345	1.541	544	2.829	3.237	3.041	2.846
Toevoeging reserves	1.433	646	659	659	659	659	659
Onttrekking reserves	0	0	1.087	300	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.433	-646	428	-359	-659	-659	-659
Resultaat	1.912	895	972	2.471	2.578	2.382	2.188

Investerings 2022-2026

(bedragen x € 1.000)							
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Begraafplaats	MJIP	M	356				
Begraafplaats	Rendabel	M	167				
Begraafplaats *	Rendabel	M	310				
Riolering	Rendabel	E	16.429	6.759	6.742	6.749	6.749
Lucht en geluid	MJIP	M	43				
Milieuzones	MJIP	M	5.000				
Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	941	125			
Milieustations/perrons	Rendabel	E	242	566	423		455

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2021
	2017	2018	2019	2020	2021	
Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen ^{1a,2}	2,8	1,5	3,6	7,2	8,0	10,0
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000) ^{1b}	184	196	209	224	239	274
Demografische druk (%) ^{1b,3}	60,3	60,7	61,8	62,1	63,7	63,9
Gemiddelde gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) ^{1c}	708	720	741	781	809	723
Gemiddeld gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) ^{1c}	743	738	759	800	827	796

1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt: (1a) ABF Systeem Woningvoorraad; (1b) CBS; (1c) COELO. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

2) Deze indicator heeft voor Maastricht beperkte waarde. Er is weinig nieuwbouw in Maastricht, omdat onze bevolking weinig tot niet groeit.

3) Demografische druk = som van aantal personen jonger dan 20 jaar en aantal personen ouder dan 65 jaar in verhouding tot aantal personen van 20 tot en met 65 jaar.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Beleidsplan Handhaving Fysieke Ruimte/ Nota prioriteiten WABO Handhaving 2015 (college, 28/10/2014)
- Woonprogrammering Maastricht 2021-2030 (raad, 9/2/2021)
- Regionale structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (raad, 27/9/2016)
- Regionale structuurvisie Wonen Zuid Limburg: schrappen compensatiemethodiek en aannemen beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021' (raad, 9/2/2021)
- Actieplan Vraaggericht Bouwen (raad, 01/11/2016)
- Herijking herstructurering (raad, 13/12/2016)
- Woonvisie Maastricht 2018 (raad, 30/01/2018)
- Woonprogrammering Studentenhuisvesting Maastricht 2019-2024 (raad, 25/06/2019)
- Facet bestemmingsplan en facet beheersverordening woningsplitsing en woningomzetting (raad, 28/05/2019)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)
- Bouwbeleidsplan Wabo 2016 - 2019
- Tijdelijke versoepeling compensatie woningbouwplannen (raad, 25/06/2019)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
8.1 Ruimtelijke ordening	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.3 Wonen en bouwen	3, 7, 11, 13, 14, 15, 17

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening en per 1 januari 2023 de Omgevingswet. Denk o.a. aan: voorbereiden en vaststellen van de geactualiseerde omgevingsvisie; voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen/omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?

We willen de juiste condities creëren in Maastricht om goed te leven, werken, wonen, recreëren, studeren en meer. Hiervoor bewaken en versterken we de fysieke leefomgeving om zo sociale, economische en culturele dynamiek te faciliteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoeveren. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

Prestaties going concern

Kaderstelling en advisering

Op basis van de door de raad vastgestelde omgevingsvisie en eventuele omgevingsprogramma's stellen we de kaders voor het omgevingsplan. Op basis van onder andere deze kaders adviseren wij initiatiefnemers bij de planuitwerking. In lijn met de leidraad Participatie ligt de verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer. In voorkomende gevallen acteert de gemeente zelf als initiatiefnemer.

Toetsing, vaststelling en ontsluiting van bestemmingsplannen

We toetsen integraal de ingediende bestemmingsplannen/(deel)omgevingsplannen aan wet- en regelgeving en het gemeentelijk beleid. Na de vaststelling publiceren we de bestemmingsplannen c.q. het gewijzigde omgevingsplan en worden deze conform wettelijke vereisten digitaal beschikbaar gesteld.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen bestemmingsplan Buitengebied Oost in 1^e of 2^e kwartaal.
- Vaststellen bestemmingsplan 'Limmel aan de Maas' in 2^e of 3^e kwartaal.
- Vaststellen bestemmingsplan voor vastgoedontwikkeling langs de Groene Loper (afhankelijk van nadere stedenbouwkundige uitwerking) Toren Europaplein in 1^e kwartaal.
- Vaststellen Plan van aanpak participatie Omgevingsvisie in 1^e kwartaal.
- Vaststellen Nota van uitgangspunten Omgevingsplan (eerste deelgebied Heer-Scharn) in 1^e kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We faciliteren naar schatting een 15-tal particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen, die zich in de loop van 2022 nog hebben aangediend onder het oude recht van de Wet ruimtelijke ordening met een (postzegel)bestemmingsplan of een projectafwijkingbesluit (omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan). Het betreft voor zover op dit moment bekend onder andere: Malpertuisplein, Universiteitssingel, Dr. Bakstraat, Kasteel Verduynenstraat.
- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ontwikkelingen door middel van de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit gefaciliteerd of door middel van een wijziging van het (tijdelijke) Omgevingsplan.
- Uitvoeren plan van aanpak 'Transitie omgevingsplan' waarbij gestart wordt met deelgebied "Heer-Scharn".
- Voorbereiden notitie reikwijdte en detaillering plan milieueffectrapportage ten behoeve van omgevingsvisie.
- Op basis van de door de raad vastgestelde woonprogrammering en het addendum op de Woonvisie over het woonwagenebeleid, wordt samen met de corporaties en de doelgroep gezocht naar geschikte locaties voor de 18 extra standplaatsen met huurwoonwagens. De businesscase die daarvoor wordt opgesteld is complex en vraagt tijd om als haalbaar te kunnen worden afgerond.

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke ordening (8.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	6.365	7.393	7.600	6.907	6.902	6.892	6.886
Baten	771	1.108	711	541	541	541	541
Saldo van baten en lasten	-5.594	-6.285	-6.889	-6.366	-6.360	-6.350	-6.345
Toevoeging reserves	2	2	45	2	2	2	2
Onttrekking reserves	2.120	0	512	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	2.118	-2	468	-2	-2	-2	-2
Resultaat	-3.476	-6.287	-6.421	-6.368	-6.363	-6.353	-6.347

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D1	Regiodeal	-100	PM	PM	PM
D2	Omgevingswet	-250	0	0	0
D2	Ambities stationsomgeving (gemeentelijke cofinanciering)	-200	-75	-25	-25
D2	Gebiedsontwikkeling ENCI	-100	-100	-100	-100
D14	Kapitaallasten investeringen gebiedsontwikkelingen Randwyck en ENCI	0	-473	-515	-513
	Totaal	-650	-648	-640	-638

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2022 worden met name veroorzaakt door de geraamde lasten voor de invoering van de Omgevingswet (€ 0,505 mln.) en de uitgaven ten laste van de reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost (€ 0,500 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen). In 2022 zijn daarnaast stortingen in de financieringsreserve afschrijvingslasten B&O (€ 0,030 mln.) en de reserve Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost (€ 0,012 mln.) geraamd.

De onttrekkingen betreffen in 2022 een onttrekking aan de financieringsreserve afschrijvingslasten B&O (€ 0,012 mln.) en een onttrekking aan de reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost (€ 0,500 mln.). In 2021 is € 2,120 mln. onttrokken aan de reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Denk o.a. aan: grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; verkoop van bouwrijpe gronden.

Wat willen we bereiken?

Grondeigendom benutten als instrument om doelstellingen van andere beleidsprogramma's te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoevers. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.

Prestaties going concern

Grondexploitaties zijn een middel ter realisatie van gemeentelijke doelen/projecten. Zie voor meer details de paragraaf grondbeleid (onderdeel 'Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's') en bijlage 8 (grootstedelijke projecten).

Het gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid wordt gemonitord via de rapportage "Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties" (MPGV). Deze rapportage wordt jaarlijks aan de raad aangeboden als onderdeel van de jaarrekening.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Stand van zaken planontwikkeling Belvédère inclusief actualisatie grex 2023 (2e kwartaal 2023).
- Vaststellen rapportage Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) (2e kwartaal 2023).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Zie bijlage 8 Grootstedelijke projecten.

Welke verbonden partij speelt een rol?

WOM Belvédère

Verantwoordelijk voor de gebiedsontwikkeling Belvédère. Voor de concrete inzet voor 2023 verwijzen wij naar bijlage 8.

Wat mag het kosten?

Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	3.844	9.370	7.818	4.987	3.607	1.905	1.830
Baten	4.707	9.370	7.818	4.987	3.607	1.905	1.830
Saldo van baten en lasten	863	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	863	0	0	0	0	0	0

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties (zie bijlage 4).

Het positieve resultaat in 2021 betrof het saldo van een verliesneming voor het project Amby en winstnemingen/vrijval verliesvoorziening voor de plannen Geusselt, Mariaberg en Hoolhoes.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. Denk o.a. aan: (leges) omgevingsvergunning; bouwtoezicht; basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); woningbouw en woningverbetering, renovatie; woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen op een prettige manier in Maastricht kan wonen in een hoogwaardige en veilige (bebouwde) leefomgeving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Oordeel inwoners over eigen woonomgeving ¹	7,4	GM	7,7	7,7	7,6	7,6
Saldo ontwikkeling woningvoorraad (aantal eenheden per jaar) ²	-71	-51	1006	438	400	410 ³

1) Bron: Stadspeiling.

2) Bron: CBS, Statline.

3) Gemiddeld jaarprogramma woonprogrammering 2021-2030 350 woningen/jaar; zelfstandige eenheden a.g.v. splitsen en herbestemmen 60 woningen/jaar; exclusief studentenhuisvesting en tijdelijke woningbouw.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.
4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

Prestaties going concern

Wonen

- We voeren -met de inzet van de verordening betaalbare woningbouw Maastricht en de notitie Gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw- het vastgestelde beleid uit zoals vastgelegd in de woonvisie 2018 en de woonprogrammering 2021-2030. Daarbij is aandacht voor monitoring (incl. het volgen van de woningmarktontwikkelingen op basis van "kantelpunten") en regionale afstemming. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C1, 4.C2, 4.C3, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.
- Uitvoeren van het programma studentenhuisvesting 2021-2025, waarmee invulling wordt gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.
- Via het BOWW (Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken) maken wij over diverse woonthema's meerjarige prestatieafspraken met corporaties en huurdersbelangenverenigingen.
- Via het BOWWZ (Bestuurlijk Overleg Wonen, Wijken en Zorg) maken wij over woon-zorg thema's afspraken met corporaties, huurdersbelangenverenigingen en zorgpartijen.
- Via de SSHM (Stichting Studentenhuisvesting Maastricht) stemmen wij met het Hoger Onderwijs (Universiteit en Hogeschool), woningcorporaties en andere marktpartijen en studentenvertegenwoordigers periodiek af over de studentenaantallen en maken we afspraken

over studentenhuisvesting, mede aansluitend op het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting. Hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.

- We volgen nieuwe wet- en regelgeving en leggen nieuwe instrumenten die het Rijk ontwikkelt voor aan het college.

Bouw- en woningtoezicht

- Via een kwalitatieve vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) draagt de gemeente zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en toetst aan de regels van het lokaal en regionaal woonbeleid.
- In het gemeentelijke bouw- en woningtoezicht ligt de nadruk op het beoordelen van omgevingsvergunningen en de controle op de naleving van de bouwregels bij de uitvoering.
- Handhaving vindt o.a. plaats door te reageren op meldingen over illegaal slopen en bouwen en strijdig gebruik van gebouwen en/of percelen (WRO) en door periodieke inspecties op de brandveiligheid in grotere verblijfsgebouwen. Ook worden talrijke horecamilieucontroles verricht.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Wonen

- Besluitvorming over handhavingskosten voor de Huisvestingsverordening (opkoopbescherming en toeristische verhuur) voor de jaren 2024 e.v. in het 3^e kwartaal van 2023 op basis van een tussentijdse evaluatie. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C5.
- Vaststellen van Huisvestingsverordening onderdelen Goed verhuurderschap en Urgentieverordening in het 4^e kwartaal van 2023 waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C5 en 4.C6.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Wonen

- Afronding besluitvorming over de evaluatie en daarop te baseren nieuwe beleidsregels voor splitsen en omzetten (40-40-40-regeling) en het informeren van de raad daarover. Hiermee wordt ambitie coalitie 4.C6 uitgevoerd.
- Besluitvorming Vaststellen jaarplan woonruimteverdeling 2023 (verdeelafspraken sociale huurwoningen) waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C4 en 4.C5.
- Integreren van woonbeleid in de te actualiseren omgevingsvisie, hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C8.
- Mede uitvoering geven aan de uiterlijk 1 januari 2023 vast te stellen prestatieafspraken tussen Rijk en provincie over het programma woningbouw en de vertaling naar regionale woondeals. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C2, 4.C3, 4.C4, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.
- Analyse en het in beeld brengen van de gevolgen van het nieuwe wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. Hieraan wordt reeds deels invulling gegeven met de urgentieverordening.

Bouwen

- Verwachting is dat per 1 januari 2023 de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen samenvalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij bouwwerken in gevolgklasse 1 (grondgebonden woningen, kleine loodsen etc) van gemeenten verschuift dan naar private keuringsinstanties. Met de verandering van de wetgeving wordt tegelijkertijd een geheel nieuwe VTH-vergunningenapplicatie (RX Mission) in gebruik genomen.
- Vaststellen (uiterlijk 15 juli 2023) VTH-evaluatieverslag 2022 en uitvoeringsprogramma 2023 en ter kennisneming aanbieden aan de raad en provincie.
- Vaststellen jaarverslag 2022 Welstands-/Monumentencommissie en ter kennisneming aanbieden aan de raad.
- Uitvoeren van de Huisvestingsverordening en mede uitvoeren van de tussentijdse evaluatie Huisvestingsverordening onderdeel Opkoopbescherming in het 3^e kwartaal van 2023.

Welke verbonden partij speelt een rol?

RUD Zuid-Limburg

De Regionale UitvoeringsDienst Zuid-Limburg (RUDZL) is de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie van de basistaken en enkele specialistische taken milieu. Ook de RUDZL krijgt te maken met de implementatie van de nieuwe Omgevingswet. Bovendien valt te verwachten dat medio 2023 een besluit kan worden genomen of en vanaf wanneer de zogenaamde vergunbodemtaken van de gemeente komen te vallen onder de basistaken van deze omgevingsdienst.

Wat mag het kosten?

Wonen en bouwen (8.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	6.041	6.021	11.568	5.927	5.806	6.224	5.794
Baten	6.326	5.223	5.223	5.447	5.447	5.447	5.447
Saldo van baten en lasten	285	-798	-6.345	-480	-359	-776	-347
Toevoeging reserves	12.027	0	845	0	0	0	0
Onttrekking reserves	652	591	6.131	86	84	424	0
Saldo mutaties reserves	-11.375	591	5.286	86	84	424	0
Resultaat	-11.090	-207	-1.058	-394	-275	-352	-347

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D4	Toeristisch woningverhuur (aangepast aan raadsbesluit)	-72	0	0	0
D4	Kosten intensivering woonbeleid (aangepast aan raadsbesluit)	-368	-50	-50	-50
D14	Kapitaallasten investering cofinanciering MIRT	0	-275	-274	-273
	Totaal	-440	-325	-324	-323

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2022 worden met name veroorzaakt door de geraamde uitgaven ten laste van de reserves krimpelden (€ 1,963 mln.) en stadsvernieuwing/stedelijke vernieuwing ISV (€ 4,085 mln.).

Ook in 2021 zorgden uitgaven ten laste van deze reserves voor hogere lasten (€ 0,580 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen in 2021 en 2022 betreffen de storting van de van het Rijk ontvangen krimpelden voor de regio in de reserve krimpelden (€ 0,845 mln. in beide jaren). In 2021 is daarnaast € 11,182 mln. gestort in de financieringsreserve afschrijvingslasten B&O inzake de gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserves krimpelden en stadsvernieuwing/stedelijke vernieuwing ISV.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Ruimtelijke ordening (8.1)	6.365	7.393	7.600	6.907	6.902	6.892	6.886
Grondeexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	3.844	9.370	7.818	4.987	3.607	1.905	1.830
Wonen en bouwen (8.3)	6.041	6.021	11.568	5.927	5.806	6.224	5.794
Totaal lasten	16.250	22.784	26.985	17.821	16.315	15.020	14.510
Ruimtelijke ordening (8.1)	771	1.108	711	541	541	541	541
Grondeexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	4.707	9.370	7.818	4.987	3.607	1.905	1.830
Wonen en bouwen (8.3)	6.326	5.223	5.223	5.447	5.447	5.447	5.447
Totaal baten	11.804	15.701	13.752	10.976	9.596	7.893	7.818
Ruimtelijke ordening (8.1)	-5.594	-6.285	-6.889	-6.366	-6.360	-6.350	-6.345
Grondeexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	863	0	0	0	0	0	0
Wonen en bouwen (8.3)	285	-798	-6.345	-480	-359	-776	-347
Totaal saldo van baten en lasten	-4.446	-7.083	-13.234	-6.846	-6.719	-7.127	-6.692
Toevoeging reserves	12.029	2	889	2	2	2	2
Onttrekking reserves	2.772	591	6.643	86	84	424	0
Saldo mutaties reserves	-9.257	589	5.754	84	82	422	-2
Resultaat	-13.703	-6.494	-7.479	-6.762	-6.637	-6.705	-6.694

Investerings 2022-2026

omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Achternvang Belvedere	MJIP	M	6.900	2.300	2.300	2.300	2.300
A2 bijdrage	MJIP	M	927				
Brightlands MHC	MJIP	M	2.645				
Masterplan Randwijk	MJIP	M	324				
Gebiedsontwikkeling Randwijk *	MJIP	M		10.500			
Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	2.614				
Herijking herstructurering	MJIP	M	1.648				
Herbestemming ENCI gebied	MJIP	M	300				
Gebiedsontwikkeling ENCI *	MJIP	M			1.000		
Noorderbrug	MJIP	M	9.200				
Noorderbrug	MJIP	M	4.004				
Aframing Noorderbrug	MJIP	M	-9.500				
Cofinanciering MIRT *	MJIP	M		5.000			
Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	3.149	640	640	640	640
Vestingwerken	MJIP	M	1.500	750	750	750	750
Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	640				

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB-woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.63 Parkeerbelasting
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				
	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal fte formatie per 1 januari per 1.000 inwoners ²	12,3	12,4	12,8	13,2	13,0
Aantal fte bezetting per 1 januari per 1.000 inwoners ³	11,2	11,4	12,0	12,2	11,9
Apparaatskosten per inwoner ⁴	1.058	1.039	1.111	1.153	1.119
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen ⁵	11,9	11,6	12,8	12,3	12,7
Overhead (% van totale lasten) ⁶	8,5	8,7	8,8	9,4	10,0

- 1) Het BBV schrijft voor dat benchmarken plaatsvindt via de cijfers gepubliceerd op 'waarstaatjegemeente.nl'. Op deze site ontbreken voor alle BBV-indicatoren horend bij programma 0 de cijfers voor 'gemeenten 100.000-300.000 inwoners'. Reden waarom gegevens in deze kolom ontbreken in deze tabel. De bron van alle indicatoren in deze tabel is gemeente Maastricht.
- 2) *BBV-definitie formatie:*
Het gaat hier om toegestane formatie in fte ambtelijke organisatie. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste instelling, een tijdelijke instelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is equivalent van 36-uur werkweek. Heeft een gemeente formatieplaatsen opgenomen, die de gemeente uitvoert voor een andere overheidsorganisatie (verhuurde fte's aan bijvoorbeeld een andere overheidsorganisatie of een shared serviceorganisatie) dan dienen deze in mindering te worden gebracht op de totale formatieve omvang.
- 3) *BBV-definitie bezetting:*
Het gaat hier om het werkelijk aantal fte (dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan) dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers worden meegeteld.
- 4) *BBV-definitie apparaatskosten:*
Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Korter gezegd: Apparaatskosten zijn alle personele - en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (excl. griffie en bestuur).
- 5) *BBV-definitie externe inhuur:*
Inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Het kan onder andere gaan om de inzet van uitzendkrachten, ZZP'ers of detacheringsovereenkomsten. Het kan zowel gaan om inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in uw organisatie. Niet: uitbesteding. Kenmerk van inhuur is dat ingehuurd functionaris een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie. Definitie is conform HR-monitor A+O fonds.
- 6) *BBV-definitie overheadkosten:*
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 -2026
- Stadsvisie 2040
- Nota Reserves, voorzieningen, weerstandsvermogen en risicomangement (raad, 16-12-2015)
- Kadernota Governance 2018 (raad, september 2018)
- Financiële verordening (raad, laatste wijziging 29-05-2018)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
0.1 Bestuur	17
0.2 Burgerzaken	16
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12
0.4 Overhead	16
0.5 Treasury	16
0.61 OZB woningen	16
0.62 OZB niet-woningen	16
0.63 Parkeerbelasting	16
0.64 Belastingen overig	16
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	16
0.8 Overige baten en lasten	16
0.9 Vennootschapsbelasting	16
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	16

0.1 Bestuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de facilitering van de bestuursorganen. Denk aan: college van burgemeester en wethouders (loonkosten, reis- en verblijfskosten e.d.); raad en raadscommissies (vergoedingen, excursies e.d.); de ondersteuning van de raad, griffie; regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking; lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een stad van verbondenheid van saamhorigheid, waarin alle inwoners zich thuis voelen. Dat is waar we als stadsbestuur aan werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de WMO, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026	
1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen.
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stadsdeelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026	
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk.
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Prestaties going concern

Versterken van verbondenheid betekent als stadsbestuur voortdurend werken aan:

- Verbondenheid in de stad, tussen de inwoners van Maastricht
- Verbondenheid met de stad, die een thuis is voor al haar inwoners
- Verbondenheid van de stad, met haar partners en de (Eu)regio.

Effectindicatoren ¹	Realisatie			Begroting
	2020	2021	2022	2023
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente onvoldoende luistert naar de mening van haar inwoners	29	37	31	≤30
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente inwoners onvoldoende betreft bij plannen, activiteiten en voorzieningen	30	34	31	≤30
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente onvoldoende ruimte biedt voor realiseren van ideeën en initiatieven	22	29	27	≤25

1) Bron: Stadspanning.

Aandachtspunten 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Participatieverordening in eerste kwartaal 2023.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Burgerparticipatie

Er komt een participatieverordening, met daarin afspraken hoe we inwoners bij besluitvorming gaan betrekken. De burgerbegroting wordt met een ruimer budget gecontinueerd en er is een vervolg van de kinderburchemeester, de kinderraad en het jeugdlintje. Ook starten we middels een pilot een burgerraad voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

Gebiedsgericht werken en veerkrachtige wijken

We gaan binnen zeven stadsdelen verder vorm en inhoud geven aan gebiedsgericht werken, bedoeld om de afstand tussen bestuur en organisatie enerzijds en de inwoners in onze wijken en buurten anderzijds te verkleinen. Daartoe introduceren we stadsdeelwethouders en stadsdeelregisseurs.

Voor twee nader te kiezen gebieden intensiveren we deze integrale benadering in het kader van de veerkrachtige wijkenaanpak.

(Eu)regionale samenwerking

Voor Maastricht blijft het belangrijk om allianties in de (eu)regio te vormen en onderhouden, ook omdat dit bij kan dragen aan het verkrijgen van Europese middelen. Netwerken als Tripool, MAHHL+ en de Euregio Maas-Rijn zijn hierin waardevol, maar ook goede relaties met onze directe buurgemeenten aan beide zijden van de grens.

We gaan actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens en steunen Heerlen in haar eventuele kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033.

Lobby

De start van de nieuwe bestuursperiode 2022-2026 is aanleiding voor herijking van de lobby-prioriteiten alsmede het hernieuwd borgen van taken, rollen en verantwoordelijkheden. Waar nodig wordt een lobby-alliantie gevormd of sluiten we bij een bestaande alliantie aan. Voor specifiek Limburgse issues is de samenwerking met de brede provinciale lobby richting Den Haag en Brussel van belang.

Positionering Maastricht als Europese stad

Samen met de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht kijken we naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad. Voor de ontwikkeling van Maastricht als kennisstad is Europees denken van belang.

Wat mag het kosten?

Bestuur (0.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	5.520	5.861	6.538	7.546	8.236	8.136	8.098
Baten	280	0	38	38	38	38	0
Saldo van baten en lasten	-5.240	-5.861	-6.500	-7.508	-8.198	-8.098	-8.098
Toevoeging reserves	16	16	16	16	16	16	16
Onttrekking reserves	20	20	590	21	20	20	20
Saldo mutaties reserves	4	4	574	4	4	4	4
Resultaat	-5.236	-5.857	-5.925	-7.504	-8.194	-8.094	-8.094

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D6	Pilot burgerraad i.c.m. actualisatie omgevingswet	-100	-100	PM	PM
D6	Impuls burgerparticipatie (incl. gebiedsgericht werken)	-850	-850	-850	-850
D6	Burgerbegroting	-250	-1.000	-1.000	-1.000
D10	NOVI	-60	PM	PM	PM
D10	Versterking lobbycapaciteit	-200	-200	-200	-200
D12	Extra wethouder, BCA en secretaresse	-134	-134	-134	-134
	Totaal	-1.594	-2.284	-2.184	-2.184

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2022 waren de lasten € 0,430 mln. hoger door de organisatie van Koningsdag.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (vervoer college).

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve productiemiddelen. Daarnaast wordt in 2022 € 0,570 mln. onttrokken aan de reserve overloop voor Koningsdag en burgerparticipatie.

0.2 Burgerzaken

Toelichting taakveld

Tot het taakveld burgerzaken behoren o.a. paspoorten en rijbewijzen; bevolkingsregister; straatnaamgeving en kadastrale informatie; burgerschap; verkiezingen.

Wat willen we bereiken?

- Tevredenheid over dienstverlening.
- Een goed functionerende BRP (basisregistratie personen).
- Alle Maastrichtenaren die willen en mogen stemmen, kunnen dit ook rechtmatig en zelfstandig.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
Score tevredenheid klanten GemeenteLoket	8,7	8,8	8,7	8,5	8,8	8,8
Score tevredenheid klanten Callcenter	8,8	9,0	8,7	8,3	8,5	8,5
Score tevredenheid klanten Online dienstverlening	7,8	7,9	7,3	7,3	7,7	7,7

1) Bron: NVVB Dashboard Dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- We leveren producten en diensten op het gebied van burgerzaken.
- We realiseren de afgesproken klanttevredenheid.
- We realiseren de servicenormen.
- We werken aan een correcte Basisregistratie Personen (BRP).
- We organiseren verkiezingen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
<i>Servicenormen gemeente Maastricht¹</i>						
Als u 14043 belt heeft een medewerker aan de lijn:						
- Binnen 20 seconden	80%	80%	68%	58%	46%	-
- Binnen 1 minuut	-	-	-	-	-	80%
Als u een afspraak heeft bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 5 minuten	92%	92%	91%	89%	91%	100%
Als u de gemeente een e-mail stuurt heeft u binnen 2 weken antwoord	94%	96%	94%	97%	95% ³	100%
Als u de gemeente een brief stuurt heeft u binnen 4 weken antwoord	91%	98%	84%	90%	83% ³	100%

1) Bron: gemeente Maastricht.

Aandachtspunten 2023

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoering verkiezingsproces conform wet- en regelgeving bij de verkiezing van Provinciale Staten en het Waterschap.

Wat mag het kosten?

Burgerzaken (0.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	4.849	4.320	4.437	4.841	4.840	4.840	4.840
Baten	1.846	2.015	2.157	2.249	2.249	2.249	2.249
Saldo van baten en lasten	-3.003	-2.304	-2.280	-2.592	-2.591	-2.591	-2.591
Toevoeging reserves	170	170	173	173	173	173	173
Onttrekking reserves	368	225	200	205	205	205	205
Saldo mutaties reserves	198	55	27	32	32	32	32
Resultaat	-2.805	-2.249	-2.253	-2.560	-2.559	-2.559	-2.559

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
B	Autonome ontwikkelingen				
B5	Formatie publieke dienstverlening	-425	-425	-425	-425
	Totaal	-425	-425	-425	-425

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2021 betreft deels de overschrijding van de apparaatskosten, welke vanaf 2023 worden bijgesteld middels het budgettair kader. Verder was sprake van hogere lasten verkiezingen in verband met het coronaproof maken van verkiezingen. Dit laatste geldt ook voor 2022.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve verkiezingen.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve verkiezingen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen: beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het gaat hier om beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. Deze gebouwen / gronden passen in verwachte gemeentelijke bebouwingsuitbreiding, maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting gestart is. Zie ook paragraaf grondbeleid.

Wat mag het kosten?

Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	6.390	6.618	6.940	7.138	7.194	7.296	7.292
Baten	5.815	6.026	6.203	6.992	7.058	6.997	6.997
Saldo van baten en lasten	-575	-592	-737	-146	-136	-299	-295
Toevoeging reserves	1.563	1.199	1.199	1.195	1.195	1.195	1.195
Onttrekking reserves	9.534	216	216	216	216	216	216
Saldo mutaties reserves	7.971	-983	-984	-979	-979	-979	-979
Resultaat	7.396	-1.575	-1.721	-1.125	-1.115	-1.278	-1.274

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D5	Verduurzamen vastgoed	-300	-300	-300	-300
	Totaal	-300	-300	-300	-300

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere baten vanaf 2023 worden met name veroorzaakt door de taakstelling erfpachtcanon Zonneweide (€ 0,500 mln.).

In 2021 was er sprake van lagere kapitaallasten (€ 1,116 mln.) en hogere lasten in verband met kwijtschelding van de huurkosten Lumière en Muziekgieterij (€ 0,316 mln.). Het verlenen van huurkorting aan het MECC zorgde verder voor lagere baten in 2021 (€ 0,348 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de egalisatie- en onderhoudsreserve MECC.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de egalisatie- en onderhoudsreserve MECC.

0.4 Overhead

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maastricht realiseert zijn doelen met aanvaardbare overhead. In het BBV is bepaald welke kosten onder overhead vallen. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de onderwerpen: Bestuursondersteuning en beleidsadviering; Financiën; Personeelszaken en organisatie; Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep); Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening; Facilitaire zaken en huisvesting; Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie; Verzekeringen; Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen.

Wat mag het kosten?

Overhead (0.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	56.388	56.857	60.378	55.852	61.016	57.533	57.423
Baten	5.842	3.541	3.696	3.319	3.319	3.319	3.319
Saldo van baten en lasten	-50.546	-53.316	-56.682	-52.533	-57.696	-54.213	-54.104
Toevoeging reserves	10.883	7.230	7.072	7.058	7.058	7.158	7.158
Onttrekking reserves	8.254	6.731	8.041	6.599	7.641	8.143	8.108
Saldo mutaties reserves	-2.629	-499	969	-460	582	985	950
Resultaat	-53.175	-53.815	-55.712	-52.992	-57.114	-53.228	-53.154

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D5	Verduurzamen gemeentelijke organisatie	-885	-885	-885	-885
D7	Bevorderen circulaire economie en inkoop	-100	-100	-100	0
D12	Extra wethouder, BCA en secretaresse	-168	-168	-168	-168
D12	Organisatieontwikkeling	-1.000	-5.000	-1.000	-1.000
D14	Kapitaallasten investering verduurzamen gemeentelijke organisatie	0	-90	-90	-89
	Totaal	-2.153	-6.243	-2.243	-2.142

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten wordt naast de budgettaire ontwikkelingen veroorzaakt door stijging van de kapitaallasten als gevolg van investeringen. Onder de lasten is in 2022 in totaal € 5,217 mln. opgenomen ten behoeve van de ontwikkelagenda.

In 2021 was er sprake van overschrijding van de personeelslasten, welke weer werd gecompenseerd door hogere bijdrage door derden (regiogemeenten en gemeenschappelijke regelingen). Daardoor zijn de baten in 2021 hoger dan 2022 en volgende jaren.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten, WW reparatie, WA eigen risico, ZW-ERD eigen risico en productiemiddelen (voertuigen, werkomgeving, I&A, huisvesting e.d.). In 2021 zijn daarnaast storting verricht in de reserves organisatieontwikkeling (€ 0,722 mln.) en frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH (€ 0,875 mln.).

De onttrekkingen betreffen jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten, WW reparatie, ZW-ERD eigen risico en productiemiddelen (voertuigen, werkomgeving, I&A, huisvesting e.d.). Daarnaast zijn in 2021 en 2022 onttrekkingen aan de reserves organisatieontwikkeling en TOZO geraamd en worden in periode 2021 t/m 2024 middelen onttrokken aan de reserve frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH.

0.5 Treasury

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie: financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven; schenkingen en legaten.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zie hiervoor de paragraaf financiering onderdeel 'Treasurybeleid'.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang.

Enexis Holding N.V.

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 mln. huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

NV Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)

WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners.

Wat mag het kosten?

Treasury (0.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	6.463	7.837	7.839	8.808	8.243	7.633	7.089
Baten	7.793	9.134	9.134	8.688	8.193	8.002	7.768
Saldo van baten en lasten	1.330	1.296	1.294	-120	-50	368	679
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.330	1.296	1.294	-120	-50	368	679

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
B	Autonome ontwikkelingen				
B2	Autonome rentestijgingen	-400	-400	-400	-400
B4	Hoger dividend BNG	250	250	250	250
	Totaal	-150	-150	-150	-150

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 was sprake van lagere rentelasten door enerzijds minder financieringsbehoefte dan verwacht en anderzijds door een gunstigere (lees: lagere) rente dan verwacht. De lagere rente heeft ook geleid tot een lagere omslagrente 0,25% (was op begrotingsbasis 0,50%). Dit leidt tot lagere baten op dit taakveld, maar leidt bij andere taakvelden tot voordelen omdat kapitaallasten hierdoor lager zijn. Ook in 2022 zal naar verwachting nog sprake zijn van een voordeel op de rente.

0.61 OZB woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerend zaakbelasting op de woning: belasting op eigendom woningen; waardering woningen; heffing en invordering, uitvoering OZB (woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Om de kwaliteit van de taxaties blijvend te verhogen, hebben BsGW en deelnemers afgesproken om de gegevensuitwisseling betreffende BAG, GEO en WOZ zoveel mogelijk te automatiseren. BsGW heeft daartoe een regieportal laten ontwikkelen dat eind 2022 in gebruik wordt genomen.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

BsGW heft en int lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, 30 gemeenten en het waterschap.

Wat mag het kosten?

OZB - Woningen (0.61)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	18.163	17.224	17.240	18.428	18.428	18.428	18.428
Saldo van baten en lasten	18.163	17.224	17.240	18.428	18.428	18.428	18.428
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	18.163	17.224	17.240	18.428	18.428	18.428	18.428

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C3	Onroerendezaakbelasting (betreft areaaluitbreiding)	447	447	447	447
	Totaal	447	447	447	447

Overige ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 was sprake van hogere gerealiseerde baten dan begroot door afrekeningen voorgaande jaren en hogere waardestijgingen (inclusief areaaluitbreiding). Vanaf 2023 zijn de opbrengsten geïndexeerd met 4,3%. Het jaar 2022 is niet bijgesteld, aangezien het lopende jaar qua baten niet wordt bijgesteld.

0.62 OZB niet-woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerend zaakbelasting op niet-woningen: belasting op eigendom en gebruik niet-woningen, waardering onroerende zaken (niet woningen); heffing en invordering; uitvoering OZB (niet woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken en de heffing en inning van gemeentelijke onroerendzaakbelasting op niet-woningen.

Wat mag het kosten?

OZB - Niet woningen (0.62)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	18.124	18.922	18.922	19.736	19.736	19.736	19.736
Saldo van baten en lasten	18.124	18.922	18.922	19.736	19.736	19.736	19.736
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	18.124	18.922	18.922	19.736	19.736	19.736	19.736

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2021 was sprake van lagere gerealiseerde baten dan begroot door afrekeningen voorgaande jaren en hogere waarde verlagingen door bezwaarafhandeling. Vanaf 2023 zijn de opbrengsten geïndexeerd met 4,3%.

0.63 Parkeerbelasting

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de inkomsten voor betaald parkeren, naheffing en invordering en opbrengsten van parkeerfaciliteiten en – boetes.

Wat mag het kosten?

Parkeerbelasting (0.63)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	6.893	9.517	8.856	9.237	9.237	9.237	9.237
Saldo van baten en lasten	6.893	9.517	8.856	9.237	9.237	9.237	9.237
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	6.893	9.517	8.856	9.237	9.237	9.237	9.237

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2023 zijn de opbrengsten geïndexeerd met 4,3%.

In 2021 was er sprake van lagere parkeeropbrengsten i.v.m. de getroffen coronamaatregelen gedurende het jaar, waardoor het aantal bezoekers lager was.

De wijziging van begroting 2022 primitief naar begroting na wijziging heeft te maken met de overheveling van stadspark (straatparkeren) naar Q-park. De opbrengst van het erfpachtcanon (€ 0,6 mln.) wordt voortaan verantwoord op taakveld 2.2.

0.64 Belastingen overig

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de heffing en inningen van de overige gemeentelijke belastingen waaronder de hondenbelasting en toeristenbelasting.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C8	De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.
------	--

Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen 14.1, 14.2 en 14.3 uit de Pre-begroting 2021 wordt met ingang van 2023 de nieuwe heffing gemakkelijkhedenretributie ingevoerd en verhoogd en de precariobelasting van terrassen met 25% bovenop de prijsindex. De maatregel om de reclamebelasting met 10% te verhogen bovenop de prijsindex vindt in 2023 nog niet plaats, omdat een gedeelte van de TONK-gelden daarvoor worden ingezet.

Wat mag het kosten?

Belastingen overig (0.64)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	868	733	650	650	650	650	650
Baten	2.640	3.029	2.804	2.854	2.944	2.944	2.944
Saldo van baten en lasten	1.772	2.295	2.154	2.204	2.294	2.294	2.294
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	190	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	190	0	0	0
Resultaat	1.772	2.295	2.154	2.393	2.294	2.294	2.294

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D12	Verlaging hondenbelasting	-215	-215	-215	-215
	Totaal	-215	-215	-215	-215

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2023 zijn de opbrengsten geïndexeerd met 4,3%.

De opbrengsten precariobelasting in 2022 zijn naar aanleiding van een amendement op de belastingmaatregelen voor het jaar 2022 met € 0,150 mln. verlaagd.

Mutaties reserves

De onttrekking in 2023 betreft de geraamde onttrekking aan de reserve TONK-middelen.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Tot dit taakveld behoren de Algemene Uitkering, Integratie-uitkeringen – zoals de integratie-uitkering WMO en de Integratie-uitkering Sociaal Domein – en decentralisatie-uitkeringen. De gemeentefondsmiddelen zijn vrij besteedbaar, dit is een algemeen dekkingsmiddel. Inzet wordt integraal afgewogen in de kadernota en de begroting. In de mei-, september- en decembercirculaire geeft het Rijk informatie over de hoogte en verdeling.

Wat mag het kosten?

Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	0	1.607	0	0	0	0	0
Baten	284.455	280.482	307.193	310.995	320.477	325.228	300.267
Saldo van baten en lasten	284.455	278.875	307.193	310.995	320.477	325.228	300.267
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	284.455	278.875	307.193	310.995	320.477	325.228	300.267

Ontwikkelingen baten en lasten

De meicirculaire 2022 leidt tot een stijging van de algemene uitkering waarvan een deel beschikbaar is voor budgettaire ontwikkelingen (zie onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023' in paragraaf 2.2 van deze begroting). Een groot deel moet ook worden ingezet voor (nieuwe) taken (zie bijlage 10).

Voor een specificatie van de algemene uitkering wordt verwezen naar bijlage 9.

0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals het budget voor onvoorziene uitgaven, de verrekening tussen sectoren in het kader van de afdracht van BCF en de exploitatie van deelnemingen.

Wat mag het kosten?

Overige baten en lasten (0.8)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	8.894	14.066	14.462	26.451	28.247	28.634	26.696
Baten	10.915	9.900	1.310	478	624	624	624
Saldo van baten en lasten	2.021	-4.166	-13.152	-25.973	-27.623	-28.010	-26.072
Toevoeging reserves	28.463	10.843	13.278	14.043	14.629	15.153	14.943
Onttrekking reserves	32.973	20.680	21.469	11.572	11.200	11.019	13.045
Saldo mutaties reserves	4.510	9.837	8.191	-2.472	-3.430	-4.133	-1.897
Resultaat	6.531	5.671	-4.961	-28.445	-31.053	-32.144	-27.970

Budgettaire ontwikkelingen

De cijfers uit de volgende tabel zijn verwerkt in de cijfers van het taakveld. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)		begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C1	Minder terugstorten in algemene reserve	0	3.000	3.000	3.000
C3	Vervallen stelpost verlagen formatiebudget (uit begroting 2020)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
D6	Dekking impuls burgerparticipatie uit decembercirculaire	550	550	550	550
D12	Indexering mijp	-100	-200	-300	-400
D14	Budget voor investeringen (kapitaallasten)	0	-771	572	151
E	Dekking				
E1	Algemene reserves (incidentele dekking)	0	0	0	2.337
	Totaal	-1.050	1.079	2.322	4.138

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De stijging van de begrote lasten in 2023 komt met name doordat in de begroting 2023 de indexering van de lasten 2023 nog niet is verwerkt op de diverse programma's, maar is geparkeerd op een stelpost indexering (effect circa € 15,4 mln. in 2023). In de begroting 2022 heeft de indexering van de lasten op de programma's inmiddels wel plaatsgevonden.

De begrote baten zijn in 2023 lager dan in 2022. Dit komt doordat er in 2022 een stelpost inzake re-integratie was geraamd (corona compensatie).

De vergelijking met boekjaar 2021 maken is lastig, gezien de hoeveelheid incidentele posten aan zowel de lastenkant als de batenkant, zoals compensatie in het kader van corona 2021 en ontwikkelingen in de grondexploitatie WOM Belvédère. Een en ander hangt samen met de forse mutaties in de reserves in 2021. Daarnaast is er per 2022 een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). Deze worden niet langer als te realiseren baten begroot en verantwoord, maar als negatieve lasten.

Mutaties reserves

De stortingen in en de onttrekkingen aan het vruchtboomfonds (algemene reserve) zijn volledig verwerkt op het taakveld 0.8 Overige baten en lasten.

0.9 Vennootschapsbelasting

Alle informatie over grondbeleid inclusief vennootschapsbelasting is gebundeld in de paragraaf grondbeleid.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting (0.9)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	288	150	150	150	150	150	150
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-288	-150	-150	-150	-150	-150	-150
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-288	-150	-150	-150	-150	-150	-150

Ontwikkelingen baten en lasten

Een hogere belastbare winst over 2021 leidde in 2021 tot een hogere vennootschapsbelasting dan was begroot. We zijn nog in afwachting van een uitspraak beroep inzake belasting op reclame-inkomsten.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Wat mag het kosten?

Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten	22.617	4.673	3.848	1.180	3.519	10.247	252
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-22.617	-4.673	-3.848	-1.180	-3.519	-10.247	-252
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-22.617	-4.673	-3.848	-1.180	-3.519	-10.247	-252

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2022 primitief	begroting 2022 na wijziging	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Bestuur (0.1)	5.520	5.861	6.538	7.546	8.236	8.136	8.098
Burgerzaken (0.2)	4.849	4.320	4.437	4.841	4.840	4.840	4.840
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	6.390	6.618	6.940	7.138	7.194	7.296	7.292
Overhead (0.4)	56.388	56.857	60.378	55.852	61.016	57.533	57.423
Treasury (0.5)	6.463	7.837	7.839	8.808	8.243	7.633	7.089
OZB - Woningen (0.61)	0	0	0	0	0	0	0
OZB - Niet woningen (0.62)	0	0	0	0	0	0	0
Parkeerbelasting (0.63)	0	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig (0.64)	868	733	650	650	650	650	650
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	0	1.607	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten (0.8)	8.894	14.066	14.462	26.451	28.247	28.634	26.696
Vennootschapsbelasting (0.9)	288	150	150	150	150	150	150
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	22.617	4.673	3.848	1.180	3.519	10.247	252
Totaal lasten	112.277	102.722	105.243	112.616	122.095	125.119	112.490
Bestuur (0.1)	280	0	38	38	38	38	0
Burgerzaken (0.2)	1.846	2.015	2.157	2.249	2.249	2.249	2.249
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	5.815	6.026	6.203	6.992	7.058	6.997	6.997
Overhead (0.4)	5.842	3.541	3.696	3.319	3.319	3.319	3.319
Treasury (0.5)	7.793	9.134	9.134	8.688	8.193	8.002	7.768
OZB - Woningen (0.61)	18.163	17.224	17.240	18.428	18.428	18.428	18.428
OZB - Niet woningen (0.62)	18.124	18.922	18.922	19.736	19.736	19.736	19.736
Parkeerbelasting (0.63)	6.893	9.517	8.856	9.237	9.237	9.237	9.237
Belastingen overig (0.64)	2.640	3.029	2.804	2.854	2.944	2.944	2.944
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	284.455	280.482	307.193	310.995	320.477	325.228	300.267
Overige baten en lasten (0.8)	10.915	9.900	1.310	478	624	624	624
Vennootschapsbelasting (0.9)	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	362.766	359.790	377.553	383.014	392.303	396.801	371.568
Bestuur (0.1)	-5.240	-5.861	-6.500	-7.508	-8.198	-8.098	-8.098
Burgerzaken (0.2)	-3.003	-2.304	-2.280	-2.592	-2.591	-2.591	-2.591
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	-575	-592	-737	-146	-136	-299	-295
Overhead (0.4)	-50.546	-53.316	-56.682	-52.533	-57.696	-54.213	-54.104
Treasury (0.5)	1.330	1.296	1.294	-120	-50	368	679
OZB - Woningen (0.61)	18.163	17.224	17.240	18.428	18.428	18.428	18.428
OZB - Niet woningen (0.62)	18.124	18.922	18.922	19.736	19.736	19.736	19.736
Parkeerbelasting (0.63)	6.893	9.517	8.856	9.237	9.237	9.237	9.237
Belastingen overig (0.64)	1.772	2.295	2.154	2.204	2.294	2.294	2.294
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	284.455	278.875	307.193	310.995	320.477	325.228	300.267
Overige baten en lasten (0.8)	2.021	-4.166	-13.152	-25.973	-27.623	-28.010	-26.072
Vennootschapsbelasting (0.9)	-288	-150	-150	-150	-150	-150	-150
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	-22.617	-4.673	-3.848	-1.180	-3.519	-10.247	-252
Totaal saldo van baten en lasten	250.489	257.067	272.310	270.397	270.208	271.682	259.078
Toevoeging reserves	41.095	19.458	21.739	22.486	23.071	23.695	23.485
Onttrekking reserves	51.149	27.872	30.517	18.801	19.282	19.604	21.594
Saldo mutaties reserves	10.054	8.414	8.778	-3.684	-3.790	-4.091	-1.890
Resultaat	260.543	265.481	281.089	266.713	266.418	267.591	257.188

Investeringen 2022-2026

(bedragen x € 1.000)							
omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2022	2023	2024	2025	2026
Dienstauto burgemeester	Rendabel	E	100				
Bankastraat	MJIP	M	17				
Optimale toegankelijkheid van gebouw en	MJIP	M	911	727	200		
Verduurzaming gemeentelijke panden	Rendabel	E	100	1.000	1.900		
Productiemiddelen	Rendabel	E	6.874	13.865	5.784	5.097	5.678
Verduurzamen gemeentelijke organisatie *	MJIP	M		1.260			

* Nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026.

1.2 Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct in hun portemonnee. Politiek gezien is daarom van belang de transparantie van de berekeningswijze voor de kostendeckende tarieven. Dit betreft afval, riolen en leges. De overige belastingen en parkeerbelastingen betreffen een algemene inkomstenbron.

Wettelijke grondslag

Welke heffingen gemeenten mogen opleggen, is vastgelegd in de Gemeentewet (Gw).

De heffingen zijn te verdelen in 2 soorten:

- heffingen waarbij een product of dienst wordt geleverd en waarvoor de burger betaalt (afvalinzameling, riolering, paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen, parkeerontheffing, enzovoort). Bij deze heffingen mogen de begrote opbrengsten niet hoger zijn dan de begrote lasten (artikelen 228a en 229 Gw);
- heffingen die als algemene inkomstenbron dienen en geen directe relatie hebben met een geleverd product of dienst (artikelen 220, 223, 224, 226, 227, 228 Gw). Deze heffingen worden gebruikt om algemene voorzieningen te realiseren zoals aanleggen en onderhouden van wegen en groenvoorzieningen, stimuleren van economie, bouwen en exploiteren van sportparken en zwembad, ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers, enzovoort.

De heffingen waarbij er een relatie is met een product of dienst zijn vervolgens in te delen in 2 soorten:

- de dienst wordt voortdurend en gedurende langere tijd geleverd en wordt opgelegd middels een aanslag gemeentelijke belastingen (afvalinzameling en riolering);
- je betaalt per geleverde dienst in de vorm van leges (voorbeelden zijn: paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen en parkeerontheffing).

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Coalitieakkoord 2022-2026

Uitgangspunt is een sluitend meerjarenperspectief, zonder lastenverhoging voor de Maastrichtse inwoners en bedrijven (behoudens inflatie). Het streven naar 100% kostendeckende tarieven wordt daarbij niet losgelaten. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we de opbrengst hondenbelasting verlagen naar het niveau van de begrote kosten. Daarom wordt voorgesteld om de tarieven hondenbelasting met 25% te verlagen.

Indexering

Voor de belastingen en heffingen en alle overige opbrengsten hanteren wij een gemiddeld percentage van 4,3% (middeling van materiële en loonkosten).

Daarbij geldt dat de tarieven 2023 voor betaald parkeren op parkeerterreinen en parkeergarages nog worden besproken met Q-park. De tarieven voor het vastrecht van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht worden niet geïndexeerd, de tarieven van de restzakken en de tarieven voor het verwerken van aan huis opgehaald grof huishoudelijk afval worden met 4,3% geïndexeerd. Verder geldt dat de poorttarieven bij de milieuparken worden vastgesteld in GR-verband (GR Geul en Maas).

Vanwege de grote bezuinigingen heeft uw raad besloten om de tarieven van de precariobelasting terrassen in 2021 met 25% en die van de reclamebelasting met 10% bovenop de prijsindex te verhogen. Uw raad heeft vanwege de gevolgen van de Corona-pandemie besloten om deze verhogingen in 2021 en 2022 niet te laten doorgaan. Op basis van de eerdere raadsbesluiten wordt voorgesteld om deze verhogingen in 2023 te realiseren. De meeropbrengst van de reclamebelasting 2023 is overigens gedekt door budget van het collegebesluit TONK-gelden, waardoor de tarieven uitsluitend worden verhoogd met de prijsindex.

De belastingen met de tarieven en leges voor de gemeente Maastricht inclusief de bijbehorende verordeningen landen in het boekje 'Belastingverordeningen en tarieven 2023 gemeente Maastricht'.

Deze worden tegelijk met de programmabegroting 2023 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Uitzondering daarop is de verordening onroerendezaakbelasting (OZB). We ontvangen namelijk de voor 2023 verwachte waardeontwikkeling van BsGW niet op tijd om de tarieven OZB te berekenen. De verordening OZB wordt daarom in december aan uw raad ter besluitvorming voorgesteld.

Een aantal belastingen zijn maandbelastingen, namelijk de rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, hondenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. De tarieven zijn zodanig berekend dat deze deelbaar zijn door 12, wat afrondingsverschillen voorkomt.

Geraamde inkomsten van de lokale heffingen

Taakveld	Heffende instantie	Belastingsoort	Werkelijke opbrengst 2021	Gewijzigde geraamde opbrengst 2022	Geraamde opbrengst 2023
<i>Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)</i>					
7.2	BsGW	Rioolheffing *	14.799	14.532	15.157
7.3	BsGW Gemeente	Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht (incl. verkoop restzakken) *	20.109	20.611	20.978
<i>Kostendekkende leges (in totaliteit)</i>					
7.5	Gemeente	Begraafrechten	545	483	504
3.3	Gemeente	Marktgeden	355	475	496
2.2/3.4/8.3	Gemeente	Leges fysieke diensten	6.542	5.530	5.704
0.2	Gemeente	Leges burgergerichte diensten **	1.118	983	1.109
<i>Algemene belastingen en parkeerbelasting</i>					
0.61	BsGW	OZB eigenaar woningen	18.163	17.240	18.427
0.62	BsGW	OZB eigenaar niet woningen	10.587	11.044	11.518
0.62	BsGW	OZB gebruiker niet-woningen	7.537	7.879	8.218
0.64	BsGW	Hondenbelasting *	796	825	646
3.4	BsGW	Toeristenbelasting ***	4.103	5.473	5.688
3.4	BsGW	Watertoeristenbelasting	0	71	0
3.4	BsGW	Forensenbelasting	374	359	375
3.4	BsGW	Vermakelijkhedenretributie	0	0	0
0.64	BsGW	Precariobelasting	719	766	955
0.64	BsGW	Reclamebelasting	722	795	818
0.63/2.2	Gemeente	Parkeren ***	8.756	12.444	12.979
Totaal			95.225	99.510	103.572

* De bedragen zijn exclusief kwijschelding.

** De bedragen zijn inclusief afdracht Rijksleges.

*** Bedrag 2021 is inclusief gerealiseerde inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis.

Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)

Rioolheffing

Het waterprogramma zoals nu voorligt is ambitieus. Er wordt flink geïnvesteerd, zowel in de klimaatopgave als in het vervangen van onderdelen van het rioolstel, voor de totale planperiode € 26,5 mln. Daarnaast zijn er ook de jaarlijkse reguliere kosten die nodig zijn om de heffing te innen, het riool en de technische voorzieningen in goede staat te houden. In totaal gaat het om een bedrag van circa € 8.6 miljoen per jaar, dit is exclusief de jaarlijkse kapitaallasten (de kapitaallasten zijn afhankelijk van de gedane investeringen). Deze kosten passen binnen het huidige budgettaire kader.

Voor dit waterprogramma is een theoretisch kostendekkenheidsberekening gemaakt en uitgaande van de geraamde inkomsten en uitgaven is het kostendekkende basistarief berekend op € 202,40 per heffingseenheid per jaar (tarief 2022), dit zijn de gemiddelde uitgaven voor een huishouden (eigenaar) met een waterverbruik < 250 m³ per jaar.

Een verhoging van de heffing buiten de index, is dus niet aan de orde. En via inzet van de voorziening riolen om schommelingen in de kosten tussen de jaren te egaliseren, kan het tarief ook de komende jaren gelijk gehouden worden (buiten stijging met de reguliere index). Pas rond 2043 zal het tarief moeten stijgen.

Voor 2023 kan dus worden volstaan met een stijging met het gemeentelijke prijsindexcijfer, zijnde 4,3%. Dat resulteert in een heffing van € 211,08.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de tariefopbouw voor 2023:

(bedragen in €)	2022	2023
Rioolheffing eigenaar	150,17	156,60
Rioolheffing gebruiker tot 250 m ³	52,23	54,48
251 m ³ - 50.000 m ³ per 250 m ³	414,39	432,24
Van 50.001 – 500.000 m ³ per 250 m ³	275,28	287,16
Van 500.001 – 3 mln. m ³ per 250 m ³	137,45	143,40

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2023:

Berekening van kostendekkendheid van de heffing riolen		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A	Directe kosten taakveld	7.416	7.862	8.091
B	Inkomsten taakveld	124	122	127
<i>C = A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld</i>	<i>7.293</i>	<i>7.740</i>	<i>7.964</i>
D	Perceptiekosten	813	824	889
E	Rentekosten (reserves/voorzieningen)	268	319	525
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	3.256	3.369	3.375
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	377	350	235
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijscheldingen)	316	377	330
I	BTW	1.303	1.553	1.839
J	Storting voorziening	845	0	0
<i>K = C t/m J</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>14.471</i>	<i>14.532</i>	<i>15.157</i>
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	<i>14.799</i>	<i>14.531</i>	<i>15.157</i>
<i>M = L/K*100%</i>	<i>Dekkingspercentage</i>	<i>102%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Afvalstoffenheffing

Tarieven 2023

In het kader van Afvalloos Maastricht 2030 zijn de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen. Het GFT+E afval (waarbij de E staat voor etensresten) wordt sinds 2020 vaker aan huis opgehaald, eind 2021 is de gescheiden inzameling van luiers/incontinentiemateriaal gestart en in 2022 is stadsbreed de inzamelfrequentie van restafval verminderd naar 1x per twee weken (buiten de binnenstad was dat al zo, in de binnenstad is dat in 2022 ingevoerd). In 2022 is ook een formele regeling voor tegemoetkoming van niet-mobiele inwoners en inwoners met veel medisch afval van kracht geworden.

In het begrotingsjaar 2023 stelt Maastricht, samen met de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul, nieuw (regionaal) afvalbeleid vast. De beleidsevaluatie, die al najaar 2022 start, kan aanleiding geven tot het bijstellen van beleidsdoelen en daarvoor in te zetten maatregelen.

Een groot deel van de Maastrichtse afvalbeheerskosten zijn opgenomen in de begroting 2023 van de verbrede Gemeenschappelijke Regeling (GR) Geul en Maas (uitgebreide afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul). De Maastrichtse bijdrage aan de GR Geul en Maas daalt in 2023. Dit voordeel valt echter vrijwel weg tegen onder andere de lagere opbrengsten van grondstoffen en een verwachte kostenstijging als gevolg van inflatie.

Voorgesteld wordt de tarieven van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht niet te verhogen. De tarieven blijven hiermee op het niveau van 2022 met uitzondering van de poorttarieven van de milieuparken (welke door het GR-bestuur, na afstemming met de Rd4, zijn vastgesteld) en met uitzondering van de

tarieven van de gemeentelijke restzakken en de verwerkingskosten van het grofvuil dat op afroep aan huis wordt opgehaald (welke tarieven gekoppeld zijn aan de stijgende verwerkingskosten en met 4,3% worden geïndexeerd).

De tarieven voor een derde en volgende gft-inzamelmiddel worden in 2023 opgenomen in de tarieventabel reinigingsheffingen. Dit is geen nieuw beleid, omdat de tarieven al opgenomen zijn in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Maastricht 2021, vierde versie en dus ook worden toegepast. Maar door opname in de tarieventabel leggen we de bedragen ook officieel als belasting vast.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2023:

(bedragen in €)	2022	2023
Vastrecht	328,53	328,56
Vastrecht bij gebruikmaking stortkoker of ondergrondse restafvalcontainer	401,80	401,76
Restzak 50 liter/ inworp ondergrondse restafval- container (per keer max. 50 liter)	1,01	1,05
Restzak 25 liter	0,59	0,62

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2023:

Berekening van kostendekkendheid van de heffing afval		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A	Directe kosten taakveld	14.266	14.565	14.954
B	Inkomsten taakveld	3.987	2.663	2.625
C = A-B	<i>Netto kosten taakveld</i>	10.279	11.902	12.329
D	Perceptiekosten	423	491	491
E	Rentekosten (reserves/voorzieningen)	1.225	21	59
F	Toe te rekenen kosten van taakveld verkeer en vervoer (product schoon)	2.795	1.251	1.315
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	21	453	649
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijtscheldingen)	1.882	2.371	1.963
I	BTW	1.125	2.513	2.562
J	Storting voorziening	-359	0	0
K = C t/m J	<i>Totale kosten</i>	17.390	19.002	19.368
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	18.193	19.002	19.368
M = L/K*100%	Dekkingspercentage	105%	100%	100%

Kostendekkende leges (in totaliteit)

Algemeen

De Gemeentewet bepaalt dat de kostendekkendheid van heffingen wordt bepaald op het niveau van de gehele legesverordening. Het compenseren van relatief lagere kostendekkendheid voor de ene dienst met een relatief hogere kostendekkendheid voor een andere dienst is toegestaan. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd. Vanaf 28 december 2009 werd de mogelijkheid tot kruissubsidiëring echter beperkt door invoering van nieuwe regelgeving in de vorm van de Europese dienstenrichtlijn. Dit had tot gevolg dat kruissubsidiëring alleen nog werd toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningsstelsels. Bij onze eigen gemeentelijke toets van kostendekkendheid van vergunningen wordt rekening gehouden met de beperkingen tot kruissubsidiëring ten gevolge van de invoering van de Europese Diensten Richtlijn en de Wabo. Vandaar de splitsing van de verordening in een verordening fysieke diensten en burgergerichte diensten.

Alle leges worden geheven op basis van de legesverordening burgergerichte diensten en de legesverordening fysieke diensten.

Begraafrechten

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving. Afgelopen periode is de gemeentelijke begraafplaats getransformeerd naar een multifunctioneel rouw- en gedenkpark, waardoor beter wordt aangesloten bij de huidige en toekomstige klantvraag en – behoefte. De begraafplaats is opgeknapt en uitgebreid met een extra strooiweide en een herdenkingsbos. In dit kader zijn ook afspraken gemaakt met crematorium La Grande Suisse om de dienstverlening over en weer beter op elkaar aan te sluiten (met name voor de asbestemmingen).

Verder is afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de (digitale) informatievoorziening en de bewegwijzering. Ook is een zogenaamde Memorial Cube geplaatst, een voorziening die op een eigentijdse wijze tegemoet kan komen aan behoefte van mensen om de as van een overledene te bewaren.

Uw raad heeft eind februari 2022 de eerste wijziging vastgesteld van de Verordening begraaf- en asbestemmingsrechten 2022 om de nieuwe diensten op de begraafplaats te faciliteren. Het ging daarbij met name om:

- Planten van herdenkingsbomen met of zonder asverstrooiing;
- Asverstrooiing op nieuw strooiveld met herdenkingsplaatje; dat kan ook in opdracht van marktpartijen (uitvaartbedrijven en crematoria);
- Asverstrooiing bij herdenkingsboom;
- Introductie van Memorial Cube voor het plaatsen van particuliere asbollen; dat werkt met een QR-code die herinneringsprofielen van overledenen zichtbaar kan maken;
- Introductie van natuurlijk begraven, dat wil zeggen aardgraven met natuurlijk gras/kruiden waarbij plaatsing van grafstenen niet toegestaan is;
- Toevoeging van nieuw Islamitisch gedeelte.

In de verordening 2023 en bijbehorende tarieventabel zijn enkele redactionele en technische wijzigingen doorgevoerd. Het gaat in hoofdzaak om:

- Aanpassing beschrijvingen aan beschikbare locaties (géén C-locaties meer bij verlengingen na 1 januari 2008);
- Vereenvoudiging tarieven van de “eerste” overledene en “volgende” overledenen. Dit speelt bij bijzettingen en verlengingen waarbij nog uitsluitend wordt gesproken van éénlaags of meerlaags, dus geen aparte tarieven meer voor 1, 2 of 3 overledenen;
- Onderscheid begravingen/ruiming van ‘kinderen tot 12 jaar’ en ‘personen ouder dan 12 jaar’ zijn vervallen, omdat de kosten daarvoor in de praktijk hetzelfde zijn.

Hierdoor is de verordening beter leesbaar en zijn de tarieven ook meer afgestemd op de dienstverlening, waardoor onnodige discussie over bepaalde diensten, in onderling verband bezien, worden voorkomen. De opbouw van de tarieven vindt daardoor nog meer op gelijke wijze plaats voor alle vakken op de begraafplaats.

Het jaar 2023 staat in het teken van het opdoen van ervaring met de nieuw ingevoerde diensten waarbij deze als input zullen dienen voor het actualiseren van het bedrijfsplan begraafplaats.

Voorgesteld wordt om voor het jaar 2023 de onderlinge verhouding te handhaven, die nu tot uitdrukking komt in de beschreven diensten en de daarbij behorende bedragen zoals opgenomen in de verordening. Wél is daar de gemeentebreed gehanteerde index op toegepast van 4,3% ten opzichte van de bedragen die uw raad eind februari 2022 heeft vastgesteld bij de verordening 2022, eerste wijziging.

De volgende tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2023:

Berekening van kostendekkendheid begraafrechten		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A	Directe kosten taakveld	553	620	648
B	Inkomsten taakveld	0	0	0
$C = A - B$	<i>Netto kosten taakveld</i>	553	620	648
D	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	132	133	134
E	BTW	0	0	0
$F = C + E$	<i>Totale kosten</i>	685	753	782
G	<i>Opbrengst heffingen</i>	545	483	504
$H = G/F * 100\%$	Dekkingspercentage	80%	64%	64%

Marktgeden

De leges voor marktgeden zijn afhankelijk van de locatie, ingenomen oppervlakte en gebruiksperiode. De marktgeden worden verhoogd met de gemeentelijke index van 4,3%.

Fysieke diensten

De leges voor 'fysieke' diensten worden verhoogd met de index van 4,3%. Daarnaast zijn de verordening en tarieventabel voor 2023 in zijn geheel geactualiseerd op basis van de Omgevingswet, die naar verwachting per 1 januari 2023 in werking treedt.

Kostendekkendheid

Het uitgangspunt is dat leges voor vergunningen, met uitzondering van horeca en detailhandel, maximaal kostendekkend zijn. In de Legesverordening fysieke diensten zijn de tarieven van horeca (en gerelateerd) doorgerekend en op elkaar afgestemd (hoofdstuk 3 van de tarieventabel). Deze tarieven zullen met de index van 4,3% stijgen.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de kostendekkendheid van de verschillende titels.

Kostendekkendheid leges fysieke diensten 2023					
(bedragen x € 1.000)		titel 1	titel 2	titel 3	totaal
A	Toe te rekenen kosten taakvelden	656	3.338	428	4.422
B	Overhead inclusief omslagrente	349	1.735	116	2.200
C	BTW	12	39	29	79
$D = A + B + C$	<i>Totale kosten</i>	1.017	5.112	572	6.702
E	<i>Opbrengst heffingen</i>	1.017	5.385	79	5.704
$F = E/D * 100\%$	<i>Dekkingspercentage begroting 2023</i>	24%	105%	14%	85%
	<i>Dekkingspercentage begroting 2022</i>	24%	83%	14%	71%
	<i>Dekkingspercentage rekening 2021</i>	25%	92%	10%	79%

Titel 1 betreft de vergunningen in het kader van o.a. kansspelen, verkeer en vervoer en APV.

Titel 2 betreft de vergunningen in het kader van de WABO (bouwactiviteiten).

Titel 3 betreft de vergunningen in het kader van o.a. horeca en evenementen.

Het kostendekkendheidspercentage van met name titel 1 en 3 is verre van 100%. Dit is verklaarbaar omdat landelijk gezien de meeste gemeenten ervoor kiezen om hier maatschappelijke verantwoorde tarieven te hanteren (zelden > 30%) en de gemeente Maastricht bovendien de nodige privaatrechtelijke inkomsten verwerft uit evenementen als bijvoorbeeld pachtsommen bij carnaval.

Belangrijk is dat wij bij juridische procedures, welke veelvuldig voorkomen bij titel 2, kunnen aantonen dat de gemeente Maastricht voldoet aan het vereiste dat de baten lager zijn dan de kosten op het niveau van de verordening in zijn geheel.

De verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 brengt onzekerheden met zich mee voor wat betreft de legesopbrengsten, en daarmee de kostendekkendheid. Bij de jaarrekening 2023 zal de daadwerkelijke kostendekkendheid inzichtelijk worden. Dit zou kunnen

betekenen dat de kostendekkendheid fysieke diensten eenmalig boven de maximale 100% kan uitkomen. Met deze wetenschap zal het jaar 2023 dan ook gebruikt worden om inzichtelijk te krijgen welk effect de invoering van de Omgevingswet daadwerkelijk heeft op de begrote opbrengst. Daar waar dit zal leiden tot een overschrijding van de kostendekkendheid, zal dit leiden tot een aanpassing van de tarieven voor de jaren 2024 en verder.

Burgergerichte diensten

De leges voor burgergerichte diensten worden verhoogd met de index van 4,3%. Het Rijk maximeert enkele tarieven, waaronder de verklaring omtrent gedrag (VOG), naturalisatie en optie, paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen. Deze tarieven worden gebruikelijk in november of december bekend gemaakt, dat is nadat de belastingverordeningen en –tarieven Maastricht 2023 door uw raad zijn vastgesteld. Daarom is in de verordening opgenomen dat de bevoegdheid om die tarieven vast te stellen is overgedragen aan het college.

De tarieven worden waar nodig afgerond op veelvoud van € 0,05 vanwege lagere kosten van geldtransport en efficiënt beheer van de geldautomaat, waarvan de mensen gebruik kunnen maken die niet willen of kunnen pinnen en daarom met contact geld betalen. Alleen de tarieven voor huwelijken worden afgerond op hele Euro's omdat dit beter past bij het karakter van de aangeboden diensten en de verwachting van de burgers.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2023:

Berekening van kostendekkendheid burgergerichte diensten		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A	Directe kosten taakveld	4.334	4.215	4.411
B	Inkomsten taakveld	1.967	1.966	2.249
C = A-B	<i>Netto kosten taakveld</i>	2.368	2.249	2.162
D	Toe te rekenen kosten	1.076	1.090	1.088
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	452	439	448
F	BTW	0	0	0
G = C t/m F	<i>Totale kosten</i>	1.528	1.529	1.536
H	<i>Opbrengst heffingen</i>	1.118	983	1.109
I=H/G*100%	Dekkingspercentage	73%	64%	72%

Algemene belastingen en parkeerbelasting

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Jaarlijks vindt een herwaardering plaats in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Dit betekent dat de WOZ-waarden voor het jaar 2023 worden gebaseerd op een nieuwe waardepeildatum, namelijk 1 januari 2022. Alle belastingplichtige WOZ-belanghebbenden zullen in 2023 een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen met de nieuwe WOZ-waarde, gebaseerd op taxaties die op het moment van de samenstelling van deze begroting nog worden bepaald. Medio oktober 2022 is bekend hoe de waardeontwikkeling uitpakt en welke gevolgen dit heeft voor de tarieven. Deze zullen worden verwerkt in de OZB-verordening 2023 die in de raadsvergadering van december aan u worden voorgelegd.

Hondenbelasting

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de opbrengst van de hondenbelasting naar kostendekkend niveau wordt gebracht, ondanks het feit dat de hondenbelasting een algemene belasting is. De kosten van de voorzieningen die er voor honden in stand worden gehouden zijn daarvoor maatgevend. Dit zijn de kosten voor aanleg en onderhoud van de losloopgebieden, hondentoiletten, afvalbakken en zakjes voor hondenpoep, handhaving en dergelijke. De kwaliteit van die voorzieningen is medebepalend voor de acceptatie van de belasting. Op basis van de gerealiseerde kosten van 2018 tot en met 2021 wordt voorgesteld om de tarieven 2023 met 25% te verlagen ten opzichte die van 2022.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2023:

(bedragen in €)	2022	2023
1 ^e hond	93,73	70,32
2 ^e hond	135,06	101,28
3 ^e en meer	163,24	122,40
Kennel	375,71	281,76

Toeristenbelasting

In 2020, 2021 en 2022 heeft de Corona-crisis in meer of mindere mate geleid tot minder overnachtingen dan in 2019 en voorgaande jaren. De ontwikkelingen voor 2023 zijn voor een deel onzeker, waardoor het moeilijk is om een berekening te maken van het aantal overnachtingen in 2023. Doordat mensen meer thuiswerken en vaker digitaal vergaderen, houden we in elk geval rekening met structureel minder zakelijke overnachtingen.

De toeristenbelasting in Maastricht wordt gedifferentieerd naar de aard van de accommodaties waarvan gebruik wordt gemaakt. Naarmate de accommodatie luxer is, is het tarief hoger. De tarieven worden geïndexeerd met 4,3%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven per persoon per overnachting in of bij een bepaalde accommodatie:

	(bedragen in €)	2022	2023
a.	Kampeeronderkomen of jeugdherberg	1,45	1,51
b.	Accommodaties voor logies of hotel niet vallend in een stercategorie;	2,15	2,24
c.	Recreatiewoning	3,11	3,25
d.	Hotel in de één-stercategorie;	2,91	3,04
e.	Hotel in de twee-sterrencategorie;	3,60	3,76
f.	Hotel in de drie-sterrencategorie;	4,37	4,56
g.	Hotel in de vier-sterrencategorie;	5,20	5,43
h.	Hotel in de vijf-sterrencategorie.	5,96	6,21

Watertoeristenbelasting

De raad heeft in het kader van de bezuinigingsmaatregelen/verhogen inkomsten besloten tot invoering van de watertoeristenbelasting per 1 januari 2021. Invoering is uitgesteld tot 1 januari 2022 en de verwachte jaarlijkse opbrengsten bedragen ongeveer € 20.000 in plaats van de geschatte € 70.000. De perceptiekosten zijn relatief hoog, waardoor deze belasting onwenselijk is. Voorstel is om de watertoeristenbelasting per 1 januari 2023 in te trekken.

Forensenbelasting

Eén van de maatregelen om te bezuinigen en inkomsten te verhogen, was het invoeren van forensenbelasting met ingang van 1 januari 2021. BsGW voert de werkzaamheden uit betreffende heffing en inning, waaronder ook de controles.

Forensenbelasting wordt geheven als iemand in een gemeente verblijft zonder er hoofdverblijf te hebben. Meestal gaat het om een tweede woning. Men is forensenbelasting verschuldigd als men meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning ter beschikking houdt.

Het tarief is een vast bedrag, vermeerderd met een bedrag dat afhankelijk is van de WOZ-waarde. Er is wel sprake van een maximumbedrag. Het vast bedrag en het maximumbedrag worden geïndexeerd met 4,3%.

	(bedragen in €)	2022	2023
1.	Per gemeubileerde woning:	284,00	296,00
2.	Vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde:	0,56%	0,56%
3.	Met een maximum van:	3.044,00	3.175,00

Precariobelasting

Precariobelasting is op basis van de Gemeentewet te kwalificeren als een algemene inkomstenverwervende belasting. Vanwege de aard en het karakter, ook gezien de historie, bestaat er een

zekere relatie met het begrip dienstverlening. De gemeente verstrekt namelijk de gunst om voorwerpen op de gemeentegrond toe te staan. Tevens kan deze belasting gezien worden als een regulerende belasting als instrument om vervuiling of vernieling van de openbare ruimte tegen te gaan.

Voor 2023 zijn enkele tekstuele aanpassingen doorgevoerd en worden de algemene precariotarieven geïndexeerd met 4,3%. In overeenstemming met uw raadsbesluiten betreffende bezuinigingen en verhogen belastingen worden de tarieven betreffende terrassen verhoogd met 29,3% (index van 4,3% vermeerderd met 25%).

Reclamebelasting

Bij raadsbesluit van 19 december 2008 is de verordening reclamebelasting vastgesteld. In 2009 zijn de aanslagen voor het eerst opgelegd aan de ondernemers die voldoen aan de in deze verordening gestelde criteria. In overeenstemming met uw raadsbesluiten betreffende bezuinigingen en verhogen belastingen worden de tarieven reclamebelasting verhoogd met 4,3%.

	(bedragen in €)	2022	2023
a.	Oppervlakte reclameobjecten kleiner dan 0,1 m ² :	0,00	0,00
b.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 0,1 m ² , maar kleiner dan 20 m ² :	675,92	705,00
c.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 20 m ² :	1.351,84	1.410,00

Vermakelijkhedenretributie

Vanwege corona is de invoering van de vermakelijkhedenretributie uitgesteld tot 1 januari 2023. Vanwege de verwachte en nu ongewenste inkomstenderving bij ondernemers, alsook een lagere netto-opbrengst door de vraag naar hogere subsidies door onder meer het Theater, Muziekgieterij, Lumière en VVV, wordt voorgesteld om de vermakelijkhedenretributie in te trekken. De opgenomen € 0,600 mln. betreft de netto-opbrengst (na aftrek van perceptiekosten) van de vermakelijkhedenretributie.

Parkeerbelasting

Tarieven

De tarieven voor garageparkeren, en de parkeerterreinen van Q-Park worden jaarlijks conform de PPS-afspraken binnen de ringenstructuur geïndexeerd. De tarieven voor straatparkeren (parkeertickets en vergunningen) werden in 2019 in overeenstemming met het toenmalige coalitieakkoord verhoogd met ongeveer 10% ineens voor 4 jaren, waardoor er tot en met 2022 geen sprake was van indexering. Voor 2023 worden de parkeertarieven verhoogd conform de voorgestelde indexering van 4,3%.

Beleid/reguleren parkeerdruk

Het ontwikkelen van een sturend parkeerbeleid is een van de drie sporen bij de ontwikkeling van een duurzaam bereikbare stad. Een stad die leefbaar dient te zijn voor haar inwoners. Daarom worden bezoekers van de stad steeds meer verleid om aan de rand van de stad en/of in de goed bereikbare, parkeergarages te parkeren. Om gewenst gedrag te stimuleren is een ringenmodel ingevoerd voor garageparkeren. Daarnaast zijn conform de Samenwerkingsovereenkomst met Q-Park de tarieven voor straatparkeren hoger dan de parkeertarieven in de parkeergarages en de parkeerterreinen van Q-Park. Parkeren aan de rand van de stad is mogelijk op Park & Walk locaties en de P+R Maastricht Noord.

P+R Maastricht Noord

De P+R Maastricht Noord kent een combinatietarief voor parkeren en reizen per bus of met de trein (OV). In 2022 was dit tarief € 2,25 per persoon of € 5,55 voor een groep van 3-5 personen. Voor het tarief van 2023 maken Maastricht Bereikbaar en Arriva opnieuw tariefafspraken.

Lastendruk burgers en bedrijven

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2023 voor een gemiddeld huishouden in Maastricht, dat woont in een eigen koopwoning (met een geschatte gemiddelde WOZ-waarde van € 390.000).

Het verschil in lastendruk bedraagt 2,8%, de verhoging in geld bedraagt € 28,02.

Rekenvoorbeeld lastendruk burger (gezinnen)		
(bedragen in €)	2022	2023
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning *	360.000	396.000
OZB-eigenaar *	421,17	439,28
Rioolheffing eigenaar	150,17	156,60
Rioolheffing gebruiker	52,23	54,48
Vastrecht afvalstoffenheffing **	328,53	328,56
Restzakken	30,30	31,50
1 bezoek milieupark	10,00	10,00
Totaal	992,40	1.020,42

* Met ingang van 2022 wordt gerekend met de gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning (tot en met 2021 was dat nog de gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen). Hierdoor is de WOZ-waarde in de kolom 2022 hoger dan waar in de begroting 2022 rekening mee werd gehouden.

Voor 2023 betreft het voorlopige bedragen; de definitieve (gemiddelde) WOZ-waarde en OZB-tarieven worden in december 2022 vastgesteld na afronding van de waardebeoordelingen.

** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

Positie op de lokale lastenladder		
(bedragen in €)	2021	2022
Gemiddelde lasten Nederland	811	904
Gemiddelde lasten Nederlandse 90.000+ gemeenten	774	876
Gemiddelde lasten meerpersoonshuishouden Maastricht *	819	982
Ranglijst 90.000+ gemeenten (1 = laagste lasten, 40 = hoogste lasten)	25	33

* In de atlas 'Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2022' van Coelo staat voor Maastricht een gemiddeld lastenniveau van € 991. Coelo gaat bij de berekening van afvalstoffenheffing uit van een gemiddelde van 39,2 restzakken voor een meerpersoonshuishouden, terwijl het gemiddeld gebruik in Maastricht lager ligt, namelijk op 30 restzakken. Om een goede vergelijking te maken met de andere gemeenten is het totaalbedrag woonlasten in bovenstaande tabel dan ook naar beneden aangepast met $(9,2 \times € 1,01 =) € 9,29$ per meerpersoonshuishouden en bedraagt € 982.

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2023 voor niet-woningen, uitgerekend voor een gemiddelde winkel in Maastricht. Het verschil in lastendruk bedraagt 3,9%, de verhoging in geld bedraagt € 152,28.

Rekenvoorbeeld lastendruk bedrijven (winkel)		
(bedragen in €)	2022	2023
Gemiddelde WOZ-waarde niet-woning *	534.000	557.000
OZB-eigenaar *	1.879,68	1.960,51
OZB-gebruiker *	1.431,12	1.492,66
Rioolheffing eigenaar	150,17	156,60
Rioolheffing gebruiker	52,23	54,48
Vastrecht reinigingsrecht **	328,53	328,56
Restzakken ***	30,30	31,50
Totaal	3.872,03	4.024,31

* Voor 2022 is uitgegaan van de werkelijke gemiddelde waarde. Deze was lager dan de voorlopige waarde waarmee in begroting 2022 rekening mee werd gehouden.

Voor 2023 betreft het voorlopige bedragen; de definitieve (gemiddelde) WOZ-waarde en OZB-tarieven worden in december 2022 vastgesteld na afronding van de waardebeoordelingen.

** Exclusief BTW, gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

Kwijtscheldingsbeleid

Ons bestaande kwijtscheldingsbeleid wordt gehandhaafd. Dit betekent dat als men niet in staat is de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen, men een verzoek om kwijtschelding kan indienen. Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd voor rioolheffing gebruikersdeel, afvalstoffenheffing en hondenbelasting (1^e hond).

Bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek wordt aan de hand van de gegevens van een aanvraagformulier iemands persoonlijke financiële situatie onderzocht. Criteria die hierbij gehanteerd worden zijn deels wettelijk bepaald (zoals de voor de inkomsten geldende normen) en deels door Maastrichts beleid, waarbij uw raad de ruimste mogelijkheden en normen heeft vastgesteld.

Samenvattend vindt een onderzoek plaats of en hoeverre iemand beschikt over betalingscapaciteit om de gemeentelijke belastingen te kunnen betalen. De betalingscapaciteit wordt berekend aan de hand van de inkomsten, uitgaven, vermogen, schuldaflossing, autobezit en andere factoren, rekening houdend met de door de overheid vastgestelde normen die afhankelijk zijn van de gezinssituatie.

Ook vraagt BsGW sinds een ruim aantal jaren informatie op bij het Inlichtingenbureau. Deze organisatie voor gemeenten en andere overheidsorganisaties helpt gemeenten om te bepalen op welke ondersteuning burgers recht hebben, waaronder een kwijtscheldingstoets. Is de toets van het Inlichtingenbureau positief, ontvangen burgers 'automatisch' kwijtschelding (en hoeven zelf geen aanvraag te doen). In andere gevallen ontvangen mensen een gemotiveerde brief dat zij niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding, maar wel zelf alsnog een aanvraag kunnen doen.

Bij volledige of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft men ook recht op een vergoeding van het variabele deel van de afvalstoffenheffing in de vorm van het uitreiken van rood-witte restzakken of een evenredige vergoeding (voor wie een aanslag diftar moet betalen).

De volgende tabellen geven inzicht in de aantallen en bedragen met betrekking tot kwijtscheldingen.

Aantallen met betrekking tot kwijtscheldingen		
(bedragen in €)	2021 *	2022 *
Toegekend	4.949	5.403
Afgewezen	2.192	1.948
<i>Subtotaal</i>	<i>7.141</i>	<i>7.351</i>
Nog te behandelen	1.039	605
Totaal	8.180	7.956

* Stand per 1 juli.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie per 1 juli 2019	Realisatie per 1 juli 2020	Realisatie per 1 juli 2021	Realisatie per 1 juli 2022	Prognose na afhandeling alle verzoeken
2018	2.006	2.034	2.038	2.041	2.076
2019	1.829	2.096	2.124	2.135	2.278
2020		1.700	2.115	2.163	2.486
2021			1.764	2.238	2.611
2022				2.059	2.677

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering in 2023 zal, naast enkele doorlopende projecten, vooral in het teken staan van de meerjarige organisatieontwikkeling. De gemeentesecretaris heeft u op 22 juni jongstleden hierover ingelicht tijdens uw inwerkprogramma. Een van de drie onderdelen van deze *organisatieontwikkeling* ‘*Samen met plezier voor Maastricht*’ is het optimaliseren of het verbeteren van de bedrijfsvoering.

De 7 kwartiermakers (financiën, I&A, control, juridische zaken (incl. inkoop- en subsidiebureau), mens en organisatie, externe oriëntatie en duurzaam sociaal domein) hebben hun uitvoeringsplannen, zoveel mogelijk in samenspraak met alle betrokkenen vormgegeven en vlak voor de zomervakantie aan de directie gepresenteerd. Daarin staan veel inhoudelijke verbeteringen maar ook structuurwijzigingen vermeld. Deze kunnen niet allemaal tegelijk worden doorgevoerd want ook de reguliere zaken ter ondersteuning van de primaire processen lopen door. Bovendien is er een grens aan zowel de beschikbare financiële middelen als aan wat de organisatie aan kan.

Voor de optimalisering van de bedrijfsvoering is het daarom zaak om een integrale, samenhangende en realistische meerjaren-aanpak (SMART) van de opgeleverde uitvoeringsplannen te maken. Die past binnen de budgettaire kaders zoals opgenomen in de begroting. Het blijkt noodzakelijk om prioriteiten te stellen en te kijken waar thans de grootste noden zijn om in control te komen en significante verbeterlagen te maken. Dit proces is na het opleveren van de afzonderlijke uitvoeringsplannen inmiddels opgestart. Evident is dat de verbeteringen van de diverse bedrijfsvoeringonderdelen meerdere jaren in beslag zullen gaan nemen. Ook zal blijken dat er tussentijds mogelijk andere ontwikkelingen opdoemen die in dit verbetertraject opgepakt moeten worden. Het blijft noodzakelijk om alle ontwikkelingen in dit verbetertraject integraal en zijn totaliteit te beschouwen en (blijven) te prioriteren. Op deze wijze blijft de focus behouden en kan (bij)sturing plaatsvinden met het uiteindelijke verbeterdoel voor ogen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat, als we daadwerkelijk een kwaliteitsslag willen maken, dit gepaard zal gaan met extra benodigde financiële middelen. Hoeveel precies en het beslag in de tijd bezien moet nog in kaart worden gebracht. Het in het Coalitieakkoord en in de begroting opgenomen bedrag van € 1 mln. structureel en in 2024 eenmalig € 5 mln. was een voorzichtige indicatie. Bij het uitwerken van het bovengenoemde integrale plan zal ook een betere inschatting van de extra kosten worden gegeven.

Naast dit inhoudelijke spoor zal parallel worden gewerkt aan het formeel juridische reorganisatietraject en het leer- en verbeteringsproces (“cultuur”). Het hele veranderproces, waaronder het reorganisatiespoor met de formele besluitvormingsmomenten (OR en college), dient zorgvuldig te gebeuren en neemt meer tijd in beslag dan op voorhand aangenomen. Naar verwachting zal dat in de loop van 2023 worden afgerond.

Daar waar mogelijk willen we wel al op de nieuwe wijze gaan werken. De mogelijkheden daartoe zullen in het laatste kwartaal door de kwartiermakers in beeld worden gebracht. Zo wordt ook al het leer- en verbetertraject vormgegeven. Voor alle duidelijkheid het subsidie- en inkoopbureau zal derhalve op 1 januari aanstaande nog niet operationeel zijn.

Hieronder volgen per afzonderlijk bedrijfsvoeringsonderdeel de belangrijkste thema’s voor 2023. Afhankelijk van de prioritering binnen het nog op te stellen integrale plan kunnen ondergenoemde thema’s nog verschuiven. Tot slot sluit deze paragraaf af met het benoemen van enkele risico’s in de bedrijfsvoering.

Personeel en organisatie (P&O)

De reeds gecentraliseerde afdeling P&O heeft zowel primaire taken, namelijk de salaris- en personeelsadministratie, als ook tweedelijns verantwoordelijkheid. Deze heeft betrekking op haar kaderstellende, adviserende, controlerende en ondersteunende taken ten behoeve van de totale organisatie op het vakgebied personeel en organisatie.

In het kader van de organisatieontwikkeling heeft P&O twee rollen. Enerzijds is zij zelf onderdeel van het proces optimaliseren bedrijfsvoering. Anderzijds ondersteunt P&O als deskundige en begeleider het reorganisatieproces. Daarbij adviseren we o.a. over de personele gevolgen van het centraliseren van bedrijfsvoeringsprocessen en de herstructurering van het sociaal domein in het programma Duurzaam Sociaal Domein.

In 2023 doorlopende taken en projecten zijn:

1. De implementatie van een nieuw personeels- en salarisadministratie systeem met digitalere en efficiëntere processen en bijv. de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving;
2. Het begeleiden van de diverse reorganisaties: door de reorganisaties omtrent Bedrijfsvoering, Externe Oriëntatie en Duurzaam Sociaal Domein op zowel de harde (bijv. reorganisatiebesluit) alsook de zachte kant (cultuur, houding en gedrag) te ondersteunen;
3. Het blijven werken aan (talent)ontwikkeling, vitaliteit van medewerkers (inzetbaarheid, ziekteverzuim en Arbo), leiderschapsontwikkeling en de operationalisering van het nieuwe (hybride) werkconcept.

Informatiemanagement en automatisering

In 2023 zal op een aantal belangrijke aspecten van de informatievoorziening een herijking worden uitgevoerd. Strategieën worden waar nodig bijgesteld en in de vorm van visiedocumenten (incl. realisatieplannen) vastgesteld.

1. informatiebeleid richting 2030,
2. informatiebeveiliging,
3. datagedreven sturing,
4. verdere inrichting proces- en ketenmanagement,
5. digitale transitie,
6. cloudstrategie en
7. ICT-inkoopstrategie.

Ten behoeve van de bedrijfsvoering op lenA-gebied wordt een aantal verbeteringen doorgevoerd. Dit moet ervoor zorgen dat realisatie en beheer effectiever en efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Zo zal onder andere

1. het maatwerk waar het kan worden afgebouwd,
2. zal waar mogelijk ontdebelling van functionaliteit plaatsvinden,
3. worden ICT-budgetten gecentraliseerd,
4. zullen lenA-functies zoveel mogelijk centraal worden ondergebracht en
5. zal de governancestructuur om te sturen op ambities en uitvoering worden verbeterd.
6. Ook zal er fors worden geïnvesteerd in verdere professionalisering van de medewerkers.

Financiën

De financiële functie is gericht op een duurzame en solide financiële positie van de gemeente Maastricht en zorgt voor een tijdige en volledige financiële informatievoorziening. In 2023 is er vooral aandacht voor de volgende projecten en activiteiten:

1. Het verkrijgen van structureel en reëel evenwicht in onze meerjarenbegroting 2023-2026 en het signaleren van ontwikkelingen op financieel gebied.
2. Het ondersteunen vanuit financiën om in control te blijven door te anticiperen op risico's en bij te dragen aan resultaatverantwoordelijk management.
 - Door het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente en daarbij streven naar een goedkeurende accountantsverklaring (in samenwerking met control).
 - Doorontwikkeling van de financiële informatievoorziening. Van basis op orde tot focus verbreden naar toekomstgerichte informatie. Alles om de financiële informatievoorziening aan te laten aansluiten bij de informatiebehoeften van gebruikers (raad, college, ambtelijke organisatie, burgers etc.).
3. Concreet lopen de volgende projecten in het kader van de ontwikkeling van één gemeente:
 - de positie van de financiële functie,
 - een werkende budgethouders regeling,
 - een uniform gemeentebreed rekeningschema en
 - het invoeren van een verplichtingenadministratie. De projecten leveren een bijdrage aan een betere financiële informatievoorziening en daarmee wordt ook de sturing op realisatie van doelstellingen (inhoud en financiën) verbeterd.

4. Opleveren van de jaarlijkse P&C-producten zijnde: programmabegroting, jaarrekening (inclusief coördineren accountantscontrole), tussentijdse financiële rapportages en de kaderbrief.
5. Voor het boekjaar 2022 optimaliseren we, mede op basis van een evaluatie, het inrichten van één centraal gecoördineerd jaarrekeningproces (project 1 jaarrekening).
6. Fiscale advisering bij majeure ontwikkelingen en grote projecten, alsmede de uitvoering van fiscale control(es) in het kader van horizontaal toezicht.
7. De 'Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht' met de Belastingdienst zal zijn verdere beslag krijgen.

Communicatie

Het huidige college van burgemeester en wethouders heeft als ambitie: 'Mensen optimaal bereiken met de gemeentelijke boodschappen op alle moderne (digitale) manieren, met maatwerk voor mensen zonder toegang tot digitale media'. In een diverse, internationale stad is dat een serieuze opgave. De stad kent vele zeer uiteenlopende doelgroepen. Om hen te bereiken met gemeentelijke communicatie is maatwerk vereist.

De afgelopen jaren is de mediamix van de gemeente Maastricht daarom gemoderniseerd, gericht op maximaal bereik van alle Maastrichtenaren, met specifiek aandacht voor meertaligheid, digitalisering en moeilijk te bereiken doelgroepen. In een steeds sneller veranderend medialandschap zoeken wij ook het komende jaar telkens naar een optimale balans in beschikbare middelen (papier, digitaal) om een zo hoog mogelijk bereik van alle Maastrichtenaren te realiseren.

Voor 2023 liggen de prioriteiten op het samen met bestuurszaken versterken van de lobby functie, het verbeteren van participatie en het versterken van de strategische communicatiefunctie. Ook het verhogen van de bestuurlijke sensitiviteit en communicatievaardigheden bij de collega's is een belangrijk thema.

Controlling

In de organisatieontwikkeling is het de bedoeling dat Concerncontrol een afzonderlijke en meer onafhankelijke positie krijgt ten opzichte van de rest van de organisatie. Dit moet bijdragen aan de beheersing van de organisatie. Om hier invulling aan te geven ontwikkelt Concerncontrol zich (gefaseerd) tot een breed functionerende controlfunctie met aandacht voor rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Uitgangspunt zijn de zogeheten 'Three Lines of Defense'. Dit vraagt om een herijking van het control instrumentarium. Deze herijking zal mede tot uitdrukking komen in de verschillende elementen van control (zoals interne controle, informatiemanagement, automatisering, fiscale en juridische beheersing, risicomanagement en kwetsbaarhedenanalyses). In afstemming met de accountant en de commissie Begroting en Verantwoording zal derhalve gewerkt worden aan groei in de sturing en beheersing die past bij de gewenste organisatieontwikkeling. Een groei die ook wordt verwacht uit hoofde van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Vanaf 2024 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording opnemen (over het verslagjaar 2023) in de jaarrekening. In 2023 zullen we ook het proces van doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken opstarten.

Cijfers over bedrijfsvoeringsthema's

De gemeentelijke bedrijfsvoering heeft een onmisbare en ondersteunende functie bij het uitvoeren van onze taken. Op basis van een aantal indicatoren willen we onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen. Deze indicatoren zijn:

Formatieontwikkeling

aantal fte	2018	2019	2020	2021	2022
Formatie (begroot)	1.510	1.558	1.592	1.578	1.588 *
Bezetting (werkelijk)	1.397	1.441	1.468	1.445	1.497 **

* Formatie per 1 januari 2022

** Bezetting per ultimo juli 2022

De ontwikkeling voor 2023 op het aspect formatie laat zich nog moeilijk inschatten. De effecten van zowel het Generatiepact Maastricht als de forse reorganisatie voor de Bedrijfsvoering en Duurzaam Sociaal Domein zijn nog niet concreet genoeg. Voor de bijbehorende bezetting zal met de huidige krapte op de arbeidsmarkt voor onze organisatie de grote uitdaging liggen.

Ziekteverzuim

in %	2018	2019	2020	2021	2022
Ziekteverzuim	7,4%	6,9%	6,4%	6,77%	7,04% **

* Jaarcijfer 2021

** Stand 31 augustus 2022

Ook in 2023 heeft ziekteverzuim de volle aandacht, waaronder het terugdringen van het percentage en het (verder) professionaliseren en het acteren vanuit wat een medewerker wel kan (d.w.z. inzetbaarheid). Hierbij zijn de direct leidinggevenden primair verantwoordelijk voor de verzuimaanpak van de medewerkers. Ook de verantwoordelijkheid van de medewerkers ten aanzien van de mentale en fysieke gezondheid en inzetbaarheid speelt een belangrijke rol in de preventie van ziekteverzuim. Middels bewustwording, training en een gerichte communicatie aanpak richting medewerkers en leidinggevenden wordt hieraan verder gewerkt.

Externe inhuur

x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Inhuur	13.319	15.963	16.100	16.639 *	12.376 **

* Conform jaarrekening 2021

** Prognose 2022

De prognose-cijfers voor de externe inhuur voor 2022 in totaal laten een daling zien ten opzichte van de realisatie in de afgelopen jaren. Dit verschil is grotendeels te verklaren door de uitvoering van de Raadsnotie 'Bezuiniging op externe inhuur'. De gerealiseerde omklap van inhuur naar arbeidscontracten in Q4 2021 en Q1 2022 voor € 3,1 mln. heeft ons daarbij geholpen. Een 'winstwaarschuwing' voor de komende periode is echter wel op zijn plaats door o.a. de stijging van het ziekteverzuim of de extra benodigde inhuur voor de organisatieontwikkeling. Beide zaken kunnen leiden tot extra inhuur om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

Risico's in de bedrijfsvoering

De risico's in de bedrijfsvoering heeft het college onderkend. Op alle onderdelen van de bedrijfsvoering worden risico's gelopen. Vandaar ook de aandacht voor de bovengenoemde uitvoeringsplannen van de kwartiermakers. Het voert te ver om alle risico's te benoemen, maar van de belangrijkste bent u op de hoogte gebracht. Reeds bekend zijn de rechtmatigheidsrisico's op het gebied van subsidiëring en inkopen. Deze problematiek moet breder beschouwd worden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording die het college over boekjaar 2023 zelf moet afgeven naar de raad in plaats van de accountant. Ook de voorspelbaarheid van budgetuitputting en de prognoses van het jaarrekeningresultaat moeten verbeteren. Verder zullen de werkprocessen verbeterd moeten worden. Niet alleen moet er meer datagedreven gewerkt gaan worden, maar veel meer ketengericht en ondersteund door digitale applicaties. In de huidige werkwijzen binnen onze organisatie zijn er te veel maatwerkoplossingen bedacht die vervangen kunnen worden door meer uniforme en gestandaardiseerde processen/systemen.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de door u vastgestelde kadernota weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. In deze paragraaf brengen we in beeld hoe robuust de begroting is en gaan we in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Conform de hiervoor genoemde kadernota wordt deze robuustheid als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hierna besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken.

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Incidentele weerstandscapaciteit:				
- Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds	106.952	110.381	114.515	116.413
- Onvoorzien incidenteel	-	-	-	-
- Stille reserves	-	-	-	-
- Incidentele begrotingsruimte	-3.525	-1.186	5.542	-4.453
Structurele weerstandscapaciteit:				
- Onbenutte belastingcapaciteit	1.060	1.060	1.060	1.060
- Post onvoorzien / risicobuffer	2.729	2.729	2.729	2.729
- Structurele begrotingsruimte	4.705	4.705	4.705	4.705
Weerstandscapaciteit	111.921	117.689	128.551	120.454
Totale lasten	542.593	547.090	545.421	531.629
Als % van de totale lasten	21%	22%	24%	23%

Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds

Voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers is de algemene reserve (inclusief het vruchtboomfonds) de aangewezen post.

Stille reserves

Stille reserves vormen een onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit voor het waardeverschil tussen actuele marktwaarde en de boekwaarde, dit geldt alleen als er geen gebruiksnut meer is voor de gemeente en deze op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Voor de gemeente Maastricht is dit niet van toepassing.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de mogelijkheid weer om extra inkomsten te genereren door de belastingen te verhogen. Zij wordt bepaald door de hoogte van drie belangrijkste belastinginkomsten van de gemeente: de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de OZB. De afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn momenteel maximaal kostendekkend en hier volgt dan ook geen onbenutte belastingcapaciteit uit. De onbenutte belastingcapaciteit van de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief dat de gemeente zou moeten rekenen als het een 'artikel 12 gemeente' zou zijn. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 1,060 mln.

Post onvoorzien/risicobuffer

De post onvoorzien is bedoeld om incidentele tegenvallers van college en raad te dekken. De post risicobuffer dient ter dekking van risico's die manifest worden.

Begrotingsruimte (incidenteel/ structureel)

Als de begroting en de meerjarenraming structureel sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte die kan worden ingezet voor het opvangen van structurele financiële tegenvallers. Enkel de positieve begrotingsruimte die zich minimaal in zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming voordoet kwalificeert als structurele weerstandscapaciteit. Eventuele overige ruimte wordt aangemerkt als incidentele begrotingsruimte en kan daarom tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend.

Risico-inventarisatie

Voor het risicobegrip is uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomangement algemeen gebruikte, omschrijving: 'een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie'. Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de uit de programmabegroting 2022 en jaarrekening 2021 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingssaldo.

Nr	(bedragen x € 1.000) Omschrijving	Progr.	Schatting maximale omvang risico	Kans op voordoen risico *	Schatting verwacht omvang risico
Kwantificeerbare risico's:					
1	Risico's in het gemeentefonds	0	12.059	30%-70%	3.938
2	Sociaal domein: decentralisatie taken	6	32.465	10%-70%	13.288
3	Decentralisatie-uitkering bodemsanering	7	359	70%	251
4	Verbonden partijen	diversen	2.866	10%-100%	1.250
5	Grondexploitaties **	3/8	22.731		22.731
6	Risico's cofinanciering	diversen	197	30%	59
7	Fiscale risico's	diversen	565	30%-70%	290
8	Garantstellingen investeringen sportverenigingen	5	40	30%	12
9	Juridische risico's	diversen	11.000	30%-100%	4.000
10	Stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg'	6	3.573	30%	357
11	Omgevingswet	8	750	50%	375
Niet kwantificeerbare risico's ***:					
12	Prijsstijgingen (inflatie)	diversen			
13	Tram Maastricht-Hasselt	2			
14	Eigen risico claims	diversen			
15	SOME en realisatie plan van transformatie	8			
16	Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)	diversen			
17	Business case parkeren/scanauto	2			
18	Corona	diversen			
19	Transportschaarste hoogspanningsnetwerk	diversen			
20	XONAR	6			
Totaal			86.605		46.551

* De kans op het voordoen van betreft een inschatting van die kans ten tijde van het opmaken van deze begroting.

** De omvang van de benodigde weerstandcapaciteit voor grondexploitaties is vastgelegd in de MPG 2021 (zie tevens de toelichting bij dit risico).

*** We kunnen niet alle risico's kwantificeren. Kenmerk van deze risico's is dat ze gepaard gaan met grote onzekerheid (zowel qua financiële impact als qua kans van voordoen).

De hiervoor vermelde risico's worden hierna toegelicht.

Ad 1. Risico's in het gemeentefonds

Systematiek

Tot en met 2025 geldt voor de groei (accres) van het gemeentefonds de methode dat wanneer de rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit. Omgekeerd geldt hetzelfde: dalen de rijksuitgaven als gevolg van bezuinigingen, dan daalt het gemeentefonds evenredig mee. Dit noemen we de trap-op-trap-af-systematiek (ook wel normeringssystematiek). De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven.

Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeeleeffecten die niet altijd kunnen worden voorzien.

De aangekondigde nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat in op 1 januari 2023. In de meicirculaire 2022 zijn de herverdeeleeffecten definitief vastgesteld. Gemeente Maastricht is een voordeelgemeente (circa € 117 per inwoner). Op de definitieve stand van de herverdeeleeffecten is het ingroeipad gebaseerd. Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale positieve effect voor Maastricht in 2025 bedraagt hierdoor € 37,50 per inwoner in plaats van € 117 per inwoner. Het verschil wordt zichtbaar gemaakt via een suppletie-uitkering. In afwachting van besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel heeft het Rijk ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025. Daardoor ontstaat onzekerheid over de hoogte van de herverdeeleeffecten voor de jaren 2026 en verder.

Ravijnjaar 2026

De kabinetsplannen gaan tot en met 2025. De financiële uitwerking van het regeerakkoord is opgenomen in de meicirculaire 2022. Voor 2022 tot en met 2025 is er een forse jaarlijkse groei van de algemene middelen (accres). Vanaf 2026 heeft het Rijk het accres (de jaarlijkse groei) niet berekend maar lager vastgezet, namelijk ruim € 1 mld. Daardoor daalt het accres enorm in dat jaar en volgende jaren. Dit leidt tot onzekerheid voor de langere termijn. De accessen worden wel jaarlijks gecorrigeerd voor de loon- en prijsontwikkeling.

Opschalingskorting

In 2012, bij de formatie van het kabinet Rutte II, werd ingezet op een opschaling van gemeenten. Deze zou moeten leiden tot besparingen door schaalvoordelen, verminderen van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. Daarnaast werd uitgegaan van een daling van het aantal gemeenteambtenaren doordat gemeenten groter worden of met elkaar gaan samenwerken. Hiertoe zou het gemeentefonds over een periode van 10 jaar met € 975 mln. worden gekort. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan, maar de korting is in stand gebleven. Tot nu toe is € 300 mln. gekort. De verhoging van de korting is de laatste jaren tot en met 2022 incidenteel geschrapt. De komende jaren is er nog een aanvullende korting ingeboekt die oploopt tot € 675 mln. In het regeerakkoord is afgesproken dat deze korting in ieder geval tot en met 2025 komt te vervallen. Ook dit leidt tot een onzekerheid voor de jaren 2026 en verder.

Ad 2. Sociaal domein: decentralisatie taken

Sinds 1 januari 2015 zijn extra verantwoordelijkheden in het Sociaal Domein naar de gemeenten gedecentraliseerd: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet (de 3 D's). We signaleren een spanningsveld tussen de inhoudelijke opgaven en de beschikbare middelen om die opgaven te realiseren. Om ook in de toekomst de ondersteuning te kunnen bieden die nodig is, is het een blijvend streven om meer grip te krijgen op de uitgaven en meer samenhang te brengen in alle acties en activiteiten die we ontplooiën.

De voornaamste risico's zijn:

1. Invulling van taakstellingen
Van de ingeboekte bezuinigingen (ad € 23 mln.) zijn nog € 9,5 mln. te realiseren. Dit betreft het restant van de budgetplafonds jeugd en Wmo (ad € 7,8 mln.) en de nog te realiseren

bezuiniging bij Hulp in huishouden (ad € 1,7 mln.). Voor deze opgave wordt gezocht naar (alternatieve) invulling.

2. Herverdelingen rijks gelden
Herverdeling rijksmiddelen kan leiden tot bijgestelde budgetten en dat kan een probleem in de begroting opleveren. Zie ook risico 10.
3. Openeinderegelingen
De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere Leerlingenvervoer, Wmo, (bijzondere) bijstand, loonkostensubsidies, armoedebeleid, Jeugdzorg, Veilig Thuis) met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een openeinderegeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag.
Het is onzeker in hoeverre er na corona een inhaalslag gaat plaatsvinden door toegenomen (mentale) problematiek en/of uitgestelde zorg. Ook is onduidelijk of en in welke mate vluchtelingen uit Oekraïne een beroep gaan doen op jeugdhulp. Daartegenover staat dat het Rijk heeft aangegeven dat gemeenten voor alle extra kosten worden gecompenseerd.
4. Prognoses
In het Sociaal Domein worden de uitgaven voor een groot deel bepaald door de zorgkosten. Het voorspellen en dus begroten van deze zorgkosten is complex. Er wordt gewerkt met prognosemodellen en maandelijkse monitoring. Toch is de werkelijkheid weerbarstiger, waardoor voorspellingen niet altijd uitkomen.
5. BUIG
Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een bepaalde verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. De voorlopige rijksbijdrage 2023 wordt uiterlijk 1 oktober bekend gemaakt. Vanaf 2022 is sprake van een stelselwijziging binnen de verdeelsystematiek van circa € 3,9 mln. (circa € 0,9 mln. effect nieuwe financieringsystematiek loonkostensubsidies, rest wijziging omgevingskenmerken). Dit is een herverdeelnadeel voor Maastricht. Het is de vraag of deze effecten zich in 2023 ook in die mate blijven voordoen. In de begroting 2023 hebben we, mede gebaseerd op de realisatie in de afgelopen jaren, geanticipeerd op een overschot op de BUIG omdat de verwachte lasten lager zijn dan de verwachte rijksbijdragen. Op basis van de realisatie van baten en lasten in voorgaande jaren is dat een houdbaar uitgangspunt, maar of dit in de toekomst ook zo blijft, is onzeker o.g.v. 2 moeilijk te voorspellen variabelen:
 - de ontwikkeling van de hoogte van de rijksbijdrage Buig en
 - de ontwikkeling van de kosten uitkeringen landelijk en lokaal.

Ad 3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering (Convenant bodem en ondergrond 2016-2020)

De afgelopen jaren heeft onderzoek plaatsgevonden op potentiële spoedlocaties (locaties waar de bodemverontreiniging in combinatie met de gebruiksfunctie leidt tot actuele risico's voor mens, natuur en/of verspreiding via het grondwater). Dit project bevindt zich in een afrondende fase. Er is er nog één locatie met verspreidingsrisico's (stand van zaken april 2022). Voor deze locatie wordt thans een saneringsonderzoek uitgevoerd en een saneringsplan opgesteld. Tevens worden op die locatie nog 2 keer per jaar controlemetingen verricht om de effectiviteit van getroffen maatregelen ter beperking van de humane risico's te monitoren.

Na afronden van het spoed-project is het mogelijk om de voor bodem noodzakelijk beleidstransitie te realiseren. Daarbij maakt het huidige (op de Wet bodembescherming en daarmee) saneringsgerichte beleid plaats voor een beleid dat voldoet aan de doelstellingen van de Omgevingswet. De focus ligt daarbij op het op een duurzame en doelmatige wijze beheren van resterende historische verontreinigingen. Dat neemt echter niet weg dat historische verontreinigingen een risico blijven.

Bepalende factoren hiervoor zijn:

- A. Bij een ontwikkeling in de toekomst kan blijken dat de omvang en de risico's van een verontreiniging anders zijn dan tot dan toe werd verwacht (een toevalsvondst);

- B. Het aanscherpen van normeringen van een stof (zie recentelijk het dossier diffuus bodemlood);
- C. De door de staatssecretaris op 4 april aan de tweede kamer toegezegde maatregelen ter 'versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer'. Onderdeel van de versterking is het opnemen van alle relevante (ook niet genormeerde) stoffen in normdocumenten. De (mogelijke) impact daarvan hebben we vrij recent kunnen zien in het PFAS-dossier.

Onder de omgevingswet is de initiatiefnemer/eigenaar primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de bodem van zijn locatie. In de begroting 2013 is een groot deel van het budget en apparaatskosten ingezet als structurele bezuiniging onder de randvoorwaarde dat, als er nieuwe spoedlocaties (na inwerkingtreding van de omgevingswet een zogenaamde toevalsvondst) moeten worden aangepakt en de kosten niet kunnen worden verhaald op de eigenaar/initiatiefnemer, deze kosten ten laste komen van de algemene middelen (post onvoorzien). Met name voor de voorgaand onder B en C genoemde factoren is het de vraag in hoeverre in alle redelijkheid en billijkheid de daaruit voortvloeiende kosten gedragen moeten worden door de eigenaar. Daarbij dient ook in ogenschouw te worden genomen dat de saneringsmiddelen die vanuit het rijk beschikbaar worden/werden worden afgebouwd.

Ad 4. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Verbonden partijen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittrekking van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf verbonden partijen zijn, conform het BVV, alle verbonden partijen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognosticeerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Een onrendabele top in orde van grootte waarvan ook reeds sprake was bij de start van het project in 2004. De geprognosticeerde onrendabele top is verklaarbaar in relatie tot de diepgang van de opgave waar we voor staan. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden. Het MJIP fungeert als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het verloop van de grondexploitatie en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli, zo ook recent afgelopen juni voor herijking 2022. Aanvullend op verzoek van de raad, gedaan tijdens de behandeling van de grex 2021, zal ook jaarlijks de stand van het vangnet vanuit het MJIP inzichtelijk worden gemaakt.

De onrendabele top heeft zich in de afgelopen jaren via een aantal maatregelen in neerwaartse richting ontwikkeld en bedraagt thans afgerond op € 21,5 mln. Alhoewel er een overzichtelijke en beheersbare situatie lijkt te zijn ontstaan, betekent dit allerminst dat we er zijn: de grondexploitatie heeft nog altijd een behoorlijke omvang van afgerond € 200 mln. De grondexploitatie bevat nog een aantal positieve aannames die de komende jaren waargemaakt moeten worden. Bovendien zijn er een aantal majeure ontwikkelingen zoals het project Sphinx Noord (ondergrondse parkeergarage met ruim 200 woningen), Sappi Zuidwest en het Landbouwbelang dat nog gerealiseerd moet worden.

Een strakke aansturing en de noodzaak van de financiële achtervang blijven hiermee onverkort overeind.

MECC Maastricht BV

Vanwege het grote economische belang van MECC voor Maastricht en de regio, heeft de gemeente in 2013 het aandelenbelang van de RAI overgenomen. Sindsdien is het MECC voor 100% direct en indirect in handen van de gemeente Maastricht. In 2015 en 2019 werden ook de vastgoeddelen die niet in eigendom van de gemeente waren overgenomen en kon grootschalig geïnvesteerd worden om het enigszins gedateerde MECC weer bij de tijd te brengen en qua congrescapaciteit van 3.000 naar 5.000 bezoekers te brengen. De gemeente heeft daarbij € 50 mln. geïnvesteerd, inclusief een bijdrage van de provincie (€ 11,8 mln.). Tot de start van de Covid-19 pandemie voorjaar 2020 wist het MECC telkens positieve resultaten te realiseren. Daarna zijn vrijwel alle (commerciële) activiteiten van het MECC tot het voorjaar 2022 stilgevallen. Als gevolg hiervan is het positieve eigen vermogen geheel verdampt en worden forse verliezen gerealiseerd (2020 € 0,94 mln. en 2021 € 1,56 mln.). Ook over 2022 wordt een tekort van € 1,0 mln. geprognosticeerd. Vanaf 2023 hoopt men weer break-even te kunnen realiseren, maar dat zal mede afhankelijk zijn van het aantrekken van de markt. Naar verwachting zal de congres- en beurzen markt een langere periode nodig hebben om volledig te herstellen. Met name voor de internationale bezoekers wordt verwacht dat het nadelige effect nog enkele jaren nodig zal hebben vooraleer die markt volledig hersteld zal zijn. Met het oog op een langjarige impact is in december 2020 afgesproken dat de gemeentelijke kredietverlening aan het MECC tot maximaal € 8,1 mln. mag oplopen. Per ultimo 2021 is hiertoe reeds € 3,5 mln. aan kasgeldleningen verstrekt en dat zal (gezien de resultaatontwikkeling) in 2022 en 2023 nog verder oplopen. Naar verwachting zal het krediet binnen de afgesproken limiet blijven. In de jaren vanaf 2024 zal dan op basis van een positieve cashflow het krediet geleidelijk afgebouwd moeten worden. De mate waarin dat kan gebeuren is afhankelijk van de mate van herstel van de markt en de mate waarin MECC haar uitbreiding ook in extra (winstgevend) activiteiten weet om te zetten.

MTB NV

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB: als aandeelhouder en financier, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever vanuit de gemeentelijke zorgplicht om het werk te behouden voor de ruim 900 mensen die bij MTB werken op grond van de Wsw alsook voor de doelgroep Participatiewet waarvoor MTB als leerwerkbedrijf fungeert.

De Wsw-taken worden primair bekostigd vanuit het Participatiebudget (Wsw-deel) van de Participatiewet (onderdeel van de 3D's). Echter, in de periode 2014-2020 is hierop door het Rijk bezuinigd. Terwijl de besparingsmogelijkheden aan de kant van MTB zeer beperkt zijn. Verwacht wordt (conform de door u gestelde kaders) dat MTB bijgevolg het tekort de komende jaren stabiel kan houden.

Dekking van het exploitatietekort MTB is meerjarig voorzien via het overschot op het BUIG-budget (Inkomensdeel Participatiewet). Daarin ligt evenwel het risico van bijstelling van rijkswege, waardoor dat overschot op enig moment gaat afnemen. Dit laatste risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan. Een ander risico dat steeds meer realiteit lijkt te worden, is dat de organisatie, in relatie tot de verbrede opdracht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, qua reguliere personele capaciteit door een ondergrens zakt. In de praktijk blijkt evenwel steeds duidelijker dat juist investering (qua mensen en middelen) gevraagd is om de professionalisering van de leerwerkfunctie binnen de gemeentelijke re-integratieketen te kunnen realiseren. Dit heeft uiteraard nadrukkelijk de aandacht.

In 2021 is mede op basis van genoemde risico's een onderzoek gestart naar de toekomstbestendigheid van MTB en in het verlengde daarvan naar een optimalisering in de re-integratieketen. Besluitvorming zal naar verwachting in de eerste helft 2023 plaatsvinden.

Ad 5. Grondexploitaties

Vanaf 2013 wordt bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) opgesteld. De MPGV plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijk vastgoed-exploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGV is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGV is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPGV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen kortheidshalve naar de MPG 2021 die gelijktijdig met de jaarstukken 2021 aan de raad zijn aangeboden.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening (zie ook de eerder vermelde toelichting op de Voorziening Stedelijke Herprogrammering) met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De meest recente hercalculaties uit de jaarrekening 2021 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 1,55 mln. positief (€ 1,46 mln. contante waarde). Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij naar de hercalculaties jaarrekening 2021 alsmede de MPG 2021.

Weerstandsvermogen/algemene reserve

De uitwerking van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen (= de financiële achtervang voor de potentiële risico's in de gemeentelijke grond- en vastgoedexploitaties) vindt plaats in de MPG en wordt bepaald aan de hand van de optelsom van:

- het niet afgedekte resultaat van het reële scenario van de vastgoedportefeuille voor de toekomstige jaren;
- de generieke risico's voortvloeiende uit de worst case doorrekening van de plannen in exploitatie, bouwprojecten en vastgoedportefeuille, waarbij per risico een parameter is aangehouden die jaarlijks wordt gewogen met een percentage; en
- de projectrisico's voortvloeiende uit de risicoanalyse van de overige plannen in ontwikkeling.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van de risicoanalyse en benodigde weerstandscapaciteit per 1 januari 2022 opgenomen (eveneens de benodigde weerstandscapaciteit van 2021).

	Resultaten risicoanalyse/ reële scenario (CW) 2022	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2022	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2021 (MPG 2020)
Bougrond in exploitatie (BIE)	€ 1.455.137	€ 627.862	€ 348.821
Private initiatieven	- € 132.500 + PM	€ 132.500 + PM	PM
Bouwprojecten	€ 0	€ 320.883	€ 204.206
Overige plannen ontwikkeling	- € 397.500 + PM	€ 397.500 + PM	€ 331.000 + PM
Deelnemingen (excl. projectbureau A2)	- € 20,78 mln. + PM	€ 20,78 mln. + PM	€ 27,78 mln. + PM
Vastgoedportefeuille	- € 471.000 + PM	€ 471.000 + PM	€ 413.420 + PM
Totaal	- € 20,33 mln. + PM	€ 22,73 mln. + PM	€ 29,08 mln. + PM

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigd weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPG is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPG 2021). Het verschil in benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgebreid toegelicht in de MPG welke ieder jaar bij de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden en toegelicht. De aanwezige

weerstandscapaciteit Beleid en Ontwikkeling is nihil. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Ad 6. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten.

Ad 7. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Ten aanzien van de reclame-inkomsten heeft de belastingdienst een ander standpunt ingenomen dan gemeenten. Om deze extra lasten op te vangen zijn reeds middelen opgenomen in de begroting. Vooralsnog is niet duidelijk of die middelen volledig toereikend zullen zijn, aangezien er inmiddels een aantal fiscale beroepsprocedure lopen. De gemeente Maastricht heeft zich gevoegd bij deze procedures.

Btw sport

De bestaande btw-sportvrijstelling is per 2019 uitgebreid als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening is daarmee vrijgesteld van de heffing van btw. door middel van een specifieke uitkering is voorzien in een compensatie voor het wegvallen van het recht op btw-aftrek. Desondanks blijven er vooralsnog risico's bestaan. Niet alle btw lasten worden gecompenseerd door middel van de uitkering. Daarnaast betreft het een tijdelijke regeling: 2023 is vooralsnog het laatste jaar de deze regeling.

Btw straatparkeren

Er is een aantal rechtszaken aanhangig (geweest) over de vraag of het aanbieden van straatparkeren door gemeenten moet worden onderworpen aan de heffing van btw. De gevolgen hiervan voor gemeenten kunnen omvangrijk zijn, zowel voor de omzetbelasting als de vennootschapsbelasting. Begin 2018 zijn twee van die zaken door de Hoge Raad ten positieve van gemeenten afgehandeld op formele gronden, doch zonder beantwoording van het fiscale vraagstuk. Er loopt momenteel nog een andere procedure waarin de Hoge Raad naar verwachting wel een inhoudelijk oordeel zal moeten geven.

Ad 8. Garantstellingen investeringen sportverenigingen

In 2019 zijn beleidsregels vastgesteld voor de verstrekking van garantstellingen aan amateursportverenigingen. Het is voor verenigingen mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Het maximale bedrag dat sportverenigingen aan gemeentelijke garantstelling kunnen ontvangen bedraagt per vereniging € 100.000. Er is één lopende garantstelling voor Kimbria Racket Club ter hoogte van € 40.000. Deze borgtocht geldt tot en met 31 juli 2034.

Ad 9. Juridische risico's

Onze gemeente loopt juridische risico's in zijn algemeenheid, aangezien Maastricht veel besluiten neemt waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Denk aan planschade of onverbindend verklaring van verordeningen. Maar ook in privaatrechtelijke zin loopt de gemeente risico's bijvoorbeeld de uitvoering van projecten.

Ad 10. Stelpost 'uitkomst onderzoek Jeugdzorg'

De extra middelen voor jeugdhulp in de vorm van een stelpost zijn van invloed op de meerjarige financiële positie van de gemeente Maastricht. Vooruitlopend op de besluitvorming over de structurele bekostiging van gemeenten voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd mogen gemeenten in de begroting alvast rekening houden met 100% van de bijdragen (eerst 75% maar op basis van aanvullende afspraken tussen Rijk, IPO en VNG 100%). In onze begroting zijn deze extra middelen voor jeugd als een stelpost opgenomen in de meerjarenramingen. De gesprekken over de landelijke hervormingsagenda jeugd lopen nog en de onzekerheid over de te ontvangen rijksmiddelen voor uitvoering van de taken uit de Jeugdwet blijft bestaan.

Ad 11. Omgevingswet

De beoogde ingangsdatum van 1 januari 2023 moet middels het Koninklijk Besluit nog definitief worden vastgesteld door de Eerste Kamer. Op 12 juli 2022 hebben zij de motie aangenomen hier in principe aan vast te houden, maar het Koninklijk Besluit 'pas' op 1 november te willen behandelen nadat de regering in oktober 2022 het beloofde rapport over de voortgang van de performance, stabiliteit en ketentesten rondom het digitaal stelsel heeft opgeleverd. Afhankelijk van de uitkomst kan dit nopen tot aanpassingen en aanvullingen in de gemeentelijke voorbereiding en uitvoering, met mogelijke financiële consequenties.

De uitvoering van de Omgevingswet brengt op de korte termijn (tenminste tot en met 2025) extra kosten met zich mee. Het Rijk heeft toegezegd (gedeeltelijk) te voorzien in financiële compensatie voor tekorten van de implementatie van de omgevingswet, te beginnen in het jaar 2022. In de septembercirculaire 2022 zal de uitkering voor Maastricht vertaald worden. In de meicirculaire 2022 is € 0,750 mln. als indicatie afgegeven. De compensatie in de volgende jaren wordt in de volgende circulaire vastgelegd, maar zal waarschijnlijk minder en eindig zijn (tot en met 2025). Om tot een sluitende exploitatie te komen, gerelateerd aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zijn wij grotendeels afhankelijk van de omvang en duur van de rijkscompensatie.

De verwachte invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023 brengt ook met zich mee dat de legestarieven per invoerdatum worden aangepast. In de begroting is voor het jaar 2023 een verwachte legesopbrengst begroot van afgerond € 5,4 miljoen. Aangezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet vele onzekerheden met zich meebrengt, zal het jaar 2023 dan ook worden gebruikt om inzichtelijk te krijgen welk effect de invoering van de Omgevingswet daadwerkelijk heeft op de begrote opbrengst.

Ad 12. Prijsstijgingen (inflatie)

De oorlog in Oekraïne brengt veel onzekerheid met zich mee en heeft economische gevolgen die we op dit moment terugzien in de hoge energieprijzen. De stijging van de energieprijzen komt bovenop de inflatie die, mede als gevolg van de broze economische ontwikkeling als gevolg van de coronapandemie, reeds fors is. Het CPB verwacht dat de inflatie in ieder geval in 2022 hoog zal zijn. De prijzen blijven volgens het CPB ook in 2023 nog op een hoger niveau dan voor de coronacrisis. Het CPB gaat in de raming uit maart uit van een stijging van de prijs voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC) met 4,1% in 2022 en 2,3% in 2023. Gedurende de laatste maanden rondom de zomerperiode blijkt dat de verwachte stijging hoger is dan waar bij de meicirculaire rekening mee was gehouden. Als deze stijging blijft voortduren, is de in de begroting 2023 opgenomen stelpost voor indexering van de personele en materiële budgetten niet toereikend om dergelijke prijsstijgingen op te kunnen vangen. De prijsstijgingen leiden ook bij het Rijk tot hogere uitgaven en op basis van het trap-op-trap-af principe mogen we uitgaan van (gedeeltelijke) compensatie in de vorm van een hogere algemene uitkering, maar of daarmee de gevolgen van de prijsstijging volledig kunnen worden opgevangen is onzeker. Mede omdat de gemeente Maastricht ook nog vanaf volgend jaar een nieuw energiecontract moet afsluiten.

Ad 13. Tram Maastricht-Hasselt

In de periode 2015-2016 is door de partners in het tramdossier besloten tot een doorstart; dit nadat was gebleken dat de passage Wilhelminabrug niet gerealiseerd kon worden.

Op 15 mei 2019 heeft de Raad van State het nieuwe bestemmingsplan Tram Maastricht-Hasselt voor het ingekorte traject tot Mosae Forum onherroepelijk vastgesteld. Daarna is de aanbestedingsprocedure gestart zowel voor het Vlaams deel als voor het Nederlands deel alsmede voor zowel voor de spoorweginfrastructuur als voor het rollend materieel. Daarbij was rekening te houden dat een mogelijke tracé-wijziging in Hasselt zou worden doorgevoerd. Met de Vlaamse regering is afgesproken dat eventuele nadelige effecten daarvan voor de Nederlandse partijen voor rekening van Vlaanderen zijn.

Fase 1 van de aanbestedingsprocedure zijnde de selectieprocedure is afgerond. Fase 2 van de aanbestedingsprocedure zijnde de gunningsprocedure is lopende. De looptijd van deze gunningsfase was gepland op ongeveer 18 tot 20 maanden. De gunningsfase stagneerde in eerste instantie vanwege het uitblijven van besluitvorming door de Vlaamse Regering rondom het definitieve tracé in Hasselt. Toen daarover binnen Vlaanderen helderheid leek te bestaan werd — op initiatief van de Vlaamse Regering — besloten om een vergelijkend onderzoek uit te voeren naar een alternatief vervoermiddel zijnde een trambus. De Nederlandse partijen hebben gedurende dit proces

herhaaldelijk aangedrongen op spoedige besluitvorming op basis van gesloten contracten en ook om de nadelige gevolgen daarvan beperkt te houden. Er is daarbij gewezen op kosten en risico's van de handelwijze in Vlaanderen voor de Nederlandse partijen. Ook is er veelvuldig op gewezen dat de noodzakelijke kwalitatieve verbetering van het grensoverschrijdend openbaar vervoer vraagt om snelheid te betrachten bij de besluitvorming rondom de realisatie van het project. De Nederlandse partijen hebben vervolgens de Vlaamse Regering aangesproken op de afspraak dat nadelige gevolgen voor rekening van Vlaanderen zouden zijn. Daartoe hebben de Nederlandse partijen een voorschotnota rondom stagnatieschade gestuurd. Voor Vlaams minister Peeters was dit aanleiding om zich te distantiëren van de afspraak dat nadelige effecten voor rekening van Vlaanderen zijn.

Als gevolg van de situatie in Vlaanderen is de projectorganisatie Tram Maastricht-Hasselt in Nederland teruggebracht tot het minimum. De druk rondom de processen rondom de statuswijziging van de goederenspoorlijn Lanaken-Maastricht en de Wet lokaal spoor verliepen positief maar de druk rondom de formele besluitvorming hierover is er iets vanaf gehaald in afwachting van het verloop van het tramdossier. De bij de aanbesteding betrokken partijen hebben de gestanddoeningstermijn van hun offertes al enkele keren verlengd. Het project kon binnen budget gerealiseerd worden ervan uitgaande dat de Vlaamse Regering de afspraak nakomt over het vergoeden van de nadelige effecten van de handelwijze in Vlaanderen.

Op 23 mei heeft Vlaams mobiliteitsminister Lydia Peeters tijdens het bestuurlijk overleg over de Tram Maastricht-Hasselt aan de Nederlandse partners laten weten dat de Vlaamse regering heeft besloten te stoppen met het tramproject en in te zetten op een elektrische trambus tussen Maastricht en Hasselt en de Nederlandse partners geconfronteerd met de beweegredenen daartoe. Hoewel dit besluit en deze keuze vanuit Nederlandse zijde betreurd wordt, en de beweegredenen daartoe niet worden onderschreven, hebben de Nederlandse partijen dit besluit te respecteren. Het is nu vooral zaak om het tramdossier op een goede manier af te sluiten. Daarin trekken we samen op met de provincie als onze partner. Ook zal contact worden gezocht met het Rijk dat subsidies voor het project beschikbaar heeft gesteld. Aan Nederlandse zijde is voor bijna € 23 miljoen in het project geïnvesteerd. Wij gaan ervan uit dat de Vlaamse partners hiermee rekening hebben gehouden toen zij eenzijdig het besluit namen om te stoppen. Tijdens het bestuurlijk overleg van 23 mei 2022 zijn de partijen overeengekomen om op korte termijn in overleg te treden over hoe nu verder te gaan met de ontstane situatie.

Aan Vlaamse zijde is besloten opdracht te geven voor het uitvoeren van een zogenaamd 'boekenonderzoek'. Dit onderzoek richt zich op drie aspecten: op de hoogte van het bedrag, of al deze kosten tram gerelateerd zijn en of hetgeen is uitgevoerd ten laste van het trambudget ook dienstbaar is respectievelijk kan zijn voor andere doeleinden (en dus herbruikbaar is). Op ons voorstel heeft de onderzoeker een bezoek gebracht aan Maastricht en is hem de complete projectadministratie van het tramdossier ter beschikking gesteld. Voorts is een rondgang gemaakt over het tramtracé. Wij gaan ervan uit dat de onderzoeker hiermee tot een onderbouwd advies kan komen richting zijn opdrachtgever.

De noodzaak om tot verbetering van het grensoverschrijdend openbaar vervoer in samenwerking met onze buurlanden blijft hoog op de agenda staan. Daar doet het eenzijdige besluit van de Vlaamse regering om te stoppen met de tram niets aan af. De Nederlandse partners kunnen pas vruchtbare gesprekken over alternatieven gaan voeren als het tramproject naar behoren is afgerond. Hoe sneller hoe beter want grensoverschrijdend openbaar vervoer blijft belangrijk. Vlaams minister Peeters respectievelijk de Vlaamse regering is nu aan zet.

Ad 14. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodragers voor aansprakelijkheidsclaims. De oorspronkelijk betaalde premie wordt vanaf 2015 gereserveerd. Schadebedragen groter dan € 75.000 worden uit deze reserve betaald of indien deze leeg is uit de post onvoorzien. Tot op heden zijn er geen claims ingediend en bekostigd uit de reserve. Incidenteel is geld onttrokken om invulling te geven aan de stelpost 'incidentele dekking' om de begroting sluitend te maken. Per 31 december 2021 zit er ruim € 0,65 mln. in de reserve.

Ad 15. SOME en realisatie Plan van Transformatie

Bij de oprichting van de Stichting OntwikkelingsMaatschappij ENCI-gebied (SOME) hebben de Founding Fathers (gemeente, provincie en ENCI) elk € 0,25 mln. in de vorm van een lening beschikbaar gesteld. Tevens zijn zij in art. 3.8 van de overeenkomst ter uitvoering van het Plan van

Transformatie ENCI-gebied (PvT) overeengekomen om SOME in gelijke mate te financieren en gefinancierd te houden (dit laatste tenzij zij gedrieën anders beslissen). Omdat de looptijd van de lening aan SOME ultimo 2020 eindigde is eind 2020, vooruitlopend op besluitvorming in 2021, ingestemd met verlenging met maximaal 6 jaar.

In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT die zal leiden tot wijziging van rollen en verantwoordelijkheden, en beoogde opheffing van SOME. Onderdeel van dit besluit was tevens het oninbaar afboeken van de lening aan SOME van € 250.000 en een bijdrage aan de plan- en bureaunkosten van SOME over 2021 van € 0,29 mln.

In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). Conform de overeenkomst moeten de verplichtingen van ENCI via een kettingbeding aan de nieuwe eigenaar worden doorgelegd. De afwikkeling hiervan heeft tot vertraging geleid in de juridische en financiële uitwerking van de Actualisatie. Het streven is dat de partijen eind 2022 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) sluiten, waarna o.a. de opheffing van SOME geëffectueerd kan worden.

De verwachting was dat de plan- en bureaunkosten van SOME over 2022 meegenomen zouden kunnen worden in de formele afwikkeling van de liquidatie. Indien deze met een negatief saldo sluit, worden deze kosten gedeeld door de drie Founding Fathers. Door de vertraging bestaat het risico dat de finale afrekening doorloopt tot in 2023, en dat SOME in 2022 een gemeentelijke bijdrage zal vragen van circa € 7.000.

In het raadsbesluit van december 2021 is ook de financiële behoefte vanaf 2022 opgenomen. Voor 2023 betreft dit de gemeentelijke apparaatskosten en de bijdrage van de gemeente in de GREX voor de overgangszone op 50+ NAP, waarvan is afgesproken dat deze in eigendom van de gemeente komt. Afhankelijk van de voortgang van ambitiedocument, masterplan en omgevingsplan, én de mate van inzet van de gemeente daarin is onzeker wat het effect is op het in de begroting beschikbare budget.

Ad 16. Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)

In het verleden vormde het PAS (programma aanpak stikstof) een basis voor het verlenen van natuurwetvergunningen (Wet Natuurbescherming – Wnb) waar door stikstof een negatief effect is op beschermde natuurgebieden. Sinds mei 2019 is door de Raad van State verboden om met het PASvergunningen te verlenen en de negatieve effecten daarvan pas achteraf te compenseren met stikstof reducerende maatregelen. Zo lang de betreffende Natura 2000-gebieden nog niet in een gunstige staat van instandhouding zijn én ze overbelast zijn voor stikstof, is het moeilijk nieuwe stikstofactiviteiten te vergunnen.

Zowel vanuit het Ministerie als de Provincie Limburg is inmiddels beleid ontwikkeld voor de korte en de lange termijn. Landelijk is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering op 1 juli 2021 van kracht geworden. Daarin biedt het Rijk perspectief hoe de Nederlandse natuur op termijn weer in een gunstigere staat van instandhouding kan komen. Door de stikstof reducerende maatregelen in de bouwsector in deze wet, zijn sinds 1 juli 2021 alle werkzaamheden voor aanleg, bouw en sloop vrijgesteld van vergunningplicht (geen plafond). Dit betreft alleen tijdelijke stikstofemissies vanuit de bouwsector. Deze zogenaamde “bouwvrijstelling” is aangevochten bij de rechter, een uitspraak hierover wordt medio 2022 verwacht. Het is zeer waarschijnlijk dat deze vrijstelling per direct komt te vervallen ivm strijdigheid met de Habitatrichtlijn. Voor sloop/aanleg/bouwfases betekent dit een terugval naar het regime van voor 1 juli 2021 (depositie effecten als gevolg van werkzaamheden berekenen in AERIUS, waarbij geen effect mag optreden omdat dit niet vergunbaar is).

De verwachting van de Provincie Limburg is, dat de meeste Limburgse Natura 2000-gebieden nog langere tijd (deels) overbelast zullen zijn. De meeste Zuidlimburgse Natura 2000-gebieden hebben namelijk delen waar zeer stikstofgevoelige habitats voorkomen (lage KDW). De landelijke versnellingsdoelstelling (74% van de hectares niet meer stikstofoverbelast in 2030) brengt juist deze meest kwetsbare stukken natuur nog niet op een veilig niveau, waardoor de toets van plannen en projecten nog langere tijd zeer streng zal blijven.

Kort samengevat zijn de belangrijkste effecten van het nieuw vastgestelde beleid voor Maastricht voorlopig als volgt:

- Aanleg-, sloop- en bouwfases van projecten: deze zijn sinds 1 juli 2021 vrijgesteld van vergunningplicht Wet Natuurbescherming. Andere tijdelijke effecten (bv van evenementen)

zijn wel nog vergunningplichtig. Waarschijnlijk vervalt de bouwvrijstelling medio 2022 als gevolg van jurisprudentie.

- Gebruiksfase woningbouw: indien uit een AERIUS-berekening blijkt dat er een effect is van de gebruiksfase, kan vanuit het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) deze toename vergund worden. Provincie Limburg verleent een vergunning indien er ruimte is in het SSRS. Het SSRS was gevuld met depositiewinst vanuit de 100km maatregel op snelwegen. Deze is recent in jurisprudentie in strijd met de Habitatrichtlijn verklaard, waardoor het SSRS nu leeg is. Het SSRS zal in de toekomst gevuld worden met vervallen deposities uit de Warme saneringsregeling varkenshouderij. Aangezien er weinig varkenshouderijen zijn in de omgeving van Maastricht, is de verwachting dat Maastrichtse woningbouwprojecten in de nabije toekomst niet vergund kunnen worden uit het SSRS en alle woningbouwprojecten onder de drempel van vergunningplicht moeten blijven.
- Gebruiksfase andere projecten (niet woningbouw zijnde): het effect zal met AERIUS berekend moeten worden. Een effect betekent niet dat een project geen doorgang kan vinden. Mogelijkheden om projecten door te laten gaan zijn een ecologische voortoets (eventueel met intern salderen), ecologische passende beoordeling en/of vergunningverlening door Provincie Limburg (extern salderen). Dit is maatwerk. Extern salderen is door recente jurisprudentie erg moeilijk geworden en kan bijna niet meer toegepast worden.
- Begin 2022 is een aanpassing gedaan in AERIUS Calculator, waardoor stikstofeffecten tot maximaal 25km van de bron doorgerekend worden. Dit geldt voor alle bronnen. Hierdoor is er eerder een vergunningplichtig effect van plannen en projecten in Maastricht-West, die verder dan 5km van een Natura 2000-gebied afliggen. Dit komt doordat verkeerseffecten eerder op 5km rekenkundig werden afgekapt, en nu ook tot 25km afstand worden doorgerekend.
- Dit betekent dat met name plannen en projecten die een grote verkeersaantrekkende werking hebben, in de hele stad moeilijk te realiseren zullen zijn de komende jaren. Kleinere projecten kunnen ook problemen ondervinden als ze relatief dicht bij een Natura 2000-gebied liggen (Maastricht Zuidwest en Maastricht-Oost).

Ad 17. Business case parkeren/scanauto

Eind 2021 is gerapporteerd aan college en raad dat de aanbesteding van de scanauto niet kon worden gegund waardoor implementatie is vertraagd naar 01-01-2023. Het aanbestedingsproces is opnieuw opgestart. Definitieve gunning wordt verwacht uiterlijk 01-04-2023. Financiering vindt plaats via onttrekking uit de reserve vruchtboomfonds. De impact van de nieuwe planning op de onttrekking wordt inzichtelijk gemaakt en zal bij begroting 2024 worden verwerkt.

Ad 17. Corona

De gezondheidscrisis die door corona werd veroorzaakt lijkt voorbij. Of dat ook zo blijft is onzeker. Zeker is wel dat een nieuwe gezondheidscrisis waarschijnlijk weer gepaard zal gaan met coronamaatregelen die van invloed zullen zijn op de gemeentelijke organisatie, bedrijven en inwoners.

Het einde van de gezondheidscrisis en het opheffen van de coronamaatregelen betekent eveneens het einde van de financiële compensatie door het Rijk. Nu die financiële compensatie wegvalt, economisch herstel door de oorlog in Oekraïne achterblijft en sprake is van forse inflatie zullen de financiële gevolgen van de coronacrisis langzaam maar zeker zichtbaar worden.

Daarnaast heeft de zorg en ondersteuning van kwetsbare groepen, ondanks het feit dat er maximaal is ingezet op het leveren van adequate zorg en ondersteuning, toch minder optimaal plaatsgevonden. Dat kan leiden tot het inhalen van zorg maar ook leidt wellicht ook tot meer zorg.

De gemeenten staan weer in de frontlinie als het gaat om het leveren van ondersteuning aan de kwetsbare inwoners, bedrijven en instellingen. De VNG blijft in gesprek met het Rijk over de compensatie voor gemeenten van de hieruit voortkomende lasten. Er blijft echter sprake van een risico omdat enerzijds de omvang van door corona veroorzaakte 'schade' nog niet volledig in beeld is en anderzijds de omvang van de compensatie door het Rijk nog niet bekend is.

Ad 19. Transportschaarste hoogspanningsnetwerk

In juni 2022 is door TenneT - beheerder van het hoogspanningsnetwerk – aangekondigd dat er maatregelen worden getroffen ten gevolge van transportschaarste op het hoogspanningsnetwerk van Brabant en Limburg. Voorgaande behelst dat verzoeken voor uitbreiding van aansluitingen en nieuwe aansluitingen boven de 3x80 Ampère (grootverbruikersaansluitingen) voorlopig niet meer aangesloten

worden op het elektriciteitsnetwerk, maar op een wachtlijst komen te staan. Deze situatie zal op zijn minst tot 2025 voortduren. Dit geldt overigens niet alleen voor de afname van elektriciteit maar ook voor teruglevering (bijv. de aansluiting van zonneparken/zonnepanelen).

Een uitzondering is woningbouw waarvoor ruimte op het elektriciteitsnet wordt vrijgehouden. Dit geldt ook voor gerelateerde grootverbruikersaansluitingen voor collectieve voorzieningen zoals warmtesystemen (waaronder bijvoorbeeld een Warmte/Koude Opslag), liften en tijdelijke bouwaansluitingen.

Wat betreft de lopende en geplande ontwikkelingen op andere gebieden is er wel een forse impact (uitgifte bedrijventerreinen, duurzaamheid en bouwprojecten in relatie tot onderwijshuisvesting en mogelijk zorgwoningen etc.).

Inmiddels is door het Rijk en de betreffende Provincies een landelijke coördinator benoemd en zijn voorbereidingen getroffen om de wetgeving aan te passen. Dat neemt niet weg dat deze ontwikkeling risico's voor onze organisatie met zich meebrengt. Momenteel wordt gewerkt aan de uitvoering van een impactanalyse onder de meest risicovolle projecten.

Ad 20. XONAR

XONAR is een van de grootste aanbieders van jeugdhulp in onze regio. In de afgelopen jaren is hun exploitatie verliesgevend geweest. Daarom is al enige tijd de frequentie van de reguliere periodieke gesprekken verhoogd. In samenspraak met de Jeugdautoriteit, die toezicht houdt op de continuïteit in de jeugdhulp, hebben wij XONAR gevraagd een herstelplan op te stellen dat moet leiden tot een duurzaam herstel van de situatie. Dit herstelplan richt zich op een gecontroleerde bijsturing naar een herstel binnen zes maanden, door oplossingen in de bedrijfsvoering. Het herstelplan wordt in samenwerking door XONAR en centrumgemeente Maastricht opgesteld. De Jeugdautoriteit monitort de voortgang van de ontwikkelingen. Uiteindelijk gaat het erom dat de continuïteit van de jeugdhulp verzekerd is.

XONAR heeft om financiële steun van de jeugdregio gevraagd. Uit de probleemanalyse die de basis vormt voor het herstelplan zal moeten blijken of financiële steun nodig is, voor welke bedragen en in welke vorm.

Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (= voldoende). Op basis van de huidige inschattingen kan worden aangegeven dat de ratio weerstandsvermogen in 2023 ruim voldoende is. Dat blijkt uit de volgende berekening:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{€ 111,921 \text{ mln.}}{€ 46,551 \text{ mln.}}$	=	2,4
----------------------------	---	---	--	---	-----

We merken hierbij op dat een aantal gesignaleerde risico's op dit moment niet kan worden gekwantificeerd. Kwantificering van deze risico's zal tot een daling van de ratio leiden, maar die daling zal op basis van de huidige inzichten niet zodanig zijn dat de kwalificatie voldoende voor het weerstandsvermogen daardoor gaat wijzigen.

Kengetallen

Gemeenten moeten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. In de volgende tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen.

Verloop van de kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	70%	105%	68%	63%	60%	58%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55%	92%	73%	68%	62%	63%
Solvabiliteitsratio	26%	18%	23%	25%	27%	27%
Structurele exploitatieruimte	5%	2%	2%	3%	5%	2%
Grondexploitatie	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	105%	100%	102%	102%	102%	102%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel zijn de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden vermeld. Deze percentages zijn gebaseerd op de signaalwaarden die de provincie hanteert als toezichthouder (opgenomen in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen/ baten)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. De netto schuldquote is in 2022 hoger dan 90% en daalt daarna weer als gevolg van de verwachte stijging van het eigen vermogen. We volgen de ontwikkeling van de schulden. Op dit moment is het nemen van gerichte maatregelen en/of beperking van investeringen niet aan de orde.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/ totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Uit de tabel blijkt dat de solvabiliteitsratio in 2022 met 18% als onvoldoende kwalificeert maar daarna weer stijgt. De ratio is niet zorgwekkend, wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten/ totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (bij een negatief percentage niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het kengetal blijkt dat er ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 1.010,42 wel hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 995,00).

Algemene conclusie financiële positie

Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt dat we 'voldoende' in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio.

Op basis van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen concluderen we dat de financiële positie van de gemeente Maastricht als 'voldoende' kan worden beoordeeld.

Financiering

Inleiding

In deze financieringsparagraaf wordt er aandacht geschonken aan het treasurybeleid, de ontwikkeling van de (korte en lange) rente incl. de rentevisie, de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de verwachte financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de leningenportefeuille inclusief de hieraan verbonden risico's, de financiering van de activa en de omslagrente cf. notitie rente binnen het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tenslotte wordt er nog aandacht geschonken aan het schatkistbankieren en het EMU-saldo.

Treasurybeleid

Het beleid van de gemeente Maastricht ten aanzien van de treasuryfunctie is vastgelegd in het op 10 april 2018 door het college vastgestelde 'Treasurystatuut 2018 gemeente Maastricht'. Het statuut behelst het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De belangrijkste hoofdlijnen van het statuut, ingegeven door de voorschriften uit hoofde van de wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO) en aanverwante regelgeving, zijn:

- Het wettelijk kader;
- De beleidsuitgangspunten van de treasury;
- De doelstellingen van de treasury;
- De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- Het risicobeheer;
- Het beleid ten aanzien van financiering, verstrekken van leningen, uitzetten van middelen, garanties en het gebruik van derivaten.

In het treasurystatuut is opgenomen dat het treasurybeleid één keer per 4 jaar wordt geëvalueerd en waar nodig wordt geactualiseerd. In voorkomende gevallen (bijvoorbeeld bij wetwijzigingen) vindt deze evaluatie eerder plaats. Het huidige treasurystatuut 2018 zal in het 4e kwartaal van 2022 na vaststelling door het college vervangen worden door het nieuwe treasurystatuut. Sinds april 2018 is er geen aanleiding geweest om het treasurystatuut tussentijds te actualiseren.

Ontwikkeling van de korte en lange rente / rentevisie

Op 21 juli jl. verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) de rente met 0,50%-punt. Dit was de eerste verhoging van de rente sinds september 2011. Op 8 september jl. volgde een tweede renteverhoging, dit keer van 0,75%-punt. Deze renteverhogingen maken een einde aan de ongebruikelijke en acht jaar lange periode van negatieve rente. De ECB hoopt met deze (en eventuele toekomstige) renteverhoging(en) dat daarmee de torenhoge inflatie op termijn wordt afgezwakt.

Die tweede rentestap van 0,75 procentpunt was de grootste renteverhoging ooit in de ruim 20 jaar oude geschiedenis van de euro. Een renteverhoging van 0,50%-punt kwam eerder alleen voor tijdens de financiële crisis in 2008-2009 en tijdens de dotcomcrisis in 2001.

Allerlei soorten rentes zijn direct en indirect afhankelijk van de beleidsrente van de ECB. Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente. De verwachting is dat al die rentetarieven de komende tijd verder gaan oplopen.

Zolang de inflatie hoog blijft, zal de ECB naar verwachting de rente de komende tijd stapsgewijs blijven verhogen. Wellicht vindt de volgende renteverhoging alweer in oktober 2022 plaats. De inflatie is namelijk leidend in het hele monetaire beleid van de ECB. E.e.a. heeft ook direct gevolgen voor de rente die de gemeente Maastricht betaalt voor korte- en lange financieringen. Nu er een einde is gekomen aan de negatieve korte rente gaan we – gezien de nog verwachte renteverhogingen door de ECB – voor het jaar 2023 uit van een kort rentetarief (i.c. daggeldtarief) van 1,50%.

Ook voor wat betreft de lange rentetarieven gaan we uit van een geleidelijke stijging van de rente. We verwachten voor het jaar 2023 en volgende jaren een lang rentetarief van 3%.

De rentetarieven zijn dit jaar tot nu toe erg volatiel. Een sterke stijging van de rente wordt afgewisseld met een (gedeeltelijke) rentedaling. Ook de renteverwachtingen van de grootbanken zijn in 2022 sterk wisselend (geweest). Er is enige vrees voor een recessie, waardoor de rentetarieven ook weer zouden kunnen dalen. Maar, het algemene beeld is toch dat de rente de komende tijd een stijgende tendens zal hebben.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt berekend door een vastgesteld percentage (8,5%) te nemen over het begrotingstotaal. De limiet voor Maastricht voor 2023 komt daarmee op circa € 46 mln. Dit is het maximale bedrag waarvoor kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mogen worden aangetrokken. De kasgeldlimiet is sinds begrotingsjaar 2022 fors lager dan de jaren ervoor, aangezien het begrotingstotaal sindsdien met ca. € 100 mln. is afgenomen door het uit onze begroting elimineren van de begrotingscijfers van onze partnergemeenten binnen het Sociaal Domein.

Voor 2023 t/m 2026 is de verwachting dat er naast kort geld, ook langlopende leningen voor de eigen financiering aangetrokken dienen te worden. De investeringen waarvoor deze financieringen dienen te worden aangetrokken, betreffen o.a. investeringen in de (verduurzaming van de) eigen huisvesting, in verkeer regel installaties (vri's), in logistieke productiemiddelen, in riolen en in ICT. Voor de jaren 2023 t/m 2026 wordt voorzien dat er respectievelijk € 25 mln., € 20 mln., € 12 mln. en € 16 mln. aan langlopende leningen aangetrokken dient te worden. Uiteraard is e.e.a. afhankelijk van de daadwerkelijke uitvoering van de geraamde investeringen.

Conform richtlijnen wordt in onderstaande tabel gerapporteerd over de liquiditeitspositie en de kasgeldlimiet in het 3^e en 4^e kwartaal van 2021 en in het 1^e en 2^e kwartaal van 2022.

(bedragen x € 1.000)	3 ^e kwartaal 2021	4 ^e kwartaal 2021	1 ^e kwartaal 2022	2 ^e kwartaal 2022
Liquiditeitspositie	- 48.642	- 42.475	- 50.393	- 28.804
Kasgeldlimiet	- 55.984	- 55.984	- 45.406	- 45.406
Ruimte	7.342	13.509	- 4.987	16.602

De kasgeldlimiet mag – conform bepalingen in de wet FiDO – twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In de hierboven vermelde verslagperiode heeft de gemeente Maastricht de kasgeldlimiet enkel in het 1^e kwartaal van 2022 licht overschreden. Hiermee wordt dus voldaan aan de bepalingen uit de wet FiDO.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is vooral bedoeld ervoor te zorgen dat decentrale overheden hun (her)financieringen gespreid in de tijd aantrekken. Hierdoor beperkt men het risico dat in enig jaar veel ge(her)financierd dient te worden, terwijl dan net een hoge rente heerst en daardoor de rentelasten te hoog zouden kunnen worden. Vanaf 2009 wordt de norm berekend door 20% te nemen van het begrotingstotaal. Voor 2023 is de geprognosticeerde renterisiconorm circa € 108,5 mln. Dit betekent dat het totaal aan renteherzieningen plus aflossingen in het begrotingsjaar maximaal € 108,5 mln. mag zijn. De gemeente Maastricht blijft de komende jaren ruim binnen deze norm. Onderstaande tabel – welke een verplicht onderdeel vormt van deze financieringsparagraaf – verduidelijkt dit:

(bedragen x € 1.000)					
Stap	Variabelen	2023	2024	2025	2026
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	49.257	16.350	13.386	12.313
(3)	Renterisico (1+2)	49.257	16.350	13.386	12.313
(4)	Renterisiconorm	108.519	109.418	109.084	106.326
(5a) = (4) > (3)	Ruimte onder renterisiconorm	59.262	93.068	95.698	94.013
(5b) = (3) > (4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal	542.593	547.090	545.421	531.629
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a) x (4b)/100	Renterisiconorm	108.519	109.418	109.084	106.326

Ontwikkeling leningenportefeuille

De geprognosticeerde omvang van de opgenomen langlopende geldleningenportefeuille per 1 januari 2023 bedraagt circa € 303,7 mln. Deze portefeuille dekt enerzijds de financieringsbehoefte van de

eigen organisatie (financiering activa en bedrijfsvoering), anderzijds zijn leningen voor de uitoefening van de gemeentelijke publieke taak ter funding van Maastrichtse woningbouwcorporaties, gelieerde instellingen en gemeentelijke deelnemingen aangetrokken. De geprognosticeerde omvang van de verstrekte langlopende geldleningenportefeuille bedraagt per 1 januari 2023 circa € 102,7 mln.

Ten aanzien van de opgenomen leningenportefeuille zijn geen risico's te benoemen. De aflossingsmomenten zijn goed gespreid in de tijd, zodat er in enig jaar bij herfinanciering geen vergroot renterisico ontstaat (zie ook de toelichting op de renterisiconorm in deze paragraaf).

40,7% (circa € 41,8 mln.) van de verstrekte leningenportefeuille is gedekt door een zekerheid, met name het recht van 1e hypotheek. 59,3% (circa € 60,9 mln.) is niet gedekt door een (vorm van) zekerheid. De grootste leningen die niet zijn gedekt door zekerheden zijn leningen die verstrekt zijn aan de WOM Belvédère (€ 47,7 mln.) en aan de MTB (€ 12,1 mln.).

Als enig overgebleven aandeelhouder van de WOM Belvédère was het uit praktische overwegingen gewenst het bestaande recht van 1e hypotheek op de bezittingen van de WOM Belvédère te royeren. Bij verkoop van bezit hoeft de gemeente Maastricht nu niet meer telkens gedeeltelijk royement te verlenen. Zodra er echter een nieuwe partij in de WOM Belvédère instapt, zal er per ommekeer weer hypotheek t.g.v. de gemeente Maastricht gevestigd worden, dit ter meerdere zekerheid op de door de gemeente Maastricht aan de WOM Belvédère verstrekte leningen.

De MTB heeft via een raadsbesluit een achtergestelde lening ontvangen van in totaal € 12,1 mln. Het risicoaandeel voor Maastricht op deze lening bedraagt 79% ofwel circa. € 9,6 mln. Meerssen en Eijsden-Margraten zijn de overige aandeelhouders en dus risicodragers voor in totaal 21%, zijnde € 2,5 mln.

Financiering activa en renteomslag

De bepalingen en richtlijnen van de notitie Rente 2017 van de commissie BBV zijn met ingang van de begroting 2018 in werking getreden. Dit betreft vooral de bepalingen i.r.t. de hoogte van de omslagrente, zoals:

- Er mag geen (groot) resultaat meer zijn op het taakveld treasury;
- Er moet rente worden toegerekend aan de taakvelden, waarbij de hoogte van de rente wordt bepaald aan de hand van de werkelijke externe rentelasten;
- Er wordt door de commissie BBV aanbevolen om geen rente meer te vergoeden over het eigen vermogen, welke aanbeveling door de gemeente Maastricht is overgenomen;
- Er dient een correctie op de omslagrente plaats te vinden indien de afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de omslagrente > 25% bedraagt.

De activa van de gemeente Maastricht worden gefinancierd met zowel eigen als vreemd vermogen. Over de diverse activa wordt voor begrotingsjaar 2023 (net als in begrotingsjaar 2022) een rentevergoeding van 0,5% (= de omslagrente) berekend en toegerekend aan de betreffende taakvelden.

De commissie BBV adviseert om vanaf begrotingsjaar 2018 een renteschema in de paragraaf financiering op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Zie hiervoor onderstaand schema:

Renteschema begroting 2023		(bedragen x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering		7.077
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	1.658
	Saldo rentelasten en rentebaten		5.418
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
			-/-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		5.418
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		5.418
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	4.472
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		- 946

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de regeling schatkistbankieren decentrale overheden (als onderdeel van de wet Financiering decentrale overheden) van kracht geworden. Dit betekent dat (m.u.v. een drempelbedrag) alle overtollige middelen in de schatkist van het Rijk gestald moeten worden. Het drempelbedrag voor Maastricht bedraagt voor 2023 ruim € 10 mln. Sinds 1 juli 2021 wordt het drempelbedrag berekend aan de hand van een nieuwe formule gerelateerd aan het begrotingstotaal 2022 (2% over een begrotingstotaal tot € 500 mln. en 0,20% over het meerdere boven het begrotingstotaal van € 500 mln.). Gemiddeld genomen per kwartaal mag deze drempel niet worden overschreden. Om dit te bewaken worden de saldi van de diverse bankcircuits dagelijks bekeken en wordt het compensabel rekening-courant saldo van onze bankrekeningen bij onze huisbankier BNG Bank boven een bepaald saldo automatisch afgeroomd naar het Rijk.

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. Voor de jaren 2019-2022 is afgesproken dat de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden 0,4% van het bbp bedraagt. De gezamenlijke ruimte voor de gemeenten bedraagt 0,27% van het bbp. In de septembercirculaire gemeentefonds 2021 zijn de individuele referentiewaarden voor 2022 gepubliceerd, die de afzonderlijke gemeenten in 2022 als richtsnoer kunnen hanteren. De referentiewaarde voor Maastricht bedraagt voor 2022 € 25,525 mln.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert. In de jaren 2022 tot en met 2024 wordt een EMU-tekort verwacht dat hoger zal zijn dan de referentiewaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringen die in de komende jaren zijn gepland. In de jaren daarna is sprake van een positief EMU-saldo.

EMU-saldo		(bedragen x € 1.000)					
		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	23.989	-16.343	4.989	8.759	15.967	4.271
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	580	-121.969	-62.671	-79.492	11.222	11.211
3.	Mutatie voorzieningen	-4.032	-2.894	546	1.492	543	1.903
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	112					
5.	Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		20.649	-141.206	-57.136	-69.241	27.732	17.385
Individuele referentiewaarde EMU-saldo		-23.800	-25.525	nog niet bekend			

Verbonden partijen

Inleiding

Voor het uitvoeren van een groot deel van haar taken werkt de gemeente samen met andere organisaties. Aan deze samenwerking kan op verschillende manieren invulling worden gegeven afhankelijk van de wijze waarop de gemeente invloed wil uitoefenen op de uitvoering van de publieke taak. De rol die de gemeente vervult in zo'n samenwerking varieert van 'meer op afstand' - bijv. door het verstrekken van subsidies - tot meer directe sturing. Als er redenen zijn om in een samenwerking directer te sturen wordt dit meestal ingevuld door een bestuurlijk én een financieel belang te nemen in een organisatie. Er is dan sprake van een met de gemeente verbonden partij.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaot of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Kadernota Governance

Eind 2018 heeft uw raad de kadernota Governance gemeente Maastricht vastgesteld. Hiermee liggen de kaders vast voor de sturing en het toezicht op bestaande en eventueel toekomstige participaties in verbonden partijen. Ook als taken worden uitgevoerd door externe partijen, blijft de gemeente te allen tijde verantwoordelijk voor realisatie van de door uw raad vastgestelde beleidsdoelen. Deze verantwoordelijkheid wordt ingevuld door het governancemodel te gebruiken voor de aansturing van externe partijen.

Voor de vertegenwoordiging in verbonden partijen zijn de uitgangspunten:

- De wethouder financiën vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder bij de vennootschappen waarin de gemeente deelneemt en bewaakt de financiële continuïteit en rentabiliteit van de onderneming;
- De rol van de gemeente als opdrachtgever wordt vervuld door de portefeuillehouder. Deze vak wethouder maakt afspraken (contracten, concessies en/of subsidievoorwaarden) met de verbonden partij. Is bij de verbonden partij een overheidscommissaris of externe bestuurder of een andere wethouder of burgemeester als bestuurder of commissaris aangesteld, dan vindt aansturing van het gemeentelijk belang plaats in onderling overleg;
- Voor wat betreft de vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties etc. geldt als uitgangspunt dat collegeleden of ambtenaren bij voorkeur geen zitting nemen in de raad van commissarissen, raad van bestuur, directie of dagelijks bestuur. Dit vanwege de mogelijke rolconflicten en discussie over functievermenging. Op basis van een risicoanalyse vooraf kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. In een dergelijke analyse wordt bepaald of het voordeel van (beter) behartigen van het publiek belang, wat met een gemeentelijke vertegenwoordiging wordt beoogd, opweegt tegen de risico's die geïnventariseerd zijn.

Risicoanalyse

Tussen verbonden partijen bestaan verschillen in de mate van financiële en beleidsmatige belangen. Door het inzichtelijk maken van deze risico's kunnen we prioriteiten stellen voor het monitoren van bepaalde verbonden partijen. Ons beleid is erop gericht extra aandacht te besteden aan verbonden partijen met een hoog financieel en beleidsmatig belang. Jaarlijks wordt bij de begroting een inschatting gemaakt van het financieel en beleidsmatig belang, waarbij onder financieel belang het financieel risico wordt verstaan.

Hierbij wordt een indeling gemaakt naar 4 categorieën:

- hoog financieel/hoog bestuurlijk belang;
- hoog financieel/laag beleidsmatig belang;
- laag financieel/hoog beleidsmatig belang;
- laag financieel/laag beleidsmatig belang.

De analyse van de verbonden partijen leidt tot de volgende indeling:

	Laag financieel belang	Hoog financieel belang
Hoog beleidsmatig belang	<ul style="list-style-type: none"> • N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) • Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM) • Projectbureau A2 • GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg • GR Leerlingenvervoer 	<ul style="list-style-type: none"> • Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM) • MECC Maastricht B.V. • MTB regio Maastricht N.V. • GR Kredietbank Limburg (KBL) • GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) • GR Omnibuzz • GR GGD Zuid-Limburg
Laag beleidsmatig belang	<ul style="list-style-type: none"> • Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM) • CSV Amsterdam B.V. • Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. • Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.) • Exploitatiemaatschappij 't Bassin B.V. • Stichting Ontwikkelingsmaatschappij Encigebied (SOME) • Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) • GR Historisch Centrum Limburg (HCL) • Regionale Samenwerking Leerplicht (RSL) en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) • GR Subsiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg) • Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL) • GR Shared Service Center Zuid-Limburg (geliquideerd) 	<ul style="list-style-type: none"> • N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) • Enexis Holding N.V. • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) • GR Geul en Maas • GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD) • GR Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) • Stichting Personeelsbeheer Sport • Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

Op basis van deze analyse zullen wij in 2023 extra aandacht besteden aan Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM), MTB, Kredietbank Limburg, Omnibuzz, BsGW, MECC en GGD Zuid-Limburg. Daarbij maken we, indien van toepassing, gebruik van sturingsinstrumenten waaronder (meerjaren) plannen en –begrotingen, outputafspraken en voorwaarden en richtlijnen. Verder maken we per verbonden partij afspraken over rapportages, kwalitatieve en kwantitatieve informatievoorziening, jaarverslag en jaarrekening en evaluatie van de relatie.

Deelnemingen (vennootschappen en coöperaties)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Openbaar belang	Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	347.334 van de 55.690.720 aandelen. Boekwaarde 31-12-2020 € 751.694.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 236 mln.	€ 5,097 mln.	€ 5,062 mln.	€ 155,262 mln.	€ 143,995 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar. De hoogte van de nettowinst van de BNG is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2023 kan de bank daarom niet maken.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>BNG Bank fungeert als bankier voor overheden. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De aandelen BNG Bank zijn voor 50% eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap. De andere helft is in handen van het Rijk. Het dividendbeleid van de bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. De gemeente Maastricht heeft 347.334 BNG-aandelen (à € 2,50 per aandeel).</p> <p>Het eerste halfjaar van 2022 was turbulent. De impact van de Russische inval in Oekraïne en de nasleep van de Covid-19-pandemie hadden aanzienlijke gevolgen, die ook de BNG-kanten raakten. Vanwege de hoge inflatie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) haar monetaire beleid verkrappt en is er sprake van substantieel hogere rentes. In de eerste helft van 2022 heeft BNG Bank voor € 6,6 miljard aan langlopende leningen verstrekt (eerste halfjaar 2021: € 5,6 miljard).</p> <p>Financieel staat BNG Bank er gezond voor. Over het eerste halfjaar van 2022 heeft BNG Bank een nettowinst geboekt van € 206 miljoen (eerste halfjaar 2021: € 187 miljoen). De voornaamste redenen voor de hogere nettowinst zijn een daling van de kredietvoorzieningen en een hoger resultaat financiële transacties. De kapitaalpositie van BNG Bank blijft goed. Hierdoor en als gevolg van het lage risicoprofiel en de triple A-ratings zijn ook in onzekere tijden de BNG Bank-obligaties onverminderd aantrekkelijk. In het eerste halfjaar van 2022 heeft BNG Bank voor een bedrag van € 8,7 miljard aan langlopende funding opgehaald. Daarbinnen is de uitgifte van vier nieuwe zogenaamde 'Sustainable Development Goals Bonds' met een volume van meer dan € 3,5 miljard bijzonder succesvol verlopen.</p> <p>BNG Bank is in het eerste halfjaar van 2022 verder gegaan met de uitvoering van haar strategie 'Ons Kompas Naar Impact'. De financiering van de transacties bij haar klanten helpt om gezamenlijk maximale maatschappelijke impact te realiseren. Om de strategische partnerschap met klanten te versterken, is besloten tot een aanpassing van de commerciële organisatie. Als publieke bank heeft BNG Bank dezelfde belangen als haar klanten. BNG Bank wil helpen Nederland een stukje beter en mooier te maken, primair met het verstrekken van leningen maar ook door een verbindende partij te zijn tussen de spelers in het publieke domein. Een voorbeeld hiervan is de prepaid kaart voor Oekraïense vluchtelingen. In 225 gemeenten in Nederland (waaronder Maastricht) biedt deze prepaid kaart uitkomst voor deze vluchtelingen.</p> <p>BNG Bank verwacht de jaardoelstelling van € 9,8 miljard solvabiliteitsvrije leningen te zullen behalen. Ook in de tweede helft van 2022 zal BNG Bank verder gaan met het optimaliseren van haar organisatie, om de aansluiting bij de wensen van haar klanten te verbeteren. BNG Bank acht het vanwege diverse onzekerheden niet verantwoord nu al een uitspraak te doen over de nettowinst over 2022. In de meerjarenbegroting van de gemeente Maastricht is vanaf begrotingsjaar 2023 een dividenduitkering BNG Bank opgenomen van afgerond € 0,79 miljoen. BNG Bank is sinds 2005 huisbankier van de gemeente Maastricht. De afspraken tussen BNG Bank en de gemeente Maastricht zijn vastgelegd in een financieringsovereenkomst en in een overeenkomst betalingsverkeer.</p>					

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Via uitgifte van bouwrijpe grond, voorwaarden scheppen voor een kwalitatief hoogwaardig stedelijke ontwikkeling van het plangebied				
Bestuurlijk belang	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is)				
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 15 mln. (150.000 aandelen elk nominaal € 100, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Achtergestelde leningen € 53 mln., rente onder condities. Boekwaarde 31-12-2020 € 8.600.005				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Voorlopig resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Voorlopig Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Voorlopig Vreemd vermogen per 31-12-2021
	-/- € 0,784 mln.	€ 15,905 mln.	€ 17,472 mln.	€ 101,667 mln.	€ 101,345 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	De waardering van deelneming WOM is binnen de gemeente Maastricht voorzien. Wat betreft de diverse deelplannen/grondexploitaties in de WOM wordt middels risicomangement getracht te risico's te mitigeren dan wel financieel te voorzien in de grondexploitatie. Met betrekking tot potentiële risico's (o.a. stikstof, renteontwikkeling, prijsontwikkeling etc.) wordt gemonitord en geacteerd en vind vertaling in de grondexploitatie wanneer dit opportuun is.				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Met de vaststelling van het masterplan Belvédère door de raad in 2004 en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Belvédère door de drie samenwerkende partners Bouwinvest Projecten BV, ING Real Estate Development Holding BV en gemeente Maastricht in 2004, is in 2005 de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV opgericht. In financieel opzicht participeerden de drie samenwerkende partners elk met € 22,68 mln. waarvan € 5 mln. in de vorm van gestort aandelenkapitaal en € 17,68 mln. in de vorm van een achtergestelde lening.</p> <p>ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen daarop en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is een aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitatiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9% grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de WOM uitsluitend een overheid gerelateerde B.V. werd.</p> <p>In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédère-gebied binnen de singels (Sphinxkwartier), voor het Frontenpark en voor het gebied buiten de singels (in combinatie met bedrijventerrein Bossherveld met daarin de Noorderbrug) vastgesteld. Indachtig het raadsbesluit van januari 2013 is het investeringsscenario als basis genomen voor de herijking van de grondexploitatie Belvédère (vaststelling door de raad: juni 2013). Bij deze herijking is ook gekeken naar het Governance-vraagstuk van WOM Belvédère BV. De raad heeft besloten dat de organisatie van het programma Maastricht-Noord strak gaat aansluiten bij de reguliere gemeentelijke lijnorganisatie en dat de Belvédère WOM BV als operationeel vehikel blijft bestaan in afwachting van mogelijke voordelen die dat kan bieden. Conform de door uw raad vastgestelde nota Governance gemeente Maastricht vindt besluitvorming in WOM-verband plaats na besluitvorming binnen de gemeente (college en raad).</p> <p>Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgesteld. Dat is gebeurd, voor het eerst in juni 2013, en recent (juni 2022) voor wat betreft de herijking 2022. De afgelopen jaren is de gebiedsontwikkeling in een grote stroomversnelling gekomen. Zowel het nieuwe Noorderbrugtracé, het Retailpark Belvédère, het Frontenpark en het Sphinxkwartier zijn niet meer weg te denken onderdelen van de stad Maastricht. Met de herbestemming van de oude panden in het Sphinxkwartier (The Student Hotel, UNU-Merit, Loods 5, Blanche Dael, Lumière, Muziekgieterij, Festivillage etc.) en de woningbouw is Maastricht een uniek stuk binnenstad rijker. Vervolgactiviteiten zoals Sphinx Noord inclusief het bouwen van een tijdelijke bovengrondse parkeergarage en de herontwikkeling van een deel van Sappi Zuidwest zijn in voorbereiding. Met betrekking tot de ontwikkeling van het Landbouwbelang is de tender in 2022 gestart en lopende. Ook is het tramdossier bij de WOM in behandeling.</p>					

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Renovatie van etages boven winkels en andere bedrijfsruimten in het centrum van de stad, voor wonen voor vooral jongeren en studenten, die gericht is op de instandhouding van de panden in de binnenstad en ter bevordering en verlevendiging van die binnenstad				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder en voorzitter raad van commissarissen				
Financieel belang	Het maatschappelijk (aandelen) kapitaal van de vennootschap bedraagt € 227.000 verdeeld in 500 aandelen van € 454. Er zijn 475 aandelen geplaatst, elk groot € 454 (totaal € 215.600). De gemeente houdt 1/3 deel van de aandelen.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	Cijfers bekend oktober 2022	-/- € 0,189 mln. (negatief)	Cijfers bekend oktober 2022	€ 31,183 mln.	Cijfers bekend oktober 2022
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>De N.V. Wonen boven Winkels Maastricht (hierna te noemen WbWM) is in 1992 opgericht met als doel leegstaande etages in de binnenstad van Maastricht te transformeren tot wooneenheden voor – primair – studenten. Dit om verloederende panden tegen te gaan, de levendigheid in de binnenstad buiten winkeltijden te vergroten én studenten woonruimte in de binnenstad aan te bieden. Aandeelhouders zijn de gemeente Maastricht, de Universiteit Maastricht en woningcorporatie Woonpunt, elk voor 1/3e deel.</p> <p>De volledige financiering van de vastgoedportefeuille loopt via de gemeente Maastricht.</p> <p>WbWM heeft dankzij haar succesformule (samenwerking tussen gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) meer dan 450 nieuwe wooneenheden in de Maastrichtse binnenstad gerealiseerd. Het project heeft in brede maatschappelijke zin bijgedragen tot een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. Een bijkomstig effect is dat veel monumenten gerenoveerd zijn. De versterkte woonfunctie heeft ook bijgedragen aan de lokale economie in de binnenstad.</p> <p>Momenteel heeft de N.V. in totaal 471 eenheden in beheer, waarvan 14 bedrijfszonnend goed (met name winkels) betreffen. Het merendeel van de wooneenheden heeft een huur onder de liberalisatiegrens. Het dagelijks beheer, operationele directievoering en de bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door VB&T. Om redenen van Governance is de RvC een aantal jaren geleden opgeheven. De taken van de RvC zijn overgenomen door de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).</p> <p>Door ontwikkelingen op de markt en de hoge onrendabele toppen heeft de (toenmalige) Raad van Commissarissen WbWM in 2015 besloten om de portefeuille niet verder uit te breiden en de lopende projecten stop te zetten. Het restant van de investeringsbijdrage is teruggevloeid naar de aandeelhouders. Door verder geen ontwikkelactiviteiten meer op te zetten is het karakter van de vennootschap veranderd van een ontwikkelorganisatie naar een beheerorganisatie. De aandacht is komen te liggen op waarde-behoud van het gerealiseerde vastgoed en verbetering van de financiële positie van de N.V.</p> <p>Het eigen vermogen is per 1-1-2021 € 188.815 negatief (per 1-1-2020 was dit € 212.067 negatief). De ontwikkeling van het eigen vermogen en de resultaten verlopen conform de door het bestuur en AvA goedgekeurde meerjarenbegroting. De cijfers over 2021 (stand per 31 december 2021) worden bekend omstreeks oktober 2022.</p> <p>Fundamenteel is en wordt gekeken naar mogelijke/wenselijke toekomstscenario's voor de vastgoedportefeuille van de N.V. WbWM. Hiertoe wordt/dient de vastgoedportefeuille nader te worden geanalyseerd. Eind 2022/begin 2023 zullen hieromtrent nog nadere voorstellen worden gedaan.</p>					

Enexis Holding N.V.					
Vestigingsplaats	Arnhem				
Openbaar belang	Beschikbaarheid energie.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
Financieel belang	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2021 € 122.103				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 199 mln.	€ 4,116 mln.	€ 4,241 mln.	€ 4,635 mln.	€ 5,154 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Doelstelling</p> <p>Enexis Holding N.V. (hierna: Enexis) beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ca. 2,3 mln. klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en van 2,9 mln. klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt (ACM).</p> <p>In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor de focus op kerntaken met drie hoofdoelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij sturen op maatschappelijke optimale energiekeuzes <i>Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.</i> 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie <i>Voor iedereen een toegankelijke, veilige energiestructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten.</i> 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben <i>Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.</i> <p>Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering en energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving) en digitale transformaties.</p> <p>De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgestelde ratio's blijft voldoen.</p>					

CSV Amsterdam B.V.					
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch				
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
Financieel belang	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2021 € 39				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 0,043 mln. negatief	€ 0,393 mln.	€ 0,312 mln.	€ 0,027 mln.	€ 0,023 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Doelstelling</p> <p>Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. (CSV). De statuten zijn gewijzigd zodat de organisatie nu drie doelstellingen vervult:</p> <ol style="list-style-type: none"> Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO (Waterland); Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort. <p>(ad. a)</p> <p>In februari 2008 is Essent, met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de WON onverbindend zijn. Als gevolg van de WON (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing tussen het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en netwerkbedrijf anderzijds) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de WON onverbindend zijn, ook na afronding van de transactie met RWE, door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft bij Essent), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de Claim Staat Vennootschap B.V.).</p> <p>De WON leidde er toe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre justitiële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. Het Europese Hof van Justitie heeft een reactie gegeven aan de Hoge Raad om vervolgens een uitspraak te doen. De Hoge Raad heeft na reactie van het Europese Hof op 26 juni 2015 uitspraak gedaan. De Hoge Raad heeft besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.</p> <p>(ad. b)</p> <p>Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recycleco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen (zoals gebruikelijk is bij dergelijke transacties) dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV.</p> <p>Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave, is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen hiervoor genoemde partijen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Op 21 mei 2020 heeft CSV het resterend vermogen op de Escrow-rekening van</p>					

€ 7.951.352,47 ontvangen, welk bedrag vervolgens onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig is uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrow-rekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken, en met name Mr. F.J. Oranje als de Escrow Agent. Op dinsdag 9 maart heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden hadden plaatsgevonden door Mr. Oranje. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten.

Beleidsvoornemens

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.

In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing. Op het moment is CSV in gesprek met de belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met de aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.

Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijv. door een mogelijk compromis tussen de belastingdienst en CSV of een besluit van de aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en zullen de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.				
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch			
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).			
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).			
Financieel belang	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2021 € 51.205			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
Programma	0 Bestuur en ondersteuning			
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020
	€ 0,037 mln. negatief	€ 1,569 mln.	€ 1,532 mln.	€ 0,020 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.			
Niet afgedekte risico's	Geen			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>Doelstelling</p> <p>Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE).</p> <p>In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.</p> <p>PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.</p>				

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicle), vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V.. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand te worden gehouden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	41 van de 500 aandelen van € 4.538 nominaal.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 6,063 mln.	€ 187,9 mln.	€ 194,0 mln.	€ 397,2 mln.	387,4 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeente Maastricht heeft 41 van de 500 aandelen, zijnde 8,2% van de stemmen.					

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)					
Vestigingsplaats	Maastricht (Airport)				
Openbaar belang	Nazorg over veertien stortplaatsen, waaronder Belvédère en Sandersweg				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	50% van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50% is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 3,103 mln.	€ 5,641 mln.	€ 8,744 mln.	€ 32,285 mln.	€ 32,736 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Beperkt tot eigen inbreng				
Toelichting/ ontwikkelingen					
Nazorg Limburg B.V., handelend onder de naam Bodemzorg Limburg, functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Doelstelling van de organisatie is primair de nazorg en beheer/onderhoud van oude gesloten afvalstortplaatsen, zodat er geen bodemverontreiniging kan plaatsvinden. Aandeelhouders zijn de Limburgse gemeenten. Het gaat in totaal om 15 stortplaatsen. Vanuit Maastricht zitten de oude stortplaatsen Belvedere (huishoudelijk en bedrijfsafval) en Sandersweg (vooral bouw- en sloopafval) in hun pakket.					

De belangrijkste taken van Bodemzorg Limburg zijn:

- administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locatie;
- het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag;
- het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom;
- het vervangen van bestaande voorzieningen, of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt gestreefd naar een nuttige toepassing van deze locaties, zoals de ontwikkeling van zonneparken op een aantal locaties of natuurontwikkeling.

Voortvloeiend uit de afspraken tussen de Limburgse colleges met Bodemzorg Limburg is voor het beheer van voormalige gesloten stortplaatsen tot en met 2021 een bijdrage van € 0,25 per inwoner per jaar in de gemeentelijke afvalbegroting opgenomen. Vanaf 2022 is de bijdrage door de Vergadering van Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg op nul gezet. Op dit moment is er voldoende geld in kas om de onder Bodemzorg Limburg vallende voormalige gesloten stortplaatsen afdoende te beheren. Dit geldt ook voor de nog resterende, nog over te nemen locaties. In mei 2022 is de stortlocatie Steilrand te Maastricht definitief is overgenomen. Mochten in de toekomst nieuwe voormalige stortplaatsen worden aangemeld die aan de 'toelatingscriteria' van Bodemzorg Limburg voldoen, dan zal worden bekeken of daar extra geld voor nodig is en of er dan weer hernieuwd een jaarlijkse bijdrage van gemeenten aan de orde is.

MECC Maastricht B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht			
<i>Openbaar belang</i>	Het exploiteren van een expositie- en congrescentrum			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder: 99,9999% (90% gemeente rechtstreeks en 10% via Exploitiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM))			
<i>Financieel belang</i>	Aandelen: 10 aandelen à € 0,10 Lening: Rekeningcourant krediet (saldo 31-12-2021 € 128.080) Kasgeldlening (saldo 31-12-2022 € 3.500.000) Maximale kredietfaciliteit € 8,1 mln. (collegebesluit 1 december 2020)			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie			
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2020</i>
	€ 1,56 mln. negatief	€ 0,05 mln. positief	€ 1,51 mln. negatief	€ 5,88 mln.
	€ 9,54 mln.			
	Ook in 2022 is de impact van Covid-19 nog groot en wordt een resultaat van € 1,0 mln. negatief verwacht. Het internationale (en met name intercontinentale) bezoek trekt slechts geleidelijk aan. Hierdoor zal ook 2023 nog een kwetsbaar jaar zijn. Gestreefd wordt naar een nul-resultaat, maar het kan ook nog licht negatief uitvallen. In 2022 zal de kasgeldlening verder oplopen en naar verwachting in 2023 haar piek bereiken binnen de gestelde maximale faciliteit. Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.			
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Groot en omvat enerzijds de lening die de komende jaren kan oplopen naar € 8,1 mln. en anderzijds huurt MECC Maastricht het gemeentelijk vastgoed voor bruto € 1,9 mln. per jaar.			

Toelichting/ontwikkelingen

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een expositie- en congrescentrum als motor in de regionale economie. Hierbij ruimte en invulling geven aan het zakelijk toerisme en een podium bieden voor het brede ondernemersveld om zich te presenteren en kennis te delen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar samenwerking met en versterking van de Health Campus Maastricht.

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de samenwerking met RAI (75% aandeelhouder) en is de besloten vennootschap MECC Maastricht BV opgericht. Hierin zijn de activiteiten van MECC BV ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is. MECC Maastricht biedt organisatoren, deelnemers en bezoekers van beurzen, congressen en evenementen het maximale succes door een flexibele opstelling, optimale service en ondernemende instelling. Als modern beurs- en congrescentrum draagt MECC Maastricht daarmee nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid van Maastricht.

In 2015 werd de strategische visie vastgesteld. Belangrijke pijlers zijn het versterken van het congresstoerisme, het verlengen van het contract met Tefaf en het uitbouwen van de samenwerking met (de partners in) de Maastricht Health Campus. Daarnaast is onderzocht hoe de beurzen versterkt kunnen worden met het introduceren van nieuwe (eigen) titels.

Tefaf

De economische betekenis van Tefaf als grootste kunstbeurs ter wereld voor de stad en regio is evident. Om die reden zijn het MECC, de stad en ook de Provincie in 2017 verkenningen gestart naar mogelijkheden om de binding met de stad voor

langere tijd op het huidige niveau vast te leggen. Dit heeft eind 2017 geleid tot beëindiging van het contract tussen MECC en Tefaf dat een looptijd had tot 2020. In plaats daarvan is een nieuwe overeenkomst met een looptijd tot 2028 tot stand gekomen. Daarmee wordt Tefaf voor 10 jaar aan de stad en het MECC gebonden. Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van Covid-19/ Corona, moest de beurs in 2020 voortijdig worden afgebroken en in 2021 bleek het na een aantal maal verzetten, geheel niet mogelijk het evenement te organiseren. Ook in 2022 is het evenement vanwege corona verplaatst, maar kon in juni de 35ste editie wel doorgang vinden, zij het in kleinere en kortere opzet. Voor maart 2023 wordt weer uitgegaan van een reguliere opzet. Hierbij zullen mogelijk iets minder exposanten deelnemen en wordt rekening gehouden met minder internationale bezoekers, en met name minder bezoekers die intercontinentaal moeten reizen.

Vastgoed en Investeringsplan

Een deel van het MECC-complex (met name het Congresdeel en de Expofoyer) is van aanvang af in eigendom van de gemeente Maastricht. In 2015 heeft de gemeente het deel van het vastgoed dat gehuurd werd van een particuliere belegger, overgenomen (Hallen, Entree, passages, Eurocentre, catering en gedeeltelijk parkeren) om daarmee een aanzienlijk huurvoordeel te kunnen genereren. Ten slotte heeft de gemeente Maastricht eind 2019 om diezelfde reden de parkeergarage P5 overgenomen van de SNS-bank, waardoor inmiddels het volledige vastgoed MECC in eigendom is van de gemeente.

Met de aankoop is een huurvoordeel ontstaan dat met gunstige financieringsmogelijkheden van de gemeente Maastricht, ruimte gaf voor een aanzienlijke en ook noodzakelijk impuls in het enigszins gedateerde complex. Dit heeft geleid tot een investeringsplan waarbij het congresdeel met een huidige capaciteit van 3.000 bezoekers, is uitgebreid naar 5.000 bezoekers, inclusief uitbreiding van de daartoe benodigde voorzieningen, waaronder horeca. Daarnaast zijn de overige voorzieningen up to date gebracht en voorzien van een eigentijdse look en feel. In de totale investering van ca. € 50 mln. heeft ook de provincie een aanzienlijke bijdrage (€ 11,8 mln.) geleverd.

In 2022 en aanvang 2023 worden de laatste onderdelen van het investeringsplan opgeleverd (de herinrichting van het forumplein en de signing in de vorm van LED-borden). Over het vernieuwde congrescentrum mocht de organisatie al veel complimenten in ontvangst nemen en het winnen van de gouden Meeting Award in januari 2022 van het vakblad Meetings voor 'beste congreslocatie 2021' was de kers op de taart.

Bindend adviesprocedure

Door de langere doorlooptijd en een aantal tegenvallers in de bouw (o.a. meerwerk omdat de oude bouwdeelen afweken ten opzichte van wat eerder was verwacht) is het onzeker of binnen het beschikbare budget de volledige plannen gerealiseerd kunnen worden. Het gebouw is inmiddels weer volledig in gebruik, hoewel er nog (herstel) werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, als gevolg van de vele opleverpunten. Ook ligt er nog een aantal geschilpunten voor, waardoor bepaalde werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd. Verder is er discussie met de aannemer over een aantal punten waarvan deze vindt dat de gemeente de kosten ervan moet dragen, maar waarmee de gemeente het niet eens is. Om een patstelling respectievelijk langdurige juridische procedures (gang naar de rechter) te voorkomen, hebben de aannemer en gemeente er in gezamenlijkheid voor gekozen om de geschilpunten waarover geen consensus bestaat noch wordt verwacht, voor een Bindend Advies voor te leggen aan onafhankelijke en ter zake deskundige arbiters (de bindend adviseurs).

Omdat pas aan het eind van de bindend adviesprocedure bindende uitspraken worden gedaan (naar verwachting aanvang 2023), kan nu nog niet ingeschat worden wat de financiële impact zal zijn. De in het project opgenomen post onvoorzien is door eerdere tegenvallers al vrijwel volledig uitgeput en zal niet toereikend zijn voor de afwikkeling van alle meerwerken en andere kosten, voor zover uit de bindend adviesprocedure mocht voortvloeien dat die voor rekening van de gemeente komen. Speculeren over de hoogte daarvan is - vooruitlopend op de bindende advisering - niet mogelijk, zelfs niet met een bandbreedte. Mocht uiteindelijk een nadeel ontstaan dat groter is dan het door de raad vastgestelde krediet en dat ook niet meer anderszins - via het alsnog doorvoeren van kostenbesparingen - opgelost kan worden, dan zal dit natuurlijk aan de raad worden gemeld.

Invloed Corona pandemie

De impact van de beperkende maatregelen als gevolg van Covid-19/Corona zijn voor het MECC bijzonder groot. Sinds de voortijdige sluiting van de Tefaf in voorjaar 2020, zijn vrijwel alle evenementen tot voorjaar 2022 afgelast. Sinds de pandemie, blijkt wel steeds meer ook de toegevoegde waarde van MECC als maatschappelijke partner. Het beschikbaar hebben van grote flexibele ruimten en een flexibele organisatie, heeft zijn toegevoegde waarde meermaals bewezen. Na het tijdelijk noodhospitaal voor Corona-patiënten MUMC+ in 2020, werd evenals het jaar ervoor, ook in 2021 weer ruimte beschikbaar gesteld voor de GGD voor een corona-teststraat en een vaccinatiestraat. Ook commerciële aanbieders van Covid-testen bleken hun weg naar het MECC te vinden. En bij het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in 2022 kon binnen enkele dagen noodopvang voor 400 vluchtelingen gerealiseerd worden.

Als gevolg van de impact op de omzet en het resultaat was in 2020 al het eigen vermogen van het MECC volledig uitgehold. Daarom is eind 2020 met de gemeente Maastricht in relatie tot de terugvallende omzet een omzet-gerelateerde huurkorting afgesproken en is een kredietfaciliteit beschikbaar gekomen om de lopende verplichtingen en uitgaven na te kunnen komen. Naar verwachting zal de congres- en beurzen markt een langere periode nodig hebben om volledig te herstellen. Met name voor de internationale bezoekers wordt verwacht dat het nadelige effect nog enkele jaren nodig zal hebben vooraleer die markt volledig hersteld zal zijn. Met het oog op een langjarige impact is afgesproken dat de kredietverlening aan het MECC tot maximaal € 8,1 mln. mag oplopen.

Natuurlijk heeft het MECC zeer ingrijpende maatregelen genomen om haar kosten zo veel als mogelijk te beperken en is men naarstig op zoek naar nieuwe kansen (zoals de musical Dagboek van een herdershond in 2022) om nieuwe omzet te kunnen genereren en haar medewerkers zo veel mogelijk aan het werk te houden. Toch werd ook ingezet op het werven van nieuwe evenementen om optimaal gebruik te kunnen maken van de nieuwe faciliteiten. In de bijgestelde begroting 2021 werd ervan uitgegaan dat er vanaf najaar 2021 weer beperkt grote (publieks)evenementen konden plaatsvinden. In dat geval werd rekening gehouden met een terugval van 40% van de begrote omzet en een zeer fors negatief resultaat 2021. Ondanks dat nadrukkelijk op kostenbeheersing werd gekoerst, gebruik werd gemaakt van de NOW-subsidies en ook alternatieve activiteiten zoals de vaccinatiestraat werden gefaciliteerd, viel de bruto-marge terug met ruim 60% en kwam het

bedrijfsresultaat uit op € 1,56 mln. negatief. Van de gemeente werd een huurkorting gekregen van 60% en ter financiering van de bedrijfsactiviteiten moest per ultimo 2021 een kasgeldlening van € 3,5 mln. opgenomen worden.

Pas vanaf het voorjaar 2022 konden publieksevenementen weer doorgang vinden, gelukkig net op tijd voor de musical Dagboek van een Herdershond die met ruim 80.000 bezoekers erg succesvol was. De impact in bezoekersaantallen op de internationale evenementen is echter nog zeer merkbaar en als gevolg daarvan wordt ook voor 2022 nog uitgegaan van een verlies van ca. € 1,0 mln. Als gevolg daarvan zal ook de kredietverlening vanuit de gemeente verder oplopen. De markt voor congressen en (internationale) evenementen trekt geleidelijk weer aan en in 2023 wordt nog een beperkte impact verwacht. Afhankelijk van ook het algemene economische klimaat, zal het resultaat nog licht negatief uitkomen, hoewel men streeft naar een break-even resultaat in 2023. In 2023 zal naar verwachting ook de piek in de benodigde financiering van de gemeente bereikt worden. Dit kan naar verwachting binnen de gestelde kredietlimiet van € 8,1 mln. blijven.

Niet uit de balans blijvende verplichting

De niet uit de balans blijvende verplichtingen van de vennootschap zijn een pensioenverplichting, contracten voor leaseauto's en huurovereenkomsten voor de gebouwen en parkeerterreinen van de gemeente Maastricht.

Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht			
<i>Openbaar belang</i>	Beheer van gebouwen en terreinen voor het houden van tentoonstellingen, beurzen, bijeenkomsten, sportgebeurtenissen en amusement, het verwerven en exploiteren van registergoederen en het deelnemen in andere vennootschappen met dit doel.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders, als commissaris en directeur			
<i>Financieel belang</i>	49.999 van de 50.000 aandelen Lening: rekeningcourant faciliteit waar netto geen gebruik van is gemaakt - netto positief positie € 747.035 ultimo 2021			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie			
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2020</i>
	€ 0,111 mln. positief	€ 1,367 mln.	€ 1,413 mln.	€ 0,081 mln.
	De activiteiten van EMM zijn grotendeels uitgehold. Hierdoor zal het resultaat jaarlijks rond break-even schommelen. Een incidenteel resultaat is mogelijk bij verkoop van het laatste winkelpand. Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.			
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot de financiële inleg (aandelenkapitaal)			

Toelichting/ ontwikkelingen

De gemeente houdt 99,998% van het aandelenkapitaal van EMM. Eén aandeel is in bezit van de stichting VVV. De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht in het algemeen en van toerisme in het bijzonder. EMM heeft:

- 1 aandeel MECC Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 9 aandelen);
- 1 aandeel Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV (gemeente Maastricht bezit de overige 149.999 aandelen);
- 1 aandeel Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 340.334 aandelen);
- Een beperkte vastgoedportefeuille.

Door de holdingstructuur van EMM zijn er nauwelijks opbrengst-genererende activiteiten. De vastgoedportefeuille en het resultaat deelnemingen bepalen het resultaat van EMM.

MECC Maastricht BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de huidige samenwerking met RAI en oprichting van de besloten vennootschap MECC Maastricht BV, waarin de huidige activiteiten van MECC BV zijn ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is. Met de participatie van EMM in MECC Maastricht BV wordt voorkomen dat een 100% overheidsdeelneming ontstaat.

In de afgelopen periode heeft een grote verbouwing van het MECC-complex plaatsgevonden waarbij voor ca. € 50 mln. is geïnvesteerd in de upgraden en uitbreiding van het MECC. Gedurende de verbouwingsfase werd er wel een tijdelijke dip in omzet en resultaat in 2020 verwacht, maar met de grotere capaciteit, zou de groei in omzet en resultaat met ingang van 2021 moeten stijgen. Door de beperkende maatregelen als gevolg van de Corona-pandemie, zijn de bedrijfsactiviteiten van het MECC nagenoeg stilgevallen met grote gevolgen voor omzet en resultaat. Sinds de voortijdige beëindiging van Tefaf in voorjaar 2020, zijn er vrijwel geen grote (publieks) evenementen meer georganiseerd tot voorjaar 2022. Het nadelige effect van de pandemie zal ook in de komende jaren nog een grote weerslag hebben op met name de activiteiten die zich richten op buitenlandse bezoekers en zeker waar het gaat om intercontinentale bezoekers. De als gevolg hiervan verwachte forse negatieve resultaten, hebben inmiddels de vermogenspositie van MECC volledig uitgehold en daarmee ook de waarde van het 10% belang van EMM in het MECC. De gemeente Maastricht heeft eind 2020 besloten een omzet-gerelateerde

huurkorting te verstrekken en ook is een kredietfaciliteit beschikbaar gesteld. Als gevolg van het verdampen van het eigen vermogen van MECC, is de waarde van het belang van EMM in MECC afgewaardeerd, waardoor in 2020 éénmalig een fors verlies moest worden genomen. Na de zwaar verlieslatende jaren 2020, 2021 en 2022, verwacht het MECC in 2023 weer in de buurt van break-even te komen. Zo lang het eigen vermogen van MECC niet positief is, zal het belang van EMM in deze vennootschap op nihil blijven gewaardeerd.

Deelnemingen Belvédère

EMM houdt een marginaal belang in de Belvédère vennootschappen (Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV en Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV) om te voorkomen dat er een 100% overheidsdeelneming ontstaat. Op basis van de eigen vermogenspositie van beide deelnemingen, is het belang van EMM hierin gewaardeerd op nihil.

Vastgoedportefeuille

Na het faillissement van de huurder is het winkelpand aan de Avenue Céramique 175 en enkele parkeerplaatsen verkocht in 2020 en na enkele malen uitstel, in het voorjaar van 2021 ook geleverd. Daarmee resteert alleen nog het pand aan de Avenue Céramique 95 (en bijbehorende parkeerplaatsen) dat een stabiele verhuur kent.

Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Gebiedsmanagement, het beheren, onderhouden en exploiteren zodat voorwaarden worden geschapen voor een dynamische haven voor plezierjachten met hoogwaardige voorzieningen				
<i>Bestuurlijk belang</i>	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).				
<i>Financieel belang</i>	Aandelenkapitaal € 340.335 (340.335 aandelen elk nominaal € 1,-, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Boekwaarde 31-12-2021 € 0.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Voorlopig Resultaat 2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Voorlopig Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Voorlopig Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>
	-/- € 0,002 mln.	€ 0,065 mln.	€ 0,063 mln.	€ 0,625 mln.	€ 0,637 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen materiële risico's				

Toelichting/ ontwikkeling

In december 2000 is besloten tot deelname van de gemeente Maastricht in Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV, samen met de andere twee partijen die actief waren in Belvédère, te weten Bouwinvest en ING RED. Per partner was de participatie nominaal € 343.557 waarvan € 163.445 in de vorm van een achtergestelde lening en € 180.112 in de vorm van gestort aandelenkapitaal. ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is een aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitatiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9 procent grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de Exploitatiemaatschappij 't Bassin BV uitsluitend een overheid gerelateerde B.V. werd.

In 2013 heeft herfinanciering van de B.V. Bassin plaatsgevonden door middel van lening verstrekking door WOM Belvédère BV ter waarde van het bedrag dat afgelost moest worden aan de gemeente Maastricht (inclusief de overgenomen leningen van ING en Bouwinvest).

De verbetering van het bestaansrecht van de ondernemers in 't Bassin is in twee categorieën te verdelen. Enerzijds de upgrading en herontwikkeling van de totale omgeving Bassin en anderzijds maatregelen en acties rechtstreeks gericht op 't Bassin. In relatie tot de upgrading van de gehele omgeving zijn in het Sphinxkwartier de afgelopen jaren tal van panden herbestemd en functies toegevoegd. Denk aan Pathé, The Student Hotel, Loods 5, UNU-Merit, Blanche Dael, filmhuis Lumière, poppodium Muziekgieterij en een groot aantal nieuwe woningen. Daarmee is het Sphinxkwartier een niet meer weg te denken onderdeel van de Maastrichtse binnenstad geworden. Deze toename van het aantal spelers en functies in het gebied heeft ook geleid tot meer evenementen die een positieve afstraling op het Bassin hebben. De komende jaren krijgt de upgrading van het gebied een vervolg met de herontwikkeling van de locatie Landbouwbelang en Sappi Zuidwest.

Direct gericht op het Bassin is de half-automatisering van sluis 20 in het vaarseizoen van 2016 in gebruik genomen. Tevens is een dekkend Wifi-netwerk aangelegd vanaf het Bassin tot in Eijsden-Margraten. In het voorjaar van 2016 zijn de aanlegsteigers aan de noordzijde van het Bassin vernieuwd. De tweede fase (aan de noordzijde van het Bassin) is in het voorjaar van 2017 uitgevoerd. Ook het voorterrein Bassin/Timmerfabriek is in 2020 heringericht. Dit draagt net als de directe wandelverbindingen met het Frontenpark bij aan een verbeterde verblijfskwaliteit. In 2021 heeft het Bassin met een nieuw verlichtingsplan opnieuw een impuls gekregen. De verwachting is daar naarmate de omgeving rondom het Bassin verder wordt ontwikkeld dat ook een positief effect zal hebben op het Bassin.

Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	De stichting draagt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de overgangszone tussen het huidige fabriekscomplex van ENCI en de geplande natuurontwikkeling in de groeve				
Bestuurlijk belang	Eén bestuurder op voordracht van de gemeente (overige partners: Natuurmonumenten, ENCI Holding N.V., Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend en Provincie Limburg)				
Financieel belang	Door gemeente aan SOME verstrekte lening € 250.000. Deze is eind 2021 oninbaar afgeboekt in verband met instemming van de raad over de beoogde opheffing van SOME in 2022.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 0,01 mln	-/- € 0,248 mln.	-/- € 0,234 mln	€ 0,801 mln.	€ 0,803 mln
Niet afgedekte risico's	Mogelijke negatief saldo bij de liquidatie van SOME, indien dit uitloopt naar 2023 (PM).				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Sinds 2010 werken gemeente, provincie Limburg, ENCI, Natuurmonumenten en Stichting Sint-Pieter Adembenemend (bewoners) samen aan het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT). Hiertoe is in 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) opgericht. SOME heeft enerzijds als doel ontwikkeling van de overgangszone en anderzijds bewaking van de voortgang en kwaliteit van de uitvoering van het PvT. De drie Founding Fathers (gemeente, Provincie en ENCI) hebben in art. 3.8 van de Overeenkomst ter uitvoering van PvT gebied afgesproken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SOME in gelijke mate adequaat te financieren en gefinancierd te houden (dit laatste tenzij zij gedrieën anders beslissen) voor de aan SOME toebedeelde taken; • Bij de oprichting van SOME elk een renteloze lening van € 250.000 te verstrekken, met een looptijd tot ultimo 2020. Omdat de looptijd van de lening aan SOME ultimo 2020 eindigde is eind 2020, vooruitlopend op besluitvorming in 2021, ingestemd met verlenging met maximaal 6 jaar. <p>De gemeente heeft zowel een publiekrechtelijke (vergunningen, bestemmingen, milieucontrole) als een privaatrechtelijke positie in het ENCI-dossier. Daarom is de gemeente in het bestuur van de stichting lange tijd vertegenwoordigd door een extern persoon. In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT, die zal leiden tot wijziging van rollen en verantwoordelijkheden. De ontwikkelrol van SOME zal verschuiven naar Natuurmonumenten (overgangszone 38+) en de gemeente (overgangszone 50+). De afspraken over het bedrijfsterrein zijn in de Actualisatie niet aangepast, in afwachting van de visie van een nieuwe eigenaar. Vanwege de beoogde opheffing van SOME is begin 2022, na het vertrek van de gemeentelijke vertegenwoordiger, de plek in het bestuur ambtelijk ingevuld.</p> <p>In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). Conform de overeenkomst moeten de verplichtingen van ENCI via een kettingbeding aan de nieuwe eigenaar worden doorgelegd. De afwikkeling hiervan heeft tot vertraging geleid in de juridische en financiële uitwerking van de Actualisatie. Het streven is dat de partijen eind 2022 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) sluiten, waarna o.a. de opheffing van SOME geëffectueerd kan worden. Een vereffenaar zal dan de liquidatie van de stichting afhandelen.</p> <p>Gezien het belang en kansen die het ENCI-gebied voor de stad biedt, is het wenselijk dat de gemeente een actieve rol speelt in de begeleiding van de herontwikkeling van het bedrijventerrein. In opdracht van LRE worden een ambitiedocument en masterplan voor het bedrijventerrein opgesteld. Deze zal ook een beeld schetsen van de ontwikkelmogelijkheden van de hoge overgangszone op 50+NAP, die bij de gemeente in eigendom komt. Afhankelijk van besluitvorming over aanwijzing van de (rijks)monumentale status voor het bedrijventerrein, en met name oven 8, zullen in 2023 de procedurele/ planologische stappen aan de orde zijn. De verwachting is dat op basis van het ambitiedocument/ masterplan in 2023 de uitwerking van een omgevingsplan voor het bedrijventerrein zal starten.</p> <p>Financiële situatie Bij de besluitvorming over de actualisatie van het PvT in december 2021 heeft de raad ingestemd met het oninbaar afboeken van de lening aan SOME van € 250.000 en een bijdrage aan de plan- en bureaunkosten van SOME over 2021 van € 29.000. De verwachting was dat de plan- en bureaunkosten van SOME over 2022 meegenomen zouden kunnen worden in de formele afwikkeling van de liquidatie. Indien de liquidatie met een negatief saldo sluit, worden deze kosten gedeeld door de drie Founding Fathers. Door de vertraging bestaat het risico dat de finale afrekening doorloopt tot in 2023, en dat er aanvullende ondersteuning van de plan- en bureaunkosten van SOME aan de orde zal zijn (PM).</p> <p>In het raadsbesluit van december 2021 is ook de financiële behoefte vanaf 2022 opgenomen. Voor 2023 betreft dit de gemeentelijke apparaatskosten en de bijdrage van de gemeente in de GREX voor de overgangszone op 50+ NAP. Afhankelijk van de voortgang van ambitiedocument, masterplan en omgevingsplan, én de mate van inzet van de gemeente daarin is onzeker wat het effect is op het in de begroting beschikbare budget.</p>					

MTB regio Maastricht N.V.					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	In stand houden en beheren van een organisatie die gespecialiseerd is in het op bedrijfsmatige basis aanbieden van zo veel mogelijk passend werk en relevante werkervaring aan arbeidsgehandicapten en aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	711 van 900 (79%) aandelen Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage boven op de rijksbijdrage Rentevrije achtergestelde lening zonder hypothecaire zekerheid Rentedragende rekening-courantfaciliteit.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 6 Sociaal domein				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 3,475 mln. nadelig	€ 3,200 mln.	€ 3,200 mln.	€ 7,400 mln.	€ 7,700 mln.
	Hierin is begrepen een achtergestelde lening van de deelnemende gemeenten van € 12,1 mln. Over 2021 heeft MTB een verlies geleden van € 3,475 mln., zie hierboven (dit is ruim binnen de begroting - € 4,2 mln.). Dit verlies wordt gedekt door de drie aandeelhoudende gemeenten (aandeel Maastricht 79%) en is in de winst- en verliesrekening verantwoord.				
Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.					
Niet afgedekte risico's	Gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Financiële risico's door: - teruglopen Wsw-rijkssubsidie per arbeidsplaats; - afname verdien capaciteit MTB i.v.m. reguliere uitstroom Wsw door slot op de regeling; - potentieel verhoogde uitstroom Wsw door vroeg pensionering i.k.v. onderhandelingen nieuwe Cao Wsw.				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>In het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor arbeidsgehandicapte inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden. MTB-regio Maastricht NV is hiervoor de uitvoerende organisatie. Naast de gemeente Maastricht (79%) participeren de gemeenten Eijsden-Margraten (11%) en Meerssen (10%) in de N.V. Maastricht vervult mede namens deze gemeenten de opdrachtgeversrol (centrumgemeente) richting MTB. Hiervoor wordt jaarlijks een uitvoeringsovereenkomst met MTB afgesloten.</p> <p>In verband met de komst van de Participatiewet is de opdracht aan MTB in 2015 aangepast. Op basis van de opgedane ervaringen in de uitvoering is ook een verder optimalisatie van die uitvoering ter hand genomen. Waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk bekeken is als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie. Dit heeft, naast de afbouw van de Wsw, geresulteerd in een focus op de functie als leerwerkbedrijf voor de brede gemeentelijke doelgroep Participatiewet.</p> <p>Duidelijk is dat de uitvoering van de Wsw gepaard blijft gaan met tekorten. De oorzaak hiervan ligt in het verschil tussen de loonkosten van de sw-medewerkers en het daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budget. Die bijdrage is immers van 2014 tot en met 2020 gedaald met circa € 5.000 per sw-er. Slechts een deel daarvan kan worden gecorrigeerd met de genoemde maatregelen. De salariskosten van de sw-medewerkers vormen namelijk zo'n 80% van de begroting van de sw-bedrijven. De mogelijkheden om deze kostenpost te verkleinen zijn beperkt, gezien de salarissen bij Cao bepaald zijn en er een wettelijke verplichting is om deze mensen werk aan te bieden.</p> <p>Ook in de toekomst blijft MTB verantwoordelijk voor het bieden van werk en ontwikkelmogelijkheden aan de brede gemeentelijke doelgroep. Het tekort dat blijft bestaan zal door de aandeelhoudende gemeenten worden gedekt. Het aandeel van de gemeente Maastricht in het structurele tekort van MTB bedraagt circa € 3,3 mln. Dekking hiervan is vooralsnog meerjarig voorzien via het overschot op het BUIG-budget (Inkomensdeel).</p>					

Publiek-private samenwerking (PPS)

Projectbureau A2				
Vestigingsplaats	Maastricht.			
Openbaar belang	Het realiseren van een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse.			
Bestuurlijk belang	Lid stuurgroep.			
Financieel belang	1/3 Actieprogramma verduurzaming (bijdrage) en 13,5% aandeel samenwerkingsverband (SOK).			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
Programma	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>De projectorganisatie A2 Maastricht is een formeel samenwerkingsverband van het Rijk (ministerie van infrastructuur en milieu), de provincie Limburg en de gemeenten Meerssen en Maastricht om 'een plan voor stad en snelweg' te realiseren voor een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse. De grondslag daarvoor vormt de Bestuursovereenkomst (2003) en de Samenwerkingsovereenkomst (juni 2006) waarin de projectdoelen, de inhoudelijke en financiële kaders en de masterplanning is vastgelegd. Er is door de bevoegde gezagen een stuurgroep ingesteld die als opdrachtgever fungeert voor de projectdirecteur en zijn projectorganisatie.</p> <p>De A2-projectdoelen zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst omvatten de doorstroming van het verkeer, de bereikbaarheid van de stad, de leefbaarheid en de opheffing van de barrièrewerking. Deze doelen zijn verder uitgewerkt in twaalf maatschappelijke topeisen als basis voor een onderliggend programma van eisen en wensen (vraagspecificatie inclusief ambitiedocument). De aanbesteding is medio juli 2009 afgerond met de vaststelling van De Groene Loper als het beste plan. Het integrale plan De Groene Loper voorziet tijdens en vooral na ondertunneling in de realisering van in beginsel 1.100 woningen en maximaal 30.000 meter commercieel vastgoed. Dit plan is in oktober 2009 contractueel vertaald in een Overeenkomst integrale gebiedsontwikkeling project A2 Maastricht. In 2010 is het plan planologisch vertaald in een Tracébesluit en in twee bestemmingsplannen. Vanaf 2011 is op basis van deze besluiten (allen onherroepelijk) begonnen met de realisering infrastructuur (2011 – 2017) en vastgoed (tot 2026).</p> <p>Redenerend vanuit parallele belangen is in 2013 tussen de partijen een coherent pakket van beheersmaatregelen overeengekomen voor de resterende periode tot oplevering. Een en ander binnen de door de raad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders voor het A2-project. Dit totaalpakket borgt niet alleen de toekomstige samenwerking, maar met dit totaalpakket is het indexeringsrisico betreffende het contractbudget is afgekocht en het planningsrisico beheersbaar gemaakt.</p> <p>Op de contractueel vastgelegde uitgangspunten van samenwerking en het principe 'best for project' tussen opdrachtgever (projectorganisatie namens Maastricht en RWS) en opdrachtnemer (Avenue2 namens Ballast Nedam Development) vindt bestuurlijk overleg plaats om in deze tot optimale afstemming te komen (met name de planning en afwegingen in het kader van de stedelijke programmering van de gemeente Maastricht in totaliteit).</p> <p>De stedenbouwkundige doorontwikkeling van de Bieding 2009 is vastgelegd in een geactualiseerd Masterplan (2017) en in een door de gemeenteraad op 13 maart 2018 vastgestelde Vormgevingsvisie deel C (2017). De vastgoed ontwikkeling verloopt volgens plan en contract, de planning is inmiddels met 2 jaar versneld, met als gevolg dat Projectbureau A2 eind 2022 waarschijnlijk zijn werkzaamheden definitief zal afronden/sluiten; dan nog resterende opgaven zullen overgaan naar de gemeentelijke lijnorganisatie.</p> <p>Eind 2021 was de stand van zaken in de vastgoed ontwikkeling (in totaal 1143 woningen) dat 1/3 hiervan is opgeleverd, 1/3 is in aanbouw en 1/3 in ontwikkeling. Daarnaast is door PBA2 regie opgepakt op een kansen koppeling van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groene Loper en de plannen tot concentratie van middelbaar onderwijs (zie rapport "Wijzer met onderwijs aan de Groene Loper"); - de realisering van een Kern Kind Centrum (zie procesdocument en collegebesluit "beste plan KKC"); - de doorontwikkeling van het Trefcentrum naar een 2.0 versie die gekoppeld is aan een sportvoorziening (zie verkennend onderzoek/rapport Studio BNL); - de scenario's tot herontwikkeling van het Essentterrein i.r.t. KKC c.q. als alternatief voor de gedateerde c.q. nog te ontbinden overeenkomst 2006 met Servatius (zie betreffend adviesrapport Ecorys); - de herontwikkeling aan de 'Groene Uitloper' van het braakliggende Mosa terrein voor (betaalbare) woningbouw (zie Ambitiedocument Mosa Porselein en de Intentie-overeenkomst Mosa Porselein 240 woningen als complementair programma GL); - de herontwikkeling Wyckerpoort Noord met nieuwbouw van het slooprijpe witte gebouw (Woonpunt) en de fysieke integratie van het 'blauwe gebouw' (nu huisvesting doelgroepen Leger des Heils) met de woontoren Geusseltheuvel - de vervlechting van het A2 vastgoedprogramma met de wijkontwikkeling door middel van realisering van 120 sociale woningen Maasvallei en Servatius (oplevering najaar 2022). <p>Eind 2022 zijn voornoemde ontwikkelingen doorgezet c.q. verder uitgewerkt zodat volgens planning per 1 april 2023 het A2 Projectbureau zijn deuren kan sluiten. De planontwikkeling is alsdan in een dusdanig stadium dat de resterende opgaven c.q. locatie-ontwikkelingen worden overgedragen aan de gemeentelijke lijnorganisatie.</p>				

Stichtingen en verenigingen

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Ontwikkelen en beheren van ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt gebied, door middel van educatie en voorlichting de stadsbewoners betrekken bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.				
Bestuurlijk belang	Op basis van een 'quasi in house constructie'.				
Financieel belang	Dienstverleningsovereenkomst (2022-2024) van ca. € 0,335 mln. per jaar				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	€ 0,335 mln.	€ 0,335 mln.	€ 0,335 mln.	€ 0,335 mln.	
Programma	4 Onderwijs 7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 0,066 mln. negatief	€ 0,128 mln.	€ 0,05 mln.	€ 0,209 mln.	€ 0,466 mln.
	Cijfers over 2021 op basis van definitieve jaarrekening. Verwacht wordt dat het resultaat over 2022 positief is. Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Beperkt tot eigen inbreng.				
Toelichting/ ontwikkelingen					
Realiseren gemeentelijk NDE-beleid.					
<p>Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) programma. Mede door de structurele bezuiniging van € 0,2 mln. op het uitvoeringsbudget vanaf 2021, heeft de stichting CNME-aanpassingen moeten doorvoeren binnen haar organisatie. De professionele aanpak van deze herstructurering heeft ervoor gezorgd dat het CNME haar kerntaken blijft uitvoeren. Voor 2023 bestaat het NDE programma uit de volgende thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duurzame burger: Het geven van proactieve informatie en verzorgen van communicatie naar burgers inzake vergroenen van de (eigen) omgeving, vergroten van soortenrijkdom en de adaptatie naar een klimaat- en milieubewuste burger is vast onderdeel van dit programma. Daarnaast wordt de professionalisering van de organisatie van vrijwilligers verder uitgewerkt; • Duurzaam onderwijs: Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan', is de focus van dit programma het verduurzamen van scholen en onderwijs, met natuur- en duurzaamheidseducatie en de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties ingebed in het curriculum alsmede de bewustwording van groene speelomgevingen voor kinderen; • Duurzame stad: Samenwerkingen wordt gezocht met andere groene organisaties en advies wordt (on-)gevraagd gegeven aan gemeente hierover. Het laten zien van goede, groene voorbeelden, het inrichten van tijdelijke natuur en het planten van nieuwe bomen samen met belanghebbenden, zorgt voor meer natuur en duurzaamheid in de stad. 					

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)					
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.				
Openbaar belang	Het doen realiseren programma's op de economische speerpunten in Zuid-Limburg.				
Bestuurlijk belang	Bestuurslid.				
Financieel belang	In de Maastrichtse begroting hebben wij € 3 per inwoner gereserveerd voor aan ESZL gerelateerde projecten.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	€ 379.920	€ 379.920	€ 379.920	€ 379.920	
Programma	3 Economie				
Financiële informatie	Resultaat 2021	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 0,071 mln.	€ 0,328 mln.	€ 0,257 mln.	€ 1,383 mln.	€ 1,442 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
Regionale samenwerking op economisch vlak van de gemeenten in Zuid-Limburg, de regionale kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.					

Najaar 2022 wordt een wijziging van de statuten geëffectueerd, met goedkeuring van de gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen. Het bestuur van de Stichting wordt dan gevormd door de wethouders economie van deze drie gemeenten.

De stichting faciliteert een Economic Board. Dit is een strategische adviesraad voor de regio Zuid-Limburg, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen uit bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Verder vervult de stichting een aanjaagrol bij het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden op project- en programmaniveau gericht op economische structuurversterking van de regio Zuid-Limburg.

De verbinding met de gemeenten is georganiseerd via het portefeuillehoudersoverleg economie Zuid-Limburg.

Gemeenschappelijke regelingen

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Adviesfunctie over afval, belangbehartiging over boven-regionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over afvalcontracten met marktpartijen, afvalkenniscentrum			
Bestuurlijk belang	Wethouder als bestuurslid			
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage naar rato van aantal inwoners ter bekostiging van ASL-werkapparaat			
Bijdrage gemeente	2023	2023	2023	2023
	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000
Programma	7 Volksgezondheid en milieu			
Niet afgedekte risico's	Geen			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>Hoewel er geen sprake is van een formele gemeenschappelijke regeling (GR), lijkt dit samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de vorm van een vereniging qua doelstelling en structuur wel op een GR. Vandaar dat is gekozen om deze vereniging bij de 'gemeenschappelijke regelingen' onder te brengen.</p> <p>De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is op 24 november 2004 opgericht als opvolger van de vereniging van contractanten Afvalverwijdering Limburg (AVL), waarvan de bestuurlijke ondersteuning bij Essent Milieu was ondergebracht. Deze situatie en het feit dat de provincie sinds 2003 niet langer beleidsmaker op afvalgebied is, bracht de Limburgse gemeenten tot de conclusie dat krachtenbundeling onontbeerlijk is. De afvalmarkt wordt grootschaliger en ingewikkelder, terwijl de afvalkennis in de afgelopen periode bij de Limburgse gemeenten verloren is gegaan.</p> <p>De vereniging ASL organiseert en bundelt Limburgse afvalkennis in een vereniging die het publieke belang dient door middel van de volgende vier programmalijnen: kennis, advisering en ondersteuning, belangenbehartiging en coördinatie marktbenadering. Activiteiten van de ASL worden gedekt door een bijdrage per inwoner (in 2023 € 0,35 per inwoner per jaar).</p> <p>Vanaf medio 2022 worden de voorbereidingen getroffen om een aanbesteding voor de verwerking GFT-E en Restafval uit te voeren. Doelstelling is dat per 1-1-2024 de daarvoor via de vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) af te sluiten contracten in werking treden. ASL heeft voorjaar 2022 besloten om het functioneren van met name de governance en werkorganisatie over de afgelopen 2 jaar te evalueren. De voorbereidingen tot die evaluatie worden getroffen.</p>				

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Verzorgen wettelijke en niet wettelijke afvaltaken (o.a. aanbieden brengplaatsen voor afval + ophalen van afval huis aan huis).			
Bestuurlijk belang	Voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur			
Financieel belang	Bijdrage op basis van inwoners			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	€ 9,104	€ 9,104 mln.	€ 9,104 mln.	€ 9,104 mln.
Programma	7 Volksgezondheid en milieu			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 0,342 mln. negatief	€ 0,342 mln. negatief	€ 0,496 mln.
	2022 (begroting)	€ 0	In begroting 2023 van de GR Geul en Maas zijn geen gegevens over de geprognoseerde balans opgenomen. Vandaar dat deze gegevens voor de jaren 2022 en 2023 niet zijn ingevuld.	
	2023 (begroting)	€ 0		
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoners.			

Toelichting/ ontwikkelingen

Met ingang van 2021 is de (verbrede) gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas in werking getreden. Het betreft een gemeentelijke samenwerking op afvalgebied (met name milieuparken, logistieke inzameling, tactisch-operationeel beleid en projecten). De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul nemen hieraan deel. Stadsbeheer Maastricht is als 'uitvoerend orgaan' van de verbrede GR aangewezen. Voorheen (tussen 2003 en 2021) was de samenwerking tussen de drie gemeenten op afvalgebied beperkt tot het exploiteren en beheren van vier milieuparken.

De begroting wordt elk jaar door het bestuur van de GR vastgesteld, nadat zij de gemeenteraden daarover hebben geraadpleegd. Vanaf 2022 is voor Maastricht ook de logistieke inzameling begrotingstechnisch bij de GR ondergebracht.

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor de komende jaren is mede afhankelijk van het resultaat van de herijking van het afvalbeleid en de daaruit volgende dienstverleningskeuzes. Vooral nog is uitgegaan van een gelijkblijvende dienstverlening na 2023.

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg

<i>Vestigingsplaats</i>	Heerlen			
<i>Openbaar belang</i>	Bevordering collectieve volksgezondheid			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder gezondheidzorg en burgemeester (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)			
<i>Financieel belang</i>	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato van inwonertal			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026
	€ 6,940 mln.	€ 7,234 mln.	€ 7,137 mln.	€ 7,153 mln.
<i>Programma</i>	4 Onderwijs 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu			
<i>Financiële informatie</i>	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 0,221 mln.	€ 2,201 mln.	€ 39,032 mln.
	2022 (begroting)	-€ 0,350 mln.	€ 2,329 mln.	€ 48,775 mln.
	2023 (begroting)	€ 0,0 mln.	€ 2,201 mln.	€ 32,644 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal			

Toelichting/ ontwikkelingen

De GGD Zuid-Limburg (GGD-ZL) is een gemeenschappelijke regeling van zestien Zuid-Limburgse gemeenten en als zodanig uitvoerder van het gemeentelijk/regionaal gezondheidsbeleid waarbinnen een aantal wettelijke publieke gezondheidstaken worden uitgevoerd.

De Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) is een organisatieonderdeel van de GGD. De GHOR wordt aangestuurd door het Algemeen Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg en maakt onderdeel uit van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Vanaf 2015 is ook Veilig Thuis Zuid-Limburg (vroeger: het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) onderdeel van de GR GGD-ZL, als volwaardig programma, met een eigen programmabegroting. Vanaf 2020 is de JGZ 0-18 jaar (tot 2020 was 0-4 jaar ondergebracht bij Envida en 4-18 jaar bij GGD) als een volwaardig programma met een eigen begroting, ondergebracht bij de GR GGD Zuid-Limburg.

De financiering van de GGD geschiedt op basis van het inwonertal per gemeente. De bevolkingsontwikkeling is de afgelopen jaren dusdanig dat het aandeel van de gemeente Maastricht relatief stijgt. Samen met Heerlen en Sittard-Geleen wordt het grootste deel van de kosten van de GR door Maastricht gefinancierd. Ten aanzien van de programma's Veilig Thuis en JGZ gelden afwijkende financieringsystematieken hetgeen conform de GR toegestaan is.

Begroting 2023:

De begroting GGD-ZL voor 2023 is op 6 juli 2022 door het Algemeen Bestuur van de GGD-ZL, rekening houdende met de door de deelnemende gemeenten afgegeven zienswijzen, goedgekeurd en vastgesteld.

In 2023 staan een aantal majeure ontwikkelingen op de agenda welke zowel inhoudelijke als financiële consequenties kunnen hebben voor Maastricht.

- De GGD is in 2022 al gestart met een proces van herbezinning op haar rol en taken als regionale gezondheidsorganisatie. Dit heeft deels te maken met het afsplitsen van de ambulancezorg uit de GR, deels met de veranderende taken van de GGD-en in zijn algemeenheid. Dit proces zal in 2023 verder geconcretiseerd worden. Dit hangt uiteraard samen met de groeiende aandacht vanuit de rijksoverheid voor preventie en gezondheidsbevordering als middel om zowel de levensomstandigheden van mensen te bevorderen als de kosten van curatie en zorg terug te dringen. Naar verwachting zal dat leiden tot een regionalisering van de preventie en gezondheidsbevordering en daarmee ook een andere positie van de GGD-en. In de begroting is indicatief een bedrag van € 0,200 mln. opgenomen voor deze ontwikkelingen.
- In 2023 moet een nieuw regionaal beleidsplan ontwikkeld worden conform de Wet publieke gezondheid. De insteek is nauw aan te sluiten bij het reeds uitgezette beleid zoals verwoord in het regionale beleidsplan 'Zuid Springt Eruit!' 2020-2023. Dit beleidsplan vormt de basis voor de visie en beweging Trendbreuk, gericht op het doorbreken van de structurele gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg t.o.v. Limburg als geheel en Nederland. Knelpunten m.b.t. het tot stand komen van een nieuw breed gedragen regionaal beleidsplan is de afnemende

<p>solidariteit onder de Zuid-Limburgse gemeenten. Dit is wel een voorwaarde om te komen tot een sterk regionaal beleid dat noodzakelijk is om de structurele gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg te doorbreken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trendbreuk is de leidende visie op het doorbreken van de structurele gezondheidsachterstand in Zuid-Limburg en dus ook in Maastricht. De uitvoering is ondergebracht binnen de GR GGD-ZL. In 2023 moet hier een structurele vorm aan worden gegeven, mogelijk als een zelfstandig programma binnen de GR vergelijkbaar met JGZ of VT). Ook inhoudelijk dient een herbezinning en verbreding van deze visie plaats te vinden. Regionale samenwerking is echter een voorwaarde voor continuering en het succes van dit programma. - JGZ zal de komende jaren nog verder doorontwikkeld worden. In de begroting 2023 zijn een aantal activiteiten structureel opgenomen. Een tweetal activiteiten die wel bij JGZ thuishoren zijn nog niet opgenomen omdat structurele invulling nog niet mogelijk was wegens gebrek aan personeel. Dit zal mogelijk in 2023 alsnog gebeuren. De kosten daarvan zijn begroot op € 0,780 mln. voor Zuid-Limburg en dat is ongeveer € 0,230 mln. voor Maastricht. - Per 2023 wordt voor de kostenverdeling tussen gemeenten uitgegaan van het aantal jeugdigen (was inwonersaantal). Dat betekent voor de gemeente Maastricht dat de JGZ kosten, rekening houdende met de vastgestelde ingroeiregeling, in 4 stappen dalen van € 3,676 mln. in 2022 naar € 3,353 mln. in 2026. - In de kostenverdeelssystematiek is nu nog geen rekening gehouden met de JGZ huisvestingskosten. Dit zal in de komende jaren nader worden uitgewerkt. Gezien de verschillen in JGZ accommodaties in grote en kleine gemeenten zal het waarschijnlijk een negatief effect hebben op de JGZ kosten in Maastricht.

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)																												
<i>Vestigingsplaats</i>	Geleen.																											
<i>Openbaar belang</i>	Kredietverlening en schuldhulpverlening.																											
<i>Bestuurlijk belang</i>	Drie stemmen in algemeen bestuur.																											
<i>Financieel belang</i>	Achtergestelde lening € 154.720 (begin en eind 2021) Inkooprelatie producten (o.b.v. realisatie) Verliesbijdrage naar rato van inwonertal (50%) en verstrekte leningen (50%).																											
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026																								
	€ 2,559 mln.	€ 2,819 mln.	€ 3,004 mln.	ntb																								
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein																											
<i>Financiële informatie</i>	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12																								
	2021 (realisatie)	€ 0,078 mln. negatief	€ 0 mln.	€ 12,366 mln.																								
	2022 (begroting)	€ 0,612 mln. negatief	€ 0 mln.	€ 11,434 mln.																								
	2023 (begroting)	€ 0 mln.	€ 0 mln.	€ 11,699 mln.																								
<i>Niet afgedekte risico's</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering kan dit tot (onverwachte) stijging van de uitgaven leiden. - Eventuele tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. 																											
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>																												
<p>Gemeente Maastricht neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg. Deze regeling voorziet in de instelling van een openbaar lichaam, genaamd Kredietbank Limburg. Voor het Algemeen Bestuur wijst elke GR-gemeente één lid aan per 45.000 inwoners of gedeelte daarvan. Voor de vaststelling van het aantal inwoners wordt uitgegaan van de door het CBS openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar voorafgaand aan dat waarin de zittingsperiode van het AB aanvangt. In dit geval wordt er dus gekeken naar het aantal inwoners per 1 januari 2017, dat zijn:</p> <table border="0"> <tr> <td>Brunssum:</td> <td>28.358</td> <td>→</td> <td>1 lid</td> </tr> <tr> <td>Heerlen:</td> <td>87.189</td> <td>→</td> <td>2 leden</td> </tr> <tr> <td>Kerkrade:</td> <td>45.937</td> <td>→</td> <td>2 leden</td> </tr> <tr> <td>Landgraaf:</td> <td>37.458</td> <td>→</td> <td>1 lid</td> </tr> <tr> <td>Maastricht:</td> <td>122.753</td> <td>→</td> <td>3 leden</td> </tr> <tr> <td>Sittard-Geleen:</td> <td>93.319</td> <td>→</td> <td>3 leden</td> </tr> </table> <p>De deelnemende gemeenten hebben een inkooprelatie met KBL. Op voorhand wordt een inschatting gemaakt van de omvang van de dienstverlening die de gemeenten verwachten af te nemen bij KBL. Betaling gebeurt door bevoorschotting per kwartaal. Aan het einde van het jaar worden de voorschotten afgerekend op basis van daadwerkelijke realisatie.</p> <p>Uit recent onderzoek van NIBUD blijkt dat voor alle huishoudtypen geldt dat de koopkracht fors daalt in 2022. Het netto besteedbaar inkomen van mensen neemt af, waardoor de kans op schuldenproblematiek zal toenemen. Tevens zien we al twee jaar dat het moeilijk is om (meerjarig) goede aannames te doen ten aanzien van de impact van Corona op het gebruik van schuldhulpverlening. Die onvoorspelbaarheid maakt het moeilijk om goede voorspellingen te doen over de omvang van de dienstverlening van KBL. Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering kan dit tot onverwachte stijging van uitgaven leiden. Tegelijkertijd kan een achterblijvende vraag leiden tot een negatiever exploitatieresultaat. Eventuele tekorten komen voor rekening van de GR-gemeenten.</p>					Brunssum:	28.358	→	1 lid	Heerlen:	87.189	→	2 leden	Kerkrade:	45.937	→	2 leden	Landgraaf:	37.458	→	1 lid	Maastricht:	122.753	→	3 leden	Sittard-Geleen:	93.319	→	3 leden
Brunssum:	28.358	→	1 lid																									
Heerlen:	87.189	→	2 leden																									
Kerkrade:	45.937	→	2 leden																									
Landgraaf:	37.458	→	1 lid																									
Maastricht:	122.753	→	3 leden																									
Sittard-Geleen:	93.319	→	3 leden																									

In 2022 werkt KBL met hulp van een extern bureau aan de omvorming van haar begroting naar kostendekkende tarieven voor elk product. Het effect hiervan komt tot uiting in de eerste begrotingswijziging 2023 (Q2 2023) en zal zorgen voor meer transparantie in de begroting. Bovendien kunnen de kosten op deze manier beter verdeeld worden over de deelnemende gemeenten op basis van daadwerkelijk gebruik.

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)				
Vestigingsplaats	Maastricht.			
Openbaar belang	Het (wettelijk) bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats HCL en toezicht houden op de niet-overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht.			
Bestuurlijk belang	Twee leden in algemeen bestuur.			
Financieel belang	Bekostigingsrelatie.			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	€ 1,063 mln.	€ 1,096 mln.	€ 1,130 mln.	€ 1,153 mln.
Programma	5 Sport, cultuur en recreatie			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 0,242 mln.	€ 1,476 mln.	€ 5,622 mln..
	2022 (begroting)	€ 0	€ 1.324 mln.	€ 5,778 mln.
	2023 (begroting)	€ 0	€ 1,176 mln.	€ 5,989 mln.
Niet afgedekte risico's	Geen			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>				
<p>Het Historisch Centrum Limburg is gevormd uit het Rijksarchief in de provincie Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het streekarchief van Heerlen e.o. (Rijckheydt). Samen met de Rijksoverheid vormen de Gemeenten Heerlen en Maastricht de bestuurlijke partners in de Gemeenschappelijke Regeling HCL (2019). Het HCL is een openbaar lichaam op grond van deze gemeenschappelijke regeling (GR) en daarmee een publiekrechtelijke organisatie.</p> <p>HCL beheert de archiefbescheiden en collecties die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Maastricht, in de rijksarchiefbewaarplaats van de provincie Limburg in Maastricht en in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Heerlen. Er is structureel ambtelijk overleg tussen de medewerkers van het (R)HCL en de archief- en informatiemedewerkers van zowel de gemeente Maastricht als de gemeente Heerlen.</p> <p>De Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg (HCL) bestaat uit de partijen Gemeente Maastricht, Gemeente Heerlen en Rijk (Ministerie OCW) en is ontstaan uit een fusie tussen het Rijksarchief in Limburg en Gemeentearchief Maastricht in 2004 en de toetreding van de archieforganisatie van de gemeente Heerlen, Rijckheydt, per 31 december 2019. De GR HCL is ingesteld met het doel de belangen van de minister en de gemeenten bij alle (wettelijke) aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden van de overheid in gezamenlijkheid te behartigen: het verwerven, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van de archieven en collecties (bijvoorbeeld beeldmateriaal). Het HCL is een openbare archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet. Door middel van digitale dienstverlening en een studiezaal zijn de archieven en collecties raadpleegbaar voor een breed publiek. Tevens wordt de duurzame toegankelijkheid op lange termijn van (digitale) overheidsinformatie gewaarborgd. Inmiddels vormt ook samenwerking bij de ontwikkeling van duurzame opslag (e-Depot) van digitaal gevormde overheidsarchieven een speerpunt van regionaal beleid bij de aangesloten overheden.</p> <p>Het HCL heeft dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Landgraaf, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal, alsook met de Gemeenschappelijke Regelingen Gegevenshuis, GGD Zuid Limburg, ISD BOL, ISD Kompas, Kredietbank Limburg, GR RUD Zuid-Limburg en Veiligheidsregio. Tenslotte heeft het HCL lopende dienstverleningsovereenkomsten met de Provincie Limburg en het Waterschap Limburg.</p> <p>Met de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet, voorzien voor 1 januari 2025, treedt de Rijksoverheid terug uit de Gemeenschappelijke Regelingen van alle RHC's. In het verslagjaar is het proces op uittreden – na overleg tussen het ministerie van OCW en delegaties van de RHC's – opgestart en zijn er op hoofdlijnen afspraken gemaakt die in 2023 verder worden uitgewerkt. De verdere implicaties en uitwerkingen volgen in de voorliggende jaren. In december 2021 is – met instemming van de andere RHC's – besloten dat de analoge Rijkscollectie in de archiefbewaarplaats van het HCL blijft opgeslagen onder beheer en beschikbaarstelling van de GR HCL via een delegatiebesluit waarbij de toekomstige financiële vergoeding gelijk blijft aan de huidige lumpsum bijdrage. De verantwoording geschiedt via de methodiek van de Speciale Uitkering (SPUK). Daarbij ontvangt de GR HCL de komende jaren een eenmalige vergoeding van €350.000,- ter compensatie voor het terugtreden uit het nationale e-depot en ter opbouw van een kennisnetwerk. In voorbereiding op de uittreding van het Rijk uit de GR HCL is gestart met het proces van totstandkoming van een eigen e-depot voor de bij ons aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties. Dit proces loopt door tot in 2023.</p> <p>In december 2020 is met instemming van het bestuur het project 'Atelier Materiële Voorbereiding', welke zich richt op de voorbereiding van het digitaliseren van rijksarchieven, voor een periode van 7 jaar verlengd. De betrokken medewerkers zijn daarbij in dienst getreden van HCL. Ter dekking van mogelijke afvloeiingskosten op termijn, wordt uit het projectresultaat de komende jaren een separate voorziening aangelegd.</p>				

Met de aansluiting van de gemeente Heerlen in de GR HCL en de daardoor ontstane samenvoeging van de archiefdiensten, is het besluit genomen om met het hele HCL over te stappen naar Parkstad IT inzake de ICT-dienstverlening. De migratie wordt eind oktober 2022 afgerond. Het HCL zal daarnaast vanaf najaar 2022 de CKK als nieuwe archiefbewaarplaats in Heerlen betrekken. Met de gemeente Heerlen is daartoe een 10-jarige huurovereenkomst gesloten. In het kader van de voorgenomen terugtrekking van het Rijk uit de Gemeenschappelijke Regeling per 2025 - waarbij het Rijk heeft aangegeven dat de structurele rijksbijdrage voor het behoud en beheer van de rijkscollectie in Limburg ongewijzigd blijft - zet het HCL vanaf 2021 sterker dan voorheen in op versterking en uitbreiding van haar regionale basis. De DVO-partners hebben inmiddels een verzoek ontvangen om aan te geven of zij overwegen tot toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling over te gaan. Vanuit het HCL is daartoe een bijbehorend informatiepakket opgesteld.

De grote toename van het vreemd vermogen heeft te maken met het opbouwen van een voorziening groot onderhoud gebouwen welke benodigd is door de overdracht van de onderhoudstaken van de eigenaar van de panden, zijnde Rijksvastgoed (voorheen Rijksgebouwendienst), aan het HCL. De opbouw van deze voorziening vindt met door het Rijk ter beschikking gestelde middelen plaats.

In 2022 en 2023 krijgt de inzet van het HCL op de doorontwikkeling van het beheer en de opslag van digitale archiefbescheiden een verder vervolg. Dit ten bate van duurzaam informatiebeheer en de realisatie van het e-depot. Er wordt verder ingezet op de opbouw van expertise op het gebied van advisering inzake digitaal archief- en informatiebeheer. Hiermee ondersteunt het HCL de uitdaging voor de overheid naar volledige implementatie van digitaal archiveren. In de dienstverlening ten behoeve van de gemeente Maastricht continueert het HCL haar werkzaamheden ten behoeve van taken en bevoegdheden die door de gemeente zijn overgedragen op het terrein van archiefbeheer. Deze inzet draagt bij aan duurzaam informatiebeheer en de realisatie van het e-depot.

Behalve op optimaal archiefbeheer blijft het HCL zich richten op het beschikbaar stellen van 0,120 de archieven voor (her)gebruik door een breed en divers publiek, zowel digitaal als analoog. In dit kader worden werkzaamheden uitgevoerd als bijv. de acquisitie van particuliere archieven, het bewaken van de fysieke toestand van de papieren archieven, deelname aan restauratieprojecten, depotbeheer, doorontwikkeling e-archief, permanente aandacht voor de kwaliteit van de digitale en analoge dienstverlening, en bestending van samenwerkingsverbanden. Vanaf juli 2022 is daarbij tevens een, bescheiden, eigen scanstraat operationeel.

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente wordt geïndexeerd op basis van de CBS inflatie-ontwikkeling. In de meerjarenbegroting van het HCL welke in het vroege voorjaar ten behoeve van 2023 is opgesteld, wordt uitgegaan van een jaarlijkse inflatie van 2%. Gezien de daadwerkelijke ontwikkeling van de inflatie en ook de inflatieverwachting voor 2023 en 2024, zal de daadwerkelijke gemeentelijke bijdrage naar verwachting evenredig hoger uitvallen.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)				
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht			
<i>Openbaar belang</i>	Realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing			
<i>Bestuurlijk belang</i>	4 van de 25 stemmen in het algemeen bestuur; burgemeester is voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur en voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid Limburg			
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage volgens vastgestelde verdeelsleutel (deels naar rato inwoneraantal, deels op basis van historische kosten)			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026
	€ 10,471 mln.	€ 10,834 mln.	€ 11,013 mln.	€ 11,218 mln.
<i>Programma</i>	1 Veiligheid			
<i>Financiële informatie</i>	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 0,120 mln. negatief	€ 4,641 mln.	€ 55,557 mln.
	2022 (begroting)	€ 0	€ 3,586 mln.	€ 56,614 mln.
	2023 (begroting)	€ 0	€ 2,602 mln.	€ 57,598 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's voor de veiligheidsregio zijn bepaald op € 6,388 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 1,556 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt 0,24.			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	Met ingang van 1 januari 2012 zijn de (inmiddels) zestien Zuid-Limburgse gemeenten deze GR aangegaan op grond van de Wet Veiligheidsregio's. Hiermee worden brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau geïntegreerd om een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren.			
	In bestuurlijk opzicht kent het bestuur drie bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het veiligheidsoverleg (voorheen veiligheidsdirectie) is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding. Het veiligheidsbureau coördineert de aan de Veiligheidsregio opgedragen voorbereidende taken van Crisisbeheersing en Rampenbestrijding. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen corebusiness of hoofdprocessen blijven invullen.			

Crisisbeheersing

2023 zal mede in het teken staan van de uitvoering van verbeterpunten uit de evaluaties van de covid-pandemie, het verwerken van aanbevelingen uit de evaluatie van de wet op de veiligheidsregio's, het verder verwerken van verbeterpunten uit de evaluaties van het Hoogwater en de reguliere evaluaties.

Daarnaast is het herstellen van de inspanningen die COVID-19 en het hoogwater gevraagd hebben een belangrijk issue. In 2023 zal de blik gericht worden op 2030 en zal met het bestuur nagedacht worden over de gewenste inrichting van crisisbeheersing om fit te zijn voor toekomstige dreigingen. Dat zal worden meegenomen onder in het nieuw meerjarenbeleidsplan voor de periode 2024-2027.

Risicobeheersing

VRZL werkt in een complexe en dynamische samenleving. Voortdurend wordt de samenleving beïnvloed door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving, nieuwe optredende risico's en andere verwachtingspatronen van burgers en (keten)partners.

Het wordt complexer en leidt tot meer en andere risico's. Het effect en de impact hiervan noodzaken tot een nog intensievere integrale samenwerking binnen de veiligheidsketen. Als verbindend thema hierin ligt de nadruk op risicobeheersing vanuit een risicogerichte benadering.

De nadruk komt steeds meer te liggen op het voorkomen en beheersbaar maken van incidenten. Dat vergt niet alleen het toepassen van regels, maar ook het scherp in beeld brengen en afwegen van risico's, zoeken naar maatregelen die de veiligheid bevorderen, motiveren van anderen die het verschil kunnen maken en het beïnvloeden van risicovol gedrag.

In 2023 worden ten aanzien van de risicobeheersing de volgende producten opgeleverd:

- Visie op inrichting risicobeheersing;
- Brandweer risicoprofiel;
- Implementatie van de Omgevingswet.

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Uitvoeren van de wettelijke milieutaken			
Bestuurlijk belang	Een stem in zowel algemeen bestuur en dagelijks bestuur (8% weging)			
Financieel belang	De jaarlijkse financiële bijdrage van gemeente Maastricht in de totale RUD Zuid-Limburg begroting is ca € 1.178 mln. van € 13.166 mln. dat komt neer op 8,94%			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	€ 1,285 mln.	€ 1,285 mln.	€ 1,285 mln.	€ 1,285 mln.
Programma	7 Volksgezondheid en milieu			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 1,081 mln.	€ 2,219 mln.	€ 2,219 mln.
	2022 (begroting)	€ 0	€ 1,657 mln.	€ 2,100 mln.
	2023 (begroting)	€ 0	€ 1,295 mln.	€ 2,100 mln.
Niet afgedekte risico's	De risico's zijn gelijk aan het weerstandsvermogen, deze worden jaarlijks berekend en vormen de basis voor de omvang van algemene reserve			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>				
De RUDZL is sinds januari 2013 voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie de uitvoeringsorganisatie van de basistaken milieu; Maastricht heeft ook specialistische taken (o.a. geluid) ingebracht. De uitvoering van taken is vastgelegd in een meerjarige dienstverlenings-overeenkomst met elke partij afzonderlijk. De nadere precisering van de dienstverlening vindt jaarlijks plaats middels een jaarlijks vast te stellen werkprogramma waarin in detail is uitgewerkt wat de verwachting is aan te verlenen diensten per deelnemer in de gemeenschappelijke regeling (o.a. vergunningen milieu, controles milieubedrijven enz.). De voortgang van de werkzaamheden worden verantwoord via twee tussentijdse voortgangsrapportages en een volledig jaarverslag.				
De gemeente Maastricht heeft in 2013 7,7 fte ingebracht in de RUDZL. Begin 2018 is een einde gekomen aan de tijdelijke detachering van de medewerkers. Zij zijn nu in dienst van de RUDZL. Per 1 januari 2021 is nog 1 extra fte aan de RUDZL overgedragen in verband met de overdracht van de uitvoering van de asbesttaken (afhandeling meldingen sloop/asbest en het toezicht daarop).				
Voorjaar 2021 heeft het bestuur van de RUDZL het rapport "De doorontwikkeling" vastgesteld: een routekaart voor de opvolging van allerlei verbeteracties voortvloeiend uit de Toekomstagenda 2021-2025 en twee onderzoeksrapporten naar de interne bedrijfsvoering.				
De prioriteit ligt daarbij op de bestuurlijke discussie over de toekomstige gewenste ontwikkeling en koers van de RUD ZL doch ook het continueren en optimaliseren van de huidige bedrijfsvoering				
In de begroting 2023 heeft de RUDZL een aantal belangrijke thema's opgenomen:				
1. De omzetting van het huidige inrichtingenbestand in het werkgebied van de RUDZL naar de zogenaamde milieubelastende activiteiten (een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken) onder de Omgevingswet. Dit zal een grote inspanning vergen van de organisatie.				

2. Het belang en de noodzaak van kwalitatief betrouwbare data ten behoeve van verbetering van de informatiehuishouding en –voorziening.
3. Het in de gehele VTH-keten meer inzetten op strafrechtelijke handhaving en vervolging.
4. De koersontwikkeling tot het milieukenniscentrum voor de regio vraagt een versterking in communicatie en relatiebeheer.

Het beleid van de RUD Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 wat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)				
Vestigingsplaats	Roermond			
Openbaar belang	BsGW beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van WOZ-waardering en heffen en innen van lokale heffingen.			
Bestuurlijk belang	Lid algemeen bestuur met stemrecht op basis van aandeel in de kosten (9,42% - Begroting BsGW 2023).			
Financieel belang	Bijdrage op basis van verdeelsleutel (aantallen aanslagregels, WOZ-objecten, aanslagbiljetten en klantcontacten).			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	€ 2,361 mln.	€ 2,202 mln.	€ 2,244 mln.	€ 2,295 mln.
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 1,565 mln. negatief	€ 0,362 mln. negatief	€ 9,491 mln.
	2022 (begroting)	€ 0	€ 1,203 mln.	€ 6,796 mln.
	2023 (begroting)	€ 0	€ 1,203 mln.	€ 6,508 mln.
Niet afgedekte risico's	Risico voor kosten bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>BsGW heft en int alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, zijnde gemeenten en het waterschap. Dit doet BsGW op rechtmatige wijze en voorts zo doeltreffend, doelmatig en klantvriendelijk mogelijk. BsGW is een uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.</p> <p>BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatieverhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening. Hierbij hoort ook expliciet het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze schaalvergroting en efficiëntievoordelen opleveren. BsGW investeert als kwaliteitsorganisatie continu in de ontwikkeling van kennis en resultaatbewustzijn van haar medewerkers. Grote waarde wordt toegekend aan welzijn, veiligheid en gezondheid van de medewerkers in het functioneren.</p> <p>BsGW is als zelfstandige belastingssamenwerking opgericht per 1 april 2011. Gemeente Maastricht is per 1 januari 2014 toetreden tot deze GR. Per 31 december 2021 bestaat de GR uit het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.</p> <p>Jaarrekening BsGW 2021: over 2021 bedraagt het resultaat € 1,565 mln. nadelig.</p> <p>Ontwikkelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De bijdrage aan BsGW stijgt in 2023 met € 178.000 als gevolg van indexering van lonen en goederen en diensten, toenemende proceskosten correctie sociale lasten, afschrijvingen, toenemende WOZ-waarderingskosten en hogere proceskosten en een afname van de kosten voor GDI-voorzieningen. b. Daarnaast stijgt de bijdrage aan BsGW in 2023 incidenteel met € 213.000 vanwege de implementatie van een nieuw belastingpakket. c. Vanwege bovenstaande is de bijdrage in 2023 incidenteel hoger dan de volgende jaren. <p>In de Bestuursrapportage BsGW 2^e kwartaal 2022 is opgenomen dat men over 2022 een negatief resultaat verwacht van € 1,613 mln., vooral door hogere kosten WOZ-taxaties (door bezwaren)</p>				

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz				
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.			
Openbaar belang	Bevordering zelfredzaamheid en participatie.			
Bestuurlijk belang	Wethouder (algemeen bestuur/dagelijks bestuur).			
Financieel belang	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	€ 4.289.645	€ 4.424.880	€ 4.569.595	€ 4.714.638
Programma	6 Sociaal domein			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2021 (realisatie)	€ 0,685 (positief)	€ 4,242 mln.	€ 3,626 mln.
	2022 (begroting)	€ 0,036 (positief)		
	2023 (begroting)	€ 0,295 (negatief)		
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig Vervoer op Maat. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie, zodat zij optimaal kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelingsfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.</p> <p>De formatie van Omnibuzz is 0,054 fte per 1.000 inwoners in december 2021. De apparaatskosten bedragen € 2,82 per inwoner. De overhead is 11,6% van de totale lasten (bron: Jaarrekening Omnibuzz 2021)</p> <p>De totale bijdrage van de gemeente Maastricht in 2021 bedroeg € 2.972.196. De wereldwijde pandemie heeft ook in 2021 grote impact gehad op Omnibuzz. Het vervoer is – qua volume – wederom fors lager geweest dan in 2019 en slechts beperkt hoger dan in 2020. Gedurende het jaar zijn er diverse ups en downs geweest als gevolg van nieuwe maatregelen en versoepelingen. Met vervoerders zijn continuïteitsafspraken nageleefd, waarbij aansluiting is gezocht bij de landelijke afspraken hieromtrent. Omnibuzz is door deze ontwikkelingen ruim binnen de begroting gebleven. Voor Maastricht geldt dat slechts de helft van de geraamde ritten is uitgevoerd. Daarnaast werden de niet-gereden ritten deels gecompenseerd conform afspraken die hiertoe gemaakt zijn met de vervoerders. Hierdoor is Maastricht ruim binnen de begroting 2021 gebleven.</p> <p>Voor 2022 heeft Omnibuzz een bedrag van € 3.954.553 begroot. Verwacht wordt dat het aantal ritten in 2022 weer langzaam maar gestaag zal aantrekken. En over het gehele jaar op 95% zal liggen van het niveau van 2019. Tussentijdse rapportages over de 1^e helft van 2022 wijzen echter uit dat het vervoer minder snel aantrekt dan geraamd, waardoor de vervoerskosten waarschijnlijk lager zullen uitvallen dan begroot. De inkomsten uit klantbijdragen zullen daarmee ook lager zijn dan begroot. Voor 2023 wordt 100% verwacht van het niveau van 2019, waarbij de begroting dan €4.289.645 zal bedragen.</p>				

Gemeenschappelijke regelingen zonder rechtspersoonlijkheid

De gemeenschappelijke regelingen zijn te verdelen in de openbare lichamen, de gemeenschappelijke organen en de centrumregelingen. De laatste twee worden gekenmerkt door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid.

Regionale Samenwerking Leerplicht (RSL) en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)	
Vestigingsplaats	Centrumgemeente Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Het Jaarverslag Leerplicht-RMC wordt jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders van Maastricht vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad en de colleges van de deelnemende gemeenten, die hun respectieve gemeenteraden actief informeren.

<i>Financieel belang</i>	In de gemeentelijke begroting kosten en baten (€ 1,149 mln.) in evenwicht, met een verhouding 2:1 als ratio Maastricht-regio. Financiering vindt plaats door het gemeentefonds en via de contactgemeente Heerlen op RMC. Door deze samenwerking wordt de leerplichtfunctie efficiënter uitgevoerd. Bijdrage buurgemeenten op basis van twee verdeelsleutels: aantal zorgleerlingen en aantal leerplichtigen. Aanvullende financiering vanuit OCW op het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten ZL.
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>Het regionaal uitoefenen van de bevoegdheden in zake het toezicht op de naleving van de (herziene) Leerplichtwet, regelgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, vervat in de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet Educatie en beroepsonderwijs en de Wet Passend Onderwijs. De leerplichtambtenaar is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door jongeren en/of ouders/verzorgers. Hij bewaakt het recht op onderwijs voor de jongere en verleent hulp aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen als de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn vorming en ontplooiing wordt belemmerd en als er sprake is van problematisch gedrag. Het toezicht heeft het karakter van maatschappelijke zorg. Deze maatschappelijke zorg heeft een multidisciplinair karakter waarbij de nadruk ligt op een goede samenwerking in zogenaamde knooppunten op scholen met andere hulpverlenende instanties (JGZ, schoolmaatschappelijk werk, consulenten Jeugd), zodat de jongere en/of ouders/ verzorgers als nodig snel en adequaat verwezen kunnen worden.</p> <p>De regionale meld- en coördinatiefunctie wordt in het zelfde werkgebied uitgevoerd. Het gaat vooral om het melden van voortijdige (niet-leerplichtige) schoolverlaters en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie behelst het registreren, het in beeld brengen en houden van jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (diploma havo/vwo of mbo-2) hebben gehaald en hun trajectbegeleiding terug naar school, een andere opleiding of naar werk. Gekozen is voor een 'centrumgemeente' constructie door het hoge uitvoeringsgehalte van de regeling. Wijziging van beleid komt niet snel voor.</p>	

Gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht.
<i>Openbaar belang</i>	Waarborgen bereikbaarheid en toegankelijkheid van onderwijs.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Deelnemende gemeenten hebben de uitvoering van het leerlingenvervoer (beschikken en contractmanagement) overgedragen aan Maastricht als centrumgemeente. De deelnemende gemeenten blijven wel zelf verantwoordelijk voor de beleidsmatige kant van het leerlingenvervoer.
<i>Financieel belang</i>	Het organiseren van leerlingenvervoer is een wettelijke taak en een openeinderegeling. Financiering vindt plaats via het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt het leerlingenvervoer efficiënter uitgevoerd.
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>De gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witten en Vaals participeren in een gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer te vergroten en de dienstverlening te verbeteren; ➤ De kwetsbaarheid in de uitvoering van onder andere specialistische werkzaamheden te verkleinen en beter te kunnen inspelen op snel wijzigende omstandigheden op het terrein van het leerlingenvervoer en maatwerkvervoer Jeugd; ➤ De continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen; ➤ De kwaliteit van het vervoer optimaal te houden en/of te optimaliseren; ➤ De kosten zo veel mogelijk in de hand te houden. 	

Gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoering van de werkzaamheden op gebied van sociale zaken van de 5 deelnemende gemeenten
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het Portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken dat toezicht houdt op de uitvoering van het vastgestelde beleid. Maastricht heeft zelf zeggenschap op de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten volgens vastgestelde verdeelsleutel. Daarnaast programmabudgetten op grond van inhoudelijke afspraken.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>SZMH is de gezamenlijke sociale dienst van vijf van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten (Eijsden-Margraten is per 1 juli 2021 uitgetreden). Namens die deelnemers voert de organisatie een deel van de Participatiewet en aanverwante regelingen uit. Dit betreft de uitvoering van het inkomens-, minima- en re-integratiebeleid.</p> <p>De regionale samenwerking binnen SZMH is vormgegeven via een lichte gemeenschappelijke regeling; een zogeheten centrumregeling. Het bestuur wordt gevormd door de verantwoordelijk portefeuillehouders van de zes gemeenten, die allen gelijkwaardig opdrachtgever zijn. Maastricht treedt daarbij op als centrumgemeente en heeft zeggenschap over de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid t.a.v. beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de individuele gemeenten, die dit wel zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid vormgeven.</p> <p>Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de overige uitvoeringstaken van SZMH (leerlingenvoer, leerplicht, jeugd, wmo, etc.) niet onder deze centrumregeling vallen. De GR gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst is aldus enkel een formele deelneming in het kader van de uitvoering Participatiewet.</p>	

Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitoefenen van wettelijke taken op het gebied van antidiscriminatie
<i>Bestuurlijk belang</i>	Gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV-Limburg
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage op basis van inwoners/verliesbijdrage naar rato van inwoners
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg) is een onafhankelijke stichting die voor 27 van de 31 Limburgse gemeenten de Wet op de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden.</p> <p>Sinds 2009 voert de ADV-Limburg werkzaamheden uit zoals omschreven in het raadsbesluit beleidsvoorstel ADV-Limburg 2009. Daarvoor hebben de gemeenten in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg ingestemd met een beperkte GR die de centrumgemeenten Roermond en Maastricht mandateert om namens de beide regio's de subsidierelatie met de ADV-Limburg vorm te geven. Naast de twee hoofdtaken uit de Wga (klachtmelding en klachtafhandeling) is een derde (wettelijke) taak preventie opgenomen in de GR.</p>	

Overige verbonden partijen

Stichting Personeelsbeheer Sport	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het in dienstbetrekking hebben en houden van medewerkers. Desbetreffende medewerkers te detacheren aan de sportorganisatie van de gemeente Maastricht met al daartoe behoort of daartoe gediensig is. Alles in de ruimste zin van het woord.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De stichting heeft een bestuur waarvan minimaal twee bestuursleden gemeente ambtenaar moeten zijn met de functie directeur.
<i>Financieel belang</i>	Alle kosten van de stichting worden doorbelast aan Maastricht Sport
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>In de Stichting Personeelsbeheer Sport zitten medewerkers die een dienstbetrekking hebben binnen de CAO Zwembaden en waarvan de loonkosten direct worden doorbelast naar het Geusselbad. Jaarlijks wordt de jaarrekening besproken met het bestuur van de Stichting Personeelsbeheer Sport. Alle kosten bijvoorbeeld opleidingskosten, salaris, verzekeringen worden doorbelast aan Maastricht Sport.</p>	

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het uitvoeren van civiele diensten (horeca) voor het Theater aan het Vrijthof. Het in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof organiseren van culturele evenementen in Maastricht.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Directeur Theater aan het Vrijthof is tevens directeur van SCCDK, toezicht door bestuur SCCDK
<i>Financieel belang</i>	Voor- en nadelig resultaat wordt verrekend met het Theater
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>De SCCDK verricht, onder leiding van de directeur van het Theater en een onafhankelijk bestuur, civiele diensten voor het Theater, voornamelijk inzet van horecapersoneel. Voor deze werknemers is de horeca CAO van toepassing. Of de gehele horeca-exploitatie in de stichting kan worden ondergebracht wordt meegenomen in het onderzoek naar het intern verzelfstandigen van het Theater.</p>	

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Maastricht heeft een oppervlakte van 5.890 hectare (59 km²) waarvan ruim 400 ha water. Binnen dit gebied heeft de gemeente de infrastructuur (wegen/verhardingen, kunstwerken, water, riolering), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Een goede eigentijdse kwaliteit van deze kapitaalgoederen is een randvoorwaarde voor een goede leefbaarheid en bevordert de ontwikkeling van de stad in alle opzichten. In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de aanwezige kapitaalgoederen.

Infrastructuur en voorzieningen in de openbare ruimte

Algemeen beleidskader

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef- werk- en woonmilieu voor de burger geeft de gemeente jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. De provincie vindt het als (financieel) toezichthouder van belang dat uit de paragraaf kapitaalgoederen blijkt dat de beschikbaar gestelde budgetten toereikend zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren. Daartoe verwacht de provincie de belangrijkste informatie over ten minste de kapitaalgoederen wegen, riolering, groen en gebouwen. In het bijzonder dient inzicht te worden verschaft in actuele beheerplannen, de van toepassing zijnde kwaliteitsniveaus en de mate van achterstallig onderhoud. E.e.a. is ook vastgelegd in de financiële verordening die bepaalt dat het college bij de begroting verslag doet van de beleidskaders voor wegen, water en groen en ook wat betreft de aanwezigheid van actuele beheersplannen voor wegen, water, groen en gebouwen. In dat kader bepaalt de verordening dat moet worden ingegaan op de voortgang van het geplande onderhoud aan deze producten inclusief kunstwerken en rioleringen.

Deze paragraaf geeft invulling aan deze opgave. Daartoe benoemt deze paragraaf o.a. de beschikbare en noodzakelijke budgetten voor de afzonderlijke producten en wordt inzicht verschaft in de actuele stand van zaken vanuit een oogpunt van onderhoud.

In 2017 is nota 'Integraal Beheer Openbare Ruimte' (IBOR) aan de raad aangeboden. Deze nota bevat een beschrijving en overzicht van de belangrijkste beleidskaders en vormt daarmee een overkoepelend document dat hoort bij de afzonderlijke leidraden m.b.t. het beheer van de openbare ruimte.

Bij raadsbesluit van 2 maart 2021 zijn alle relevante IBOR-leidraden, deels opnieuw, vastgesteld, dit met het oog op de financiële verordening 2018, de notitie materiele vaste activa 2020 en de aan de leidraden gekoppelde voorzieningen/investeringsprogramma's. Daarmee werd voldaan aan het verzoek van de accountant deze leidraden -inclusief de op grond daarvan aan te wenden financiële middelen- in overeenstemming te brengen met de desbetreffende regelgeving. Deze besluitvorming had ook betrekking op een aantal nieuwe in 2020 opgestelde leidraden, te weten de leidraden t.b.v. Civiele Kunstwerken, Openbare verlichting, Groen en Vestingwerken. Voor wat betreft het GRP 2018 - 2022 is toen een geactualiseerde versie vastgesteld die met name betrekking had op de aan het GRP gekoppelde projecten- c.q. activiteitenlijst.

Tegen de achtergrond van het beschreven beleidskader zullen wij hierna ingaan op de ontwikkelingen wat betreft de afzonderlijke kapitaalgoederen in de openbare ruimte, te weten wegen/verhardingen, civiele kunstwerken, water en riolering, groen (inclusief begraafplaats) en openbare verlichting.

Wegen/verhardingen

Algemeen/ontwikkelingen

Uit de database van de gemeente Maastricht blijkt dat het totale oppervlak van de verhardingen circa 5.970.467 m² (597 ha) bedraagt. Daarvan bestaat circa 46,5% uit elementenverhardingen en circa 50% uit asfalt. Het restant bestaat uit onder andere cementbetonverhardingen en halfverhardingen van steenslag. Het areaal is ten opzichte van een aantal jaren terug met ongeveer 2,5 % gegroeid als gevolg van areaaluitbreidingen.

De wegen worden in principe tweejaarlijks visueel geïnspecteerd volgens de CROW-systematiek en de monitoringsgegevens worden verwerkt in een beheersysteem. Dit systeem wordt vervolgens gebruikt om de onderhoudskosten van het totale wegenareaal te berekenen op netwerkniveau.

In de huidige leidraad verhardingen 2019 – 2023 (vastgesteld in Q4 2019) is met behulp van inspecties uit 2018 berekend welke kosten nodig zijn om het wegeneeraal verantwoord in stand te kunnen houden. Dit leidt tot onderstaande kosten die nodig zijn om het wegareaal verantwoord in stand te kunnen houden (ambitieniveau B/C).

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	gemiddeld	totaal
Klein onderhoud	626	626	626	626	626	626	3.131
Groot onderhoud	8.019	1.610	208	2.017	65	2.384	11.919
Boomwortelopdruk	1.000					200	1.000
Totaal	9.645	2.236	834	2.643	691	3.210	16.050

De bedragen zijn inclusief diverse opslagen die noodzakelijk zijn in verband met voorbereiding, onderzoek, directievoering, toezicht en risico. Opgemerkt wordt dat de meeste kosten in planjaar 1 zijn voorzien: dit hangt samen met de CROW-systematiek die ervan uitgaat dat al het achterstallig onderhoud in planjaar 1 wordt weggewerkt. Omdat dit in de praktijk niet mogelijk is zijn de gemiddelde kosten per planjaar én de totaalkosten het meest relevant.

Op basis van de in deze leidraad verwerkte inspectieresultaten wordt deze beleidsperiode extra aandacht besteed aan wortelopdruk en aan het herstellen van elementenverhardingen.

In 2021 hebben nieuwe inspecties plaatsgevonden volgens het principe van 'Risico gestuurd inspecteren' welke methode de gemeente de mogelijkheid biedt het wegbeheer in te richten op het beheersen van de hoogste risico's in plaats van de grootste schades. Dit geeft een goed en verantwoord handvat bij het stellen van prioriteiten aan welke weg(deel) het eerste onderhoud verricht dient te worden. De wegen met het hoogste risico worden als eerste onderhouden.

Uit de inspecties van 2021 blijkt dat circa 65% van het totaal oppervlak kwaliteitsniveau A+/A scoort terwijl circa 14% D- kwaliteit heeft.

Over de gehele linie kan gesteld worden dat er een lichte verslechtering van het kwaliteitsniveau aan het ontstaan is. Dit is een normaal verschijnsel doch dat geeft ook een signaal af voor wat betreft het te verwachten onderhoud in de komende jaren.

Nieuwe leidraad verhardingen

In 2023 zal er een nieuwe leidraad verhardingen worden opgesteld en wel voor de periode 2024 - 2028. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de inspectieresultaten 2021 die begin 2023 geüpgraded en aangevuld zullen worden.

Buiten de financiële aspecten en kwaliteitsniveaus en onderhoudsmaatregelen zullen een aantal belangrijke items in deze nieuwe leidraad worden behandeld. Daarbij denken wij o.a. aan de aanpak van wortelopdruk alsmede aan beleid m.b.t. de toepassing van beton, slijtlagen en geluidsarm asfalt. Ook zal aandacht worden besteed aan de gevolgen van de Omgevingswet, denk aan klimaatbestendigheid en klimaatadaptatie, het toepassen van alternatieven voor (asfalt)verhardingen en het toepassen van meer groen en minder asfalt.

In algemene zin kan opgemerkt worden dat wij verwachten dat het financieel ruimtebeslag meer zal stijgen dan de toegepaste indexen van de afgelopen jaren. De marktprijzen in de wegenbouw liggen inmiddels 15- 25% hoger dan een jaar geleden en dit zal zeker financiële gevolgen hebben en/of dwingen tot keuzen.

Beleidskader

- Leidraad Verhardingen 2019 t/m 2023 (vastgesteld door college november 2019 en herbevestigd door college/raad in maart 2021)
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Onderhoudsniveau

De raad heeft met CROW-C gekozen voor gekozen voor een functioneel basis-onderhoudsniveau met een wettelijk verantwoord veiligheidsniveau; het kwaliteitsbeeld qua onderhoud is sober. Alleen voor het voetgangersgebied en de hoofdwegen is gekozen voor een hoger kwaliteitsniveau (CROW-B). Er

is geen aanleiding deze onderhoudsniveaus bij te stellen.

Programma groot onderhoud wegen 2022 t/m 2024

Met inachtneming van alle inspectieresultaten tot nog toe zijn de jaarprogramma's groot onderhoud wegen tegen het licht gehouden en hierop –waar mogelijk- afgestemd. Primair uitgangspunt bij deze projecten is verbetering van het onderhoudsniveau (levensduur verlengend onderhoud) waarbij is afgestemd met o.a. de (grote) projecten, mobiliteit en eventuele wensen vanuit andere disciplines. Dit leidt tot het beeld zoals aangegeven in de tabellen. De programma's voor 2022 en 2023 liggen (nagenoeg) vast, het programma 2024 heeft de status 'indicatief' om daarmee maximale flexibiliteit te behouden.

Opgemerkt wordt dat de genoemde groot-onderhoudsprojecten in een jaar zijn benoemd vanuit de gedachte dat de geplande uitvoering ook in dat jaar daadwerkelijk kan/zal plaatsvinden. Het is niet uitgesloten dat de voorbereiding vertraagt waardoor dat project later tot uitvoering komt. Intern wordt dan bezien of de beschikbare capaciteit op een ander puur onderhoudsproject kan worden ingezet. Gelet op de beschikbare middelen vanuit het MJIP wordt gestuurd op een gemiddeld jaarlijks te investeren bedrag van 2,5 miljoen euro (jaren 2019 t/m 2023). Een aantal projecten bevat ook bijdragen vanuit andere disciplines zoals water, mobiliteit of groen.

Vervangingsprogramma 2022	
Onderhoud wortelopdruklocaties (complexer onderhoud; elementenverharding)	Gemiddeld budget vanuit groot onderhoud MJIP 2022: € 2. 500.000
Widelanken 1a en 1b, wijkontwikkeling (nieuwbouw en infra) 2021 t/m 2023	
Burgemeester Bauduinstraat, wijkontwikkeling (nieuwbouw en infra) 2021 en 2022	
Sphinks Zuid wijkontwikkeling (nieuwbouw en infra) 2021 en 2022	
Gentelaan/Nobellaan reconstructie	
Kruising Via Regia – Dr. Bakstraat plus aanpassen kruising Orleanstraat	
Wilhelminasingel / Parallelweg en St. Maartenspoort, onderhoud	
MHC, herinrichten Forumplein	
Gubbelstraat onderhoud	
Blauwe Loper, herinrichting 2022 en 2023	
Incl. risicoreservering	
Vervangingsprogramma 2023	
Onderhoud wortelopdruklocaties (complexere onderhoud elementenverharding)	Gemiddeld beschikbaar jaarbudget groot onderhoud MJIP 2023: € 2.500.000
Widelanken fase 2, wijkontwikkeling (nieuwbouw en infra)	
Askanlonstraat, 250 meter verleggen (gebiedsontwikkeling)	
Artsenijstraat verleggen (Brusselsepoort) (gebiedsontwikkeling)	
Caberg Zuid-Oost wijkontwikkeling (aanleg infra woonrijp)	
Cupidohof (onderhoud)	
Burgemeester van Oppenstraat, (alleen de parkeervakken, eenzijdig)	
Stuwweg (herinrichting)	
Maconlaan – Latourlaan – Vossenvoetpad plus voetpad Winterslag (sluit aan op Emillionlaan) plus voetpad tussen Medoclaan en Chambertinlaan (t.o. Emillionlaan) (onderhoud)	
Kasteel Hillenraadweg en Kasteel Bleienbeekweg (onderhoud)	
Medoclaan (onderhoud)	
Vroenhovenweg (tussen Pomerellolaan en Susserweg) plus Muskietierslaan tot aan Muskietiersplein plus klein stuk Susserweg (verlengde van Vroenhovenweg tot aan Muskietiersplein) plus de overige Susserweg (tot aan einde kombord/bord einde 30 km zone (onderhoud)	
Meerssenerweg, snelle fietsroute BIBK – fase 1 (fiets)	
Maagdendries, Lage Barakken, Lindenkruis en tafel Herbenusstraat, onderhoud	
Atillaweg, Heerdergroenweg en Hunnenweg (doodlopend stukje) plus Prins Mauritsweg (tussen Heerdergroenweg en Sibemaweg) (onderhoud)	
Gerechtigheidslaan (onderhoud)	
Incl. risicoreservering	

Vervangingsprogramma 2024 indicatief	
Wilhelminabrug van kruising Fr. Romanusweg t/m kruising St. Maartenslaan, incl beide kruisingen plus deel St. Maartenslaan van kruising tot St. Maartenspoort (onderhoud en fiets)	Gemiddeld budget groot onderhoud MJIP 2024: € 2.500.000
Fregatweg, vervangen asfalt fietspaden tussen Galjoenweg en grens gemeente Meerssen plus vervangen deklaag rijbaan tussen Klipperweg en gemeentegrens (onderhoud)	
Boekenderweg (onderhoud)	
Park Randwyck paden vervangen. Ligging tussen Bolivardomein, Praaglaan, Salemolaan, Sorbonnelaan, Bellemontodomein (Leuvenlaan wordt gekruist) (onderhoud)	
St. Hubertuslaan en Henri Hermanspark (tot aan de brug) (onderhoud)	
Churchillaan (onderhoud)	
Meutestraat (vanaf plateau Doubletstraat) en een klein aansluitend stukje Patoustraat plus Nimrodestraat (onderhoud)	
Doubletstraat (samen met Meutestraat) (onderhoud)	
Kasteel Neubourgweg vanaf Slotplein tot kasteel Oostlaan (onderhoud)	
Pr. Bisschopssingel (hoofdrijbaan) vanaf kruising Politiebureau tot aan Champs Elysessweg (onderhoud) 2024/2025	
Tongerseplein (onderhoud) 2024/2025	
Akersteenweg (tussen Dorpstraat / Burg. Cortenstraat en Dr. Nevenstraat) (onderhoud) 2024 / 2025	
Incl. risicoreservering	

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

De investering in levensduur verlengend onderhoud is opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MJIP).

Bij het onderhoud van de wortelopdruklocaties wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 203.000 opgenomen.

Daarnaast is in de begroting ook nog een jaarlijks bedrag opgenomen voor onvoorzien groot onderhoud (€ 65.000).

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Verhardingen	3.581	3.652	3.644	3.515	3.515

Civiele kunstwerken

Algemeen/ontwikkelingen

Binnen Maastricht zijn er in totaal ruim 500 kunstwerken gelegen waarvan er 394 eigendom zijn van de gemeente en de overige zijn van andere beheerders (Rijkswaterstaat, Waterschap, ProRail e.d.). Ze vertegenwoordigen een herbouwwaarde van € 241 mln. Als we het hebben over civieltechnische kunstwerken, dan bedoelen we hiermee objecten die nodig zijn om wegen, water of hoogteverschillen te kunnen overbruggen. Ze hebben niet alleen een functie, maar zijn in de openbare ruimte ook beeldbepalend en/of van historische waarde.

Meer dan de helft van de kunstwerken bestaat uit trappen (209 stuks). De overige kunstwerken bevatten vooral keermuren (70 stuks) en bruggen (75 stuks) waarvan vijf over de Maas en twee over het spoor. Er zijn twee tunnels in eigendom en beheer van de gemeente, waarvan de Markt-Maastunnel de belangrijkste is. Ten opzichte van een paar jaren geleden is het areaal toegenomen met 5%. Deze toename heeft voornamelijk te maken met de projecten Groene Loper A2 en de gebiedsontwikkeling rondom de Noorderbrug en het Frontenpark. Het areaal zal de komende jaren nog beperkt toenemen, o.a. zal de fietsbrug Borgharen over de Maas worden aangelegd.

Beleidskader

- Leidraad Civiele Kunstwerken 2020-2024
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Leidraad 2020-2024

Op 2 maart 2021 is de Leidraad Civiele Kunstwerken voor de periode 2020 – 2024 vastgesteld. Deze leidraad is een vervolg op de leidraad periode 2015-2019, waarbij het onderhoud plaatsvindt op basis van een risico gestuurde methodiek. Het onderhoudsniveau is in de leidraad technisch bepaald en via de zogenaamde RAMS-systematiek vertaald in termen van te hanteren niveaus van veiligheid, functioneren en duurzaamheid. Gekozen is voor het versoberd scenario waarbij alleen schades worden aangepakt die een veiligheidsrisico vormen of een verhoogde kans op kapitaalvernietiging hebben. De uitvoering wordt programmatisch en gebundeld georganiseerd. Uitgangspunt is sober maar doelmatig onderhoud.

Voor de nieuwe leidraad, is het hele areaal opnieuw geïnspecteerd. Voor de Markt-Maastunnel en de Hoeg Brök is een gedetailleerd onderzoek uitgevoerd en vertaald naar een MeerJaren Onderhoud- en investeringsPlan (MJOP).

Het programmatisch en systematisch werken wordt in de periode 2020-2024 verder uitgebreid met programmatisch inspecteren en plannen, en het periodiek actualiseren en beheren van de areaalgegevens. Net als bij de vorige leidraad, werken we ook deze periode met vier programmalijnen, waarbij het beschikbaar budget zo effectief wordt ingezet:

- Programma A: Regulier (vast) Onderhoud/ dagelijks onderhoud/ storingsonderhoud
- Programma B: Groot (variabel) Onderhoud/ kleine vervangingen/ specialistisch werk
- Programma C: Grote vervangingen en renovaties
- Programma D: Beheer: informatievoorziening, inspectie en onderzoek, monitoring

De programmalijnen vertalen zich in de volgende activiteiten. T.o.v. vorig jaar zijn veel aanbestedingen van deelprojecten in 2022 afgerond zodat deze in 2023 in (meerjarige) uitvoering komen:

- Meerjaren raamovereenkomst inspectie en monitoring (in uitvoering);
- Meerjaren raamovereenkomst onderhoud Civiele Kunstwerken (in uitvoering, het gaat hier om onderhoud en reparatie van kleinere objecten, denk aan muurtjes, trappen e.d.);
- Meerjaren raamovereenkomst conserveren Leuningen en Sierhekwerken (in uitvoering);
- Prestatiecontract Civiele Kunstwerken in en over belangrijke vaar- en rijwegen. Er is voor gekozen ca 70 objecten die een grote impact hebben voor het verkeerssysteem separaat aan te besteden. Er is aanbesteed via een UAV-GC-contract wat betekent dat de opdrachtnemer meer taken en verantwoordelijkheden heeft. Inmiddels is de uitvoering gestart;
- Prestatiecontract Markt-Maastunnel. Er is voor gekozen het huidige 10-jarig contract niet te verlengen en opnieuw te gaan aanbesteden. De verwachting is dat de daadwerkelijke opdrachtverlening na aanbesteding kan plaatsvinden in Q4 van 2023. De tunnel (gebouwd 2003) is inmiddels op een leeftijd gekomen die leidt tot meer uitgaven voor vervangingsonderhoud. Dit wordt met name veroorzaakt door de tunneltechnische installaties die aan het einde van hun technische levensduur gaan komen. Mede om deze reden wordt gekozen voor een langjarig prestatiecontract (15-20 jaar) waarbij de verwachting is dat de kosten aanzienlijk zullen stijgen t.o.v. het huidige niveau;
- Prestatiecontract Liften en civiele deel Hoeg Brök. Dit staat on hold i.v.m. een onderzoek naar de vraag of de huidige constellatie met liften gehandhaafd blijft of dat de constructie (beperkt) wordt aangepast. Doelstelling is een duurzame oplossing van de huidige problematiek van de liften die onvoldoende bestand zijn tegen het huidige intensieve gebruik en deels het vandalisme;
- Prestatiecontract Antieke Sluizen (in uitvoering);
- Inkoop veiligheidsbeambte Mark-Maastunnel 2021-2023 (afgerond);
- Inkoop contractmanager Mark-Maastunnel 2021-2025 (afgerond);
- Vervanging onderpanden (deuren) Sluis 19 en 20 (uitvoering gepland nov 2022, de deuren binnenzijde sluis 20 worden in Q4 2023 vervangen);
- Renovatie ophaalbrug Sluis 19, vervanging deuren (in aanbesteding);
- Digitalisatie wezenlijke archiefgegevens Civiele Kunstwerken (in uitvoering).

Gevolgen hoogwater

Naar aanleiding van de recente hoogwaterproblematiek is een inventarisatie gemaakt van de mogelijke gevolgen op de civiele kunstwerken. Voor wat betreft de visuele scan (boven de waterlijn) is geconstateerd dat her en der er wel aandachtspunten zijn, maar zijn er geen situaties waargenomen

die alarmerend zijn. Ook onder de waterlijn is met behulp van sonar gekeken wat leidt tot de conclusie dat er geen verontrustende zaken zijn geconstateerd.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

Bij de uitvoering van de leidraad wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 601.000 opgenomen.

Daarnaast is in de begroting ook rekening gehouden met de kapitaallasten van investeringen in civiele kunstwerken.

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Civiele kunstwerken	2.457	2.453	2.451	2.515	2.515

Rioleringen/water

Algemeen/ontwikkelingen

De totale lengte rioleringen bedraagt ca. 640 km. Nadat de laatste herstelwerkzaamheden in 2015 zijn afgerond is het rioolstelsel technisch weer op orde, de instandhouding ervan is echter een continu proces. Daarom wordt momenteel een nieuwe inspectieronde voorbereid. Op basis van deze nieuwe inspectieronde zal wederom worden beoordeeld of reparatie aan de orde is, dit om het stelsel te laten voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria.

Voor wat betreft de zogenaamde huisaansluitingen is al eerder geconstateerd dat de kwaliteit daarvan terugloopt, deze worden niet geïnspecteerd maar op basis van de meldingen en aantal uitgevoerde reparaties is er wel een achteruitgang merkbaar, dit heeft waarschijnlijk te maken met de aanwezigheid van gresbuizen waarvan het einde van de technische levensduur langzaam in zicht komt. De achteruitgang wordt plaatselijk versneld door overmatige rattenpopulaties en weersextremen. Bij grootschalige wegconstructies of herinrichtingen worden huisaansluitingen standaard onderzocht en indien noodzakelijk vervangen. Het vervangen van huisaansluitingen is echter zeer arbeidsintensief en duur vanwege de “drukte” in de ondergrond.

De afvalwater- en rioleringszorg beschreven wij de afgelopen periode standaard in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), in het GRP keken we terug op de vorige planperiode maar keken we ook vooruit. Ambities die we hadden op het gebied van de water- en rioleringszorg werden daarin geprogrammeerd.

Met de komst van de Omgevingswet (naar verwachting 1 januari 2023) verdwijnt de verplichting voor het opstellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Omdat wij echter rekening willen houden met de klimaatverandering en op een doelmatige wijze invulling willen geven aan de gemeentelijke zorgplichten met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwater vinden wij een actualisatie van het GRP 2018-2022 noodzakelijk. Daarom is ervoor gekozen om in navolging van het GRP een zogenaamd “waterprogramma” op te stellen. De opzet ervan is hetzelfde als het GRP. Alleen de naamgeving ervan is anders, vanaf 1 januari zal de term GRP worden vervangen door “Waterprogramma”. Ook in het waterprogramma worden projecten geprogrammeerd met als doel het voorkomen van wateroverlast, de zorg voor een goede waterkwaliteit en een stad die oog heeft voor de klimaatverandering (droogte en hittestress). Het nieuwe waterprogramma als opvolger van het GRP wordt in Q4 van 2022 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Het accent van het nieuwe waterprogramma komt te liggen op enerzijds de duurzame instandhouding van het rioolstelsel waarbij een optimaal functioneren ervan wordt nagestreefd. Anderzijds ligt er een accent op het voorkomen van wateroverlast en bestrijding van de hittestress. Dit is ook nodig, de afgelopen jaren is gebleken dat een jaar van extreme neerslag wordt opgevolgd door een jaar van extreme hitte en droogte. De Maas haalde in 2021 het hoogste debiet ooit terwijl 2022 zich kenmerkte door het laagste Maasdebiet. Voor wat betreft de Maas was het in juli 2021 erg spannend, het ging maar net goed, preventief zijn er 10.000 inwoners geëvacueerd omdat men bang was dat Heugem en Randwijck zouden overstromen. Maar ook elders in de stad is naar aanleiding van de extreme

neerslaggebeurtenis van 2021 wateroverlast opgetreden. Met name het stroomgebied van de Zouw (Daalhof, Wolder en Biesland) had te kampen met diverse vormen van wateroverlast. In het nieuwe waterprogramma ligt er dan ook een focus op het voorkomen van wateroverlast in dit gebied. Daarbij wordt synergie gezocht met andere projecten zoals bijvoorbeeld het wegonderhoud, dit is ook nodig om de stad op een verantwoorde wijze klimaatproof te maken. Het uiteindelijke doel is om toe te werken naar een klimaat-adaptieve stad.

Om dit te kunnen realiseren wordt gelijktijdig met het waterprogramma een klimaatadaptatiestrategie ter besluitvorming aan de raad aangeboden. Deze strategie geeft aan hoe wij als stad de gevolgen van de hittestress proberen te verminderen waarbij er ook een relatie wordt gelegd met het verminderen van wateroverlast. Daarbij kan gedacht worden aan het “ontstenen” en verder vergroenen van de stad. Een en ander sluit naadloos aan bij het coalitieakkoord.

Naast de regionale wateropgave wordt er ook steeds gewerkt aan de (inter)nationale opgave, dit heeft betrekking op de Maas. In 2016 heeft Maastricht vanuit het Deltaprogramma de opdracht gekregen om op basis van het eerder opgestelde ‘plan van aanpak hoogwaterveiligheid Maastricht’, verder onderzoek uit te voeren naar kansrijke oplossingen. Op basis hiervan is in 2017 gewerkt aan een verdere verdieping. Daarin zijn in samenspraak met de gemeente Eijsden-Margraten, Provincie Limburg en het Waterschap Limburg de kansrijke oplossingen onderzocht, dit om Eijsden-Margraten en Maastricht te beschermen tegen overstromingen bij mogelijk hogere afvoeren in de Maas. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het rapport ‘Ontwikkelingsvisie Zuidelijk Maasdal’. Dit rapport is in 2018 door de raad vastgesteld.

Als vervolg op deze visie is de onderzoeksfase ingezet, deze onderzoeksrapportage is inmiddels afgerond en door het college in 2021 vastgesteld. Gelijktijdig hiermee heeft het college ook voorgesteld om een bedrag van € 15 miljoen te reserveren als bijdrage in het project zuidelijk Maasdal waarin overheden met elkaar samenwerken om de Maas meer klimaatbestendig te maken.

Als gevolg van het hoogwater in 2021 is het urgentiebesef immers toegenomen hetgeen ertoe heeft geleid dat er versneld wordt toegewerkt naar een MIRT-verkenning. Het MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Dit is een investeringsprogramma van het Rijk voor projecten en programma's in het ruimtelijk domein (zoals bijvoorbeeld wegen en bruggen). Het Rijk is bij deze projecten en programma's direct financieel betrokken. De MIRT-procedure heeft als doel om samen met de omgeving te komen tot een slimme, duurzame en klimaatbestendige oplossing voor de knelpunten, in dit geval de Maas. Dit wordt gedaan door de opgave breed te onderzoeken en een integrale afweging te maken. Dit gebeurt in de vorm van een trechteringsproces waarbij stap voor stap wordt toegewerkt naar het zogenaamde “Voorkeursbesluit” op basis waarvan kan worden overgegaan tot uitvoering.

Ook voor deze opgave geldt dat niets doen geen optie is, voor de Maas ligt er een primaire opgave voor het rijk en waterschap maar het is van belang om daarin als gemeente goed te participeren, het gaat immers om het belang van de burger en om de benutting van de synergiekansen voor de stad. Daarbij kan gedacht worden aan meekoppelkansen vanuit de stedelijke ontwikkelingen in de periferie van de Maas en de Maasoever.

Beleidskader

- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Waterprogramma 2023 - 2027
- Klimaatadaptatiestrategie 2023 - 2027

Onderhoudsniveau

In het kader van de zorgplicht dient het rioolstelsel te functioneren binnen vastgestelde kaders. Door het ingezette traject van reiniging, inspectie en reparatie is het rioolstelsel technisch gezien weer op orde.

Relatie tot programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Financiële consequenties/begroting

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Riolering	10.275	10.720	10.969	11.216	11.216

Groenbeheer

Algemeen/ontwikkelingen

De oppervlakte openbaar groen binnen de gemeente Maastricht bedraagt 524 hectaren, inclusief de begraafplaats aan de Tongerseweg en natuurterreinen; daarnaast heeft Maastricht een bomenbestand bestaande uit ca. 43.400 laan- en parkbomen. Binnen dit beleidsveld spelen een aantal ontwikkelingen.

Leidraad groen/groenplan

De leidraad groen en het groenplan zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De leidraad is een zelfstandig document en is tactisch en operationeel van aard. Het groenplan is strategisch beleidsdocument en maakt integraal onderdeel uit van de Omgevingsvisie. De omgevingsvisie, inclusief het groenplan zijn in de loop van 2020 vastgesteld. Aansluitend is ook de leidraad in 2020 vastgesteld.

In de leidraad groen ligt het accent op het verlagen van de onkruiddruk in beplantingsvakken. Dit moet worden gezien als een vervolg op het eerder genomen besluit om weer in te zetten op het behalen van CROW onderhoudsniveau B, dit was tot voor kort onderhoudsniveau C.

Daarnaast worden beplantingsvakken die versleten zijn en geen volledige bodembedekking meer bevatten, vervangen; dit wordt geïntegreerd in het programma van omvormen en vervangen. Deze vervangingsoperatie is nodig om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen behalen, gesloten beplantingsvakken zijn immers beter te onderhouden. Dit programma wordt per stadsdeel en gefaseerd uitgevoerd. Bij het vervangen van de beplantingsvakken wordt aangesloten bij de ambities uit de omgevingsvisie en het groenplan. Per vak wordt bekeken of de vervanging een bijdrage kan leveren aan de klimaatdoelstellingen, vergroting van de biodiversiteit of een kwaliteitsimpuls als het gaat om het aspect 'kijkgroen'. Met dit project is een aanvang gemaakt in 2020, dit programma loopt door tot en met 2023.

Verder is er in 2022 een bomenbeheerplan opgesteld waarin een vervangingsopgave is opgenomen. Hierbij liggen de accenten op het vervangen van bomen op basis van de VTA inspectie, vervanging van bomen als gevolg van ziektes en aantastingen.

In het uitvoeringsplan van de leidraad wordt dus de synergie gezocht met de geformuleerde ambities zoals die in de Omgevingsvisie (deel 2, 'groen, natuur en landschap') zijn beschreven. Dit betreft de thema's ontmoeten & differentiatie, biodiversiteit, klimaat en bomen. Daarvoor gelden in de leidraad een aantal transformatieprincipes zodat meerdere doelen tegelijk kunnen worden gerealiseerd.

Beleidskader

- IBOR nota 2017
- Leidraad groen 2020 – 2024
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Bomenbeheerplan Maastricht 2022-2028
- Norminstituut Bomen

Onderhoudsniveau

Het onderhoudsniveau voor het onderhoud groen is in 2011 door de raad vastgesteld op kwaliteitsniveau C maar onlangs verhoogd tot B hetgeen nader is uitgewerkt in de leidraad groen. Dit heeft geleid tot de volgende maatregelen:

Een verhoging van de beeldkwaliteit van het regulier onderhoud naar een gemiddeld (basis)niveau CROW-B waarbij een verhoogd onderhoudsniveau in de binnenstad en de groene loper mogelijk zijn en onderhoudsniveau C geldt voor het natuurlijke groen.

Het omvormen van de beplantingsvakken op niveau C/D om het onderhoud weer op B te brengen.

Het bestrijden van de onkruidruk en invasieve exoten.

Er wordt extra ingezet op het oplossen van onveilige situaties van straatbomen en opdrukkende verhardingen. Hiervoor wordt een financiële bijdrage geleverd aan het project groot onderhoud 'opdrukken verharding door boomwortels'.

Via objectieve schouwen in de openbare ruimte wordt de onderhoudskwaliteit van groen gemeten.

Bomen worden niet beheerd op CROW B maar op basis van het Norminstituut Bomen. Hierin staan de richtlijnen voor het bomenonderhoud omschreven. De vitaliteit en veiligheid van bomen wordt beoordeeld op basis van een zogenaamde VTA (Visual Tree Assessment). Volgens deze methode kunnen (zichtbare) gebreken worden herkend. Indien noodzakelijk vinden er nadere onderzoeken plaats.

Relatie tot programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Financiële consequenties/begroting

Bij de uitvoering van de leidraad wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 740.000 opgenomen. Voor de jaren 2022 en 2023 wordt vanuit de post risico-buffers respectievelijk € 475.000 en € 425.000 additioneel toegevoegd aan de begroting als bijdrage om onvoorziene en onuitstelbare werkzaamheden te kunnen uitvoeren en daarmee de veiligheid en toekomstbestendigheid van ons huidige bomenbestand te kunnen waarborgen.

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Groenvoorzieningen	5.032	4.993	4.989	4.965	4.965
Bomen	1.188	1.179	1.179	1.179	1.179
Natuurbeheer	444	444	444	444	444
Totaal	6.664	6.616	6.612	6.589	6.589

Schoonhouden openbare ruimte

Doelstelling

Zorgdragen voor het schoonhouden van de openbare ruimte, met als doel een sobere, functionele en veilige openbare ruimte i.r.t. het aspect schoon.

Kwaliteitsbeelden

De basistaak van het schoonhouden van openbare ruimte is gericht op jaarbasis gemiddeld minimaal CROW-kwaliteitsbeeld A binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B buiten de singels. Het kwaliteitsniveau wordt periodiek extern gemonitord. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

Ontwikkelingen

Sinds 2016 is er speciale aandacht voor een preventieve aanpak van zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, zijnde educatie (diverse scholenprojecten via het Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie CNME), preventie (gedragsbeïnvloeding en repressie) en verduurzaming (o.a. elektrificatie bladblazers).

Vanaf 2018 worden afvalcoaches ingezet om burgers te informeren omtrent de juiste toepassing van de regels omtrent het aanbieden van afval. Door op een coachende wijze te informeren wordt o.a. gestreefd naar minder zwerfafval; bijvoorbeeld door het aantal bijplaatsingen bij de milieuperrons te beperken.

Een blijvend aandachtspunt is onkruidbestrijding op verhardingen. Uit milieuoverwegingen is Gemeente Maastricht in 2010 gestopt met chemische bestrijding van onkruid op verhardingen en in beplantingen. Hierdoor kan pas als het onkruid opgekomen is, met de niet-chemische bestrijding

begonnen worden. Bovendien blijven bij deze bestrijdingsmethode de wortels van het onkruid onder de grond intact. Het gevolg hiervan is dat onkruid daardoor meer zichtbaar is en de openbare ruimte ontsiert. Daarnaast zijn de werkzaamheden qua uitvoering arbeidsintensiever. Verhoogde inzet is nodig om met niet-chemische onkruidbestrijding hetzelfde resultaat te behalen.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Schoon	5.578	5.553	5.553	5.553	5.553

Openbare verlichting

Algemeen/ontwikkelingen

In Maastricht staan ca 20.000 stuks masten, waaraan in totaal ca 22.000 stuks armaturen zijn bevestigd (cijfers t.o.v. vorig jaar neerwaarts bijgesteld i.v.m. opschonen gegevensbestanden).

Het beheer en onderhoud van het areaal openbare verlichting wordt beïnvloed door een aantal ontwikkelingen.

In 2017 is gestart met de toepassing van LED -armaturen die voldoen aan de huidige flora- en fauna wetgeving (o.a. vleermuisvriendelijk) en waarbij ook nadrukkelijk gekeken wordt naar de sociale veiligheid. Dit betekent dus een combinatie van amber (vleermuisvriendelijk) licht en wit (sociale veiligheid) licht, welke dagelijks een bepaald scenario doorloopt en ook nog seizoen afhankelijk functioneert. Het eerste project dat op deze wijze is gerealiseerd is de 'Keersluis Limmel'. Op basis van een evaluatie is besloten om alle nieuwe verlichting te gaan uitvoeren als vleermuisvriendelijke verlichting.

Een andere ontwikkeling binnen de openbare verlichting, die al geruime tijd gaande is, betreft de toepassing van de zogenaamde slimme LED armaturen. Deze LED armaturen zijn op afstand te beheren en aan te sturen.

Verder is er voor de komende jaren een nieuw onderhoudscontract voor de openbare verlichting gesloten op basis van een gemeenschappelijke aanbesteding met Sittard-Geleen, Meerssen en de provincie.

Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024

Deze leidraad vervangt de oude leidraad Openbare Verlichting 2015 – 2019 en is inmiddels door college en raad vastgesteld (maart 2021).

Belangrijkste opgave van deze leidraad is om de komende jaren alle achterstanden m.b.t. de vervanging van masten en armaturen in te halen. Uitgangspunt daarbij was dat de technische levensduur vanaf 2025 niet meer mag worden overschreden. Inmiddels is gebleken dat er voor het inhalen van de achterstand ten minste 4 jaar nodig is. De reden hiervan is dat Enexis dient te worden ingeschakeld bij het maken van de aansluitingen waarbij dit nutsbedrijf kiest voor het uitgangspunt, "die het eerst komt, die het eerst maalt". Dit uitgangspunt is leidend voor de verdeling van de beschikbare capaciteit van Enexis, zeker nu het nutsbedrijf opereert in een markt waarbij er veel vraag is vanuit de achtergrond van de energietransitie waarbij de gemeente slechts één van de partijen is die een beroep doen op dit nutsbedrijf.

Voor het inhalen van de achterstand wordt momenteel een inkooptraject voorbereid dat moet leiden tot het inzetten van meerdere marktpartijen die de inhaalslag verder uitvoeren, verdeeld over verschillende percelen. De verwachting is dat de aanbesteding in 2023 uitmondt in opdrachten die een doorlooptijd hebben van 4 jaren zodat de werkzaamheden tenminste tot 2027 in beslag zullen nemen.

Door de inhaalslag wordt er de komende jaren minder bijgedragen aan projecten (specifieke projecten dienen in principe zélf de kosten te dragen voor de openbare verlichting) en worden ad hoc maatregelen, al of niet op verzoek van burgers, tot een minimum teruggebracht.

Verder geeft deze leidraad invulling aan diverse prioriteiten die samenhangen met openbare verlichting. Denk aan thema's zoals installatieverantwoordelijkheid, optimaliseren eigen OV-netten i.v.m. daaraan te stellen nieuwe eisen, e.d. Ook is het product OV faciliterend aan nieuwe ontwikkelingen zoals uitrol van laadpalen, introductie stop&drop, parkeerautomaten, camera's, e.d.

Belangrijk aandachtspunt in 2023 zijn de stijgende energiekosten. Het is op dit moment moeilijk om prognoses te maken maar het zal duidelijk zijn dat door de gewijzigde internationale situatie sprake zal zijn van een grote stijging van de prijzen.

Beleidskader

Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024

Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018

Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Energienota 2009

Onderhoudsniveau

De openbare verlichting wordt onderhouden op basiskwaliteit B, dit conform de IBOR afspraken. De beeldkwaliteit wordt in de jaarlijkse schouw meegenomen en scoort een gemiddelde B-kwaliteit. In het voor- en najaar van elk jaar wordt ook een nachtschouw op de hoofdontsluitingswegen uitgevoerd (uitval lampen).

Het verlichtingsniveau zal in de komende beleidsperiode opnieuw worden gemeten.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

In de leidraad is als primaire opgave beschreven dat we de komende jaren een inhaalslag maken om alle masten en armaturen die hun technische levensduur hebben overschreden te vervangen.

De investeringen worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten op basis van technische levensduur (armaturen: 20 jaar, masten: 40 jaar) worden gedekt door onttrekkingen uit de voorziening (productiemiddelen) openbare verlichting.

De hiervoor benodigde hogere stortingen zijn beschikbaar gekomen door interne herschikking van OV gelden in combinatie met bezuinigingen binnen het product. E.e.a. is verwerkt in de voorliggende begroting.

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2022	begrote lasten 2023	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026
Openbare verlichting	1.621	1.908	2.028	2.147	2.147

Vastgoed

Inleiding

De gemeente Maastricht heeft gebouwen in eigendom en is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van deze vastgoedportefeuille. Kwalitatief goed onderhoud is belangrijk omdat deze gebouwen een bijdrage leveren aan de beleidsdoelstellingen. Het doel is het waarborgen van het vastgestelde onderhoudsniveau van alle gemeentelijke gebouwen. In onderstaande paragraaf wordt nader toegelicht hoe dit gebeurt. Allereerst wordt toegelicht uit welke categorieën het vastgoed bestaat, het algemene beleidskader en de relevante thema's zoals duurzaamheid en toegankelijkheid.

Vervolgens worden de ontwikkelingen en investeringen geschetst om dit ten slotte te vertalen in de financiële consequenties van het bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud.

Algemeen

Het gemeentelijk vastgoed in de gemeente Maastricht omvat zes categorieën vastgoed, waarbij het maatschappelijk vastgoed drie subcategorieën kent:

- a. Huisvesting voor de eigen bestuurlijke en ambtelijke organisatie;
- b. Onderwijs (primair, speciaal en voortgezet);
- c. Maatschappelijk vastgoed;
 - a. Culturele voorzieningen;
 - b. Welzijnsvoorzieningen;
 - c. Sportgebouwen en terreinen;
- d. Overig vastgoed, onder andere commercieel vastgoed (woningen, winkels, kantoren);
- e. Tijdelijk beheer van verworven gebouwen en gronden, objecten ten behoeve van de bouwgrondexploitatie (BGE);
- f. Onbebouwde terreinen en parkeergarages (OOG).

Bebouwd ¹	Gemeentelijke huisvesting	10 vastgoedobjecten
	Onderwijs (incl. gymnastiekzalen)	82
	Culturele voorzieningen	37
	Welzijnsvoorzieningen	zie culturele voorzieningen
	Sportgebouwen en terreinen	36
	Overig vastgoed o.a. commercieel en MECC	97
	Gebouwen en gronden tijdelijk beheer	*
Onbebouwd/parkeergarages	Onbebouwde terreinen incl. overig (vml. NIEGG's)	904

*Zijn opgenomen in overige vastgoedcategorieën.

Het exploitatieresultaat is de afgelopen decennia structureel verliesgevend geweest, o.a. vanwege het overwegend sociaal- maatschappelijke karakter van de vastgoedportefeuille en langdurige leegstand bij vooral incurant vastgoed dan wel als gevolg van vertraagde locatieontwikkelingen. Het resultaat over de jaren 2008 tot en met 2015 was gemiddeld € 0,380 mln. negatief per jaar variërend van € 0,8 mln. tot € 0,2 mln. Via het treffen van allerlei maatregelen in het beheer en exploitatie en het afstoten van (verliesgevende) objecten is er vanaf 2016 jaarlijks een positief bedrijfsresultaat bewerkstelligd. In hoeverre deze lijn zich ook in de komende jaren voortzet, is naar aanleiding van de ontstane COVID-situatie en de mogelijke consequenties voor de vastgoedexploitatie momenteel nog ongewis.

De rol van de vastgoedportefeuille is faciliterend en ondersteunend aan beleid dat geformuleerd wordt door de betreffende beleidssector die daarmee voorziet in een beleidsmatig bepaalde huisvestingsbehoefte. Daarnaast behelst de vastgoedportefeuille ook strategische objecten die in het verleden aangekocht zijn ten behoeve van het realiseren van toekomstige strategische doeleinden (planontwikkeling). Zoals aangegeven in het coalitieakkoord 2022-2026 werken we integraal aan de opgaven in de stad en zoeken we daarbij steeds naar koppelkansen op het gebied van vergroenen, klimaat, leefbaarheid, verkeersveiligheid en recreatie.

Algemeen beleidskader ten aanzien van onderhoud

Het *planmatig onderhoud* van het vastgoed gebeurt binnen de gemeente op basis van meerjaren onderhoudsplanningen die zijn vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De planningen in dit systeem worden ieder 4-5 jaar geactualiseerd op basis van nieuwe gebouw- en installatie-inspecties. De laatste actualisatie heeft plaatsgevonden in 2020 zodat in de periode 2021-2025 met nieuwe actuele cijfers gewerkt kan worden. Per vastgoedobject wordt vastgelegd wat de huidige staat van onderhoud is en wat er jaarlijks aan werken dient te worden uitgevoerd om de onderhoudsstatus per vastgoedobject op *minimaal conditiescore 3 te behouden, e.e.a. volgens de wettelijke NEN-norm 2767*. Zodoende wordt voorkomen dat er op enig moment sprake is van achterstallig onderhoud. Er is dus geen sprake van achterstallig onderhoud. Conditiescore 3 betreft een redelijke kwaliteit waarbij incidenteel storingen kunnen optreden. Het aan te houden onderhoudsniveau op conditiescore 3, alsmede de onderhoudsplannen zelf, wordt door de gemeenteraad 4-jaarlijks expliciet vastgesteld. De

¹ Bron: MPGV 2021

nieuwe plannen zijn in maart 2021 door de raad vastgesteld voor de periode 2021-2025. Een punt van zorg zijn wel de stijgende bouwkosten.

Bij het (eigenaars)onderhoud probeert de gemeente rekening te houden met het feit dat men voor een enorme verduurzamingsopgave staat. Het maken van sprongen in energielabels of zelfs het energieneutraal maken van de vastgoedportefeuille is een zeer grote opgave. Op dit vlak zijn afgelopen jaren diverse sporen uitgezet, mede in navolging van het coalitieakkoord 2018-2022, waarbij tijdens natuurlijke vervangmomenten wordt gepoogd duurzame oplossingen in te zetten. Hierbij worden de huurders meegenomen in het nemen van maatregelen met een terugverdientermin van < 10 jaar en waarbij de werken met een terugverdientijd \geq 10 jaar wel in kaart worden gebracht (DMJOP) maar door een gebrek aan financiële middelen nog niet kunnen worden opgepakt. Dat de budgetten het nu niet toelaten om al het vastgoed 100% te verduurzamen (energie-neutraal te maken) neemt niet weg dat de gemeente, daar waar mogelijk, bij het reguliere onderhoud zo veel mogelijk al voor duurzame oplossingen kiest. In de paragraaf duurzaamheid, wordt hier verder op ingegaan.

Vastgoed in tijdelijk beheer, zijnde vastgoed dat is/wordt aangekocht voor planontwikkelingen wordt in beginsel niet meegenomen in de reguliere onderhoudsplanningen. Hiervoor geldt doorgaans een apart onderhoudsregime dat uitgaat van zeer sober en hooguit noodzakelijk (calamiteiten)onderhoud waardoor de conditiescore vergelijkbaar is met niveau 4, matige conditie.

Onderwijsgebouwen

Per 1 januari 2015 is het onderhoud van de scholen in het primair onderwijs overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeente ontvangt hierdoor geen aanvragen meer voor een financiële bijdrage in de kosten van gebouwonderhoud. Een situatie die al sinds 2005 geldt voor het voortgezet onderwijs. De gemeente kan wel nog worden aangesproken op zogenaamde constructiefouten.

Investerings in onderwijshuisvesting gebeuren op grond van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Hoofdzakelijk wordt in een IHP opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst. Rekening houdend met alle relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen. In het kader van de verwachte vrijkomende schoolgebouwen als gevolg van de IHP's zullen een aantal schoolgebouwen de komende jaren aan de gemeente in eigendom worden terug geleverd. De schoolgebouwen die afgelopen jaren aan de onderwijsbestemming zijn onttrokken en daarmee weer juridisch eigendom van de gemeente zijn, worden aan een bouwkundige NEN2767 inspectie onderworpen om de onderhoudstoestand te bepalen (minimaal niveau 3). Eventuele herstelwerkzaamheden en gemoeide kosten zijn voor rekening van het schoolbestuur. Vervolgens worden deze panden al dan niet toegevoegd aan de Bebouwd Onroerend Goed (BOG) -portefeuille, opgenomen in het reguliere onderhoudsregime en zal een herbestemming (verkoop, verhuur, sloop) worden gezocht. Het IHP-budget betreft een investering middels de Meer Jaren Investeringsplan (MJIP). De hoogte van de geplande investeringen zijn gebaseerd op historische cijfers zonder toepassing van een jaarlijkse indexering. Dit niet indexeren vormt een risico voor de benodigde IHP-budgetten. De kosten zullen immers ieder jaar stijgen maar de MJIP gelden zullen niet mee geïndexeerd worden. Een ander risico voor de IHP-budgetten betreft de financiële uitgangspunten uit het IHP Kindcentra (par. 4.1) waaronder diverse bijkomende kosten welke niet zijn verwerkt in de doorrekening (o.a. eventuele kosten voor verwerving, sloop, locatie specifieke kosten, etc.). Deze zijn veelal locatieafhankelijk. Deze eventuele kosten waren bij de totstandkoming van het IHP Kindcentra niet inzichtelijk. Daarom wordt per IHP-locatie/project een zogeheten business case opgesteld waarin ook de financiële haalbaarheid wordt onderzocht (de benodigde kosten vergeleken met het budget).

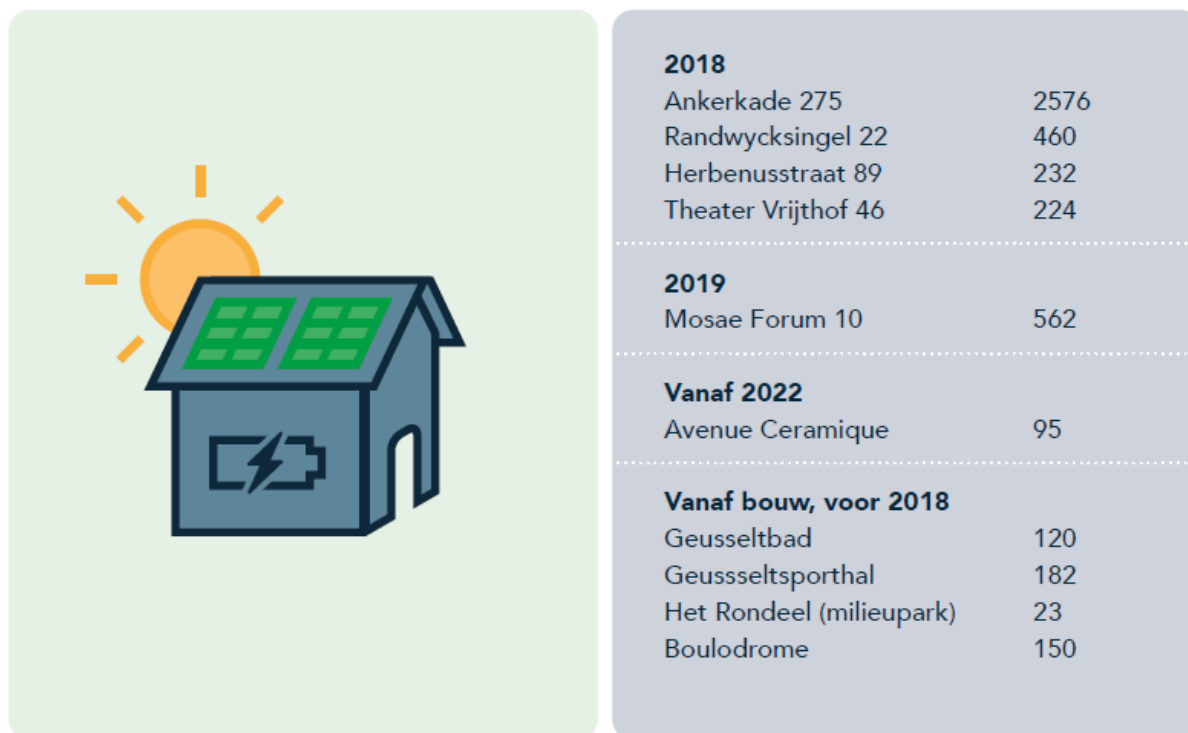
Onderhoudsniveau buiten- en binnensport.

In het kader van het Spreidingsbeleid Buitensportaccommodaties (raadsnota februari 2018), waarin de visie van de gemeente Maastricht uiteen werd gezet ten aanzien van de toekomst van de bestaande buitensportaccommodaties, is een kwaliteitsbeoordeling uitgevoerd. Deze kwaliteitsbeoordeling is uitgevoerd bij alle buitensportaccommodaties in eigendom zijnde van de gemeente. Het doel van het spreidingsbeleid is om door middel van concentratie van multifunctionele sportparken gecombineerd met een aantal ondersteunende kleinschalige sportvoorzieningen op buurt- en wijkniveau te komen tot een robuuste sportinfrastructuur. Uit de kwaliteitsbeoordeling is gebleken, dat het bestaande onderhoudsniveau van de voorzieningen op basisniveau is (= veilig en functioneel). Dit staat gelijk aan de conditiescore 3 (volgens de NEN2767). Dit niveau wordt gehandhaafd.

Ook voor de gemeentelijke binnensportaccommodaties (sporthallen, sport- en gymzalen) is er een meerjaren onderhoudsplan, waarbij het aanhouden van conditiescore 3 uitgangspunt is. Er wordt zoveel mogelijk volgens dit plan gewerkt, zij het dat het onderhoudsbudget de afgelopen jaren wel extra onder druk heeft gestaan, en meerdere malen reguliere onderhoudswerkzaamheden (niet zijnde calamiteiten) zijn doorgeschoven. Vertraging in keuzes en besluitvorming omtrent diverse binnensportaccommodaties (Uitstel Nota Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties 2^e Tranche) zijn er mede debet aan dat onderhoudsprogramma's worden vertraagd of in tijd naar achteren worden gezet. Op grond van de inspecties blijkt over het algemeen dat de onderhoudsstaat overwegend voldoende is maar er blijven kwetsbare situaties die nadere aandacht vragen. Het eigenarenonderhoud wordt in nauwe afstemming met de gebruiker, Maastricht Sport, uitgevoerd.

Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille

Voor wat betreft duurzaamheid vormt het coalitieakkoord 2018-2022 het uitgangspunt voor de huidige aanpak van de verduurzaming van de vastgoedportefeuille van de gemeente Maastricht, welke de komende jaren verder uitgewerkt wordt vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 "Maastricht, stad van verbondenheid". De doelstellingen die hierin specifiek benoemd staan, zijn onder andere het plaatsen van zonnepanelen en het zijn van een 100% klimaat neutrale gemeentelijke organisatie in 2030 als aanjager van de duurzame ambitie (pagina 17, doelstellingen 2018-2022). Voor wat betreft het leggen van zonnepanelen op gemeentelijke panden dienend voor huisvesting eigen bestuurlijke en ambtelijke organisatie kan gemeld worden dat dit een geslaagde operatie is geweest zoals te zien in onderstaande weergave die het aantal zonnepanelen per pand laat zien:

Bij het verduurzamen middels zonnepanelen is het van belang te melden dat deze voor overige objecten grote vertraging oploopt. In Europees verband stellen verzekeraars sinds 2022 zeer zware eisen aan het type dakisolatie, de opbouw en de technische installatie zelf. Deze eisen komen niet voort uit reguliere wet- en regelgeving doch zijn opgesteld door verzekeraars zelf n.a.v. Europese claims omtrent gemelde schades. Team Vastgoed staat in nauw contact met de verzekeraars om zaken in goede banen te leiden, maar op dit moment zijn er al zeker 3 panden waar panelen gepland staan waarbij vooralsnog geen panelen gelegd mogen worden doordat een bepaalde dakisolatie gebruikt is. De gebruikte isolatie is volkomen veilig en ook veelgebruikt, echter willen de verzekeraars hier geen risico's lopen.

Landelijk lopen er contacten met andere gemeenten, organisaties (onder andere Universiteit Maastricht) maar wordt vooral aansluiting gezocht bij de routekaart verduurzaming vastgoed die door de VNG in samenwerking met het netwerk van Bouwstenen voor Sociaal voor overheden en

organisaties is ontwikkeld om in Maastricht te komen tot een klimaat neutrale gemeentelijke organisatie in 2030.

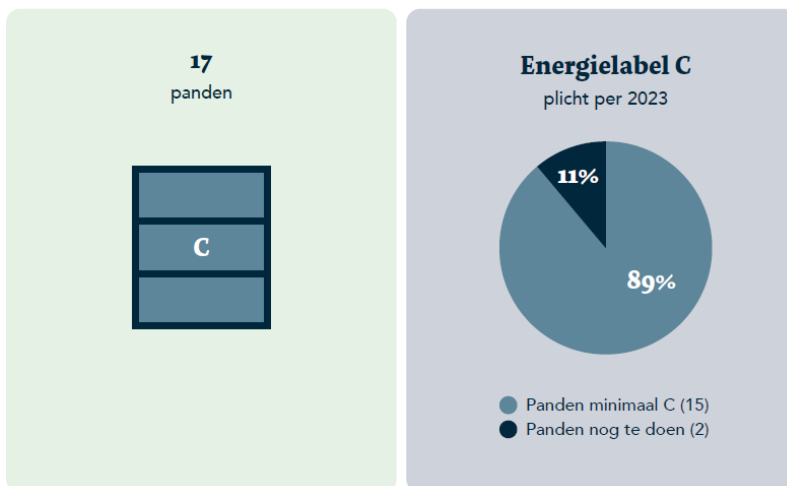
Insteek en vertrekpunt bij deze routekaart bestaat uit het plukken van het zogenaamde laaghangend fruit (dit zijn de te treffen duurzaamheidsmaatregelen met een terugverdientijd tot 10 jaar) door zowel de huurder als de eigenaar gevolgd door het uitvoeren van zwaardere maatregelen op de langere termijn (ten tijde van bv natuurlijke vervangmomenten). Het plukken van het laaghangend fruit wil zeggen dat zowel de huurder als de eigenaar (gemeente) van een pand bekijken welke maatregelen ter verduurzaming genomen kunnen worden welke met geringe kosten binnen een termijn van 10 jaar kunnen worden terugverdiend. Deze termijn is voor alle partijen overzichtelijk te noemen.

In dit kader is in 2019 gestart met een inventarisatie van de gemeentelijke kernportefeuille (82 objecten exclusief onderwijs) waarbij gekeken is naar de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden met een terugverdientijd van minder dan 10 jaar waarbij er minimaal 2 labelsprongen per pand gemaakt kunnen worden. E.e.a. wordt hieronder nog eens grafisch verduidelijkt.

<p style="text-align: center;">82 panden (kernportefeuille)</p> <p style="text-align: center;">Doel minimaal 2 labelsprongen</p>	<p>Lange termijn maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none">• Glas vervangen door dubbel of tripple glas• Isolatie van daken• Plaatsen van warmtepompen (van het gas af) <hr/> <p>Korte termijn maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none">• LED verlichting• Spouwmuur isolatie• Aanbrengen tijdklokken op CV installaties• Bewegingsdetectie aanbrengen op verlichting
---	---

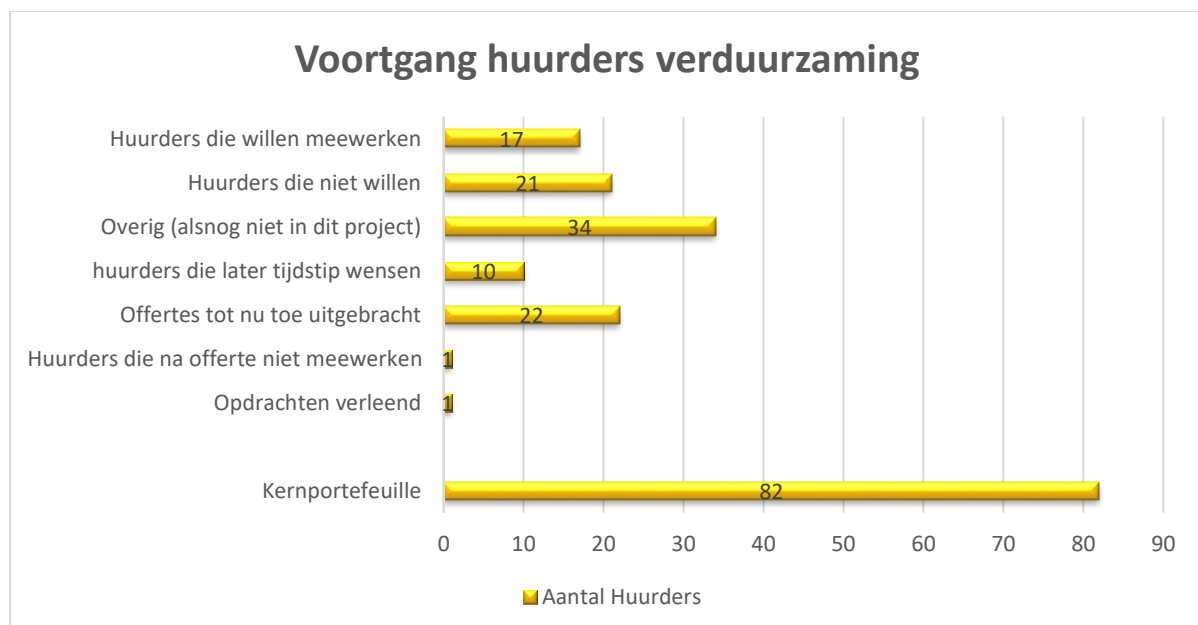
Het is hierbij van belang om te vermelden dat bij het aanpakken van dit zogenaamde laaghangende fruit er geen sprake is van een klimaat neutrale of CO2 neutrale aanpak. Daar zijn meer en grotere financiële investeringen voor nodig.

Op basis van de inventarisatie van de kernportefeuille is in 2020 een plan van aanpak/uitvoering voorgelegd aan het college. Dit plan behelsde de kosten en doorlooptijd tot het, beperkt, verduurzamen (maken van 2 labelsprongen per pand) van de kernvoorraad waarbij ook gekeken wordt naar de kantoorpanden die per 2023 minimaal aan energielabel C moeten voldoen. Het college heeft op 7 juli 2020 besloten om deze voorgestelde aanpak (dus het uitvoeren van de beperkte maatregelen met een korte terugverdientijd en het aansluiten bij de C-labelplicht) te gaan uitvoeren en de realisatie hiervan is gepland in de periode 2021-2023. Voor wat betreft de kantoorpanden verplichting kan gemeld worden dat hier in 2023 aan voldaan wordt. Inmiddels worden de laatste 2 objecten afgerond, zoals hierna te zien is:

Eind 2020 is actief gestart met het project om huurders te begeleiden in het verduurzamen van het vastgoed dat zij huren. Hiervoor zijn de 82 panden onderzocht en alle huurders zijn geïnformeerd over de gang van zaken. Het is de bedoeling dat de gemeente samen met de huurders de maatregelen treft die een terugverdientijd van minder dan 10 jaar hebben, het eerdergenoemde laaghangend fruit. De gemeente zal de maatregelen treffen en voor-investeren en de huurders betalen de aanpassingen middels een tijdelijke huurverhoging terug aan de gemeente. Hierdoor verloopt de investering voor de gemeente budgettair neutraal. In 2021 is door een contractpartner gestart met het opstellen van daadwerkelijke offertes welke worden voorgesteld aan de huurders, om zo tot investeringen te komen die leiden tot verduurzaming van het vastgoed. Mede door corona, maar ook door interne vertragingen bij de firma die voor de gemeente de offertes opstelt (en wederom het feit dat leveranciers niet de mankracht hebben om alle opdrachten tijdig op te pakken), kent het offertetraject een langere doorlooptijd dan gewenst maar zijn alle offertes in Q4 2021 aangeleverd. Hierdoor is een vertraging van bijna een jaar opgetreden. In Q1 2022 is gestart met het contacteren van die huurders die aangegeven hebben mee te willen werken en wordt verzocht tot vrijwillige medewerking in de verduurzaming van hun gehuurde object.

De voortgang is als volgt weer te geven:

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de bereidheid tot medewerking tot op heden nog marginaal is en enigszins achterloopt op de verwachting. Immers slechts 20% geeft aangegeven te willen meewerken. Een groot deel van de overige huurders hebben, met name vanwege Coronaperiode van de afgelopen twee jaar, weinig animo getoond.

De verwachting is echter, nu de pandemie op zijn retour is en de inmiddels fors gestegen energieprijzen, dat hier verandering in aan te brengen is. De diverse huurders zijn dan ook opnieuw benaderd worden met de vraag om medewerking. De hoop is dat in 2022 zeker 5 tot 10 huurders extra meegenomen kunnen worden waarna in 2023 en verder iedere jaar nogmaals 5-10 huurders overstag gaan.

Naast het uitvoeren van deze 'korte termijn' maatregelen wordt ook gekeken naar het inpassen van duurzame vervangingsmaatregelen met een langere terugverdientijd (langer dan 10 jaar) in het MJOP (MeerJaren Onderhouds Planning) waardoor dit zoals reeds vermeld een zogenaamd DMJOP (Duurzame Meerjaren Onderhouds Planning) wordt. Het werken met een zogenaamde DMJOP zorgt ervoor dat verduurzaming op de lange termijn structureel verankerd wordt in het beheer en onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht. Bij de inspectie van de kernportefeuille zijn de lange termijn maatregelen in het vastgoedbeheersysteem geplaatst om deze wel al inzichtelijk te hebben. Om te komen tot een volledig klimaat neutrale portefeuille zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn.

Zodra het overige deel van de vastgoedportefeuille ook geïnspecteerd is en hiervan de duurzame maatregelen vastgelegd worden in een DMJOP kan inzichtelijk gemaakt worden wat de financiële impact is van het klimaatneutraal maken van de gehele vastgoedportefeuille.

Indien er dan financiële middelen vrijgemaakt kunnen worden kan de verduurzaming op de lange termijn structureel verankerd worden in het beheer en onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht. In het coalitieakkoord 2022-2026 worden gelden vrijgemaakt om de gehele portefeuille te onderzoeken. Het streven is om in een volgende coalitieperiode, 2027 en verder structureel geld te laten vrijmaken voor verduurzaming n.a.v. de gedane onderzoeken.

Daarenboven worden in het kader van 'Nederland van het gas af in 2050' diverse technologische ontwikkelingen nauwgezet in de gaten gehouden. Het vorenstaande betekent voor Maastricht dat vanaf 2019 gasloos wordt toegepast zover mogelijk en dat bij cv-ketels die aan vernieuwing toe zijn, deze vervangen worden door hybride ketels, welke aangesloten kunnen worden op warmtepompen of zonnecollectoren. De markt is momenteel evenwel nog te zeer in beweging om nu-in te zetten op één standaardoplossing.

Gedurende het uitvoeren van alle overige werkzaamheden in het kader van regulier onderhoud wordt continu gezocht naar methoden om het vastgoed te verduurzamen.

Zo vindt er, waar kan, bouwkundige isolatie plaats, worden cv-ketels vervangen door (warmtepomp voorbereide) hr-ketels en wordt verlichting vervangen door led. Een greep van de duurzame maatregelen uit afgelopen coalitieperiode is geschetst in onderstaande tabel.

Maatregel	Toegepast in aantal panden
CV Ketels vervangen door HR Ketels	41
Daken aangepakt met vernieuwde isolatie	8
Reguliere verlichting vervangen door LED	12
Reguliere noodverlichting vervangen door LED	9

Verduurzaming middels circulariteit

Een lagere CO₂-uitstoot wordt niet alleen bereikt met minder energieverbruik. Dit wordt ook bereikt door circulariteit toe te passen bij ver(nieuw)bouw. De Nederlandse overheid heeft als doel om in 2050 een 100% circulaire economie te zijn. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde. Het circulaire model gaat er namelijk vanuit dat de producten van nu, de grondstoffen zijn voor later; na gebruik kunnen de materialen waaruit een product bestaat opnieuw worden gebruikt. Afval bestaat hierdoor niet (of nauwelijks). Hierdoor zal het grondstofgebruik aanzienlijk verminderen en wordt bewust hergebruikt en gerecycled waardoor de CO₂-uitstoot afneemt.

De gemeente zet voor haar verduurzaming ook in op circulariteit om stappen te zetten naar een volledig circulaire economie in 2050. Dat heeft het college in januari 2021 bepaald aan de hand van

de Grondstoffenvisie Zuid-Limburg. Deze laat zien dat er kansen zijn voor het versnellen van de regionale circulaire economie in Zuid-Limburg. De gemeente gaat daarom meer circulair inkopen, oplopend tot 50 procent in 2025 en zij streeft erna in 2030 al 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken.

Daarnaast zal de komende periode gestart worden met 2 pilotprojecten omtrent de inzet van de zogenaamde CO2 prestatieladder. De CO2-Prestatieladder is een instrument dat organisaties helpt in hun streven naar verduurzaming en meer specifiek naar de reductie van CO2-emissie. De gemeente zal de de mogelijke invoering van de CO2-prestatieladder verkennen als hulp op weg naar een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030, door praktijkervaringen op te halen bij een reeds gecertificeerde gemeente en op basis daarvan twee (nader te bepalen) pilots uit te voeren.

Toegankelijkheid

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is aangegeven dat betere toegankelijkheid van de publieke voorzieningen nodig is om de verbondenheid met de stad te realiseren. De optimale toegankelijkheid van gebouwen waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is daarbij als een van de doelstellingen opgenomen. Op 14 juli 2016 trad in Nederland het 'VN-verdrag handicap' in werking. In de Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 is aangegeven hoe de gemeente Maastricht streeft naar een inclusieve stad. Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn: het gaat om een geleidelijke verbetering. Stapsgewijs wordt hieraan gewerkt. In 2018 is begonnen met het opstellen van een Integraal Screeningsinstrument Toegankelijkheid om de benodigde maatregelen in kaart te brengen.

In 2019 is er een pilot gestart om het integrale screeningsinstrument Toegankelijkheid uit te voeren bij 10 gemeentelijke openbare gebouwen. In 2020 zijn 10 gemeentelijke panden gescreend. Naar aanleiding van deze screening, is er een plan van aanpak ter uitvoering van de bouwkundige aanpassingen opgesteld ter uitvoering van de bouwkundige aanpassingen en geconstateerde zaken (communicatie, inrichting etc.) om de toegankelijkheid van de 10 gemeentelijke panden te verbeteren. Deze is ter besluitvorming aan het college en de Raad voorgelegd in november 2021 en besloten is dat er middelen gereserveerd worden in het meerjaren onderhoudsprogramma om de 10 gemeentelijke panden middels bouwkundige aanpassingen toegankelijker te maken. Het blijft daarmee ook voor nu bij de 10 panden van de pilot. De voorbereiding (o.a. aanbesteding, vergunningen, kostenberekening etc.) voor de bouwkundige aanpassingen, wordt in 2022 opgestart. De daadwerkelijke uitvoering volgt in de periode 2023-2024. Bij één van de gescande panden (Avenue Céramique 50, Centre Céramique) werden de verbeteringen op het gebied van toegankelijkheid al meegenomen bij de vernieuwbouw. Zo werden er roltrappen gemaakt en werden de liften aangepakt (o.a. meer contrast bij bewijzing en gesproken woord).

Ten tijde van de presentatie van het coalitieakkoord bestond het voornemen de resultaten van de scans gelijktijdig mee te zullen nemen bij de uitvoering van de duurzaamheidsaanpak. Vanwege een langere doorlooptijd van de toegankelijkheidsscans dan voorzien, kennen beide trajecten vanaf nu een eigenstandig spoor, zij het dat daar waar mogelijk gelijktijdige aanpak wordt nagestreefd.

Ontwikkelingen/Investerings

Er vinden diverse significante investeringen plaats in de specifiek onderscheiden vastgoedsegmenten binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Deze investeringen vinden plaats om de panden in kwantitatief en kwalitatief opzicht op niveau te houden.

Bedoelde segmenten zijn onderverdeeld in a.) bebouwd onroerend b.) onderwijs, c.) sport waarbij de investeringen op hoofdlijnen worden omschreven. Per segment zijn de investeringen toegelicht.

1. Bebouwd Onroerend Goed (algemeen)

Bij de Bebouwd Onroerend goed portefeuille is er sprake van rendabele investeringen in samenwerking met de huurders. De grootschalige verbouwing in het MECC is voltooid. Na diverse verbouwingen in de Timmerfabriek, waarbij het nieuwe filmhuis Lumiere in 2016 is opgeleverd en in 2019 de Muziekgieterij, wordt er nu een invulling gezocht voor het Timmerfabriek-Zuid gedeelte. Onderzoek heeft aangetoond dat er in het kader van het uit te voeren dak onderhoud in de Timmerfabriek zonnepanelen kunnen worden aangebracht. De uitvoering van dit dak onderhoud heeft vertraging opgelopen. Dit komt deels door de krapte in de markt waardoor er moeilijk aannemers te vinden zijn maar ook doordat er, op voorschrijven van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, met een specifiek type dakpan gewerkt dient te worden. Deze kan pas in de periode november 2022-januari

2023 in productie worden genomen. De aanbesteding zal nu in oktober opgestart worden en de uitvoering is voorzien voor het 1^e kwartaal van 2023. Naast de levering van de bouwmaterialen en de krapte op de markt is het ook nog wachten op een positieve eindconclusie van het ecologisch onderzoek.

2. Onderwijs

Primair onderwijs

Investeringen in onderwijshuisvesting op het gebied van vervangende nieuwbouw, uitbreidingen en renovaties gebeuren op basis van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Kindcentra en het (nog vast te stellen) IHP Voortgezet Onderwijs. Dit is eveneens verankerd in de Verordening Voorzieningen Huisvesting onderwijs gemeente Maastricht 2021, welke in oktober 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De gemeenteraad heeft op 17 december 2019 het IHP Kindcentra 2020-2036 vastgesteld. De gemeente investeert hiermee ruim 45 miljoen euro in de verbetering van de huisvesting van het primair- en speciaal onderwijs. Ten einde te komen tot een betere spreiding van de onderwijsvoorzieningen zal uit hoofde van dit IHP de planvorming c.q. uitvoering voor Kern kindcentrum (KKC) West in Belfort, nieuwbouw kindcentrum (KC) Scharn, KKC Groene Loper in Oost, renovatie KC Dynamiek, renovatie en uitbreiding KC Wolder en renovatie van KC de Vlinderboom plaatsvinden in 2023.

Als gevolg van de ambitie om kindcentra te vormen investeert de gemeente mee in realisatie van specifieke ruimtes ten behoeve van kinderopvang (peuteropvang). Hierdoor sluit het schoolbestuur als juridisch gebouweigenaar een huurovereenkomst met betreffende kinderopvangorganisatie voor een periode van minimaal 10 jaar. De huur wordt vervolgens afgedragen aan de gemeente vanwege de aantoonbaar gepleegde investeringen ten behoeve van de huurder. Hiervoor is het stadsbreed huurtarief kinderopvang (peuteropvang) in 2021 geactualiseerd en in de eerdergenoemde verordening verwerkt. Eventuele investeringen in overige vormen van kinderopvang (zoals dagopvang en buitenschoolse opvang BSO) of onderwijspartners worden per locatie c.q. businesscase bekeken waarbij de financiële haalbaarheid wordt onderzocht, waarbij de vigerende kadernota grond- en vastgoedbeleid - en binnen afzienbare termijn de nieuwe geactualiseerde kadernota- voor de gemeente het uitgangspunt is.

Voortgezet onderwijs

Om te komen tot een drietal scholengemeenschappen in Maastricht wordt gewerkt aan een IHP Voortgezet Onderwijs (VO) voor de komende jaren. Het is de verwachting om dit IHP VO begin 2023 ter besluitvorming te kunnen voorleggen aan de gemeenteraad. Voor Maastricht West betekent dit, dat het huidige Bonnefantencollege aan de Eenhoornsingel de onderwijslocatie zal blijven. Voor Maastricht Oost betekent dit dat er voortgezet onderwijs op twee locaties zal worden gegeven, namelijk op het Bernard Lievegoed College (Vrije School) en de 'campus Oost'. Deze campus Oost bestaande uit een samenvoeging van het Porta Mosana College, St. Maartenscollege, VMBO Maastricht, de Praktijkschool Terra Nigra en het Novo College. Hiervoor wordt gezocht naar een geschikte plek aan de Groene Loper waarbij ten behoeve van de beroepskolom de samenwerking met het Vista College wordt opgezocht.

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie opgenomen voor brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod aan beiden zijden van de Maas. De komende maanden wordt de haalbaarheid hiervan onderzocht door de stuurgroep IHP VO.

Voor het internationaal voortgezet onderwijs ('Secondary') is met betrekking tot het United World College Maastricht (UWCM) reeds een voorbereidingskrediet verleend van € 500.000,- in het Programma Onderwijshuisvesting 2018 om de uitbreidingsmogelijkheden te onderzoeken. De benodigde vooronderzoeken zijn inmiddels afgerond en de resultaten worden meegenomen in het IHP VO en mogelijk qua besluitvorming naar voren gehaald. Vanwege het toenemende aantal leerlingen de afgelopen jaren is hier voor het UWC begin 2020 tijdelijke uitbreiding gerealiseerd.

(Primair- en Voortgezet) Speciaal Onderwijs

De spreiding van het speciaal onderwijs maakt onderdeel uit van het IHP Kindcentra, zoals hierboven aangegeven. In dit IHP is aangegeven dat voor het speciaal onderwijs de Campus Special Needs West wordt gerealiseerd waarin plaats is voor alle leerlingen met een uitgebreidere ondersteuningsbehoefte. Het bestaande schoolgebouw van het Terra Nigra praktijkonderwijs is

hiervoor de beoogde locatie. Hiervoor worden de bestaande voorzieningen in het noordoosten van Maastricht (Talententuin aan de Mariënwaard) uiteindelijk ontheven van hun onderwijsbestemming. Naar aanleiding hiervan is in 2020 tijdelijke uitbreiding van het Speciaal onderwijs aan de Porseleinstraat in gebruik genomen. De tijdelijke units aan de Mariënwaard zijn hierdoor verwijderd. Door een aanhoudend instroom van leerlingen speciaal onderwijs met een toelaatbaarheidsverklaring is het ruimtetekort verder toegenomen, ondanks de tijdelijke uitbreiding. Hierdoor wordt sinds begin 2022 de Rijksweg 70 (voormalige OBS de Perroen) tijdelijk in gebruik genomen als locatie voor speciaal onderwijs. De tijdelijke klaslokalen aan de Porseleinstraat zijn hiermee overbodig en worden verplaatst naar kindcentrum Wolder, waar behoefte is aan tijdelijke uitbreiding.

Investerings

In de geactualiseerde verordening onderwijshuisvesting is als verantwoordelijkheid voor de gemeente opgenomen het investeren in Bijna Energieneutrale (onderwijs)Gebouwen (BENG) en extra investeringen ten behoeve van een gezond binnenklimaat middels het Programma van Eisen Frisse Scholen bij nieuwbouw. In geval van renovatie en/of uitbreiding worden deze kwalitatieve eisen zo veel als mogelijk nagestreefd. Deze investeringen vanuit de gemeente gebeuren onder de voorwaarde dat schoolbesturen eveneens een bijdrage leveren in deze investering vanuit hun besparingen in de exploitatie. Ook heeft de gemeenteraad aangegeven dat voor de scholen waar nieuwbouw aan de orde is naast de BENG-norm, ook ENG-norm (volledig energieneutraal) in een scenario uitgewerkt dient te worden. En dat dit, in samenwerking met schoolbesturen en eventuele andere partijen, bij nieuwbouw het uitgangspunt zou moeten zijn.

Bij het vaststellen van het IHP Kindcentra (primair en speciaal onderwijs) in december 2019 door de Raad was al bekend dat het beschikbare IHP budget (MJIP) niet toereikend zou kunnen zijn. Niet alleen is het budget in het MJIP niet geïndexeerd, maar tevens voorziet de onderwijshuisvestingsverordening niet in bekostiging van locatie specifieke onderdelen, zoals als het afboeken van boekwaarden, sloopkosten, grondaankopen, inzet van projectbegeleiding en ook niet voor bijzondere omstandigheden zoals restauratiekosten en inefficiënt gebouwgebruik bij monumentale gebouwen. Ook gezien de enorm gestegen bouwkosten is bij de formatiebesprekingen het signaal afgegeven voor extra benodigde investeringsbudgetten op basis van de huidige IHP-planning.

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie opgenomen om onderzoek te doen naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO. Dit wordt de komende maanden onderzocht.

3. Sport

In 2013 is de sportnota 2020 vastgesteld. In 2018 is de nota evaluatie sportaccommodaties door de raad aangenomen en in december 2021 heeft het college besloten de kaders en uitgangspunten van de sportnota te verlengen tot 2025.

Een richtinggevende visie omtrent de binnensportaccommodaties is vervat in het Coalitieakkoord 2022-2026, samengevat: “sturen op multifunctioneel gebruik van binnensportaccommodaties en het maken van kwaliteitsslagen door te investeren in gymzalen en sporthallen om de faciliteiten aantrekkelijk te houden”.

Het precieze beleid wordt vastgelegd in de nog vast te stellen nota 2^e tranche binnensportaccommodaties. De gemeente heeft een wettelijke plicht om te voorzien in accommodaties voor bewegingsonderwijs. Daarom is er een directe relatie met de onderwijshuisvesting ontwikkelingen. Doordat de bouwontwikkelingen van enkele kindcentra vordert wordt de besluitvorming omtrent de nota 2e tranche binnensportaccommodaties in 2 fasen opgeknipt om aansluiting te houden: fase 1 betreft de relatie tussen de binnensportaccommodaties en het IHP PO. Dit voorstel wordt in het 2e kwartaal 2023 aan de raad voorgelegd. De businesscase voor de gymzalen de Heeg, Scharn, Belfort en de Groene loper volgt binnen 3 maanden daarna. Fase 2 betreft de koppeling met het IHP VO. Deze wordt 3 maanden na besluitvorming IHP VO aan de raad voorgelegd.

Ten aanzien van buitensportaccommodaties blijft de ambitie van het spreidingsbeleid met betrekking tot de pijler ‘accommodaties’ ook voor 2023 en verder overeind. Wel wordt de uitvoering afhankelijk gesteld van de mogelijkheden en initiatieven die zich aandienen. Daarbij rekening houdend met het volgende:

- Op 23 juni 2020 heeft het college besloten, als gevolg van het onderzoek naar het ‘dwingend uitvoering geven aan het spreidingsbeleid buitensport’, deze bezuinigingsmaatregel in te trekken. Het gevolg daarvan is dat de sportparken Wolder en Daalhof de komende 20 jaar blijven voortbestaan, dat de kosten daarvan worden gedekt uit het regulier budget buitensport van

Maastricht Sport en dat de erfpachtrechten ten aanzien van de kleedclublokalen met 20 jaar worden verlengd. Dit geldt ook voor VV Geusselt Sport die een eigen kleed/clubgebouw op erfpachtgrond heeft. Aan de verlenging van die erfpachtrechten wordt momenteel gewerkt; met de verenigingen is al contact geweest.

- De sportparken Zuid (De Heeg), Heerderdwardsstraat, Akersteenweg/Oude Molenweg en Toustruwe zijn inmiddels aan hun sportbestemming onttrokken. Voor deze locaties zijn nieuwe invullingen gevonden.

Ten aanzien van Zwembad de Geusselt is de verwachting dat met de huidige reservering groot onderhoud op een adequate wijze het planmatige (dus voorziene) onderhoud kan worden uitgevoerd. Hierbij dient aangetekend te worden dat het Geusseltbad in de afgelopen jaren een aantal onvoorziene uitgaven heeft gekend; ook nu zijn er enkele onvoorziene zaken van technische aard die in 2022-2023 verder opgepakt worden. Het betreft onder meer aspecten die verband houden met ontwerptechnische tekortkomingen (zoals het condensprobleem). Daarnaast geldt dat diverse planmatige onderhoudstaken, die vanwege o.a. noodzakelijke sluiting van het zwembad om praktische redenen gebundeld moeten worden uitgevoerd, deels naar voren worden gehaald uit de MJOP.

Voor wat betreft het Geusseltstadion geldt dat er een onderzoek naar constructieve veiligheid loopt waarvan het resultaat na Q3-2022 wordt verwacht. Uit de rapportage zal blijken of er maatregelen c.q. aanpassingen aan de constructie nodig zijn. Als aanpassingen nodig zijn, wordt de ruimte in de financiële reserve voor planmatig onderhoud benut. In algemene zin geldt dat de gemeente, vanuit het vervangende onderhoud, daar waar mogelijk een upgrade toepast naar de huidige maatstaven.

De haven van de watersportverenigingen MCC en MWC (erfpacht) dient elke 10 jaar uitgebaggerd te worden om voldoende vaardiepte te behouden. De kosten daarvan worden op basis van eertijds geraamde kosten – oorspronkelijk 50/50 - gedragen door de gemeente en de beide watersportverenigingen (via de jaarlijkse erfpachtcanons). Dit project is in Q3-2020 opgestart en werd einde Q1-2022, bij aanvang van het nieuwe watersportseizoen, afgerond. Daarbij wel de aantekening dat het verste deel van de haven in overleg met betrokkenen niet is uitgebaggerd omdat enerzijds de diepte nog voldoende was voor de boten die daar liggen en anderzijds omdat dat slib “niet-toepasbaar” is (en afgevoerd zal moeten worden naar de 2^e Maasvlakte; dat is kostbaar en was niet binnen het gegeven tijdsbestek te regelen). Dát verre deel van de haven slibt nu eenmaal niet zo sterk aan als de havenmond. Afspraak met de watersportverenigingen is dat we over ca. 5 jaar bekijken of de situatie dan nog ongewijzigd is. Zo ja, wordt dit deel van de haven meegenomen als we omstreeks 2031-2032 weer alles baggeren. Zo nee, dat gaan we alsnog dat deel uitbaggeren (raming € 110.000 vanwege hoge transport- en verwerkingskosten). Om deze reden is aangekaart dat het restant van de voorziening moet worden gereserveerd voor toekomstig baggerwerk, hetzij over 5 jaar (wegens onvoorziene meerkosten) hetzij over 10 jaar (wegens enorm gestegen kosten waarvan het risico bij de gemeente ligt).

Financiële consequenties/begroting

Om de kosten van het onderhoud op te vangen zijn er diverse voorzieningen gevormd. Per jaar wordt het benodigde bedrag aan onderhoudskosten onttrokken van de betreffende voorziening. Jaarlijks wordt de voorziening gevoed middels een storting uit de begroting (exploitatie). Onderstaand zal er per taakveld aangegeven worden wat de dotatie per voorziening zal zijn.

In het najaar van 2020 zijn voor wat betreft de bouwkundige en installatietechnische onderhoudstoestand herinspecties uitgevoerd welke op beperkte schaal geleid hebben tot een herijking van de stortingsbedragen. De uitgevoerde her-inspecties in 2020 hebben tot een herijking geleid in 2021. Zo wordt er een zichtbare aansluiting met de programmabegroting op taakveldniveau gemaakt, waardoor de eisen van de BBV in acht zijn genomen en hiermee inzicht wordt gegeven in de meerjarenonderhoudsplanningen die 4-jaarlijks aan de raad ter vaststelling voorgelegd worden. Een aantal voorzieningen kennen een oplopend saldo in de komende jaren. Dit kan zijn doordat er “gespaard” wordt voor grote onderhoudsuitgaven.

Voor correctief onderhoud zijn middelen beschikbaar gesteld in de exploitatie. Voor het planmatig onderhoud van de hierboven uiteengezette gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn de volgende voorzieningen beschikbaar:

Voorziening Preventief onderhoud Bebouwd onroerend goed:

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Deze voorziening wordt vanuit meerdere pandexploitaties (en dus ook vanuit meerdere taakvelden gezien de verschillende soorten functies die de panden vervullen) gevoed. Er is gekozen om één totaalvoorziening te hanteren voor alle panden.

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ -	€ 2.000.000 *	€ 2.000.000	€ -

* Uitsplitsing storting 2022 per taakveld:

Taakveld 0.3: Beheer overige gebouwen en gronden	€ 1.149.591
Taakveld 0.4: Overhead	€ 467.853
Taakveld 1.1: Crisisbeheer en brandweer	€ 57.392
Taakveld 1.2: Openbare orde en veiligheid	€ 8.378
Taakveld 2.1: Verkeer en vervoer	€ 1.913
Taakveld 5.3: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 167.110
Taakveld 5.4: Musea	€ 34.418
Taakveld 5.6: Media	€ 103.071
Taakveld 7.5: Begraafplaatsen en crematoria	€ 10.274
Totale storting	€ 2.000.000

Voorziening Preventief onderhoud stadion Geusselt:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 420.715	€ 84.987	€ 57.077	€ 448.625

Voorziening Preventief onderhoud Binnensport:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 1.157.979	€ 338.949	€ 347.985	€ 1.148.943

Deze storting bestaat uit de reguliere storting van € 280.000 conform MJOP en wordt verhoogd met SPUK-bijdrage van € 58.949.

Voorziening Preventief onderhoud Buitensport:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 353.232	€ 78.531	€ 63.902	€ 367.861

Deze storting bestaat uit de reguliere storting van € 65.000 conform MJOP en wordt verhoogd met SPUK-bijdrage van € 13.531.

Voorziening Preventief onderhoud zwembad Geusselt:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 1.556.426	€ 195.588	€ 101.100	€ 1.650.914

Deze storting bestaat uit de reguliere storting van € 185.000 conform MJOP en wordt verhoogd met SPUK-bijdrage van € 10.588.

Voorziening Preventief onderhoud jachthaven St. Pieter:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 365.523	€ 43.350	€ 183.755	€ 225.118

Voorziening frictiekosten af te stoten gymzalen:

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Deze voorziening wordt niet meer jaarlijks gevoed maar alleen gebruikt om de kosten m.b.t. frictiekosten afgestoten gymzalen op te vangen. Deze voorziening is hier destijds eenmalig voor gevormd.

Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022 (verwacht)	Saldo 31-12-2022
€ 56.826	€ -	€ 56.826	€ -

Voor de doorkijk van 2023 en verdere jaren wordt korthedshalve verwezen naar de staat reserves en voorzieningen in paragraaf 2.3 van deze programmabegroting 2023.

Grondbeleid

Algemeen

Grond- en vastgoedbeleid zijn beide ondersteunende disciplines voor de realisatie van gemeentelijke (beleids)doelstellingen en maken onderdeel uit van een breder scala instrumenten (net als bijvoorbeeld bestemmingsplannen). Beleidskeuzes gaan vooraf aan de inzet van instrumenten voortkomend uit het grond- en vastgoedbeleid in relatie tot aan- en verkoop van gronden en vastgoed. Bij grondbeleid gaat het vaak om beleidskeuzes met betrekking tot ruimtelijke doelstellingen, samenhangend met stedelijke ontwikkeling van wonen, werken en voorzieningen en grote projecten. Bij vastgoedbeleid gaat het om beleidskeuzes over de manier waarop de gemeente haar vastgoed inzet op zodanige wijze dat de gemeentelijke (huisvesting)doelen zo doeltreffend en doelmatig mogelijk gerealiseerd worden. Denk aan verhuur op commerciële of kostprijsdekkende basis. Om Maastricht toekomstbestendig te maken en te houden is een duurzaam gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid van groot belang.

Komst omgevingswet

Op 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet (naar verwachting) in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Ook de regelgeving met betrekking tot grondeigendom c.q. de instrumenten van het grondbeleid worden opgenomen in de Omgevingswet. Het gaat dan onder andere om de instrumenten voorkeursrecht gemeenten, onteigening, kostenverhaal en kavelruil.

Het wettelijk instrumentarium voor de toekomstige inrichting van de fysieke woon- en leefomgeving ondergaat op bepaalde punten een aanmerkelijke verandering. Zo komen er nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke planvorming waaronder de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook de onteigeningsregelgeving ingrijpend gewijzigd en zijn er ook veranderingen ten aanzien van het gemeentelijk kostenverhaal bij locatieontwikkeling.

Vigerende beleidskaders

Omgevingsvisie Maastricht 2040

Met het oog op de invoering van de Omgevingswet is in oktober 2020 de Omgevingsvisie Maastricht 2040 vastgesteld. Dit is hét beleidsdocument waarin beschreven staat hoe we de fysieke leefomgeving van Maastricht willen ontwikkelen en beheren tot 2040. Deze Omgevingsvisie heeft de structuurvisie Maastricht 2030 vervangen. De Omgevingsvisie vormt samen met de Economische visie, Sociale visie, Cultuurvisie en de Stadsvisie (die leidend is voor de vier hiervoor genoemde visies) het lange termijnperspectief voor de stad. De huidige Omgevingsvisie (Omgevingsvisie Maastricht 2040) zal naar verwachting rond 2024 worden geactualiseerd. Bij deze actualisatie zal ook rekening worden gehouden met de (fysieke doorvertaling van) de geactualiseerde Stadsvisie, Economische en Sociale visie.

Kadernota grond- en vastgoedbeleid

In de Kadernota grond- en vastgoedbeleid zijn de algemene uitgangspunten van het grond- en vastgoedbeleid opgenomen. Het grond- en vastgoedbeleid is een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren. Met de Kadernota geeft de gemeente aan op welke wijze en met welke instrumenten zij uitvoering wenst te geven aan de opgaven en ambities in de fysieke leefomgevingen huisvestingsvraagstukken.

Mede gelet op de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet en het vaststellen van de Omgevingsvisie Maastricht 2040 is de Kadernota grond- en vastgoedbeleid uit 2012 herzien. Op 27 september 2022 is de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022 vastgesteld door de raad.

Met de geactualiseerde Kadernota beogen we de instrumenten van het grond- en vastgoedbeleid zodanig in te zetten dat onze ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht, zoals onder meer vastgesteld in de gemeentelijke Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026, optimaal gerealiseerd kunnen worden.

In de Kadernota wordt de basis gelegd voor een verdergaande integrale afweging door bij nieuwe (locatie)ontwikkelingen naast de brede financiële gevolgen die ontstaan door de ontwikkeling ook de

maatschappelijk impact in beeld te brengen.

De rol van de gemeente ten aanzien van ontwikkelingen wordt voortaan situationeel bepaald (situationeel grondbeleid), hierdoor kan maatwerk worden geleverd. Het grond- en vastgoedbeleid biedt hiermee een effectief en flexibel kader om te sturen en handelen waar dat nodig is. Een proactief aankoopbeleid aangevuld met strategisch aankoopbeleid ondersteunt hierbij.

In de Kadernota wordt ook nog op andere onderwerpen nader ingegaan, waarnaar korthedshalve zij verwezen (niet limitatief),

met betrekking tot grondbeleid:

- publiek private samenwerking (PPS);
- gronduitgifte en grondprijzenbeleid;
- faciliteren private initiatieven;
- kostenverhaal;
- besluitvormingsprocedure, kaderstelling en controle;

met betrekking tot vastgoedbeleid:

- kostendekkende gemeentelijke vastgoedexploitatie;
- wijze van berekening kostprijsdekkende huur;
- verkoop van vastgoedobjecten (panden);
- meerjarig planmatig onderhoud vastgoed (MJOP);
- kaders en besluitvormingsproces met betrekking tot vastgoedinvesteringen.

Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's

Door middel van grondexploitatie (bouwterreinen in projecten) en faciliteren in gemeentelijke vastgoed accommodaties wordt bijgedragen aan de maatschappelijke effecten zoals deze zijn opgenomen in de diverse programma's van deze begroting. Naast het specifieke Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (taakveld 8.2 Grondexploitatie), wordt tevens bijgedragen aan het realiseren van effecten op het gebied van:

- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat doordat mede door middel van het gemeentelijk Gronden Vastgoedbeleid kan worden voorzien in de beschikbaarstelling van gronden en vastgoedobjecten, welke bijdragen aan de totstandkoming van de robuuste structuren ten behoeve van een duurzame bereikbare stad. Te denken valt hierbij de ontwikkeling stationslocatie Stad & Spoor en P&R-voorzieningen;
- Programma 3 Economie doordat mede via de grondexploitatie bedrijventerreinen worden aangelegd (revitalisering Beatrixhaven, bedrijventerrein Maastricht-Zuid) en (verbouwings)investeringen worden gedaan in locaties voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld MECC, Health Campus) waardoor werkgelegenheid voor de stad en regio kan worden gerealiseerd. Voorts wordt voorzien in mogelijkheden tot vestiging van de mode- en creativiteitsindustrie;
- Programma 4 Onderwijs doordat mede via grondexploitatie in bouwterreinen en via inzet/verkoop van gemeentelijke vastgoedaccommodaties gefaciliteerd wordt in de totstandkoming van onderwijsvoorzieningen. Te denken valt aan realisatie van diverse integrale kindcentra, zoals: kernkindcentrum Maastricht-West in Belfort en kernkindcentrum Maastricht Oost (De Groene Loper), alsmede aanstaande ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Een en ander met het oog op het tot stand komen van een goed onderwijsklimaat in Maastricht;
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie bij sport doordat mede via grondexploitatie terreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat sportaccommodaties worden aangelegd en dat voorzien wordt in de realisatie van binnen- en buitensportaccommodaties (bijvoorbeeld Bikepark De Heeg). Cultuur doordat via inzet van gemeentelijk vastgoed ontwikkelingen in deze sector worden gefaciliteerd ten behoeve van het versterken van de aanwezigheid van (kunst)instellingen en kunstproducenten en via nieuwbouw en beheer van vastgoedaccommodaties voor kunst- en cultuurvoorzieningen. Te denken valt hier aan Timmerfabriek, de gewenste middenzaal voor theatervoorstellingen en Centre Céramique (Kumuluz);

- Programma 6 Sociaal domein doordat mede via grondexploitatie bouwterreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat welzijnsaccommodaties (zoals gemeenschapshuizen) gerealiseerd kunnen worden en door middel van gemeentelijk vastgoedbeheer accommodaties (maatschappelijk vastgoed) ter beschikking kunnen worden gesteld ten behoeve van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, zoals opvang dak- en thuislozen, kinderopvang etc.;
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu doordat mede door middel van grondexploitatie en gronduitgifte ten aanzien van nieuwbouwprojecten duurzaamheids- en milieuvriendelijke maatregelen worden bedongen en dat in het kader van nieuwbouw en bouwkundig onderhoud van gemeentelijk vastgoed maatregelen worden getroffen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld, A-labeling bij nieuwbouw, aanbrengen energiezuinige installaties in gemeentelijke gebouwen, het (laten) aanleggen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en het realiseren van zonneweides in Lanakerveld en op de Belvédèreberg, teneinde de doelstellingen van klimaatneutraal Maastricht te kunnen behalen;
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing doordat mede door middel van grondexploitatie (realisatie bouwterreinen) en de in de bijlage vermelde projecten (bijlage 8 Grootstedelijke projecten) onder meer uitvoering wordt gegeven aan de woningbouwprogramming in de diverse woningsegmenten (van sociale woningbouw tot woningbouw in de vrije sector) van Maastricht en regio alsmede aan het versterken van de kwaliteit van en variatie in woonmilieus in de herstructureringsbuurten en op uitleglocaties.

Ontwikkelingen

De Nederlandse economie liet sinds 2014 een groei zien. Deze economische groei kwam in 2020 voornamelijk door de coronapandemie tot stilstand en er was sprake van een krimp. Volgens het CBS is de Nederlandse economie in 2021 weer gegroeid. Groei dan wel krimp van de economie betekent niet automatisch dat meer of minder (bouw)gronden worden verkocht en dat grondprijzen zullen stijgen of dalen. Er zijn veel meer factoren van invloed op grondprijzen en grondverkoppen.

De markt voor gebiedsontwikkeling is de afgelopen maanden sterk opgeschud door de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis. De door de Europese Unie ingevoerde Rusland-boycot leidt er toe dat veel landen, waaronder Nederland, kampen met problemen van gas- en olietoevoer. Dit zorgt voor hoge energiekosten en daarmee voor hogere GWW- en bouwkosten. Ook zijn zowel de inflatie als de hypotheekrente aanzienlijk gestegen in een korte tijd, wat leidt tot hogere maandlasten van huishoudens. Dit zet de betaalbaarheid van woningen onder druk. Deze ontwikkelingen hebben effecten op gebiedsontwikkeling en grondexploitaties.²

Met betrekking tot de woningbouwgronden in Maastricht is de laatste jaren een positieve groei te zien. Ondanks de Corona pandemie heeft deze groei ook gedurende 2021 doorgezet. Voor de stand van zaken van deze projecten verwijzen wij naar de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties 2021 (MPGV 2021).

De impact van de oorlog is bij het opstellen van de MPGV 2021 niet meegenomen (op het moment van het opmaken van de risico-analyses en het doorrekenen van de scenario's was er nog geen sprake van oorlog in Oekraïne). Met name de gevolgen voor de prijsstijgingen en onzekere levertijden kunnen van invloed zijn op alle projecten.

In de doorrekening bij de Bouwgronden In Exploitatie (BIE) is bij het opstellen van de hercalculaties rekening gehouden met fors hogere kosten in 2022 vanwege de in 2021 oplopende (bouw)kosten. Er is echter geen rekening gehouden met de prijsexplosie zoals deze zich momenteel voordoet, als gevolg van de oorlog in Oekraïne. In de cijfermatige opstelling en de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is dus met de eventuele gevolgen van de oorlog in Oekraïne geen rekening gehouden.

Op dit moment is het nog te vroeg om echt materieel iets te zeggen over de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de komende jaren. Dat is afhankelijk van hoe lang de oorlog gaat duren, de impact op de (wereld)economie en de mate waarin we in staat zijn alternatieve bronnen aan te boren voor materialen, grondstoffen en energie. Bij het merendeel van de projecten kan in algemene termen

² [Actualisatie parameters 2022 - Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling \(metafoorro.nl\)](https://www.metafoor.nl/actualisatie-parameters-2022)

worden gesteld dat de kans op een ontwikkeling richting het worst case scenario groter is dan een ontwikkeling richting het best case scenario.

Het effect van de coronacrisis op de vastgoedportefeuille van de gemeente Maastricht is dat de gemeente in 2020 is gestart met het aanbieden van huurbetalingsregelingen en het opschorten van huurinvordering. Verder is de mogelijkheid geboden om huuruitstel aan te vragen voor de periode 15 maart 2020 tot en met 31 maart 2022.

Het college heeft op 6 april 2021 een huurkortingsregeling vastgesteld voor de commerciële verhuur van gemeentelijk vastgoed voor de periode 15 maart 2020 t/m 31 maart 2021. Deze huurders of erfpachters konden in aanmerking komen voor een huurkorting indien ze het gehuurde niet of slechts beperkt hadden kunnen gebruiken als gevolg van de door de overheid opgelegde coronamaatregelen en sprake was van meer dan 30% omzetverlies ten opzichte van 2019. In zijn arrest van 24 december 2021 heeft de Hoge Raad bevestigd dat de coronamaatregelen als een onvoorziene omstandigheid moeten worden aangemerkt en er om die reden onder nadere voorwaarden aanleiding is om de huurprijs te verminderen. Bij ca. 20 van de 180 commerciële huurders van gemeentelijk vastgoed is van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

Op het gebied van maatschappelijk vastgoed vinden nog steeds verschuivingen plaats. Te denken valt hierbij aan de vrijkomende onderwijsaccommodaties als gevolg van terugloop in leerlingenaantallen. Weliswaar lijken we in meerdere voorkomende gevallen ten aanzien van het vrijkomend 'onderwijsvastgoed' erin te slagen herbestedingen en herinvullingen te realiseren, een en ander betekent evenwel nog steeds dat hier een behoorlijke opgave ligt. In dat opzicht drukken tijdelijke invullingen vanuit leegstandsbeheer, vanwege het niet altijd direct voorhanden zijn van een structureel nieuw eindperspectief, de exploitatieresultaten van dergelijke complexen. Dit deed zich de afgelopen jaren vooral voor bij vastgoed ten behoeve van het primair- en speciaal onderwijs een en ander mede ten gevolge van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Op dit moment wordt ook een IHP c.q. spreidingsplan opgesteld voor het voortgezet onderwijs en voor binnensportaccommodaties, waar naar verwachting eind 2022 pas besluitvorming over zal plaatsvinden. Ook deze nieuwe plannen hebben een grote impact op het bestaand en nieuw te realiseren onderwijsvastgoed evenals toekomstige herbestemmingsmogelijkheden.

Stedelijke programmering woningbouw

De raad heeft op 9 februari 2021 de nieuwe woonprogrammering vastgesteld. Hierin is, op basis van een verwachting van een groei van de werkgelegenheid, het inwonertal en het aantal huishoudens, een indicatief woningbouwprogramma voor de jaren tot en met 2030 opgenomen van 3.525 woningen, waarvan 1.075 tijdelijke woningen. Daarnaast is een programma van 2.400 eenheden studentenhuusvesting voor de periode tot en met 2025 opgenomen. Omdat ook voor 2030 de woningbehoefte niet volledig zeker is, wordt met een flexibele ("adaptieve") programmering ruimte geboden om in te spelen op de feitelijke ontwikkelingen zoals deze zich de komende jaren zullen gaan voordoen en waarop de programmering desgewenst kan worden aangepast. De financiële positie van de corporaties blijft kwetsbaar. Weliswaar is de verhuurdersheffing afgeschaft, maar daartegenover staat dat zij de huren voor de lagere inkomens zullen moeten matigen, hetgeen de investeringsmogelijkheden beperkt. Om de stedelijke woonopgave haalbaar en betaalbaar te houden/maken zal onder een beroep worden gedaan op het landelijke Volkshuisvestingsfonds en zullen de voor 1 januari 2023 af te sluiten prestatieafspraken met Rijk en provincie hierop worden gericht.

Met de nieuwe woonprogrammering wordt ingespeeld op de groeiende woningbehoefte. De nadruk ligt daarbij op goedkopere woningen in zowel huur als koop. Met een verordening betaalbare woningbouw, de notitie "Gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw" en het op basis hiervan vastleggen van minimaal vereiste percentages betaalbare woningbouw wordt hierop gestuurd met name bij grotere woningbouwlocaties. Naast verdere uitbreiding van de woningvoorraad in centrum stedelijke woonmilieus is er meer dan in vorige programmering behoefte aan uitbreiding van de woningvoorraad in stadsrandmilieus. Ondanks het toegenomen belang van uitbreiding van de bestaande woningvoorraad blijft het grote belang van verbetering van de bestaande woningvoorraad via onderhoud en sloop/vervangende nieuwbouw, gericht op onder andere levensloopbestendigheid en verduurzaming volledig overeind staan.

Met dit woningbouwprogramma wil Maastricht zich blijven vernieuwen om haar vitaliteit te behouden. Zo kan de stad ook voor de toekomstige generaties een aantrekkelijke woonstad zijn en mensen voor kortere of langere tijd aan zich binden.

De huidige netto plancapaciteit bedraagt ruim 3.000 woningen (exclusief studentenhuisvesting). Na 2030 is de behoefte erg onzeker, maar het blijft belangrijk dat er voldoende plancapaciteit beschikbaar blijft die snel kan worden ingezet als de markt daarom vraagt.

Voorziening Stedelijke Herprogrammering

In 2010 is de 'Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019' vastgesteld. Ten gevolge van dit besluit dienden zowel Niet in Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGG) als lopende exploitaties waar mogelijk aangepast te worden met programmatische en financiële consequenties tot gevolg.

Over alle jaren heen is in totaliteit € 51 mln. aan voorzieningen getroffen. Inmiddels is vast komen te staan dat voor een bedrag ad € 39 mln. het verlies onherroepelijk is en heeft aanwending van de verliesvoorziening plaatsgevonden. Het resterend saldo verliesvoorziening stedelijke herprogrammering bedraagt derhalve nog € 12 mln.

Grondprijzenbeleid en uitgiftevoorwaarden

In 2013 zijn met betrekking tot gemeentelijke gronduitgifte door de raad de algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden vastgesteld. Ten aanzien van het daarbij te hanteren gemeentelijk grondprijzenbeleid is op 12 mei 2020 door de gemeenteraad een geactualiseerde Nota grondprijzen vastgesteld. Jaarlijks wordt de hoogte van de aan te houden grondprijsniveaus, alsmede de canon voor erfpacht, geactualiseerd met de vaststelling van de Grondprijzenbrief door ons college. De grondprijz(methodiek) is hierbij afhankelijk van de functie die gerealiseerd wordt. Eind 2021 is de nieuwe Grondprijzenbrief voor 2022 door het college vastgesteld. Eind 2022 zal naar verwachting de Grondprijzenbrief voor 2023 door het college worden vastgesteld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Voor de ontwikkelingen en risico's aangaande PPS-constructies verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV)

Vanaf 2013 wordt bij de jaarrekening de MPGV opgesteld. De MPGV plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijk vastgoed-exploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGV is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGV is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPGV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen korthedshalve naar de MPGV 2021 die gelijktijdig met de jaarstukken 2021 aan de raad zijn aangeboden.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke

herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening (zie ook de eerder vermelde toelichting op de Voorziening Stedelijke Herprogrammering) met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De meest recente hercalculaties uit de jaarrekening 2021 (zie bijlage 4) laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 1,55 mln. positief (€ 1,46 mln. contante waarde). Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij naar de hercalculaties jaarrekening 2021 alsmede de MPG 2021.

Weerstandsvermogen/algemene reserve

De uitwerking van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen (= de financiële achtervang voor de potentiële risico's in de gemeentelijke grond- en vastgoedexploitaties) vindt plaats in de MPG. Samenvattend kan het volgende gesteld worden:

De benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties wordt jaarlijks in de Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPG) bepaald aan de hand van de optelsom van:

- het niet afgedekte resultaat van het reële scenario van de vastgoedportefeuille voor de toekomstige jaren;
- de generieke risico's voortvloeiende uit de worst case doorrekening van de plannen in exploitatie, bouwprojecten en vastgoedportefeuille, waarbij per risico een parameter is aangehouden die jaarlijks wordt gewogen met een percentage; en
- de projectrisico's voortvloeiende uit de risicoanalyse van de overige plannen in ontwikkeling.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van de risicoanalyse en benodigde weerstandscapaciteit per 1 januari 2022 opgenomen (eveneens de benodigde weerstandscapaciteit van 2021 en 2020).

	Resultaten risicoanalyse/ reële scenario (CW) 2022	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2022	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2021 (MPG 2020)	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2020 (MPG 2019)
Bougrond in exploitatie (BIE)	€ 1.455.137	€ 627.862	€ 348.821	€ 601.596
Private initiatieven	- € 132.500 + PM	€ 132.500 + PM	PM	€ 76.900 + PM
Bouwprojecten	€ 0	€ 320.883	€ 204.206	€ 0
Overige plannen ontwikkeling	- € 397.500 + PM	€ 397.500 + PM	€ 331.000 + PM	€ 400.000 + PM
Deelnemingen (excl. projectbureau A2)	- € 20,78 mln. + PM	€ 20,78 mln. + PM	€ 27,78 mln. + PM	€ 21,06 mln. + PM
Vastgoedportefeuille	- € 471.000 + PM (2022)	€ 471.000 + PM	€ 413.420 + PM	€ 123.000 + PM
Totaal	- € 20,33 mln. + PM	€ 22,73 mln. + PM	€ 29,08 mln. + PM	€ 22,26 mln. + PM

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigde weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPG is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPG 2021). Het verschil in benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgebreid toegelicht in de MPG welke ieder jaar bij de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden en toegelicht. De aanwezige weerstandscapaciteit Beleid en Ontwikkeling is nihil. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Beheer en exploitatie gemeentelijk vastgoed

De afgelopen jaren is het aantal vastgoedobjecten dat in financiële zin fors negatief drukt op de gemeentelijke vastgoedportefeuille flink teruggedrongen. Er zijn wel nog enkele panden die bijzondere aandacht vragen en extra inspanningen. Bedoeld zijn hier in het bijzonder de leegstand in de

gemeentelijke panden Hoeve Rome (Judeaweg 110) en Francois de Veyestraat 8. Ook het onderzoek naar de mate waarin de eigen gemeentelijke huisvesting nog passend is in relatie tot de huidige bezetting is on hold gezet in afwachting van de organisatieontwikkelingen en de ontwikkeling op het gebied van het nieuwe werken na corona.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze invoering kan leiden tot een belastingplicht voor de vastgoed- en bouwgrondexploitatie. De fiscus heeft bevestigd dat zowel vastgoedexploitaties (fiscaal gezien normaal vermogensbeheer alsmede verliesgevend) alsook de bouwgrondexploitatie (fiscaal gezien verliesgevend) niet leiden tot een vennootschapsbelastingplicht. Dit proces wordt periodiek gemonitord.

2 Financiële begroting

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de financiële begroting uit een overzicht van baten en lasten (paragraaf 2.1) en een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente aangevuld met een toelichting (paragraaf 2.2).

2.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het overzicht van lasten, baten en reservemutaties opgenomen. Conform BBV worden de algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting apart inzichtelijk gemaakt. Hierdoor wijken de programmatotalen af van het programmaoverzicht opgenomen onder het financieel begrotingsbeeld.

Overzicht van baten en lasten							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten							
Programma 1 Veiligheid	16.127	17.152	19.210	20.321	20.244	20.087	20.039
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	31.431	26.704	26.635	26.518	28.494	34.869	28.351
Programma 3 Economie	7.022	12.389	12.187	9.635	9.409	9.102	8.842
Programma 4 Onderwijs	12.730	13.262	13.167	13.404	13.329	15.461	15.410
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	41.479	49.086	47.872	44.520	47.323	46.068	45.540
Programma 6 Sociaal Domein	256.942	256.058	272.915	255.101	249.729	245.785	242.349
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	40.586	38.700	45.356	43.836	43.671	44.157	44.349
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	16.250	22.784	26.985	17.821	16.315	15.020	14.510
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	25.653	30.865	32.377	45.977	48.518	48.907	46.926
Totaal lasten	448.220	466.999	496.704	477.133	477.031	479.455	466.317
Baten							
Programma 1 Veiligheid	1.382	753	753	786	786	786	786
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.022	3.380	3.827	4.010	4.010	4.010	4.010
Programma 3 Economie	6.630	11.717	10.072	8.136	8.340	9.921	9.730
Programma 4 Onderwijs	5.929	5.750	5.530	5.634	5.634	5.634	5.634
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	6.979	10.921	10.338	8.952	8.957	9.053	9.052
Programma 6 Sociaal Domein	88.773	81.548	81.653	79.409	79.315	80.092	80.105
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	43.931	40.240	45.900	46.665	46.908	47.198	47.196
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11.804	15.701	13.752	10.976	9.596	7.893	7.818
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	18.856	17.941	9.708	9.757	9.969	9.907	9.869
Totaal baten	192.306	187.952	181.534	174.325	173.515	174.494	174.201
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-255.914	-279.047	-315.170	-302.809	-303.516	-304.960	-292.116
Algemene dekkingsmiddelen	-330.737	-328.130	-355.659	-360.480	-370.121	-375.291	-350.641
Overhead	50.546	53.316	56.682	52.533	57.696	54.213	54.104
Vennootschapsbelasting	288	150	150	150	150	150	150
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	23.989	-4.383	-16.343	4.989	8.759	15.967	4.271
Toevoeging reserves	62.351	25.219	29.230	28.152	28.738	29.361	29.151
Onttrekking van reserves	60.979	34.275	49.421	24.344	23.498	23.641	25.133
Saldo mutaties reserves	1.372	-9.056	-20.191	3.809	5.240	5.720	4.019
Gerealiseerd resultaat	22.617	4.673	3.848	1.180	3.519	10.247	252

NB Zie bijlage 3 voor verklaring verschil begroting 2022 primitief en 2022 gewijzigd.

2.2 Toelichting overzicht baten en lasten

Uitgangspunten van de ramingen

De begroting is opgesteld op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Bij het samenstellen van de begroting zijn verder de volgende uitgangspunten voor de ramingen gehanteerd.

Circulaire gemeentefonds

In deze begroting is de meicirculaire 2022 verwerkt.

Indexering

De prijsindex wordt alleen toegepast op het eerste begrotingsjaar. De volgende jaren worden standaard niet geïndexeerd.

Materiële en loonkosten

De ruimte in de begroting voor indexering van materiële en personele lasten wordt bepaald door de in de algemene uitkering opgenomen component voor de zgn. nominale ontwikkeling (de compensatie voor prijsstijgingen die we via de algemene uitkering ontvangen) en de hogere eigen inkomsten van de gemeente als gevolg van indexering van de gehanteerde tarieven (hierbij wordt uitgegaan van een gemiddeld percentage van 4,3%). Deze onderdelen vormen samen een stelpost indexering. Na behandeling van de begroting wordt deze stelpost verdeeld naar de diverse budgetten in de begroting.

Alle opbrengsten, waaronder belastingen en heffingen

Voor de belastingen en heffingen en alle overige opbrengsten hanteren wij een gemiddeld percentage van 4,3% (middeling van materiële en loonkosten).

Onvoorzien en risicobuffer

In programma 0 Bestuur en ondersteuning is bij taakveld 0.8 Overige baten en lasten een post onvoorzien opgenomen van € 0,242 mln. structureel. Deze post is bedoeld om incidentele uitgaven die bij de begroting niet werden voorzien op te kunnen vangen. Daarnaast is er op hetzelfde programma en taakveld een risicobuffer opgenomen van jaarlijks € 2,487 mln.

bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Post onvoorzien	242	242	242	242
Risicobuffer	2.487	2.487	2.487	2.487
Totaal onvoorzien/risicobuffer	2.729	2.729	2.729	2.729

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt deze risicobuffer afgezet tegen de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd.

Rente

We berekenen geen rente over het eigen vermogen en zorgen dat er geen resultaat meer ontstaat op het taakveld treasury. Zo nodig wordt de berekende omslagrente herrekend gedurende de totstandkoming van de jaarrekening, aangezien de doorgerekende en begrote rente, de zogenaamde omslagrente aan de producten/taakvelden gelijk moet zijn aan de werkelijke rentekosten, welke zijn gebaseerd op de rentepercentages zoals die thans door banken in rekening wordt gebracht. Vooralsnog is de begrote omslagrente gelijk aan die van 2022 namelijk 0,5%. In de paragraaf financiering is een nadere toelichting op het taakveld treasury opgenomen.

Van begroting 2022 naar begroting 2023

Het financieel perspectief start met het begrotingsaldo zoals dat in begroting 2022 was opgenomen. Vervolgens zijn de financiële effecten van autonome ontwikkelingen en structurele effecten voortkomende uit de jaarrekening en/of het uitvoeringsbeeld verwerkt. Daarna zijn de effecten van nieuwe dan wel aangepast ambities zichtbaar en is de dekking toegevoegd. In het volgende overzicht is de ontwikkeling van het begrotingsaldo weergegeven. Negatieve bedragen betreffen in dit overzicht uitgavenbudgetten of lagere inkomsten en positieve bedragen zijn (hogere) inkomsten, besparingen of dekkingsvoorstellen.

Begroting 2023 (bedragen x€ 1.000)		2023	2024	2025	2026
A	Begrotingsaldo 2022-2025	2.561	3.209	3.744	3.744
B	Autonome ontwikkelingen				
B1	Meicirculaire 2022	11.675	22.176	30.581	11.719
B2	Autonome rentestijgingen	-400	-400	-400	-400
B3	Bijstelling stelpost jeugdzorg	0	2.535	2.338	143
	Verwerking stelpost jeugdzorg	0	-2.535	-2.338	-143
B4	Hoger dividend BNG	250	250	250	250
B5	Formatie publieke dienstverlening	-425	-425	-425	-425
C	Structurele effecten jaarrekening / uitvoeringsbeeld				
C1	Minder terugstorten in algemene reserve	0	3.000	3.000	3.000
C2	Structurele effecten jaarrekening 2021	4.064	3.198	3.218	3.258
C3	Structurele effecten 1e uitvoeringsbeeld 2022	-53	-53	-53	-53
D	Nieuwe / aangepaste ambities (coalitieakkoord)				
	<i>Exploitatie</i>				
D1	Veerkachtige wijken	-600	-750	-750	-750
D2	Gebiedsontwikkeling	-750	-375	-325	-325
D3	Veiligheid en leefbaarheid	-2.020	-1.970	-2.020	-1.970
D4	Wonen	-3.715	-3.385	-4.045	-4.105
D5	Klimaat en energie	-2.705	-3.155	-3.455	-3.455
D6	Participatie	-650	-1.400	-1.300	-1.300
D7	Economie en arbeidsmarkt	-925	-1.070	-1.370	-1.270
D8	Cultuur	-1.365	-2.915	-2.887	-2.587
D9	Sport en bewegen	-400	-400	-400	-400
D10	Maastricht en de (eu)regio	-260	-300	-200	-200
D11	Onderwijs en Jeugd	-223	-198	-198	-198
D12	Bestuur en financiën	-2.407	-6.487	-587	-687
D13	Overig	-172	-172	-172	-172
	<i>Investerings</i>				
D14	Budget voor investeringen (kapitaallasten)	0	-4.487	-5.387	-5.887
D15	Hoogwater niet volledig als investering aanmerken (klimaat en energie)	-400	-400	-6.700	0
E	Dekking				
E1	Algemene reserves (incidentele dekking)	100	0	0	2.337
E2	Technische correcties	0	28	128	128
	Saldo begroting 2023	1.180	3.519	10.247	252

Autonome ontwikkelingen

B1. Meicirculaire 2022

Algemene uitkering (accres)

Via de normeringsystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds bijgesteld, ook wel het accres genoemd. In de meicirculaire 2022 zijn de accressen bijgewerkt. Voor alle jaren is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. De accressen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. De bedragen hebben tot en met 2025 een structurele doorwerking. Vanaf 2026 wordt de normeringsmethodiek aangepast. In de startnota heeft het kabinet aangegeven dat het accres voor 2026 niet is berekend, maar vastgezet op een taakstellende plus van € 840,000 mln. ten opzichte van de septembercirculaire 2021.

Algemene uitkering (herverdeeeffect)

De aangekondigde nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat in op 1 januari 2023. In de meicirculaire 2022 zijn de herverdeeeffecten definitief vastgesteld. Gemeente Maastricht is een voordeelgemeente (circa € 117 per inwoner). Op de definitieve stand van de herverdeeeffecten is het ingroeipad gebaseerd. Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale positieve effect voor Maastricht in 2025 bedraagt hierdoor € 37,50 per inwoner (in totaal € 4,500 mln.) in plaats van € 117 per inwoner (in totaal € 14,200 mln.). In afwachting van besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel heeft het Rijk ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025 (€ 4,500 mln.).

B2. Autonome rentestijgingen

De BNG heeft op 28 augustus haar rentevisie gepubliceerd. Op basis hiervan moet de kosten lang financieren (nu 1,75%) verhoogd worden naar 3,0% en kort financieren van 0% verhogen naar 1,5%. Op basis van de huidige financieringsbehoefte is berekend dat er in 2023 € 47,000 mln. kort gefinancierd dient te worden tegen 1,5% en dat er € 74,000 mln. lang gefinancierd diende te worden tegen 3%. Het effect hiervan leidt tot hogere rentelasten groot € 0,400 mln.

B3. Bijstelling stelpost jeugd

Vooruitlopend op de besluitvorming over de structurele bekostiging van gemeenten voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd mochten gemeenten in de begroting 2022 alvast rekening houden met 75% van de bijdragen. In onze begroting zijn deze extra middelen voor jeugd als een stelpost opgenomen in de meerjarenramingen. Om gemeenten meer duidelijkheid/zekerheid te geven zijn tussen het Rijk, IPO en VNG zijn de volgende aanvullende afspraken gemaakt:

1. Gemeenten mogen in hun meerjarenraming voor 2024 t/m 2026 ook rekening mogen houden met de volledige bijdragen (dus 100% in plaats van 75%) uit de Hervormingsagenda Jeugd.
2. Ook mogen gemeenten in die jaren tegelijkertijd rekening houden met een door het rijk voorgenomen besparing. Het kabinet wil in het kader van de hervorming van de jeugdzorg een pakket maatregelen invoeren, waardoor gemeenten als uitvoerende organisaties minder middelen nodig hebben of waarbij ze alternatieve inkomsten kunnen genereren. Dat laatste zou bijvoorbeeld kunnen door de invoering van een eigen bijdrage. De extra korting, zo is afgesproken, moeten gemeenten ook verwerken in hun meerjarenbegroting. Hoe dat pakket eruit komt te zien, is nog niet bekend: over de precieze invulling van die nog te nemen wettelijke maatregelen wordt nog steeds onderhandeld. Mochten de maatregelen of een deel ervan geen of niet tijdig doorgang vinden, dan draait het rijk voor het budgettaire risico op.

De grotendeels incidentele extra middelen jeugd (n.a.v. de aanvullende afspraken) worden overgeheveld naar de begroting van het sociale domein en ingezet voor de budgetplafonds.

B4. Hoger dividend BNG

Begroot dividend voor 2022 was € 0,541 mln. en werkelijk dividend is € 0,792 mln. Een voordeel van € 0,250 mln. Veroorzaakt door een 7% hogere nettowinst en een hogere procentuele dividenduitkering dan gebruikelijk (nu 60% i.p.v. regulier 50% dividenduitkering van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal).

B5. Formatie publieke dienstverlening

Het college heeft besloten (d.d. 13 september 2022) dat er bij Publieke Dienstverlening personeelsuitbreiding nodig is. De combinatie van toenemende aantallen, internationalisering, meer complexiteit, vluchtelingenstromen en Oekraïners, maar ook steeds meer wet- en regelgeving ter voorkoming van fraude en ondermijning maken dat Publieke Dienstverlening de wettelijke taken niet langer adequaat kan uitvoeren en lopen medewerkers tegen grenzen aan. In 2023 komen er structureel 7,5 fte formatieplaatsen bij.

Structurele effecten jaarrekening en uitvoeringsbeeld

C1. Minder terugstorten in de algemene reserve

Het "bruto" positieve rekeningresultaat 2021 bedroeg € 26,800 mln. Vanwege de grote opgave om tot een structureel sluitende begroting 2021 te komen is de algemene reserve (toen nog Vruchtboomfonds, VBF) in de begroting ingezet als achtervang. Opgeteld wordt bijna € 26,000 mln.

onttrokken in 2021, 2022 en 2023. Vanaf 2024 wordt jaarlijks € 5,000 mln. teruggestort. In 2028 is het VBF weer aangevuld. Deze onttrekkingen zijn vooral bedoeld om de risico's van de decentralisatie van taken in het sociaal domein op te vangen (bijgestelde budgetten voor tekorten; door korting en toenemende vraag) en voor de ingroei van de bezuinigingsmaatregelen (oplopende bezuinigingen). Het VBF wordt in de periode waarin het sociaal domein de bezuinigingen doorvoert en de risico's aanpakt (beheersbaar maakt) ingezet om de begroting sluitend te krijgen totdat de besparingen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Meer bezuinigen of lastenverzwaring werden onacceptabel geacht in relatie tot de verwachte hoge overschotten in latere jaren. Vandaar de keuze inzetten VBF en later terugstorten aan VBF. In 2021 bleek het achteraf mee te vallen en was de dekking uit het VBF voor 2021 zijnde € 16,200 mln. niet nodig. Via de resultaatbestemming jaarrekening 2021 heeft de raad besloten in het kader van solide financieel beleid om de € 16,200 mln. direct terug te storten in het VBF en niet te wachten tot 2024. Dit betekent dat we nog circa € 10,000 mln. moeten terugstorten vanaf 2024. Dit leidt tot een meerjarige vrijval van € 3,000 mln. (in plaats van 5 jaar € 5,000 mln. gaan we 5 jaar € 2,000 mln. terugstorten).

C2. Structurele effecten jaarrekening 2021

Tijdens het proces van de jaarrekening bleek onverwachts een fors positief resultaat in het sociaal domein. Vanuit de coalitiebesprekingen is destijds gevraagd wat de verwachte structurele component hiervan was. Deze analyse heeft toen plaatsgevonden en het resultaat is door de onderhandelende partijen meegenomen als dekking in het coalitieakkoord. De verwachte structurele doorwerking van het rekeningresultaat van circa € 3,300 mln. zoals die is meegenomen in het coalitieakkoord is gebaseerd op een meerjarige doorkijk van de nadelige en voordelige posten van het rekeningresultaat. In de tabel zijn deze posten opgenomen (negatief is nadelig en positief is voordelig).

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
C2 Structurele effecten jaarrekening 2021	4.064	3.198	3.218	3.258
Lokaal minimabeleid	-280	-280	-280	-280
Rolstoelen	-150	-150	-150	-150
Woningaanpassingen	-250	-250	-250	-250
GGD (JGZ, OGGZ en VT)	-662	-623	-603	-563
Eigen bijdrage cliënten (CAK)	-300	-300	-300	-300
Begeleiding groep (BGG)	247	247	247	247
Begeleiding individueel (BGI)	2.990	2.207	2.207	2.207
Huishoudelijke verzorging (HV)	1.369	1.347	1.347	1.347
Jeugdhulp	1.000	1.000	1.000	1.000
50 gezinnen aanpak	100	0	0	0

C3. Structurele effecten 1^e uitvoeringsbeeld 2022

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
C3 Structurele effecten 1^e uitvoeringsbeeld 2022	-53	-53	-53	-53
Vervallen structureel effect minder opbrengsten corona	1.000	1.000	1.000	1.000
Onroerendezaakbelasting (betreft areaaluitbreiding)	447	447	447	447
Vervallen stelpost verlagen formatiebudget (uit begroting 2020)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500

Vervallen structureel effect minder opbrengsten corona

Betreft de vrijval van de in de pre-begroting 2021 opgenomen post ter dekking van lagere inkomsten uit toeristen- en parkeerbelastingen door corona.

Onroerendezaakbelasting (areaaluitbreiding)

De structurele meeropbrengst betreft OZB woningen-eigenaren veroorzaakt door areaaluitbreidingen.

Vervallen stelpost verlagen formatiebudget

Na jaren van bezuinigingen op het gemeentelijk apparaat en het niet structureel investeren in de bedrijfsvoering (mensen, systemen en processen) is in de begroting 2020 in het dekkingsplan een aanvullende taakstelling op de organisatie opgenomen ad € 1,500 mln. onder de post "verlagen formatiebudget". Het idee hierachter was om bij pensionering personeel deels niet te vervangen. Inmiddels is echter duidelijk dat in bijna alle gevallen vervanging aan de orde is en zal zijn, de rek is eruit. Alle eerdere bezuinigingen op de organisatie en niet investeren in bedrijfsvoering hebben hun tol geëist. Maastricht is niet in control, niet up-to date en op essentiële plekken onder bemenst. Op diverse plekken is versterking nodig, versterking in menskracht, systemen en processen (**zie post**

D12). Dit is al een uitdaging op zichzelf, een taakstelling op de organisatie is niet te verenigen met de gewenste ontwikkeling.

Ambities coalitieakkoord (exploitatie)

In het coalitieakkoord zijn vele ambities opgenomen. Sommigen nieuw, anderen continuering van bestaand beleid. In het programmaplan van deze begroting zijn alle ambities aan de verschillende programma's toebedeeld. De in het programmaplan gehanteerde nummering van de ambities uit het coalitieakkoord is (tussen haakjes) toegevoegd aan onderstaand budgettair kader. Dit budgettair kader bevat enkel de ambities waarvoor extra middelen nodig zijn. Het betreft niet alleen de financiële vertaling van nieuwe ambities, maar ook van continuering van bestaand beleid waarvoor de dekking afliep.

D1. Veerkrachtige wijken

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D1 Veerkrachtige wijken	-600	-750	-750	-750
Veerkrachtige wijkenaanpak	-450	-700	-700	-700
Schaalverkleining sociale zaken	-50	-50	-50	-50
Regiodeal	-100	PM	PM	PM

Veerkrachtige wijkenaanpak (1.M1 / 1.M2 / 1.C1 / 2.C4)

De veerkrachtige wijkenaanpak gaat over het tegengaan van de tweedeling in Maastricht en betreft een voor Maastricht innovatieve meerjarige aanpak, samen met stakeholders. We kiezen ervoor om hiermee in twee gebieden van onze stad te starten. Het jaar 2023 geldt hierbij als opstartjaar, waarin we na heldere keuzes over participatie en gebiedsgericht werken de programmatische aanpak voor de veerkrachtige wijkenaanpak uitwerken en we vervolgens op basis van een brede verkenning in samenspraak met stakeholders twee gebieden kiezen voor de verdere uitwerking. Om dit te kunnen realiseren is voor 2023 € 0,450 mln. nodig, onder meer extra interne capaciteit, externe expertise, onderzoek en doorontwikkeling datasturing, participatie en communicatie alsmede evaluatie. Voor verdere uitbouw van deze aanpak is na dit opstartjaar vanaf 2024 structureel € 0,700 mln. nodig.

Schaalverkleining sociale zaken (1.C3)

Met schaalverkleining met betrekking tot bereikbaarheid en toegankelijkheid van cruciale publieke diensten en voorzieningen in onze wijken willen we bereiken dat inwoners dichtbij en laagdrempelig hun vragen op het gebied van het sociale domein kunnen stellen. Jaarlijkse kosten bedragen € 0,050 mln.

RegioDeal (1.C6)

RegioDeals zijn een samenwerking tussen Rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. Maastricht heeft samen met Sittard-Geleen een aanvraag bij het Rijk ingediend. De verwachting is dat Rijk en regio's de eerste deals begin 2023 kunnen sluiten ter verdere concretisering. Uitwerking van deze deals (indien geselecteerd) vraagt uiteraard gemeentelijke inzet. Hiertoe zijn voor 2023 € 0,100 mln. aan procesmiddelen nodig. Bij definitieve selectie wordt voor gemeentelijke cofinanciering eerst naar reeds bestemde middelen gekeken. Indien dit niet volstaat, zullen aanvullende middelen gezocht moeten worden. Dit is vervat in een PM post voor de opvolgende jaren.

D2. Gebiedsontwikkeling

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D2 Gebiedsontwikkeling	-750	-375	-325	-325
Omgevingswet	-250	0	0	0
Kosten actief grondbeleid (investeringsbudget)	PM	PM	PM	PM
Ambities stationsomgeving (gemeentelijke cofinanciering)	-200	-75	-25	-25
Gebiedsontwikkeling ENCI	-100	-100	-100	-100
Gebiedsontwikkeling binnenstad	-200	-200	-200	-200

Omgevingswet

Na een aantal keer uitstel is de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet nu 1 januari 2023. Voor het opstellen van de Omgevingsvisie dient een MER-procedure doorlopen te worden. De geraamde kosten voor deze procedure zijn in 2023 € 0,200 mln. Voor het maken van de visie zelf is

een werkbudget nodig voor kaartmateriaal, vormgeving, communicatie en proceskosten van € 0,050 mln.

Actief grondbeleid

In september wordt/is de kadernota Grond- en Vastgoedbeleid Maastricht 2022 vastgesteld welke op onderdelen actiever is. Er zijn geen directe kosten verbonden aan een actiever grondbeleid (derhalve een PM-post). De aankopen die in dat kader worden gedaan, dienen immers in geplande of toekomstige ontwikkelingen van dekking te worden voorzien (en worden daartoe na aankoop geactiveerd). Het risicoprofiel van de gemeente stijgt natuurlijk wel als gevolg van een actiever grondbeleid. Dit kan impact hebben op het (benodigde) weerstandsvermogen van de stad. Dit wordt uiteraard nauwlettend gemonitord en indien nodig meegenomen in de reguliere P&C-cyclus.

Ambities stationsomgeving (gemeentelijke cofinanciering) (2.M1)

We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor. Diverse denkrichtingen zijn nog onderwerp van discussie en onderzoek vooruitlopend op het reguliere besluitvormingsproces. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen. Met de partners in Stad en Spoor wordt verdiepend onderzoek uitgevoerd naar transferknelpunt/passerende. Voor onderzoek naar de financiële en technische haalbaarheid van het burgerinitiatief Boven het Spoor wordt geld gereserveerd. De doorontwikkeling als openbaarvervoerknooppunt en de bevindingen in het verdiepend onderzoek naar de passerelle dienen vertaald te worden in een ruimtelijk toekomstbeeld/masterplan. Kosten bedragen € 0,200 mln. voor 2023.

Gebiedsontwikkeling ENCI (zie ook investeringsambities) (2.C1)

Het bedrijventerrein is door ENCI verkocht aan LRE, dat gestart is met het opstellen van een nieuwe gebiedsvisie. Daar willen we (mee) sturing en richting aan geven, zodat deze past in onze omgevingsvisie. Voor de begeleiding van de herontwikkeling zal € 0,100 mln. jaarlijks benodigd zijn.

Gebiedsontwikkeling binnenstad (2.C3 / 2.C5)

We richten ons op het vergroten en versterken van een gebalanceerde mix aan functies in de binnenstad en het versterken van sfeergebieden aldaar. We stimuleren een 'eigen kweek' aan ondernemers om zich te vestigen in de binnenstad (structureel € 0,150 mln. per jaar voor huur en exploitatie van locatie). Voor het opstellen en co-financieren (met partners) van uitvoeringsplannen voor twee sfeergebieden per jaar bedragen de kosten jaarlijks € 0,050 mln. (€ 0,025 mln. per sfeergebied).

D3. Veiligheid en leefbaarheid

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D3 Veiligheid en leefbaarheid	-2.020	-1.970	-2.020	-1.970
Versterken handhaving, o.a. in nachtelijke uren en parken	-690	-690	-690	-690
Veiligheidsregio	-430	-430	-430	-430
Studentenhuisvesting i.r.t. leefbaarheid in wijk	PM	PM	PM	PM
Onderhoud bomen	-400	-400	-400	-400
Kosten striktere fietshandhaving	-125	-125	-125	-125
Nieuw meerjarenprogramma veiligheid	-350	-300	-350	-300
Dierenwelzijn	-25	-25	-25	-25

Versterken handhaving, o.a. in nachtelijke uren en parken (3.C1 / 3.C2)

We gaan in kwalitatieve en in kwantitatieve zin investeren in onze ambtelijke handhavingsorganisatie. Totale kosten bedragen € 0,690 mln. De kosten voor de benodigde professionaliseringsslag bedragen € 0,190 mln. De kwantitatieve versterking bestaat uit het alsnog behouden van de formatie die oorspronkelijk zou worden afgebouwd in verband met de komst van de scanauto (€ 0,275 mln.), alsook een formatieve uitbreiding van 3,0 fte (€ 0,225 mln.) voor de aanpak van overlast in de avond- en nachtelijke uren.

Veiligheidsregio

De 16 deelnemende gemeenten stellen bijdragen ter beschikking aan de VRZL volgens een vastgestelde verdeelsleutel. De bijdrage van Maastricht is gebaseerd op de "nieuwe" verdeelsystematiek (besluit AB 2018). Afgesproken is om in 2023 een percentage van 100% (2022 = 75%) conform het ingroeimodel van vier jaar te hanteren. Rekening houdend met de indexering 2022

en 2023 van circa 1,5% is er conform de vastgestelde begroting 2023 van de VRZL sprake van een structurele verhoging van € 0,430 mln.

Studentenhuisvesting i.r.t. leefbaarheid in wijk (4.C6)

We evalueren de beleidsregels splitsen en omzetten (40-40-40 regeling) en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen. In het vierde kwartaal 2022 komt de evaluatie beleidsregels splitsen en omzetten in de raad met een voorstel voor alternatieve instrumenten. De benodigde middelen zijn afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt voor de in te zetten instrumenten en de wijze van controle/handhaving, derhalve is een PM opgenomen. NB: De huidige aanpak kost € 0,050 mln. per jaar.

Onderhoud bomen (5.C5)

Klimatologische veranderingen en de leeftijdsopbouw van het bomenareaal leiden tot meer onderhoudsmaatregelen en een groter aantal vervangingen van oudere bomen. Dit heeft geleid tot hogere beheerkosten. De hieruit voortvloeiende extra jaarlijkse beheerkosten worden geraamd op € 0,400 mln.

Kosten striktere fietshandhaving (zie ook investeringsambities) (3.C5)

Op locaties waar de voorzieningen en randvoorwaarden op orde zijn (voldoende stallingruimte, bekende, naleefbare en handhaafbare regels) wordt de handhaving geïntensiveerd. Om preventief en op proactieve wijze in heel de stad te handhaven op fietsoverlast is jaarlijks een extra bedrag van € 0,125 mln. benodigd. Met dit budget kunnen 2 fte extra handhaafcapaciteit, huur van extra opslagruimte voor verwijderde fietsen én het onderhoud van een extra laadwagen worden bekostigd.

Nieuw meerjarenprogramma veiligheid

De ontwikkeling van het veiligheidsbeleid vraagt een andere benadering van het veiligheidswerk en maakt een robuust team Veiligheid noodzakelijk. Voortzetting van de stadsbrede lange termijn opgaves (huidig beleid) en toekomstige vraagstukken/ crisisbeheersing maken een formatieve impuls van 3 fte (€ 0,300 mln.) noodzakelijk. De structurele uitvoering van de Veiligheids Monitor (subjectieve veiligheidsthermometer) vraagt daarnaast eens in de twee jaar een financiële impuls van € 0,050 mln. In september 2022 is met de gemeenteraad de veiligheidsanalyse besproken om vervolgens in Q4 het nieuw MJP Veiligheid ter besluitvorming voor te leggen.

Dierenwelzijn (3.C3)

De huidige wettelijke taken kunnen niet meer voor het in eerdere begroting opgenomen bedrag worden uitgevoerd vanwege gestegen volumes en gestegen kosten per dier. Er zullen nieuwe marktconforme afspraken worden gemaakt met de uitvoerende partijen voor de opvang van dieren en het ruimen van kadavers. De jaarlijks benodigde exploitatiemiddelen vanaf 2023 bedragen € 0,025 mln.

D4. Wonen

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D4 Wonen	-3.715	-3.385	-4.045	-4.105
Beschermd wonen (lasten)	-2.000	-2.000	-2.600	-2.600
Beschermd wonen (baten)	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Toeristisch woningverhuur (aangepast aan raadsbesluit)	-72	0	0	0
Studentenstad	-75	-75	-75	-75
Onderhoud openbaar groen	0	-60	-120	-180
Kosten intensivering woonbeleid (aangepast aan raadsbesluit)	-368	-50	-50	-50

Beschermd wonen (lasten en baten)

De raad heeft op 30 mei 2022 ingestemd met het verhogen van het budget van beschermd wonen met € 2,000 mln. in 2023 tot en met € 2,600 mln. in 2026 om uitvoering te geven aan het in 2021 vastgestelde beleidsplan Zicht op Thuis. Daarnaast is er sprake van een afname van de eigen bijdrage ad € 1,200 mln. (jaarlijks) als gevolg van de uitname WLZ. Dit betekent in totaliteit een effect op de begroting van € 3,200 mln. in 2023 oplopend tot € 3,800 mln. in 2026.

Toeristisch woningverhuur

De huidige uitvoering van de verordening toeristische verhuur kost € 0,172 mln. in 2023. Vanuit begroting 2019 is reeds € 0,100 mln. per jaar beschikbaar. Dit betekent dat er € 0,072 mln. aan extra

middelen nodig is. Omdat onduidelijk is hoeveel tijdregistratie, controle en handhaving en de afhandeling van bezwaar en beroep daadwerkelijk zal kosten zal in 2023 een tussenevaluatie plaatsvinden. Derhalve is voor nu voor de navolgende jaren een PM-post opgenomen.

Studentenstad (4.M3 / 4.C7)

Het nieuwe uitvoeringsprogramma Studentenstad wordt in Q4 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan het college en besproken in de domeinvergadering. De huidige beschikbare 0,5 fte formatie is te weinig gebleken. Voor de inzet van een (student)medewerker wordt een equivalent van 0,5 fte van de middelen gereserveerd (inclusief additioneel werkbudget). Voor het nieuwe programma hanteren we derhalve een aanvullend bedrag van € 0,075 mln. per jaar, bovenop de bestaande € 0,150 mln.

Onderhoud openbaar groen (5.C5)

Najaar 2022 komt het klimaatprogramma in de raad. De beoogde investeringen kunnen naar verwachting worden gedekt vanuit het beschikbare jaarlijkse budget in het MJIP (€ 0,500 mln.) en vanuit het nog op te stellen water-programma 2023-2027 (gefinancierd via de rioolheffing). Deze investeringen brengen vanaf 2024 ook hogere groenonderhoudskosten met zich mee (€ 0,060 mln. in 2024 oplopend tot € 0,180 mln. in 2026).

Kosten intensivering woonbeleid (4.M1 / 4.M2 / 4.C3 / 4.C4 / 4.C5 / 4.C7)

De uitvoering van de verordening opkoopbescherming kost € 0,368 mln. in 2023. Voor het sturen op en faciliteren van grootschalige studentenhuisvesting is een projectleider nodig. Deze is slechts ten dele door te belasten naar initiatiefnemers, vandaar dat dekking nodig is voor de helft van de personeelskosten (€ 0,050 mln.). Voor initiatieven op het gebied van collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) zijn al middelen voorzien voor het deels vergoeden van proceskosten.

D5. Klimaat en energie

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D5 Klimaat en energie	-2.705	-3.155	-3.455	-3.455
Verduurzamen vastgoed	-300	-300	-300	-300
Verduurzamen gemeentelijke organisatie	-885	-885	-885	-885
Milieuzone / luchtkwaliteit	0	0	-100	-100
RUD	-70	-70	-70	-70
Bijdrage ZL bereikbaar	-800	-800	-800	-800
Autoluwer maken (o.a. Wyck) (zie ook investeringsambities)	0	-600	-600	-600
Meer fietsparkeerplaatsen	-500	-500	-500	-500
Aanloopstraten omvormen tot fietsstraten	-150	0	0	0
Zero Emissiezone	0	0	-200	-200

N.B. De exploitatielasten voor hoogwater (in totaal € 7,5 mln.) staan onder post D15.

Verduurzamen vastgoed (5.C1 / 5.C3)

De door het Rijk toegezegde uitvoeringsgelden voor klimaattaken zijn voor 2023 en volgende jaren onvoldoende voor de benodigde taken, zoals een adviseur verduurzamen monumenten, handhaving van wettelijke verplichting energielabel C voor kantoren vanaf 2023 duurzame mobiliteit en energietransitie-taken zoals het energieloket in het Enexishuis (waarvoor de dekking in 2024 afloopt). Een extra bijdrage van € 0,300 mln. is benodigd.

Verduurzamen gemeentelijke organisatie (zie ook investeringsambities) (5.M4)

Voor aanschaf van elektrische voertuigen voor het gemeentelijk wagenpark is jaarlijks een storting in productiemiddelenfonds nodig. Voor de EED-audit van 220 panden is een coördinator (1,0 fte) en een jaarbudget benodigd. Een energiecoördinator (1,0 fte) voert daarnaast regie over de energiereductie van het gemeentelijk vastgoed. Het aanjagen/ coördineren van de transformatie naar een duurzame organisatie vraagt additioneel 0,5 fte aan extra capaciteit. De totale kosten bedragen structureel vanaf 2023 € 0,885 mln. per jaar.

Milieuzone / luchtkwaliteit (5.C11)

Het college zal in het vierde kwartaal 2022 door een extern bureau in kaart laten brengen of een milieuzone voor personenvervoer een effectieve maatregel is. Indien wordt besloten tot invoering, vraagt dit gedurende twee jaar € 0,100 mln. per jaar aan voorbereidingskosten in de vorm van actualiseren luchtkwaliteitsonderzoeken, aanvullende onderbouwing verkeersbesluit, uitbreiding software die we nu voor ZES aanschaffen en een uitgebreider ontheffingensysteem. Voor de kosten

van exploitatie is vooralsnog een PM-post opgenomen omdat dit in grote mate afhankelijk is van de uitkomsten van de onderzoeken en de daaropvolgende besluitvorming.

RUD

De bijdrage van de gemeente Maastricht aan de RUDZL bedraagt conform de vastgestelde begroting 2023 € 1,285 mln.

Bijdrage ZL Bereikbaar

Op Zuid-Limburgse schaal hebben alle portefeuillehouders Mobiliteit hun commitment uitgesproken voor een nieuwe periode Zuid-Limburg Bereikbaar. Maastricht droeg tot nu € 1,000 mln. per jaar bij, hiervoor zijn echter geen structurele middelen voorzien. Nu meer gemeenten mee doen bedraagt de benodigde bijdrage voor 2023-2026 € 0,800 mln. per jaar. De provincie draagt een even groot bedrag bij. De regionale inzet en middelen vormen de basis voor onderhandeling met het Rijk voor de financiële ondersteuning van het totale programma.

Autoluwer maken (o.a. Wyck) (zie ook investeringsambities) (5.C7)

Diverse mogelijkheden om en de stationsomgeving autoluwer te maken, zijn en worden verkend (zie ook investeringsambities) waarbij wordt gestreefd naar draagvlak bij ondernemers en bewoners. In sommige gevallen zal een gewijzigde lijnvoering door Arriva noodzakelijk zijn. Arriva heeft aangegeven hier geen voorstander van te zijn en wijst op een (mogelijke) toename van de exploitatiekosten voor de duur van de huidige concessie (t/m 2021). Zij raamden eerder de meerkosten op € 0,600 mln. per jaar. Of, wanneer en in hoeverre dit bedrag daadwerkelijk kan worden geclaimd is mede afhankelijk van te maken keuzes en onderhandelingen die nog niet hebben plaatsgevonden.

Meer fietsparkeerplaatsen (zie ook investeringsambities) (5.C10)

In 2020 is gestart met de uitvoer van het actieplan fietsparkeren. Er zijn echter geen structurele middelen beschikbaar. Voortzetten van de huidige aanpak voor de komende vier jaar kost jaarlijks € 0,500 mln. Dit betekent het uitbreiden van het aantal fietsparkeerplaatsen op straat, inzet op beheer en onderhoud van fietsparkeerplaatsen, voortzetting van de bewustwordingscampagne #posifiets én de hierbij benodigde handhaafcapaciteit.

Aanloopstraten omvormen tot fietsstraten (5.C6)

In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is. Doel van de verkenning is inzichtelijk krijgen hoe ver de gezamenlijke ambitie voor fietsstraten in het centrum rijkt, welke investeringen in de openbare ruimte wenselijk zijn en wat benodigd is voor de ondersteunende gedragscampagne. Het budget van € 0,150 mln. voor 2023 is voor onderzoeks-, proces- en ontwerpkosten.

Zero Emissiezone (5.C11)

Conform raadsbesluit ZES van februari 2021 dienen in de jaren na invoering van de zero emissie zone per 1 januari 2025 de exploitatielasten in de begroting te worden opgenomen. In het raadsvoorstel ZES is berekend dat ongeveer € 0,200 mln. per jaar benodigd is. Precieze bedragen zijn afhankelijk van de kosten van het softwarepakket en de camera's, de verdere uitwerking van het ontheffingenbeleid en de aantallen bezwaar- en beroepszaken.

D6. Participatie

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D6 Participatie	-650	-1.400	-1.300	-1.300
Pilot burgerraad i.c.m. actualisatie omgevingswet	-100	-100	PM	PM
Impuls burgerparticipatie (incl. gebiedsgericht werken)	-850	-850	-850	-850
> dekking uit decembercirculaire	550	550	550	550
Burgerbegroting	-250	-1.000	-1.000	-1.000

Pilot burgerraad i.c.m. actualisatie omgevingswet (6.C3)

Participatie door middel van een burgerraad dient voorafgaand aan actualisatie van de huidige Omgevingsvisie in 2024 te hebben plaatsgevonden. Dit vereist voldoende middelen voor de organisatie, alsook voor de beschikbaarheid van ondersteuning en expertise voor de middels loting geselecteerde groep. Er wordt € 0,200 mln. beschikbaar gesteld en omdat de pilot deels in 2023 en deels in 2024 plaatsvindt, is dit bedrag verdeeld over twee jaarschijven.

Impuls burgerparticipatie (incl. gebiedsgericht werken) (6.C1 / 6.C2)

Het jeugdlintje, de kinderbουργemeester en de kinderraad worden gecontinueerd. Gebiedsgericht werken wordt verstevigd, met zeven stadsdelen met een stadsdeelregisseur en stadsdeelwethouder. Een financiële impuls van € 0,850 mln. is nodig voor opbouw van zeven stadsdelen met regisseurs, de aansluiting op de bestaande organisatie, de ontwikkeling van medewerkers en een versterking op het gebied van participatieadvies, alsook voor de structurele borging van deze instrumenten.

Burgerbegroting (6.C5)

Het budget wordt verhoogd naar € 1,000 mln., waarvan € 0,750 mln. voor financiering van activiteiten en € 0,250 mln. voor procesgelden. Aangezien eerdere gemeentelijke en provinciale bijdragen niet structureel waren betekent dit een impuls van € 1,000 mln. per jaar. Indien de provincie de subsidie continueert wordt het gemeentelijk bedrag daarmee verlaagd. De eerste stap is evaluatie van de lopende burgerbegroting en hieruit volgende aanscherping van de kaders. Bezien wordt ook of een fondsachtige constructie nodig is, omdat het ritme van de burgerbegrotingscyclus mogelijk niet synchroon loopt met begrotingsjaar. Vanwege de benodigde evaluatie en vervolgens opstellen van nieuwe kaders worden pas kosten voor activiteiten gemaakt vanaf 2024. In 2023 zijn derhalve alleen procesgelden (€ 0,250 mln.) benodigd.

D7. Economie en arbeidsmarkt

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D7 Economie en arbeidsmarkt	-925	-1.070	-1.370	-1.270
Bevorderen circulaire economie en inkoop	-250	-250	-250	-150
(Sport)evenementen	-100	-100	-100	-100
Werkcentrum	0	-200	-200	-200
Intensivering acquisitie	0	0	0	0
Meer accountmanagement MKB	-50	-35	-35	-35
Acquisitie congressen	-250	-250	-550	-550
Ontsluiten van nieuwe plekken voor 'start-ups' en 'scale-ups'	-35	-35	-35	-35
Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.	-40	PM	PM	PM
Uitwerkingen economische visie	-200	-200	-200	-200

Bevorderen circulaire economie en inkoop (7.C10)

Ter uitbreiding van het programma circulaire economie is specifieke capaciteit (0,5 fte, € 0,050 mln.) en een structureel werkbudget van € 0,100 mln. noodzakelijk voor de uitvoering, met name ook om rijks- of Europese middelen aan te trekken. In de eerste drie jaar wordt tevens (tijdelijk) een inkoper aangesteld die samen met de collega-inkopers circulair inkopen implementeert en kennis en expertise overdraagt (€ 0,100 mln. per jaar). Na drie jaar is deze kennis geborgd binnen het bureau Inkoop.

(Sport)evenementen (9.C6)

Voor het koesteren en behouden van onze grote (sport)evenementen is een extra budget nodig van € 0,100 mln. Evenementen leveren een positieve bijdrage aan de economie van de stad, de sociale cohesie, de promotie en naamsbekendheid van Maastricht en de actieve en passieve sportdeelname.

Deze financiële middelen zijn ook bestemd voor de verduurzamingsopgaven van evenementen, hetgeen wordt uitgewerkt in de actualisatie van het evenementenbeleid- en verordening.

Werkcentrum (7.C7 / 7.C8)

Eind 2023 zal het bestuur van de arbeidsmarktregio besluiten over de voortgang van het werkcentrum na 1 januari 2024. Met name van belang in dit besluit is of we verder gaan met één locatie in Zuid-Limburg, namelijk Maastricht. Andere optie is dat er drie locaties komen in Zuid-Limburg. Indien niet langer gekozen wordt voor één locatie (Centre Ceramique) moet Maastricht de kosten voor deze locatie (€ 0,100 mln.) en een locatiemanager/projectleider (€ 0,100 mln.) volledig zelf betalen.

Meer accountmanagement MKB (7.C5)

Om te komen tot accountmanagers voor het MKB en meer faciliterend beleid dient na een initiële verkenning, een plan van aanpak te worden opgesteld. Wellicht is hiervoor onderzoek onder de Maastrichtse MKB-bedrijven nodig. Hiervoor is voor 2023 een budget opgenomen van € 0,015 mln. Voor clustervorming (vervlechting en verbinding van MKB-bedrijven) en het verbinden (bijvoorbeeld bij valorisatie/productie) van MKB-bedrijven met de Health Campus is € 0,035 mln. per jaar opgenomen.

Acquisitie congressen (7.C6)

Het werven van congressen is wereldwijd een zeer competitieve markt waar het Maastrichts Convention Bureau (MCB) concurreert met congresbureaus van andere steden die veel groter (meer fte) en een veel groter budget hebben. Een extra bijdrage van € 0,250 mln. per jaar zal door MCB besteed worden aan het aannemen van een extra business developer/ acquisitiemanager en een (halftijds) researcher voor het genereren van leads, alsmede aan een acquisitiebudget van € 0,100 mln. Vanaf 2025 zal deze extra bijdrage verder verhoogd worden tot € 0,550 mln. Hierbij wordt ervan uit gegaan dat de huidige bijdrage ad € 0,200 mln. ook na 2024 gecontinueerd wordt.

Ontsluiten van nieuwe plekken voor 'startups' en 'scale-ups' (7.M1)

We streven naar het ontsluiten van nieuwe plekken voor startups en scale-ups. Een onderzoeksbudget van € 0,035 mln. is nodig om potentiële kansen te verkennen (quick-scan). Hiermee kan een eerste verkenning worden gedaan naar beschikbare locaties in de gemeente voor een specifieke casus. Het college kan besluiten of er daadwerkelijk verder gegaan wordt met een haalbaarheidsstudie. Hierdoor kan de gemeente sneller en flexibeler reageren op kansen in de stad.

Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs (11.C7)

Het onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs richt zich in het bijzonder op het realiseren van betaalbaar internationaal onderwijs in Maastricht teneinde het vestigingsklimaat te versterken. Het onderzoek wordt bij een extern bureau uitgezet en vraagt een eenmalige uitgave van € 0,040 mln. In de eerste helft van 2024 wordt de onderzoeksopdracht geformuleerd. In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek is voor de navolgende jaren een PM opgenomen.

Uitwerkingen economische visie

Een jaarbudget van € 0,150 mln. is beschikbaar voor de ambities uit de economische visie die gericht zijn op een sterk en aantrekkelijk vestigingsklimaat, het versterken van de buurt- en wijkeconomie, een gezonde beroepsbevolking met kwalificaties op alle niveaus, met voldoende ruimte om te ondernemen voor het juiste bedrijf op de juiste plaats. Maastricht is aangesloten op de Talent Coalition (EZ/ RVO).

D8. Cultuur

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D8 Cultuur	-1.365	-2.915	-2.887	-2.587
Kunstvak scholen	-150	-150	-150	-150
Verruimen openingstijden Centre Ceramique	-260	-260	-260	-260
Exploitatie Middenzaal	0	0	-200	-400
Museumbeleid	-100	-100	-100	-100
Versterking cultuur (het geluid, sociale cohesie, monitor)	-100	-175	-250	-250
Kerkenprogramma	0	-400	-400	0
Muziekonderwijs i.c.m. muziekverenigingen	-100	-100	-100	-100
Stimuleren Maastrichter taal en volkscultuur, amateurkunst	-250	-250	-250	-250
(Im)materieel erfgoed, o.a. Bonbonnière	-200	-200	-200	-200
Maastrichtjaar	0	-1.000	0	0
Vorbereidingskrediet NHMM	-100	-100	-100	0
Muziekgieterij	0	0	-572	-572
Realiseren van meer (tijdelijke) ruimte voor makers	-60	-60	-60	-60
Kosten verzelfstandiging	0	-75	-200	-200
Stedelijke cultuurregio Zuid	-45	-45	-45	-45

Kunstvak scholen

De transitie van Kumulus van aanbieder van creatieve cultuurcursussen naar facilitator is gestart in het cursusseizoen 2022-2023. Via de Subsidieregeling Kunstschole Maastricht 2022-2024 bieden samenwerkingsverbanden van docenten cultuurcursussen aan. In 2023 worden middels een evaluatie de effecten in kaart gebracht en waar nodig ondersteuning geboden (budget € 0,150 mln.) Voor continuering van de subsidieregeling in aangepaste vorm is jaarlijks € 0,150 mln. geraamd.

Verruimen openingstijden Centre Céramique (8.C9)

Uit een enquête in 2020 bleek dat opening van Centre Céramique op zondagmiddag (van 13 tot 17 uur), zaterdagochtend (van 9 tot 13 uur) en donderdagavond (van 17 tot 20 uur) het meest gevraagd zijn. De kosten voor het realiseren van de verruiming van de openingstijden op deze dagdelen bedragen vanaf 2023 € 0,260 mln. per jaar. Hierbij is uitgegaan dat de opening op donderdagavond budgettair neutraal gebeurt doordat de avondopening op dinsdag vervalt.

Middenzaal (8.C7)

De voorkeurslocatie van de Middenzaal is in pandig bij Theater aan het Vrijthof. Voor de exploitatie van het Theater aan het Vrijthof inclusief Middenzaal is een raming opgesteld in juni 2021. Deze geeft een geraamd tekort op de exploitatie van € 0,465 mln. weer. Omdat de planning is, dat de Middenzaal operationeel is rond de zomer van 2025, is in dat jaar circa de helft opgenomen (zijnde € 0,200 mln.) en vanaf 2025 € 0,400 mln.

Museumbeleid (8.C11)

Maastricht heeft verschillende musea, die bijdragen aan het culturele aanbod en versterken van het vestigingsklimaat maar Maastricht heeft nog geen museumbeleid. Een beleidsnota museumbeleid, met input vanuit het veld, zal in 2023 ter vaststelling worden aangeboden aan college en raad. De belangrijkste doelstellingen zijn vastgelegd in de Cultuurvisie: 'Cultuur maakt Maastricht, Maastricht maakt Cultuur'. Het college kan op basis van deze beleidsnota een subsidieregeling musea vaststellen. Het budget hiervoor bedraagt vanaf 2023 € 0,100 mln.

Versterking cultuur (het geluid, sociale cohesie, monitor) (8.M4 / 8.C3 / 8.C12)

De Maastrichtse ambities op cultureel vlak vragen extra inzet. Hiervoor is vanaf 2023 0,8 extra fte nodig (€ 0,100 mln.). Met een werkbudget van € 0,050 mln. voor culturele dynamiek en sociale cohesie kan de gemeente een aanjagende en verbindende functie hebben. De monitor vraagt een indicatief bedrag van € 0,015 mln. (in de opstartfase in 2024 incidenteel € 0,010 mln. meer). Vanaf 2025 zal minimaal € 0,100 mln. van het budget nodig zijn voor de nieuwe cultuurplanperiode voor de professionele gezelschappen.

Kerkenprogramma (8.C13)

We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbesteding kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren incidenteel € 0,800 mln. via een Maastrichts kerkenprogramma. Dit bedrag is gelijkelijk verdeeld over de jaren 2024 en 2025. De incidentele aard van de middelen maakt dat aanspraken ook incidenteel van aard moeten zijn.

Muziekonderwijs i.c.m. muziekverenigingen (8.C1)

We willen cultuureducatie en dan met name muziekonderwijs steviger verankeren op scholen (binnen- en buitenschoolse activiteiten). Hiertoe zoeken we samenwerking met Kaleidoscoop (Kumulus) en de muziekverenigingen en aansluiting bij binnen- en buitenschoolse activiteiten uit het Nationaal Programma Onderwijs en voor een gezonde stad. Hiervoor is € 0,100 mln. beschikbaar.

Stimuleren Maastrichter taal en volkscultuur, amateurkunst (8.C4)

Voor een collegevoorstel Maastrichtse taal en volkscultuur in 2023 wordt een verkenning uitgevoerd onder partners. Voor het versterken van de amateurkunst, wordt na onderzoek onder makers een plan van aanpak opgesteld. Mogelijk wordt de subsidie-systematiek amateurkunstverenigingen herzien. Budget hiervoor is € 0,250 mln.

(Im)materieel erfgoed, o.a. Bonbonnière (8.C8)

Verkend zal worden welke functie(s) een plek kunnen krijgen in de Bonbonnière. De (financiële) haalbaarheid van private initiatieven wordt getoetst en indien niet mogelijk, wordt een verkenning opgesteld voor invulling van het gebouw die recht doet aan de monumentale status. Er is structureel € 0,200 mln. beschikbaar voor haalbaarheidsstudies, bijdrage aan exploitatie en subsidiëring programma. Indien budget resteert wordt een collegevoorstel opgesteld voor het versterken van (im)materieel erfgoed.

Maastrichtjaar (8.C5)

In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven. Najaar 2022 wordt gestart met het verkennen welke ideeën en verwachtingen er zijn bij college, raad en in de stad, waarna het college in Q1 2023 een plan van aanpak vaststelt. Het plan van aanpak, met tijdpad en begroting, wordt uitgewerkt door een tijdelijk projectleider. Er is € 1,000 mln. beschikbaar, waarvan circa € 0,200 mln. voor een projectleider (van 2023 t/m medio 2025).

Vorbereidingskrediet NHMM

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht staat al jaren stil in zijn ontwikkeling. Het is noodzakelijk om het museum een impuls te geven op basis van een nieuw plan. Om te komen tot dat plan is voor drie jaren een reeks van vernieuwingsprojecten voorzien met strategische partners, waaronder Naturalis. Het jaarlijkse budget van € 0,100 mln. is voorzien als matchingsgeld om op onderdelen de vernieuwing in gang te zetten en te komen tot een gedragen en realistisch vernieuwingsplan.

Muziekgieterij (8.C10)

De Muziekgieterij wordt conform afspraak gefaseerd ontwikkeld tot een volwaardig poppodium. In de periode 2021-2024 is de jaarlijkse subsidie gefaseerd opgehoogd naar € 1,320 mln. Op basis van de monitoring (financieel en inhoudelijk) vindt begin 2024 de evaluatie plaats zodat bij de kadernota in juli 2024 een voorstel voor de begroting 2025 en 2026 aan college en raad kan worden voorgelegd. Uitgaande van het doorgerekende businessplan en LAGroup advies is een aanvullend budget van € 0,572 mln. benodigd.

Realiseren van meer (tijdelijke) ruimte voor makers (8.C6)

De gemeente heeft in 2021 een nieuwe aanpak rondom vrijplaatsen vastgesteld. Het beleid maakt het mogelijk om vrijplaatsen beperkt te faciliteren binnen de gemeente. Omdat het vrijplaatsenbeleid geen gelabeld budget kent, is er sprake van 'effectief' leegstandsbeheer. Met additionele middelen kunnen tijdelijk leegstaande gemeentelijke panden worden ingezet. In 2023 wordt een subsidieregeling voor makers (combinatie vrijplaatsen- en ateliers) uitgewerkt en voorgelegd aan het college. Kosten bedragen jaarlijks € 0,060 mln.

Kosten interne verzelfstandiging Theater aan het Vrijthof (8.C16)

In 2023 en 2024 vindt stapsgewijs de interne verzelfstandiging van het Theater aan het Vrijthof plaats. Voor het opstellen van het rapport dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd is inhuur van een projectleider noodzakelijk. Ook zal expertise op verschillende terreinen ingehuurd moeten worden. Hier is voor de jaren 2024 t/m 2026 een budget opgenomen. In 2025 en 2026 komen daar de kosten voor de interne verzelfstandiging bij.

Stedelijke cultuurregio Zuid (8.C15)

De focus ligt op de samenwerking in de Stedelijke Cultuurregio Zuid, waar gewerkt moet worden aan complementariteit van het cultuuraanbod. We gaan de samenwerking binnen de opgezette regionale proeftuinen verder verbeteren en nieuwe concrete gezamenlijke projecten doorontwikkelen op het gebied van film, dans en ruimte voor makers. Met Heerlen en Sittard-Geleen wordt een plan van aanpak opgesteld. Heerlen en Sittard-Geleen dragen ook financieel bij aan de Stedelijke Cultuurregio. In de eerste helft van 2024 wordt het plan van aanpak ter besluitvorming aan de drie colleges voorgelegd.

D9. Sport en bewegen

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D9 Sport en bewegen	-400	-400	-400	-400

Sport en bewegen (zie ook investeringsambities) (9.M1 / 9.M2 // 9.C3 / 9.C4)

Voor de open speelplaatsen bij de nieuwe kindcentra is vanaf 2024 € 0,050 mln. structureel nodig voor 2 locaties. In 2026 komt daar € 0,050 mln. bij voor 2 aanvullende locaties. Voor multifunctionele/open sportparken is vanaf 2023 structureel € 0,050 mln. nodig. De teruggedraaide bezuiniging op het budget openbare sport- en spelvoorzieningen leidt tot € 0,200 mln. aan kosten. Voor uitgaven voortvloeiende uit de gesprekken met gebruikers over sport-, speel en beweefaciliteiten in de openbare ruimte, is structureel € 0,050 mln. voor onderhoud beschikbaar en incidenteel € 0,100 mln. in 2023 en € 0,050 mln. in 2024 en 2025.

D10. Maastricht en de (eu)regio

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D10 Maastricht en de (eu)regio	-260	-300	-200	-200
NOVI	-60	PM	PM	PM
Versterking lobbycapaciteit	-200	-200	-200	-200
Hernieuwde invulling Maastricht als Europese stad	0	-100	0	0

NOVI (10.C4)

Op 17 februari 2021 is aan Zuid-Limburg, als één van acht gebieden in Nederland, de status NOVI-gebied toegekend door het Rijk. In 2022-2023 gaan we aan de slag met het Panorama Zuid-Limburg (mogelijke scenario's voor de toekomst). In 2023 is er € 0,060 mln. beschikbaar voor procesgelden. Afhankelijk van de uitkomst en de gebiedsagenda's wordt een vervolgstategie bepaald. De toekomst van Novi/Novex Zuid-Limburg is nog onduidelijk, daarom is er vanaf 2024 een PM-post opgenomen.

Versterking lobbycapaciteit (10.C5)

We gaan de eigen lobby-inzet, zowel bestuurlijk als ambtelijk, vergroten en daarvoor de lobby-capaciteit versterken. Het gaat om het aantrekken van een adviseur (€ 0,120 mln.) en een specifiek werkbudget lobby (€ 0,065 mln.). Tevens is het noodzakelijk om het lidmaatschap Platform31 te continueren (eerdere ombuigingsmaatregel, € 0,015 mln.). Naar gelang de daadwerkelijke toename van de lobby-inzet/vraag duidelijk is wordt bekeken of verdere verruiming noodzakelijk is.

Hernieuwde invulling Maastricht als Europese stad (10.C3)

Afgesproken is om met UM en provincie Limburg in gesprek te gaan over een hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad. Wenselijk is dat Maastricht opnieuw gaststad is voor een lijsttrekkersdebat in het kader van de Europese verkiezingen. Voor de organisatie (incl. randprogramma) is incidenteel € 0,100 mln. beschikbaar. In de tweede helft van 2023 starten de voorbereidingen, in 2024 vindt de daadwerkelijke organisatie en randprogramma (en kosten) plaats.

D11. Onderwijs en Jeugd

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D11 Onderwijs en Jeugd	-223	-198	-198	-198
Onderzoeken mogelijkheden schoolontbijt/lunc	-25	PM	PM	PM
Elk kind toegang tot boeken , tot sport en cultuur	-198	-198	-198	-198
Gratis taalcurssussen Nederlands voor studenten	PM	PM	PM	PM

Onderzoeken mogelijkheden schoolontbijt/lunch (11.C8)

Onderzoek wordt gedaan om de inhoudelijke en financiële impact van het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch inzichtelijk te maken, evenals de financiële impact. De benodigde middelen in 2023 zijn voor het uitvoeren van het onderzoek door een extern bureau. Het budget dat nodig is voor de uitvoering is niet meegenomen en moet blijken uit het onderzoek.

Elk kind toegang tot boeken, tot sport en cultuur (11.C2)

Om lezen en het plezier in lezen voor alle Maastrichtse kinderen te stimuleren stellen we voor om voor alle basisschoolleerlingen (7.230 leerlingen in 2022) de inschrijfkosten voor de bibliotheek te vergoeden (€ 0,0175 mln.), een bibliotheekambassadeur aan te stellen (€ 0,080 mln.) en de collectie boeken uit te breiden (€ 0,100 mln.). Dat betekent op jaarbasis een totale kostenpost van (afgerond) € 0,198 mln. waarbij de ambitie om elke kind toegang te geven tot boeken daadwerkelijk wordt ingevuld.

Gratis taalcurssussen Nederlands voor studenten (7.C4)

Buitenlandse studenten van de Universiteit Maastricht kunnen in hun eerste jaar gratis Nederlandse les volgen. We gaan met de UM en met Zuyd Hogeschool in overleg of de gratis cursus Nederlands uitgebreid kan worden.

D12. Bestuur en financiën

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D12 Bestuur en financiën	-2.407	-6.487	-587	-687
Extra wethouder, BCA en secretaresse	-302	-302	-302	-302
Schrappen vermakelijkheidsretributie	-600	-600	-600	-600
Toeristenbelasting	-20	0	2.000	2.000
Watertoeristenbelasting	-20	-20	-20	-20
Organisatieontwikkeling	-1.000	-5.000	-1.000	-1.000
Indexering mijp	-100	-200	-300	-400
Ouderencommunicatie	-150	-150	-150	-150
Verlaging hondenbelasting	-215	-215	-215	-215

Extra wethouder, BCA en secretaresse

Door de raad zijn zeven wethouders benoemd. Maastricht biedt iedere wethouder ondersteuning met een fulltime BCA (€ 0,112 mln. per jaar) en een fulltime secretaresse (€ 0,062 mln. per jaar). Samen met de salariskosten van de zevende wethouder (€ 0,128 mln. per jaar) gaat het hierbij om een totaalbedrag van € 0,302 mln. per jaar. Door ze in de begroting 2023 op te nemen is vanaf dat moment sprake van structurele dekking.

Schrappen vermakelijkheidsretributie

De raad heeft in het kader van de bezuinigingsmaatregelen/verhogen inkomsten besloten tot invoering van de vermakelijkhedenretributie per 1 januari 2021. Vanwege Corona is de invoering uitgesteld tot 1 januari 2023. Vanwege concurrentie-omstandigheden (bijvoorbeeld bij bioscopen en evenementen), door derden opgelegde prijzen (bijvoorbeeld bij theater en concerten) kunnen een aantal ondernemers de prijzen niet verhogen en leidt deze maatregel tot inkomstenderving, hetgeen in de nasleep van Corona en de aanwezige dreiging daarvan ongewenst is. Daarnaast zullen een aantal organisaties vragen om hogere subsidies (waaronder Theater, Muziekgieterij, Lumière, VVV), waardoor de netto-opbrengst lager zal uitvallen. Om deze redenen wordt voorgesteld om de vermakelijkhedenretributie in te trekken. De opgenomen € 0,600 mln. betreft de netto-opbrengst (na aftrek van perceptiekosten) van de vermakelijkhedenretributie.

Toeristenbelasting

Het college is voornemens om na afloop van het huidige convenant met de SAHOT waarbinnen verhoging van de toeristenbelasting beperkt mogelijk is, de toeristenbelasting per 1 januari 2025 substantieel te verhogen. Hierbij zal mede gekeken worden naar prijselasticiteit, verschillende heffingsmethodieken en methoden om het aantal overnachtingen te verhogen. Voor nader onderzoek is in 2023 een bedrag van € 0,020 mln. opgenomen. De beoogde meeropbrengsten na verhoging zijn begroot op € 2,000 mln.

Watertoeristenbelasting

De raad heeft in het kader van de bezuinigingsmaatregelen/verhogen inkomsten besloten tot invoering van de watertoeristenbelasting per 1 januari 2021. Invoering is uitgesteld tot 1 januari 2022 en de verwachte jaarlijkse opbrengsten bedragen € 0,020 mln. in plaats van de geschatte € 0,070 mln. De perceptiekosten zijn relatief hoog, waardoor deze belasting onwenselijk is. Voorstel is om de watertoeristenbelasting per 1 januari 2023 in te trekken.

Organisatieontwikkeling (12.C2)

Maastricht is niet in control, niet up-to date en op essentiële plekken onderbemsd. Te lang is er al ingeteerd op en niet structureel geïnvesteerd in de organisatie. Ergens is uit het oog verloren dat een sterke gemeentelijke organisatie ook in het belang van de stad is. Op diverse plekken is naast (reguliere) vervanging ook versterking nodig. Versterking in menskracht, systemen en processen. Kwalitatieve versterking staat hierbij voorop, maar ook kwantitatieve versterking is op onderdelen nodig. Inmiddels is duidelijk dat een structureel bedrag van € 1,000 mln. en een incidenteel bedrag van € 5,000 mln. noodzakelijk is om de basis op orde te krijgen en beter in control te geraken. Nadere uitwerking moet aantonen of mede door fasering hiermee volstaan kan worden of dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn. Indien dit aan de orde is, zal dit een additioneel besluit vragen waarbij kosten en kwaliteitsverbetering tegen elkaar afgewogen worden.

Indexering MJIP

Omdat het MJIP geen indexering kent, leidt iedere prijsverhoging tot een tekort binnen de beschikbare investeringsbudgetten. De laatste twee jaar zijn er grote prijsstijgingen geweest op het vlak van bouwkosten en recent zijn ook de kosten voor infrastructurele werken fors gestegen. Door deze prijsstijgingen staan projecten onder druk. De kosten voor indexering bedragen in 2023 € 0,100 mln., in 2024 € 0,200 mln., in 2025 € 0,300 mln. en in 2026 € 0,400 mln.

Ouderencommunicatie

Het college heeft oog voor een goede communicatie met haar partners en inwoners, waarbij specifieke aandacht uitgaat naar de communicatie met bepaalde doelgroepen, zoals de ouderen in onze stad. We onderzoeken op welke manieren de communicatie naar ouderen nog verder geïntensiveerd kan worden opdat de effectiviteit ervan maximaal vergroot wordt. Hiervoor wordt jaarlijks € 0,150 mln. gereserveerd.

Verlaging hondenbelasting (3.C8)

We verlagen de tarieven hondenbelasting zodat de opbrengsten aansluiten op het kostenniveau van de hondenvoorzieningen. Onderzoek is gedaan naar de kosten van de hondenvoorzieningen en op basis daarvan wordt voorgesteld om de tarieven in de verordening hondenbelasting per 1 januari 2023 te verlagen met 25%, hetgeen resulteert in € 0,215 mln. aan lagere opbrengsten.

D13. Overige

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D13 Overig	-172	-172	-172	-172
Armoedebeleid (Kredietbank)	-150	-150	-150	-150
Samenwerkingsverband Rivierpark Maasvallei	-22	-22	-22	-22

Armoedebeleid (Kredietbank)

Schuldhelpverlening aan ondernemers is een wettelijke taak, waarvoor structurele middelen nodig zijn. Dit vraagt een structureel budget van € 0,100 mln. Ook is er geen structurele dekking voor vroegsignalering. De verwachting was dat wanneer er meer mensen met financiële problemen in een vroeg stadium opgespoord worden dit zichtbaar zou worden in een lagere begroting van de Kredietbank. Het opgenomen bedrag is gebaseerd op de huidige situatie. De ontwikkelingen ten aanzien van de energie(armoede)crisis zijn nog niet in extra geld uit te drukken. Dit is afhankelijk van het noodpakket dat het Rijk met Prinsjesdag presenteert.

N.B. Zie ook E1. In 2023 wordt het armoedebeleid voor € 0,100 mln. gedekt uit een restant van de reserve TONK-middelen.

Samenwerkingsverband Rivierpark Maasvallei

Het college heeft in november 2021 besloten om in te stemmen met het grensoverschrijdend Uitvoeringsprogramma Rivierpark Maasvallei 2022-2027. De samenwerking is gericht op een grensoverschrijdende continuering en uitbouw van natuur- en cultuurbeleving. Het college heeft destijds besloten om de benodigde middelen van € 0,022 mln. per jaar op te nemen in de begroting 2023 en verder.

Ambities coalitieakkoord (investerings)

D14. Kapitaallasten

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
D14 Budget voor investeringen (kapitaallasten)	0	-4.487	-5.387	-5.887

De totale investeringsruimte uit het meerjareninvesteringsplan (MJIP) is benut. Voor de nieuwe investeringen uit het coalitieakkoord is ter dekking een post kapitaallasten opgenomen in het budgettair kader. In de volgende tabel een overzicht van de investeringen per hoofdlijn.

Overzicht investeringen coalitieakkoord (bedragen x € 1.000)		
Gebiedsontwikkeling Randwyck	Gebiedsontwikkeling	10.500
Gebiedsontwikkeling ENCI	Gebiedsontwikkeling	1.000
Aanschaf laadwagens (fietshandhaving)	Veiligheid en Leefbaarheid	75
Verduuramen gemeentelijke organisatie	Klimaat en energie	1.260
Hoogwater veiligheid	Klimaat en energie	7.500
Autoluwer maken (o.a. Wyck)	Klimaat en energie	3.200
Meer fietsparkeerplaatsen	Klimaat en energie	7.500
Investeren in meer groene schoolpleinen	Klimaat en energie	400
2e Incubator Randwyck	Economie en arbeidsmarkt	5.000
Middenzaal	Cultuur	7.700
Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	Sport en bewegen	400
Sportaccommodaties	Sport en bewegen	20.000
Investerings in schoolgebouwen	Onderwijs en jeugd	72.000
Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	Overig	9.000
Begraafplaats	Overig	310
Cofinanciering MIRT	Overig	5.000
Totaal investeringen		150.845

Gebiedsontwikkeling Randwyck (2.M3 / 2.M4 / 2.M5 / 2.C2 / 2.C7)

We willen in samenwerking met de gebiedspartners (UM, MUMC+, Provincie, MECC en de BL-MHC BV) de Health Campus meer integraal onderdeel maken van de stad en meer in positie brengen om als belangrijke economische motor voor de stad te kunnen fungeren. De totaal benodigde investeringsmiddelen bedragen € 10,500 mln. Gezien de omvang van de opgave is een voorbereidingskrediet van. € 0,500 mln. in 2023 benodigd. Rekening houdend met planuitwerking en bouwtijd, kan het investeringsbedrag verdeeld worden over de jaren 2024-2026. De investering bestaat uit de volgende onderdelen:

- Voor de verbetering van de openbare ruimte zijn door de gemeente en de gebiedspartners UM en MUMC+ reeds middelen beschikbaar gesteld (€ 2,800 mln. per partij). Hiervan is reeds bij de eerdere uitwerking gebleken dat deze middelen verre van toereikend zijn. Een kwalitatieve uitstraling van de openbare ruimte is gewenst om het gebied meer verblijfskwaliteit te geven en daarvoor is een ophoging van dit bedrag noodzakelijk.
- Vrijwel alle beschikbare gronden voor doorontwikkeling van de campus worden gebruikt voor gratis (UM) of relatief goedkoop (MUMC+) grondgebonden parkeren. Willen we een uitnodigende omgeving met nieuwe bedrijvigheid kunnen realiseren op die terreinen, dan dient er naast het terugdringen van het autogebruik, geïnvesteerd te worden in gebouwde parkeervoorzieningen. Om het voor MUMC+ en UM bespreekbaar te maken die gronden vrij te maken, zal de gemeente bereid moeten zijn bij te dragen in een onrendabele top. Met een gemeentelijke bijdrage, kan een eerste garage in het gebied rendabel geëxploiteerd worden. Voor deze parkeergarage zal een nieuwe aansluiting op de Oeslingerbaan benodigd zijn.
- In de stad is de Groene Loper een prachtige langzaam-verkeersverbinding van noord naar zuid, maar stopt abrupt bij de spoorwegovergang naar de Bloemenweg. Hier ligt een mooie kans om de verbinding van Randwyck aanzienlijk te verbeteren en meer ruimte te bieden voor de fietsbereikbaarheid van de campus. Hiervoor willen we de Groene Loper doortrekken over het spoor bij de Bloemenweg, over de parkeerplaats P6 van het MECC, over de Gaetano Martinolaan naar het hart van de Health Campus.

Gebiedsontwikkeling ENCI (zie ook D2) (2.C1)

Er is een adviesrapport uitgebracht aan de minister over de monumentale waarden op het bedrijventerrein. Voor het aanwijzen van de monumentale waarden verwacht de minister dat de gemeente een deel als gemeentelijk monument aan gaat wijzen. De gemeente heeft echter geen middelen voor enige restauratiesubsidie voorzien. Een bedrag van € 1,000 mln. is minimaal nodig als bijdrage in de restauratie en het toekomstbestendig maken van de nog aan te wijzen (gemeentelijke) monumenten.

Aanschaf laadwagen (fietshandhaving) (zie ook D3) (3.C5)

Op locaties waar de voorzieningen en randvoorwaarden op orde zijn (voldoende stallingruimte, bekende, naleefbare en handhaafbare regels) wordt de fietshandhaving geïntensiveerd. Om preventief en op proactieve wijze in heel de stad te handhaven op fietsoverlast, is de aanschaf van een extra laadwagen vereist. Dit vraagt een eenmalige investering van € 0,075 mln.

Verduurzamen gemeentelijke organisatie (zie ook D5) (5.M4)

Voor de tien grote gemeentelijke panden is een energieaudit (EED) uitgevoerd. De maatregelen die hieruit naar voren komen moeten nu uitgevoerd worden. Hiervoor is een extra investering noodzakelijk van € 1,000 mln. In de komende periode volgt voor de totale 220 panden gemeentelijk vastgoed een EED-audit. Voor het uitvoeren van de hieruit voortvloeiende duurzaamheidsinvesteringen is € 0,260 mln. benodigd. Totale investering bedraagt derhalve € 1,260 mln.

Hoogwaterveiligheid (zie ook D14) (5.M1)

In het kader van de hoogwaterveiligheid van de Maas werken we toe naar een startbesluit in het MIRT. Een van de voorwaarden voor het starten van een MIRT-verkenning is zicht hebben op 75% van de financiering van het project. Maastricht reserveert hiertoe een bijdrage van € 15,000 mln. Vooralsnog weten we niet in hoeverre deze middelen als investering aangemerkt kunnen worden. Daarom is voorlopig uitgegaan van 50% investering, zijnde € 7,500 mln. Door de Provincie Limburg, het waterschap en het ministerie wordt het overig benodigd budget - naar verwachting € 70,000 mln. - ingebracht.

Autoluwer maken Wyck (zie ook D5) (5.C7)

We willen in overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck en de stationsomgeving autoluwer maken met als doel om een aantrekkelijkere leefomgeving en verblijfsklimaat te creëren. De investeringskosten bedragen € 3,200 mln. De investeringskosten hebben onder meer betrekking op het vervangen van asfalt, een update van software op kruispunten, het aanpassen van groen, bebording en bijkomende afsluitingsmaatregelen, het verwijderen en/of omzetten van parkeerplekken voor auto's en fietsen en het doortrekken van de bandenlijn van de trottoirs ter hoogte van de zijstraten.

Meer fietsparkeerplaatsen (zie ook D5) (5.C10)

We willen investeren in grote inbandige (bewaakte) stallingen voor zowel fietsen als snor- en bromfietsen. Totale investeringskosten bedragen naar schatting € 10,000 mln. tot € 15,000 mln. We zoeken hiervoor naar aanvullende financiering vanuit het Rijk en de provincie. De eenmalige investeringsopgave van de gemeente Maastricht bedraagt naar verwachting € 7,500 mln.

Investeren in meer groene schoolpleinen (5.C13)

Bij vier scholen wordt een beweegvriendelijk schoolplein gerealiseerd, waarvoor ook budget benodigd is voor vergroenen. Benodigd incidenteel investeringsbudget bedraagt hiervoor € 0,250 mln. Vanuit IHP worden tevens twee scholen vernieuwd/vergroend qua buitenruimte, hetgeen een investering vraagt van in totaal € 0,150 mln. Totale investering bedraagt € 0,400 mln.

Tweede incubator Randwyck (7.C2)

De gemeente gaat samen met de partners MUMC+, UM, Health Campus, LIOF en Medace een propositie ontwikkelen voor een Biomedische MakerSpace: een innovatie- en vitaliteitscentrum van 6.000 m² welke huisvesting kan bieden aan (50 tot 100) startups en preventieve gezondheidszorg. In 2022 en 2023 wordt een plan van aanpak voor de nieuwe incubator samen met de partners opgesteld inclusief tijdspad voor de besluitvorming. Benodigd investeringsbedrag vanuit de gemeente bedraagt € 5,000 mln.

Middenzaal (zie ook D8) (8.C7)

De voorkeurslocatie van de Middenzaal is in pandig bij Theater aan het Vrijthof. Vanuit het vorige coalitieakkoord is een bedrag van € 7,500 mln. gereserveerd, exclusief indexering. Vanwege de extra noodzakelijk te maken kosten – onder meer voor een derde laad- en losperron, aankoop pand Statenstraat 11 en nieuwe vluchtwegen – is een hoger investeringsbedrag nodig, namelijk additioneel € 7,700 mln. Dit bedrag is inclusief indexatie en gestegen bouwkosten en verplicht 15% onvoorzien.

Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen (zie ook D9) (9.C3 / 9.C4)

Een investering van € 0,400 mln. is nodig voor het realiseren van vier beweegvriendelijke omgevingen, inclusief open speelplaatsen. Deze vier beweegvriendelijke omgevingen worden onder meer gerealiseerd rondom de (nieuwe) kindcentra Groene Loper (Leeuwenpark) en Belfort. We creëren een veilige en open sport-, beweeg en speelomgeving rondom het kindcentrum/onderwijslocatie. Deze locatie kan overdag worden gebruikt door de school en de kinderopvang en na schooltijd door de buurt.

Sportaccommodaties (9.C2 / 9.C8)

We willen een kwaliteitsslag maken met onze binnensportaccommodaties door het realiseren van innovatieve binnensportaccommodaties, die niet per definitie zijn gebaseerd op traditionele afmetingen en indelingen, maar beter aansluiten bij de wensen en eisen van de moderne gebruikersgroepen (onderwijs en sport). De komende jaren investeren we, mede voorkomend uit de onderwijsontwikkelingen vanuit het IHP PO en VO, daarom in onze gymzalen, sportzalen en sporthallen. Hiermee geven we uitvoering aan onze wettelijke zorgplicht voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs voor de leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. In 2023 leggen we het 1e deel van het raadsvoorstel Tweede tranche binnensportaccommodaties voor aan de raad. In dit deel ligt de focus op de koppeling met het IHP PO en wordt de gebiedsontwikkeling De Heeg meegenomen. In het 2e kwartaal 2023 leggen we de businesscase voor aan het college en/of raad voor de binnensportaccommodaties die gerealiseerd gaan worden bij KC Scharn, Groene Loper en Belfort en De Heeg. Om te kunnen voldoen aan onze wettelijke taak voor het bewegingsonderwijs is een investering van € 20,000 mln. benodigd.

Investerings in schoolgebouwen (11.M2 / 11.C5 / 11.C6)

We willen invulling geven aan de noodzakelijke vernieuwings- en verduurzamingsopgave in de onderwijshuisvesting waarbij rekening wordt gehouden met het verminderen van kansengelijkheid. Totale investering van € 72,000 mln. is benodigd voor:

- Bij het vaststellen van het IHP Kindcentra (primair en speciaal onderwijs) in december 2019 door de raad was al bekend dat het beschikbare IHP-budget (MJIP) niet toereikend zou zijn. Niet alleen is het budget in het MJIP niet geïndexeerd, maar tevens voorziet de onderwijshuisvestingsverordening niet in bekostiging van locatie specifieke onderdelen, zoals als het afboeken van boekwaarden, sloopkosten, grondaankopen, inzet van projectbegeleiding en ook niet voor bijzondere omstandigheden zoals restauratiekosten en inefficiënt gebouwgebruik bij monumentale gebouwen. In 2023 zal een actualisatie van het IHP Kindcentra worden uitgewerkt, waarvoor naast de resterende MJIP middelen, een extra investeringsbedrag van naar verwachting ca. € 26,000 mln. benodigd is.
- Voor het Voortgezet Onderwijs (VO) is er nog geen Integraal HuisvestingsPlan (IHP) vastgesteld. Daar wordt wel al geruime tijd aan gewerkt samen met LVO. In het voorjaar zijn een drietal scenario's voor een campus aan de Groene Loper uitgewerkt waarvoor ca. € 31,000 mln. extra benodigd zou zijn ten opzichte van de reeds in het MJIP gereserveerde middelen.
- In de uitwerking van het IHP VO wordt op dit moment nog uitgegaan van één brede scholengemeenschap in Maastricht. De wens om aan beide zijden van de Maas een brede scholengemeenschappen te vormen wordt nader onderzocht. Indien hierdoor een invulling met nieuwbouw noodzakelijk wordt, kan de additionele investering oplopen tot ca. € 15,000 mln.

Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit (2.M2 / 3.C6 / 3.C7 / 5.C8)

De gewenste aanpassingen van de infrastructuur financieren we uit het mobiliteitsfonds (grote projecten) en het mobiliteitsprogramma (kleine- en middelgrote projecten). De komende jaren staat groot onderhoud op een gedeelte van het J.F.Kennedybrugtracé op de planning. Voor het mobiliteitsprogramma voeren we projecten uit op het gebied van fiets, verkeersveiligheid en inclusieve mobiliteit. Met de huidige omvang van het mobiliteitsfonds en het mobiliteitsprogramma is het niet haalbaar om dit te realiseren. Daarom het voorstel om eenmalig € 5.000 mln. te storten in het

mobiliteitsfonds voor de Kennedybrug en gedurende de coalitieperiode jaarlijks € 1,000 mln. extra voor het mobiliteitsprogramma. Totale investering bedraagt derhalve € 9,000 mln.

Begraafplaats

In 2018 heeft de Raad toestemming gegeven om te investeren in de begraafplaats Tongerseweg om op die manier te komen tot een toekomstbestendige begraafplaats. In de hercalculatie van het project komen de verwachte projectkosten uit op € 1,265 mln. en overschrijdt het projectbudget met € 0,310 mln. Het is noodzakelijk om bij de begroting het rendabele investeringskrediet op te hogen met € 0,310 mln., en zodoende het project zonder tekort af te sluiten.

Cofinanciering MIRT (2.M1)

De afgelopen periode is en wordt gewerkt aan verschillende proposities gericht op het verkrijgen van gelden vanuit het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Om aan de verplichte cofinancieringsvereiste invulling te kunnen geven, is € 5,000 mln. benodigd.

D15. Hoogwaterveiligheid

Begroting 2023 (bedragen x€ 1.000)	2023	2024	2025	2026
D15 Hoogwater niet volledig als investering aanmerken (klimaat en energie)	-400	-400	-6.700	0

Maastricht reserveert een bijdrage voor de hoogwaterproblematiek van € 15,000 mln. Voorsnog weten we niet in hoeverre deze middelen als investering aangemerkt kunnen worden. Daarom is uitgegaan van 50% investering en 50% exploitatie. De exploitatiemiddelen zijnde € 7,500 mln. worden verdeeld over 2023, 2024 en 2025. In 2023 en 2024 elk € 0,400 mln. voor de MIRT-verkenning en in 2025 € 6,700 mln. voor de overige exploitatiekosten.

Dekking

E1. Algemene reserve (incidentele dekking)

Begroting 2023 (bedragen x€ 1.000)	2023	2024	2025	2026
E1 Algemene reserves (incidentele dekking)	100	0	0	2.337

De kosten van schuldhelpverlening worden voor € 0,100 mln. gedekt uit de reserve TONK-middelen.

Een aantal ambities zijn beperkt tot de coalitieperiode en dus niet structureel. De dekking wordt daarmee ook beperkt tot de coalitieperiode. De incidentele posten in 2026 (in totaal € 2,337 mln. kunnen met incidentele middelen gedekt worden (algemene reserve). In onderstaande tabel een overzicht.

Ambities beperkt tot de coalitieperiode (bedragen x € 1.000)	
Meer fietsparkeerplaatsen	500
Bijdrage Zuid Limburg bereikbaar	800
Verduurzamen vastgoed	300
Verduurzamen gemeentelijke organisatie	210
Extra wethouder, bestuurs- en communicatieadviseur en secretaresse	302
Ambities stationsomgeving (gemeentelijke cofinanciering)	25
Kosten verzelfstandiging Theater	200
Totaal meerjarige ambities	2.337

Meer fietsparkeerplaatsen

De begrote kosten voor uitbreiding fietsparkeerplaatsen ad € 0,500 mln. per jaar vervallen vanaf 2027 omdat de vierjarige termijn van het voorgestelde programma dan eindigt.

Bijdrage ZL bereikbaar

Het programma ZL bereikbaar loopt tot en met 2026. Het programma en daarmee ook de benodigde dekking vervalt vanaf 2027. De kosten van ambitie E5, continuering ZL-bereikbaar vervallen vanaf 2027. Vanuit coalitieakkoord was hiervoor € 3,200 mln. gereserveerd voor investeringen. Uit overleg met de accountant volgt dat dit als exploitatiemiddelen gezien wordt van € 0,800 mln. per jaar voor de periode 2023-2026.

Verduurzamen vastgoed

Wij ontvangen middelen van het Rijk, deze tegemoetkoming is zeker in de eerste jaren echter nog niet voldoende om de benodigde taken te kunnen uitvoeren, de opgenomen middelen zijn bedoeld om het tekort de eerste jaren te overbruggen, vanaf 2027 hebben wij deze aanvulling niet langer nodig.

Verduurzamen gemeentelijke organisatie

De kosten van het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie betreffen de coalitieperiode en worden vanaf 2027 € 0,210 mln. lager door het vervallen van de 1 fte en werkbudget voor EED-audits en 0,5 fte voor aanjagen transformatie.

Extra wethouder, BCA en secretaresse

De kosten van een extra wethouder ad € 0,302 mln. zijn gekoppeld aan de coalitieperiode.

Ambities stationsomgeving

De kosten aangaande de Stationsomgeving in 2026 ad € 0,025 mln. zijn middelen voor onderzoek en zijn niet structureel van aard.

Kosten verzelfstandiging

De kosten van verzelfstandiging Theater aan het Vrijthof ad € 0,200 mln. zijn in 2026 voor het laatst nodig voor het opstellen van het rapport dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Hiervoor is inhuur van een projectleider noodzakelijk. Ook zal expertise op verschillende terreinen ingehuurd moeten worden. Deze kosten zijn derhalve niet structureel van aard.

E2. Technische correcties

Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
E2 Technische correcties	0	28	128	128
Reuzenfestival	0	28	28	28
Cultuurparticipatie (tijdelijk beschikbaar t/m 2024)	0	0	100	100

Reuzenfestival

Dit betreft een correctie van per abuis jaarlijks in plaats van 5 jaarlijks opgenomen budget reuzenfestival.

Cultuurparticipatie (tijdelijk beschikbaar t/m 2024)

Dit betreft een correctie van per abuis structureel opgenomen middelen cultuurparticipatie.

Raming incidentele baten en lasten

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is, dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. In onderstaande tabel is voor elk begrotingsjaar aangegeven welke deel van de baten en lasten een incidenteel dan wel structureel karakter heeft.

Samenvatting programmabegroting 2022 - 2026 : verdeling naar incidentele en structurele posten												
(bedragen x € 1.000)	2023			2024			2025			2026		
Lasten	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
1 Veiligheid	20.321	208	20.113	20.244	208	20.036	20.087	0	20.087	20.039	0	20.039
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	29.996	4.027	25.968	31.972	3.877	28.094	38.347	10.177	28.169	31.829	3.477	28.351
3 Economie	9.910	386	9.524	9.684	275	9.409	9.377	275	9.102	9.118	275	8.842
4 Onderwijs	13.404	0	13.404	13.329	0	13.329	15.461	0	15.461	15.410	0	15.410
5 Sport, cultuur en recreatie	45.491	1.102	44.389	48.294	2.177	46.117	47.039	1.302	45.737	46.510	1.203	45.308
6 Sociaal Domein	255.383	1.276	254.107	250.011	930	249.081	246.067	303	245.764	242.632	282	242.349
7 Volksgezondheid en milieu	44.495	959	43.536	44.330	659	43.671	44.816	659	44.157	45.008	659	44.349
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	17.824	255	17.568	16.317	3	16.314	15.022	426	14.596	14.513	2	14.510
0 Bestuur en ondersteuning	133.922	22.486	111.436	141.648	23.071	118.576	138.567	23.695	114.872	135.723	23.485	112.238
Totaal lasten incl. toevoeging reserves	570.745	30.699	540.046	575.828	31.201	544.627	574.782	36.837	537.945	560.780	29.383	531.397
Baten												
1 Veiligheid	854	68	786	819	33	786	819	34	786	823	37	786
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.046	2.005	4.041	6.082	2.041	4.041	6.229	2.188	4.041	6.419	2.378	4.041
3 Economie	9.279	1.143	8.136	8.755	414	8.340	10.281	360	9.921	10.038	307	9.730
4 Onderwijs	5.634	0	5.634	5.634	0	5.634	5.634	0	5.634	5.634	0	5.634
5 Sport, cultuur en recreatie	9.727	604	9.123	9.796	669	9.128	9.907	684	9.224	9.837	614	9.223
6 Sociaal Domein	80.543	1.228	79.315	80.088	773	79.315	80.239	147	80.092	80.105	0	80.105
7 Volksgezondheid en milieu	46.965	300	46.665	46.908	0	46.908	47.198	0	47.198	47.196	0	47.196
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11.062	86	10.976	9.680	84	9.596	8.317	424	7.893	7.818	0	7.818
0 Bestuur en ondersteuning	401.815	19.009	382.806	411.585	19.490	392.095	416.404	19.604	396.801	393.163	21.594	371.568
Totaal baten incl. onttrekking reserves	571.925	24.444	547.482	579.347	23.504	555.843	585.029	23.439	561.590	561.032	24.931	536.102
Geraamd resultaat	1.180	-6.256	7.436	3.519	-7.697	11.216	10.247	-13.398	23.645	252	-4.453	4.705

Uit voorgaande tabel kan worden afgeleid dat in het begrotingsjaar 2023 en het meerjarenperspectief 2024-2026 sprake is van een structureel positief saldo.

Een specificatie per programma van de incidentele baten en lasten is hierna opgenomen (posten van € 0,100 mln. of groter zijn gespecificeerd en toegelicht). Voor de onttrekkingen en stortingen per reserve wordt verwezen naar de verloopoverzichten van reserves en voorzieningen (paragraaf 2.3).

Geraamde incidentele lasten

Incidentele lasten					
(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Pilot wietteelt / experiment gesloten coffeeshopketen	208	208			1
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Aanloopstraten omvormen tot fietsstraten	150				2
Hoogwater	400	400	6.700		3
Stortingen in reserves	3.477	3.477	3.477	3.477	4
Programma 3 Economie					
Inzet TONK-middelen	111				5
Stortingen in reserves	275	275	275	275	4
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Maastrichtjaar		1.000			6
Onderzoek verzelfstandiging theater		75	200	200	7
Vorbereidingskrediet Natuur Historisch Museum Maastricht	100	100	100		8
Stortingen in reserves	971	971	971	971	4
Posten kleiner dan € 100.000	31	31	31	32	
Programma 6 Sociaal domein					
Incidentele lasten ten laste van reserve intensivering re-integratie	800	625			9
Stortingen in reserves	282	282	282	282	4
Inzet TONK-middelen	155				5
Posten kleiner dan € 100.000	39	23	21		
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Inzet TONK-middelen	300				5
Stortingen in reserves	659	659	659	659	4
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Incidentele lasten ten laste van reserve stedelijke vernieuwing ISV	3	1	424		10
Omgevingswet	250				11
Stortingen in reserves	2	2	2	2	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Stortingen in reserves	22.486	23.071	23.695	23.485	4
Totaal incidentele lasten	30.699	31.201	36.837	29.383	

Geraamde incidentele baten

Incidentele baten					
(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Onttrekkingen aan reserves	68	33	34	37	4
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Onttrekkingen aan reserves	2.005	2.041	2.188	2.378	4
Programma 3 Economie					
Onttrekkingen aan reserves	1.143	414	360	307	4
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Onttrekkingen aan reserves	604	669	684	614	4
Programma 6 Sociaal domein					
Onttrekkingen aan reserves	1.134	773	147		4
Posten kleiner dan € 100.000	94				
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Onttrekkingen aan reserves	300				4
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Onttrekkingen aan reserves	86	84	424		4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Decentralisatie-uitkering experiment gesloten coffeeshopketen	208	208			1
Onttrekkingen aan reserves	18.801	19.282	19.604	21.594	4
Totaal incidentele baten	24.444	23.504	23.439	24.931	

Toelichting incidentele baten en lasten

- 1 De gemeente Maastricht is een van de tien gemeenten in Nederland waar een experiment gesloten coffeeshopketen komt. Door deelname aan het experiment krijgen deze gemeenten tijdelijk extra taken en bevoegdheden met betrekking tot coffeeshops en coffeeshopbeleid. De gemeenten ontvangen hiervoor in de jaren 2022 tot en met 2024 een tegemoetkoming in de vorm van een decentralisatie-uitkering.
- 2 In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is.
- 3 De hoogwaterproblematiek wordt samen met betrokken partners aangepakt. Dit begint met een verkenning naar maatregelen voor rivierverruiming in combinatie met vergroening en stedelijke ontwikkeling van de maasoeveren.
- 4 De mutaties in de reserves, met uitzondering van de onttrekkingen aan de financieringsreserves afschrijvingslasten openbare verlichting en sport, zijn incidenteel. Voor een toelichting op mutaties in reserves verwijzen wij naar de toelichting op de reserves in paragraaf 2.3 Uiteenzetting financiële positie.
- 5 De TONK-middelen worden ingezet voor tijdelijke ondersteuning van ondernemers uit specifieke branches die door corona hard zijn geraakt.
- 6 In 2024 organiseert de gemeente Maastricht een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
- 7 In 2024 start de gemeente met een onderzoek naar de mogelijkheden om het Theater aan het Vrijthof te kunnen verzelfstandigen.
- 8 Om te komen tot een nieuwe impuls voor Natuurhistorisch Museum Maastricht is een reeks van vernieuwingsprojecten voorzien met strategische partners die moeten leiden tot een nieuw gedragen en realistisch vernieuwingsplan voor het Natuurhistorisch Museum.
- 9 Het project intensivering re-integratie heeft een tijdelijk karakter en wordt gedekt uit de reserve re-integratie.
- 10 De projecten die ten laste komen van de reserve stedelijke vernieuwing ISV zijn tijdelijk.
- 11 De invoering van de Omgevingswet gaat gepaard met implementatiekosten.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Alle beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel en daarom verwerkt in de voorgaande overzichten met geraamde incidentele baten en lasten. De beoogde onttrekkingen aan financieringsreserves die dienen ter dekking van kapitaallasten van investeringen waarvoor de betreffende reserves zijn gevormd, kunnen echter als structureel worden aangemerkt. Dit betreft de volgende reserves:

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Financieringsreserve kapitaallasten sport	171	171	171	171
Reserve productiemiddelen (onderdeel: dekking kapitaallasten openbare verlichting)	31	31	31	31
Totaal beoogde structurele onttrekkingen aan reserves	202	202	202	202
Financieringsreserve kapitaallasten sport				
Reserve productiemiddelen (onderdeel: dekking kapitaallasten openbare verlichting)				
Totaal beoogde structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0

2.3 Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde balans

BALANS (bedragen x € 1.000)	31-12-2021 rekening 2021	31-12-2022 begroting 2022	31-12-2023 begroting 2023	31-12-2024 begroting 2024	31-12-2025 begroting 2025	31-12-2026 begroting 2026
Immateriele vaste activa	23.089	23.028	22.040	21.052	20.095	19.150
Materiele vaste activa	529.350	605.959	601.905	592.324	575.652	562.335
Financiële vaste activa	85.584	84.141	52.616	50.008	47.370	45.817
Vorraden	12.587	12.100	12.100	12.100	12.100	12.100
Vorderingen	72.707	73.500	73.500	73.500	73.500	73.500
Overlopende activa	49.158	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Liquide middelen	160	100	100	100	100	100
Totaal activa	772.635	838.828	802.261	789.084	768.817	753.002
Eigen vermogen	181.086	183.512	187.320	192.560	198.280	202.298
Resultaat boekjaar	22.617	3.848	1.295	3.634	10.362	367
Voorzieningen	62.401	59.507	60.053	61.545	62.088	63.991
Langlopende schulden	322.538	382.508	336.822	308.540	286.319	274.006
Kortlopende schulden	116.967	154.453	161.771	167.805	156.768	157.340
Overlopende passiva	64.396	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Liquide middelen	2.630	0	0	0	0	0
Totaal passiva	772.635	838.828	802.261	789.084	768.817	753.002

Investerings

In deze paragraaf presenteren we een overzicht van alle investeringen. Dit betreft zowel zogenaamde rendabele alsook de onrendabele kredieten. Rendabele kredieten zijn kredieten waarvoor we specifiek hebben gespaard in financieringsreserves (bijv. productiemiddelen stadsbeheer zoals vrachtauto's) of waar inkomsten tegenover staan (bijvoorbeeld onderhoud gebouwen of riolen). Naast de bestaande investeringen zijn ook de nieuwe investeringen voortkomende uit het coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen. Deze zijn voorzien van een * en zijn toegelicht in paragraaf 2.2 bij het onderdeel 'van begroting 2022 naar begroting 2023'. Alle investeringen zijn doorgerekend en opgenomen in de lijst van investeringen tot en met 2030. Restantkredieten uit 2021 zijn naar 2022 verschoven. Op deze wijze presenteren wij u een lijst van alle voorgenomen investeringen in 2022 en de daarop volgende jaren.

Meerjareninvesteringsplan							(bedragen x € 1.000)			
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	afschrijvings- termijn	aparta votering	(restant) krediet t/m 2022	2023	2024	2025	2026
0	Dienstauto burgemeester	Rendabel	E	5		100				
0	Bankstraat	MJIP	M	25		17				
0	Optimale toegankelijkheid van gebouw en	MJIP	M	40	v	911	727	200		
0	Verduurzaming gemeentelijke panden	Rendabel	E	25		100	1.000	1.900		
0	Productiemiddelen	Rendabel	E	div.		6.874	13.865	5.784	5.097	5.678
0	Verduurzamen gemeentelijke organisatie *	MJIP	M	15	v		1.260			
1	Camera toezicht	Rendabel	M	10		43	50	73	17	61
1	Aanschaf laadwagens (fietshandhaving) *	MJIP	M	8			75			
2	Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	20		1.463	590	590	590	590
2	Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit *	MJIP	M	div.	v		6.000	1.000	1.000	1.000
2	Kunstwerken	Rendabel	M	25		0	84	1.253		100
2	VRI's	Rendabel	M	15		3.162	422	2.491	94	2.866
2	Parkeren	Rendabel	M	div.		535	250	250	500	0
2	Meer fietsparkeerplaatsen *	MJIP	M	20	v		7.500			
2	Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	40	v	5.052				
2	Autoluwer maken (o.a. Wyck) *	MJIP	M	20	v		3.200			
2	Continuëren Maastricht Bereikbaar	MJIP				0				
2	Fietsstallingen & P&R	MJIP	M	40	v	2.913	1.500			
2	Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	25		5.762	2.500	2.500	2.500	2.500
2	Openbare verlichting	Rendabel	M	div.		6.206				
2	Hoogwaterveiligheid *	MJIP	M	20	v		7.500			
3	2e incubator Randwyck *	MJIP	M	20	v		5.000			
4	Onderwijshuisvesting	MJIP	M	40	v	47.643	10.000	10.000	5.000	1.657
4	Investeren in schoolgebouwen en *	MJIP	M	40	v			72.000		
4	Investeren in meer groene schoolpleinen *	MJIP	M	20			400			
5	Sportaccommodaties	MJIP	M	25		2.724				
5	Tweede tranche binnensport	MJIP	M	25	v	6.000	4.000	4.000	1.000	
5	Sporthal Geusselt	MJIP	M	40		157				
5	Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	25		530				
5	Sportvoorziening de Heeg	MJIP	M	25	v	5.000				
5	Sportaccommodaties*	MJIP	M	25	v		20.000			
5	Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	20		433	287	287	287	287
5	Herontwikkeling spreidingsplan restant	Rendabel	M	25		186				
5	Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen *	MJIP	M	10			400			
5	Theater	MJIP	M	25		419				
5	Behoud van thuisbasis Philharmonie Zuid	MJIP	M	25	v	100				
5	Middenzaal	MJIP	M	40	v	4.000	3.000	500		
5	Middenzaal *	MJIP	M	20	v		7.700			
5	Collecties depots	MJIP	M	25		28				
5	Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	MJIP	M	20		79				
5	Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	Rendabel	M	20		216				
5	KIOR (restant 2013/2014)	MJIP	M	5		22				
5	Groen, natuur en landschap	MJIP	M	20		1.414	213	213	213	213
7	Begraafplaats	MJIP	M	25		356				
7	Begraafplaats	Rendabel	M	25		167				
7	Begraafplaats *	Rendabel	M	25		310				
7	Riolering	Rendabel	E	30		16.429	6.759	6.742	6.749	6.749
7	Lucht en geluid	MJIP	M	5/10		43				
7	Milieuzones	MJIP	M	20	v	5.000				
7	Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	20	v	941	125			
7	Milieustations/perrons	Rendabel	E	div.		242	566	423		455
8	Achtervang Belvedere	MJIP	M	40		6.900	2.300	2.300	2.300	2.300
8	A2 bijdrage	MJIP	M	40		927				
8	Brightlands MHC	MJIP	M	40		2.645				
8	Masterplan Randwyck	MJIP	M	40		324				
8	Gebiedsontwikkeling Randwyck *	MJIP	M	25	v		10.500			
8	Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	25	v	2.614				
8	Herijking herstructurering	MJIP	M	40		1.648				
8	Herbestemming ENCI gebied	MJIP	M	40	v	300				
8	Gebiedsontwikkeling ENCI *	MJIP	M	25	v			1.000		
8	Noorderbrug	MJIP	M	40		9.200				
8	Noorderbrug	MJIP	M	60		4.004				
8	Aframing Noorderbrug	MJIP	M			-9.500				
8	Cofinanciering MIRT *	MJIP	M	20			5.000			
8	Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	20		3.149	640	640	640	640
8	Vestingwerken	MJIP	M	40	v	1.500	750	750	750	750
8	Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	40		640				
		MJIP				115.358	101.167	95.980	14.280	9.937
		Rendabel				34.570	22.996	18.916	12.457	15.909
		Totaal				149.928	124.163	114.896	26.737	25.846

Afzonderlijke votering

Conform artikel 5 van onze financiële verordening geeft uw raad bij de begrotingsbehandeling aan voor welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel ter autorisatie van het investeringskrediet wilt ontvangen. In de bovenstaande tabel is in een aparte kolom weergegeven welke investeringen dit betreft (zie vinkjes). De overige investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

Hierna worden toegelicht de kredieten die zijn aangevinkt om nog gevoteerd te worden. De investeringen die voortkomen uit het coalitieakkoord (voorzien van een *) zijn toegelicht in paragraaf 2.2 bij het onderdeel 'van begroting 2022 naar begroting 2023'.

Optimale toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen

De Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 omvat tienspeerpunten gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid in de stad. Speerpunt 1 van de Maastrichtse Inclusie agenda betreft het 'Verbeteren toegankelijkheid gemeentelijke panden met een openbare functie'. Er werden tien gemeentelijke panden met een openbare functie gescreend. Het plan van aanpak met de concrete investeringsvoorstellen voor de komende jaren inzake het verbeteren van de toegankelijkheid van deze tien gemeentelijke panden met een openbare functie, is vanaf 2022 uitgevoerd.

In het kader van een gastvrije, inclusieve, veilige en schone stad, past het aanbieden van voldoende toegankelijke toiletvoorzieningen in Maastricht. De vraag naar openbare toiletten in Maastricht kwam de afgelopen tijd met enige regelmaat terug (vanuit politiek als samenleving). Tevens wordt voor de realisatie van een openbaar toegankelijke toiletvoorziening onder het Vrijthof € 0,050 mln. geïnvesteerd voor de éénmalige kosten.

Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck

Op basis van onder meer het ambitiedocument 'Stad en spoor' bepalen we de scope voor een verdere kwalitatieve impuls in de Stationsstraat en het autoluwer maken van Wyck. Diverse mogelijkheden om Wyck autoluwer te maken, zijn en worden verkend. In overeenstemming met ondernemers en bewoners gaan we onderzoek doen naar de verdere ontwikkeling van de stationsomgeving.

P&R voorzieningen en fietsenstallingen

Voor de verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid, wordt nadrukkelijker gestuurd aan de hand van het zogeheten STOP-principe: Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Personenwagens. Om invulling aan deze prioritering te geven is een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen op P&R-voorzieningen aan de randen van de stad benodigd. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de uitbreiding van P+R Maastricht Noord.

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in huisvesting voor Primair, Voortgezet en Speciaal Onderwijs (PO-VO-SO). De verordening voorziening onderwijshuisvesting bepaalt hierbij hoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen school en gemeente is. De ouderdom van onze schoollocaties (gemiddeld 40 jaar) en de reeds jaren teruglopende leerlingenaantallen zorgen ervoor dat de gemeente aanzienlijk zal moeten investeren de komende jaren in renovatie en (vervangende) nieuwbouw bij (fuserende) scholen zowel in het primair als het voortgezet als het speciaal onderwijs. Voor zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs vormt een integraal huisvestingsplan (IHP) die basis voor de keuzes nog worden voorgelegd. De toekenning van individuele budgetten gebeurt op basis van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Door middel van het programma Onderwijs worden de aanvragen voor renovatie van de schoolbesturen beoordeeld en door het college goedgekeurd (conform de verordening). Deze aanvragen worden in de programmabegroting vertaald.

Tweede tranche Binnensport

We streven naar een optimalisatie van de bezetting van de binnensportaccommodaties zowel overdag, s 'avonds als in het weekend. Vanwege de wettelijke zorgplicht ten gevolge van het faciliteren van bewegingsonderwijs zijn de kosten van de binnensportaccommodaties voor een groot deel (onderwijs gerelateerd) verplicht.

Sportvoorziening de Heeg

Op basis van de gebiedsontwikkelingen in De Heeg, de onderwijsontwikkelingen (PO en VO) en de tweede tranche binnensport zal een keuze worden gemaakt over de toekomst van sporthal De Heeg. Bij begroting 2018 zijn hiervoor door de gemeenteraad middelen opgenomen in een reserve ter hoogte van € 2,2 mln. Dit zal niet voldoende zijn voor de bouw van een nieuwe sporthal indien deze keuze wordt gemaakt. Vandaar dat we bij begroting 2020 € 5 mln. aanvullend reserveerden.

Behouden van thuisbasis Philharmonie Zuid

De Philharmonie Zuid-Nederland (PZN) repeteert in Maastricht in het Theater aan het Vrijthof. Zowel voor de Philharmonie als voor het theater levert dit beperkingen op in de facilitering van het orkest en de programmeringsmogelijkheden voor het theater. Na een uitvoerige inventarisatie is de Sint Theresiakerk gekozen als geschikte locatie. De verbouwing van de kerk bevindt zich inmiddels in een afrondende fase.

Met een eigen voorziening kan PZN de artistieke kwaliteit van hun aanbod blijvend borgen. Ook worden door de verplaatsing van de repetities van PZN naar de Sint Theresiakerk de culturele ondernemingsmogelijkheden en het publieksbereik van het Theater aan het Vrijthof vergroot, doordat de grote zaal volledig beschikbaar komt voor publieksgerichte en ook meer commerciële activiteiten. Uniek is dat de monumentale Theresiakerk een dubbele bestemming krijgt, naast kerkdiensten in een zijkapel, ook repetitieruimte en kantoren voor PZN. Daarnaast heeft deze herbestemming van de Theresiakerk als gevolg dat een monumentaal gebouw blijvend in gebruik blijft en wordt de cultureel maatschappelijke functie in de wijk opnieuw ingevuld.

Middenzaal

Begin 2021 heeft de Raad een besluit genomen over de herhuisvesting van de Philharmonie zuidnederland (PZN) in de Sint Theresiakerk. Vanuit het vorige coalitieakkoord is een bedrag van € 7,500 mln. gereserveerd, exclusief indexering. Inmiddels is echter gebleken dat de noodzakelijke extra te maken kosten een aanvullende investering vergen van zo'n € 7,700 mln. (excl. PM). De Middenzaal wordt gerealiseerd om ruimte te geven aan en faciliteren van onder meer amateurgezelschappen, het programmeren van middelgrote professionele voorstellingen, faciliteren van de vakopleidingen. Met de nieuwe Middenzaal wordt een langgekoesterde wens vervuld. De voorkeurslocatie van de Middenzaal is in pandig bij Theater aan het Vrijthof.

Milieuzone

In de begroting 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de milieuzone. Hierbij is besloten een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen op het moment dat handhaving van Belgische en Duitse kentekens mogelijk is. Aan die voorwaarde is nog niet voldaan. Wel heeft in maart 2021 besluitvorming plaatsgevonden inzake Zero Emissiezone Stadslogistiek. Hierbij is van het krediet 'Milieuzone' reeds € 0,560 mln. gevoteerd ten behoeve van een digitaal ontheffingsloket en communicatie, bebording, camerasysteem en personele kosten.

Uitvoeren Energietransitieplan

Vanuit de klimaatbegroting is bij de begroting voor 2019 vanuit de actielijn gebiedsontwikkeling reeds een bedrag beschikbaar gesteld voor alle voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken voor de uitbreiding van het binnenstedelijk warmtenet en voor gefaseerde vervanging van het gemeentelijk wagenpark. Bij het vaststellen van de kaderbrief in juli 2021 heeft de raad besloten om voor de uitrol van laadinfrastructuur de noodzakelijke investeringen uit dit budget te voteren (voor zover de aard en het karakter van de uitgaven zich lenen voor activering).

Ontwikkeling De Heeg

Het centrum van De Heeg bevindt zich al enkele jaren in een neerwaartse spiraal. Vrijwel alle winkels zijn gesloten, alleen de Jumbo supermarkt en enkele kleinere voorzieningen zijn overgebleven. Een integrale aanpak is dringend noodzakelijk. De totale ontwikkeling van het centrum bestaat uit verschillende onderdelen die elk hun eigen dynamiek en planning kennen, zoals bijvoorbeeld de realisatie van het IKC De Heeg, aanpassing van het winkelcentrum door de eigenaar en de toekomst van de sporthal. Het IKC Ziezo! is inmiddels gerealiseerd en met het in 2019 gevoteerde eerste krediet heeft o.a. de omgeving van het IKC een impuls gekregen met groen en verbetering van de openbare ruimte en aanpalende voorzieningen. De eerdere ontwikkelrichting is niet uitvoerbaar gebleken, zodat er thans in samenwerking met OCP (eigenaar van het Winkelcentrum) wordt gewerkt aan een overeenkomst waarbij gefaseerd stappen kunnen worden gezet gericht op het toekomst bestendig maken van het centrum. Doel hiervan is om te komen tot een integrale kwaliteitsimpuls in de inrichting van het gebied (groen, verharding, verkeerscirculatie, en parkeren), tezamen met investeringen van de eigenaar van het winkelcentrum en investeringen in sport en onderwijs.

Herbestemming ENCI gebied

In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT, die zal leiden tot wijziging van rollen en verantwoordelijkheden, inclusief de opheffing van SOME. De afspraken over het bedrijfsterrein zijn in de actualisatie niet aangepast, in afwachting van de visie van een nieuwe eigenaar. Begin 2022 heeft de verkoop van het bedrijfsterrein door ENCI aan LRE plaatsgevonden. Dit vereist nog formele instemming van de PvT partners voor wat betreft het overdragen van de PvT verplichtingen. Gezien het belang en kansen die het ENCI-gebied voor de stad biedt, is het wenselijk dat de gemeente een actieve rol speelt in de begeleiding van de herontwikkeling van het bedrijventerrein. In opdracht van LRE worden een ambitiedocument en masterplan voor het bedrijventerrein opgesteld. Deze zullen ook een beeld schetsen van de ontwikkelmogelijkheden van

de hoge overgangszone op 50+NAP, die bij de gemeente in eigendom komt. Afhankelijk van besluitvorming over aanwijzing van de (rijks)monumentale status voor het bedrijventerrein, en met name oven 8, zullen in 2023 procedurele/ planologische stappen aan de orde zijn. De verwachting is dat op basis van het ambitiedocument/ masterplan in 2023 de uitwerking van een omgevingsplan voor het bedrijventerrein zal starten. Voor zowel de gebiedsvisie als de publiekrechtelijke stappen wordt inzet en mogelijk ook een bijdrage van de gemeente verwacht die nog niet was voorzien. Dit geldt ook voor eventueel gewenste middelen om het behoud van de monumentale waarden te bevorderen.

Vestingwerken

In de begroting 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld voor een dekkend onderzoek uitgevoerd middels 3D inmeting van het gehele 11 km tellende ondergrondse gangenstelsel. Dit wordt inmiddels uitgevoerd en levert samen met een verdieping op de bovengrondse onderhoudstoestand de onderbouwing van een herstel- en investeringsplan. Dit plan zal de vanuit veiligheidsoverweging benodigde herstelstelwerkzaamheden omvatten. Tevens zullen de mogelijkheden voor cofinanciering in beeld gebracht worden. De verwachte omvang van de werkzaamheden bedraagt € 7,5 mln. Dit bedrag is gereserveerd in het MJIP. Bij de vaststelling van de kaderbrief in juli 2021 is besloten om de eerste twee jaarschijven van elk € 0,750 mln. te voteren voor het herstel van de walmuur en het rondeel vijf koppen. In deze begroting wordt voorgesteld om de jaarschijf 2023 voor hetzelfde bedrag (€ 0,750 mln.) hiervoor te voteren.

Majeure projecten

Tenslotte geeft uw raad bij de begrotingsbehandeling conform uitwerking van het 'Amendement betrokkenheid raad bij majeure projecten' aan welke nieuwe investeringen aangemerkt worden als 'majeure projecten'. Uw raad kan besluiten tot aanwijzing van een majeur project indien u van mening bent dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de gemeente aan een dossier zijn verbonden en de reguliere P&C cyclus ontoereikend is. Overwegingen die bij de aanmerking als majeur project een rol kunnen spelen zijn:

- Er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit met een langere doorlooptijd;
- Er zijn belangrijke gevolgen voor de Maastrichtse samenleving;
- De (financiële) risico's van het project worden (voor het merendeel) gedragen door de gemeente Maastricht;
- Er is sprake van complexe financieringsconstructies of toepassing van nieuwe technologieën;
- Er is sprake van een in organisatorisch opzicht complex besturings- en uitvoeringsproces.

Tussentijdse rapportage en eindafrekening inzake deze 'majeure projecten' wordt structureel geborgd door opname van deze projecten in de Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) die jaarlijks gelijktijdig met de jaarrekening wordt aangeboden. Uiteraard zal de raad bij aanzienlijke tussentijdse afwijkingen van de MPGV direct door het college hierover worden geïnformeerd (actieve informatieplicht). Bijvoorbeeld via een raadsinformatiebrief of een vertrouwelijke raadsessie.

Reeds benoemd als majeur project zijn:

- Belvédère (incl. Tram Maastricht-Hasselt)
- Gebiedsontwikkeling Randwyck
- Gebiedsontwikkeling A2
- Herbestemmen ENCI
- Stad en Spoor
- Ontwikkeling De Heeg incl. sportvoorziening
- Milieuzones
- Vestingwerken
- Integraal HuisvestingsPlan (IHP)
- Warmtenet (Restwarmte)
- Verbouwing Centre Céramique
- Tweede tranche binnensport
- Middenzaal

Met betrekking tot de nieuwe investeringen die zijn toegevoegd aan het MJIP stelt het college voor om de volgende projecten aan bovenstaande lijst toe te voegen:

- Hoogwater veiligheid
- 2e Incubator Randwyck
- Investerings in schoolgebouwen
- Sportaccommodaties

Reserves en voorzieningen

Naast het totaal aan baten en lasten zijn ook de reserves en voorzieningen van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De reserves geven een indicatie van het weerstandsvermogen van de gemeente, dat wil zeggen de mate waarin de gemeente in staat is om financiële risico's op te vangen. De voorzieningen zijn gekoppeld aan kwantificeerbare risico's en in die zin minder vrij besteedbaar. De gemeente heeft weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn hiervoor bepalend.

Op de volgende pagina's zijn de begin- en eindstanden van en de begrote mutaties in de reserves en voorzieningen gepresenteerd over de jaren 2022 tot en met 2026. De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Een nadere toelichting op de reserves en voorzieningen is opgenomen na de verloopoverzichten.

Verloop reserves 2022-2026

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2022	bestemming resultaat 2021	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2022	onttrekking 2022	boekwaarde per 31-12-2022
<i>Algemene reserve:</i>							
Algemene reserve	0	3.711	3.257	0	0	0	6.968
Vruchtboomfonds	0	89.504	16.200	0	13.278	21.469	97.513
<i>Egalisatiereserves:</i>							
Verkiezingen	0	160	0	0	173	200	133
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	2.813	0	216	1.200	0	3.797
Organisatieontwikkeling/frictie/trainees	0	878	0	0	0	878	0
Heiligdomsvaart	5	27	0	0	9	0	36
Reuzenfestival	5	11	0	0	6	0	17
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	4.877	0	0	0	0	4.877
<i>Financieringsreserves:</i>							
Productiemiddelen openbare verlichting	2	2.226	0	31	893	307	2.781
Productiemiddelen Verkeersregelinstallaties	2	4.712	0	0	745	737	4.720
Financieringsreserve afschrijvingslasten B&O	2	11.692	0	0	530	12	12.210
Productiemiddelen parkeren	2	1.189	0	0	1.301	761	1.729
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.783	0	171	0	0	3.612
Productiemiddelen	diversen	16.599	0	0	7.863	6.394	18.068
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>							
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	0	243	0	0	465	465	243
WW reparatie	0	256	0	0	125	125	256
WA eigen risico	0	653	0	0	172	0	825
ZW-ERD eigen risico	0	26	0	0	50	50	26
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	385	0	0	0	385	0
Mobiliteitsfonds	2	3.602	0	0	0	1.218	2.384
Wervingsfonds acquisitie	3	300	0	0	78	70	308
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	546	0	0	142	0	688
Evenementenfonds	3	502	0	0	43	441	104
Combinatie functie	5	416	0	0	307	345	378
Jeugdcultuurfonds	5	156	0	0	0	31	125
Theater: Groot onderhoud	5	477	0	0	79	0	556
IBOR walmuren/vestingwerken	5	144	0	0	0	144	0
Groot onderhoud KUMCC	5	760	0	0	117	500	377
Vervanging binnensportvoorzieningen		0	330	0	130	0	460
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	421	0	0	0	31	390
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	6	795	0	0	0	779	16
Decentralisaties sociaal domein	6	257	0	0	0	175	82
Spaarvariant MTB	6	1.129	0	0	282	0	1.411
Herstructurering MTB	6	137	0	0	0	70	67
Intensivering re-integratie	6	1.410	0	0	235	220	1.425
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	6	339	0	0	150	150	339
TOZO	6	2.797	0	0	0	1.050	1.747
Regionale Energie Strategie (RES)	7	787	0	0	0	787	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.243	730	0	12	500	3.485
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	8	4.762	0	0	0	4.168	594
Krimpgelden	8	1.119	0	0	845	1.964	0
TONK-middelen	6	0	2.100	0	0	1.345	755
Frictiekosten uitbreiding Eijsden-Margraten SZMH	0	740	0	0	0	164	576
Overloop	diversen	11.632	0	0	0	3.068	8.564
Totaal		181.086	22.617	418	29.230	49.003	183.512

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2023	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2023	onttrekking 2023	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	6.968	0	0	0	6.968
Vruchtboomfonds	0	97.513	0	14.043	11.572	99.984
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	133	0	173	205	101
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	3.797	216	1.195	0	4.776
Organisatieontwikkeling/frictie/trainees	0	0	0	0	0	0
Heiligdomsvaart	5	36	0	9	0	45
Reuzenfestival	5	17	0	6	0	23
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	4.877	0	0	0	4.877
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	2.781	31	893	577	3.066
Productiemiddelen Verkeersregelinstanties	2	4.720	0	745	787	4.678
Financieringsreserve afschrijvingslasten B&O	2	12.210	0	0	0	12.210
Productiemiddelen parkeren	2	1.729	0	1.301	641	2.389
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.612	171	0	0	3.441
Productiemiddelen	diversen	18.068	0	7.850	6.126	19.792
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	0	243	0	465	465	243
WW reparatie	0	256	0	125	125	256
WA eigen risico	0	825	0	172	0	997
ZW-ERD eigen risico	0	26	0	50	50	26
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	0	0	0	0	0
Mobiliteitsfonds	2	2.384	0	0	0	2.384
Wervingsfonds acquisitie	3	308	0	78	155	231
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	688	0	142	718	112
Evenementenfonds	3	104	0	43	70	77
Combinatie functie	5	378	0	254	345	287
Jeugdcultuurfonds	5	125	0	0	31	94
Theater: Groot onderhoud	5	556	0	79	0	635
IBOR walmuren/vestingwerken	5	0	0	0	0	0
Groot onderhoud KUM/CC	5	377	0	117	75	419
Vervanging binnensportvoorzieningen		460	0	130	0	590
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	390	0	0	140	250
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	6	16	0	0	16	0
Decentralisaties sociaal domein	6	82	0	0	0	82
Spaarvariant MTB	6	1.411	0	282	0	1.693
Herstructurering MTB	6	67	0	0	23	44
Intensivering re-integratie	6	1.425	0	0	800	625
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	6	339	0	0	0	339
TOZO	6	1.747	0	0	0	1.747
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.485	0	0	0	3.485
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	8	594	0	0	86	508
Krimpgelden	8	0	0	0	0	0
TONK-middelen	6	755	0	0	755	0
Frictiekosten uittrekking Eijsden-Margraten SZMH	0	576	0	0	164	412
Overloop	diversen	8.564	0	0	0	8.564
Totaal		183.512	418	28.152	23.926	187.320

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2024	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2024	onttrekking 2024	boekwaarde per 31-12-2024
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	6.968	0	0	0	6.968
Vruchtboomfonds	0	99.984	0	14.629	11.200	103.413
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	101	0	173	205	69
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	4.776	216	1.195	0	5.755
Organisatieontwikkeling/frictie/trainees	0	0	0	0	0	0
Heiligdomsvaart	5	45	0	9	0	54
Reuzenfestival	5	23	0	6	28	1
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	4.877	0	0	0	4.877
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.066	31	893	575	3.353
Productiemiddelen Verkeersregelinstanties	2	4.678	0	745	814	4.609
Financieringsreserve afschrijvingslasten B&O	2	12.210	0	0	0	12.210
Productiemiddelen parkeren	2	2.389	0	1.301	652	3.038
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.441	171	0	0	3.270
Productiemiddelen	diversen	19.792	0	7.850	7.251	20.391
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	0	243	0	465	465	243
WW reparatie	0	256	0	125	125	256
WA eigen risico	0	997	0	172	0	1.169
ZW-ERD eigen risico	0	26	0	50	50	26
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	0	0	0	0	0
Mobiliteitsfonds	2	2.384	0	0	0	2.384
Wervingsfonds acquisitie	3	231	0	78	155	154
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	112	0	142	100	154
Evenementenfonds	3	77	0	43	70	50
Combinatie functie	5	287	0	254	345	196
Jeugdcultuurfonds	5	94	0	0	31	63
Theater: Groot onderhoud	5	635	0	79	0	714
IBOR walmuren/vestingwerken	5	0	0	0	0	0
Groot onderhoud KUM/CC	5	419	0	117	75	461
Vervanging binnensportvoorzieningen		590	0	130	0	720
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	250	0	0	125	125
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	6	0	0	0	0	0
Decentralisaties sociaal domein	6	82	0	0	0	82
Spaarvariant MTB	6	1.693	0	282	0	1.975
Herstructurering MTB	6	44	0	0	23	21
Intensivering re-integratie	6	625	0	0	625	0
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	6	339	0	0	0	339
TOZO	6	1.747	0	0	0	1.747
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.485	0	0	0	3.485
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	8	508	0	0	84	424
Krimpgelden	8	0	0	0	0	0
TONK-middelen	6	0	0	0	0	0
Frictiekosten uittrekking Eijsden-Margraten SZMH	0	412	0	0	82	330
Overloop	diversen	8.564	0	0	0	8.564
Totaal		187.320	418	28.738	23.080	192.560

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2025	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2025	onttrekking 2025	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	6.968	0	0	0	6.968
Vruchtboomfonds	0	103.413	0	15.153	11.019	107.547
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	69	0	173	205	37
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	5.755	216	1.195	0	6.734
Organisatieontwikkeling/frictie/trainees	0	0	0	0	0	0
Heiligdomsvaart	5	54	0	9	63	0
Reuzenfestival	5	1	0	6	0	7
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	4.877	0	0	0	4.877
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.353	31	893	573	3.642
Productiemiddelen Verkeersregelininstallaties	2	4.609	0	745	958	4.396
Financieringsreserve afschrijvingslasten B&O	2	12.210	0	0	0	12.210
Productiemiddelen parkeren	2	3.038	0	1.301	657	3.682
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.270	171	0	0	3.099
Productiemiddelen	diversen	20.391	0	7.949	7.812	20.528
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	0	243	0	465	465	243
WW reparatie	0	256	0	125	125	256
WA eigen risico	0	1.169	0	172	0	1.341
ZW-ERD eigen risico	0	26	0	50	50	26
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	0	0	0	0	0
Mobiliteitsfonds	2	2.384	0	0	0	2.384
Wervingsfonds acquisitie	3	154	0	78	155	77
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	154	0	142	50	246
Evenementenfonds	3	50	0	43	70	23
Combinatie functie	5	196	0	254	345	105
Jeugdcultuurfonds	5	63	0	0	31	32
Theater: Groot onderhoud	5	714	0	79	0	793
IBOR walmuren/vestingwerken	5	0	0	0	0	0
Groot onderhoud KUM/CC	5	461	0	117	75	503
Vervanging binnensportvoorzieningen		720	0	130	0	850
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	125	0	0	125	0
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	6	0	0	0	0	0
Decentralisaties sociaal domein	6	82	0	0	0	82
Spaarvariant MTB	6	1.975	0	282	0	2.257
Herstructurering MTB	6	21	0	0	21	0
Intensivering re-integratie	6	0	0	0	0	0
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	6	339	0	0	0	339
TOZO	6	1.747	0	0	0	1.747
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.485	0	0	0	3.485
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	8	424	0	0	424	0
Krimpgelden	8	0	0	0	0	0
TONK-middelen	6	0	0	0	0	0
Frictiekosten uittrekking Eijsden-Margraten SZMH	0	330	0	0	0	330
Overloop	diversen	8.564	0	0	0	8.564
Totaal		192.560	418	29.361	23.223	198.280

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2026	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2026	onttrekking 2026	boekwaarde per 31-12-2026
Algemene reserve:						
Algemene reserve	0	6.968	0	0	0	6.968
Vruchtboomfonds	0	107.547	0	14.943	13.045	109.445
Egalisatiereserves:						
Verkiezingen	0	37	0	173	205	5
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	6.734	216	1.195	0	7.713
Organisatieontwikkeling/frictie/trainees	0	0	0	0	0	0
Heiligdomsvaart	5	0	0	9	0	9
Reuzenfestival	5	7	0	6	0	13
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	4.877	0	0	0	4.877
Financieringsreserves:						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.642	31	893	571	3.933
Productiemiddelen Verkeersregelinstanties	2	4.396	0	745	989	4.152
Financieringsreserve afschrijvingslasten B&O	2	12.210	0	0	0	12.210
Productiemiddelen parkeren	2	3.682	0	1.301	819	4.164
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.099	171	0	0	2.928
Productiemiddelen	diversen	20.528	0	7.949	7.773	20.704
Overige bestemmingsreserves:						
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	0	243	0	465	465	243
WW reparatie	0	256	0	125	125	256
WA eigen risico	0	1.341	0	172	0	1.513
ZW-ERD eigen risico	0	26	0	50	50	26
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	0	0	0	0	0
Mobiliteitsfonds	2	2.384	0	0	0	2.384
Wervingsfonds acquisitie	3	77	0	78	155	0
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	246	0	142	0	388
Evenementenfonds	3	23	0	43	66	0
Combinatie functie	5	105	0	254	345	14
Jeugdcultuurfonds	5	32	0	0	32	0
Theater: Groot onderhoud	5	793	0	79	0	872
IBOR walmuren/vestingwerken	5	0	0	0	0	0
Groot onderhoud KUM/CC	5	503	0	117	75	545
Vervanging binnensportvoorzieningen		850	0	130	0	980
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	0	0	0	0	0
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	6	0	0	0	0	0
Decentralisaties sociaal domein	6	82	0	0	0	82
Spaarvariant MTB	6	2.257	0	282	0	2.539
Herstructurering MTB	6	0	0	0	0	0
Intensivering re-integratie	6	0	0	0	0	0
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	6	339	0	0	0	339
TOZO	6	1.747	0	0	0	1.747
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.485	0	0	0	3.485
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	8	0	0	0	0	0
Krimpgelden	8	0	0	0	0	0
TONK-middelen	6	0	0	0	0	0
Frictiekosten uitreding Eijsden-Margraten SZMH	0	330	0	0	0	330
Overloop	diversen	8.564	0	0	0	8.564
Totaal		198.280	418	29.151	24.715	202.298

Toelichting reserves

Algemene reserves

Aan het begin van het begrotingsjaar bedraagt de *algemene reserve* naar verwachting € 6,968 mln. Een algemene reserve is een reserve waaraan gemeentebreed door de raad geen bestemming is gegeven; deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (bufferfunctie).

Bij de begroting 2021 heeft de raad besloten om het vruchtboomfonds te benoemen tot algemene reserve. Het begrote saldo van de (algemene) reserve vruchtboomfonds aan het begin van het begrotingsjaar bedraagt € 97,513 mln.

Naast het verrekenen van de kapitaallasten van de investeringen worden in de jaren 2022 en 2023 middelen aan het vruchtboomfonds onttrokken ten gunste van de exploitatie. In latere jaren wordt dit weer teruggestort in het vruchtboomfonds. In overleg met de provinciale toezichthouder wordt daarmee voorkomen dat we in deze jaren nog meer zouden moeten bezuinigen om in latere jaren grote overschotten te behalen. Dit zou leiden tot het onnodig schrappen van voorzieningen die in latere jaren weer opgebouwd kunnen worden. Het provinciale toezichtskader geeft hiervoor een uitzondering mits de reservepositie voldoende is. Die is in ons geval ruimschoots aanwezig.

Egalisatiereserves

Aan het begin van het begrotingsjaar heeft de gemeente naar verwachting € 8,860 mln. aan egalisatiereserves. De grootste egalisatiereserves worden hierna toegelicht.

Onder de egalisatiereserves zijn de *bedrijfs-/egalisatiereserves* opgenomen welke dienen ter egalisatie van de resultaten op apparaatskosten over de verschillende jaren.

De *egalisatie- en onderhoudsreserve MECC* dient voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC. Medio 2015 heeft de gemeente Maastricht het eigendom van het MECC-complex, waaronder de hallen, de catering en de kantoren, voor de koopsom van € 25,000 mln. overgenomen van Annexum. Bij deze overname is tevens besloten dat de gemeente de komende jaren fors gaat investeren in het MECC-complex. Een deel van deze investering wordt gedekt via een huurverhoging. Het overige kan worden gefinancierd middels het financieel voordeel dat er ontstaat nu de exploitatie van het MECC-complex geheel bij de gemeente als eigenaar ligt. Het financieel voordeel ontstaat (deels) doordat de werkelijke investeringen achterblijven t.o.v. de geprognosticeerde investeringen. Dit voordeel wordt in de reserve gestort. Verder blijft de reserve ook dienen voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC.

Financieringsreserves

Aan het begin van het begrotingsjaar heeft de gemeente naar verwachting € 43,120 mln. aan financieringsreserves. De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen in verkeersregelinstallaties, riolen, buitensportaccommodaties en overige productiemiddelen te dekken.

Overige bestemmingsreserves

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad hiervoor al bestemmingen heeft aangegeven. De raad kan deze bestemmingsrichtingen wijzigen. De bestemmingsreserves bij aanvang van het begrotingsjaar naar verwachting groter zijn dan € 0,500 mln. worden hierna nader toegelicht.

WA eigen risico

De gemeente is eigen risicodragers voor de financiële gevolgen van de wettelijke aansprakelijkheid. Er wordt een beroep op de reserve WA eigen risico gedaan als de schadeclaim hoger is dan € 0,075 mln., maar dan voor het deel dat de claim de € 0,075 mln. overstijgt.

Mobiliteitsfonds

Doelstelling van het mobiliteitsfonds is het faciliteren van het mobiliteitsbeleid. Naast het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten wordt de reserve aangewend voor incidentele afdekking van onrendabele exploitaties.

Beleidsinitiatieven aanloopstraten

De reserve is ingesteld voor het dekken van de kosten van de (vervolg)aanpak kwaliteitsverbetering aanloopstraten.

Theater: groot onderhoud

De reserve is ingesteld om de lasten van groot onderhoud aan het theater te dekken.

Speelvoorzieningen

De reserve is bestemd voor de uitvoering van de nota sporten en bewegen in de openbare ruimte (raadsnota Beweegvriendelijk Maastricht).

Spaarvariant MTB

De reserve is bedoeld om (op termijn) de achtergestelde lening aan MTB (gedeeltelijk) te 'voorzien'.

Intensivering re-integratie

De reserve is ingesteld ten behoeve van het bekostigen van het intensiveren van de re-integratie activiteiten. Met deze middelen wordt intensiever gestuurd op de re-integratie van de mensen die voorheen op de WSW-wachlijst stonden. Daarnaast worden extra plaatsingen van mensen in participatieplaatsen gerealiseerd en worden extra groeibanen voor jongeren ingezet. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroepen en kan een verlaging van het uitkeringsbestand worden gerealiseerd.

TOZO

Deze reserve is gevoed vanuit de van het Rijk ontvangen vergoeding voor de uitvoeringskosten TOZO. De reserve dient ter dekking van de uitvoeringskosten die worden gemaakt in het kader van de TOZO-regeling.

Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost

Deze reserve betreft het samengesteld bedrag van kosten en opbrengsten in dit gebied (incl. diverse deelprojecten) en dient ter dekking van de toekomstige project-uitgaven. Met de vaststelling van de herijking herstructurering (raad december 2016) zijn de bestedingsdoeleinden herijkt.

Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV

Deze reserve is gevormd uit de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar.

TONK-middelen

De reserve is gevormd uit de in 2021 niet bestede TONK-middelen en zal worden ingezet ter dekking van projecten voor ondernemers.

Frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH

De reserve dient ter dekking van de frictiekosten voortkomende uit de afbouw uittreding Eijsden-Margraten.

Reserve overloop

De reserve overloop wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar.

De budgetten blijven beschikbaar als hiervoor reeds een collegebesluit is genomen in het dienstjaar of een verplichting jegens derden is aangegaan, waarvan de uitvoering op een later moment zal plaatsvinden. Indien het bedragen betreft die een relatie hebben met grondexploitatieprojecten of infrastructurele werken (veelal incidentele budgetten met langere doorlooptijd) dienen deze beschikbaar te blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in de daaropvolgende jaren.

Verloop voorzieningen 2022-2026

<i>bedragen x € 1.000</i>	<i>programma</i>	<i>boekwaarde per 1-1-2022</i>	<i>toevoeging</i>	<i>vrijval</i>	<i>aanwending</i>	<i>boekwaarde per 31-12-2022</i>
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	3.236				3.236
WOM Belvédère	0	4.179				4.179
Voormalig personeel	5	928			243	685
Bougrondexploitatie Geusselt	8	5.143			2.111	3.032
Bougrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	565	7			572
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	1.487			1.887
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209				209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Vangnet MJOP-BOG	0	0	2.000		2.000	0
Afkoop onderhoud VR1's	2	244			22	222
Onderhoud fietsenstalling station	2	180	40		20	200
IBOR verhardingen	2	310	203		510	3
IBOR kunstwerken	2	2.218	601		2.014	805
IBOR cultuurhistorische objecten	2	37			37	0
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	353	79		64	368
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.158	339		348	1.149
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5					
		1.627	1.102		619	2.110
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	170	72		26	216
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	561	163		164	560
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.556	196		101	1.651
Jachthaven St.Pieter	5	365	43		184	224
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	57			57	0
Onderhoud stadion Geusselt	5	421	85		57	449
IBOR groen/bomen	5	886	741		1.087	540
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	34.074	4.394		3.683	34.785
Afval	7	2.100	345		1.098	1.347
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.424			346	1.078
Totaal		62.401	11.897	0	14.791	59.507

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2023	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	3.236				3.236
WOM Belvédère	0	4.179				4.179
Voormalig personeel	5	685			203	482
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	3.032				3.032
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	572				572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	1.887				1.887
Akkoop woningbouwinitiatieven	8	209				209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Vangnet MJOP-BOG	0	0	2.000		2.000	0
Akkoop onderhoud VR's	2	222			22	200
Onderhoud fietsenstalling station	2	200	40		19	221
IBOR verhardingen	2	3	203		200	6
IBOR kunstwerken	2	805	601		933	473
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	368	65		1	432
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.149	280		1.082	347
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5					
		2.110	895		193	2.812
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	216	62		28	250
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	560	132		197	495
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.651	185		415	1.421
Jachthaven St.Pieter	5	224	43			267
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	449	85		217	317
IBOR groen/bomen	5	540	741		908	373
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	34.785	4.394		2.613	36.566
Afval	7	1.347	345		284	1.408
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.078			210	868
Totaal		59.507	10.071	0	9.525	60.053

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2024	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2024
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	3.236				3.236
WOM Belvédère	0	4.179				4.179
Voormalig personeel	5	482			155	327
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	3.032				3.032
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	572				572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	1.887				1.887
Akkoop woningbouwinitiatieven	8	209				209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Vangnet MJOP-BOG	0	0	2.000		1.762	238
Akkoop onderhoud VR's	2	200			22	178
Onderhoud fietsenstalling station	2	221	40		19	242
IBOR verhardingen	2	6	203		200	9
IBOR kunstwerken	2	473	601		635	439
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	432	65		6	491
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	347	280		248	379
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5					
		2.812	895		275	3.432
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	250	62		6	306
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	495	132		85	542
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.421	185		600	1.006
Jachthaven St.Pieter	5	267	43			310
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	317	85		51	351
IBOR groen/bomen	5	373	741		1.075	39
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	36.566	4.394		2.950	38.010
Afval	7	1.408	345		342	1.411
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	868			148	720
Totaal		60.053	10.071	0	8.579	61.545

bedragen x € 1.000	programma	boekwaarde per 1-1-2025	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	3.236				3.236
WOM Belvédère	0	4.179				4.179
Voormalig personeel	5	327			108	219
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	3.032				3.032
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	572				572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	1.887				1.887
Akkoop woningbouwinitiatieven	8	209				209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Vangnet MJOP-BOG	0	238	2.000		1.805	433
Akkoop onderhoud VR's	2	178			22	156
Onderhoud fietsenstalling station	2	242	40		23	259
IBOR verhardingen	2	9	203		200	12
IBOR kunstwerken	2	439	601		699	341
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	491	65		130	426
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	379	280		272	387
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5					
		3.432	895		1.228	3.099
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	306	62		49	319
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	542	132		385	289
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.006	185		200	991
Jachthaven St.Pieter	5	310	43			353
Frictiekosten afstoten gym zalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	351	85		42	394
IBOR groen/bomen	5	39	741		741	39
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	38.010	4.394		3.239	39.165
Afval	7	1.411	345		385	1.371
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	720				720
Totaal		61.545	10.071	0	9.528	62.088

bedragen x € 1.000	programma	boekwaarde per 1-1-2026	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2026
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	3.236				3.236
WOM Belvédère	0	4.179				4.179
Voormalig personeel	5	219			55	164
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	3.032				3.032
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	572				572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	1.887				1.887
Akkoop woningbouwinitiatieven	8	209				209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Vangnet MJOP-BOG	0	433	2.000			2.433
Akkoop onderhoud VR's	2	156			22	134
Onderhoud fietsenstalling station	2	259	40		25	274
IBOR verhardingen	2	12	203		200	15
IBOR kunstwerken	2	341	601		917	25
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	426	65		205	286
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	387	280		274	393
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5					
		3.099	895		1.169	2.825
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	319	62		66	315
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	289	132		257	164
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	991	185		301	875
Jachthaven St.Pieter	5	353	43		120	276
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	394	85		24	455
IBOR groen/bomen	5	39	741		741	39
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	39.165	4.394		3.409	40.150
Afval	7	1.371	345		383	1.333
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	720				720
Totaal		62.088	10.071	0	8.168	63.991

Toelichting voorzieningen

De voorzieningen die bij aanvang van het begrotingsjaar naar verwachting groter zijn dan € 0,500 mln. worden hierna nader toegelicht.

APPA

De voorziening is gevormd omdat wethouders niet zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten zijn verplicht voor hun pensioen te sparen. Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd.

WOM Belvédère

De gemeente Maastricht vormt een vangnet voor eventuele toekomstige tekorten WOM Belvédère. Deze voorziening is in 2016 gevormd ten laste van het vruchtboomfonds zonder de rentebijdrage aan te passen.

Voormalig personeel

De voorziening is gevormd op basis van een prognose voor te verwachten voormalig personeelskosten 2017-2026.

Bougrondexploitaties

Bij grondexploitaties waarbij verliezen worden verwacht wordt een verliesvoorziening getroffen. Daar waar de boekwaarde van de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde van bijbehorende project, dient voor het verschil een werkelijke voorziening getroffen te worden.

Onderhoudsvoorzieningen

De voorzieningen groot onderhoud voor onder meer IBOR (groen/bomen, verhardingen, kunstwerken, vestingwerken en infrastructurele elementen), sportaccommodaties en Geusseltbad dienen ter dekking van de kosten van de uitvoering van het meerjarig onderhoudsprogramma (groot onderhoud). Uitvoering vindt plaats op basis van de diverse jaarprogramma's en onderhoudsplannen.

Riolen

De voorziening dient ter dekking van (toekomstige) kapitaallasten van geactiveerde investeringen in het rioolstelsel op grond van het lopende gemeentelijke rioleringsplan (GRP) en GRP's uit het verleden. Daarnaast wordt deze voorziening ook gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Afval

De voorziening wordt gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente

Van het restantbedrag leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente, dat mede door de corporaties ooit is opgebouwd, worden jaarlijks – beperkt – door de gezamenlijke partijen investeringen gedaan voor de leefbaarheid met de intentie om de nadruk te leggen op de wijken Mariaberg en Pottenberg.

Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders

De samenstelling van het college per 27 september 2022:

Mw. Annemarie Penn – te Strake

Burgemeester.
Algemene en bestuurlijke zaken.
(Grensoverschrijdende) samenwerking.
Communicatie.
Bestuurlijke en ambtelijke integriteit.
Openbare orde en veiligheid.
Handhaving. Zorg- en Veiligheidshuis.
Vergunningen aan de burgemeester voorbehouden.

Dhr. Frans Bastiaens

Ruimtelijke ontwikkeling.
Cultuur.
Cultureel erfgoed.
Veerkrachtige wijken.
Ouderenbeleid.
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord-West.

Dhr. Johan Pas

Wonen.
Onderwijs.
Studentenstad.
Coördinerend portefeuillehouder Maastricht University.
Welstand.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid-West.

Dhr. Hubert Mackus

Economie.
Water, natuur en landschap, dierenwelzijn.
Sport en recreatie.
Vergunningverlening.
Stadsdeelwethouder Maastricht Oost.

Mw. Manon Fokke

Financiën.
Bedrijfsvoering (m.u.v. P&O).
Publieke Dienstverlening.
Burgerparticipatie.
Lobby.
Stadsdeelwethouder Maastricht West.

Dhr. Alex Meij

Sociale zaken en armoedebeleid.
Arbeidsmarktbeleid.
Jeugdzorg.
Gezondheid.
Vastgoed en grondbeleid.
Personeel en organisatie.
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord.

Dhr. John Aarts

Hospitality, evenementen.
Mobiliteit.
Duurzaamheid.
Stadsbeheer.
Stadsdeelwethouder Maastricht Centrum.

Mw. Anita Bastiaans

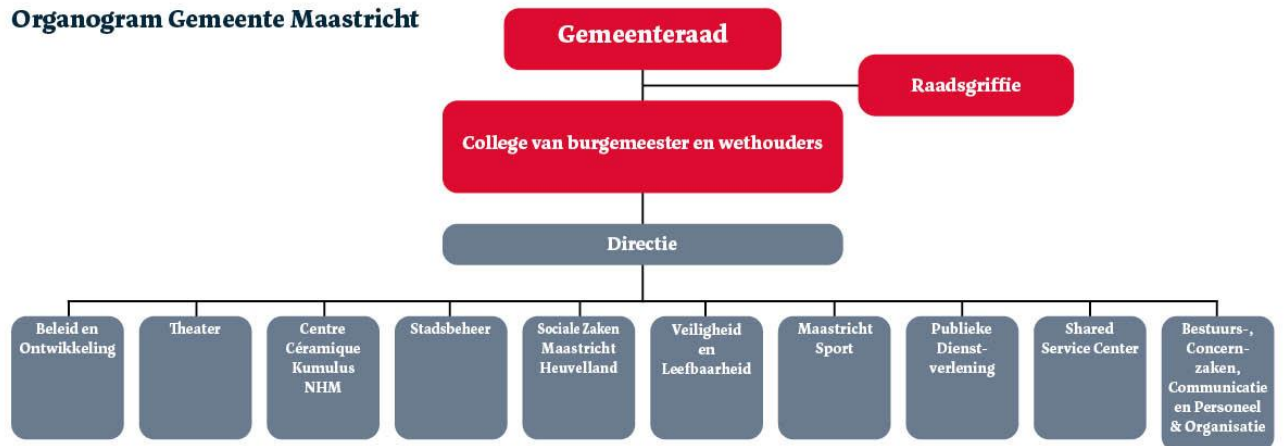
Wmo.
Welzijn.
Duurzaam Sociaal Domein, coördinatie Sociaal Domein.
Diversiteit.
Inburgering, vluchtelingenwerk en statushouders.
Europa en de Euregio.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid.

Dhr. Gert-Jan Kusters
Gemeentesecretaris.

Bijlage 2 Organisatieschema

Organogram Gemeente Maastricht

Versie, september 2020

Bijlage 3 Toelichting mutaties begroting 2022 (van primitief naar gewijzigd)

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	verschil
Lasten			
1 Veiligheid	17.152	19.210	2.058
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	26.704	26.635	-68
3 Economie	12.389	12.187	-202
4 Onderwijs	13.262	13.167	-95
5 Sport, cultuur en recreatie	49.086	47.872	-1.214
6 Sociaal Domein	256.058	272.915	16.857
7 Volksgezondheid en milieu	38.700	45.356	6.656
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	22.784	26.985	4.201
0 Bestuur en ondersteuning	98.049	101.395	3.345
Totaal lasten excl. toevoeging reserves	534.183	565.722	31.538
Baten			
1 Veiligheid	753	753	0
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	3.380	3.827	447
3 Economie	11.717	10.072	-1.645
4 Onderwijs	5.750	5.530	-220
5 Sport, cultuur en recreatie	10.921	10.338	-583
6 Sociaal Domein	81.548	81.653	105
7 Volksgezondheid en milieu	40.240	45.900	5.660
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	15.701	13.752	-1.949
0 Bestuur en ondersteuning	359.790	377.553	17.763
Totaal baten excl. onttrekking reserves	529.801	549.379	19.578
Totaal saldo van baten en lasten	-4.383	-16.343	-11.960
Toevoeging reserves	25.219	29.230	4.011
Onttrekking van reserves	34.275	49.421	15.146
Geraamd resultaat	4.673	3.848	-825

In de primitieve begroting 2022 was de indexering van de lasten 2022 nog niet verwerkt op de diverse programma's maar gearpkeerd op een stelpost bij programma 0 Bestuur en ondersteuning. Inmiddels heeft de indexering van de lasten 2022 plaatsgevonden. Dit leidt bij alle programma's tot een stijging van lasten. De belangrijkste overige mutaties tussen de primitieve begroting 2022 en de begroting 2022 na wijzigingen worden hierna per programma kort toegelicht.

Programma 1 Veiligheid

Toelichting wijziging lasten:

De verschuivingen van budgetten tussen programma's als gevolg van wijzigingen in de verdeling van personele lasten over de programma's (op basis van formatieplannen 2022) leiden tot een stijging van de begrote lasten (zie ook programma 5). Daarnaast is sprake van wijziging bekostiging pilot wietteelt via algemene uitkering gemeentefonds en een hogere onttrekking aan de reserve aanpak radicalisering/ jihadisme.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen als gevolg van een hogere onttrekking aan de reserve mobiliteitsfonds. Tegenover deze stijging staat een daling door lagere apparaatskosten (wijziging verdeelsystematiek) voor het onderdeel straatparkeren. Per saldo dalen de lasten licht.

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten stijgen voornamelijk door inkomsten voortkomende uit de erfpachtcanon inzake het overhevelen van het stadspark van straatparkeren naar parkeren door Q-park.

Programma 3 Economie

Toelichting wijziging lasten:

Hercalculaties van de grondexploitaties leiden tot een bijstelling van de lasten (en baten). De daling van de begrote lasten wordt deels veroorzaakt door die bijstelling. Daarnaast dalen de begrote lasten door een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting baten).

Daar tegenover staat weer een stijging van de lasten voortkomende uit de motie TONK-middelen, welke bij de jaarrekening 2021 is vastgesteld. Deze motie leidt in 2022 tot hogere lasten op het gebied van Maastricht Marketing en Convention Bureau.

Toelichting wijziging baten:

Hercalculaties van de grondexploitaties leiden naast een daling van de begrote lasten ook tot een even zo grote daling van de begrote baten. Daarnaast dalen de begrote baten door een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting lasten). Tot slot is er via een amendement in de raad van december 2021 besloten om de gemakkelijkhedenretributie voor 2022 te laten vervallen.

Programma 4 Onderwijs

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten dalen door een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting baten).

Toelichting wijziging baten:

De daling van de begrote baten wordt volledig veroorzaakt door de wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting lasten).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Toelichting wijziging lasten:

De verschuivingen van budgetten tussen programma's als gevolg van wijzigingen in de verdeling van personele lasten over de programma's (op basis van formatieplannen 2022) leiden tot een daling van begrote lasten (zie ook programma 1). Daarnaast is er sprake van een lagere storting in voorzieningen als gevolg van actualisatie van het MJOP.

Tot slot dalen de lasten door de wijziging van Kumulus van aanbieder naar facilitator (zie ook baten).

Toelichting wijziging baten:

De wijziging van Kumulus van aanbieder naar facilitator is de voornaamste oorzaak voor de daling van begrote baten (zie ook lasten)..

Programma 6 Sociaal domein

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen als gevolg van onttrekkingen aan de reserves ten behoeve van vluchtelingenwerk, investeringsfonds Duurzame Sociale Infrastructuur, uitvoering TOZO en verbeterplan duurzaam sociaal domein. Verwerking van de in de septembercirculaire 2021 en meicirculaire 2022 (inclusief energietoeslag van bijna ruim € 8 mln.) opgenomen taakmutaties en mutatie in integratie- en decentralisatie-uitkeringen leidt ook tot een toename van de begrote lasten.

Verder heeft nog opschoning van de begroting plaatsgevonden qua regels kinderopvang (zie ook baten). Dit heeft geen resultaat-effect per saldo op programma 6, alleen verlaging baten en lasten voor hetzelfde bedrag.

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten stijgen als gevolg van hogere bijdragen inzake vluchtelingenwerk en het transformatieplan jeugd. Daarnaast dalen de baten als gevolg van de uittreding van de gemeente Eijsden-Margraten inzake participatie en de opschoning regels kinderopvang (zie ook lasten). Per saldo is er sprake van een kleine stijging van de baten.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen voornamelijk door de verwerking van de wijziging GR Geul en Maas middels uitbreiding van hun takenpakket (zie ook baten en toelichting programma 0).

Verwerking van de in de septembercirculaire 2021 en meicirculaire 2022 opgenomen taakmutaties leidt tot een toename van de begrote lasten.

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten stijgen voornamelijk door de verwerking van de wijziging GR Geul en Maas middels uitbreiding van hun takenpakket (zie ook lasten en toelichting programma 0).

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Toelichting wijziging lasten:

De hercalculaties van de grondexploitaties leiden tot een daling van de begrote lasten (en baten). De begrote lasten stijgen verder als gevolg van onttrekkingen aan de reserve wijkaanpak Maastricht Noordoost. De begrote lasten dalen daarentegen fors als gevolg van lagere onttrekkingen aan de reserve krimpelden en ISV stedelijke ontwikkeling. Daarnaast dalen de begrote lasten door een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting baten).

Toelichting wijziging baten:

Hercalculaties van de grondexploitaties leiden naast een daling van de begrote lasten ook tot een even zo grote daling van de begrote baten. Daarnaast is er een daling van de begrote baten die veroorzaakt wordt door de wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting lasten).

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Toelichting wijziging lasten:

De verwerking van de in de septembercirculaire 2021 en meicirculaire 2022 opgenomen taakmutaties en accres van € 3,5 mln. en stelpost inflatie van € 4,6 mln. leidt tot een toename van de begrote lasten. Daarnaast stijgen de begrote lasten als gevolg van onttrekkingen aan de reserve evenementen (Koningsdag) en uitvoering TOZO. Verder dalen de lasten doordat de stelpost investeringsruimte MJIP is verdeeld naar de respectievelijke taakvelden.

De begrote lasten dalen door een wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting baten).

Tot slot dalen de begrote lasten door de verwerking van de wijziging GR Geul en Maas middels uitbreiding van hun takenpakket (zie ook baten en toelichting programma 7).

Toelichting wijziging baten:

De decembercirculaire 2021 alsmede de meicirculaire in 2022 leiden tot een forse stijging van de algemene uitkering.

De begrote baten dalen door de verwerking van de wijziging GR Geul en Maas middels uitbreiding van hun takenpakket (zie ook lasten en toelichting programma 7).

Daarnaast is er een daling van de begrote baten die veroorzaakt wordt door de wijziging van de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). In de gewijzigde begroting worden deze vanaf 2022 als negatieve lasten verantwoord in plaats van te realiseren opbrengsten (zie ook toelichting lasten).

Totaal saldo van baten en lasten

De stijging van het negatieve totaal saldo baten en lasten wordt gecompenseerd door de mutatie in het totaal saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves in 2022. Voor een actueel overzicht van de begrote mutaties in de reserves verwijzen we naar het verloopoverzicht reserves in paragraaf 2.3 van deze begroting.

Bijlage 4 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2021

Planno.	Plan	Investering per 31-12-2020	Gerealiseerde kosten 2021	Gerealiseerde opbrengsten 2021	Investering per 31-12-2021 zonder winst/verlies-nemingen	Geraamd overschot (+) tekort (-) voor winst/verlies-nemingen (EW)	Winst(+)/verlies (-) neming (CW)	Investering per 31-12-2021 na winst/verlies-nemingen (EW)	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies-nemingen (EW)	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies-nemingen per 31-12-2021 (CW)
	BRANDPUNTEN									
	2. Programma Wijkaanpak									
3700 150 00	Brusselsepoort - Winkelcentrum	0	67.547	67.547	0	0		0	0	0
3700 220 00	Caberg-Malpertuis	225.309	845.766	359.948	711.127	-1.275.930		711.127	-1.275.930	0
3700 458 00	Malberg-Herstructurering	-847.821	987.857	484.777	-344.742	0		-344.742	0	0
3700 460 00	Mariaberg-Trichterveld	-515.586	29.997	4.228	-489.817	489.817	489.817	0	0	0
3700 485 04	Wittevrouwenveld-Essentterrein	2.243.008	37.756	0	2.280.764	-800.000		2.280.764	-800.000	0
		1.104.910	1.968.923	916.500	2.157.333	-1.586.113	489.817	2.647.149	-2.075.930	0
	3. Randwyck									
3700 522 00	Randwyck-Ontsluiting	390.156	-58.784	0	331.371	2.797.192	0	331.371	2.797.192	2.533.503
		390.156	-58.784	0	331.371	2.797.192	0	331.371	2.797.192	2.533.503
	4. Binnenstad overig									
3700 503 00	Wyck - Palace	0	1.013.856	21.319	992.537	0	0	992.537	0	0
		0	1.013.856	21.319	992.537	0	0	992.537	0	0
	5. A2									
3700 741 00	A2-Bouwgrondexploitatie	0	157.332	157.332	0	0	0	0	0	0
3700 742 00	A2-Verwervingen en tijdelijke exploitatie	0	31.587	31.587	0	0	0	0	0	0
		0	188.919	188.919	0	0	0	0	0	0
	7. Maastricht-Valkenburg									
3700 312 00	Geusselt-Bijzondere Doeleinden	3.465.462	168.109	0	3.633.571	-8.777.000		3.633.571	-8.777.000	0
		3.465.462	168.109	0	3.633.571	-8.777.000	0	3.633.571	-8.777.000	0
	8. Beatrixhaven									
3700 052 00	Beatrixhaven - SBF terrein	-196.234	138.307	1.609	-59.537	59.537	59.537	0	0	0
3700 053 00	Beatrixhaven - LHB Middengebied	3.332.638	238.887	0	3.571.525	736.044		3.571.525	736.044	721.612
		3.136.404	377.194	1.609	3.511.988	795.581	59.537	3.571.525	736.044	721.612
	SUBTOTAAL 1	8.096.932	3.658.216	1.128.347	10.626.801	-6.770.341	549.353	11.176.154	-7.319.694	3.255.115
	OVERIGE PLANNEN									
3700 044 00	Hagerhof	0			0	0	0	0	0	0
3700 048 00	Ambyenveld	3.218.535	110.403	1.535.754	1.793.184	-910.000		1.793.184	-910.000	0
3700 754 10	Hooloes	-407.935	58.849	1.003.345	-1.352.431	350.000	240.000	-1.112.431	110.000	105.729
3700 805 00	Bedrijvenpark Maastricht Zuid	6.641.439	124.743	191.675	6.574.507	4.725.112	118.000	6.692.507	4.607.112	4.090.983
	SUBTOTAAL 2	9.452.039	293.995	2.730.774	7.015.260	4.165.112	358.000	7.373.260	3.807.112	4.196.712
	GENERAAL TOTAAL	17.548.971	3.952.212	3.859.121	17.642.061	-2.605.228	907.353	18.549.414	-3.512.581	7.451.827

Voorziening stedelijke programmering plannen in exploitatie per 31 december 2021

Planno.	Plan	Voorziening per 31-12-2020		Voorziening per 31-12-2021 zonder mutaties	Mutaties voorziening in 2021	Voorziening per 31-12-2021	Geraamde beschikking voorziening 31-12-2021
3700 048 00	Voorz. Sted.prog. II Ambyenveld	-775.000		-775.000	-135.000	-910.000	910.000
3700 850 01	Voorz.sted.prog. Geusselt	-9.045.000		-9.045.000	268.000	-8.777.000	8.777.000
3700 850 04	Voorz.sted.prog. BOP Caberg Malpertuis	-1.275.930		-1.275.930	0	-1.275.930	1.275.930
3700 485 04	Voorz. Essentterrein	-800.000		-800.000	0	-800.000	800.000
		-11.895.930		-11.895.930	133.000	-11.762.930	11.762.930
		5.653.041		5.746.131		6.786.484	8.250.349

Bijlage 5 Overzicht subsidies

In dit overzicht zijn weergegeven de vanuit beleid voorgenomen maximale (begrotings)subsidies van structurele aard en de bovenliggende regelingen en doelen voor flexibele subsidies in het aankomende jaar. Bij de jaarrekening zal een gedetailleerd overzicht worden verstrekt van alle beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen. De werkelijkheid zal afwijken gezien op het moment van schrijven aanvragen nog mogen worden gedaan en/of worden behandeld.

De gemeente Maastricht heeft een structurele subsidierelatie met circa 60 instellingen en verleent daarnaast ongeveer 500 incidentele subsidies per jaar. Het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gemeente Maastricht 2020 en de diverse nadere regelingen/verordeningen.

Overzicht structurele 'instandhoudingssubsidies'

Subsidies worden verstrekt op basis van de in de begroting opgenomen programma's. Onderstaand een overzicht van de voorgenomen maximale structurele/instandhouding subsidies voor 2023.

Bedragen zijn afgerond op duizendtallen.

Naam instelling	Begroot
<i>Programma 1 – Veiligheid</i>	
Stichting Halt	€ 65.000
<i>Programma 3 – Economie</i>	
Stichting Maastricht Marketing (VVV)	€ 883.000
Centrummanagement	€ 505.000
Maastricht Congres Bureau (MCB)	€ 285.000
Jumping Indoor Maastricht	€ 60.000
Amstel Gold Race	€ 50.000
Iron man	€ 75.000
Starterscentrum Limburg	€ 55.000
Universiteit Maastricht	€ 100.000
Provincie Limburg (MAA)	€ 200.000
Huisvesting UNU-Merit	€ 289.000
<i>Programma 5 – Sport, Cultuur en Recreatie</i>	
Stichting Sint Nicolaas Maastricht	€ 3.000
Stichting Oranje Comité Maastricht	€ 5.000
Stichting Viewmaster	€ 11.000
Popfestival	€ 65.000
Stichting Fashion Clash	€ 22.000
Stichting Project Sally Maastricht	€ 38.000
Theatergroep De Hoge Fronten	€ 28.000
Stichting Jazz Maastricht	€ 39.000
Stichting Cultura Mosae	€ 44.000
Jan van Eijck Academie	€ 79.000
Stichting Intro	€ 47.000
Stichting Via Zuid Maastricht	€ 55.000
Stichting Opera Zuid	€ 94.000
Stichting Nederlandse Dansdagen	€ 88.000
Stichting Ateliers Maastricht (beeldende kunst)	€ 105.000
Stichting Musica Sacra	€ 110.000
Nederlandse Architectuurinstituut / Bureau Europa	€ 73.000
Toneelgroep Maastricht	€ 166.000
Marres – Maastricht	€ 171.000
Princes Christina Concours	€ 9.000
Stichting Lumière Maastricht	€ 284.000

Naam instelling	Begroot
Philharmonie Orkest Zuid Nederland	€ 223.000
Muziekgieterij	€ 1.155.000
Stichting Kabelomroep Zuid Limburg (RTV Maastricht)	€ 311.000
CineSud	€ 28.000
<i>Programma 6 - Sociaal Domein</i>	
Stichting RIBW	€ 159.000
Stichting Impuls	€ 165.000
Stichting Anti Discriminatie Voorziening (ADV) Limburg	€ 304.000
Stichting Relim	€ 654.000
Steunpunt Mantelzorg	€ 548.000
Stichting Koraalgroep	€ 1.173.000
Mondriaan	€ 1.722.000
Leger des Heils	€ 1.506.000
GGD (Gemeenschappelijke regeling)	€ 5.625.000
Kindgebonden financiering	€ 2.226.000
Xonar Vrouwenopvang	€ 2.568.000
Stichting Trajekt	€ 7.614.000
Stichting MEE Zuid-Limburg	€ 1.248.000
Stichting Vluchtelingenwerk	€ 113.000
Stichting Daalhoeve	€ 502.000
Stichting Athos (onderdeel van Radar)	€ 468.000
Stichting Kinderboerderij De Heeg	€ 55.000
Stichting Azaro-dagbesteding	€ 127.000
Stichting The Masters	€ 81.000
Stichting Werkhuis Maastricht Noordoost	€ 149.000
Stichting Buurtservice Maastricht	€ 49.000
<i>Programma 7 – Volksgezondheid en Milieu</i>	
Kinderboerderij Wieringerberg	€ 15.000
Subsidie St. Daalhoeve t.b.v. dieren in stadspark	€ 31.000
Stichting Dierenambulance	€ 18.000
Dierenasiel	€ 88.000
Dierenpark (subsidie St. Dierenpark)	€ 12.000

Overzicht activiteiten subsidies en subsidieplafonds

Naam regeling	Doel	Doelgroep/subsidieplafond
Subsidieregeling "Bewegen chronisch zieken"	Meer chronisch zieken in staat stellen om aan bewegingsactiviteiten deel te nemen.	Verenigingen en stichtingen <i>Subsidieplafond: € 15.000</i>
Subsidieregeling "Lokaal Educatieve Agenda"	Gericht op het verbeteren van de onderwijsinfrastructuur in relatie tot en in afstemming met relevante gemeentelijke beleidsthema's.	Schoolbesturen primair onderwijs <i>Subsidieplafond: € 251.000</i>
Subsidieregeling versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet 2022-2024	Het doel van deze regeling is versterken van de sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet zoals beschreven in het beleidskader 'Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Maastricht, 2022-2024	Vrijwilligersorganisaties Maastricht Subsidieplafond: € 1.292.000

Naam regeling	Doel	Doelgroep/subsidieplafond
Regeling "subsidie Amateurkunsten" Structurele subsidies cultuurparticipatie	Betreft structurele (boekjaar)subsidies aan harmonieën, fanfares, koren en toneelverenigingen die voldoen aan de eisen in de regeling t.a.v. gekwalificeerde leiding, lidmaatschap erkende bond, jaarlijks openbaar optreden. Subsidiebedrag mede afhankelijk van ledenaantal. Verenigingen die onder deze regeling vallen, kunnen hiernaast geen projectsubsidies aanvragen (zie hieronder).	Verenigingen <i>Subsidieplafond € 334.000</i>
Regeling "subsidie Amateurkunsten" Projectsubsidies	Projectsubsidies ten behoeve van amateurkunstactiviteiten, NIET zijnde activiteiten van verenigingen die onder de structurele (boekjaar) subsidieregeling vallen. Wordt getoetst op: kwaliteit, Innovatie en participatie.	Verenigingen en stichtingen die geen structurele subsidie (zie hierboven) ontvangen <i>Subsidieplafond € 29.000</i>
Creatieve maakindustrie	Het financieel ondersteunen van projecten die minimaal een bijdrage leveren aan minimaal een van de drie actielijnen van het plan van aanpak Creatieve Maakindustrie.	Verenigingen en stichtingen <i>Subsidieplafond € 125.000</i>
Subsidieregeling Kunst in Openbare Ruimte 2022-2025	Het weloverwogen en binnen vastgestelde kaders van financiële middelen (€ 5.000 per initiatief) kunnen beoordelen en ondersteunen van aanvragen/initiatieven. De subsidieregeling Kunst in Openbare Ruimte heeft een looptijd van 2022-2025.	Initiatiefnemers <i>Subsidieplafond € 20.000</i>
Subsidieregeling Kunstscholen Maastricht 2022-2024	Het behouden van een kwalitatief cursusaanbod kunstbeoefening gedurende de gemeentelijke transitie van aanbieder naar facilitator en het realiseren van een betere aansluiting bij de doelstellingen van de Cultuurvisie 'Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt cultuur' uit 2019.	Verenigingen en stichtingen <i>Subsidieplafond € 340.000</i> <i>(per cursusjaar resp. 2022-2023 en 2023-2024)</i>
Ondersteuningsregeling gemeenschapshuizen	Met deze regeling wordt beoogd gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven in de buurt, alsmede de continuïteit als gemeenschapshuis-/buurthuisfunctie te helpen waarborgen. Daarbij is het de bedoeling de gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zo veel mogelijk zelfstandigheid	Gemeenschapshuizen <i>Subsidieplafond € 40.000</i>

Bijlage 6 Overzicht EU-subsidies

Overzicht Maastrichtse projecten die medegefinancierd worden met Europese middelen in 2023:

1. Projecten met (in)directe financiële participatie van gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
Europe Direct Maastricht	EU Commissie	€ 40.000	€ 2.000	Lump Sump	€ 38.000	€ 38.000

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
Syschemiq – Gem. Maastricht is deelnemer via projectpartner Verenging Afval Samenwerking Limburg (ASL)	HORIZON EUROPE	€ 158.780	€ 0	100%	€ 158.750	€ 0

2. Projecten met (in)directe participatie anderzijds door gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
YUFE4Postdocs – Gem. Maastricht is partner in project.	HORIZON EUROPE	€ 14,171 mln.	€ 0		€ 7.307 mln.	€ 0

Bijlage 7 Stand van zaken burgerinitiatieven

Een burgerinitiatief is een verzoek van een groep inwoners om een plan of ontwikkeling op de agenda van de raad te zetten. Voorbeelden zijn: de bouw van een jeugdhonk, het plaatsen van een bank waar ouderen kunnen samenkomen, het opzetten van een nieuw museum of een mooi pand de monumentenstatus geven.

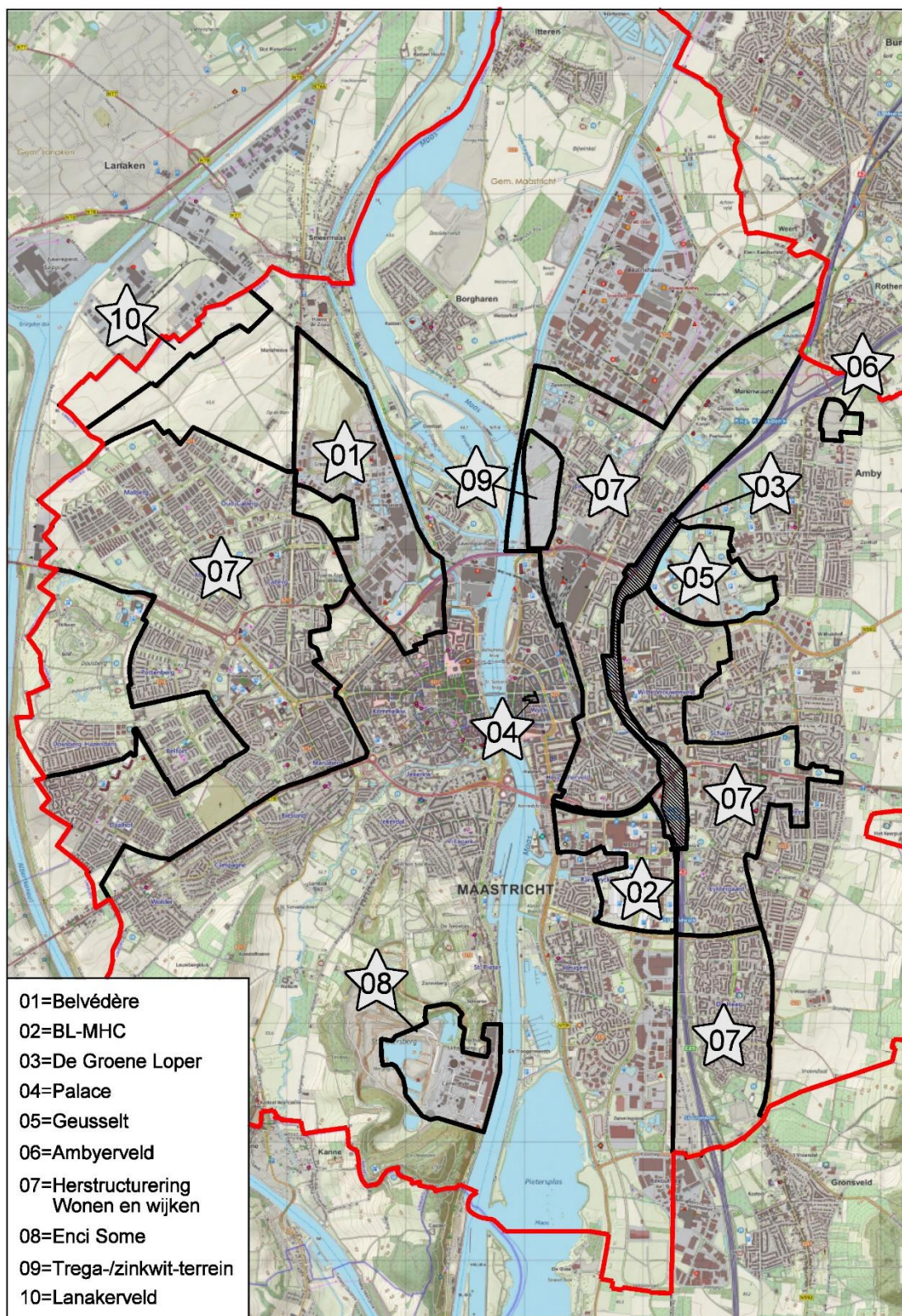
Voor een gemeentebreed voorstel geldt dat minstens 300 mensen het burgerinitiatiefvoorstel moeten ondersteunen. Deze mensen zijn kiesgerechtigd. Gaat het om een buurtgericht voorstel, dan moeten 100 mensen het ondersteunen. Zij moeten wel wonen in de buurt waar het voorstel over gaat.

Afspraak tussen college en raad is dat het college de raad via de Planning & Control documenten informeert hoe raadsbesluiten gekoppeld aan een burgerinitiatief zijn opgepakt.

Stand van zaken burgerinitiatieven per 1 juli 2022

Niet van toepassing. Er is recent geen burgerinitiatief behandeld door de raad.

Bijlage 8 Grootstedelijke projecten

1 Belvédère Maastricht (uitvoering door verbonden partijen Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. en Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.)	
<p>Het door de raad vastgestelde ambitiesdocument "Het Antwoord van de Sphinx" is sinds 2013 de leidraad bij de ontwikkeling van het Belvédèregebied. Tal van functies (wonen, werken, onderzoeken, leren, ontspannen, experimenteren) worden hier op nieuwe manieren met elkaar verbonden. Het totaalprogramma Belvédère in het noordwesten van Maastricht kent (van 'zuid naar noord') drie deelgebieden: het Sphinxkwartier, het Frontenpark en het Noorderbrugtracé (inclusief Retailpark Belvédère en het Bedrijventerrein Bosscherveld). Naast deze projecten wordt ook het mobiliteitsproject Tram Maastricht-Hasselt door de Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. uitgevoerd.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Start tender ondergrondse parkeergarage en woningbouw Sphinx Noord. ○ Vervolg planvorming en uitwerking laatste fase woningbouw Loods 5. ○ Gunning tender en voorbereiden vervolgaanpak Landbouwbelang. ○ Verdere planvorming en uitwerking Sappi-Zuidwest. <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Laatste fase planontwikkeling Frontenpark, waaronder invulling van locatie Gashouder en onderzoek naar Frontenpassage. ○ Voorbereiden basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vervolg planontwikkeling retailpark (afhankelijk van consequenties stikstof en keuzes raad). 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bouw tijdelijke parkeergarage Frontenpark ○ Afronden woningbouw Sphinx Zuid ○ Afronden openbare ruimte Sphinx Zuid ○ Start herinrichting Maagdendries ○ Start woningbouw boven Loods 5 ○ Samen met Stichting Sphinxkwartier werken aan gebiedsmanagement/promotie in het Sphinxkwartier (continu) <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Renovatie en invulling pand Kunstfront/Cabergerweg 47 (cascoherstel) ○ Herinrichting binnenterrein Het Radium. ○ Start met basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder ○ Programmeren op en rond stadsweide en Gashouder op basis van opgedane ervaringen 2022. <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Blijvend (aandacht voor kansen) revitaliseren van het bestaande industrieterrein Bosscherveld. 	

2 Brightlands – Maastricht Health Campus (BL-MHC)

Met onze gebiedspartners UM, MUMC+ en Provincie zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot een transformatie van Randwyck-Noord. Deze transformatie is nodig om onze gezamenlijke ambitie/ doelstelling voor de Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC) waar te kunnen maken, namelijk het door laten groeien van de campus tot een economische motor, een campus van internationale allure. Daarbij willen we de Health Campus ook meer integraal onderdeel laten uitmaken van de stad. Onderdeel van de afspraken is de Structuurvisie Brightlands Maastricht Health Campus 2014, welke de programmatische en ruimtelijke kaders voor het gebied aangeven. De uitwerking en realisatie daarvan vindt in fasen plaats. Met de gebiedspartners zal het gesprek worden opgepakt om tot actualisatie van de afspraken te komen.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Actief het gesprek aangaan met de partners in Randwyck om tot een aantal concrete uitwerkingen in de gebiedsontwikkeling te komen ten aanzien van:
 - Het aantrekkelijker maken door vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau.
 - Verbetering van de aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck.
 - Verbetering van de campus voor voetgangers en fietsers.
 - Doortrekking van het economisch cluster van de campus naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid t.b.v. scale-ups.
 - Verbinding van de campus met de omliggende wijken.
- Het - samen met de gebiedspartners - definiëren van een acquisitie-strategie ten aanzien van de andere delen van de campus, waarbij de Provincie het voortouw neemt.
- De planbegeleiding (inclusief planologische procedure) voor het bouwplan van Maasvallei voor studentenhuisvesting aan het Walter Hallsteinplein (parkeerlocatie P0).
- Het desgevraagd begeleiden van planinitiatieven voor (ver)nieuwbouw MUMC+ en UM.
- De ontwerp- respectievelijk besteksvoorbereiding voor de herinrichting van het noordelijke deel van plandeel 1 ('Kop van de T'), voor zover nog niet meegenomen bij de herinrichting van het Forumplein).

Uitvoering

- De oplevering van de signing (ledwall) aan de parkeergarage P1 (voorheen P5) van het MECC aan de Paul Henri Spaaklaan.
- De eindfase van de herinrichting van het Forumplein, dat als 1^e onderdeel van de 'Kop van de T' (noordelijke deel van plandeel 1) is aangepakt.
- Start realisatie van het bouwplan voor studentenwoningen aan het Walter Hallsteinplein (P0) in de tweede helft van 2023.
- Realisatie van het bouwplan voor studentenwoningen aan het Duboisdomein.

3 De Groene Loper

Het integrale project A2/De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de gebiedsontwikkeling tot 2026. De openstelling van de tunnel is conform planning eind 2016 gerealiseerd. In 2017 en 2018 is de grootste aandacht uitgegaan naar de oplevering van de openbare ruimte. Sindsdien resteert de gebiedsontwikkeling met 1.043 woningen en maximaal 30.000 m² overige functies door Avenue2/Ballast Nedam. Het stedenbouwkundige plan en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan (Masterplan A2 en vormgevingsvisie-C) zijn in 2017 vastgesteld als kader daartoe. De integrale opgave in deze gebiedsontwikkeling is niet alleen fysiek, maar kent ook een maatschappelijke agenda en een nadrukkelijke focus op verbinden van de omliggende buurten en een duurzame ontwikkeling (Mijn gezonde Groene Loper). De planbegeleiding wordt gecoördineerd door het Projectbureau A2 en inzet is gericht op het verbinden van de omgeving en partners zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen en buurtnetwerken. Aangezien het Projectbureau A2 per april 2023 wordt opgeheven, zal een overdracht van projecten plaatsvinden naar gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat.

Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Overdracht van dossiers van Projectbureau A2 naar gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat in Q1-2023. ○ Ondersteuning/toetsing bij het realiseren van de diverse bouwlocaties Avenue2 zal door de gemeente opgepakt worden heel 2023. <ul style="list-style-type: none"> ○ Binnen project A2 gaat het om de projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sportveldenlocatie (tussen Groene Loper en Noormannensingel), planontwikkeling in 2023; ▪ Toren Noord eventueel i.c.m. Leger des Heils, planontwikkeling in 2023; ▪ Praxislocatie (in zuidelijk deel, gedeelte tegen bedrijventerrein Heerderdwardsstraat), planuitwerking in 2023; ▪ Locatie Vista (terrein tussen Groene Loper en Vista College), uitwerking voorlopig en vervolgens definitief ontwerp in 2023; ▪ Twee kantoorlocaties (in zuid en noord), mogelijk verkoop kavels in 2023. ○ Aangrenzend aan project A2 gaat het om de projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ KPN-locatie Noormannensingel, planontwikkeling in 2023; ▪ Essentterrein (James Wattstraat), planontwikkeling in 2023; ▪ Mosa Porselein (zie bij 7 Wyckerpoort); ▪ Witte gebouw (Kolonel Millerstraat) (zie bij 7 Wyckerpoort). 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 zal Avenue2 het noordelijk deel verder afbouwen (exclusief toren van 70 meter). In het middendeel wordt de planvoorbereiding van een 130 tal appartementen afgerond en zal eind 2023 gestart worden met de bouw. In het zuidelijk deel worden de appartementen langs de Kennedysingel verder afgebouwd en zal gestart worden met 91 grondgebonden woningen. De bestemmingsplanprocedure t.b.v. de bouw van de toren wordt afgerond in de eerste helft van 2023 en Q3-2023 zal gestart worden met de bouw van deze 70 meter hoge toren. 	

4 Palace	
<p>De naam "Palace" refereert aan de voormalige cinema in Wyck. Na beëindiging van de bioscoopactiviteiten is een kans ontstaan voor nieuwe functie(s) op deze centrumlocatie. Na lang onderhandelen heeft de gemeente overeenstemming bereikt met een initiatiefnemer over de herontwikkeling van deze locatie, met een hotel, hotelappartementen, stadsvilla's, ondergrondse parkeergarage en nieuwe openbare ruimte. Na het akkoord voor de verkoop van deze locatie door de gemeenteraad, is in 2021 het bestemmingsplan vastgesteld, als volgende stap om tot realisatie te komen.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gelet op de ingediende beroepen tegen het door de gemeenteraad vastgesteld bestemmingsplan en de lange doorlooptijd bij de Raad van State wordt in de eerste helft van 2023 de uitspraak verwacht in de beroepsprocedure. Met die uitspraak volgt de gang naar de rechter in Maastricht als vervolg van de onteigeningsprocedure (het dagvaarden van de eigenaar), ook daarvan wordt in 2023 uitspraak verwacht. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Voorbereiding bouwrijp maken is in uitvoering, aanbestedingen worden voorbereid. Bij gunstige uitkomsten van de in gang gezette procedures, is het de verwachting dat in de eerste helft van 2023 kan worden gestart met het bouwrijp maken van het plangebied. Starten met de sloopwerken is tevens afhankelijk van het verkrijgen van vergunning voor de nieuwbouw, denk hierbij met name aan het item stikstof. 	

5 Geusseltpark

In het Masterplan Geusseltpark+ 2011, dat het resultaat was van de herijking van het oorspronkelijke plan uit 2006, is inkleuring gegeven aan de ambities en opgaven die de gemeenteraad al bij de start van dat decennium voor het Geusselgebied bepaalde: het transformeren van een gemengde bedrijfs- en kantorenlocatie naar een multifunctionele, stedelijke omgeving met wonen, sport en recreatie als belangrijke thema's. Een groot deel van het gedefinieerde programma is inmiddels gerealiseerd en met name de parkinrichting nadert haar voltooiing. Nadat met name de realisatie van de geplande woningbouwvolumes en kantoren een aantal jaren sterk achter bleef ten gevolge van de vastgoedcrisis in die sectoren, hebben we sinds 2019 weer een toenemende belangstelling voor de betreffende vastgoedlocaties binnen het plan gezien, met name op het gebied van woningbouw. Dat heeft in 2021/2022 geresulteerd in een bouwplanontwikkeling op de woonscheggen 1 en 2, waarvoor inmiddels ook een nieuw bestemmingsplan is vastgesteld.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Doorlopen/afsluiten van een tenderprocedure die moet leiden tot de realisatie van studentenhuisvesting op de Zuidwesthoek van het Stadionplein, al dan niet in combinatie met:
 - Het transformeren van de openbaar ruimte volgens het STOP-principe
 - Realiseren van een mobiliteit hub
 - Completeren van de Groene Loper door de realisatie van het ontbrekend stuk tussen het Stadionplein en de Stadionweg
 - Verbeteren van de fietsvoorzieningen aanhakend op de Groene Loper.

Uitvoering

- Realisatie woningbouw op woonscheggen 1 en 2.
- Aanpassing/realisatie openbare infrastructuur rondom nieuwbouwwoningen scheggen 1 en 2.

Overige projecten

6 Ambyerveld

De uitbreidingslocatie Ambyerveld, aan de uiterste noordoostzijde van de stad, wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met BPD. Het gebied biedt ruimte aan 35 vrije sector kavels, 22 consumentgerichte vrijesectorwoningen (ontwikkeling door Bouwfonds) en twee superkavels wooncomplexen, allen in het topsegment.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

Uitvoering

- In 2023 zullen de laatste vrije sector kavels, van de in totaal 35 kavels, allemaal zijn geleverd.
- De 2 superkavels (bedoeld voor 2 kapitale woningen of nader te bepalen aantal grondgebonden woningen) zullen worden uitgegeven indien de mitigatie van de das succesvol is gebleken en de kosten van de mogelijke asbestsanering van de zuidkavel acceptabel zijn.
- De 2^e fase vrijesectorwoningen van BPD, 12 stuks, zullen gereed zijn.

7 Herstructurering: projecten Wonen en Wijken

Begin 2022 hebben we de herijking van de herstructurering (2016-2021) geëvalueerd. Daarna zijn voor de periode 2022-2026 nieuwe afspraken met de corporaties over onze herstructureringsopgaven vastgesteld.

We kijken hierbij naar de veerkracht van de wijken en stemmen daar onze integrale inzet op af. Ook leggen we de verbinding met stedelijke woonprogrammering (2021-2030) en verduurzaming. Zo kan herstructurering een belangrijke bijdrage blijven leveren aan onze woonmilieus.

De herstructureringsafspraken maken vanaf nu onderdeel uit van de meerjarige prestatieafspraken met de corporaties, onder de noemer "Gebiedsgerichte Aanpak".

Binnen de gebiedsgerichte aanpak geven we per buurt inzicht in de afspraken wat betreft ontwikkeling (renovatie, sloop/nieuwbouw, aanleg openbare ruimte, verduurzaming, groen). En de verbinding met leefbaarheid en bewonersinitiatieven.

Naast de afronding van de nog lopende projecten, is er afgestemd over de toekomstige projecten. De insteek hierbij is om zoveel mogelijk samen met de corporaties op te trekken om de slagkracht te vergroten in die buurten waar het nodig is. Er is voor de periode 2022-2026 afgesproken dat we met prioriteit samen aan de slag gaan in: Pottenberg, Mariaberg, Caberg-Malpertuis, Limmel-Nazareth, De Heeg en Daalhof.

Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wittevrouwenveld: <ul style="list-style-type: none"> ○ Naar aanleiding van het integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (PO), zal naar verwachting in 2023 gestart worden met de uitvoeringsfase van het Kern Kind Centrum (KKC) de Groene Loper. Dit betekent dat het schoolbestuur dan start met de bouw van het KKC. ○ Na uitwerking van het stedenbouwkundig plan voor Bauduinstraat fase 2 en 3 in 2022 wordt het ontwerp bestemmings-/omgevingsplan voorbereid. De start van de procedure wordt in 2023 verwacht. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Limmel-Nazareth: <ul style="list-style-type: none"> ○ Voor de Herontwikkeling Hoeve Rome zijn medio 2021 de voorbereidingen van de tender t.b.v. de verkoop van de hoeve gestart. Begin 2022 werd besloten om, naast de mogelijkheid van een tender, ook andere opties voor verkoop te onderzoeken. Het streven is om hierover in de loop van 2022 een besluit te nemen en de verkoop in gang te zetten. In 2023 dient er duidelijkheid te zijn over de richting en zal de hoeve worden verkocht. ○ Voor het bouwplan van Servatius (ca. 38 woningen) aan de Askalonstraat is in 2020 het bestemmingsplan vastgesteld, In de 2^e helft van 2022 wordt gestart met de realisatie en de ambitie is om het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte in de 1^e helft van 2024 af te ronden. ○ Voor het bouwplan van Servatius (ca. 25 woningen) op de kop Balijeweg/Populierweg wordt in 2022/begin 2023 het bestemmingsplan gewijzigd. De ambitie is om eind 2023 te starten met de realisatie en het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte in 2024 af te ronden. ○ De verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt, renovatie, sloop/nieuwbouw en openbare ruimte, worden uitgewerkt. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wyckerpoort <ul style="list-style-type: none"> ○ Integrale planontwikkeling Kolonel Millerstraat door Woonpunt, Servatius, Avenue 2 en gemeente. Partijen zijn in gesprek om te komen tot een integrale herontwikkeling van de betreffende locaties en gebouwen, te weten Blauwe gebouw (Leger des Heils) i.r.t geplande woontoren Geusseltheuvel en de Witte flat (sloop en nieuwbouw Woonpunt). De daartussen gelegen herontwikkeling bouwlocatie Kolonel Millerstraat is inmiddels deels uitgevoerd (21 grondgebonden woningen) en deels in uitvoering (ca. 40 appartementen). ○ Door de eigenaren van de Mosa Porselein/SAM Decorfabriek (Wijkontwikkelingsmaatschappij Maastricht BV) wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van deze locatie. Planning is om begin 2023 de bestemmingsplanprocedure af te ronden en aansluitend te starten met bouwrijp maken van het terrein, zodat eind 2023 gestart kan worden met de eerste woningen. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Sint Maartenspoort: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw hoofdkantoor DSM. In januari 2022 is het ontwerpplan aan de raad voorgelegd en daarna is de anterieure overeenkomst gesloten en zijn de omgevingsvergunningen verleend. In de zomer van 2022 is de voormalige bioscoop gesloopt en aansluitend start de nieuwbouw. In 2023 wordt verder aan de nieuwbouw gewerkt en naar verwachting zal de nieuwbouw begin 2024 in gebruik worden genomen door DSM en zal ook de openbare ruimte zijn heringericht, met uitvoering van de werkzaamheden aan het kruispunt Wilhelminasingel/Sint Maartenslaan. 	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Heer-Scharn: <ul style="list-style-type: none"> ○ Voetbalvelden Akersteenweg: Een groep buurtbewoners, verenigd in de stichting buurtpark De Groene Poort Oost, heeft in 2021 een plan opgesteld voor het realiseren van een buurtpark met waterbuffers op de voormalige voetbalvelden aan de Akersteenweg. Door een geconstateerde bodemverontreiniging op een deel van de locatie ondervindt dit plan vertraging. Afhankelijk van de voortgang zal het project in 2023 kunnen worden afgerond. ○ Plan Laan in den Drink voormalige zwembadlocatie Heer: De aanbestedingsprocedure is in 2021 beëindigd vanwege het gebrek aan concurrentie. Er wordt een nieuwe aanbestedingsprocedure voorbereid voor alleen de verkoop van de grond en de bouw van de zorgwoningen. De gemeente stelt in 2022 zelf het bestemmingsplan op en besteedt vervolgens zelf de aanleg van het park en de verplaatsing van de parkeerplaatsen aan. Naar verwachting wordt het bestemmingsplan in Q1-2023 door de raad vastgesteld. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan wordt vervolgens naar verwachting in Q2-2023 de aanbestedingsprocedure voor de verkoop van de grond en daarna de bouw van de woningen gestart. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Malberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Concretisering van een alternatief voorstel voor wat betreft de woningbouwlocatie Volkstuinen/Cijnsruwe. ○ Gebiedsontwikkeling Albertknoop i.s.m. Belgische overheden en bedrijven. <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van een groenzone (over de grens heen) ter afscherming van de bedrijven op het Belgische bedrijventerrein Europark in combinatie met wateropvangvoorzieningen en het realiseren van ecologische voorzieningen t.b.v. het project zonneweide, is gepland in de winterperiode 2022/2023. Dit plan wordt gerealiseerd in samenwerking tussen de partijen Fluvius, Sunvest en de gemeenten Lanaken en Maastricht. • De eerder gerealiseerde (groen)werken binnen dit grensoverschrijdend plangebied worden ecologisch beheerd middels een gezamenlijke opdracht van de steenfabriek Wienerberger en de gemeenten Lanaken en Maastricht. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Caberg-Malpertuis: <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is de bouw van 22 ggb-woningen binnen de 1^e fase deelplan Widelanken in uitvoering; ○ In 2023 wordt de 2^e fase van het deelplan Widelanken bouwrijp gemaakt en wellicht al gestart met de eerste nieuwbouwwoningen. ○ Na de sloop (eind 2022/begin 2023) van de bestaande panden centrumplan Malpertuis wordt in 2023 gestart met de nieuwbouw. ○ In 2023 is het realiseren van nieuwe woningen binnen het deelplan Caberg Zuid Oost in uitvoering. ○ Van 2022 t/m 2024 worden diverse renovatieprojecten (groot onderhoud en verduurzamen huurwoningen) in Caberg en Malpertuis door Woonpunt en Servatius voorbereid en uitgevoerd. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mariaberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een nieuw plan voor de omgeving Seringenstraat is in voorbereiding bij Woonpunt (voormalig Biedermeierplan). Doorstart realisatie vond plaats in 2022 en de (voorbereiding van) de bouw wordt verwacht in 2023. ○ De aanpak van Blauwdorp en realisatie van de Blauwe Loper krijgen steeds verder vorm: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw Servatius bouwblokken is gestart eind 2021/begin 2022 en loopt door tot begin 2023. ○ Inrichting openbare ruimte is vanaf 2022 en wordt in 2023 verder gefaseerd uitgevoerd volgend op (oplevering van) de nieuwbouw Servatius. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pottenberg: <ul style="list-style-type: none"> • In 2023 is Woonpunt verder aan de slag met de ontwikkeling (sloop en nieuwbouw) van het Poortgebouw en de Mammoetflat in Pottenberg. Dit proces is om uiteenlopende redenen eind 2021 vertraagd en is vanaf medio 2022 weer opgepakt, samen met de gemeente en de partners in de buurt. 	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Daalhof: <ul style="list-style-type: none"> ● Daalhof is in het kader van de gebiedsgerichte aanpak aangemerkt als wijk waar de gemeente samen met de corporaties aan de slag gaat. Medio 2022 is door Servatius gestart met de renovatie van de flat aan de Veliahof. Daarna volgt de flat aan de Palatijnhof. De mogelijkheden om de openbare ruimte rondom te verbeteren en koppelkansen in het kader van duurzaamheid te benutten worden samen verkend. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Brusselse Poort: <ul style="list-style-type: none"> ○ De planvoorbereiding voor de verlegging van de Artsenijstraat is gestart en de uitvoering is gepland voor de 1^e helft van 2023. ○ Planproces voor de uitbreiding van het winkelcentrum aan de Eenhoornsingel wordt naar verwachting in 2022 afgerond en naar verwachting is de uitbreiding gereed in 2024/2025. 	
<ul style="list-style-type: none"> ● Centrum De Heeg: <ul style="list-style-type: none"> ○ In samenwerking met de eigenaar Orange Capital Partners wordt de ontwikkelrichting verder uitgewerkt. In het geval dit leidt tot haalbare en uitvoerbare plannen, zullen deze in 2023 worden voorgelegd ter verdere besluitvorming en kunnen eventuele bestemmingsplanprocedures worden voorbereid. ○ Vooruitlopend op de sloop van de sporthal, wordt er in 2023 gestart met de bouw van een nieuwe binnensportvoorziening nabij gemeenschapshuis de Boekel. 	

8 Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied	
<p>Sinds 2010 werken gemeente, provincie Limburg, ENCI, Natuurmonumenten en Stichting Sint-Pieter Adembenemend (bewoners) samen aan het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT). Hiertoe is in 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) opgericht om de uitvoering te bewaken.</p> <p>In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT die zal leiden tot wijziging van rollen en verantwoordelijkheden. Vanwege de beoogde opheffing van SOME is de gemeentelijke vertegenwoordiging vanaf januari 2022 ambtelijk ingevuld.</p> <p>In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). Deze partij zal de positie en verplichtingen van ENCI uit de overeenkomst 2010 overnemen. Eind 2022 zullen partijen naar verwachting een nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) sluiten, waarna o.a. de opheffing van SOME geëffectueerd kan worden.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Na ondertekening van de SOK zal de gemeente de nieuwe Stuurgroep faciliteren en voorzitten. ● In opdracht van LRE stelt Mecanoo een ambitiedocument en masterplan op voor het bedrijventerrein. De gemeente zal hier actief aan meewerken. De stukken worden in 2023 aan onder meer de raad ter instemming voorgelegd, als aanvulling op de PvT Actualisatie van 2021. ● De hoge overgangszone op 50+ NAP zal eind 2022/begin 2023 bij de gemeente in eigendom komen. In 2023 wordt, in relatie tot het ambitiedocument, duidelijkheid verwacht over de vervolgstappen van dit deelgebied. ● Afhankelijk van besluitvorming over aanwijzing van de (rijks)monumentale status voor het bedrijventerrein, en met name oven 8, zullen in 2023 de noodzakelijke procedurele/planologische stappen gezet worden door het rijk en de gemeente. ● Planologische verankering vindt naar verwachting niet plaats via één integraal omgevingsplan voor het gehele ENCI-gebied, maar via deelplannen. Op basis van het ambitiedocument/masterplan start in 2023 de uitwerking van een omgevingsplan voor het bedrijventerrein. 	

<p>Uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> • LRE wenst zo snel mogelijk nieuwe bedrijven aan te trekken voor (al dan niet tijdelijke) vestiging op het bedrijventerrein. Dit kan een positief effect hebben op veiligheid en beheersbaarheid. Nieuwe initiatieven moeten getoetst worden aan zowel het reguliere publiekrechtelijke kader als aan de huidige uitgangspunten van het PvT. Ook moeten ze geen belemmering opleveren voor gewenste ontwikkelingen in de toekomst. • Aanleg van de Centrale Allee is afhankelijk van het resultaat van het ambitiedocument/ masterplan en besluitvorming over sloop/behoud van oven 8. • Op basis van de door alle partijen vastgestelde PvT Actualisatie en de gewijzigde samenwerkingsovereenkomst kan in 2023 de verdere realisatie van het plan van Natuurmonumenten voor de groeve en de lage overgangszone op 38+ NAP worden doorgezet. Dit omvat onder andere de realisatie en ingebruikname van de water-/natuurspeelplek, een (bedrijfsmatige) schaapskooi, een tijdelijke ontvangst-/werklocatie en het toegangssysteem voor de groeve. 	
---	--

9 Trega/Zinkwitterrein	
<p>In de op 10 maart 2020 door de raad aangenomen motie is opdracht gegeven een integrale visie te ontwikkelen voor het gebied Trega/Zinkwit. Behalve de gemeente zijn hier onder meer eigenaren, omliggende ondernemers en het buurtnetwerk Limmel bij betrokken. Inmiddels is de gebiedsvisie ruimtelijk en programmatisch op hoofdlijnen uitgewerkt en heeft de raad daar medio 2022 een besluit over genomen.</p> <p>Het streven is om nog vóór einde 2022 een ontwerp bestemmingsplan ter visie te leggen, waarna in 2023 deze procedure wordt doorlopen. In de loop van 2023 zou dan definitieve besluitvorming kunnen plaatsvinden over het bestemmingsplan, de inhoud van de plannen en kan de voorbereiding voor de uitvoering van infrastructurele werkzaamheden worden opgestart.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder voorwaarde dat de gebiedsvisie is vastgesteld, wordt in 2023 gewerkt aan de verdere planuitwerking en het doorlopen van de bestemmingsplanprocedures. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de te doorlopen planologische procedures kunnen mogelijk de eerste uitvoeringswerkzaamheden (sanering, aanleg infrastructuur) in 2023 worden opgepakt. 	

10 Lanakerveld	
<p>In 2020 heeft Sunvest de aanbesteding voor de aanleg van een zonneweide van ca.40 hectare op het Lanakerveld gewonnen. In de ontwerpfase is nauw samengewerkt met betrokkenen om middels het inrichten van een brede groenzone het zicht op de Belgische industrie visueel af te schermen. Tevens zijn in het ontwerp diverse ecologische maatregelen meegenomen om de impact op het leefgebied van beschermde diersoorten in de omgeving te mitigeren. Inmiddels heeft er een bestemmingsplanwijziging plaats gevonden en is er een omgevingsvergunning verstrekt, waartegen nog een beroep loopt bij de Raad van State en waarvan uitspraak wordt verwacht in najaar 2022.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiële participatie voor inwoners en bedrijven in Maastricht afgerond. • Kabels en leidingen tracé afgerond. • Zonneweide in aanleg. 	

Bijlage 9 Raming algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven												
Maatstaf	2023			2024			2025			2026		
	Berekend Aantal	Gewicht / %	Uitkering	Berekend Aantal	Gewicht / %	Uitkering	Berekend Aantal	Gewicht / %	Uitkering	Berekend Aantal	Gewicht / %	Uitkering
1g WOZ niet-woningen eigenaar	24.597.584	-0,2796	-6.877.484	24.980.338	-0,2796	-6.984.502	25.334.031	-0,2796	-7.083.395	25.728.448	-0,2796	-7.193.674
1h WOZ niet-woningen gebruiker	24.233.704	-0,2127	-5.154.509	24.610.795	-0,2127	-5.234.716	24.959.256	-0,2127	-5.308.834	25.347.839	-0,2127	-5.391.485
1a Waarde woningen eigenaren	124.666.288	-0,0857	-10.683.901	124.666.288	-0,0857	-10.683.901	124.666.288	-0,0857	-10.683.901	124.666.288	-0,0857	-10.683.901
Subtotaal			-22.715.894			-22.903.119			-23.076.130			-23.269.060

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is												
Maatstaf	2023			2024			2025			2026		
	Berekend Aantal	Gewicht	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Gewicht	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Gewicht	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Gewicht	Bedrag in basis
8a-2 Bijstandsontvangers	3.592	5.051,46	18.142.952	3.586	5.056,47	18.134.175	3.574	5.063,72	18.100.098	3.614	5.070,96	18.327.674
2 Inwoners	121.109	374,61	45.368.642	121.476	374,69	45.515.842	121.547	374,86	45.563.108	121.410	375,21	45.554.246
7c-3 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	13.202	3.785,66	49.977.844	13.335	3.229,16	43.061.018	13.445	3.218,53	43.272.704	13.550	3.217,99	43.603.080
12b Personen met migratieachtergrond	14.223	385,98	5.489.797	14.644	385,74	5.648.721	15.039	385,61	5.799.026	15.425	385,72	5.949.585
3c Eenspersoonshuishoudens	38.200	167,29	6.390.478	38.605	166,78	6.438.542	38.839	163,26	6.340.855	38.916	162,93	6.340.584
8b Loonkostensubsidie	144	5.051,46	727.410	144	5.056,47	728.132	144	5.063,72	729.176	144	5.070,96	730.218
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	15.384	566,71	8.718.101	15.359	501,43	7.701.447	15.370	501,43	7.707.216	15.414	501,43	7.729.134
8f Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.079	1.021,82	1.102.305	1.163	1.022,83	1.189.074	1.246	1.024,30	1.276.585	1.330	1.025,76	1.364.329
5d Inwoners 75+ met drempel	5.106	1.335,40	6.818.833	5.326	1.331,34	7.090.324	5.519	1.303,15	7.191.527	5.695	1.300,52	7.405.862
7m Laag opleidingsniveau met drempel	13.956	265,57	3.706.387	13.775	264,76	3.647.174	13.594	259,16	3.523.136	13.413	258,64	3.469.265
14a Lokale centrumfunctie (max 20km)	131.678	10,86	1.430.023	132.495	10,86	1.438.896	133.289	10,86	1.447.517	134.064	10,86	1.455.939
14b Regionale centrumfunctie (max 60km)	183.458	155,64	28.553.390	184.596	145,72	26.899.353	185.702	144,65	26.861.821	186.783	144,58	27.005.034
14c Landelijke centrumfunctie	174.665	45,41	7.931.551	175.749	45,41	7.980.762	176.802	45,41	8.028.579	177.831	45,41	8.075.291
15e Leerlingen VO	4.175	384,9	1.607.034	4.175	384,9	1.607.034	4.175	384,9	1.607.034	4.175	384,9	1.607.034
15d Leerlingen (VSO)	2.922	528,66	1.544.977	2.922	528,66	1.544.977	2.922	528,66	1.544.977	2.922	528,66	1.544.977
15h-2 Ondewijsachterstand	6.171	150,84	930.873	6.158	150,84	928.945	6.146	150,84	927.018	6.133	150,84	925.090
38 Bedrijfsvestigingen	12.390	134,78	1.669.924	12.390	134,78	1.669.924	12.390	134,78	1.669.924	12.390	134,78	1.669.924
30 Historische woningen in bewoonde kernen	10.137	79,48	805.689	10.137	79,48	805.689	10.137	79,48	805.689	10.137	79,48	805.689
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	12.746	42,27	538.773	12.746	42,27	538.773	12.746	42,27	538.773	12.746	42,27	538.773
27c Oppervlak historische kernen, opslag kernen > 65 ha	101	33.745,44	3.408.289	101	33.745,44	3.408.289	101	33.745,44	3.408.289	101	33.745,44	3.408.289
36 Kernen	2	114.688,34	229.377	2	114.611,60	229.223	2	114.109,73	228.219	2	114.069,47	228.139
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	75.167	1	75.166,66	75.167	1	75.166,66	75.167	1	75.166,66	75.167
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.145	31,4	35.953	1.145	31,4	35.953	1.145	31,4	35.953	1.145	31,4	35.953
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	23.069	13,42	309.591	23.139	13,42	310.529	23.153	13,42	310.710	23.127	13,42	310.360
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	173.398	86,16	14.940.013	175.460	91,75	16.098.449	177.521	91,75	16.287.587	179.583	91,77	16.480.317
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	50	2.935,95	146.798	50	2.935,95	146.798	50	2.935,95	146.798	50	2.935,95	146.798
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	637	10.743,51	6.843.616	637	10.743,51	6.843.616	637	10.743,51	6.843.616	637	10.743,51	6.843.616
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	50	7.894,15	394.708	50	7.894,15	394.708	50	7.894,15	394.708	50	7.872,67	393.634
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	637	6.753,77	4.302.151	637	6.753,77	4.302.151	637	6.753,77	4.302.151	637	6.746,72	4.297.661
19 Oppervlakte binnenwater	436	126,1	54.980	436	126,1	54.980	436	126,1	54.980	436	126,1	54.980
16 Oppervlakte land	5.575	39	217.425	5.575	39	217.425	5.575	39	217.425	5.575	39	217.425
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	5.575	25,72	143.389	5.575	25,72	143.389	5.575	25,72	143.389	5.575	25,72	143.389
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	68.133	11,81	804.651	68.943	11,81	814.217	69.753	11,81	823.783	70.563	11,81	833.349
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	68.133	52,99	3.610.368	68.943	52,99	3.653.290	69.753	52,99	3.696.211	70.563	52,99	3.739.133
39 Vast bedrag	1	977.596,56	977.597	1	977.596,56	977.597	1	977.596,56	977.597	1	977.596,56	977.597
Subtotaal			227.949.055,92			220.274.581,73			220.881.346,13			222.287.533,69

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2023	2024	2025	2026
Uitkeringsfactor	1,285	1,326	1,358	1,256
Subtotaal (B x C (=uf))	292.914.537	292.084.095	299.956.868	279.193.142

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is								
Maatstaf	2023		2024		2025		2026	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-13.299.269	-13.299.269,00	-11.495.864	-11.495.864,00	-9.692.459	-9.692.459,00	-9.692.459	-9.692.459,00
Subtotaal		-13.299.269		-11.495.864		-9.692.459		-9.692.459

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is								
	2023		2024		2025		2026	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
Maatstaf								
71 Brede impuls								
combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	483.646	483.646,00	483.646	483.646,00	483.646	483.646,00	483.646	483.646,00
170 Decentralisatie provinciale taken								
vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	368.226	368.226,00	368.226	368.226,00	368.226	368.226,00	368.226	368.226,00
72 Beeldende kunst en vormgeving (DU)	324.169	324.169,00	324.169	324.169,00	324.169	324.169,00	324.169	324.169,00
102 Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	6.064.646	6.064.646,00	6.064.646	6.064.646,00	6.064.646	6.064.646,00	6.064.646	6.064.646,00
106 Vrouwenopvang (DU)	4.022.718	4.022.718,00	4.022.718	4.022.718,00	4.022.718	4.022.718,00	3.669.507	3.669.507,00
115 Jeugd (DU)	230.543	230.543,00	230.543	230.543,00	230.543	230.543,00	230.543	230.543,00
162 Veiligheidshuizen (DU)	259.490	259.490,00	259.490	259.490,00	259.490	259.490,00	259.490	259.490,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	181.552	181.552,00	181.552	181.552,00	181.552	181.552,00	181.552	181.552,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	619.392	619.392,00	619.392	619.392,00	619.392	619.392,00	619.392	619.392,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	151.627	151.627,00	151.627	151.627,00	151.627	151.627,00	151.627	151.627,00
381 Experiment gesloten coffeeshopketen (DU)	207.500	207.500,00	207.500	207.500,00		n.v.t.		n.v.t.
393 Versterking								
omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	32.000	32.000,00	32.000	32.000,00		n.v.t.		n.v.t.
417 Versterking dienstverlening gemeenten:								
personen met verward gedrag (DU)	337.034	337.034,00	337.034	337.034,00	337.034	337.034,00	337.034	337.034,00
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	50.702	50.702,00	50.702	50.702,00	50.702	50.702,00	50.702	50.702,00
Subtotaal		13.333.245		13.333.245		13.093.745		12.740.534
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein								
	2023		2024		2025		2026	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
Maatstaf								
259 Beschermd Wonen (IU)	21.927.855	21.927.855,00	21.935.083	21.935.083,00	21.943.712	21.943.712,00	21.952.732	21.952.732,00
260 Participatie (IU)	18.034.164	18.034.164,00	17.323.510	17.323.510,00	16.568.907	16.568.907,00	15.814.939	15.814.939,00
Subtotaal		39.962.019		39.258.593		38.512.619		37.767.671
Onderdeel G- Aanvullingen van de gebruiker								
	2023		2024		2025		2026	
	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering
Aanvullingen v/d gebruiker								
Subtotaal		0		0		0		0
Totaal		310.194.638		310.276.950		318.794.643		296.739.828

Bijlage 10 Mutaties meicirculaire 2022

De gemeentefonds uitkering bestaat uit twee onderdelen, de algemene uitkering en de decentralisatie-uitkeringen. De algemene uitkering wordt verdeeld aan de hand maatstaven. Het geld is niet geoormerkt en het hoort tot de algemene middelen van de gemeente en hiermee tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. Dat is ook de reden waarom de mutaties in de algemene uitkering worden meegenomen in de budgettaire kaders. De omvang van de algemene uitkering loopt gelijk op met de uitgavenontwikkeling van de verschillende ministeries. Als de uitgaven van de ministeries stijgen, groeit het gemeentefonds verhoudingsgewijs mee. Als de uitgaven van de ministeries dalen door bijvoorbeeld bezuinigingen, dan krimpt het gemeentefonds. Dit heet: 'samen de trap op, samen de trap af' en het wordt ook wel de normeringssystematiek genoemd.

Decentralisatie-uitkeringen kan het Rijk binnen het gemeentefonds gebruiken als het tijdelijke middelen betreft, bijzondere indexatie-afspraken kent of als een goede verdeling niet lukt via de maatstaven van de algemene uitkering. Hoewel decentralisatie-uitkeringen niet geoormerkt zijn, worden deze wel met een bepaalde bestemming door het Rijk verstrekt. Strikt genomen is een nieuwe taak dan ook de bevoegdheid van de raad. Maar omdat het geld met een bepaalde bedoeling wordt verstrekt, doet de ambtelijke organisatie bestedingsvoorstellen aan het college en neemt de bedragen op in de begroting. Omdat het in tegenstelling tot mutaties in de algemene uitkering om budgettair neutrale wijzigingen gaat (tegenover de extra inkomsten staan ook extra kosten voor de realisatie van een beoogd doel) worden de mutaties in de decentralisatie-uitkeringen niet op-/meegenomen in de budgettaire kaders.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkering: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De raad wordt als volgt geïnformeerd over de intensiveringen en nieuwe taken uit de circulaire:

- Meicirculaire 2022 >>> Begroting 2023
- Septembercirculaire 2022 >>> Memorie van toelichting bij de begroting 2023
- Decembercirculaire 2022 >>> Jaarrekening 2022

Uit de meicirculaire 2022 volgen onderstaande nieuwe taken (bedragen x € 1.000).

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene uitkering: taakmutaties					
Inburgering: leerbaarheidstoets	0	30	30	31	31
Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord)	0	-88	-132	-134	-143
Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren	0	33	33	33	34
Energietoeslag	7.968	0	0	0	0
Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg	-55	0	0	0	0
Jeugdzorg (coalitieakkoord)	0	10.738	0	0	0
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord)	0	0	0	-778	-791
Toezicht en handhaving voor EPBD III	10	0	0	0	0
Prenataal huisbezoek	-14	0	0	0	0
Subtotaal:	7.909	10.713	-69	-848	-869
Decentralisatie- en integratie-uitkeringen					
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-33	-33	-33	-33	-33
Gezond in de stad (DU)	62	0	0	0	0
Vrouwenopvang (DU)	362	344	344	344	-9
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	49	49	49	49	49
Inburgering (IU)	28	0	0	0	0
Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	9	9	9	9
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	980	0	0	0	0
Einde lening inburgeringsplicht	24	0	0	0	0
Regionale energiestrategie	451	0	0	0	0
Bodembescherming	359	0	0	0	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	675	0	0	0	0
Veilige steden	30	0	0	0	0
Experiment gesloten coffeeshopketen	208	208	208	0	0
Extra capaciteit BOA's	51	51	51	51	51
Centrale stemopneming	20	0	0	0	0
Subtotaal:	3.266	628	628	420	67
Integratie-uitkeringen sociaal domein					
Beschermd Wonen (IU)	1.008	1.525	1.524	1.522	1.520
Participatie (IU)	454	-802	-873	-949	-948
Voogdij/18+ (IU)	203	-5.248	-5.244	-5.242	-5.240
Subtotaal:	1.665	-4.525	-4.593	-4.669	-4.668

Het effect op de algemene middelen van de meicirculaire 2022 is in het budgettaire kader van deze begroting 2023 meegenomen.

Bijlage 11 Uitvoeringsbeeld 2022

2^e Uitvoeringsbeeld 2022

De tweede rapportage heeft als peildatum 1 juli 2022 en betreft de majeure financiële afwijkingen.

Samengevat geven de prognoses van de majeure afwijkingen het volgende beeld:

Afwijkingen regulier	€	3,217 mln. V
Afwijkingen corona	€	4,388 mln. V
Kapitaallasten	€	2,706 mln. V
Inflatie	€	0 mln. N
Totaal verwachte afwijkingen	€	10,311 mln. V
Begroot positief saldo 2022 (na verwerking amendement belastingen uit december 2021)	€	3,848 mln. V
Verwacht voordelig saldo 2022	€	14,159 mln. V

Het verwachte effect van de huidige hoge inflatie is gemeentebreed en afzonderlijk in beeld gebracht. De hoge inflatie zal naar verwachting van invloed zijn op vrijwel elke materiële post in onze begroting. Of en zo ja in welke mate sprake is van een structureel effect is op dit moment niet te bepalen. Zie ook de toelichting bij de post inflatie.

De prognoses van het resultaat zijn onderstaand samengevat per taakveld.

Toelichting op prognose resultaat 2022

De prognoses zijn hierna per programma en taakveld in beeld gebracht en de belangrijkste posten (posten groter dan € 100.000) worden kort toegelicht.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Schoon	2.1 Verkeer en vervoer	185 N	Bij de collegenota Afbouw- en compensatieregeling Stadsbeheer d.d. 7 december 2021 is vastgesteld dat de kosten hiervoor jaarlijks € 0,530 mln. bedragen en jaarlijks 10% minder worden (terugdringen van regulier werk in overwerkvergoeding). Deze kosten hebben met name betrekking op afval en schoon. Voor het product schoon betekent dit een tekort van € 0,185 mln. op apparaatskosten.
Overige verschillen	2.2 Parkeren	70 N	
P&R voorzieningen/fietsparkeren	2.2 Parkeren	200 V	N.a.v. het coalitieakkoord 2018-2022 is in de begroting € 0,200 mln. opgenomen om de extra exploitatielasten als gevolg van investeringen in extra P&R-voorzieningen en fietsenstallingen op te kunnen vangen. Daar de maatregelen zoals opgenomen in de actieplannen Fietsen in Maastricht, Fietsparkeren en Parkeren op afstand nog in uitvoering zijn, zullen de extra exploitatiemiddelen in 2022 niet nodig zijn.
Overige verschillen	2.2 Parkeren	80 N	
Bijdrage Zuid-Limburg bereikbaar	2.5 Openbaar vervoer	1.000 N	Bij het opstellen van het coalitieakkoord 2018-2022 is de bijdrage aan het programma Zuid-Limburg Bereikbaar (2 tranches van € 2 mln. en de laatste tranche in 2022 van € 1 mln.) opgenomen. Dekking hiervan vond plaats middels het meerjaren-investeringsprogramma (MJIP). Zoals ook gerapporteerd bij de jaarrekening 2021 is de accountant van oordeel dat genoemde bijdragen niet zijn aan te merken als een investering. Hiermee vervalt dan ook de dekking van de laatste tranche ad € 1 mln. welke in 2022 betaald zal worden.
Programma 3 Economie			
Forensenbelasting	3.4 Economische promotie	142 V	De WOZ-waarden, die voor een deel de basis vormen van de aanslagen, zijn met meer dan de prijsindex gestegen.
Overige verschillen	3.4 Economische promotie	42 N	
Opbrengst reclamemasten	3.4 Economische promotie	200 N	Uit onderzoek (marktsan) is gebleken dat het op dit moment niet realistisch is om deze inkomsten te genereren. Dit resulteert dan ook in een afwijking op de begroting (€ 0,200 mln.).
Programma 4 Onderwijs			
Onderwijshuisvesting	4.2 Onderwijshuisvesting	100 N	Zoals reeds middels collegenota "Spoedaanvraag huisvesting Voortgezet Speciaal Onderwijs lVOO-Diplomastroom" (2022.13739) kenbaar gemaakt, is er voor het komende schooljaar (2022/2023) een acuut huisvestingsprobleem (voor de leerlingen van lVOO) gesignaleerd bij het Bonnefantencollege. Door de relatief grote ruimtebehoefte en het korte tijdsbestek zijn geen mogelijkheden gevonden voor het huisvesten van de leerlingen van het lVOO binnen bestaande scholen, of binnen het gemeentelijk vastgoed. Daarom is gekozen voor tijdelijke onderwijsunits naast het Bonnefantencollege. De units worden vooralsnog geplaatst voor de duur van 1 jaar. Het huisvesten in tijdelijke units is geen toekomstbestendige huisvestingssituatie. De komende maanden wordt gekeken naar alternatieve huisvesting waarbij het streven is om dit per schooljaar 2023-2024 te realiseren. De huurkosten worden ingeschat op ca. € 0,125 mln. (incl. btw) per schooljaar. Zowel de eenmalige kosten voor levering als de kosten voor huur komen ten laste van de vastgoed exploitatie onderwijshuisvesting in 2022 en 2023. Binnen deze exploitatie is onvoldoende ruimte om zowel de volledige plaatsingskosten alsook een gedeelte van de huurkosten (4 maanden resterend dit kalenderjaar) volledig te kunnen dekken in 2022. Naar verwachting zullen deze onafwendbare kosten leiden tot een tekort van ca. € 0,1 mln. in 2022.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			
Bewaking (Centre ceramique en Kumulus West)	5.3 Cultuur: presentatie, productie en participatie	110 N	Er is extra bewaking ingehuurd voor het souterrain van Centre Céramique waar de Muziekschool is gehuisvest. Daarnaast wordt de balie van Kumulus West 's avonds bezet door bewaking. In de coronaperiode heeft de bibliotheek als een afhaalbibliotheek gefunctioneerd om de geldende coronamaatregelen te handhaven is toen extra bewaking/beveiliging ingehuurd bij Centre Céramique.
Concerten Rieu	5.3 Cultuur: presentatie, productie en participatie	100 V	Extra inkomsten uit horeca en verhuur van Theater aan het Vrijthof in verband met de concerten van André Rieu.
Apparaatskosten	5.3 Cultuur: presentatie, productie en participatie	180 N	De docenten bij Kumulus zijn niet per 1 juli maar per 1 september boventallig verklaard waardoor sprake is van 2 maanden meer salarisuitbetaling dan begroot.
Overige verschillen	5.6 Media	85 N	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Overige verschillen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	84 V	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Programma 6 Sociaal Domein			
Overige verschillen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	375 V	Betreft enkele overige verschillen kleiner dan € 0,1 mln, die echter in totaal groter zijn dan € 0,1 mln.
50 gezinnen aanpak	6.2 Wijkteams	300 V	Het budget Maatwerk 50 gezinnen aanpak is vastgesteld op € 0,175 mln. De kosten blijven laag door het aantal situaties waarin een trendbreuk bewerkstelligd kan worden, creatieve oplossingen worden gevonden en vanuit reguliere budgetten gefinancierd wordt. In vervolg op 2021 is de verwachting dat er wederom een ruime onderuitputting zal ontstaan. Derhalve een prognose voordeel van € 0,100 mln. Daarnaast zal het budget 50 gezinnen aanpak van € 0,200 mln. in 2022 niet worden ingezet.
Lokaal minima beleid	6.2 Wijkteams	229 N	Uit de realisatie bij de jaarrekening 2021 blijkt dat de post kwijschelding van afval en reinigingsrechten is overschreden. De stijging van de kwijscheldingen in 2021 t.o.v. 2020 met 6,4% baart zorgen. Bij het 1e uitvoeringsbeeld 2022 was de verwachting dat deze verder zou toenemen. Nu zien we een lichte daling. Hierdoor is er minder nadeel t.o.v. 1e uitvoeringsbeeld.
Bijzondere Bijstand	6.3 Inkomensregelingen	190 V	De niet begrote ontvangsten van de debiteuren bijzondere bijstand (voorzichtigheidsprincipe) zullen waarschijnlijk zorgen voor een verwacht positief saldo. Bijzondere bijstand is een open einde financiering en fluctueert. De kosten liggen iets hoger liggen dan bij het 1e uitvoeringsbeeld door meer gebruik, waardoor per saldo het voordeel minder is dan bij 1e uitvoeringsbeeld. Een belangrijk aandachtspunt en risico is de wetgeving eenmalige Energietoeslag en de Energie compensatieregeling. Via de algemene uitkering (meicirculaire) zijn er budgetten beschikbaar gesteld. De eenmalige energietoeslag is in juli 2022 verhoogd van € 800 naar € 1.300. De financiële consequenties hieromtrent zijn nu nog niet in te schatten.
BUIG baten	6.3 Inkomensregelingen	10.010 N	Het macrobudget BUIG voor 2022 is door het Rijk naar beneden bijgesteld met ruim € 373,000 mln. (5,8%) op basis van de verwerking van de realisatiecijfers over 2021 en de nieuwe werkloosheidsverwachtingen van het CPB. Voor Maastricht betekent dit een daling van het voorlopige budget ten opzichte van de raming in september 2021 van bijna € 3,800 mln. (bijna 6%). Daarnaast is vanaf oktober 2021 (1e voorlopige cijfers 2022) sprake van een stelselwijziging van circa € 3,9 mln. (circa € 0,9 mln. effect loonkostensubsidies, rest omgevingskenmerken); dit is een herverdeelnadeel voor Maastricht waar in de begroting nog geen rekening mee is gehouden (negatief effect oktober 2021 6,8%). De gemeente Maastricht blijft, met € 59 mln. ontvangen Rijksbijdrage en € 53 mln. uitgaven, nog steeds een voordeelgemeente. Aan de batenkant ontstaat een nadeel van circa € 10 mln. doordat in de begroting een bedrag van circa € 69 mln. staat opgenomen en de Rijksbijdrage in april 2022 is bijgesteld naar € 59 mln. De volgende bijstelling vanuit het Rijk is pas na 20 september 2022 en uiterlijk op 1 oktober 2022. Het risico bestaat dat het macrobudget nog verder zal dalen, door de afnemende werkloosheid, waardoor het tekort groter kan worden.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
BUIG lasten	6.3 Inkomensregelingen	4.966 V	Aan de lastenkant is € 58 mln. begroot, waarbij er een verwachte uitgave is van circa € 53 mln. In de huidige berekening is rekening gehouden met debiteuren ontvangsten voor een bedrag van circa € 1 mln., die niet begroot zijn. Dit bedrag is gebaseerd op de realisatie van de afgelopen jaren. Per saldo is er op de lasten dus een voordeel van € 4,966 mln.
MTB	6.4 Begeleide participatie	462 V	Dit betreft het incidentele positieve resultaat van MTB NV over het jaar 2021 dat in 2022 vrijvalt (€ 0,579 mln V). Op 19 juli 2022 heeft het college besloten dat in opdracht van de gemeente een projectleider aan de slag gaat om met de partijen (MTB, Podium24 en Annex) tot een voorstel te komen tot de voorkeursvariant voor een bedrag van € 0,117 mln. (N).
Rolstoelen	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	130 N	Het gemelde nadeel bij het 1e uitvoeringsbeeld (op basis van gelijkblijvend gebruik, maar verhoging kostprijs) blijft naar verwachting nagenoeg gelijk.
Woningaanpassingen	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	230 N	Het gemelde nadeel bij het 1e uitvoeringsbeeld (op basis van gelijkblijvend gebruik, maar verhoging kostprijs) blijft naar verwachting nagenoeg gelijk. Overigens de toekenningen voor woningaanpassingen fluctueren van dien aard, dat een realistische prognose moeilijk te maken is.
Groepsbegeleiding	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	322 V	Op basis van het met de strategische partners afgesproken budgetplafond ten aanzien van de uitgaven verwachten wij in 2022 een voordeel van ongeveer € 4,154 mln. (1 ^o UB € 3,864 mln.) te realiseren. Het strategisch partnerschap groepsbegeleiding en individuele begeleiding is recent gestart op 1 juli 2022. De impact van deze wijziging op de financiën wordt opgevolgd. N.B.: Op deze budgetten is sprake van een fors oplopende taakstelling vooral als gevolg van de gemeentebrede algehele taakstellingen (budgetplafonds).
Individuele begeleiding	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.832 V	Zie toelichting Groepsbegeleiding.
Eigen bijdrage cliënten (CAK)	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	300 N	Het aantal personen dat het abonnementstarief van € 19 per maand aan het CAK dient te voldoen voor één of meerdere Wmo-voorzieningen, is ongeveer 6.500 personen. Daarmee komen de baten uit eigen bijdragen Wmo op ± € 1,500 mln. per jaar. Afgezet tegen de begrotingspost van € 1,800 mln. (meerjarig), leidt dit tot een tekort van € 0,3 mln. Het aantal cliënten dat eigen bijdrage plichtig is en ook de som van de ontvangen baten wordt in de komende jaren nagenoeg stabiel geacht. Het aantal eigen bijdrage plichtige cliënten wordt beïnvloed door autonome factoren (vergrijzing, langer thuis) en beleidsmatige keuzes om de groei te beperken (o.a. stringenter toegang tot voorzieningen, zaken voorliggend en/of algemeen toegankelijk organiseren, meer uitstroom). Specifiek binnen de eigen bijdragesystematiek is hier ook relevant of er binnen een huishouden samenloop is met de WLZ of Beschermd Wonen (dan wordt geen abonnementstarief Wmo betaald) en de leeftijd van het huishouden (meerpersoonshuishoudens waarbij één of beide partners nog niet AOW-gerechtigd zijn, zijn door het Rijk vrijgesteld van het betalen van het abonnementstarief). Het abonnementstarief van (maximaal) € 19 per maand zal de komende jaren ongewijzigd blijven en op basis van het regeerakkoord niet eerder dan in 2025 gewijzigd worden (de wijze waarop is nu nog niet bekend).
Huishoudelijke verzorging	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	154 V	De krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor een forse stijging van de wachtlijst bij HbH. Het aantal toekenningen voor HbH neemt echter toe. Op basis van de huidige levering van zorg verwachten we een voordeel van € 0,154 mln. op de begroting. Mocht de arbeidsmarkt krapte opgelost worden, neemt dit voordeel per direct af.
Omnibuzz Jaarrekening 2021	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	160 V	Net als in 2020, heeft het coronavirus ook in 2021 grote impact gehad op Omnibuzz. In 2021 was de vraag naar vervoer lager waardoor de vervoerskosten, maar ook de bedrijfsvoeringskosten van Omnibuzz lager uitvielen. Bij de jaarrekening 2021 hebben we al geanticipeerd op een overschot van € 0,525 mln. en dat blijkt nu € 0,685 mln. te worden. Het meerdere deel komt ten gunste van 2022 (€ 0,160 mln.).

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Collectief vervoer WMO (Omnibuzz) 2022	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	200 V	De realisatie in 2022 blijft achter bij de begroting 2022. Dit omdat het vervoer langzamer op gang komt na de coronaperiode dan geprognosticeerd. Dit leidt tot enerzijds lagere exploitatiekosten dan begroot en anderzijds tot minder inkomsten uit klantbijdragen dan begroot. Op de exploitatiekosten wordt een voordeel van € 0,350 mln. verwacht in 2022. Op de batenkant wordt een nadeel van € 0,150 mln. verwacht in 2022. Per saldo een voordeel van € 0,200 mln. op de uitgaven aan Omnibuzz.
Algemene voorzieningen scootmobielen	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	255 N	Naast de bij het 1e UB gemelde nadeel (ad € 0,100 mln.) als gevolg van de extra personele inzet voor de omklap naar een algemene voorziening, is er een voor 2022 een extra nadelig resultaat ad € 0,155 mln. Dit nadeel is het gevolg van de vertraging van de implementatie algemene voorziening scootmobielen.
Jeugdhulp	6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	700 V	Ten opzichte van het 1e uitvoeringsbeeld is de prognose instroom iets naar boven bijgesteld o.b.v. de gerealiseerde aantallen in het eerste half jaar. De instroom is van veel verschillende factoren afhankelijk en blijft fluctueren. Vooral bij verblijfsvormen heeft een klein aantal meer of minder een groot financieel effect omdat het om dure zorg gaat. Dit maakt dat de nu afgegeven prognose nog onzeker is. In hoeverre de hogere instroom structureel is, blijft onzeker. Verder is het effect van de extra rijksmiddelen die naar de gemeente gaan komen voor jeugdhulp nog erg onzeker.
Beschermd Wonen (BW): Eigen bijdragen	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.200 N	Bij de Kaderbrief 2021 hebben we de begroting bijgesteld voor de uitname van WLZ-cliënten die niet volledig kon worden betaald uit de aframing van de budgetten. Nu blijkt dat daarnaast fors minder eigen bijdrage wordt ontvangen omdat het om de uitname van de zwaarste cliënten gaat. Slechts € 0,400 mln. wordt gerealiseerd van de begrote € 1,600 mln. Voor de komende jaren zien we een positieve ontwikkeling in de budgetten van beschermd wonen. We onderzoeken nog in hoeverre dit gevolgen kan hebben voor 2023.
Beschermd wonen: zorgkosten Programma 7 Volksgezondheid en milieu	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.423 V	Naar verwachting is een overschot op de zorgkosten van € 1,423 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een overschot op de dagbesteding. Deze daling heeft net als de daling van de eigen bijdrage te maken met de uitname van WLZ klanten. Dit is een incidenteel voordeel.
GGD	7.1 Volksgezondheid	656 N	Naast het gemelde nadeel bij het 1e UB (geaccordeerd hoger ambitieniveau Jeugdgezondheidszorg GGD ad € 396 mln.), volgt er naar verwachting een aanvullend tekort van € 0,260 mln. als gevolg van twee autonome ontwikkelingen. De ene betreft verlofsparen als gevolg van een cao-verplichting. Voor te sparen verlof moet een reservering gedaan worden. Deze is nu eenmalig hoger omdat gespaard verlof van de afgelopen 5 jaar onder de regeling valt. Verder valt de loon- en prijsontwikkeling hoger uit dan tot nu toe begroot. Over beide extra nadelen moet het AB nog beslissen (d.d. 28 september).
Afval	7.3 Afval	345 N	Bij de collegenota Afbouw- en compensatieregeling Stadsbeheer d.d. 7 december 2021 is vastgesteld dat de kosten hiervoor jaarlijks € 0,530 mln. bedragen en jaarlijks 10% minder worden (terugdringen van regulier werk in overwerkvergoeding). Deze kosten hebben met name betrekking op afval en schoon. Voor het product afval is dit verwachte tekort op apparaatskosten € 0,345 mln.
Afvalinzameling/verwerking (GR Geul en Maas 202	7.3 Afval	266 N	Het bestuur van de GR Geul en Maas heeft de jaarrekening over 2021 vastgesteld. Van het totale tekort van € 0,342 mln. komt een bedrag van € 0,266 mln. ten laste van de gemeente Maastricht. Het negatieve resultaat is voornamelijk het gevolg van een hoger aanbod van afval (meer dan begroot) bij de milieuparken. Voorts worden bij enkele afvalstromen nog niet volledige kostendekkende poorttarieven gehanteerd. Tenslotte zijn de verwerkingskosten tussentijds verhoogd. Omdat de voorziening afval op dit moment niet de ruimte heeft om het tekort op te vangen, vormt dit bedrag een kostenpost voor 2022 waar geen dekking tegenover staat.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Beatrixhaven	8.1 Ruimtelijke ordening	PM	Zoals gepubliceerd alsmede in de MPGV 2021 kenbaar gemaakt, is er met betrekking tot de grondexploitatie Beatrixhaven Middengebied een verkoopovereenkomst gesloten. Betreffende overeenkomst is in 2021 definitief afgerond nadat de benodigde vergunningen waren verkregen. De economische levering heeft in 2021 plaatsgevonden, de juridische levering op 23 mei jongstleden. Er dient nog een aantal bodmonderzoeken plaats te vinden waarna het project kan worden afgesloten en de winstneming (POC) plaats kan vinden. De hoogte van de winstneming is hierbij afhankelijk van de uitkomst van genoemde bodmonderzoeken. Derhalve wordt de verwachte winst vooralsnog op PM gezet.
Trega/Zinkwit	8.1 Ruimtelijke ordening	150 N	In aanloop om te komen tot planontwikkeling voor het Trega/Zinkwit terrein zijn er reeds diverse kosten gemaakt. Voorgaande in lijn met zoals eerder gemeld in de Berap 2021 alsmede jaarrekening 2021. Het betreft naast ambtelijke apparaatskosten ook kosten voor externe adviesbureaus. Tot nu toe is er in 2020 € 0,058 mln. en in 2021 € 0,205 mln. aan kosten gemaakt. De initiatiefnemers hebben een concept intentieovereenkomst ontvangen waarin is opgenomen dat er een voorschot dient te worden betaald voor de reeds gemaakte apparaatskosten. Naar verwachting zal deze intentieovereenkomst in het derde kwartaal daadwerkelijk worden ondertekend en volgt in het 4e kwartaal de anterieure overeenkomst. Er is geen dekking voor de reeds gemaakte kosten inzake het inzetten van externe adviesbureaus.
Bouwleges	8.3 Wonen en bouwen	1.000 V	Er is in 2022 afgerond € 5,2 mln. inkomsten aan bouwleges begroot. Op 1 juli 2022 is hiervan circa € 3,3 miljoen van gerealiseerd. Op basis van een extrapolatie zijn diverse scenario's doorgerekend, waarbij het meest reële scenario (welke als conservatief te beschouwen is) op dit moment een geprognostiseerde opbrengst laat zien van € 6,2 miljoen. Derhalve een hogere incidentele opbrengst ad € 1 miljoen. Opgemerkt wordt dat nog enkele grootschalige bouwprojecten, met relatief hoge legesopbrengsten, in de pipeline zitten. Of deze nog in 2022 vergund en daarmee gefactureerd gaan worden is dermate onzeker, reden om deze vooralsnog niet mee te nemen in de prognose.
Programma 0 Bestuur en ondersteuning			
Leges	0.2 Burgerzaken	174 N	Het resultaat op de leges wordt onder andere veroorzaakt vanwege de dalperiode rijbewijzen. Hierdoor wordt een nadeel op de rijbewijzen verwacht. Dit nadeel wordt getemperd vanwege de toestroom op de reisdocumenten in de eerste helft van 2022. Om deze verwachte vraag naar reisdocumenten te kunnen verwerken wordt de balie op donderdagochtend en vrijdagmiddag aanvullend geopend, mits de personele capaciteit het toelaat.
Apparaatskosten (lasten)	0.2 Burgerzaken	542 N	Het college heeft besloten dat er bij Publieke dienstverlening personeelsuitbreiding nodig is. De combinatie van toenemende aantallen, internationalisering, meer complexiteit, vluchtelingenstromen en Oekraïners, maar ook steeds meer wet- en regelgeving ter voorkoming van fraude en ondermijning maken dat Publieke Dienstverlening de wettelijke taken niet langer adequaat kan uitvoeren en medewerkers tegen grenzen aan lopen. Inzake het structurele capaciteitsprobleem is in het budgettair kader 2023-2026 een structurele uitbreiding van de formatie (per 2023) opgenomen.
Bebouwd onroerend goed verkoop woningen	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	240 V	Voortvloeit uit het actieplan verkoop woningen (principebesluit genomen in 2012) heeft op 1 juli 2022 de verkoop en notariële overdracht van een woning, zijnde Daalstraat 56 plaatsgevonden. De netto-opbrengst (na aftrek verkoopkosten) bedraagt circa € 0,240 mln.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Verkoop st. Maartenslaan 26 en Turennestraat 30	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.100 V	Het college heeft een (anterieure) exploitatieovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar Cinema Maastricht CV voor de herontwikkeling van het voormalig bioscoopcomplex aan de Wilhelminasingel 39 en 39A en het gemeentelijk eigendom aan de Sint Maartenslaan 26 en de Turennestraat 30 te Maastricht. Het initiatief bestaat uit de herontwikkeling van voornoemde panden tot een energieneutraal, duurzaam hoofdkantoor van DSM. Om de herontwikkeling mogelijk te maken heeft de gemeente de panden aan de Sint Maartenslaan 26 en de Turennestraat 30 te Maastricht aan de ontwikkelaar verkocht. De juridische levering heeft plaatsgevonden op 1 juli 2022 jl. Het project loopt nog en er dient nog een aantal kosten verrekend te worden die samenhangen met de verkoop. Ook is gebleken dat naar aanleiding van de gewenste ontwikkelingen de openbare ruimte dient te worden aangepast naar het vereiste basis kwaliteitsniveau. De kosten voor het gemeentelijk aandeel in de openbare ruimte (o.a. bestaande verharding op vereiste basis kwaliteitsniveau brengen en de door gemeente gewenste verbreding van de Turennestraat) dienen in het project te worden meegenomen. Na aftrek van de project- en pandkosten, de kosten voor verhuizing van diverse huurders en het gemeentelijk aandeel in de aanpak van de openbare ruimte, zal er naar verwachting een netto-opbrengst behaald kunnen worden van circa € 1,1 mln.
Aanbesteding dak Brandweerkazerne	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	140 N	Voor 2022 staat vernieuwing van het dak van de brandweerkazerne aan de Willem Alexanderweg op de planning (planmatig onderhoud voorziening MJOP BOG). Tijdens de aanbesteding en inspectie van het dak heeft zich een onvoorziene tegenvaller voorgedaan. Door een bouwfout in het verleden zijn de kosten aanzienlijker hoger uitgevallen dan vooraf gedacht en gepland. De meerkosten zijn naar verwachting € 0,140 mln. en kunnen niet opgevangen worden uit de voorziening MJOP BOG.
Overige verschillen	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	75 N	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Waterschade (juli 2021)	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	150 N	Als gevolg van de overlast door hoogwater in juli 2021 is er voor een aantal gemeentelijke panden schade gemeld. Alle schades zijn gemeld bij de verzekeraar. De grootste schadepost ad € 0,3 mln. was bij het MECC. Deze verzekeringsclaim is afgewezen door de verzekeraar. De claim is vervolgens ingediend om te verhalen via de regeling tegemoetkoming waterschade (WTS-regeling). Het schaderapport en de gemaakte kosten dienen nog geïnspecteerd te worden door de schade-expert die door het Rijk wordt aangesteld. Na akkoord vergoedt de WTS-regeling 58,5% van de kosten, derhalve nog een ongedekte post van circa € 0,120 mln. Naast de schadepost bij MECC is er ook een claim ingediend bij de WTS-regeling voor schade aan het Routenetwerk. Hiervan is nog niet bekend of en welke vergoeding er mogelijk is. De schadepost bedraagt circa € 0,030 mln.
Arbitrageprocedure verbouw MECC	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	PM	Het project dient nog financieel te worden afgewikkeld. Er speelt een aantal onvoorziene zaken zoals kosten voor meerwerk en mogelijk aanvullende kosten inzake arbitrage (procedure bindend advies). De post onvoorzien in het project is niet toereikend om alles op te kunnen vangen. Het is niet mogelijk een bandbreedte qua hoogte van de overschrijding aan te geven, derhalve een PM-post.
Apparaatskosten	0.4 Overhead	753 N	Op de apparaatskosten wordt een nadeel verwacht dat voor een belangrijk deel veroorzaakt wordt door hogere lasten van inhuur ter vervanging van (langdurig) zieken, niet volledig kunnen doorbelasten naar projecten van rendabele medewerkers en ondersteuning veiligheidsregio i.v.m. conflict Oekraïne (circa € 0,320 mln.), hogere frictiekosten als gevolg nog doorlopende verplichtingen (circa € 0,180 mln.) en niet (volledig) kunnen invullen van taakstellingen (circa € 0,253 mln.).
ALG: Personeelsbudgetten	0.4 Overhead	150 N	Door de raad zijn zeven wethouders benoemd. Maastricht biedt iedere wethouder ondersteuning met een fulltime BCA (€ 0,112 mln. per jaar) en een fulltime secretaresse (€ 0,062 mln. per jaar). Samen met de salariskosten van de zevende wethouder (€ 0,128 mln. per jaar) gaat het hierbij om een totaalbedrag van € 0,302 mln. per jaar. Voor een half jaar is dit € 0,150 mln.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
P&O: Externe inhuur	0.4 Overhead	150 N	Vanwege tekort aan de capaciteit arbeidsjuristen in vaste dienst en de arbeidsjuridische vraagstukken in de organisatie, zoals het generatiepact en reorganisatie Kumulus zijn twee arbeidsjuristen, tot 1 oktober 2022 voor € 150k ingehuurd. Inmiddels is er extra juridische capaciteit in dienst.
P&O/BCCP: verlofsparen.	0.4 Overhead	PM	Conform CAO 2022 is het mogelijk om verlof op te sparen. Dit is een recht, welke op de balans terecht moet komen, met eenmalige storting/kosten 2022 tot gevolg. De vraag is of dit een gemeentebrede voorziening moet zijn of dat dit per OO wordt verantwoord. Bedrag pas duidelijk na concrete uitvraag bij personeel.
Dividend BNG Bank	0.5 Treasury	250 V	Dividenduitkering BNG Bank over 2021 blijkt hoger uit te vallen dan we in de begroting hadden aangenomen. Dividend is € 2,28 per aandeel, daar waar uitgegaan was van € 1,56 dividend per aandeel. Per saldo een voordeel van ca. € 0,250 mln. (347.335 aandelen x € 0,72).
Overige verschillen	0.5 Treasury	51 V	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Rentekosten van korte- en lange financiering	0.5 Treasury	750 V	De korte geldbehoefte kon tot nu toe gunstiger worden ingevuld dan waarmee in de begroting 2022 rekening werd gehouden. Daarnaast hebben we in 2022 (vooralsnog) geen langlopende leningen hoeven aan te trekken ter inwilling van onze eigen financieringsbehoefte. In de begroting 2022 werd uitgegaan van het aantrekken een substantieel bedrag aan langlopende leningen tegen 1,75%. Vooralsnog gaan we uit van een voordeel op de rentekosten van korte- en lange financiering van € 0,750 mln. Hierbij is reeds rekening gehouden met rentekosten voor de rest van het jaar 2022 i.r.t. de gestegen rentes.
OZB Woningen - eigenaren	0.61 OZB - Woningen	1.593 V	De waardeverhoging en areaalontwikkeling (900 adressen) is hoger dan verwacht en de waarde verlagingen door bezwaren zijn lager dan verwacht.
OZB Niet woningen - eigenaren	0.62 OZB - Niet woningen	213 V	Waardeverhogingen door bezwaren zijn lager dan verwacht.
OZB Niet woningen - gebruikers	0.62 OZB - Niet woningen	409 N	De belangrijkste oorzaak is dat de leegstand hoger is dan BsGW aannam.
Parkeerbelasting	0.63 Parkeerbelasting	1.460 N	Voor de inkomsten straat parkeren is € 6,6 mln. begroot. Ultimo juli hebben we hiervan € 3 mln. gerealiseerd. Kijkend naar historisch verloop (waarbij wij de coronajaren 2020 en 2021 buiten beschouwing hebben gelaten) verwachten wij ultimo 2022 uit te komen op € 5,5 mln. Dit is 1,1 mln. lager dan begroot. Hierbij gaan we ervan uit dat eventuele nieuwe coronamaatregelen dit jaar uitblijven. Daarnaast zijn er minder parkeerboetes uitgeschreven. We verwachten een tekort van € 1 mln. Half augustus hebben we circa € 0,830 inkomsten naheffingen gerealiseerd (begroot € 2,279 mln.). Intern zijn inmiddels diverse onderzoeken uitgevoerd naar de oorzaak van het achterblijven van de opbrengsten naheffingen. Hieruit is duidelijk geworden dat dit te relateren is aan personele onderbezetting en anderzijds het niet kunnen verbaliseren van parkeerders na verstreken parkeerduur (dit zijn vanuit jurisprudentie mulderfeiten en geen inkomsten gemeente). Zie ook toelichting bij Corona.
Overige verschillen	0.64 Belastingen overig	24 N	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Risibuffer/onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	1.719 V	Op de begrote kostenpost risicobuffer/onvoorzien ad € 2,729 mln. zijn op dit moment 3 claims gelegd: € 0,496 mln. huurkorting MECC, € 0,039 mln. onderzoek onteigening en verveemding panden Joodse inwoners tijdens en na de 2e wereldoorlog en € 0,475 mln. beheer bomen. Het bedrag dat op dit moment resteert op deze post (i.c. € 1,719 mln.) wordt vooralsnog als voordeel gemeld. In het restant van het jaar 2022 kunnen er echter nog nieuwe claims worden gelegd op de post risicobuffer/onvoorzien.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Financiële ruimte voor begroting 2023	0.8 Overige baten en lasten	3.552 V	Via de normeringsystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds bijgesteld, ook wel het accres genoemd. In de meicirculaire 2022 zijn de accessen bijgewerkt. Voor alle jaren is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. De accessen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. Het accres bedroeg voor 2022 € 8,858 mln. Hiervan is € 4,600 gereserveerd als stelpost voor inflatie en stijging energie- en brandstofkosten. Daarnaast is de stelpost BCF ingevuld ad € 0,800 mln. en enkele kleinere overige posten. Per saldo een voordeel van € 3,552 mln.
Voorziening dubieuze debiteuren	0.8 Overige baten en lasten	945 V	De gemeente beschikt over een voorziening dubieuze debiteuren. Deze dient ter dekking van vorderingen waarvan het sterke vermoeden bestaat dat deze niet, of niet geheel, worden ingevorderd. Gebleken is dat een tweetal, relatief grote, vorderingen niet meer als dubieus aangemerkt hoeven te worden. Deze gaan ultimo 2022 ingevorderd worden, waardoor de omvang van de voorziening met € 0,945 miljoen kan vrijvallen ten gunste van de exploitatie.
Friciekosten/Efficiëncytaakstelling	0.8 Overige baten en lasten	1.600 N	Betreft stelpost verlagen formatiebudget uit de begroting 2020, inclusief aanvullende besluitvorming ad € 0,1 mln. In budgettair kader begroting 2023 is deze post verlaagd met € 1,500 mln. (zie structurele posten 1 ^e uitvoeringsbeeld)
Apparaatskosten	0.8 Overige baten en lasten	270 N	Betreft enkele nadelige posten qua apparaatskosten (€ 0,070 mln.) en enkele taakstellingen die niet (volledig) kunnen worden ingevuld (€ 0,200 mln.).
Vennootschapsbelasting (VPB)	0.9 Vennootschapsbelasting	86 N	Belastbare winst is naar verwachting hoger, vandaar een hogere vp-last dan begroot. Nog in afwachting van uitspraak beroep inzake belasting op reclame-inkomsten
Totaal excl. Corona		3.217 V	
Financiële effecten Corona			
Programma 3 Economie			
Structureel effect minder opbrengsten corona	3.4 Economische promotie	1.000 V	Betreft de in de pre-begroting 2021 opgenomen post ter dekking van lagere inkomsten uit toeristen- en parkeerbelastingen als gevolg van corona. Deze post is in het budgettair kader van de begroting 2023 vervallen.
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			
Overige verschillen	Programma 5	21 N	Betreft enkele kleine overige verschillen.
Programma 0 Bestuur en ondersteuning			
Verkiezingen (corona)	0.2 Burgerzaken	222 N	Het organiseren van gemeenteraadsverkiezingen ten tijde van corona heeft meer gekost. Ter compensatie is via de decembercirculaire 2021 € 0,222 mln. beschikbaar gesteld. Deze hogere bate is verwerkt onder taakveld 0.7 Algemene uitkering. Per saldo is geen sprake van een financieel effect.
Parkeerbelasting	0.63 Parkeerbelasting	640 N	Zie toelichtende tekst bij taakveld 0.63 regulier.
Compensatie inkomstenderving corona 2021	0.8 Overige baten en lasten	3.584 V	Tussen Rijk en VNG is afgesproken dat gemeenten gecompenseerd worden voor de lagere inkomsten uit onder meer parkeren en toeristenbelasting veroorzaakt door de coronamaatregelen. In augustus hebben we vanuit de Rijksoverheid een 1 ^e overzicht ter controle ontvangen. Hieruit blijkt dat wij recht hebben op een bedrag van € 3,584 mln. Dit bedrag is nog niet definitief, maar zal bekend worden gemaakt in de september- of decembercirculaire. Gezien de grote waarschijnlijkheid hebben wij dit bedrag al meegenomen in de cijfers. Of ook over 2022 nog compensatie zal volgen, is op dit moment nog niet bekend.
Coronakosten steunpakket	0.8 Overige baten en lasten	222 V	In de decembercirculaire 2021 is compensatie voor de hogere kosten van de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 i.v.m. corona ad € 0,222 mln. opgenomen. De hogere lasten van de verkiezingen door corona zijn bij taakveld 0.2 Burgerzaken vermeld. Per saldo is er geen resultaat-effect.

Posten	Taakveld	Verwachte afwijking in € (x1000) 1 juli	Toelichting
Reserve overloop	0.10 Mutaties reserves	465 V	Het betreft Verkeerscirculatieplan (VCP) gelden (corona gelden) die conform afspraak aan het einde van het jaar zullen vrijvallen. Echter hierbij wel de disclaimer dat wanneer er alsnog sprake is van (extra) Coronamaatregelen in de herfst en/of winter, zal dit direct effect hebben op de vrijval van deze middelen.
Totaal Corona		4.388 V	
Totaal		7.605 V	
Kapitaallasten	Div.	2.706 V	Het achterblijven van investeringen in voorgaande jaren leidt in 2022 tot lagere kapitaallasten. Het berekende voordeel is gebaseerd op de staat van restantkredieten bij de jaarrekening 2021.
Inflatie	Div.	0 N	De oorlog in Oekraïne brengt veel onzekerheid met zich mee en heeft economische gevolgen die we op dit moment heel duidelijk terugzien in de hoge energieprijzen. De stijging van de energieprijzen komt bovenop de inflatie die, mede vanwege van de broze economische ontwikkeling als gevolg van de coronapandemie, reeds fors is. Het CPB verwacht dat de inflatie in ieder geval in 2022 hoog zal zijn. Het CPB gaat in de raming uit maart uit van een stijging van de prijs voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC) met 4,1% in 2022 en 2,3% in 2023. De prijsstijgingen leiden ook bij het Rijk tot hogere uitgaven en op basis van het trap-op-trap-af principe mogen we uitgaan van (gedeeltelijke) compensatie in de vorm van een hogere algemene uitkering. Bij de meicirculaire hebben we naast de startnota ook een hoger accres ontvangen door de prijsstijgingen. Zie toelichting Algemene uitkering. Het accres bedroeg voor 2022 € 8,858 mln. Hiervan is € 4,600 gereserveerd als stelpost voor inflatie en stijging energie- en brandstofkosten. De stijging van de prijzen heeft geleid tot een aanvullende uitvraag bij de organisatieonderdelen. Op basis van een eerste inschatting is de verwachting dat de opgenomen stelpost ad € 4,6 mln. toereikend zal zijn om de inflatie in 2022 op te vangen. Ondanks de vele onzekerheden rondom deze post (ontwikkeling inflatie- en energie/brandstofkosten) is onze inschatting dat de stelpost toereikend is, echter pas bij opmaken jaarrekening 2022 zal dit daadwerkelijk blijken.
Totaal incl. Corona, kapitaallasten en inflatie		10.311 V	
Begroot positief saldo 2022 *		3.848 V	
Verwacht voordelig saldo 2022		14.159 V	

*(na verwerking amendement belastingen uit december 2021)

Bijlage 12 Afkortingen

AB	Algemeen bestuur
ACM	Autoriteit Consument en Markt
ADV-Limburg	Antidiscriminatievoorziening Limburg
AINSI	Art Industry Nature Society Innovation
A&O Fonds	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
ASL	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVL	Afvalverwijdering Limburg
BAG	Basisregistraties voor adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW-compensatiefonds
BENG	Bijna energieneutrale gebouwen
BGE	Bougrondexploitatie
BGG	Begeleiding groep
BGM	Buitengoed Geul en Maas
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgronden in exploitatie
BIS	Basisinfrastructuur
BMG	Buitengoed Geul en Maas
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basisonderwijs
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOG	Bebouwd onroerend goed
BOL	Beroeps opleidende leerweg
BO-MIRT	Bestuurlijke overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BOWW(Z)	Bestuurlijk overleg wonen wijken (en zorg)
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie personen
BRZO	Besluit risico zware ongevallen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CC	Centre Céramique
CHNT	Cultural Heritage and New Technologies
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronavirus disease (coronavirusziekte)
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CSV	Customer Service Valley
DB	Dagelijks bestuur
DMJOP	Duurzame meerjaren onderhoudsplanning
DOR	Digitaal Opkopers Register
DSD	Duurzaam sociaal domein
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EAA	European Association of Archaeologists
EADTU	European Association of Distant Teaching Universities
EAM	Educatieve Agenda Maastricht
ECB	Europese Centrale Bank
EFFORTS	European Federation of FORTified Sites
EIPA	European Institute of Public Administration
EJC	European Journalism Centre

EMM	Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V.
EMR	Euregio Maas-Rijn
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENCI	Eerste Nederlandse Cement Industrie
ENG	Energie neutrale gebouwen
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
EU	Europese Unie
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
FIDO	Wet financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
FMI	Funciemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GEO	Geografische (informatie)
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GTE-E	Groente-, fruit- en tuinafval - etensresten
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIDS	Gezond in de stad
GOAB	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GW	Gemeentewet
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HbH	Hulp bij huishouden
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HCL	Historisch Centrum Limburg
HIC	High Impact Crime
HRM	Human Resource Management
I&A	Informatisering en automatisering
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IBS	In bewaring stellingsprocedure
ICT	Informatie en communicatie technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IKC	Integrale kindcentra
IMOC	Prijs materiële overheidsconsumptie
IND	Immigratie- en naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal overleg
IPW	Instituut voor Publieke Waarden
IRM	Integraal riviermanagement
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
IVM	Integrale veiligheidsmonitor
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIM	Jumping Indoor Maastricht
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KBL	Kredietbank Limburg
KCA	Klein chemisch afval
KIOR	Kunst in de openbare ruimte
KKC	Kern kindcentrum
KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
LEA	Lokale educatieve agenda
LED	Light-emitting diode (licht-emitterende diode)
LIOF	Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering
LISA	Landelijk informatiesysteem van arbeidsplaatsen
LLV	Leerlingenvervoer
LPA	Leerplichtambtenaar
LPW	Leerplichtwet
LVO	Limburgs voortgezet onderwijs
MAA	Maastricht Aachen Airport
MAHHL	Maastricht-Aken-Heerlen-Hasselt- Luik
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs

MCB	Maastricht Congres Bureau/Maastricht Convention Bureau
MEA	Maastrichts energie akkoord
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MERAC	Mobilising European Research in Astrophysics and Cosmology
MEV	Macro economische verkenning
MHC	Maastricht Health Campus
MIC	Maastricht International Centre
MIK	Maastrichts informatieknooppunt
MIK	Meldpunt integriteit & klachten
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport
MIVA	Mindervaliden
MJIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
MJP	Meerjarenprogramma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke opvang
MOBW	Maatschappelijke opvang en beschermd wonen
MPGV	Meerjarenprognose grond- en vastgoedexploitaties
MSM	Maastricht School of Management
MTB	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NDE	Natuur en duurzaamheid educatie
NEN	Nederlandse norm
NHMM	Natuurhistorisch Museum Maastricht
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
OBS	Openbare basisschool
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
O&O	Onderzoek & ontwikkeling
OOG	Onbebouwd onroerend goed
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerende zaakbelasting
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PBD	Plastic, blik en drinkpakken
PBE	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden budget
PO	Primair onderwijs
POH	Praktijkondersteuning huisartsen
PPS	Publiek private samenwerking
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
POC	Percentage of Completion
P&R	Park en ride
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
PvA	Plan van aanpak
PvT	Plan van transformatie
P&W	Park en walk
PW	Participatiewet
PZN	Philharmonie ZuidNederland
RAMS	Reliability, availability, maintainability en safety (betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid)
RAV	Regionale ambulancevoorziening
REA	Regionaal Educatieve Agenda
RES	Regionale energie strategie
RIB	Raadsinformatiebrief
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
ROB	Raad voor het openbaar bestuur

RSL	Regionale samenwerking leerplicht
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RTV	Regionale televisie
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RvC	Raad van commissarissen
RvT	Raad van toezicht
RWS	Rijkswaterstaat
SAHOT	Stichting Samenwerkende Hotels Maastricht
SAM	Stichting Ateliers Maastricht
SCCDK	Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten
SDG	Sustainable development goals
SGA	Service Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt
SIF	Sociaal Investerings Fonds
SIM	Samenwerkende Industrieterreinen Maastricht
SISA	Single Information Single Audit
SO	Speciaal Onderwijs
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOME	Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied
SPUK	Specifieke uitkering stimulering
SPV	Special purpose vehicle
SSC	Shared service center
SSRS	Stikstofregistratiesysteem
STOP	Stappen, trappen, openbaar vervoer en personenauto
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SW	Sociale werkvoorziening
SZ	Sociale Zaken
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEFAF	The European Fine Art Foundation
TiM	Thuis in Maastricht
TOM	Team Ondernemen Maastricht
TONK	Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TVL	Tegemoetkoming vaste lasten
UM	Universiteit Maastricht
UNU-MERIT	United Nations University - Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology
UWCM	United World College Maastricht
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VEGAL	Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg
VHROSV	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroeps onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VPI	Vertrouwenspersoon integriteit
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
(V)SO	(Voortgezet) speciaal onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaters
VT	Veilig Thuis
VTA	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WbWM	Wonen boven Winkels Maastricht
WBQA	Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WiFi	Wireless fidelity
WLZ	Wet langdurige zorg
WML	NV Waterleidingsmaatschappij Limburg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

WNB	Wet natuurbescherming
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOM	Werk Ontwikkelingsmaatschappij
WON	Wet onafhankelijk netbeheer
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRO	Wet ruimtelijke ordening
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet
WWB	Werkloze beroepsbevolking
YCND	Your coach next door
YUFE	Young Universities for the Future of Europe
ZES	Zero emissie stadslogistiek
ZL	Zuid Limburg
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

